ANALECTA HYMNICA
MEDII AEVI.

III.

CONRADUS GEMNICENSIS.

Konrads von Haimburg
und seiner Nachahmer

Reimgebete

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,
S. J.

Leipzig.
Fues's Verlag (R. Reisland).
1888.

Konrad von Haimburg, d. 1360

CONRADUS GEMNICENSIS.

Konrads von Haimburg

und seiner Nachahmer,

Alberts von Prag

und

Ulrichs von Wessobrunn,

Reimgebete und Leselieder

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

Fues's Verlag (R. Reisland).

1888.

Einleitung.

Das vierzehnte und teilweise noch das fünfzehnte Jahrhundert, das manche ältere Orden von ihrer einstigen Gröfse und Bedeutung herabsinken sah, war für den damals jüngsten Ableger der grofsen Wurzel abendländischen Mönchtums, für den Orden der Karthäuser, die Zeit der höchsten Blüte, die sich mehr noch als durch rasches Wachstum, durch die rege Beteiligung am geistigen Leben der Zeit bekundete. Vor allem der Ascese und Mystik war der Genius des Ordens zugekehrt (man braucht nur an Namen wie Philipp Landsperg und Dionysius Carthusianus zu erinnern), und nicht an letzter Stelle war es die religiöse Dichtung, der die stille Beschaulichkeit der Karthause sich förderlich erwies. Denn während die liturgischen Bücher des Ordens die gröfste und nüchternste Strenge atmen und dem Hymnologen kein einziges Proprium, kein einziges Novum bieten[1]), weisen die aufserliturgischen Gebetbücher, Devotionalien und Kollektaneen der Karthäuser — wenigstens der deutschen — eine ganz neue Litteratur von den verschiedensten der Privatandacht dienenden Leseliedern und Reimgebeten auf, die sich zum Teile durch grofse Abrundung und Glätte der Form auszeichnen.

I.

Unter den Karthäuserdichtern sticht vor allem eine Figur ins Auge, die des Gaminger Priors Konrad von Haimburg; denn er war nicht nur einer der formvollendetsten und gelesensten Reimdichter des späteren Mittelalters, sondern er hat auch Nach-

[1]) Es gilt vom Gesamtofficium der Karthäuser, was Lambillotte speciell von der musikalischen Seite desselben bemerkt: „Les Pères Chartreux ont conservé la substance de la phrase Grégorienne plus longtemps et plus fidèlement que tous les autres religieux; une règle en effet leur interdisait d'introduire dans le chant ecclésiastique la moindre innovation.“ Antiphonaire de S. Grégoire p. 229.

ahmer gefunden und ist von ersichtlichem Einflusse auf manche dichtende Zeitgenossen gewesen.

Von dem Leben Konrads ist leider wenig bekannt[1]), nicht einmal das Jahr seiner Geburt läſst sich bestimmen, während seine Heimat, das niederösterreichische Städtchen Haimburg oder Hainburg a. d. Donau unfern von Preſsburg, nur aus seinem Eponymon nachweisbar ist. Was wir weiteres über ihn erfahren, ist, daſs er zeitweilig Vikar der Karthause Mauerbach in Nieder-Österreich und von 1342 an während dreier Jahre Prior zu Seitz im nördlichen Steiermark war. Als Prior Nikolaus von Gaming im Jahre 1350 nach Prag berufen wurde, kam Konrad zum erstenmal als Prior nach Gaming[2]), ein Amt, das er bis 1354 verwaltete und in welchem ihm Johannes I. von Mähren nachfolgte[3]). Nach dieses Abgang 1358 ward Konrad zum zweitenmal zum Prior in Gaming ernannt und blieb in dieser Würde bis zu seinem Todestage, dem 17. August 1360[4]). Dieses die Lebensdaten, die aus Wiedenmann und Steyerer zu eruieren sind.

---

[1]) Litteratur: Leopoldi Wiedenmann, Gemnicensia, Cod. cartac. in 4⁰ ohne Sign. Bibl. des Stiftes Melk. — A. Steyerer S. J., Commentarii pro historia Alberti II. ducis Austriae. Lipsiae 1725. — B. Pez, Thesauri anecdotorum novissimi Tom. I. dissert. isagog. p. XIV. — M. Denis, Catal. Codd. Vindob. II. sub no. DCCCXCI. — H. R. von Zeisberg, Zur Gesch. d. Karthause Gaming. Archiv f. österr. Gesch. Bd. 60, S. 565 ff. — K. Haselbach, Die Karthause zu Gaming. Bll. d. Vereins f. Landeskunde v. Niederösterr. 1878, S. 224. — Gabler, Konrad von Gaming. Hippolytus, Jahrg. 1860, S. 204—207. (Wenige wertlose Notizen, fast sämtlich aus Mone.)

[2]) Corrigenda in Catalogo priorum Carthusiae Gemnicensis R. P. Philiberto [Hueber, einem Melker] olim communicato. In Conrado, priore quarto initium ita scribatur: Conradus de Haymburg, Marbacensium ad tempus vicarius et ab anno 1342 per triennium Prior Carthusiae in Seitz, Nicolao Gemnico Pragam circa annum 1350 evocato, Gemnicum vocatur, ut praesit (Wiedenmann, Gemnicensia).

[3]) Nicolaus I., creatus 1345 officio decessit 1350. Obiit Pragae, annus nescitur, 12 Junii. Rexit dein Seizensem ac Pragensem domum annis viginti et ultra. — Conradus de Haimburga, creatus 1354, officio decessit 1354. — Johannes I. de Moravia, creatus 1354, officio decessit 1358, obiit 1379. — Conradus de Haimburga, iterum creatus 1358, obiit 1360 17 Augusti. — Steyerer l. c.

[4]) Als Todesjahr ist in der Series priorum, die der Gaminger Karthäuser Wilhelm Höffer (1330—1483) angelegt, 1362 genannt. Zur Sache bemerkt Wiedenmann a. a. O.: „Sic et Tylonis obitum ad annum 1346 et Conradi ad annum 1362 collocaverat praedictus Wilhelmus errore tracto ex chartis,

Nun ist aber aufserdem sicher, dafs Konrad vom Haimburg zeitweilig der Prager Karthause angehörte. Unter den Marienliedern Konrads befinden sich zwei, deren Akrostichen auf Namen von Karthausen anspielen; das eine Akrostichon lautet:

Sit thronus iste, pia, tibi gratus, virgo Maria;

„Thronus beatae Mariae“ war der Titel der Gaminger Karthause. Das andere Akrostichon bildet den Vers:

Hortulus iste, pia, placeat tibi, virgo Maria;

„Hortus beatae Mariae“ war der Name der Karthause in Smichov vor Prag. Schon dieser Umstand läfst einen Aufenthalt Konrads auch in letzterem Kloster vermuten. Die Vermutung wird zur Sicherheit durch eine Handschrift des böhmischen Museums in Prag, das sog. Orationale Arnesti, einen auf das sauberste illuminierten Pergamentcodex in fol. min., eine Gebetssammlung, geschrieben für den ersten Prager Erzbischof, den Kanzler und vertrauten Freund Karls IV., Arnest von Pardubitz. Diese Handschrift enthält fol. 149a bis 150b das sog. sertum oder crinale Konrads und am Schlusse die Bemerkung: Explicit sertum B. M. V. compositum de quinquaginta flosculis editum per religiosum virum fratrem Conradum, vicarium in Praga in monasterio Carthusiensium. Ebenso bemerkt der später zu besprechende Codex XIII E 3 der Prager Universitätsbibliothek zu dem Liede Ave trinus in personis, dasselbe sei von einem Prager Karthäuser verfafst[1]). Es handelt sich also nur noch darum, die Zeit seines Prager Aufenthaltes zu ermitteln. Nur zwei Zeiten sind im Leben Konrads, wo wir einen solchen ansetzen können, nämlich zwischen 1345 und 1350, oder zwischen 1354 und 1358. Dafs ersteres das allein Richtige, beweist die Vorrede des sog. Mariale oder Laus Mariae. Und damit kämen wir denn zugleich zur Besprechung der Werke Konrads.

Arnest von Pardubitz hatte am Veitsdome ein Kollegium von Mansionaren gestiftet, die gehalten sein sollten, täglich das Votiv-officium de beata im Dome abzusingen. Hierzu verfafste er im Auftrage Karls IV. und des Erzbischofes Konrad (oder er

---

dum tamen constat utrumque biennio citius obiisse. Usum autem fuisse chartis dicti saeculi 14. patrem Wilhelmum, ipse testatur.“

[1]) Auch Denis l. c.: „Incoluerit is Carthusiam horti B. M. V. ad Pragam a rege Johanne fundatam et postea vastatam ab Husitis; sed in bibliotheca Petreii nulla ejus mentio neque in Balbini Bohemia docta.“

sammelte vielmehr aus den Schriften der Väter) die nötigen Lektionen ad nocturnos, neun für jeden Tag des Jahres. Später machte er über Auftrag Meinhards von Neuhaus, erwählten Bischofes von Trient, aus jenem gröſseren Werke einen Auszug, indem er nur für die Marienfeste 9 Lektionen belieſs, für die gewöhnlichen Tage aber deren nur drei beibehielt. Dieses letztere Werk nun, das in zahlreichen, um nicht zu sagen zahllosen Handschriften auf uns gekommen ist und den Titel Laus Mariae trägt, hat Konrad von Gaming, wie er selbst in der Vorrede angiebt, 1356 verfaſst, während dasselbe Vorwort bemerkt, er habe jenes gröſsere Werk für Erzbischof Ernst „jam pridem“ zusammengestellt[1]). So würde er schwerlich geschrieben haben, wenn dies erst vor zwei Jahren (1354) geschehen wäre.

Auſser der „Laus Mariae“ verfaſste Konrad noch einen tractatus super Alleluja. Die von dem Karthäuser Wilhelm Höffer († 1483) besorgte Series priorum sagt darüber: „Hic composuit tractatum super Alleluja sed non complevit“, und in einer Note: „Composuit tractatum super Alleluja quantum ad initium et finem, sed in medio hinc inde quaedam desunt cum nota, esse in schedula quaerenda, quae desunt.“

Wichtiger als beide genannten sind Konrads poetische Werke. Eine Anzahl seiner Gedichte, die zu dem Formvollendetsten gehören, was das spätere Mittelalter an lateinischer Reimdichtung aufzuweisen hat, sind schon von Mone publiziert, allein in einer Weise, die nur Verwirrung hervorzurufen imstande ist, indem

---

[1]) Ad laudem matris virginis sanctissimae ejusque prolis, ad satisfaciendum quoque desiderio venerabilis in Christo patris, Domini Meinhardi de Nova domo, electi Tridentini hoc devotius requirentis, ille Carthusiensis, qui jam pridem ad jussum Imperatoris et Archiepiscopi Pragensis legendam de sex lectionibus cum homiliis de S. Maria virgine pro mansionariis comportaverat, in isto rursus volumine, ut virgo amplius veneretur, elegantiora dicta de lectionibus illis excerpta pro singulis anni diebus .... distinguens, anno Domini 1356 studiose collegit. Cod. ms. Gracens. 257 saec. 14. (In anderen Handschriften findet sich eine andere Einleitung, die mit den Worten beginnt: „Ad laudem .... ego frater Chonradus, vita peccator, habitu religiosus minimus ordinis Carthusiensis“ etc. (Cod. Seitenstettens. CLII. saec. 15); dazu die Bemerkung der citierten Grazer Handschrift: „Exstat etiam prologus sub eodem principio positus, qui tamen non est compilatoris istius.“

derselbe bei Liedern, die gleich zweifellos von Konrad verfaſst sind, bald bemerkt: „Von dem Prior Konrad von Gaming“, bald: „Vielleicht“ oder „Wahrscheinlich von Konrad von Gaming“, oder „Unter den Liedern Konrads von Gaming“ (Nr. 463, 489, 901, 945, 1185), oder aber indem er dieselben ohne jede Bemerkung schlechthin als adespota abdruckt (Nr. 399, 498, 711, 866 etc.). Und doch ist es nicht allzuschwer, die echten Lieder von den zweifelhaften zu sondern.

Wir haben zwei Klassen von Liedern Konrads zu unterscheiden, seine Marienlieder, elf an der Zahl, und seine Heiligenlieder, ein reichhaltiger, nach der Allerheiligenlitanei geordneter Cyklus auf die Apostel sowie die beliebtesten Märtyrer, Bekenner, Jungfrauen. Die beiden Serien kommen beide zusammen nicht gerade in vielen Handschriften vor. Erst spät scheint Konrad seine sämtlichen Lieder zu einem Gebetbuche vereinigt zu haben. Zwei Handschriften der K. b. Hof- und Staatsbibliothek München Clm. 3012 und 19354, von denen die eine früher nach Andex, die andere nach Tegernsee gehörte, überliefern uns dies Devonationale zugleich mit einem Vorwort des Verfassers (Incipit prologus operis subsequentis, orationes scilicet Domini Chunradi ordinis Carthusiensis), in der es u. a. heiſst: „Plures vero non tam orationes quam oratiunculas, imo adulatiunculas per modum letaniae de Deo, de beata virgine, de angelis, de sanctis, sicut in tabula infra invenies, composui.“ In diese Sammlung hat aber Konrad auch einige ältere Lieder aufgenommen, wie schon Mone I, S. 17 richtig bemerkt, und zwar zum Teil unverändert, zum Teil aber auch, nachdem er sie einer Überarbeitung unterzogen. Diese Lieder, die sich in anderen bisweilen älteren Handschriften mit bedeutenden Abweichungen vorfinden, während Konrads eigene Lieder fast keine Varianten von Bedeutung aufweisen, sind die folgenden:

1. Alpha et O magne Deus.
2. Verbum patri coaequale.
3. Paraclitus increatus.
4. Salve mea o patrona.
5. Eja virgo generosa.
6. Salve resurrectio.
7. Ave vivens hostia.
8. Te veneranda caro.
9. Salve sancta caro.
10. Sanguis tuus Domine.

11. Salve saluberrima.
12. Eja dulcis anima.
13. Saturatus ferculis.
14. O colenda deitas.
15. Ave corpus Christi natum.
16. Quod in ara cernitur.
17. Ave quem desidero.
18. Summe summi tu patris unice.

Werden diese 18 Nummern aus den beiden Codices entfernt, so stellt der Rest dasjenige dar, was sich als poetisches Eigentum Konrads nachweisen läfst. Dafs die vorstehenden Lieder nicht von ihm sind, ist leicht darzuthun. Nr. 1—3 finden sich, wenn auch abweichend, inter opp. Hildeberti Caenomannen. (ed. Par. 1708, p. 1337; Trench, Sacred Latin Poetry, ed. 3. London 1874 p. 329); Nr. 7 obschon wahrscheinlich von Johannes Pechamus, Erzbischof von Canterbury herrührend[1]), inter opera S. Bonaventurae; Morel, Lat. Hymnen d. M. A. Nr. 86; Nr. 18 inter opera S. Bernhardi; Nr. 8, 9 und 15 kommen in Handschriften vor, die älter sind als Konrad; Nr. 11, 12, 13, 14, 16, 17 kommen in anderen Handschriften, z. B. Cod. Augiens. 36 mit so starken Abweichungen vor, dafs sich die Überarbeitung dieser Lieder durch Konrad bis zur Evidenz nachweisen läfst. Man braucht nur den Text der Reichenauer oder Prager Handschrift mit dem Andexer Codex zu vergleichen, und man wird finden, dafs Konrad, gewohnt seine Metra mit gröfstmöglicher Strenge zu handhaben, diese Lieder aus einem freieren, jambische und trochäische Zeilen willkürlich mischenden Versmafse in ein genaueres umgegossen; z. B.

Prager Handschr.	Andexer Handschr.
Adoranda deitas,	O colenda deitas,
Te invoco in fide,	Te invoco in fide,
Admiranda bonitas,	O amanda bonitas,
Audi me et vide.	Nunc audi me et vide.
Tuae celsitudinis	Tuae celsitudinis
Coelum hic patescat,	Nunc coelum hic patescat,
Et lumen tui luminis	Lumen tui luminis
Super me splendescat.	Jam super nos splendescat.

---

1) In interessanter Weise vermischt Richtiges mit Unrichtigem Cod. Lambacens. 463, geschrieben unter Abt Thomas von Retz (1439—1474), wenn er zu diesem Hymnus bemerkt: „Et qui hanc praescriptam orationem devote dixerit ac pro Conrado Contuariensi [oraverit], 40 dies triennalium obtinebit.“

Wie man sieht, folgt in dem Metrum, welches Konrads Bearbeitung strenge einhält, stets auf eine trochäische eine jambische Zeile:

– ∪ – ∪ – ∪ –
∪ – ∪ – ∪ – ∪
– ∪ – ∪ – ∪ –
∪ – ∪ – ∪ – ∪

während im Original beide Arten ganz beliebig miteinander wechseln; der Bearbeiter unterdrückt daher überzählige Vorschläge in den ungeraden Zeilen und bringt solche an in den geraden.

Nr 10. Sanguis tuus Domine sind ausgewählte Strophen aus dem Granum passionis, einem sog. Psalterium über das Leiden Christi, das sich in sehr vielen Handschriften findet (gedruckt bei Milchsack, Hymni et Sequentiae S. 65 ff. — Str. 1 bei Konrad = Str. 58 des Psalteriums; Str. 2 = 59, 3 = 60, 4 = 111, 5 = 69, 6 = 70, 7 = 51, 8 = 52, 9 = 55). Nr. 4, Salve mea o patrona, ist die Überarbeitung eines Liedes, das sonst mit den Versen zu beginnen pflegt:

Omnibus consideratis
Paradisus voluptatis
Es, Jesu piissime.

Es bleiben also nur Nr. 5 und 6, von denen ich zwar ein anderweitiges Vorkommen für den Augenblick aufser stande bin nachzuweisen, die aber aus inneren Gründen Konrads Eigentum nicht sein können.

Unser Karthäuser hat nämlich Eigentümlichkeiten der Form, die es leicht machen, seine Werke von denen anderer zu unterscheiden. So bindet er sich, wie erwähnt, äufserst genau an sein Versschema, Silben zu viel oder zu wenig, Verstöfse gegen die Betonungsgesetze kommen bei ihm nicht vor, Taktwechsel verschwindend selten. Nicht blofs sein schwacher, *sondern auch sein starker Reim* (natürlich mit Ausnahme des stumpfen einsilbiger Wörter in dem Lied Ave maris stella) *erstreckt sich ausnahmslos über zwei Silben*; in seinen zweifellos echten Liedern kommt auch nicht ein Beispiel des Gegenteils vor. Endlich gilt ihm — vollständigkeitshalber sei es gleich hier bemerkt — das doppelte i als nur eine Silbe,

also dii (die Götter) zu messen wie dî[1]). Prüfen wir an der Hand dieser Regeln z. B. Nr. 4, so finden wir Verse mit überzähligen Silben, wie:

Ut leo suum catulum
Jesu suscitasti,
Sicut phoenix parvulum
cibo reparasti.

oder:

Mulieres humiles
Simon obedientes,

oder:

Quinquies diebus aliis
Plura invenientes;

Wir finden Nachlässigkeiten im Reime. Bei Konrad kommen überhaupt keine Lieder vor, die aus reimenden und reimlosen Zeilen sich aufbauen; noch weniger Reime wie humiles und paupęres, aliis und discipulis. Ebensowenig Fehler der Betonung wie:

Suscitatus appares
bis ter prima die.

Dieselben Regeln führen uns noch auf die Spur eines weiteren Eindringlings. Die beiden erstgenannten Handschriften bringen in der Serie der Heiligenlieder eines, das in den meisten übrigen Codices fehlt. Es ist begreiflich, daſs die bayerischen Mönche ein Lied auf den Landesapostel Rupertus einschoben, aber sie hätten die Form besser handhaben müssen, sollte anders der Intrusus unverraten bleiben. Da reimt sich z. B. formula und accola, jejuniis und viduis, audiunt und deserunt, Theodo und episcopo. Damit ist die Unechtheit des Ruperti-Liedes auſser Zweifel.

Es erübrigt, in Kürze die hauptsächlichsten Handschriften aufzuführen, die bei Herausgabe dieser Lieder benutzt wurden. Daſs es noch eine oder die andere Handschrift mit Gedichten Konrads geben wird, daran ist wohl kaum zu zweifeln. Die Vergleichung derselben könnte aber, in Anbetracht der sorgfältigen Überlieferung des Textes irgend einen weiteren Vorteil nicht gewähren. Handschriften, die nur das eine oder andere Lied enthalten, sind an betreffender Stelle erwähnt.

---

[1]) Cod. Lambacens. 437 saec. 15 stellt unter den regulae de accentibus auch diese auf: Hi proferri debet sicut di, tamen ubique scribi debet per dupla sicut hij, hijs, dij, dijs.

1. Codex Gemnicensis. Ich beginne mit der einzigen aus Gaming stammenden Handschrift. Sie gehört der K. K. Hofbibliothek in Wien und trägt die Nr. 1997; betreffs Beschreibung verweise ich auf die Tabulae codd. mss. in bibl. Palat. Vindob. asservat. Vol. I. p. 306 sq. Die Hsch. gehört noch dem 14. Jahrh. an und ist in memb. sauber und sehr korrekt geschrieben. Fol. 38 b: Iste liber est throni S. M. in Gemnich. Fol. 139 a beginnen die Heiligenlieder Konrads und laufen ununterbrochen bis fol. 176 b. Hier finden sich zwei Sequenzen (Kehrein Nr. 841 und 796) eingeschaltet, worauf die Lieder von den HH. Dorothea, Sebastian, Florian, Basilius, Alexius und endlich nach einer neuen Unterbrechung fol. 186 b das Lied Summo Deo agmina nachgetragen sind. Fol. 139 b unten heifst es: Orationes editae per Dominum Chunradum de Haymburga, olim priorem Throni, scriptae per Dominum Fridericum. Bei Aufhebung der Karthause Gaming wurden die Bücher auf Leiterwagen fortgeführt; was unterwegs herunterfiel, blieb liegen. Da ist es kein Wunder, dafs wir nur eine Gaminger Handschrift mit Liedern Konrads haben!

2. Cod. Andecensis saec. 15. K. b. Hof- und Staatsbibliothek München. Clm. 3012. Enthält das von Konrad zusammengestellte Gebetbuch von fol. 1 b bis 84 a; seine Marienlieder fol. 17 a bis 41 b; seine Heiligenlieder fol. 43 b bis 84 a.

3. Cod. Tegrinsensis I saec. 15. K. b. Hof- und Staatsbibliothek München, Clm. 19354. Enthält das Gebetbuch wie Cod. Andecens. mit demselben Vorwort und denselben Liedern. Vgl. Pez, Thesaur. anecd. Tom. I, p. XIV.

4. Cod. Tegrinsensis II anni 1490. K. b. Hof- und Staatsbibliothek München, Clm. 19824. Fol. 85 b: „Incipiunt orationes sive carmina edita per Dominum Conradum priorem domus throni S. Mariae in Gemnico.“ Nach dem Liede Ave trinus in personis folgen die Marienlieder fol. 85 b bis 98 a. Fol. 282 a „Oratio magistri Conradi de Gemnico domo throni B. M. Ord. Carth. Anno Domini 1490“, worauf die Heiligenlieder.

5. Cod. Tegrinsensis III anni 1476. K. b. Hof- und Staatsbibliothek München, Clm. 20001; fol. 181 a: „Incipiunt orationes sive carmina edita per Dominum Conradum priorem domus throni S. Mariae in Gemnico. Enthält bis fol. 205 a die Marienlieder, von da bis fol. 259 b die Heiligenlieder.

6. Cod. Underdorfensis saec. 15. K. b. Hof- und Staatsbibliothek München, Clm. 7815. Enthält von fol. 61 a bis 131 b einzelne der Heiligenlieder Konrads ohne dessen Namen.

7. Cod. Augiensis 36 saec. $^{14}/_{15}$. Papierhandschrift in fol. der Hof- und Landesbibliothek zu Karlsruhe. Fol. 180 beginnen die Heiligenlieder ohne Namen des Autors und laufen bis fol. 198 b, wo es heifst: „Incipit registrum de sanctis sec. ordinem.“ Fol. 117 b das Lied Ave, salve, gaude vale, O beata Barbara zum zweitenmal und 8 Marienlieder. Fol. 114 a heifst es: „Sequitur thronus gloriosissimae virginis Mariae genitricisque Dei“; das Lied folgt aber nicht.

8. Cod. Scotorum Vindobonensium saec. 15. Cod. 50 g 9. Papierhandschrift in 4° foll. 79. Enthält fol. 4 a bis 12 b neun Marienlieder Konrads ohne dessen Namen, fol. 48 a bis 75 a die Heiligenlieder. Fol. 48 a beginnt eine alte Paginierung mit fol. 1 und endet mit dem letzten der Heiligenlieder, die so als ein Ganzes erscheinen.

9. Cod. Sancti Blasii memb. 45. saec. 15. Stiftsarchiv von St. Paul in Kärnten, von Mone als Hsch. von St. Paul Nr. 44 aufgeführt, enthält von den Marienliedern Konrads das Crinale fol. 22 b, Amictus fol. 29 a, Thronus fol. 29 b und Annulus fol. 30 b. Fol. 27 die Bemerkung „Incipit aparatus gloriosissimae virginis Mariae continens rosarium, sertum, amictum et annulum ipsius. Incipit hortus rosarum etc.“ Dieser Hortus (vgl. Mone 601) ist nicht von Konrad.

10. Cod. Pragensis XIII E 3 saec. 14. K. K. Universitätsbibliothek. Siehe unter II.

II.

Die K. K. Universitätsbibliothek zu Prag besitzt eine Pergamenthandschrift in 4° foll. 257. Sie trägt die Signatur XIII E 3, gehört dem Ende des 14. Jahrhunderts an und enthält eine Sammlung von Reimgebeten und Liedern. Auf dem ersten Blatte steht von späterer Hand geschrieben: Alberti Carthusiensis scala coeli est titulus hujus libri; patet ex fine libri. Am Schlusse der Handschrift heifst es denn auch: „Explicit libellus, qui dicitur scala coeli. Et merito scala coeli nuncupatur. Nam sicut scala, in qua homo ad eminentiorem locum scandit, ex diversis componitur lignis, sic libellus iste ex diversis — hier bricht

die Handschrift ab; denn leider ist, wie in so manchen anderen Prager Handschriften, das letzte Blatt, das uns wohl den Namen des Verfassers so gut überliefert hätte als den Titel seines Buches, ausgerissen. Der Schreiber jener Worte auf fol. 1 war jedenfalls noch in der Lage, den Inhalt dieses letzten Blattes zu lesen und scheint das Wesentlichste desselben a. a. O. wiederholt zu haben. Eine andere Bemerkung findet sich fol. 38a: „Oro et ego, recollector hujus libelli, ut quicunque in eo oraverit vel ex eo aliquid reportaverit, ut Deum pro salute animae meae exorare dignetur, quia cum magnis hunc laboribus sine dubio compilavi."

Dieser recollector libelli ist nicht der Schreiber, sondern der Sammler, wie wir sagen würden, der Herausgeber desselben. War er nur dies? Die Scala coeli enthält unter dem reichen Schatze von Liedern eine Reihe von Reimgebeten, die 1) nur in dieser Handschrift und sonst nirgends vorkommen; die 2) sich evident als Produkte ein und desselben Verfassers nachweisen lassen, und zwar 3) als Produkte eben des recollector der Scala coeli. Das erste glaube ich nach den mehr denn 2000 Handschriften, die ich seitdem durchsucht, und in denen ich nicht einem Verse dieser Lieder wieder begegnet bin, mit mehr denn moralischer Gewifsheit behaupten zu können. Das zweite wird niemand bestreiten, der sich die Mühe nimmt, diese Gedichte beobachtend durchzugehen und deren formellen Eigentümlichkeiten einige Aufmerksamkeit zu schenken. Ich will nur einige im Vorbeigehen streifen: Der Autor dieser Gedichte schreibt ein geradezu böhmisches Latein, weniger, weil sich fehlerhafte Formen bei ihm finden, Deponentien als Aktiva wie sequere, fruere (Nr. 2, 19, 6; Nr. 2, 21, 6), der Conj. praes. suscitas statt suscites (Nr. 4, 7, 9 u. 7, 12); Formen wie rumpheus statt romphea (Nr. 4, 8, u. 6), wie poposcebat statt poscebat, excelleris statt excellis, furire etc.; sondern mehr noch wegen der verschobenen Konstruktion, die allüberall sich geltend macht und nicht selten das Verständnis erschwert. So wenn die hl. Ursula angeredet wird:

Rex tuae cum percepisset
Angliae et audivisset
  Famam pulchritudinis,

oder wenn sich der Dichter an Maria und Johannes wendet mit den Worten:

Christus vos coadunavit
Ista hora, quando lavit
Passione saeculum.
Mater tuus cruce pendens
Natus ecce tua dicens
Mater ad discipulum.

Auffallend ist neben dem unreinen Reime besonders die Vorliebe des Dichters für die Partikel quippe, mit der er einen wahren Mifsbrauch treibt und die er in seinen 30 Liedern 25mal stets in der unschicklichsten Weise verwendet.

Dafs nun der Autor dieser Gedichte kein anderer ist als gerade der Compilator der Scala coeli, würde allein der Umstand höchst wahrscheinlich machen, dafs eben diese Lieder einzig in dem von ihm zusammengestellten Gebetbuche vorkommen; es wird noch wahrscheinlicher dadurch, dafs er diese Sammlung, wie wir oben aus seinem Munde vernahmen, nur cum magnis laboribus zustande gebracht, was vom blofsen Abschreiben gewifs weniger zutreffen würde, als vom Anfertigen dieser Lieder, denen man fast in jeder Zeile die Mühe ansieht, die sie ihren Autor gekostet haben. Zur Sicherheit wird die Wahrscheinlichkeit durch einen anscheinend ganz unbedeutenden Umstand. Wie die Partikel quippe, so braucht unser Albertus auch mit Vorliebe und Ungeschick zugleich den Ausdruck sine dubio. So wird z. B. Johannnes der Täufer apostrophiert:

Ardens lucerna vocaris,
Quod et ipse tu probaris
Esse procul dubio.

und der Apostel Paulus:

Ubi pater preces audit
Tuas, certe et exaudit
Eas absque dubio.

Die Lieblingsphrase kommt aber auch gerade in dem oben citierten Sätzchen des recollector vor: quia cum magnis hunc laboribus sine dubio compilavi.

Dafs Albert ein Nachahmer Konrads von Gaming war, dessen Lieder er kannte und von denen er viele seiner Scala coeli einverleibte, beweist die ganze Anlage seiner Heiligenlieder, vor allem der Umstand, dafs er, den betreffenden Heiligen fortwährend anredend, ihm dessen eigene Lebens- und Leidensgeschichte vorerzählt. Was seinen Poesieen an Rundheit der Form abgeht,

ersetzt einigermaſsen der Umstand, daſs dieselben für Kenntnis der Legendenbildung einen nicht zu verachtenden Beitrag liefern.

Wer war aber der Karthäuser Albert? Daſs er einer böhmischen oder mährischen Karthause angehörte, unterliegt keinem Zweifel. Neben seinem barbarischen Latein beweist es der Umstand, daſs sein Gebetbuch die specifisch böhmischen Heiligen, Wenzel, Prokop u. a. enthält. Nur drei Karthausen können aber alsdann in Betracht kommen, die Prager, hortus beatae Mariae in Smichov, die Olmützer, Vallis Josaphat in Dolan, und die Brünner zur hl. Dreifaltigkeit. Denn die von Albert von Sternberg 1378 gestiftete Karthause Rubus beatae Mariae in Trčka bei Leitomischl wurde, nachdem sie nie ganz zustande gekommen und nur wenige Brüder beherbergt hatte, schon 1389 nach Dolan verlegt. Wahrscheinlich befand sich unser Albertus bei Abfassung seiner Scala in einer der mährischen Karthausen. Denn er begleitet das Lied Konrads von Gaming Ave trinus in personis fol. 225b mit der Bemerkung: Istam orationem fecit unus Carthusiensis in horto beatae virginis juxta Pragam. So wird aber schwerlich Jemand schreiben, der selbst in der Prager Karthause sich befindet. Die Nekrologieen der Olmützer und Brünner Karthausen, soweit dieselben auf dem mährischen Landesarchive in Brünn vorhanden, weisen indes, wie ich mich persönlich überzeugt habe, den Namen Albert für das 14. Jahrh. nicht auf. Überhaupt scheint der Name damals im Orden nicht häufig gewesen zu sein. Bedenkt man nun, daſs die Karthäuser nicht immer in demselben Kloster verblieben, sondern versetzbar waren, ferner daſs man es zu vermeiden suchte, innerhalb derselben Provinz mehreren Mönchen denselben Klosternamen beizulegen, so wird man kaum umhin können anzunehmen, der Sammler der Scala coeli und der Autor der 30 im folgenden mitgeteilten Lieder sei jener Albertus, der 1386 als Prior der Karthause in Prag vorkommt. Vgl. B. Pez, Thesauri anecdott. noviss. Tom. VI. Codex diplomatico-historico-epistolaris. Pars III p. 75. Mehr ist leider von diesem Albertus nicht bekannt. Die fanatische Barbarei der Husiten hat die prachtvolle Prager Karthause mit allen ihren Erinnerungen so radikal vom Erdboden vertilgt, daſs nicht mehr als die bloſsen Namen von ca. 10 Mitgliedern dieses Klosters auf uns gekommen sind.

III.

An die Legenden des Albert von Prag reihe ich einen Liedercyklus des Ulrich Stöckl oder Stöcklin von Rottach, der nachmals als Ulrich VI. dem Stifte Wessobrunn vorstand.

Dieser Ulrich Stöckl ist einer der fruchtbarsten Reimdichter, die es je gegeben. In diesen Band sind jedoch von ihm nur diejenigen Lieder aufgenommen, durch die er unter die Nachahmer Konrads von Gaming gehört, nämlich ein Cyklus von Heiligenliedern. Leider ist derselbe nicht ganz vollständig. Das beweist der Umstand, daſs in der Reihe der Bekenner wohl Gregor und Augustin, nicht aber Ambrosius und Leo, die zwei anderen groſsen Lehrer des Westens, vorhanden sind. Allein es ist wenig Aussicht, anderswo Liedern unseres Dichters zu begegnen, weil sich dieselben augenscheinlich über die südwestliche Ecke Deutschlands hinaus nicht verbreitet haben.

Da einer der folgenden Bände die übrigen Gedichte Stöcklins enthalten wird, werde ich über denselben in der Einleitung zu jenen des weiteren zu berichten und seine Autorschaft nachzuweisen haben.

Ich schlieſse mit dem Ausdrucke des Dankes gegen alle jene, die mich in der vorliegenden Arbeit gefördert haben. Aus der Übersicht der benutzten Handschrift ist ersichtlich, wohin sich derselbe richtet. In besonderer Weise fühle ich mich durch die ebenso liebenswürdige als ausgiebige Unterstützung der K. b. Hof- und Staatsbibliothek in München verpflichtet, und drängt es mich daher, diesem Gefühle auch in besonderer Weise Ausdruck zu geben.

Feldkirch, den 15. Februar 1888.

Guido Maria Dreves.

I.

Conradus Gemnicensis.

A. MARIEN-LIEDER.

1. Amictus B. M. V.

1. Ave sole purior,
Luna plena pulchrior,
Splendida Maria;
Mundi luce clarior,
Cunctis astris gratior,
Digna laude pia.

2. In te, solem gratiae,
Christus, sol justitiae,
Mire radiavit,
Cujus lux laetitiae
Mortis et moestitiae
Tenebras fugavit.

3. Tu sol super omnia
Lucens, noctis inscia,
Sole es amicta,
Uerae lucis gaudia
Fiant nobis pervia
Per te, benedicta.

4. Solis per officia
Confer beneficia,
Lustra latebrosa,
Carens immunditia,
Nostra purga vitia,
Firma ruinosa.

5. Liquefac et arida,
Mollia consolida,
Corda molli dura,
Ac exsicca fluida,
Calefac et frigida,
Salva peritura.

6. Reduc, rege devia,
Robora debilia,
Fove nascitura,
Incita viridia,
Trahe vaporantia,
Proba permansura.

7. Sicut sol spectabilis,
Visu delectabilis,
Tibi dat amictum,
Sic luna mutabilis
Mundus et instabilis,
Quem calcas devictum.

8. In quo sine macula,
Munda Dei famula,
Mundum respuisti,
Mundi spernens singula,
Mundo corde sedula
Christo adhaesisti.

9. Effice, ut vanitas
Mundique cupiditas
Per nos refutetur,
Voluptatum pronitas
Omnisque iniquitas
Penitus vitetur.

10. In te, virgo regia,
Stella maris praevia,
Stellea corona
Refert singularia
Bis sex privilegia,
Gratiarum dona.

11. Grata inchoatio
Est sanctificatio
In ventre materno,
Insons conversatio,
Gratiae repletio
Pneumate superno.

12. Non virili semine
Sed sacro spiramine
Superveniente,
In te obumbramine
Patris atque numine
Concipis agente.

13. Sic concepto filio
Gravida cum gaudio
Parturis, jucunda
Mater nato proprio
Cum pudoris lilio
Et virgo fecunda.

14. Absque pari femina,
Angelorum agmina
Praemio praecellis,
Regnans coeli domina,
Gyras mundi lumina
Duodenis stellis.

15. In coeli cacumine
Tu sol solis lumine
Digne trabearis,
Et bisseno ordine
Beatorum culmine
Pulchre coronaris.

16. Ambiunt hierarchici
Ordines angelici
Novem te mirantes,
Martyres hymnidici,
Confessores coelici,
Virgines laudantes.

17. Eja, splendor patriae,
Sis lucerna veniae
Luridis in via,
Nos per lumen gratiae
Duc ad lumen gloriae,
Fulgida Maria.

Cod. Andecens. fol. 17 a. A. — Cod. Augiens. fol. 168 b. B. — Cod. Tegurin. I fol. 31 a. C. — Cod. Tegurin. II fol. 92 a. D. — Cod. Tegurin. III fol. 190 b. H. — Cod. Pragens. fol. 112 b. E. — Cod. S. Blasii fol. 29 a. F. — Cod. Scotorum. fol. 4 a. G. — Steht ebenfalls in Clm Monacens. 19 991 anni 1466 fol. 294; Cod. Graecens. 1588 fol. 126 a; Cod. S. Galli 482 anni 1475 fol. 138 a.

Oratio super illo verbo Apocalypsis 12: Apparuit in coelo mulier amicta sole et luna sub pedibus ejus et in capite ejus corona stellarum duodecim. In exordio versuum invenies titulum: Amictus beatae virginis Mariae. AE. —

4, 4 Clarens in munditia A. — 5, 3 Corde AC. — 7, 5 Mundus est D; Est mundus G. — 9, 4 Voluptas, impuritas. F. — 10, 3 Stellata A. — 12, 2 Mystico spiramine A; Sed mystico B. — 15, 3 Digne tu bearis F. — 16, 5 coelici fehlt A.

2. Crinale B. M. V.

1. Ave, salve, gaude, vale,
O Maria, non vernale,
Sed his rosis spiritale
Tibi plecto nunc crinale
Figurarum flosculis.
Ave virgo, sponsa, nata,
Mater Christi sublimata,
Ab aeterno ordinata,
Ab antiquo prophetata,
Dei placens oculis.

2. Ave rosa delicata,
Quae, de regum ramis nata,
Es trans coelos exaltata,
Et per mundum dilatata
Sis nobis umbraculum.
Ave coelum deitatis,
Paradisus voluptatis,
Aula summae majestatis,
Templum sanctae trinitatis,
Christi tabernaculum.

3. Ave sponsa dedicata,
Paranympho salutata,
Deo patre obumbrata,
Pneumateque impraegnata,
Genitrix verbigenae
Ave virgo gravidata,
Rubo Moysi signata,
Igne sacro inflammata,
Per te simus, advocata,
Coelici indigenae.

4. Ave mater Salomonis,
Digna sceptris et coronis,
Digna summis nati donis,
Quae in coeli regnas thronis,
O regina gloriae.
Ave vivus fons hortorum,
Quem mens sitit contritorum,
Lava labem peccatorum,
Nectar praebe supernorum,
O pincerna veniae.

5. Ave clara stella maris,
Qua processit lux solaris,
Quae per montem designaris,
Unde lapis angularis
Venit sine manibus.
Ave fulgens arca Dei,
Cujus nitor speciei
Lucem superat diei,
Tota virtus meae spei,
His intende precibus.

6. Salve campi flos, qui miris
Signis fulges, dum oriris,
Mox a tuis dum sentiris,
Favum mellis elargiris,
Dos divini muneris.
Salve arcus aerinus,
Colorosus non supinus,
Clare lucens, vespertinus
Quem illustrat sol divinus,
Stans in signum foederis.

7. Salve o columna ignis,
Nec non nubes miris signis
Nos educens a malignis
Per desertum, junge dignis
In promissa patria.
Salve virga Jesse, florem
Fers, qui coelis dat odorem,
Tibi, virgo, fert decorem,
Suavem terrae dat dulcorem,
Profugantem vitia.

8. Salve mater benedicta,
In qua nulla sunt delicta,
Evae jugo non adstricta
Nec in partu es afflicta,
Sed enixa jubilans.
Salve humilis ancilla
Dei veri, quem pusilla
Tua lactas ex mamilla,
Luce frui fac nos illa,
In qua fulges rutilans.

9. Salve virgo singularis,
Mater tamen miri maris,
Unde sola expers paris
Digne cunctis dominaris
In supremo solio.
Salve Saba generosa
O regina gloriosa,
Dona regis pretiosa
Impertire gratiosa
Nobis in exsilio.

10. Salve, cui dulce fari,
De qua pium meditari,
In qua suave jucundari,
Quam beatum amplexari
Est amoris brachiis.
Salve speculum virtutum,
Sis certanti mihi scutum,
Hostem reprimens versutum,
Mole carnis me exutum
Coeli junge gaudiis.

11. Gaude, cujus ob dulcorem
Cor liquescit per amorem,
Hinc affectus ad candorem
Mens discurrit post odorem
Tuum, vernans lilium.
Gaude thronus, quem dum stravit,
Ebur candens adaptavit,
Auro fulvo decoravit
Deus, in quo collocavit
Regem suum filium.

12. Gaude lampas, quam exstruxit
Deus orbi, quae dum luxit,
Nova nobis tunc illuxit,
Quae ad lucem nos reduxit
Lux inexstinguibilis.
Gaude summa creatura,
Mater vera, virgo pura,
Quae naturae frangis jura,
Quando in te fit factura
Factor admirabilis.

13. Gaude fructuosa tellus,
Madens Gedeonis vellus,
Quod perfudit ros novellus,
Quo vestitur et agnellus,
Dei patris unicus.
Gaude gaudium sanctorum,
In qua gaudet rex coelorum,
Quam honorat plebs justorum,
Quam in aevum angelorum
Cantus canit melicus.

14. Gaude stellis coronata,
Solis luce trabeata,
Sub qua luna est locata,
Semper manens illibata,
Cingens virum femina.
Gaude schola disciplinae,
Glossa legis, fons doctrinae,
Vas coelestis medicinae,
His, quos culpae pungunt spinae,
Funde medicamina.

15. Gaude, virgo, laetans plaude,
Et sic vitam nostram claude,
Ut, qui dicunt tibi gaude,
Semper tecum sint in laude
In coelorum culmine.
Gaude, quia semper tecum
Deus manet et tu secum,
Per quem precor, ut sis mecum
Et cor meum lustres tecum
Vultus tui lumine.

16. Vale florens et amoena,
Ante ortum luce plena,
Sed in ortu plus serena,
Quam non stringit gelu poena,
Puritatis viola.
Vale virga aridosa
Aaron prodigiosa,
Fronde, flore germinosa,
Fructu valde speciosa,
Proferens amygdala.

17. Vale urna, manna merum,
Panem coeli portans verum,
Qui conservat cor sincerum
Et in fine est dierum
Omnibus sufficiens.
Vale vitis, quam plantavit
Pater, verbum fecundavit,
Lenis auster dum perflavit
Botrus Cypri pullulavit
Mero nos reficiens.

18. Vale rubens et decora,
Veri solis tu aurora,
Clare fulges omni hora,
Visitando nos irrora,
Suavitatis balsamus.
Vale thorus delicatus,
Manu Dei fabricatus,
Dei digito tornatus,
Christo sponso praeparatus,
Castitatis thalamus.

19. Vale prudens advocatrix,
O Abigail placatrix,
Sola mundi reparatrix,
Moabitis Ruth oratrix,
Sunamitis regia.
Vale pulchra Judith fortis,
Neca ducem trucem mortis,
Hester nos de mortis portis
Duc, ut simus tuae sortis
In coelesti curia.

20. Vale semper et laetare,
Et quod digne collaudare
Te nequimus, hoc dignare
Tu pro laude acceptare,
Laus humani generis.
Vale, virgo, tibi clamo,
O Maria, nam te amo,
Pietatis tuae ramo
Solve me de mortis hamo
Collocans in dexteris.

21. O Maria, dulcor florum,
Virtus myrti, arx cedrorum,
Vis malorum punicorum,
Cella fragrans unguentorum,
Cellaque vinaria.
O Maria, flos rosarum,
Cinnamomi, olivarum,
Nardi Cypri ac palmarum,
Myrrhae, thuris, fistularum
Vincis pigmentaria.

22. O Maria, clausa porta,
Clausus hortus, nos conforta,
Tu de stirpe regum orta,
Paradiso nos reporta,
Virginum primitiae.
O Maria, mellis crater,
Te elegit Deus pater,
Ejus nato ut sis mater,
Qui per te est nobis frater,
O inventrix gratiae.

23. O Maria, regis veri
Virga aurea Assveri,
Iram judicis severi
Scis lenire, ut mederi
Malit quam percutere.
O Maria insignita,
Turris David praemunita,
In supremo coeli sita,
Per te cohors sit contrita,
Quae nos cupit laedere.

24. O Maria, tu sublimis
Scala coeli, pressos nimis
Duc in altum nos ab imis,
Copulando nos opimis
Supernorum civium.
O Maria, sponsa dia,
Quam coelestis hierarchia
Jugi laudat symphonia,
Audi preces, mater pia,
Tibi supplicantium.

25. O Maria, semper ave,
Sertum hoc ne ducas grave,
Summum Christi tu conclave,
Te ut laudem, mihi fave
Perpeti memoria.
O Maria, recreamen,
Placa patrem, natum, flamen,
Ut finale post examen
Sanctis nos conjungat, amen,
In superna patria.

Cod. Andecens. fol. 22 b. A. — Cod. Augiens. fol. 167 b. B. — Cod. Pragens. fol. 114 a C. — Cod. Tegurin. I fol. 42 a D. — Cod. Tegurin. II fol. 86 a E. — Cod. Tegurin. III fol. 182 a L. — Cod. S. Blasii fol. 22 b F. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 6 a G. — Orationale Arnesti saec. 14. Cod. Musaei Bohem. fol. 149 a H. — Steht ebenfalls im Cod. Pragens. I E 25 fol. 181 I. — Cod. Pragens. VII G 9 saec. 15. Cod. Lambacens. 452 saec. 15. fol. 31 b. — Cod. S. Petri Salisburgens. b. VI. 3 saec. 15. — Cod. Pollingens. saec. 15 Clm. Monacens. 11 922. fol. 70 a. — Cod. Raigradens. $\frac{D}{K}$ I ℵ 3. saec. 15. fol. 215 a. — Orat. ms. Montis Aprini saec. 15. Clm. Monacens. 6053. fol. 187 a. — Cod. Graecens. 1588 saec. 15. fol. 128 b. — Cod. S. Galli 482 fol. 141 b. — „Explicit sertum B. M. V. compositum de quinquaginta flosculis editum per religiosum virum fratrem Conradum, vicarium in Praga in monasterio Carthusiensium.“ H. — „Explicit sertum rosaceum M. V. compilatum per dominum papam Urbanum IV.“ I. — „Incipit sertum S. Bernhardi ad beatissimam V. M. KF. —

1, 7 Mater virgo sublimata H. — 2, 9 figurata HF. — 3, 1 sponsa delicata E. — 3, 10 Coeli indigenae A. — 4, 8 Purga labem delictorum A. — 5, 2 Quam processit E. — 5, 7 Tuae nitor F. — 5, 9 nostrae spei F. — 6, 1 flos campi FG. — 6, 1 quae miris A. — 6, 2 Fulges signis C. — 6, 6 iris aerinus A. — 6, 7 Speciositate trinus H. — 6, 10 Dans in signum A. — 7, 2 Nec non miris fulgens signis FG. — 7, 5 In superna patria F; in promissa patris A. — 7, 6 Salve virgo F. — 7, 7 dat saporem AEG. — 7, 8 dat decorem BEF. — 7, 9 Suavem terris AFH. — 7, 9 fert odorem B; dat odorem AFHG. — 7, 10 Profugando vitia CH. — 8, 3 Jugo Evae F. — 8, 7 Dei verique F. — 8, 8 Tua lactans A; Tua lactasti mamilla E. — 9, 3 Naevo sola expers faris E. — 9, 4 Digne sanctis F. — 9, 7 O Maria gloriosa F. — 9, 8 Dona Christi H. — 10, 5 Cum amoris B. — 11, 7 Arbor candens F. — 11, 8 fulvo adornavit AH. — 12, 2 quem dum luxit A. — 12, 3 tunc refulsit H. — 12, 4 fehlt F. — 12, 7 Mater pia F. — 13, 3 Quem perfudit H. — 13, 10 mellicus BF; Cantus laudat coelicus H. — 14, 2 tu beata F. — 14, 5 Das weitere fehlt A. — 15, 1 virgo laeta BG. — 15, 10

Vultus sui F. — 16, 3 Sed post ortum H. — 17, 1 manna verum H. — 17, 3 Qui confirmat BHG. — 17, 10 Mire nos reficiens AB. — 18, 6 thronus illibatus H. — 18, 8 ornatus A; coronatus B — 19, 6 Judith pulchra F. — 19, 7 trucem ducem BHGF; Neca cruce E. — 19, 8 portis mortis HF. — 20, 2 Ut qui F; Et qui E. — 21, 5 Colloque B. — 21, 7 Cynamomum F. — 22, 3 regum stirpe E. — 23, 3 Tu lenire et B; Sic lenire et F. — 24, 4 Te plorando nos B. — 25, 3 Summi Christi F. — 25, 5 In aeterna gloria F. — 25, 10 In coelesti patria H.

3. Annulus B. V. M.

1. Ave virgo nobilis,
Desponsari habilis
Summo regi, annulum,
Arrhabonis titulum,
Suscipe, Maria.
Novum florem virgula,
Paranympho credula,
Concipis, quam jaspidis
Color monstrat viridis
Plenam fide pia.

2. Virtus spei stabilis
Nunquam in te labilis
Fuit neque veritas,
Signat ut serenitas
Coelica sapphiri.
Lucens chalcedonius,
Sed sub divo pulchrius,
Pandit te eximio
Caritatis radio
Fervide igniri.

3. Ut smaragdi claritas
Monstrat et viriditas,
Mente cunctis purior
Es et elegantior
Actu virtuali.
Sardonyx inturbidus
Ruber, niger, candidus,
Te designat limpide
Conversatam placide
Gestu virginali.

4. Bene rubens sardius
Indicat apertius,
Mortis Christi gladium
Sauciasse nimium
Spiritum Mariae.
Exprimit chrysolithus,
Prae fulgore inclytus
Flammeis scintillulis,
Claram te miraculis
Ac dono sophiae.

5. A beryllo pallido
Seu nitenti fulgido
Humilis in animo
Et benigna proximo
Rite comprobaris.
Tandem pretiosior,
Cunctis gemmis gratior,
Asserit topasius,
Cunctis quod limpidius
Deum contemplaris.

6. Ecce nunc qui rubeas
Guttas jacit aureas,
Chrysoprasus nimii
Aestu desiderii
Refert te fervere.
Vt jacinthus celeri
Se conformat aetheri,
Sic fers opem anxiis,
Tuis quos auxiliis
Cernis indigere.

7. Insuper te omnibus,
Deo et hominibus
Praedilectam roseus
Color et purpureus
Probat amethysti.
Recte evangelica
Margarita coelica
Es mercantum omnium;
Felix, qui commercium
Consequitur Christi.

8. Grandis niger dicitur,
Venis albis cingitur.
Qui te vere humilem.
Hinc et acceptabilem
Reserat achates.
Illico onychius
Mixtus fert, quod Dominus
Piis te virtutibus
Adornavit omnibus,
Quam optarunt vates.

9. Nunc te prodit largiter
Adamas, qui firmiter
Cunctis obstat ictibus,
In adversis omnibus
Fortem patientem.
Indicat perlucida
Te crystallus frigida
Mente, carne virginem
Nostraeque originem
Spei exsistentem.

10. Sic te temperantia
Ac timoris gratia
Ornant, ut egregius
Aperit Ligurius
Similis electro.
Magnes ferrum propius
Attrahit celerius,
Virgo poenitentium
Chordas tangit mentium
Pietatis plectro.

11. Approbat carbunculus,
Lucens noctis oculus,
Longe, late, largiter,
Laudis tuae jugiter
Famam dilatari.
Regnans in coelestibus
Ornata virtutibus,
Munda nos a vitiis
Et de tuis nuptiis
Facias laetari.

12. Insuper in copia
Ephilat, Arabia,
Ophir, Saba pariter,
Tharsis dat similiter
Aurum affluenter.
Ex quo praesens parvulus
Fit gemmatus annulus,
Quem oblatum hodie
Per me, sponsa gloriae,
Suscipe clementer.

Cod. Andecens. fol. 27 a A. — Cod. Augiens. fol. 170 a B. — Cod. S. Blasii fol. 30 b C. — Cod. Pragens. fol. 115 a D. — Cod. Scotorum Vindobon. fol. 8 a E. — Cod. Tegurin. I fol. 48 a F. — Cod. Tegurin. II fol. 94 b G. — Cod. Tegurin. III fol. 193 b H. — Steht auch im Cod. Graecens. 158 fol. 126 b H. — Clm. Monacens. 19991 anni 1466 fol. 296 a. —

„Incipit ipsius annulus ex 20 gemmis pretiosissimis et auro virtutum ejus mundissimo fabricatus.“ B. „In versuum capitibus reperitur titulus: Annulus beatae virginis Mariae.“ BD. — „Editus a Conrado de Haimburga priore Carthusiae Seicensis.“ H. —

Str. 1—5 fehlen A. — 3, 7 Rubet niger candidus C; Rubens nigris G. — 3, 10 Gustu virginali DB. — 5, 2 Seu urenti fulgido A; Seu virenti DE. — 5, 9 quod fehlt A. — 7, 9 Felix fehlt A. — 11, 7 Ornata his virtutibus A. — 12, 2 Euilach B, Evilath G, Evilat E, Eiulat CD, woraus Mone „exsultat“ gemacht. „Ephilat est regio sc. indeanlant in terra Indica.“ Diffenbach.

4. Thronus Beatae Mariae.

1. Salve coeli Domina,
Cui pangunt carmina
Angelorum agmina
Summo coram bono,
Intonantes pariter,
Hymnizantes dulciter,
Modulantes jugiter
Harmoniae sono.

2. Tibi parent omnia,
Polus, tellus, maria,
Dominatrix regia,
In coelesti throno.
Thronum Christus edidit
Hunc, qui cuncta subdidit
Seque tibi indidit
Pro insigni dono.

3. Hic in thronum gloriae
Suae tam eximiae
Te virtutis numine
Mire praeparavit,
Regis ut authenticus
Salomonis typicus
Olim thronus mysticus
Pulchre figuravit.

4. Opus grande solidum,
Ebur forte candidum,
Ex natura algidum,
Hoc materiavit,
Nempe quod efficiens,
Redimire gestiens,
Auro fulvo vestiens,
Nimis venustavit.

5. Uirgo praefert corpore
Designatum ebore,
Cuncto pulchrum tempore,
Florem castitatis,
Sic Mariae spiritus
Praefulget divinitus
Auro fulvo praeditus
Summae caritatis.

6. In hunc thronum talibus
Sex virtutum gradibus
Christus scandens passibus
Motu singulari.
Sic hic gradus infimus
Non virtutis minimus,
Quod ad Ave legimus
Virginem turbari.

7. Turbat pudicitia,
Cogitat prudentia,
Fidei constantia
Modum inquisivit.
Ecce, inquit, flamini,
Sum ancilla Domini,
Dicens „fiat“ numini
Felix obedivit.

8. Per hos gradus Dominus
Thronum intrat cominus,
In quo nihilominus
Mensibus novenis
In sedili aureo
Sedit rex purpureo
In vestitu carneo
Nutibus serenis.

9. Adstant et leunculi,
Bis sex quibus graduli
Substant, quorum oculi
Thronum contemplantur.
Totidem discipuli,
Conversores saeculi,
Christi matrem singuli
Digne venerantur.

10. Inde thronus habuit
Binas, prout decuit,
Manus, quibus tenuit
Regium sedile.
Bina harum actio
Fomitis exstinctio,
Gratiae repletio
Reddunt hoc subtile.

11. Insunt bina brachia,
Acta vitae fortia
Virginis signantia,
Nam contemplativam
Gratam affectantibus,
Suavem degustantibus,
Optimam servantibus
Signat et activam.

12. Riteque spectabiles,
Fortes et terribiles
Adstant bini stabiles
Brachiis leones,
Accipit per virginem
Homo fortitudinem,
Sumunt sed formidinem
Barathri dracones.

13. Throni pars posterior
Pinnaque superior,
Ut sit elegantior,
Exstitit rotunda
Uitam clausit virginis
Vita carens criminis,
Quo in throno luminis
Regnat laetabunda.

14. Salomonis stabile
Solium mirabile,
Opus delectabile
Id materiale,
Sic paret cernentibus
Ut in regnis omnibus
Cunctis in operibus
Non sit coaequale.

15. Attamen magnifici
Nobisque pacifici
Thronus regis coelici,
Veri Salomonis,
Nusquam sibi similem
Nunquam sic amabilem
Tamque venerabilem
Habuit in thronis.

16. Certe in virginibus,
Angelis, martyribus,
Sanctisque doctoribus
Modo spiritali
Tamquam in sapphireo
Ac solari flammeo
Deus sedet nubeo
Throno speciali.

17. At venter virgineus
Thronus est eburneus,
In quo rex aethereus
Factus homo Deus
Mansit corporaliter
Supernaturaliter,
Ut spiritualiter
Vivat homo reus.

18. Abiit in coelicum
Thronum per mirificum
Thronum transangelicum
Thronus virginalis,
Resides in solio
Proximata filio
Cum ingenti gaudio.
Pacis aeternalis.

19. Inde dextram omnibus
Porrige precantibus
Et a malis actibus
Retrahe, Maria,
Ad te revertentibus
Opem fer petentibus,
Ut virtutum gradibus
Te sequamur pia.

20. **Thronus** divae regiae
Per te, thronum gratiae,
Nos in thronum gloriae
Congerat sanctorum.
Mariae ut canticis
Jubilemus melicis
Tibi cum hymnidicis
Choris angelorum.

Cod. Andecens. fol. 20 b. A. — Cod. Augiens. fol. 169 a. B. — Cod. S. Blasii fol. 29 b. C. — Cod. Pragens. fol. 113 a. D — Cod. Scotorum Vindobon. fol. 5 a. E. — Cod. Tegrinsens. I. fol. 30 a. F. — Cod. Tegrinsens. II. fol. 88 b. G. — Cod. Tegurin. III. fol. 185 b. H. — Steht ebenfalls Clm. Monacens. 19991 anni 1466 fol. 291 b. — Cod. S. Galli 482 fol. 180 a.

„Super illo verbo 3 Reg.: Fecit rex Salomon thronum de ebore grandem et vestivit eum auro fulvo nimis, qui habebat sex gradus. Et summitas throni rotunda erat in parte posteriori. Et duae manus hinc atque inde tenentes sedile. Et duo leones stabant juxta manus singulas et duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atque inde. Non enim factum corpus tale in universis regnis. In secundo quoque Paralipomenon ponuntur duo brachia et quod ibi scabellum aureum dicitur hic sedile vocatur.“ DB.

„Est titulus talis, probat ut series capitalis:
Sit thronus iste pia tibi gratus virgo Maria.“ BDG.

2, 2—11, 4 fehlen A. — 3, 1 in throno B. — 6, 3 scandit CE. — 6, 4 Quod Mariam legimus BE; Quam ad Ave EF. — 6, 5 Clausam salutari

BE. — 7, 1—3 Tamen prudens cogitat | Quaerens modum quaeritat | Virginale recitat | Votum quod subivit. GEF. — 7, 7 Dicens sacro B. — 7, 8 obaudivit G. — 8, 8 Tutibus serenis C. — 11, 4 Vitam contemplativam C; contemplaturam B. — 11, 8 acturam B; Signant CF; Signavit E. — 12, 7 Terroris formidinem AB. — 13, 2 primaque superior D. — 15, 7 Atque venerabilem B; Tamquam venerabilem A. — 16, 6 flamineo B. — 17, 4 Sanctus homo B. — 17, 7 Ut misericorditer DCF; Et misericorditer E. — 19, 2 peccantibus CE. — 20, 1 domnae regiae B; de me regiae G.

5. Hortulus B. V. M.

1. O Maria, paradisus,
Voluptatis hortulus,
Plenus cunctis bonis,
Rigat te fons indivisus.
Quadruplexque rivulus
Gratiarum donis.

2. Tigris velox succurrendo,
Euphrates es frugifer,
Phison os mutatum
Uerbum anguis auferendo,
Geon, quo se mortifer
Scit praerupto datum.

3. Lignum vitae paradisi
Ens in tui medio
Vitae dedit fructus
Uberes, qui non sunt visi,
Cosmo sunt remedio
Contra Stygis luctus.

4. Summus orbis architectus
Quem plantavit floridum,
Hortus es conclusus.
Iste tuus praedilectus
Caput habens roridum
Nusquam est exclusus.

5. Stat, pulsat vociferando:
Surge, curre, resera
Ostium, conclave,
Tua mihi grata dando
Poma nova, vetera,
Osculum suave.

6. Est votum virginitatis
Novum sed fecunditas
Pomum vetustatum,
Per complexum Deitatis
Capiet humanitas
Osculum beatum.

7. Intrans ad te, dedicata
Mihi virgo, filia,
Soror mea, sponsa,
Austro flante delicata
Horti tui lilia
Colligam absconsa.

8. Pneumatis austro perflatus
Hortus tui pectoris
Floribus vernabit,
Latens Deus et velatus
Velo tui corporis
In te germinabit.

9. Adsum, sponsus nunc jucundus
His pulsatus vocibus,
Veniat dilectus
Candidus et rubicundus,
Electus ex millibus
In hortum allectus.

10. Ecce asto, summe mitis,
Omne fugans noxium
Tenebris relucens.
Ad haec illa Sunamitis
Horti pandit ostium
Sponsum introducens.

11. Tunc rex regum in decore
Sponsae dat charismata,
Dona gratiarum.
Tentus ejus est amore,
Ut sensit aromata
Rerum diversarum.

12. Ibi ergo exsultabat
Unicus cum unica
In credentis fide,
Bonus sapor hinc manabat,
Hoc per mala punica
Vel granata vide.

13. Illic Cedrus et Cypressus
Virginis sublimitas
Contemplationis,
Vitis Cypri botrus pressus
Cordis est jucunditas
Et affectionis.

14. Inest palma triumphatrix,
Contra hostes hominis
Balsamus salutis,
Rorat ficus dulcoratrix,
Favor in cor virginis
Mella dat virtutis.

15. Gignit Setim firmitatis
Rubumque Mosaicum
Carne virginali,
Oleumque pietatis,
Medicamen mysticum
Morbo spiritali.

16. Mire praegnans et impune
Alvus et Mandragora
Hortuli Mariae,
Arbores solis et lunae
Poma dant per tempora
Coelicae sophiae.

17. Ramos suos therebinthus
Hinc expandit gratiae,
Hinc ramos honoris.
Jugiter succrescit intus
Bdellium clementiae,
Spes buxus viroris.

18. Affert laurus veritatem,
Foliis constantiam
Arbor ebenina,
Ob imputrebilitatem
Dant perseverantiam
Ligna quoque thina.

19. Rubens morus maturescit
Malusque florigerus
Conversationis,
Tunc amygdalus florescit,
Viretque juniperus
Vi compassionis.

20. Ut nardus humilitatis,
Myrthus temperantiae,
Cynnamomi vapor,
Large crocus caritatis
Crescit, patientiae
Zuccarique sapor.

21 Ungula sobrietatem,
Myrrha continentiam,
Thus devotionem,
Signat gutta puritatem,
Storax confidentiam
Et orationem.

22. Bene zelus, disciplina,
Pax, obedientia
Cum discretione
Et prudentia, doctrina,
Mititas, justitia
Cum perfectione

23. Aloe, stacte signantur
Calamo et cassia,
Galbano, resina.
Tuta, hysopo notantur
Acta, desideria
Cappare divina.

24. Ecce rosa, flos amoris,
Rubet, floret lilium,
Candor virginalis;
Viola vernat pudoris,
Flos campi convallium
Famae virtualis.

25. Insuper arbusta culta
Et vireta germina,
Frutices donorum,
Radix, stipes et virgulta,
Plantae, herbae, semina
Omnium bonorum.

26. Gratiarum diversarum
Frondes, flores, folia
Fructusque virtutum
In horto deliciarum
Virent, vigent omnia
Ad divinum nutum.

27. Nunc dilatant se ramorum
Florida cum platano
Sponsam obumbrando,
Influit et fons hortorum
Impetu de Libano
Hortum irrigando.

28. Sonant ibi coeli aves,
Spiritus angelici
Sponsae jubilantes,
Melodias dant suaves
Carminisque coelici
Laudes resonantes.

29. Ave, virgo, cujus hortum
Dum descendens Dominus
Per se visitavit,
Reperit pudoris portum
Clausum, nihilominus
Ut sol penetravit.

30. Inde tollens, quam plasmavit
Vestem carnis fragilem,
Clausum dereliquit,
Et ab horto revocavit
Gladium versatilem,
Quo Adam deliquit.

31. Aperi hunc hortum rite,
Quem clausit temeritas
Transgressoris Adae,
Manu duc ad lignum vitae
Nos, clamat posteritas,
Tunc prostrata clade.

32. Et nunc mihi horti tui
De virtutum floribus
Praebe praegustamen,
Nec non fac ut horti sui
Christus pascat fructibus
Me in aevum. Amen.

Cod. Andecens. fol. 16 a. A. — Cod. Tegurin. I. fol. 37 a. B. — Cod. Tegurin. II. fol. 90 a. C. — Cod. Tegurin. III. fol. 188 a. E. — Orationale ms. Tegurin. anni 1476. Clm. Monacens. 20002. D. — Steht auch Clm. Monacens. (olim Tegrinsens.) 19636 saec. 15 fol. 296 b; Clm. Monacens. (ol. Tegrinsens) 19991 anni 1466 fol. 292 b.

„Rhythmorum capita per singulos (sic) colligis ista
Ortulus iste pia placeat tibi virgo Maria."

Ortulus beatae Virginis Mariae. Amen. A. —

2, 6 Datum scit praerupto A; — 4, 6 es exclusus C. — 6, 2 Novum fehlt A. — 6, 3 vetustum A. — 8, 3 vernabat A. — 8, 6 germinabat A. — 25, 1 infirmitatis A; firmitas C. — 23, 4 Ruta A gegen das Akrostichon. — 19, 1 hortum fehlt. A. — 31, 6 prostrata claude. A.

6. Convivium dulcissimae Virginis Mariae.

1. Maria, sponsa Domini,
Quae in salutem homini
Divinitus es data,
Una cum tuo filio,
Ut rosa juncta lilio,
Ad nuptias vocata.

2. Quo dum inter convivia
Fit sponso verecundia
Deficiente vino,
Te pietas inolita,
Compassio insolita
Movit nutu divino.

3. Expostulas auxilium
Interpellando filium:
Fili, non habent vinum;
Qui mox in vini poculum
Aquam vertit, miraculum
Sic exhibens divinum.

6. Hic pedes Christo fletibus
Lavit, abstersit crinibus
Et unxit Magdalena
Et caput nardo pistico,
Cujus odore mystico
Ecclesia fit plena.

7. Accedit huc triclinium
Et celebre convivium,
Quo verus rex Asuerus
Reginam Vasti repulit,
Reginam Esther extulit
Judicio sincerus.

6. Nam Synagogam deserens
Ecclesiamque praeferens
In sponsam te elegit
Prae cunctis, quos ad nuptias
Coelestesque divitias
A saeculo collegit

7. Praecipuumque haustulum,
Deliciosum ferculum
Asverus noster ponit,
Quando corpus cum sanguine,
Ex te assumptum virgine,
Fidelibus apponit.

8. Et Manna verum praebuit
Et panem coeli tribuit,
Eliminans legalem
Agnum cum caeremoniis,
Se Dei agnum filiis
Dans victimam paschalem.

9. Post cum duobus fratribus
In Emaus ambulantibus
Coactus remanere,
Dum panem fregit protinus,
Quod surrexisset Dominus,
Recognoverunt vere.

10. Hinc mellis favum offerunt
Et piscem assum afferunt
A morte resurgenti,
In melle Christi Deitas,
In pisceque humanitas
Signata sunt credenti.

11. Stetit Jesus in littore
Post opportuno tempore,
Dum fratres piscarentur,
Jubens, ut rete mitterent
In dextram et sic prenderent,
Ne frustra conarentur.

12. Tunc multis magnis piscibus
Jam captis a piscantibus
Christus eos vocavit,
Afferrent partem piscium
Ad panis, piscis prandium,
Quod eis praeparavit.

13. Gregatis tandem omnibus,
Undenis recumbentibus
Tamquam valefacturus
Convescebatur pariter
Ad mensam corporaliter
Ab ipsis recessurus.

14. O quantum istis dapibus
Referta spiritalibus
Es mente saginata,
Internis plena gaudiis
Et jugibus conviviis
Es facta delicata,

15. Dilectum super milia
Dum pascis inter lilia
Sacrarum mamillarum
Liquore lactis niveo
De corpore virgineo,
Tu frontis et genarum.

16. Ut apis mel ex floribus
Sic carpis flores osculis
Ex labiis sacratis;
Se ipso superdulciter
Te replet nunc perenniter
Deliciis beatis.

17. Quis unquam vidit oculus
Audivit nec auriculus,
Nec in cor ascenderunt,
Quamvis beati spiritus
Referti sunt divinitus,
Nec tantas receperunt.

18. Nunc transis in triclinio
Praecincta in convivio
Tu Christo ministrando,
Quo spiritus angelici
Et cuncti cives coelici
Discumbunt gratulando.

19. Et edunt, quo esuriunt,
Quod pleni non fastidiunt
Semper esurientes,
Quo debriari cupiunt,
Hoc bibunt, adhuc sitiunt,
Sunt pleni sitientes.

20. Saturitas esuriem,
Dat appetitus requiem,
Fames saturitatem,
Jucunda sic societas
Internaque satietas
Stant per aeternitatem.

21. O sponsa regis gloriae,
Da mihi micas hodie
De mensa dominorum,
In via ne deficiam,
Donec permittas, veniam
Ad pacem filiorum.

22. Tu aquas poenitentium
Infunde vasis cordium
Et hydrias impleto,
Ut vinum jubilantium
Factum ex aqua flentium
Bibamus corde laeto.

23. Da manna verum coelicum,
Da panem et angelicum,
Da novi testamenti
Agnum, corpus dominicum,
Et sanguinem salvificum
Vitalis sacramenti.

24. Accipere fideliter
Nos digne et salubriter
Ad vitam spiritalem,
De petra Christo sugere
Mel, oleum emungere
Per spiritum vitalem.

25. In hujus mundi aestibus
Et procellosis fluctibus
Nans velut piscis assus,
Per te, virtutum anchora,
Prendar ad coeli littora,
Me trahat Christus passus.

26. Ut ejus mensae copulex
Et cum beatis epulex
Saturque dape dia,
Mens mea laudes Domino
Persolvat sine termino
Tecum, dulcis Maria.

Cod. Andecens. fol. 28 a. A. — Cod. Tegrinsens. I. fol. 50 b. B. — Cod. Tegrinsens. II fol. 93 a. C. — Cod. Tegurin. III fol. 191 b. D. — Steht auch in Clm. Monacens. (olim Tegurin.) 19991 anni 1466 fol. 294 b. — Clm. Monac. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470 fol. 370 a.

1, 3 est data A. — 3, 1 Expostulans A. — 11, 4 Cum panem C. — 13, 5 In dexteram et prenderent C. — 17, 6 frondis A. — 18, 1 At apis mel C. — 18, 3 Ex labiisque A; ex labrisque C. — 19, 2 auditulus AC. — 21, 4 Quo inebriari A. — 26, 2 Et nos digne A. — 27, 1 aestibus fehlt A. — 27, 2 fructibus A. — 27, 3 assis A. — 28, 3 dape pia C.

7. Gaudia beatae virginis Mariae.

1. Gaude, virgo, dico gaudens,
De favore tuo audens,
Laeto corde tua plaudens
Replico nunc gaudia.

2. Gaude, virgo, mater Christi,
Verbum verbo concepisti,
Dum ab angelo audisti:
Ave plena gratia.

3. Gaude, sine partu tristi
Virgo partum edidisti,
Immo gaudens protulisti
Prolem mater filia.

4. Gaude, magi procidentes,
Tuum natum agnoscentes,
Deum regem profitentes
Tria ferunt munia.

5. Gaude, natum, quem lactasti,
Hunc in templum praesentasti,
Et te, virgo, expiasti
Parientum hostia.

6. Gaude, quia tuus natus
In mortem pro nobis datus,
Te vidente tumulatus,
Surgit cum victoria.

7. Gaude, limbum destruentem,
Inde justos eruentem
Christum vides transcedentem
Coelos ex vi propria.

8. Gaude, cum in igne misit
Pneuma sacrum, ut promisit
Christus suis, tunc immisit
Tibi hoc in copia.

9. Gaude, Christus cum levavit
Te in carne et locavit
Supra astra, obviavit
Tota coeli curia.
10. Gaude, virgo singularis,
Ut prae cunctis sublimaris,
Sic et digne plus laudaris
In coelesti gloria.
11. Gaude, virgo, quae decore
Ornas coelum lucis more,
Velut cuncta sol splendore
Superat lucentia.
12. Gaude, cui angelorum
Chori parent et sanctorum
Ut reginae ac votorum
Exhibent obsequia.
13. Gaude, quod vis esse ratum,
Tuo nato exstat gratum
Et omnem tuum precatum
Explet cum clementia.
14. Gaude, qui te venerantur,
Tua laude delectantur,
Hi per Christum munerantur
In superna patria.
15. Gaude, summe coronata
Carnis dotibus ornata,
Christi dextris sociata
Regnas super omnia.
16. Gaude, semper perfrueris
His deliciis sinceris,
Ut in aevum jucunderis
Summa cum laetitia.
17. A me mundi jam evelle
Gaudia permixta felle,
Immo me tuorum melle
Gaudiorum satia.
18. Veni, virgo, da laetari
Me in te, nunc consolari,
Et in fine gratulari
Tui de praesentia.
19. Dona mihi te videre,
Semper tibi congaudere,
Tecum plene possidere
Beatorum praemia.
20. Ecce tibi congaudemus,
O Maria, ut amemus
Te in aevum et laudemus,
Duc nos ad coelestia.

Cod. Andecens. fol. 30 b. A. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 12 b. B. — Cod. Tegurin. I. fol. 54 a. C. — Cod. Tegurin. III. fol. 200 a. D. — Steht auch Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470 fol. 373 a.

4, 4 munera ABC. — 5, 4 Parentum A. — 7, 4 Coelos fehlt A. — 8, 3 cum immisit AC. — 20, 3 ut laudemus A.

8. Oratio super Ave Maria.

1. Ave virgo, virgula
Flosculi regalis,
Quam in matris clausula
Virtus divinalis
Eximit a macula
Culpae generalis,
Ut illustres saecula,
Decor virginalis.
2. Maria tu sideris
Instar luminosa,
Stella maris diceris
Vere radiosa,
Nondum nata crederis
Tota gratiosa,
Carens spina veteris
Culpae coeli rosa.
3. Gratia progenitam
Te Deus ignivit,
Ut lucernam inclytam
Lumine vestivit,
Cujus luce perditam
Drachmam requisivit,
Et ad vitae semitam
Ducens insignivit.
4. Plena luce gratiae
Rutilans decora,
Solem tu justitiae
Praevenis aurora,
Tota pulchra specie
Fulgens omni hora,
Noctem delinquentiae
Fugas sine mora.

5. Dominus cum hominem
Voluit creari,
Omnium tu Dominum
Gaudes humanari
In te, virgo virginum,
Quo nos scis beari,
Angelorum agminum
Turmas reparari.

6. Tecum Dei filius.
Qui te dedicavit
Et ut vitrum radius
Solis subintravit,
Carne sumpta proprius
Te inhabitavit
Et nos sibi propius
Per te copulavit.

7. Benedicta filia,
Quae paris parentem,
Lactis alimonia
Nutris te pascentem,
Stringis inter brachia
Cuncta continentem,
Cunis cingis fascia
Omnia regentem.

8. Tu in mulieribus
Virgo concepisti
Et sine doloribus
Virgo peperisti,
Post partum in omnibus
Virgo permansisti,
Sola sic hominibus
Vitam contulisti.

9. Et sic semper speculo
Purior manebas,
Nec legali vinculo
Matrum subjacebas,
Tamen cum infantulo
Virgo procedebas,
Hostiam pro parvulo
Templo offerebas.

10. Benedictus filius,
Per te nobis datus
Et in templo gratius
Patri praesentatus,
Sed in cruce plenius
Per se immolatus,
In altari crebrius
A nobis oblatus.

11. Fructus tuae coelicae
Conversationis,
Speculum angelicae
Imitationis,
Formam dat mirificae
Contemplationis,
Exemplum magnificae
Operationis.

12. Ventris tui castitas
Coelum decoravit,
Corporis fecunditas
Mundum reparavit
Cordisque humilitas
Deum inclinavit,
Virtutum nobilitas
Mores reformavit.

13. Tui ventris filio
Nunc associata,
In regali solio
A dextris locata,
Excellenti praemio
Regnas sublimata,
Summo privilegio
Omnibus praelata.

14. Jesus carnis schemate
Jam te praedotavit,
Sceptro regni themate
Te praehonoravit,
Regni diademate
Pulchre coronavit,
Angelorum neumate
Mire collaudavit.

15. Christus, patris dextera,
Per te nos emundet,
Pietatis viscera
In nobis fecundet,
Caritatis opera
Largius secundet,
Ut per nova foedera
Cordis pax abundet.

16. Amen dicant omnia,
Ut nunc per te, pia,
Recreemur gratia,
Virgo, mater dia,
Da gustare gaudia
Coeli nos in via,
Tandem tecum gloria
Perfrui Maria.

Cod. Andecens. fol. 36a. A. — Cod. Augiens. fol. 118b. B. — Cod. Pragens. fol. 117a. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 11b. D. — Cod. Tegurin. I fol. 61b. E. — Cod. Tegurin. II fol. 95b. F. — Cod. Tegurin. III fol. 195b. G. — Steht auch in Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 20123 saec. 15. fol. 213b. — Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470 fol. 374a. — Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 19636 saec. 15. fol. 276a.

1, 3 in nostris clausula A. — 5, 2 Voluit incarnari B. — 5, 5 Vitae virgo F. — 7, 7 Atque cingis fascia B; Cingis fascigia A. — 11, 1 Fructus tui A. — 11, 4 Invitationis A. — 13, 8 placata A. — 14, 1 carnis stemate A. — 14, 2 perdotavit ABF. — 14, 7 pneumate A.

9. Oratio super Magnificat.

1. Gaude, quam magnificat
Praeelectione
Deus et sanctificat
In plasmatione,
Cujus nos laetificat
Generatione,
Quam verbi deificat
Incarnatione.

2. Tua felix anima
Tunc magnificavit
Dominum et intima
Virtus adoravit,
Fide mens gratissima
Plaudens jubilavit,
Laudeque dignissima
Cor tripudiavit.

3. Exsultavit spiritus
Tunc in salutari,
Illapso divinitus
Modo singulari,
Quem non valet penitus
Ullus perscrutari,
Attamen medullitus
Debet venerari.

4. Te ancillam humilem
Dominus respexit,
Filiam te nobilem
Genitor provexit,
Matrem virginabilem
Filius dilexit,
Sponsam, fide stabilem,
Spiritus allexit.

5. Ecce ex hoc deferunt
Tibi nationes
Et beatam referunt
Generationes,
Te coelestes efferunt
Congregationes
Et terrestes praeferunt
Te cognationes.

6. Quia potens Dominus
Tibi magna fecit,
Magna nihilominus
Et in te perfecit,
Quos ab ipso facinus
Separans infecit,
Per te trahens cominus
Pulchrius refecit.

7. Nomen ergo Domini
Hoc sanctificetur
Et in laudem numini
Sanctum praedicetur,
Huic sancto nomini
Semper supplicetur,
Quo salutem hominum
Deus pollicetur.

8. Et misericordia
Ejus in timentes
Pacisque remedia
Super poenitentes,
Gratiae praesidia
Super exquirentes
Et virtutum gaudia
Super diligentes.

9. Potens hic in proelio
Superbos dispersit,
In virtutis brachio
Daemones eversit,
Inferni succendio
Cunctos sic immersit,
Ut in coeli solio
Nec unus supersit.

10. Dominus deposuit
De sede potentes
Et in alto posuit
Humiles egentes,
Bonis implens aluit
Nos esurientes
Et inanes statuit
Divites tumentes.

11. Et misericordiae
Suae recordatus
Nostraeque miseriae
Hujus incolatus,
Nos suscepit gloriae
Deus incarnatus,
Velut multifarie
Patres est affatus.

12. Abraham et semini
Ejus in aeternum
In salutem homini
Puerum supernum
Deus misit, virgini
Filium dans vernum,
Honor cujus nomini
Sit in sempiternum.

13. Hunc Deum puerulum,
Ex te, virgo, natum,
Et immensum parvulum,
Summum inclinatum,
Et verbum infantulum,
Primum ultimatum,
Dominum veraculum
Nobis fac placatum.

14. Gaude, mater gratiae,
Cujus ventris fructus
Gustum dans laetitiae
Nostros tulit luctus,
Per quem a pernicie
Homo est eductus
Et ad portam gloriae
Exsul est reductus.

15. Eja digna vernula,
Quae Deo deorum
Ministrasti sedula,
Tu sancta sanctorum,
Fac ut sine macula
In coelo coelorum
Laudem te per saecula,
Saecla saeculorum.

Cod. Andecens. fol. 38 a A. — Cod. Augiens. fol. 119 a B. — Cod. Pragens. fol. 116 a. C. — Cod. Scotorum Vindobon. fol. 10 a. D. — Cod. Tegurin. I fol. 64 a. E. — Cod. Tegurin. II fol. 96 b. F. — Cod Tegurin. III fol. 197 a. G. — Steht ebenfalls in Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 19636 saec. 15. fol. 290 b. — Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470 fol. 375 a.

4, 5 virginalem B. — 7, 2 Hic sanctificetur B. — 8, 2 Super metuentes B. — 9, 5 Inferi succendio BD. — 11, 7 multiformie C. — 13, 5 Verbumque B. — 15, 7 per singula A. — 15, 8 Saeculorum. Amen. B.

10. Oratio super Salve regina.

1. Salve nobilis regina,
Fons misericordiae,
Aegris vitae medicina,
Lapsis vena veniae,
Sitibundis nunc propina
Nectar indulgentiae,
Et quos culpae pungit spina,
Medicamen gratiae.

2. Vere vitae tu dulcedo,
Cujus sapor proficit,
Favus mellis, suavis medo,
Cujus dulcor afficit,
Gratiae me tuae dedo,
Cujus odor reficit,
Nam te matrem Dei credo,
Cujus amor perficit.

3. Et spes nostra specialis,
Salve, decus virginum,
Cujus alvus virginalis
Fert salutem hominum,
Imperatrix aeternalis
Supernorum agminum,
Ut nos eruat a malis,
Deprecare dominum.

4. Ad te matrem en clamamus
Exules et filii
Evae, ad te suspiramus,
Accolae exsilii,
Te symmistam flagitamus
Divini consilii,
Per te fructum sentiamus
Coelestis auxilii.

5. In hac valle lacrimarum
Nos gementes dirige,
In abyssum offensarum
Lapsos flentes erige
A reatuque poenarum
Nos clementer corrige
Et a lacu tenebrarum
Trahens manum porrige.

6. Eja ergo, advocata
Nostra, mitis omnibus,
Iram Dei prece grata
Placa poenitentibus,
Dominatrix sublimata,
Praepotens virtutibus,
In patronam nobis data,
Salva nos ab hostibus.

7. Tuos tam misericordes
Ad nos verte oculos
Et peccati tolle sordes,
Animorum stimulos,
Tu conserva mundicordes,
Puritatis aemulos,
Vera pace fac concordes
Cunctos Christi populos.

8. Christum Jesum, benedictum
Fructum tui uteri,
Animarum dulcem victum,
Quo pascuntur superi,
Cruce tulit qui delictum
Microcosmi miseri,
Triumphando maledictum
Principatum inferi;

9. Tu benigna hunc ostende
Nobis post exsilium,
Audi preces et intende
Gemitus humilium,
Diligentes te defende,
Firma spes fidelium,
Ne diei nos tremendae
Feriat judicium.

10. Vere clemens, vere pia,
Vere virgo regia,
Cui laudis harmonia
Personat in patria,
Nos gubernans in hac via
Tua per praesidia,
Transfer, dulcis o Maria,
In aeterna gaudia.

Cod. Andecens. fol. 40 a. A. — Cod. Augiens. fol. 119 b. B. — Cod. Pragens. fol. 116 b. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 11 a. D. — Cod. Tegurin. I fol. 66 a. E. — Cod. Tegurin. II fol. 97 b. F. — Cod. Tegurin. III fol. 199 a. G. — Steht ebenfalls in Clm. Monac. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470 fol. 376 a.

2, 5 tuae me B. — 4, 5 Summi sancta flagitamus A. — 7, 2 Ad nos converte A. — 7, 8 Cunctosque A.

11. Oratio super Ave maris stella.

1. Ave maris stella,
Verbi Dei cella,
Gratiarum mella
Dans, coelestis ros.
Maris felix portus,
Voluptatis hortus,
In quo est exortus
Deitatis flos.
Stella tu serena,
Solis luce plena,
Dulcis et amoena,
Tu sanctorum dos.

2. Dei mater alma,
Tu virtutum palma,
Coeli ad agalma
Esto nobis dux.
Mater orphanorum,
Salus miserorum,
Fac ne nos rectorum
Hostis laedat trux.
Alma virgo parens,
Pari semper carens,
Care semper clarens,
Angelorum lux.

3. Atque semper virgo,
Mater sine viro,
Virum modo miro
Paris, qui est rex.
Semper in scripturis
Cunctis creaturis
Praefert in figuris
Te divina lex.
Virgo, virga floris,
Cujus haustu roris
Gustuque dulcoris
Vivit coeli grex.

4. Felix coeli porta,
In qua pax est orta,
Illuc nos reporta,
Ubi semper es.
Coeli sidus carum,
Instar solis clarum,
Splendor animarum,
Peccatorum spes.
Porta supernorum,
In qua sibi thorum,
Fecit rex coelorum,
Electorum pres.

5. Sumens illud Ave,
Verbum tam suave,
Tu Christi conclave
Electorum pars.
Illud verbum datum
Et a patre natum,
A te generatum
O sublimis ars!
Ave virgo parens,
Omni naevo carens,
Cujus inflet arens
Gehennalis mars.

6. Gabrielis ore
Audis cum tremore,
Matrem Christi fore
Te, quod datur tunc.
Ore benedicto
Solvas a delicto,
Nos reddens invicto
Regi regum nunc.
Ore Gabrielis
Credens tu fidelis,
Filium de caelis
Ex hoc gignis hunc.

7. Funda nos in pace
Nec pro nobis tace,
Sed accensa face
Roget tua mens.
Nos duc dulcis, dia,
Ubi tecum, pia,
In aevum, Maria,
Gaudet tua gens.
In pace cum rege
Gaudes nova lege,
Sta pro tuo grege,
Sic te rogo flens.

8. Mutans nomen Evae,
Confer onus leve,
Ne culpae primaevae
Nos corrumpat fel.

Nomen amorosum
Habes et famosum,
Spiritum favosum,
Tu coeleste mel.
Evae transfer fletum
In arrisum laetum,
Sic intremus coetum,
Ubi manet El.

9. Solve vincla reis,
Pacem donans eis,
Et a culpis meis,
Virgo, munda me.
Vincla peccatorum,
Nexus delictorum
Rumpe, ne malorum
Nos involvat vae.
Reis spem solutis
Et opem virtutis
Confer destitutis,
Obsecramus te.

10. Profer lumen caecis,
Umbram fuga necis,
Sume virgo precis
Devotorum thus.
Lumen spiritale,
Supernaturale
Praebe, ne lethale
Nos corrumpat pus.
Caecis et orbatis
Visu veritatis
Redde cum beatis
Verae lucis jus.

11. Mala nostra pelle,
Posce nosse, velle,
A peccati felle
Serva Christi lar.
Nostra gubernatrix
Sis et defensatrix,
Coeli dominatrix,
Cui nemo par.
Pelle voluptatem
Et inanitatem,
Veram ubertatem
Da coeleste far.

12. Bona cuncta posce,
Nobis et ignosce
Nosque recognosce
Cum pro tuis stas.
Cunctaque profana
Vulnera mundana
Mentis nostrae sana,
Medicinae vas.
Posce quod amamus,
Dona quod speramus,
Age, quod agamus
Nihil extra fas.

13. Monstra te esse matrem,
Placa Deum patrem,
Qui se nobis fratrem
Ex te fecit hic.
Te esse Mariam,
Summam coeli diam
Credimusque piam
In aeternum sic.
Matrem Christi Dei,
Te rogamus rei,
Da salutem spei,
Da spem nobis, dic.

14. Sumat per te precem,
Qui pro nobis necem
Tulit, tunc in faecem
Ruit hostis fraus.
Per te renovemur,
In te gloriemur,
A te coronemur,
Angelorum laus.
Precem nostram tibi
Damus atque sibi,
Qui dat panem ibi
Suis in Emaus.

15. Qui pro nobis natus,
Mundo conversatus,
Patri immolatus,
Bellans sicut vir.
Pro nobis resurgens,
Morte mortem urgens,
Quare Satan turgens
Fert poenarum pyr.

Natus ex te, dia,
O dulcis Maria,
Te in hierarchia
Dextro locat ir.

16. Tulit mortem crucis
Auctor verae lucis,
Flos in virga nucis
Dedit nobis spem.
Esse Deum, Amen,
Patrem, natum, flamen,
Unum reor tamen,
Sancti laudant quem.
Tuus natus Deus
Omnium et meus,
Jesus Nazaraeus
Cunctam fecit rem.

17. Virgo singularis,
Stella predicaris
Fluctuantis maris,
Candens plus quam nix.
Singularis vita
Nobis in te sita,
In coelo nos dita,
Ne nos premat Styx.
Singularis virgo,
Parens sine viro,
Loca nos in pyrgo,
Quo it justus vix.

18. Inter omnes mitis,
Tu vinosa vitis,
Pota nos mellitis
Botris, nostra ars.
Omnes reges caeli,
Qui stant coram Eli,
Reples laude zeli,
Quorum tu es pars.
Mitis et benigna,
Cruce nos consigna,
Ut nos non maligna
Laedat Stygis Mars.

19. Nos culpis solutos
Semper fac et tutos,
Fide, spe imbutos,
Caritatem da.
Culpis non fraudata,
Summi regis nata,
Mater illibata,
Tu pro nobis sta.
Solutos peccatis
Fac nos, pulchra satis
Aula trinitatis,
Nulla major qua.

20. Mites te videbunt,
Qui non plus dolebunt,
Tibi adhaerebunt,
O aestatis ver!
Fac et nos astare
Sanctis, et laudare
Te cum Christo, quare
Sanctus cano ter.
Castos duc in chorum
Regis angelorum,
Mater orphanorum,
Opem nobis fer.

21. Vitam praesta puram,
Nostri gere curam,
Viam per securam
Duc nos, coeli pons.
Praesta, quod optamus,
Tecum ut vivamus,
Ad te conscendamus,
O virtutum mons.
Puram et profundam
Gratiarum undam,
Cordibus fecundam,
Funde vitae fons.

22. Iter para tutum,
Scutum da virtutum,
Nam contra versutum
Grandis instat lis.
Para defensamen,
Confer adjuvamen,
Hostis ne fraudamen
Vincat nos aut vis.
Tutum et beatum
Ut captemus statum
Post hunc incolatum,
Tu pro nobis sis.

23. Ut videntes Jesum,
Nunquam culpa laesum,
Sed pro nobis caesum,
Cedat mortis nox.
Videntesque, pia,
Te, virgo Maria,
Laudis melodia
Nostra sonet vox.
Jesumque laudantes,
Angelos adstantes,
Nos considerantes,
Jubilemus mox.

24. Semper collaetemur
Et congloriemur,
Sanctis commoremur,
Christus beat quos.
Collaetemur tibi,
Gratiemur sibi
Semper hic et ibi,
Qui redemit nos.
Amen, amen toto
Corde, voce, voto,
Animo devoto
Canat omne os.

25. Sit laus Deo patri,
Christo nostro fratri,
Decus sit et matri,
Semper laudo quam.
Laus sit Nazaraeo,
Jesu Deo meo,
Qui nos de alveo
Ducit pie tam.
Deo patri, nato,
Flatui sic dato
Laudes et amato,
Dignum est hoc nam.
Patri dato laudes,
Filio congaudes,
Flamini applaudes,
Nec sileto jam.

26. Summo Christo decus
Per quem homo secus
Vivit sic ut pecus,
Quorum ipse spes.
Christo vero credo
Et sic hostem laedo,
Cum peccatis cedo,
O quam sancta res.
Decus supernorum,
Terror infernorum,
Salus mundanorum
Christe semper es.

27. Spiritui almo
Laeto cano psalmo
Cum extenso palmo,
Ubicumque sto.
Sancto Deo soli
Ac Mariae proli,
Qui est rector poli,
Me totalem do.

28. Tribus honor unus,
Triplex Deo munus
Demus, ne nos funus
Laedat valle hac.
Honor trinitati,
Salus unitati,
Laus sit Deitati,
On, quae peto, fac.
Unus exstat Deus
Omnium et meus,
Jesus Nazaraeus,
Matris sugens lac.

29. Amen dicant flentes,
Gratiam quaerentes,
Gloriam canentes,
Regi Kyrion.
Amen dicant gentes,
Culpam confitentes,
Deum profitentes,
Qui est in Sion.
Amen dicant cuncti,
Vivi et defuncti,
Qui sunt deo juncti,
Cui nomen on.

Cod. Andecens. fol. 32 a. A. — Cod. Augiens. fol. 119 a. B. — Cod. Pragens. fol. 115 b. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 9 a. D. — Cod. Tegurin. I fol. 67 b E. — Cod. Tegurin. II fol. 98 a F. — Cod. Tegurin. III fol. 201 a. G. — Steht auch in Clm. Monacens. (ol. Togurin.) 19636 saec. 15. fol. 144 a.

1, 2 Veri Dei cella A. — 1, 4 Dans fehlt A. — 2, 7 reorum A. — 2, 11 Clare semper A. — 2, 12 Angelorum dux A. — Str. 5 bis 9 fehlen BCD. — 11, 2 Nosse posse velle AF. — 11, 6 Sis et divinatrix A. — 12, 3 Et nos recognosce AC. — 12, 6 Vulneraque B. — Str. 13 bis 21 fehlen BD. — 16, 11 Nazarenus A. — 21, 3 Vitam ad futuram A. — 21, 4 Fer nos coeli ACDF; Fac nos B. — 24, 12 Omne canat os D. — Str. 25 bis Schlufs fehlen BCD. Wahrscheinlich sind diese Strophen später hinzugedichtet; sie stechen auch, formell wie inhaltlich, sehr vom Vorhergehenden ab. — 26, 3 sicque A; sic quam F. — 29, 3 = Κυρίων. — 29, 12 = ὤν.

B. HEILIGEN-LIEDER.

12. De omnibus sanctis.

1. Ave trinus in personis,
Unus in essentia,
Indivisus tu in donis,
Cuncta creans entia,
Jam virtutum diter donis
Ex tua praesentia.

2. Ave, Christe, reparator
Protoplasti generis,
Jesu Dei mediator
Et humani foederis,
Quaeso, mihi sis salvator
Ut electis ceteris.

3. Ave, virgo singularis,
Felix tu puerpera,
Universis dominaris,
O regina, impera,
Ne me morsibus amaris
Stygis laedat vipera.

4. Ave, chori angelorum,
Deitatis facie
Illustrati electorum
Omnium in acie,
Mihi, precor, supernorum
Ferte lumen gratiae.

5. Ave tu, baptista Christi,
Major natis hominum,
Verbi Dei vox, praeisti
Nuntiare Dominum,
Fac, ne claudam nece tristi
Hujus vitae terminum.

6. Ave, felix duodena
Clanga apostolica,
Quorum vita non terrena
Nec potestas modica,
Per vos mihi salus plena
Detur, virtus coelica.

7. Ave, cohors prophetarum,
Signis miris inclyta,
Concio patriarcharum,
Sacra stirpe praedita,
Dona ferte gratiarum
Hostis fraude domita.

8. Ave, coetus novae legis,
Scribens evangelia
Ac discipulorum regis
Nova dans praeconia,
Ad superni per vos gregis
Transferar ovilia.

9. Ave phalanx purpurata
In cruoris flumine,
Innocenter candidata
Turba rubens sanguine,
Vita sumat me beata
Vestro deprecamine.

10. Ave, sacer grex doctorum,
Veritatis speculum,
Rector quoque populorum,
Felix chorus praesulum,
Per vos Christus, rex coelorum,
Salvet me in saeculum.

11. Ave, agmen confessorum,
Lux fidelis populi,
O caterva monachorum,
Cuncta spernens saeculi,
Vestra prece peccatorum
Nexus ruant singuli.

12. Ave, turma virginalis,
Agni tecta vellere,
Continentum, conjugalis
Claro casta foedere,
Per vos vestis nuptialis
Mihi detur munere.

13. Ave, omnium sanctorum
Jucunda societas,
Ad superna me polorum
Vestra ducat pietas,
Ut vestrorum me bonorum
Repleat satietas.

Cod. Andecens. fol. 83b. A. — Cod. Augiens. fol. 180b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 139a. C. — Cod. Pragens. fol. 125b. D. — Cod. Tegurin. I fol. 158a E. — Cod. Tegurin. II fol. 85b F. — Cod. Tegurin. III fol. 181a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 131b. H. — Steht ebenfalls im Cod. Gracens. 1588 fol. 125a.

1, 6 Tua ex ABF. — Str. 2 fehlt D. — 4, 1 Ave coetus F; Avete chori B. — 6, 4 Nec pietas B. — 6, 6 Detur vi deifica F. — 7, 1 Ave chorus A. — 9, 1 fallax D. — 9, 2 cruorum A. — 9, 3 Innocentum AD. — 12, 1 turma singularis. F.

13.. De novem ordinibus angelorum.

1. Summo Deo agmina
Trinae hierarchiae,
Modulantis carmina
Dulcis symphoniae,
Mea nunc precamina
Exaudite pie,
Cunctaque discrimina
Propulsate viae.

2. Seraphim limpidius
Deum contemplantes,
Ceteris ardentius
Ipsum peramantes,
Cor meum sincerius
Sitis radiantes
Ac amoris fortius
Igne reflammantes.

3. Dei ex praesentia
Estis illustrata,
Plenaque scientia
Cherubim beata
Per vos conscientia
Fiat serenata,
Deique notitia
Mihi detur grata.

4. Chorum datis tertium,
Throni sedis Dei,
Unde fit judicium
Justi atque rei,
Animi hospitium
Condecenter mei
Dignum in triclinium
Praeparetis ei.

5. Subditis spiritibus
Dominationes
Praesunt, dant minoribus
Ministrationes,
Animae virtutibus
Hae subjectiones
Debitas et viribus
Donent actiones.

6. Justisque hominibus
Praesunt principatus
Et eorum actibus
Tribuunt conatus,
Per hos bonis moribus
Semper ordinatus,
Sanctis et operibus
Tandem sim beatus.

7. Potestates viribus
Daemones arcere
Solent, ne hominibus
Queant praevalere,
Hae me malis motibus
Faciant carere
Semper et affectibus
Puris inhaerere.

8. Hinc virtutes varia
Signa operantur,
Per quas et prodigia
Mira perpetrantur,
Per has in me vitia
Cuncta subruantur,
Virtutum insignia
Grata tribuantur.

9. Sacer praeest pluribus
Grex archangelorum,
Qui sunt in majoribus
Nuntii coelorum,
Per hos intellectibus
Fungar divinorum
Et post bonis omnibus
Fruar supernorum.

10. Angelorum spiritus
Multum nobis grati,
Singulis divinitus
Estis deputati,
Per vos semper penitus
Simus gubernati,
Post hanc vitam coelitus
Vobis sociati.

Cod. Andecens. fol. 43 b. A. — Cod. Augiens. fol. 180 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 186 b. C. — Cod. Pragens. fol. 171 a. D. — Cod. Scotorum Vindobon. fol. 48 a. E. — Cod. Tegurin. I fol. 71 b. F. — Cod. Underdorfens. fol. 61 a. G.

2, 5 devotius B. — 3, 5 Per vos summa scientia B. — 3, 6 Fiat reserata B. — 3, 8 Detur mihi grata B; Mihi donetur D. — 7, 1 Junctisque D. — 8, 3 Per quae D. — 9, 7 Et cum bonis B; Expost bonis D. — 10, 7 coelicus B.

14. De proprio angelo.

1. Salve mi angelice
Spiritus beate,
Tu lucis uranicae
Plenus claritate,
Qui jucunda frueris
Dei visione
Et perfecta pasceris
Delectatione.

2. Dum superbos spiritus
Abstulit ruina,
Te servavit coelitus
Gratia divina,
Et virtute stabili
Mire jam beavit,
Et custodem fragili
Mihi deputavit.

3. Flexis ergo genibus
Cernuus honoro,
Elevatis manibus
Supplex te imploro,
Ut hac die jugiter
Mihi sis defensor,
Ne malignus nequiter
Noceat offensor.

4. Corpus a periculis
Per te tueatur,
A peccati maculis
Mens custodiatur,
Omni loco, tempore
Me ab hoste tege,
Corde, ore, opere
Et in actu rege.

5. Preces pro me porrige,
Excita torpentem,
Oberrantem corrige,
Erige labentem,
Pristina, praesentia
Et futura pelle,
Mentis, carnis vitia
Penitus evelle.

6. Consolare, respice,
Refove gementem,
Purga, lustra, perfice
Et inflamma mentem,
Juva, doce, incita
Ad actus virtutis,
Fer in vitae semita
Prospera salutis.

7. Gratiam obtineas
Veniam petenti,
Semper et congaudeas
Mihi poenitenti,
Sic hanc vitam peragam
Semper placens Deo,
Mea desideria
Cuncta sint in eo.

8. Hora mortis propera
Me consolaturus
Et ab hoste libera
Tecum perducturus
Ad coeli palatia,
Ubi sine fine
Vera sunt solatia
Laudesque divinae.

Cod. Andecens. fol. 44b. A. — Cod. Augiens. fol. 180a. B. — Cod. Pragens. fol. 137b. C. — Cod. Scotorum Vindobon. fol. 48a. — Cod. Tegrinsens. I fol. 73a. E. — Cod. Tegurin. III fol. 144a F. — Cod. Underdorfens. fol. 61 b. H. — Steht ebenfalls im Cod. Gottwicens. 444 saec. 15. — Cod. S. Petri Salisburg. b. VI. 3 saec. 15. fol. 208b. und fol. 225b. G.
1, 3 Qui lucis uranicae G. — 3, 2 Tremulus honoro B. — 4, 3 Et peccati B. — 4, 7 ore, corpore D. — 6, 1 refove G. — 6, 3 praevide B. — 6, 5 et incita B. — 7, 1 Veniam obtineas B. — 7, 2 Gratiam petenti B. — 7, 3 ut congaudeas A. — 7, 5—8 fehlen BDG. — Nach Str. 8: Ut illic cum angelis | Habeam solamen | Cumque sanctis omnibus | Te collaudem. Amen. G.

15. De sancto Johanne Baptista.

1. Salve, Johannes, hodie,
Quem rex perennis gloriae
Prae ceteris respexit,
Johannes, Dei gratia
Per orbis terrae spatia
Te major non surrexit.

2. Nam Gabriel, qui Domini
Conceptum sacrum virgini
Denuntiat Mariae,
Hic templi in oraculo
Foris astante populo
Promisit Zachariae.

3. Licet aetate debili,
Elisabeth ex sterili
Te fore nasciturum.
Nomen, vivendi studium,
Officii praeconium,
Te magnum fert futurum,

4. Replendum sancto spiritu
Adhuc in ventris ambitu
Sine culpae sequela;
Sed Zacharias tremulus,
Verbis ejus incredulus,
Privatur mox loquela.

5. Inclusus ventris gremio
Tu exsultabas gaudio
Ad vocem salutantis
Mariae, cum auriculae
Insonuit aniculae
Elisabeth pregnantis.

6. Occurrere tripudio
Tu gestis Dei filio
In virgine latente,
Subtrahitur moestitia,
Quam pluribus laetitia
Confertur te nascente.

7. Dum tua circumciditur
Caro, a patre scribitur:
Johannes nominatur,
Vox illi statim redditur,
Qua Deus benedicitur,
Plebs omnis admiratur.

8. Tu in desertis latitas,
Puer seorsim habitas
Virtutis ob augmentum,
Locustae, mella epulum,
Fluenta praestant poculum,
Cameli tegumentum.

9. Diversis dissimilia
Salutis dans consilia
Viam Christo parabas,
Baptisma das notitiae
Christi, sed poenitentiae
Baptismum praedicabas.

10. Cum in Jordanis flumine
Deus natus ex virgine
A te baptizabatur,
Voce pater ingenitus
Et in columba spiritus
Tibi revelabatur.

11. Agnum Dei exsistere,
Peccata mundi tollere,
Jesum tu indicabas,
Ei ob excellentiam
Te solvere corrigiam
Indignum judicabas.

12. Et cum Herodis impias
Redarguebas nuptias,
Scelus detestabaris,
Ob hoc conclusus carcere
Pro saltatricis munere
Tu capite truncaris.

13. Amice sponsi, judicis
Praeco, Helia vindicis
In fine judicantis,
Me Christi amicitiae
Concilia, sententiae
Ne tradar vindicantis.

14. Vox in deserto legeris,
Plus quam propheta diceris,
Tu luminis lucerna,
Vox tua Christo praeparet
Cor meum, ut me reparet
Sua luce superna.

15. Virgo candore niveus,
Martyr cruore roseus,
Praecelsus eremita,
Baptista tu eximius,
Me ablue perfectius
In hac mortali vita.

16. Homo missus a Domino
In vitae mihi termino
Adsis, athleta bone,
O angele, ad gaudia
Deduc me tunc coelestia,
Johannes mi patrone.

Cod. Andecens. fol. 45b. A. — Cod. Augiens. fol. 180b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 139b. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 48b. D. — Cod. Tegurin. I fol. 74a. E. — Cod. Tegurin. II fol. 282a. F. — Cod. Tegurin. III fol. 205a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 62b. H.

2, 4 templum A. — 4, 3 Sine tirpla B. — 6, 3 latenti F. — 7, 1 Cum tua BCD. — 8, 5 Flumenta B. — 10, 3 baptizatur A. — 10, 4 Mox pater A. — 11, 4 Et ob excellentiam B. — 12, 3 detestaris BD. — 13, 6 judicantis AF. — 16, 3 ad laeta A.

16. De sanctis Petro et Paulo.

1. O Petre, apostolice
Pastor divini gregis,
O Paule, evangelicae
Doctor supernae legis.

2. In terra Christus advocat
Te a piscatione,
Te coeli luce revocat
A persecutione.

3. Te principem constituit
Ecclesiae justorum,
Te gentibus instituit
Doctorem credendorum.

4. In monte claram perspicis
Christi humanitatem,
In raptu clare aspicis
Ejus divinitatem.

5. Tu Christum Dei filium
Vivi Jesum confessus,
Tu populis gentilium
Hunc clamans indefessus.

6. Tu super mare graderis,
Tu naufragus es maris,
Tu fers squalores carceris,
Tu vero lapidaris.

7. Per signa, per miracula
In mundo coruscastis,
Per mortisque pericula
Christum clarificastis.

8. Te crux, te mucro abstulit
Certantes in agone,
Eadem urbs, lux obtulit
Vos Christo sub Nerone.

9. Vos duo luminaria
Magna, pulchra, divina,
Virtutum exemplaria,
Candelabra vos bina.

10. Supernae lucis radiis
Lustrate intellectum,
Virtutum donis variis
Imbuite affectum.

11. Binae tubae argenteae
Verbo Dei clangentes,
Duae columnae aereae
Fideles fulcientes.

12. Formate Dei legibus
Et morum disciplina,
Stipate me virtutibus
Et gratia divina.

13. Sanctus, sanctus vos Seraphim
Alterutrum clamentes,
Duo in templo Cherubim
Vos alas dilantantes.

14. Ad diligendum fervide
Incendium praebete,
Me ad noscendum limpide
Scientia replete.

15. Duae olivae gratiae
Vos filii splendoris,
Ostiola vos patriae
Bina miri decoris.

16. Per vos culparum veniam
Et gratiam nanciscar,
Per vos coelestem gloriam
Cum sanctis adipiscar.

Cod. Andecens. fol. 46b A. — Cod. Augiens. fol. 181a B. — Cod. Gemnicens. fol. 140b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 49a. D. — Cod. Tegurinus I fol. 76a. E. — Cod. Tegurin. II fol. 283a. F. — Cod. Tegurin. II fol. 206a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 63b. H.

1, 1 Petrus B. — 5, 4 Hunc fehlt. F. — 7, 3 Per mortisque spicula A. — 7, 4 In mundo Christum B. — 8, 3 lux, urbs BF. — 8, 4 Vos fehlt F. — 9, 1 magna luminaria B. — 12, 2 et mox disciplina A. — 13, 1 Spiritus sanctus vos Seraphim B. — 13, 2 Alternatis clamantes B. — 13, 4 alas fehlt B.

17. De sancto Petro apostolo.

1. Salve, sancte Petre, mitis
Ovium ecclesiae
Pastor, palmes verae vitis,
Fructum fers justitiae.

2. Claudis, aperis coelorum
Regnum regni clavibus,
O princeps apostolorum,
Qui relictis omnibus

3. Christum petram imitaris,
A quo Petrus diceris,
In tributo compararis
Domino prae ceteris.

4. Qui, dum se transfiguravit
Et ut sol resplenduit,
Dum puellam suscitavit
Et vitae restituit,

5. Et cum patrem exorabat
Mortis prae angustia,
Te seorsum advocabat
Speciali gratia.

6. Jesum es Christum confessus
Vivi Dei filium,
Cujus amor indefessus
Te ad prunas ignium

7. Abnegantem mox respexit,
Recognosti Dominum,
Qui post fletum te direxit
In piscamen hominum.

8. Te procella non involvit,
Dum per mare graderis,
Angelus te mire solvit
A clausura carceris.

9. Aegris praestas medicinam
Corporis umbraculo,
Et virtutem per divinam
Suscitas a tumulo.

10. In despectum fit rasura
Tibi Antiochiae,
Quae nunc clero permansura
Est corona gloriae.

11. Septem annis cathedratum
Tenes ibi firmiter
Et ter denis praesulatum
Romae laudabiliter.

12. Simon magus dat ruinam
Per te sui corporis,
Nero crucem per supinam
Finem tui temporis.

13. O piscator peccatorum,
Hamo indulgentiae,
Me de mari vitiorum
Duc ad litus gratiae.

14. Pastum praebe spiritalem,
Quo in via nutriar,
Fuga lupum infernalem
Ne morsu inficiar.

15. Tu post mortem me repone
Mox cum Christi ovibus,
Ubi pascar, pastor bone,
Pascuis coelestibus.

Cod. Andecens. fol. 47a. A. — Cod. Augiens. fol. 181b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 141b. C. — Cod. Scotor. Vindobon. fol. 49b. D. — Cod. Tegrinsens. I fol. 77a. E. — Cod. Tegrinsens. II fol. 283b. F. — Cod. Tegrinsens. III fol. 207a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 64a. H.

1, 4 fers egregie D. — 7, 2 Recognoscis CF; Recognoscens D.

18. De sancto Paulo apostolo.

1. Salve, sancte Paule, legis
Veteris armarium,
Legis novae Christi regis
Coelicum sacrarium;

2. Christus luce te caecavit,
Perperam dum graderis,
Voce clamans te prostravit:
Ut quid me persequeris.

3. Sed caecatum et prostratum
Erigit, illuminat,
Ananiam nam probatum
Virum tibi destinat,

4. Qui precantem, jejunantem
Te caecatum triduo
Baptizavit et cibavit,
Videsque continuo.

5. Raptus es in paradisum
Et in coelum tertium,
Trinum vides indivisum,
Creatorem entium,

6. Audis, cernis tunc arcana
In divino lumine,
Quae non capit mens humana
Nec enarrat famine.

7. Hinc doctrina vitae morum
Totum mundum instruis,
Et culturam idolorum
Signis miris destruis.

8. Nam aegrotos liberasti
Variis languoribus,
Vita functos revocasti,
Imperas daemonibus.

9. Quis enarret, quanta passus
Sis pro Christi nomine?
Fame, siti, cursu lassus
Aestu, gelu, flumine;

10. Pauper, nudus, plagis caesus,
Crebro in carceribus,
Captus, trusus, virgis caesus,
Obrutus lapidibus.

11. Fatigaris in labore,
Diris tortus vinculis,
Fers haec Christi pro amore
Multis cum periculis;

12. Romae morti deputatus
Mortis in certamine
Fundis, capite truncatus,
Lac pro colli sanguine.

13. Sic crudeli sub Nerone
Claudis vitam gladio,
Sic triumphas in agone
Regnas nunc in gaudio.

14. Eja, vas electionis,
Paule, doctor gentium,
Christus, fons dilectionis,
Salus se colentium,

15. Per te mihi fidem rectam
Et spem firmam conferat
Caritatemque perfectam,
Finem bonum inferat,

16. Ut devictis hoste, mundo,
Carne mortis stadio,
Tecum fruar mox jucundo
Sempiterno bravio.

Cod. Andecens. fol. 48 a. A. — Cod. Augiens. fol. 181 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 142 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 50 a. D. — Cod. Tegurin. I fol. 78 b. E. — Cod. Tegurin. II fol. 284 b. F. — Cod. Tegurin III fol. 208 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 65 a. H.

3, 3 jam probatum B. — 4, 4 Fidesque BD. — 5, 3 Primum vides A. — 7, 3 Et cultores B. — 13, 4 nunc fehlt A. — 14, 4 Salus es colentium A; te colentium F.

19. De sancto Andrea apostolo.

1. Salve, sancte o Andrea,
Primus sequens Dominum
Inter omnes, ex Judaea
Christus, salus hominum,

2. Quos elegit, fide plenos,
Sibi in discipulos,
Et ex quibus duodenos
Statuit apostolos.

3. Ad Messiam non in vanum
Sed inventum prospere
Simonem, tuum germanum,
Adduxisti propere.

4. Qui vos a piscatione
Revocat mechanica
Et dignos electione
Facit apostolica.

5. Post ascensum Jesu Christi
Transis in Achaiam,
Hinc pertransis tractu tristi
Urbem Myrmidoniam.

6. Quam ad fidem convertisti
Tuis sacris precibus.
Ac Niceam eruisti
Septem a daemonibus.

7. Prece senem liberasti
Grandi a libidine
Juvenemque praeservasti
Matre tacta fulmine.

8. Caecos, aegros multos curas,
Ejicis daemonia,
Nam per tuas preces puras
Obtinebas omnia.

9. Maris undas quietasti
Tecum navigantibus,
Quater denos suscitasti
Mersos maris fluctibus.

10. Hinc post multa perpetrata
Virtutum insignia
Et in fide jam fundata
Plebe in Achaia,

11. Te Aegeas, praeses urbis
Patras, clausit carcere,
Sed tu tanto magis turbis
Praedicabas libere,

12. Crucifixum esse Deum
Et crucis mysterium,
Praeses damnat te ut reum
Ad crucis supplicium.

13. Flagris caesus, alligatus
Cruci pendes biduo.
Orans luceque velatus
Evolas continuo.

14. Eja sancte nunc Andrea,
Precor te suppliciter,
Tu peccata dele mea
Tua prece pleniter.

15. Aufer animae languores,
Confer continentiam,
Ac honestos fove mores,
Da virtutis gratiam,

16. Ut beata visione
Unum trinum videam
Ejusque fruitione
Semper tecum gaudeam.

Cod. Andecens. fol. 48 b. A. — Cod. Augiens. fol. 182 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 143 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 50 a. D. — Cod. Tegurin. I fol. 80 a. E. — Cod. Tegurin. II fol. 285 a. F. — Cod. Tegurin. III fol. 208 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 66 a. H.

6, 1 Quos ad fidem A. — 7, 4 Marino tactum flumine B. — 11, 1 praeses orbis B. — 11, 3 tantum magis B.

20. De sancto Jacobo majore.

1. Salve, Christi benedictus
Jacobus discipulus,
Jacobus es major dictus,
Mente vero parvulus.

2. Zebedaeum, tuum patrem,
Navem linquis protinus,
Cum Johannem, tuum fratrem,
Teque vocat Dominus.

3. In transfiguratione,
Cum puellam suscitat,
Ades, cum pro passione
Mortis patrem flagitat.

4. Post ascensum in Judaea
Simul et Samaria
Christum praedicas et ea,
Quae fecit magnalia.

5. Tunc Hermogenes conversus,
Magus magnus credidit,
Per quos fuerat perversus,
Libros igni tradidit.

6. Carceraris, tamen Christi
Reserans mysterium,
Judaeorum convertisti
Dura corda plurium.

7. Tunc te suasus a Judaeis
Rex Agrippa tenuit,
Et placere volens eis
Decollari statuit.

8. Per te languidus curatur,
Cum ad mortem duceris,
Ducens lictor immutatur
Dono divi muneris.

9. Qui, dum a te baptizatus
Jam in fide graditur,
Tecum simul decollatus
Ad superna vehitur.

10. Absque remige translatus
Dum es in Hispaniam,
Lapis corpori substratus
Mitigat duritiam.

11. Biga boum dum te vexit
In reginae regiam,
Ipsa credens mox erexit
Aulam in ecclesiam.

12. Eja, sancte, gloriosis
Rutilans miraculis,
Salva me a vitiosis
Animae periculis.

13. Fac secundum nomen tuum
Ut supplantem vitia,
Ut me propter nomen suum
Christus ungat gratia.

14. Preme hostem gehennalem,
Ne per hunc dejiciar,
Sed ut vitam immortalem
Libere ingrediar.

Cod. Andecens. fol. 49 b. A. — Cod. Augiens. fol. 182 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 143 b. C. — Cod. Scotorum fol. 51 a. D. — Cod. Tegurin. I fol. 81 b. E. — Cod. Tegurin. II fol. 285 b. F. — Cod. Tegurin. III fol. 209 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 67 a. H.

1, 2 Jacobe apostolus B. — 1, 4 Mente vere A. — 2, 2 Et navem D. — 5, 2 Magnus magus C; Magus Christo F; Magus magno D. — 9, 3 decollatus simul B. — 10, 1 Atque remige D. — 10, 2 Ductus es in B. — 11, 1 Juga boum A. — 11, 3 direxit B. — 14, 1 infernalem F. — 14, 2 per hunc vindemiar D.

21. De sancto Johanne evangelista.

1. Salve nunc evangelista,
O Johannes, gloriae,
Jesu Christi tu symmista,
Nomen habens gratiae.

2. Te post annos pubertatis
Vocat a piscapio,
Tuae florem castitatis
Servat a connubio.

3. Te apostolum electum
Clamat evangelium,
Te prae ceteris dilectum
Probat privilegium.

4. Nam quis sic familiaris
Domino complacuit?
Qui cum velut lux solaris
In vultu resplenduit,

5. Cum puellam suscitavit,
Cum patrem oraverat,
Te cum paucis advocavit,
Quos ad hoc elegerat.

6. Solus supra pectus Christi
Tu recumbis propius,
Ex quo nectar, quod hausisti,
Fundis post uberius.

7. Tibi Christus commendavit
Curam matris virginis,
Cum in cruce laboravit
Pro salute hominis.

8. Ipsam tibi dedit matrem
Et te illi filium,
Sic cum tibi se dat fratrem,
Rosa profert lilium.

9. Tu illaesus evasisti
Vas ferventis olei,
Et in Pathmos depinxisti
Tu secreta fidei.

10. Morbidosos tu curasti,
Tu gemmarum fragmina
Et virgulta commutasti
In natura gemina.

11. Tu defunctos suscitabas,
Quos venenum perculit,
Tibi vero cum potabas
Nihil mali intulit.

12. Aquiline intendisti
Veri solis radio,
Quando Christum descripsisti
Verbum in principio.

13. Hinc in fine senectutis,
Jam conversa Asia,
Te vocavit rex virtutis
Ad coeli convivia.

14. Vivus intras monumentum,
Sed cum splendor nimius
Te abscondit, est inventum
Manna scatens largius.

15. Flos virgineae cohortis,
Confer castimoniam,
Tutam mihi hora mortis
Adhibe custodiam.

16. Tua prece me gustare,
Fac nunc coeli gaudia
Tibique conjubilare
In perenni gloria.

Cod. Andecens. fol. 50 a. A. — Cod. Augiens. fol. 182 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 144 a. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 51 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 83 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 286 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 210 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 67 b. H.

1, 1 Salve mi evangelista H. — 1, 2 O Johannes gloriose A. — 3, 1 apostolis AD. — 5, 1 Dum puellam A. — 5, 4 Quos adhuc B. — 6, 2 praecumbis B. — 14, 2 Sed splendor eximius B. — 14, 3 est frumentum B. — 15, 1 O flos A; Mihi virgineae B.

22. De sancto Thoma.

1. Salve, pulchrum sidus coeli,
Te saluto nunc fideli
Mente, flexo poplite,
O apostole dilecte,
Sancte Thoma, praeelecte,
Coeli princeps inclyte.

2. Te elegit ex hoc mundo
Deus homo, ut eundo
Fructum ferres fertilem,
Verae vitis palmes munde,
Divo rore nunc abunde
Mentem riga sterilem.

3. Tu sal terrae, tu lux mundi,
Tu lucerna vagabundi,
Tu montana civitas,
Cor hoc condi, ne vilescat
Et illustra, quod fulgescat
In me vera sanctitas.

4. Postquam pedes suis lavit
Nec non sacra ministravit
Suae carnis fercula,
Christus te affatur ita:
Via, veritas et vita
Ego sum in saecula.

5. Cicatrices ad videndum,
Latus praebet ad tangendum,
Fidem in te reparans,
Pacem dedit et ascendit,
Pneuma sacrum hinc descendit
Te perfecte praeparans.

6. Cum sol verus duodenos
Sparsit radios serenos
Orbis per confinia,
Luce verbi radiasti,
Plebem Christo adunasti,
Quam tenebat India.

7. Nam defunctos suscitabas,
Multis clarus rutilabas
Signis et virtutibus,
Solis idolum confregit
Daemon, tua quem coegit
Virtus coram omnibus.

8. Ob hoc tunc tu lanceatus,
Nunc in coelo laureatus
Cum palma martyrii,
Sine fine regnaturus,
Judicanti assessurus
In die judicii.

9. Per te culpa diluatur,
Per te virtus tribuatur,
Mihi, precor intime,
Adsis mortis in agone,
Quem elegi, mi patrone,
Sancte Thoma Didyme.

10. Hostem tetrum propulsando,
Pro me Christo supplicando
Plene reconcilia,
Et secutum hinc educas,
Et me tecum introducas
In aeterna gaudia.

Cod. Andecens. fol. 50 b. A. — Cod. Augiens. fol. 183 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 145 a. C. — Cod. Pragens. fol. 193 a. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 51 b. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 85 b. F. — Cod. Tegurin.

II. fol. 287 a. G. — Cod. Tegurin. III. fol. 211 b. H. — Cod. Underdorfens. fol. 68 a. I. —

2, 5 Dive CE. — 5, 6 Te persancte D; perfecte imperans E. — 6, 4 illustrasti EG. — Str. 7 fehlt D. — 8, 1 Ubi tandem D. — 8, 6 Es die judicii BE; Es in die G. — 9, 1 profugando B. — 9, 4 Et secutum A; Ut securum G; Uti sacrum hinc educas E. — Str. 9 fehlt D. —

23. De sanctis Philippo et Jacobo.

1. Salve, sancte o Philippe,
Tu Jesu discipulus,
Salve, Jacobe, tu quippe
Christi es apostolus.

2. Tu, Philippe, annis multis
Praedicans in Scythia,
Qui dum cogeris a stultis
Colere sculptitia,

3. Surgens draco interfecit
Tres de plebe validos,
Flatu reliquos infecit,
Cunctos reddens morbidos.

4. Tunc draconem effugasti
Et defunctos suscitasti,
Cunctos languidos sanasti,
Credidit communitas.

5. In Hierapolim transisti,
Sectam Ebionicam
Destruis, quae carnem Christi
Asserit phantasticam.

6. Convocatis commendabas
Populum presbyteris,
Et in fide confortabas,
Post hoc crucifigeris.

7. Tuae natae tumulatae
Tecum duae virgines,
Tecum gaudent jam translatae
In coelorum cardines.

8. Sancte Jacobe, fuisti
Praesul Jerosolimis,
Fidem Christi docuisti
Signis, verbis plurimis.

9. Gloriam ob sanctitatem
Habuisti hominum,
Intra sancta potestatem
Adorare dominum.

10. Jam majores in procinctu
Erant Christum credere,
Quos maligno ex instinctu
Studuit pervertere

11. Quidam, qui seditione
Plebem in te concitat
Et te stantem in ambone
Deorsum praecipitat.

12. Christo dabas in paschali
Festo testimonium,
Palam reclamantes mali
Te post praecipitium

13. Lapidarunt, excusserunt
Cerebrum cum pertica,
Martyrem sic transmiserunt
Te ad regna coelica.

14. Tu os lampadis vocaris,
Concors tuo nomini,
Sed tu minor appellaris,
Justus frater Domini.

15. Cum exemplo verbum bonum,
Opera justitiae,
Et humilitatis donum
Cum dulcore gratiae.

16. Per vos mihi praestet Deus,
Ut in vitae termino
Sim nullius mali reus,
Sed vivam cum domino.

Cod. Andecens. fol. 51 a. A. — Cod. Augiens. fol. 183 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 145 b. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 52 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 86 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 287 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 212 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 69 a. H.

1, 3 tu Christi B; tu nempe F. — 1, 4 Es dignus apostolus B. — 2, 2 in Phrygia D. — 2, 3 dum fehlt B. — 4, 1 Hunc draconem A. — 5, 2 Ebionicam alle Handsch. nicht Ebioniticam wie Mone. — 5, 3 Destruens B. — 5, 4 Asserunt ACDF. — 7, 4 nicht ordines wie Mone. — 13, 3 se transmiserunt B. — 14, 1 Os lapidis B. — 16, 1 praestat A.

24. De sancto Bartholomaeo.

1. Salve, o Bartholomaee,
Christi princeps inclyte,
Te saluto, spei meae
Robur, flexo poplite.

2. Post Christi ascensionem
Praedicas in India,
Et per verbi jussionem
Ejicis daemonia.

3. Centies in die Deum,
Totiens in noctibus
Supplex precabaris eum,
Orans flexis genibus.

4. Dii templorum conticebant
Ad tuam praesentiam.
Quam obsessam affligebant,
Sanas regis filiam.

5. Regi quoque reserasti
Fidei mysteria,
Et inesse declarasti
Idolis daemonia.

6. Nam daemon clamans ligatus
Coli se prohibuit,
In quo fuit adoratus,
Idolum comminuit.

7. Per te vulgus est sanatum
Variis doloribus,
Templum Deo consecratum
Elimatis sordibus.

8. Daemon ille dum monstratur
Ut horrendus maurio,
Tunc plebs omnis baptizatur
Cum rege Pollinio.

9. Hinc templorum convenerunt
Invicem pontifices,
Fratrem regis adierunt
Nec non idolifices;

10. Qui te sibi accusatum
Increpans apostolum,
Mox audivit minutatum
Baldach suum idolum.

11. Hinc caesus, excoriatus,
Crucifixus legeris,
Ab eodem decollatus
Astriage diceris.

12. Eja lux, Bartholomaee,
Fidei catholicae,
Nunc assenti preci meae
Ac benigne respice.

13. Me tuere, ne malignum
Perhorrescam spiritum,
Me devotum fac et dignum,
Colere paraclitum.

14. Ora, carnis cum mortalis
Spoliabor scoria,
Deus vitae immortalis
Vestiat me gloria.

Cod. Andecens. fol. 52 a. A. — Cod. Augiens. fol. 183 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 146 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 52 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 88 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 288 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 213 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 70 a. H.

1, 3 o spei meae B. — 3, 1 Deum fehlt A. — 3, 3 deprecabaris B. — 4, 1 continebant A. — 7, 3 Templum Dei D. — 8, 4 Polimio BCDF. — 11, 4 Astrage diceris A; Astrage tu diceris B. — 12, 4 Me benigne D; Benigne et B. — 14, 2 coria A.

25. De sancto Matthaeo evangelista.

1. Salve, sancte o Matthaee,
Scriptor evangelii,
Tu virtus salutis meae
Et robur auxilii.

2. Cum a statu saeculari
Te vocavit Dominus,
Tactus visu salutari
Sequebaris protinus.

3. Sibi, suis cum ciborum
Exhibes convivium,
Adest turba peccatorum
Secum discumbentium.

4. Post ascensionem Christi
Tu in Aethiopia
Perversorum detexisti
Magorum praestigia.

5. Nam quos male dementabat
Ars illorum magica,
Hos ad usum revocabat
Virtus apostolica.

6. Cum defunctus suscitatur
Per te regis filius,
Rex, plebs omnis baptizatur
Et de auro citius,

7. Quod sprevisti, ut jussisti,
Fabricant ecclesiam,
Cui diu praesedisti
Totam regens patriam.

8. Rex successor regis natam
Sanctam Epigeniam,
Virginem jam consecratam,
Sponsam Christi regiam,

9. Gestit sibi copulari,
Sed vetabas facinus,
Tunc rex ira inflammari
Cepit, nihilominus

10. Benedicens confortabas
Illam cum virginibus.
Sacris aris cum adstabas
In divinis laudibus,

11. Missus regis spiculator,
Te transfixit gladio,
Christus, vitae reparator,
Consecrat martyrio.

12. O Christi evangelista,
Inclyte apostole,
Rege me in vita ista,
Ne seducar subdole;

13. Ab hoc mundo nc iniquo,
A carnis illecebris,
Hoste tetro ab antiquo
Ne iuvolvar tenebris,

14. Sed contemptu terrenorum
Tua per vestigia,
Christum sequens, beatorum
Adipiscar praemia.

Cod. Andecens. fol. 52 b. A. — Cod. Augiens. fol. 183 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 147 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 52 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 89 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 289 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 214 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 70 b. H.

3, 1 Sibi sanctus A. — 4, 1 Post passionem F. — 4, 3 detersisti F. — 4, 4 vestigia B. — 9, 3 u. 4 Ex quo coepit inflammari | Rex furore protinus A. — Nach 11, 4 Et laborum remunerator | Te locat coeli solio A; zu viel. — 14, 4 gloria F.

26. De sanctis Simone et Juda.

1. Salve, Simon Cananaee,
Quem elegit Dominus,
Salve, Juda vel Thaddaee,
Christus nihilominus

2. Vocat ad apostolatum
Te misericorditer,
Vobis exhibens cognatum
Se familiariter.

3. Ad Abagarum venisti,
Coelibem Christicolam,
Ut promissum sibi Christi
Erat per epistolam.

4. Cum qua ejus confricasti,
Sancte Juda, faciem,
Et a lepra mox curasti,
Claram reddens speciem.

5. Per diversas terras istis
Praedicandi gratia,
Simul Persidem venistis
Dei providentia.

6. Ubi Magos illudentes
Noxie hominibus,
Et serpentes producentes
Contra vos carminibus

7. Effugastis, quos serpentes
Jussu vestro laeserant,
Tigridesque saevientes,
Qui plures necaverant,

8. Repulistis et morantes
Ibi multos populos
Convertistis, baptizantes
Et docentes credulos.

9. Magi vero instigabant
In Sanir pontifices,
Qui post hoc vos captivabant,
Ac eorum complices,

10. Vos ad idola trahentes
Immolare incitant,
Per vos daemones frementes
Se torqueri clamitant.

11. Daemonesque, dii templorum,
Nigri ut fuligines
Apparebant, idolorum
Frangentes imagines.

12. Ob hoc plebs vos trucidavit,
Martyres constituit,
Fulgur templum devastavit
Magosque comminuit.

13. Sancte Simon, obedire
Fac me Christo jugiter,
Ac devote deservire
Semper et humiliter.

14. Sancte Juda, confiteri
Corde, ore, opere
Fac me Christum et tueri
Me ab omni scelere.

15. Custodite me a fraude
Hostis et victoria,
Ut vobiscum sim in laude
In coelesti gloria.

Cod. Andecens. fol. 53 a. A. — Cod. Augiens. fol. 184 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 147 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 53 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 91 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 289 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 214 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 71 a. H.

2, 2 Te misericorditer alle Hss. nicht vos, wie Mone verbessert; erst 2, 3 wendet sich an beide Heiligen. — 3, 1 Abagarum alle Hss., nicht Abgarum. — 8, 1 Depulistis A. — 8, 4 edulos BCF; plurimos D. — 9, 2 Insani et pontifices A; Et insani pontifices B. — 12, 1 cruciavit B.

27. De sancto Matthia apostolo.

1. Salve, sancte o Matthia,
Sacrum complens numerum,
Nam electus sorte pia
Divinorum munerum

2. Es inter ascensum Christi
Et descensum spiritus
Et appostolis fuisti
Duodenus additus.

3. Velut rosa tu pro spina
Es pro Juda positus,
Joseph justo ex divina
Gratia praepositus.

4. In Judaea doces fidem
Et in Macedonia,
Tibi toxicum ibidem
Datur ex perfidia.

5. Sed nil laesit, cum hausisti,
Imo quorum oculos
Excaecarat, reddidisti
Visum tangens singulos.

6. Per tres dies te praesentem
Mali non inveniunt,
Sed te illis ostendentem
Manus mox injiciunt.

7. Et ligatum, strangulatum
Te includunt carcere,
Christus vero consolatum
Te eduxit libere.

8. Item fidem docuisti,
Sed gentem, quae duruit,
Sicut ei praedixisti,
Terra mox absorbuit.

9. Cum Judaeam remeasti,
Ejicis daemonia,
Mortuos resuscitasti,
Aegris fers remedia.

10. Tunc Judaei captivantes,
Tradunt te concilio,
Reum mortis judicantes
Falso testimonio.

11. Per hos tandem lapidatus
Et percussus ascia,
Christo martyr consecratus,
Evolas ad gaudia.

12. Eja sancte nunc Matthia,
Adjuva me precibus,
Crescam ut in fide pia
Sanctis et operibus.

13. Me a morte reproborum
Serva et facinore,
Ut in sorte beatorum
Stem extremo tempore,

14. Cum iisdem transiturus
Ad coeli palatia,
Sine fine gavisurus
Ex Dei praesentia.

Cod. Andecens. fol. 53 b. A. — Cod. Augiens. fol. 184 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 148 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 53 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 91 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 290 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 215 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 72 a. H.

1, 4 numerum A. — 3, 3 u. 4 gleich nach 1, 4. A; hinter 2, 4 C. — 5, 3 Excaecavit B. — 7, 3 Omnipotens vero A. — 13, 4 in extremo B.

28. De sancto Barnaba.

1. Salve, Barnaba benigne,
Pauli condiscipulus,
Cum apostolis te digne
Veneratur populus.

2. Offers more ceterorum
Totum agri pretium
Ad pedes apostolorum
In usum fidelium.

3. Fide plenus et vir bonus
Missus Antiochiam,
Ab apostolis is pronus
Videns tantam gratiam.

4. Congaudendo refovebas
Animos credentium,
Sed et Paulum adducebas
Pro salute gentium.

5. Per vos valde augebantur
Tunc fideles populi,
Christiani dicebantur
Tunc primum discipuli.

6. Vos signanter nominati
Tunc per almum spiritum,
Praedicatum destinati
Magnum per circuitum.

7. Multos filios gregastis
Ex diversis gentibus,
Nam doctrinam confirmastis
Signis et virtutibus.

8. Contigit, ut eveniret
Inter vos divisio,
Ut ad plures pertransiret
Vestra praedicatio.

9. Cyprum pergens tu Matthaei
Defers evangelium,
Quod aegris virtute Dei
Tactu fert remedium.

10. Cum in Papho nuda vadens
Festa plebs perageret,
Per te fit, ut templum cadens
Plurimos opprimeret.

11. Salaminam cum venisti,
Te Judaei rapiunt,
Jugulando regni Christi
Principem te faciunt.

12. Sancte Dei, mundum istum
Fac me plene spernere
Nec non carnem propter Christum
Debite atterere.

13. Et cum suis pompis fortem
Inimicum vincere,
Et pro Christo pati mortem
Paratum existere.

14. Tua prece fac, beate,
Hac me vita vivere,
Vitae sanctis praeparatae
Praemia percipere.

Cod. Andecens. fol. 54 a. A. — Cod. Augiens. fol. 184 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 149 a. C. — Cod. Scotorum Vindobon. fol. 54 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 92 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 290 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 216 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 72 b. H.

1, 2 Pauli discipulus A; Pauli et discipulus D. — 3, 3 tu pronus B. — 4, 3 conducebas B. — 11, 1 Salominam ABCDFH.

29. De sancto Luca evangelista.

1. Salve, sancte Luca, Dei
Scribens evangelium,
Firma semper fide ei
Exhibes obsequium.

2. Olim dabas medicamen
Morbidis corporibus,
Spiritale nunc sanamen
Das infirmis cordibus.

3. Scripta tua medicina
Sunt languentis animae,
Per quae gratia divina
Mentem sanat intime.

4. Ut Johannes increatum
Aquilae sub nomine,
Ut Matthaeus incarnatum
Describit in homine,

5. Velut Marcus resurgentem
Sub leonis titulo,
Sic tu Christum morientem
Designas in vitulo.

6. Sicut enim bos maturus
Est divisus ungula,
Ad laborem omnem durus,
Ruminans per singula;

7. Sic discretus in agendis,
Fortis in laboribus,
Studiosus in scribendis
Es, maturus moribus.

8. Virgo semper permansisti
Totus corde, corpore,
Paulo quoque adhaesisti
Omni loco, tempore,

9. Qui beatus occupatur
Verbi exercitio;
Ergo tua praedicatur
Laus in evangelio.

10. Pneumate obisti plenus
Almo in Bithynia,
Locus tenet te amoenus
In coelesti patria.

11. Sancte Luca, per medelam
Tuam sana vulnera
Mentis meae, da cautelam,
Ne rumpantur vetera.

12. Cesset per te fastus, tumor
Et livor invidiae,
Irae furor, carnis humor,
Languor castrimargiae,

13. Mentis torpor, tenax rigor,
Amor cenodoxiae,
Adsit spiritalis vigor,
Cum fervore gratiae.

14. A me hostem fuga trucem,
Pacem da continuam,
Juxta nomen tuum lucem
Consequar perpetuam.

Cod. Andecens. fol. 54 b. A. — Cod. Augiens. fol. 184 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 149 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 54 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 93 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 290 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 217 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 73 a. H.

3, 4 sanat animae F. — 9, 1 Quamlibet CDF. — 13, 4 Cum fluore! gratiae Korrektur von Mone 730.

30. De sancto Marco.

1. Salve, pie sancte Marce,
Tu Petri discipulus,
Stantem fidei in arce
Te fidelis populus

2. Romae scribere precatur
Sacrum evangelium,
Quod a Petro approbatur
Coetuque fidelium.

3. Missus primum praedicasti
Verbum Aquilegiae,
Multum ibi congregasti
Populum ecclesiae.

4. Tu causa humilitatis
Truncas membrum pollicis,
Ne attingas dignitatis
Gradum vel pontificis.

5. Sed a Petro destinatus
Venis Alexandriam,
Et in statu praesulatus
Tantam per te gratiam

6. Deus dedit illi genti,
Ut non solum crederet,
Sed amore mox ferventi
Ad profectum tenderet.

7. Dum intras calceamentum,
Ibi tibi rumpitur,
Et qui fecit supplementum,
Subula dum pungitur,

8. Unum Deum confitentem,
Credulum artificem,
Super populum credentem
Efficis pontificem.

9. Hinc Pentapolim pergebas,
Ubi per biennium
Verbum fidei spargebas
Pro salute gentium.

10. Post revertens a templorum
Tentus sacerdotibus,
Es ad loca buculorum
Fractus collo funibus.

11. Christus post hoc carceratum
Te dignatur visere,
Dicta poena strangulatum
Ad superna ducere.

12. Eja, sancte Dei Marce,
In me fidem robora,
Hostem a me atrum arce
Christoque concorpora.

13. Omnem a me pravitatem
Per te Christus auferat,
Boni actus pronitatem
Et virtutes conferat.

14. Tu me juva, ut mandata
Servem evangelica,
Et promissa Christi grata
Adipiscar coelica.

Cod. Andecens. fol. 55 b. A. — Cod. Augiens. fol. 185 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 150 a. C. — Cod. Scotorum. Vindob. fol. 54 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 94 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 292 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 218 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 74 a. H.

3, 2 Aquileiae CF, aber fünfsilbig. — 4, 1 casa A. — 6, 4 Ad perfectum BD. — 11, 3 plena B. — 13, 3 Doni B. — 13, 3 promptitatem B.

31. De sancto Stephano.

1. Salve, sancte domine,
Stephane levita,
Primus rubens sanguine
Pro coelesti vita.

2. Miles primicerius
Sub vexillo Christi,
Propter quem celerius
Proelium inisti.

3. Levitarum ordine
Major exstitisti,
Plenus fortitudine
Fideque fuisti.

4. Plenus Dei gratia
Spiritu vigebas,
Signaque prodigia
Multa faciebas.

5. Zelo plebs Judaica
Frustra emulatur,
De lege Mosaica
Vincere conatur.

6. Sed dum nequit vincere
Verbis disputando,
Quaerit te dejicere
Falso criminando.

7. Sed de falso crimine
Vincis accusantes,
Vultus tui lumine
Terres judicantes.

8. Necem illis objicis
Christi, prophetarum,
Et in coelis adspicis
Vultum Dei clarum.

9. Jesum, inquis, video
A dextris virtutis
Dei stantem, gaudeo
Nunc in spe salutis.

10. Tunc te unanimiter
Foras ejecerunt,
Impetu atrociter
Saxis obruerunt.

11. Sed pro lapidantibus,
Quos et tunc amabas,
Deflexis poplitibus
Deum exorabas.

12. Et sic tui nominis
Percipis coronam,
Tantique certaminis
Palmam praefers bonam.

13. Magnis et innummeris
Miris claruisti,
Consolamen miseris
Multis praestitisti.

14. Eja, nunc me respice,
Martyr Christi care,
Et in fide perfice,
Pro me deprecare.

15. Ut perfecte diligam
Cunctos adversantes,
Bonum semper eligam,
Revocem errantes.

16. Tandem clare videam
Deum majestatis,
Tecumque possideam
Regnum claritatis.

Cod. Andecens. fol. 56 a. A. — Cod. Augiens. fol. 185 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 150 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 54 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 96 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 292 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 218 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 83 b. H.

1, 1 sancte Domini H. — 4, 2 figebas A. — 8, 4 Vultum Christi D; faciem ejus laetum B.

32. De sancto Clemente.

1. Salve, sancte praesul Clemens,
Dictus a clementia,
Tu coeleste regnum emens
Pia patientia.

2. Nam quinquennis es orbatus
Fratribus, parentibus,
Studiose implicatus
Scholastriae artibus.

3. Satagebas, an sit, nosse,
Immortalis anima,
Ad quod clare scire posse,
Fides via optima.

4. Qua te Romae imbuebat
Barnabas fideliter,
Et ad Petrum dirigebat,
Te docentem pleniter.

5. Per quem mire repperisti
Parentes cum fratribus,
Quos perisse credidisti
Pelagi fluminibus.

6. Sancto Petro succedebas
In pontificalibus,
Quos ad Christum convertebas,
Victum das inopibus.

7. Trahi jussit et vinciri
Te potens Sisinnius,
Sed columnas saxa viri
Trahunt, ligant durius.

8. Cum ob spretum es deorum
Missus in exilium,
Te sequuntur clericorum
Multique fidelium.

9. Quos ibidem reperisti,
Dum aqua deficeret,
Hanc de petra produxisti,
Ut in flumen cresceret.

10. Ex hoc multi crediderunt
Illo in confinio,
Qui ecclesias struxerunt
Multas anni spatio.

11. Hinc es collo colligata
Mari mersus anchora,
Fratrum turba perturbata
Ponti petit littora.

12. Semileucos tres ierunt
Dante iter aequore,
Velut templum repererunt
De polito marmore.

13. In quo arca continebat
Anchoram cum corpore,
Fretum viam sic praebebat
Annuali tempore.

14. Puerum ibi relictum
Salvas bis sex mensibus,
Sic me tutum et invictum
A marinis fluctibus.

15. Hujus vitae fac, ne taetra
Mergant me discrimina,
Et de cordis mei petra
Educ luctus flumina.

16. Fac a morte infernali
Per te, Clemens, eruar,
Et in aevum immortali
Vita tecum perfruar.

Cod. Andecens. fol. 56 b. A. — Cod. Augiens. fol. 185 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 151 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 55 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 97 a. E. — Cod.. Tegurin. II. fol. 293 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 219 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 86 a. H.

2, 1 fis orbatus B; es exorbatus D. — 12, 1 Semileucam ierunt B; Remi leucas A. — 12, 3 reperierunt B. — 13, 1 In qua A. — 16, 1 Fac ut a B.

33. De sancto Laurentio.

1. Salve, sancte o Laurenti,
Generose Domine,
Tibi laurea vincenti
Competit ex nomine.

2. Qui ad jussum papae Sixti
Thesauros ecclesiae
Dispensando porrexisti
Pauperum inopiae.

3. Decius cum requirebat,
Ut thesauros proderes,
Et torqueri te jubebat,
Nisi Deos coleres,

4. Carceratum tu Lucillum
Corporali lumine
Illustrasti, mundans illum
Baptismali flumine.

5. Multos tunc illuminasti,
Quod videns Hyppolytus
Credidit, quem baptizasti;
Praesentaris concitus

6. Decio, qui te plagari
Jussit scorpionibus
Cepitque tibi minari
Sub tormentis omnibus

7. Praesentareque poenarum
Machinas tunc varias,
Quas optatas epularum
Asseris delicias.

8. Furens Decius te jussit,
Dire caedi fustibus,
Latera quoque adussit
Laminis ardentibus.

9. Consolantem te audisti
Vocem post oramina,
Plura tibi restant Christi
Pro fide certamina.

10. Decius, ira repletus,
Caedit te verberibus,
Deo grates agis laetus
Orans pro astantibus.

11. Credidit Romanus miles,
Dicens: ego video
Juvenem, qui tibi viles
Plagas tergit linteo.

12. Tandem multos post agones
Super cratem ignium
Tibi usto dant carbones
Mentis refrigerium.

13. Nam et inter flammas truces
Insultabas Decio:
Assa, versa, ut manduces
Me pro carnis prandio.

14. Favus mellis, assus piscis,
Christi jam convivio
Saturari semper gliscis
Satur desiderio.

15. Tu virtutum es patrator
Et signorum plurium,
Esto mihi defensator
Ab insultu hostium.

16. Me ab igne vitiorum
Et gehennae libera,
Vita fruar ut sanctorum
Tecum super aethera.

Cod. Andecens. fol. 57 a. A. — Cod. Augiens. fol. 185 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 152 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 56 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 98 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 293 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 220 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 84 b. H.

1, 2 Gratiose C; gloriose D. — 1, 3 Sic laurea B. — 4, 1 Carceratus DF. — 8, 4 Laminibus A. — 12, 2 Superantem A.

34. De sancto Sebastiano.

1. Salve, athleta optime,
Sancte Sebastiane,
Vallatus fide intime,
Sic dictus es non vane.

2. Nam deferebas chlamydem
Ob hoc tu militarem,
Ut martyres tyrannidem
Constanter saecularem

3. Sufferrent per te moniti
Ac fide roborati,
In carne poenis subditi,
Sed mente consolati.

4. Cum decollandi fuerant
Marcus, Marcellianus,
Uxores, nati aderant,
Mater paterque canus,

5. Conantes hos reflectere
Blanditiis verborum,
Coeperuntque mollescere
Per haec corda virorum.

6. Erumpens tunc in medium
Et illos stabilisti,
Divinum per alloquium
Parentes convertisti.

7. Zoë uxori tribuis
Nicostrati loquelam,
Ambos ad vitam imbuis
Per fidei medelam,

8. Praefectusque Chromatius
A morbo liberatur,
Dum idolorum plenius
Congeries vastatur.

9. Cum patre mox Tiburtius
Et multis baptizatur,
Per prunas it alacrius,
Post capite privatur.

10. Affixus stipes tenuit
Marcum, Marcellianum,
Quos martyres exhibuit
Per Diocletianum.

11. Qui jussit a militibus
In campo te ligari,
Ac telis multiplicibus
Ad mortem sagittari.

12. Telosus tunc hericio
Consimilis parebas,
Sed hunc post in palatio
De malis arguebas.

13. Tunc fustibus interfici
Jubebat te Augustus
Et in cloacam projici,
Ne colereris justus.

14. Luciae tunc per somnia
Jubes, ut ad sanctorum
Corpus tuum vestigia
Condat apostolorum.

15. Te quaeso, me corrobora
In fide et virtute,
Ut cuncta mea tempora
Consumam cum salute.

16. Ab inimici jaculis
Me jugiter praeserva
A cunctisque periculis,
In bono me conserva.

17. A nocte mortis transeam
Ad verae lucis mane
Et velut sol refulgeam
Tecum, Sebastiane.

Cod. Andecens. fol. 60 a. A. — Cod. Augiens. fol. 189 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 179 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 60 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 105 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 294 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 221 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 88 b. H.
1, 3 Vas latum fidei B. — 7, 1 Soe F. — 7, 3 Ambo A. — 8, 1 Praefectus quoque A. — 9, 4 truncatur F. — 11, 3 Ac cedis B. — 11, 4 Ad mortem fatigari A. — 12, 1 verschrieben F; telosus tunc similis B. — 15, 1 me te robora A. — 16, 4 In bonoque DF. — 16, 4 me fehlt B.

35. De sancto Floriano.

1. Ave, sancte Floriane,
Tu princeps militiae,
Es a flore dictus sane,
Florens flore gratiae.

2. Quater deni crediderunt
Tuis ex militibus,
Ob hoc tecumque fuerunt
Destinati gentibus.

3. A praefecto Aquilino
Urbis pulsi vergitis,
Flante spiritu divino
Lauriacum pergitis.

4. Tunc pro fide praesentatus
Cum commilitonibus
Eisque concruciatus,
Traditus carceribus,

5. Es confessus fidem Christi
Nec ductus blanditiis,
Sed bis caesus perstitisti
Laetus in suppliciis.

6. Tunc tyrannus te transfigi
Praeacutis fustibus
Jubet, caedi et affligi
Et submergi fluctibus.

7. Ei, qui praecipitavit
Te, mox visus crepuit,
Unda corpus deportavit
Saxo et imposuit.

8. Aquila mox supervenit,
Custos tibi dedita,
Donec vidua advenit,
Per te ipsum monita.

9. Quae virgultis involvebat
Corpus, ut clam fugeret,
Nam tyrannidem pavebat,
Sed cum iter faceret

10. Aestus, situs interrupit
Vires animalium,
Orat illa, fons erupit
Bruta potant fluvium.

11. Cum ad locum pervenerunt
Sepulturae debitum,
Mox immota perstiterunt
Funusque depositum

12. Tumulatur, et crebrescunt
Signa Dei opere,
Quadraginta requiescunt
Milites in carcere.

13. Lauream pro Lauriaco,
Florem tui nominis,
Loco gestans non opaco
Palmamque certaminis,

14. Fac, ne unquam exarescam
A virtutum floribus,
Sed ut jugiter florescam
Fructuosis actibus.

15. Non corrumpant me secunda
Terreant nec aspera,
Gratia detur fecunda,
Sanctitatis munera,

16. Ut supercoelesti pane,
Fontis vitae copia,
Tecum, sancte Floriane.
Perfruar in patria.

Cod. Andecens. fol. 60 b. A. — Cod. Augiens. fol. 190 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 179 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 61 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 106 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 295 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 222 b. G.

2, 3 que fehlt B. — 3, 4 Laureacum F. — 4, 3 Eis quoque B. — 7, 1 Et qui B. — 7, 4 Saxo superposuit BD. — 10, 4 portant B. — 13, 1 laureato A, Laureaco F. — 15, 3 dentur B.

36. De sancto Vincentio.

1. Salve, sancte o Vincenti,
Levitarum gloria,
Mundum tibi devincenti
Nomen dat victoria.

2. Professorem te veracem
Orthodoxae fidei
Iussit velut contumacem
Machina equlei

3. Dissipari Dacianus,
Et cum tortus pateris,
Insultabat mox profanus,
Sed subridens asseris:

4. Hoc est, semper quod optavi
Et quo plus irasceris,
Eo minus nunc expavi,
Nam plus misereberis.

5. Ergo, miser, debacchare,
Et virtute gratiae
Me videbis superare
Teque victum hodie.

6. Hinc ferrata infiguntur
Ad costarum intima,
Sauciata jam panduntur
Intestina plurima.

7. Post ad flammas praeparatas
Properas alacriter,
Sale sparso incitatas,
Ut vastent atrociter.

8. Hinc juncturae resolvuntur
Per inflicta vulnera,
Jam interna elabuntur
Pia torta viscera.

9. Testae durae substernuntur
In obscuro carcere,
Ligno pedes adstringuntur,
Ut sic degas misere.

10. Sed suavitate florum
Luceque perfunderis,
Et solutus angelorum
Visione frueris,

11. Super flores incedendo
Dum psallis cum ceteris,
Crediderunt haec videndo
Mox custodes carceris.

12. Tunc in lecto molliore
Te reponunt inclytum,
Christi plenum sic amore
Tradidisti spiritum.

13. Sed nec corpus sepelitur,
Bestiis exponitur,
Ac per corvum custoditur,
Quod a nullo laeditur.

14. Tunc molari alligatur
Et in mare mergitur,
Litus petens revelatur
Cum honore conditur.

15. Quaeso mihi, martyr Christi,
Per te detur vincere
Mundum, hostes, quos vicisti,
Carnemque subjicere.

16. Fac me semper evitare
Hujus vitae devia
Tecumque participare
Summae vitae gaudia.

Cod. Andecens. fol. 57 b. A. — Cod. Augiens. fol. 1855 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 152 b. C. — Cod. Scotorum Vindobon. fol. 56 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 99 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 295 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 223 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 85 a. H.

2, 4 echulei D. — 8, 3 Nam interna A. — 9, 1 subsperguntur BDF.

37. De sancto Thoma Cantuariensi.

1. Salve, antistes Anglice,
Tu Cantuariensis,
Sancte Thoma, angelicae
Vitae sine offensis.

2. Nam a primaevo tempore
Semper in omni statu
Pudicus mente, corpore
Pollebas coelibatu.

3. Tu tibi singulariter
Elegeras Mariam
Amicam spiritaliter
Et advocatam piam.

4. De cujus excellentia
Dum pie gloriaris,
Es tactus conscientia,
Prostratus lacrymaris,

5. Ejus coram imagine
Clementiam petendo,
Temeritatis crimine
Te noxium fatendo.

6. Sed ejus mox affamine
Es pie consolatus,
De tua, inquit, virgine
Es bene gloriatus.

7. In pyxide eburnea
Dans praesulis ornatum
Cum pecia purpurea,
Tuum designat statum.

8. Ebur corpus virgineum,
Ornatus praesulatum,
Te purpura dat rubeum,
Martyrio sacratum.

9. Jam pontifex pauperibus
Quotidie lavabas
Pedes curvatis genibus
Et munus erogabas.

10. Vigiliis, jejuniis
Te maceras intenso,
Corpus tegis cilicio
Ad poplites protenso.

11. Virgo tibi cilicium
Refecit derelictum,
Presbytero officium
Ut laxes interdictum.

12. Constanter jus ecclesiae
Defendis contra regem,
Qui jussit te, justissime,
Occidi contra legem.

13. Dum defunctorum clerici
Suffragia solvebant,
Cantum coetus angelici
Tunc martyrum canebant:

14. Laetabitur in Domino
Justus, in quo speravit,
Cui laus sine termino,
Quod sic te coronavit.

15. Nunc quaeso reconcilia
Me virgini Mariae,
Salutis ut remedia
Impendat mihi pie.

16. A culpis me custodiat,
In bonis det juvamen,
In morteque subveniat
Et conferat solamen.

17. Ereptum ab exsilio
Perducat ad superna,
In ejus tecum filio
Pace fruar aeterna.

Cod. Andecens. fol. 58 a. A. — Cod. Augiens. fol. 186 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 153 b. C. — Cod. Scotorum Vindobon. fol. 57 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 100 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol 296 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 224 b. G.

1, 3 Angliae A. — 1, 4 Vitae fehlt A. — 3, 2 Eligens B. — 7, 2 Dans fehlt B. — 9, 1 Nam pontifex A. — 13, 1 Cum D.

38. De sancto Georgio.

1. Salve, fortis miles Christi,
O Georgi nobilis,
Cui fide adhaesisti
Firma mente, stabilis.

2. Transiens, athleta bone,
Libyae provinciam
Pugnam geris cum dracone,
A quo regis filiam

3. Populumque eruisti,
Quam flatu infecerat,
Et ad fidem convertisti,
Qua male corruerat.

4. Cum fideles per tormenta
Cerneres deficere
Idolorumque portenta
Prae timore colere,

5. Cunctos deos paganorum
Asseris daemonia,
Libens dura tormentorum
Sustines supplicia.

6. Nam membratim laniatus
Es et ustus facibus,
Sed per Christum consolatus
Luce, verbis dulcibus.

7. Quidam tibi dum praeberet
Toxicum maleficus,
Vidensque, quod nil noceret
Tibi, fit catholicus.

8. Te tyrannus super rotam
Gladiosam statuit,
Quam divina virtus totam
Mox rumpendo destruit.

9. Tunc te jussit volutari
In liquore plumbeo,
Quo te sentis delectari
Velut dulci balneo.

10. Tunc promissis te hortari
Studet et blanditiis,
Spondes, velle venerari
Deos sacrificiis.

11. Plebe ergo praestolante,
Quae gaudenter adfuit,
Et te Christum exorante
Ignis vorax irruit

12. Et consumpsit deos vanos
Templumque comminuit,
Sacerdotes ac profanos
Terra sic absorbuit.

13. Tunc per civitatem tractus
Capite mox plecteris,
Martyr Christi, regnum nactus
Ad superna veheris.

14. Eja, martyr gloriose,
Me in fide robora,
Per te Deus gratiose
Mea regat tempora.

15. A dracone infernali
Salvet me finaliter,
Ne me morsu gehennali
Cruciet perenniter.

16. Sed ab omnibus ereptus
Malis tibi socier,
Coeli gloriam adeptus
Summis bonis satier.

Cod. Andecens. fol. 59 a. A. — Cod. Augiens. fol. 186 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 154 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 58 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 102 a. E. — Cod. Tegurin II. fol. 297 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 225 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 89 b. H.

1, 3 Qui fide A. — 4, 1 Dum fideles BDF. 11, 4 Ignis rotorum B. — 12, 1 Sed consumpsit D. — 12, 1 sito vanos B. — 12, 3 Sacerdotesque D. — 12, 4 Terraque absorbuit CD; terra tunc absorbuit F.

39. De sancto Christophoro.

1. Salve, quem tam mire Deus
Traxit, o Christophore,
Chananaeus giganteus
Es procerus corpore.

2. Voluisse te servire
Regi magno legeris,
Invenisse, qui praeire
Videbatur ceteris.

3. Qui cum Sathanam expavit
Signo crucis edito,
Et cum Sathan deviavit
Signo crucis cognito,

4. Hunc et illum reliquisti,
Regem Christum quaeritas,
Cui per hoc deservisti,
Quod trans flumen portitas

5. Omnem illuc venientem,
Qui transire voluit,
Donec puerum ingentem
Transfers, qui te studuit

6. Sic gravare, ut transire
Vix valeres fluvium;
Me pressisti, inquis, mire
Velut pondus montium.

7. Ait: sum quem regem dignum
Credis cunctis praeferens,
Virga tua sit in signum
Flores, fructus proferens.

8. Samum venis, linguam nescis,
Oras, ut intelligas,
Idolatriam horrescis,
Ut fideles erigas,

9. Ad certamen defigebas
Virgam, quae mox floruit,
Et cum vinctus comparebas
Coram rege corruit.

10. Qui te mandat carcerari,
Et, qui te adduxerant,
Milites mox decollari,
Qui per te crediderant.

11. Aquilina et Niceta,
Missae te allicere,
Convertuntur, mente laeta
Perimuntur propere.

12. Ferreis es virgis caesus,
Superjectus ferreo
Et ignito scamno, laesus
Tamen non es ideo.

13. Hinc sagittae jaciuntur
Contra te innumerae,
Sed in vanum transmittuntur,
Resident in aere.

14. Cum rex tibi insultavit,
Una retro rediens
Ejus oculum caecavit
Mox sagitta feriens.

15. Ense te rex Christo dedit,
Et de tuo sanguine
Visum unxit, vidit, credit
Mox in Christo nomine.

16. Quaeso per te nunc a Deo,
Ut sic sibi serviam
Semper toto posse meo,
Ut in fine audiam:

17. Serve bone et fidelis,
Intra nunc in gaudium
Domini tui in caelis,
Dantis regni praemium.

18. Vultu tuo me consigna
Omni loco, tempore,
Ne attingant me maligna,
O sancte Christophore.

Cod. Andecens. fol. 59 b. A. — Cod. Augiens. fol. 187 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 155 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 58 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 103 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 297 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 226 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 90 b. H.

3, 1 Sathan B. — 3, 4 condito A. — 4, 1 Tunc et istum F. — 4, 2 Christi A. — 6, 1 vix transire A. — 7, 1 regem fehlt D; Ait qui regem B. — 8, 1 Samon AC. Samam D. — 12, 3 Et superjectus F. — 12, 4 es fehlt B. — 14, 1 Dum rex DF. — 15, 3 vidit et credit A. — 13, 3 attingat A.

40. De sancto Colomanno.

1. Salve, sancte Colomanne,
Monomartyr Austriae,
Quem perfudit rivus cannae
Inundantis gratiae.

2. Scotiam te deserente
Velut massa nubium
Tu divino Austro flante
Transis ad Danubium.

3. Cumque sic peregrinaris,
Tu felix deicola,
Adversantis videbaris
Gentis esse incola.

4. Caesum tamquam explorantem
Te clauserunt carcere,
Sed cum te peregrinantem
Solum refers libere

5. Silices, ignita ova,
Flagra tibi vulnera
Imprimebant nec von nova
Tormentorum genera.

6. Carnes tuas vellicabant
Forcipe ferrarii,
Ossa tua lacerabant
Serra carpentarii.

7. Tandem quoque cum duobus
Pensus es in arbore,
Putrefactisque ambobus
Adhuc flores corpore.

8. Ungues, barba, pili crescunt
Membris perdurantibus,
Arbor restisque frondescunt
Cunctis admirantibus.

9. Quidam languit confractus
Ex morbo podagrico,
Qui de tua carne tactus
Sanabatur illico.

10. Mirum, carnis tunc sublatae
Vulnus non apparuit,
Cruor vero fusus late
Rubens, calens claruit.

11. Post a quodam venatore
Non credente figitur
Latus tuum, qui cruore
Calido perfunditur.

12. Tunc plebs, clerus convenerunt,
Te in quadam insula
Juxta fanum humaverunt,
Nec desunt miracula.

13. Nam cum fluctus transcendebat
Medium basilicae,
Siccus tuus permanebat
Tumulus mirifice.

14. Mire fragrans indestructus
Permanens biennio,
In Mellicum es transductus
Cum signorum gaudio.

15. Nunc te flagito per Deum,
Semper a piaculis
Spiritum et corpus meum
Serves, a periculis.

16. Et me quasi peregrinum
Cura tua collige,
Et ad portum me divinum,
Ne oberrem, dirige.

17. Fac, ne gliscam insinceres
Hujus res exsilii,
Verum regni sim cohaeres
Christi Dei filii.

Cod. Andecens. fol. 61 b. A. — Cod. Augiens. fol. 188 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 158 a. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 60 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 108 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 298 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 227 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 91 a. H.
1, 3 profudit A. — 3, 2 coelicola F. — 10, 4 Candens B. — 14, 1 instructus F. — 14, 2 triennio D; triclivio B. — 14, 3 In Medlico D: In Medlicum A. — 16, 4 aberrem B. — 17, 1 insinceres nach Reim und Hss. von insinceris, vgl. Du Cange s. v. sinceris. — 17, 3 Tecum regni G.

41. De sancto Mauritio et sociis ejus.

1. Salve, sancta beatorum
Thebaeorum legio,
Cui nomen inclytorum
Dat Thebaea regio.

2. Quando Diocletianus
Vos a terrae finibus
Advocat, licet profanus,
Sumptis exercitibus

3. Pergitis obtemperantes
Ut subjecti Caesari,
Et sub illo militantes,
Quamvis cultu dispari.

4. Sed ut armis fidem Dei
Conabatur persequi,
Vos virtute firmae spei
Recusastis exsequi.

5. Tunc secundo decimavit
Vos tyrannus gladio,
Tandem cunctos trucidavit
Consecrans martyrio.

6. In Agauno estis morti
Propter Christum traditi,
Beatorum vero sorti
Nunc per Christum dediti.

7. Ibi Maurus ut sol claret
Inclytus Mauritius,
Superatus non apparet
Ibi Exsuperius.

8. Ibi nimio decore
Fulget niger Candidus,
Ibi viret in vigore
Victus Victor floridus.

9. Ibi vitam nunc Vitali
Dat vitalis gratia,
Innocentium vi tali
Beat innocentia.

10. O vos sexies milleni,
Qui perfecto numero
Sexcenteni sexageni
Sex in statu prospero

11. Jam regnatis cum beatis
Summis in deliciis,
Me sex alis protegatis
Ut seraph a vitiis.

12. Sex diebus hujus vitae
Per vos me in optimo
Sic exercitem, ut rite
Requiescam septimo.

13. Largitatis corporalis
Piis sex operibus,
Pietatis spiritalis
Totidem in actibus

14. Sic exhibeam me gratis,
Ne sex improperia
Audiam cum reprobatis
Judicis sententia,

15. Sed propinquem coeli throno
Sex virtutum gradibus,
Ad fruendum summo bono
Tunc cum vobis omnibus.

Cod. Andecens. fol. 63 b. A. — Cod. Augiens. fol. 186 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 154 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 57 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 112 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 298 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 228 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 87 a. H.

1, 4 Thebes B. — 7, 1 Ubi DF. — 8, 3 viget A. — 9, 1 vitam fehlt B. — 9, 3 vitali A. — 9, 4 in nocentiam D. — Str. 12 fehlt B. — 12, 4 Requiescam solio A. — 15, 4 Tunc fehlt B.

42. De sancto Dionysio.

1. Salve, Areopagita,
Dionysi nobilis,
A virtute dictus ita,
Doctor admirabilis.

2. Tu philosophus, amator
Verae sapientiae,
Veritatis indagator,
Rerum et justitiae.

3. Quando sol eclipsabatur
Hora mortis Domini,
Verus sol obscurabatur,
Lucem ferens homini,

4. Fatebaris: Aut naturae
Deus modo patitur,
Aut totius creaturae
Machina dissolvitur.

5. Haec nox, inquis, quam miramur,
Veram lucem populis
Indicat, quam praestolamur,
Jam adesse saeculis.

6. Quem ignorans tu colebas
Deum, Paulus praedicat,
Signum fidei petebas,
Caecus videns indicat.

7. Tunc cum tuis baptizatus
Es familiaribus
Et antistes ordinatus
Es Atheniensibus.

8. Eruditus hinc a Paulo
Sic describis mystica,
Quasi raptus sis cum Saulo
Ad arcana coelica.

9. Nec non eras prophetiae
Sancto clarus spiritu,
Virginis matris Mariae
Fueras in transitu.

10. Fidei cum verbum sanum
Praedicas Parisius,
Missus per Domitianum
Cepit te Sisinius.

11. Tunc consputus, alapatus,
Es derisus viliter,
Vinculatus, flagellatus,
Cathenatus graviter.

12. Carcerique mancipatus,
Super cratem ferream
Et ignitam tu prostratus,
Laudem das aethere am.

13. Inde bestiis projectus,
Nec ab his offenderis,
Hinc in clibanum dejectus,
Nec ab igne laederis.

14. Post hoc cruci es affixus,
Hinc te clausum carcere
Consolatur crucifixus
Cum altaris munere.

15. Caput tibi detruncatur,
Quod mox gestas manibus,
Angelus, lux comitatur
Cunctis obstupentibus.

16. Memor esto, quaeso, mei
Meque tuis precibus
Juva in conspectu Dei,
Ut in bonis actibus

17. Fide speque confirmatus,
Caritate fervidus,
A terrenis elevatus,
Supernorum avidus,

18. Nunc gustando, Dionysi,
Coeli fruar gaudiis,
Tandem tecum paradisi
Satier deliciis.

Cod. Andecens. fol. 62 a. A. — Cod. Augiens. fol. 187 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 156 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. 59 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 109 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 299 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 229 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 86 b. H.
4, 1 Fatebantur A. — 6, 3 petebat F. — 15, 3 Lux superna B.

43. De sanctis Johanne et Paulo.

1. Salvete, pleni gratia,
Johannes atque Paule,
Quos Constantini filia,
Imperialis aulae

2. Regina, primicerios
Praepositos habebat,
Suosque vos vicarios
Ut natos diligebat.

3. Quae dum per Agnem virginem
Cum corporis salute
Suae mentis imaginem
Ex fidei virtute

4. Plene recuperaverat,
Ipsamque Gallicanus
In conjugem petierat,
Licet adhuc paganus,

5. Ipsa vos sibi tradidit
Ad bellum cum transiret,
Qui per vos Christum credidit,
Victorque cum rediret,

6. Thorum fugit conjugii
Vivens in castitate
Coronamque martyrii
Adeptus est beate.

7. Accersit, ut alliciat,
Vos Caesar Julianus,
Deterret, ut subjiciat,
Apostata profanus.

8. Sed blandimenta spernitis
Nec minas formidatis,
Inducias non quaeritis,
Indultas recusatis.

9. Interea substantiam
Mendicis erogastis,
Per quod mentis constantiam
In Christo solidastis.

10. Caesar vero tirunculum
Misit Terrentianum,
Qui aureum statunculum
Fert vobis sed in vanum.

11. Nam nec incensum promitis
Nec genua curvatis,
Ob quod per hunc occumbitis
Capitibus truncatis.

12. Sic vos in domo propria
Noctu clam tumulavit,
Fatens, quod in exsilium
Ut reos relegavit.

13. Sed clamans ejus filius
A daemone torquetur,
Terrentianus anxius
Mox scelus confitetur.

14. Creditque doctus coelitus,
Et puer liberatur,
Per eum vester obitus
Et vita exaratur.

15. Nunc rogo vos suppliciter,
Ut per vos augeatur
In me fides, quae jugiter
Amore operatur.

16. Ne me adversa terreant
Nec elevent secunda,
Sed acta mea placeant
Deo mensque fecunda

17. Ut cum defossus fuero,
In pace requiescam,
Vobiscum, dum surrexero,
In Christo permanescam.

God. Andecens. fol. 62 b. A. — Cod. Augiens. fol. 187 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 157 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 59 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 111 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 300 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 230 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 88 a. H.

1, 1 pleni gloria D. — 5, 2 cum transierat B. — 10, 1 misit mox tyrunculum B. — 10, 2 u. 3 fehlen D. — 12, 1 u. 2 Vos intra domicilium | In fossa tumulavit BCF. — 13, 4 Tunc scelus F.; celos B. — 14, 1 Creditque A. — 16, 4 Deo meus fecunda A.

44. De sancto Achatio et sociis ejus.

1. Salvete, decem milia,
O martyres beati,
Quibus per cuncta proelia
Fuisti dux, Achati.

2. In novem primo millibus
Eratis congregati,
In vestris certaminibus
Frequenter superati.

3. Tunc mentis pro audacia
Vos deos coluistis
Bellorumque victoria,
Sed nihil profecistis.

4. Sed angeli per monitum
In Christum credidistis,
Et hostium exercitum
Fugando devicistis.

5. Vobis convenientibus
Cum angelo praeduce,
Coelis vobis cernentibus
Apertis fusa luce,

6. Descendunt turmae coelicae
Vos territos solantes,
Et vos passuros publice
Narrabant confortantes.

7. Per Adrianum Caesarem
Post triduum vocati,
Pro Christo mortem hilarem
Excipere parati,

8. Cum idola nefaria
Nolletis venerari,
Vos poena multifaria
Caesar jussit vexari.

9. Saxa vos lapidantium
In ora silierunt,
Manus vos flagellantium
Confestim aruerunt.

10. Magister mille militum
Haec videns mox credebat
Cum illis, coetum inclitum
Sic vestrum adimplebat.

11. Mox pedibus, lateribus
Cum clavis perforati,
Spinosisque capitibus
Cruore baptizati,

12. Ut Christus passi singula,
Stipitibus affixi,
Fulseruntque miracula,
Quae morte crucifixi.

13. Mihi, quaeso, memoria
Nunc vestrae passionis
Prosit et meritoria
Virtus orationis;

14. Ut corporis et animae
Potitus sospitate
Sacrorumque potissime
Bonorum ubertate;

15. Triumphum resistentiae
De hostibus nanciscar,
Fructumque poenitentiae
In fine adipiscar;

16. Et sacra eucharistia
In morte procuratus,
Coelorum fungar gloria
Vobis consociatus.

Cod. Andecens. fol. 64 a. A. — Cod. Augiens. fol. 187 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 157 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 60 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 113 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 300 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 231 a. G.

6, 2 consolantes B. — 10, 3 numerum inclitum B. — 11, 3 Spinosique AD. — 12, 1 Christum B. — 12, 1 afflixi B. 16, 4 Vobis sociatus A.

45. De sancto Gregorio.

1. Salve, Gregori maxime,
Antistes Romanorum,
Secundum nomen optime
Vigil catholicorum.

2. Sex struis in Sicilia
Et septimum in urbe
Accepta monasteria,
Hinc subtrahis te turbae,

3. Ut vaces Deo libere;
Terrena contempsisti,
Ut posses vix subsistere,
Sic corpus afflixisti.

4. Argenteam parapsidem
Egeno erogabas,
Ad mensam venit itidem
Post pauper et notabas,

5. Quod vultum mutat crebrius
Sed refert adjuratus,
Quod angelus sit proprius
A Deo tibi datus.

6. Cum papam inguinaria
Decedere coëgit,
Omnis Romana curia
In papam te elegit.

7. Sed cum haec pestilentia
Plebem adhuc vastaret,
Et plebs precum instantia
Ferventius oraret,

8. Cum litaniis instruis
Cleri processionem,
Sic precibus assiduis
Hanc sedas passionem.

9. Deo vacare inhians
Latere conabaris,
Columna lucis radians
Te prodit, revocaris.

10. Tu Anglicanis gentibus
Doctores transmisisti,
Quas meritis et precibus
Ad fidem convertisti.

11. Flendo Trajanum revocas
A poena gehennali,
Matronae fidem advocas
Carne sacramentali.

12. Tu plenus es virtutibus,
Magnus humilitate,
Tu largus es pauperibus,
Perfectus sanctitate.

13. Columba doctus disseris
Secreta scripturarum,
Juges languores pateris
Doloresque poenarum.

14. Sed versis jam moeroribus
Et fletibus in risum,
Jam pausas a doloribus
In Deum tendens visum.

15. Te quaeso, mihi veniam
Et fugam vitiorum
Exposce, Dei gratiam
Et copiam donorum.

16. Te flagito attentius,
Sanctissime Gregori,
Adsis mihi propitius,
Dum me contingit mori.

17. Et ab aeterna libera
Me poena reproborum,
Et tecum duc trans aethera
In gaudia sanctorum.

Cod. Andecens. fol. 64 b. A. — Cod. Augiens. fol. 190 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 159 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 61 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 114 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 301 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 232 a. G.

2, 1 Silicia A. — 3, 1 Ut vives B. — 7, 1 cum pestilentia B. — 8, 2 u. 3 Fore processionem | Per quam sanctam devotius C. — 11, 1 tyrannum B. — 14, 3 u. 4 Coelestem cum virtutibus | Intrasti paradisum D. — 15, 1 Me quaeso A.

46. De sancto Ambrosio.

1. Salve, doctor eximie,
O inclyte Ambrosi,
Tu ambra redolentiae,
Flos mellis dulcorosi.

2. Examen apum vultui
Incumbens te ostendit
Divino aptum cultui,
In altum dum conscendit.

3. Cum Mediolanensibus
Fit lis pro eligendo
Antistite, fit omnibus
Hic finis te volendo.

4. Eligite Ambrosium,
Vox sonuit infantis,
Consensus adest omnium
Et plebis acclamantis.

5. Torqueri jubes populos,
Adduci mulieres,
Ut sic a suo singulos
Conatu removeres.

6. Sed omnes tuum clamitant
Sit super nos peccatum,
Sic sumere te incitant
Praefatum praesulatum.

7. Te noctu putas fugere
In urbem Ticinensem,
Ad portam mane prospere
Stas Mediolanensem.

8. Sed post hoc nihilominus
Latere conabaris,
Adhuc tu catechumenus
Inventus baptizaris.

9. Octavo die praesulis
In sedem sublimatus,
Ab Arianis populis
Es multum molestatus.

10. Quadrigam in exitium
Tuum quidam aptavit,
Quae ipsum in exsilium
Ipso die portavit.

11. Dum angelum haereticus
Ad tuam aurem cernit
Loquentem, fit catholicus
Nec ultra fidem spernit.

12. Dum spatam dextra tolleret
In te quidam profanus,
Ut feriens occideret,
Exaruit mox manus.

13. Tu virgo, pius, humilis,
Tu carnis afflictivus,
Zelotes, largus, stabilis,
Tu lapsis compassivus.

14. Opponis te injuriis
Per arma lacrymarum,
Tu sagax in sententiis
Disertor scripturarum.

15. Caput tuum operiens
Ignis, qui non flammabat,
Paulatim os ingrediens
Vultum tuum albabat.

16. Defunctum te infantuli,
Hi vident ascendentem,
Hi cathedratum parvuli,
Hi stellam effulgentem.

17. Da mihi, quaeso, fugere
Honorem hujus mundi
Da spiritus evadere
Temptamina immundi.

18. Perfecte da respuere
Carnis oblectamenta,
Transacta mala plangere
Per gravia lamenta;

19. Ut bonis plenus actibus
Sim capax gloriosi
Regni cum sanctis omnibus,
Praesta, sancte Ambrosi.

Cod. Andecens. fol. 65 b. A. — Cod. Augiens. fol. 191 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 159 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 62 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 116 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 302 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 233 a. G.

1, 3 Tu umbra A. — 3, 4 te nolendo ACDF. — 4, 1 Elegi te B. — 6, 3 Sic fugere te viciant B. — 10, 3 Tui quidam C. — 11, 1 Cum A. — 17, 3 spiritus A. — 19, 4 Pater sancte F.

47. De sancto Augustino.

1. Salve, beate Domine,
Antistes Augustinus,
Actus claret ex nomine,
Nam auctor es divinus.

2. Doctrinae licet fueris
Erroneus gentilis,
Eras tamen prae ceteris,
Ingenio subtilis.

3. Sed pia mater Monica
Te plurimum deflebat,
Imbuere catholica
Te fide satagebat.

4. Pro scholastriae artibus
Venis Mediolanum,
Ubi te ab erratibus
Verbum Ambrosianum

5. Cito retraxit penitus,
Et ex tunc hortabaris
Diversim, donec coelitus
Perfecte mutabaris.

6. Baptismate te abluit
Et „Te Deum laudamus“
Ambrosius concinuit
Tecum, quod hymnizamus

7. Hinc mundi pompam despicis,
Dei plenus amore,
In psalmis, hymnis, canticis
Tu flebas prae dulcore.

8. Ad Africam hinc rediens
Deo, tibi vacabas,
Discipulos erudiens
Tu plurima dictabas.

9. Tu volas ad sublimia
Unius Dei trini,
Tu scriptitas subtilia,
Auctor cultus divini.

10. Tu regulam instituis,
Sacerdos ordinatus,
Canonicos instituis
Ejusdem coenobatus.

11. Pontifice Valerio
Cedente es creatus
In praesulem Hypponio;
Virtute solidatus

12. Ut malleus haereticos
Tu feriens fugabas,
Tu fidei catholicos
Ut murus defensabas.

13. Tibi frugalis, singulis
Pius, Deo devotus,
Actis, scriptis, miraculis
Es orbi toto notus.

14. Precor, precare hodie
Trinum et unum Deum,
Ut pie, juste, sobrie
Vivam collaudans eum.

15. Ut appetam coelestia,
Despiciam terrena,
Cuncta detester vitia,
Ne vexet ultrix poena.

16. Pro posse tua exsequar
Exempla, documenta,
Et, quibus gaudes, consequar
Coeli jucundamenta.

Cod. Andecens. fol. 66 a. A. — Cod. Augiens. fol. 192 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 160 b. C. — Cod. Scotor. Vindobon. fol. 62 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 118 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 302 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 234 a. G.

1, 1 sancte Domine B. — 1, 2 Augustine A. — 2, 2 ingenio prae ceteris A. — 4, 1 actibus D. — 4, 2 Tendis D. — 4, 3 u. 4 fehlen B. — 5, 3 Diversum BCF. — 6, 4 hymnizemus A. — 11, 3 praesularcem A. — 12, 2 Tu fehlt A. — 13, 1 Cibi frugalis A.

48. De sancto Hieronymo.

1. Salve, sancte Hieronyme,
O doctor veritatis,
Qui es languentis animae
Medela sanitatis.

2. Tu Romae liberalibus
Es artibus imbutus,
Tu actibus moralibus
Virtutum institutus.

3. Cum codices gentilium
Legis tam affectanter,
Es raptus ad judicium
Et, quis sis, indignanter

4. Interrogatus; libere:
Sum, inquis, Christianus,
Sed es correctus verbere
Ut Ciceronianus.

5. Latinis, Graecis litteris,
Hebraicis, divina
Instructus es prae ceteris
Scientia, doctrina.

6. Jam Cardinalis presbyter,
Zelator Christi legis,
Es habitus communiter,
Dignus rectura gregis.

7. Sed aemuli feminea
Veste te illuserunt,
Qua te pollutum carnea
Labe diffamaverunt.

8. Tunc cedis et Gregorio
Adhaeres Nazanzeno,
Scripturae desiderio
De Jesu Nazareno

9. Ad eremum tunc properas
Et magno cum rigore
Fame, fletu exasperas
Te Christi pro amore.

10. Quis novit, quanta corporis
Sis passus incentiva,
Quis pugnam tui pectoris,
Quis carnis afflictiva.

11. In Bethlehem praesepio
Te Christi applicabas
Et scripturarum studio
Assidue vacabas.

12. Multos ibi discipulos
Sub Christo adunasti,
Multos perpessus aemulos,
Multa mira patrasti.

13. O mira res, e tumulo
Transferri dum debebas,
Spectante clero, populo
Nec terrae cohaerebas.

14. In tumbam tuam positos
Defunctos duos vitae
Reddis, diversis deditos
Morbis curabas rite.

15. Sepulchro es solemniter
Marmoreo insertus,
Quod linquis mirabiliter
In pristino repertus.

16. Eja, doctor ecclesiae,
Dans formulam psallendi,
Exemplar poenitentiae,
Tu normula vivendi.

17. Dignare, quaeso, premere
Maligni hostis fraudem,
Ut corde, ore, opere
Semper Deum collaudem.

18. Mea dele facinora,
Fer prece spem salutis,
Mea dispone tempora
Per opera virtutis.

19. Ut tecum, pater optime,
Qui jam coelesti sede
Gaudes, Sancte Hieronyme,
Post perfruar mercede.

Cod. Andecens. fol. 66 b. A. — Cod. Augiens. fol. 192 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 161 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 63 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 119 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 303 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 235 a. G.

2, 2 nubatus D: es fehlt B. — 4, 3 correptus F. — 6, 1 Nam cardinalis. A. — 11, 4 Et assidue C. — Str. 13, 14 u. 15 fehlen A; dafür:

13. Quando leonis saucii
Pedis curas laesuram,
Domesticatus socii
Aselli gerit curam.

14. Quem perdens in laboribus
Fit portitor lignorum,
Inventum hunc cum mercibus
Reducit camelorum.

In C stehen Nr. 13—15 über einer radierten Stelle, so dafs vielleicht eine Korrektur Konrads vorliegt; A böte dann die ursprüngliche Lesart, C und die übrigen Hss. die verbesserte. — 19, 2 Qua jam A.

49. De sancto Martino.

1. Salve, praesul praecipue,
Clarissime Martine,
Christique miles strenue,
Dos gratiae divinae.

2. Dum adhuc catechumenus
Eras, vestis mendicum,
Qua se vestitum Dominus
Testatur ut amicum.

3. Militiae renuntians
Latrones incidisti,
Quorum unum non devians
Ad fidem convertisti.

4. Matrem convertens acriter
Resistis Arianis,
Per quos caesus atrociter
Repulsus es inanis.

5. Monasticam instituis
Vitam ducens austeram,
Defunctos tres restituis
Vitae per precem meram.

6. Rex, qui audire noluit
Te nec petenda dare,
Tunc usta sella docuit,
Assurgere, donare.

7. Tu objicis te ignibus,
Ne transeant urentes,
Licet ventorum flatibus
Pulsentur saevientes.

8. Dum arborem excidere
Dicatam vis Dianae,
Cadentem hanc excipere
Te spondes genti vanae.

9. Sed signum crucis objicis
Et arborem avertis,
Per quod Dianam dejicis
Et populum convertis.

10. Das pristinae munditiae
Leprosum osculando,
Das lecti te duritiae
Stramenta propulsando.

11. Hinc palea succenditur
Et uri jam cepisti,
Sed cruce, prece pellitur,
Sic ignem evasisti.

12. Dum nudo vestem tribuis,
Rursus te vestiendo
Amictum vilem induis
Ad missam procedendo.

13. Super te globus igneus
Aperte tunc videtur,
Et brachiis tunc aureus
Ornatus adhibetur.

14. Apostolis par diceris,
Ob hoc nam inviserunt
Te crebrius cum ceteris
Sanctisque paruerunt.

15. Obsessis ab hominibus
Daemonia repellis,
Suis noscens nominibus
Ludibria refellis.

16. Tu oculis ac manibus
Coelo semper intentus,
Assiduus in precibus
Morte non es praeventus.

17. Te, pater, precor intime,
Mortem atque mortalem
Aufer languorem animae
Dans vitam spiritalem.

18. Malignis a spiritibus
Me jugiter tuere,
Tu vesti me virtutibus,
Da scelera cavere.

19. Ora, flammis ultricibus
Ne tradar sine fine,
Sed tecum in coelestibus
Laeter, sancte Martine.

Cod. Andecens. fol. 67 a. A. — Cod. Augiens. fol. 192 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 162 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 63 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 121 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 304 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 236 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 102 b. H.

1, 4 gratia A. — 4, 1 convertis F. — 4, 2 u. 3 fehlt D. — 5, 4 precem per B. — 6, 3 Hunc usta BD. — 11, 2 non cepisti B. — 12, 1 Cum A. — 13, 1 te fehlt F. — 13, 3 brachius B. — 16, 2 In coelo B. — 18, 1 de spiritibus B.

50. De sancto Nicolao.

1. Salve, mirae sanctitatis
Nicolae pontifex,
Vasculum te pietatis
Summus fecit opifex,

2. In aquali erigebas
Te die primaria,
Semel tantum lac sugebas
Quarta, sexta feria.

3. Puerorum non lasciva
Quaeris puer gaudia,
Verbum Dei rediviva
Retinens memoria.

4. Auri massas erogasti
Patrique virginibus,
Quos a fame liberasti
Carnisque criminibus.

5. Nomen prodit et probatum
Vox elapsa coelitus,
Sicque digne praesulatum
Nactus es divinitus.

6. Tempestate conquassatis
Jamque naufragantibus,
Absens opem desperatis
Praebes implorantibus.

7. Populum a famis nece
Eruis famelicum,
Datum et servatum prece
Dum adauges triticum.

8. Humilis, justus, benignus
Es in cunctis actibus,
Omni quoque laude dignus,
Plenus tu virtutibus.

9. Tu quam plures praeservasti
Necis a periculo,
Angelis te inclinasti
Mortis in articulo.

10. Cum defunctus sepeliris
Tumulo marmoreo,
Multis salus modis miris
Es manante oleo.

11. Sed repulso successore
Sistunt olicidia,
Quo reverso cum liquore
Redeunt remedia.

12. Tres defunctos suscitasti
Jam exstinctus corpore,
Signis miris coruscasti
A primaevo tempore.

13. Nicolae, sancte Dei,
Precor te suppliciter,
Miserere pie mei,
Subveni celeriter

14. Mihi cunctis in adversis
Corporis et animae,
Ne subvertant me perversis
Factis, hostes reprime.

15. Dele culpas cum reatu
Et exposce gratiam,
Tuta me in mortis statu
Tuam per praesentiam.

16. Tunc me, Deus Adonai,
Eripe ab hostibus,
Prece sancti Nicolai
Coeli junge civibus.

Cod. Andecens. fol. 68 a. A. — Cod. Augiens. fol. 192 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 163 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 64 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 122 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 304 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 237 b. G.
1, 2 In cunabulis B. — 8, 3 Omnique laude A. — 11, 3 cum honore B.

51. De sancto Benedicto.

1. Salve, sancte Benedicte,
Gratia et nomine,
Prodis, vernans flos depicte,
De virtutum germine.

2. Puer eremum petisti,
Linquens Romae studium,
Prece sancta compegisti
Fractum capisterium.

3. Per trimatum habitabas
In specu penuriae,
Spinis vepribus fugabas
Merulam luxuriae.

4. A subjectis praeparatum
Venenatum poculum
Rumpis tibi praesentatum
Crucis per signaculum.

5. Duodena construxisti
Deo monasteria,
Tribus prece produxisti
Laticem in copia.

6. Ferrum cadens in profundas
Aquas per te remeat,
Maurus currit super undas,
Placidus ne pereat.

7. Multum populum avertis
A cultu Apollinis,
Lucum, idolum subvertis,
Aram tanti criminis.

8. Missum tibi toxicosum
Panem corvus projicit,
Florentinum malignosum
Domus ruens dejicit.

9. Saxum grande leviasti
Quod Satan gravaverat,
Et sophisticum monstrasti,
Ignem, quem succenderat.

10. Monachellum suscitabas,
Paries quem triverat,
Rusticellum revocabas,
Qui defunctus fuerat.

11. Tu farinam adauxisti
Prece ac pecuniam
Oleumque coauxisti
Ad superfluentiam.

12. Alapam dans expellebas
Hostem a daemonico,
Solo visu resolvebas
Loramenta rustico.

13. Miros actus perfecisti
Ex virtutum habitu,
Mira multa cognovisti
Prophetiae spiritu.

14. Praedixisti diem mortis,
Fodi jubes tumulum,
Paradisi nunc in hortis
Jubilas in saeculum.

15. Nam lampadibus resplendens
Via, strata palliis,
A cella in coelum tendens,
Te dat coeli gaudiis.

16. Tu divinis benedictus
Benedictionibus,
Tu maligni nunquam victus
Es suggestionibus.

17. Tibi supplico constrictus
Peccatorum funibus,
Me absolve, ne addictus
Morti, tradar ignibus.

18. Benedictus a re dictus,
Quaeso, me uberius
Benedic, ne maledictus
Hostis vincat amplius.

19. Sed luctando stem invictus
Ab ejus versutiis,
Ne a Deo derelictus
Superer a vitiis.

20. Me, tu dictus Benedictus,
Salva a suppliciis,
Ut superni tecum victus
Perfruar deliciis.

Cod. Andecens. fol. 71 a. A. — Cod. Augiens. fol. 193 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 163 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 66 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 128 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 305 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 238 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 104 a. H. — Steht ebenfalls in Clm. Monac. (ol. Augustan.) 4423 saec. 15 fol. 132 a. I. —
2, 3 u. 4 fehlen B. — 3, 1 Petrimatum A; per bimatum BD. — 5, 4 Laticem copia A. — 10, 1 suscitasti B. — 10, 3 revocasti B. — 12, 1 Expellebas alapam dans I. — 12, 2 a daemonio C; a daemoniaco ABD; a daemonico F, diese ungewöhnliche Form fordert Konrads Reim. — 17, 3 convictus B. — 17, 4 Mortis B.

52. De sancto Antonio abbate.

1. Salve, sancte eremita,
O Antoni celebris,
Ut pro sempiterna vita
Careas illecebris,

2. Cum vicenos annos geris,
Audis in ecclesia:
Si perfectus esse quaeris,
Vade, vende omnia.

3. Bona tua mox vendebas
Erogans pauperibus,
In desertum secedebas
Longe ab hominibus.

4. Vigilando, jejunando
Multisque molestiis
Menti carnem subjugando
Repugnabas vitiis.

5. Velut Aethiops despectus
Spiritus luxuriae
Tibi visus, sum dejectus,
Inquit, per te hodie.

6. Laceratus, vulneratus
Pravis a spiritibus,
Semivivus es delatus
Et a circumstantibus

7. Vita functus aestimaris,
Illisque pausantibus
Ad certamen reportaris,
Ut insultes hostibus.

8. Scissa domo tunc frementes
Irruunt ferociter,
Per obtutus, vultus, dentes
Saeviunt minaciter.

9. O quot, inquis, modo estis
In hoc pugnae stadio,
Si pugnare quid potestis,
Praesto sum, non fugio.

10. Si quas vires haberetis,
Non tot gregaremini,
Si nocere nil valetis,
Cur frustra nitimini?

11. Illa turba sic confusa
Daemonum evanuit,
Desuper luce refusa
Mox salvator adfuit.

12. Implorando hunc dicebas:
Cur non a principio,
Bone Jesu, assistebas
In hoc mihi proelio?

13. Praesens eram, cum certasti,
Et quia viriliter
Hostes palam triumphasti,
Et ego celebriter

14. Te per orbem nominari
Faciam, cum ceteris
Sanctis meis collaudari;
Sanus mox efficeris.

15. Inter crebros sic conflictus
Multaque certamina
Semper persistis invictus
Superans daemonia.

16. O quot sancta documenta
Tradidisti fratribus,
Quibus daemonum figmenta
Conculcarent pedibus.

17. Sed et sanctum prophetiae
Spiritum habueras,
Per quem mones, moves, pie
Terres, mulces, reseras.

18. Qui obsessos et morbosos
Reformasti crebrius,
A me morbos vitiosos
Ejice celerius.

19. Fac, ne hostis, caro, mundus
Contra me praevaleat,
Ne in morte me profundus
Tartarus absorbeat.

20. Per te mihi summi boni
Dona dentur largiter,
Tecum sancte ut Antoni
Gaudeam perenniter.

Cod. Andecens. fol. 73 a. A. — Cod. Augiens. fol. 194 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 164 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 67 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 133 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 306 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 239 b. G.

2, 1 Dum vicenos BD. — 5, 2 Es spernens B. — 6, 1 Maceratus A. — 13, 4 celeriter B. — 14, 1 Ne per orbem A. — 15, 3 perstitis BCD.

53. De sancto Paulo, primo eremita.

1. Salve, sancte Paule, Christi
Primus eremicola,
In Thebaide fuisti,
Nunc felix coelicola.

2. Annum decasextum agis
Sub tyranno Decio,
Qui credentes duris plagis
Mortisque supplicio

3. Cum necaret, tibi montis
Specus dat latibulum,
Palma vestem, cibum, fontis
Latex praebet poculum.

4. Postque multos annos cibi
Deus auxit pabulum,
Semitortam panis tibi
Destinans per corvulum.

5. Sic per centum ferme annos
In deserto latitas,
Carnem, Sathanam, tyrannos
Sic ad pugnam incitas.

6. Et quis posset horum nosse
Contra te certamina,
Christus dedit tibi posse
Vincere tentamina.

7. Inter haec produxit florem
Eremus Antonium,
Qui deserti se cultorem
Gaudens primicerium,

8. Ut audivit de supernis,
Quod sit alter melior,
Mox in silvis, in cavernis
Senem quaerit junior.

9. Lupa cellam indicavit,
Ille clam insequitur,
Pro ingressu supplicavit,
Qui dum introgreditur,

10. Mutuo vos salutastis
Propriis nominibus,
Oscula ingeminastis
Crebris cum amplexibus.

11. Tunc post consolamen gratum
Mutui colloquii
Corvus panem duplicatum
Affert hora prandii.

12. Grates Deo referendo
Tanta post convivia
Te Antonius deflendo
Remeat ad propria.

13. Qui dum cernit decedentem
Sursum te conscendere,
Mox reversus procumbentem
Te credebat vivere.

14. Sed defunctum ut videbat,
Exclamavit propere:
Quod in vita hic agebat,
Exhibet in funere.

15. Hinc leones accesserunt
Duo, qui celeriter
Tibi tumbam paraverunt
Abeuntes pariter.

16. Veste, qua eras velatus,
De palmarum foliis
Est Antonius ornatus
Sacris in solemniis.

17. Per te, quaeso, temptamenta
Superem hostilia
Carnisque oblectamenta,
Vana mundi gaudia.

18. Per te malum declinare,
Crescere virtutibus
Detur et perseverare
Bonis in operibus.

19. Per te mihi, sancte Paule,
Detur vitae spatium
Tecumque coelestis aulae
Permanens solatium.

Cod. Andecens. fol. 72 b. A. — Cod. Augiens. fol. 193 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 165 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 65 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 131 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 307 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 240 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 105 a. H.

3, 1 Dum BF. — 3, 2 Specum A. — 4, 1 tibi B. — 6, 3 tibi dedit BCF. — 10, 4 Crebro F. — 10, 4 in amplexibus B. — 15, 3 effecerunt A. — 16, 1 Vestes quas A.

54. De sancto Basilio.

1. Salve, qui magnus diceris,
Basili, Deo carus,
Doctrinis, signis legeris,
Virtutibus praeclarus.

2. Columna ignis paruit
Effrem praefiguralis,
Vox de coelo intonuit:
Basilius est talis.

3. Ornatu, clero, populo
Stipatum te despexit,
In oris tui patulo
Donec ignem conspexit.

4. Tunc laudes tuas protulit
Deusque tua prece
Eidem donum contulit,
Quod loquebatur graece.

5. Quidam cupiscens virginem
Ardore voluptatis,
Expleret ut libidinem
Perversae voluntatis,

6. Se hosti totum subdidit,
Damnandum obligavit,
Chirographumque tradidit
Et Christum abnegavit.

7. Hunc meritis et precibus
Reducis creatori,
Instructum bonis moribus
Restituis uxori.

8. Cum Ariani quaererent,
Fideles ut privarent
Ecclesia, et clauderent
Hanc ambo et signarent,

9. Haec tridui oraculo
Horum non reseratur,
Cum pastorali baculo
Hanc tangis, mox intratur.

10. Cum Caesar te exsilio
Perimere delegit,
Ter fracto cartae graphio
Iratus cartam fregit.

11. Cum medicus assisteret
Judaeus hora mortis,
Tibi tuisque diceret,
Jam esse te in portis,

12. Sed te ad nonam vivere
Alterius diei
Videns, fatetur libere
Virtutem Christi Dei.

13. Resumpto ergo robore
Mox illum baptizabas,
Et resoluto corpore
Ad gaudia migrabas.

14. Qui mulieris facinus
Defunctus delevisti
Signatum carta, protinus
Ut tactus hac fuisti,

15. Ut munder a flagitiis
Nec faciant me reum,
Ne laber linguae vitiis,
Te quaeso, roga Deum.

16. Da fluxum mundi spernere
Nec delectari laude,
Da luxum carnis stringere
Nec captum hostis fraude.

17. Transacto vitae stadio
Rejecta carne vili,
Coelesti fruar bravio,
Fac, pontifex Basili.

Cod. Andecens. fol. 70 b. A. — Cod. Augiens. fol. 193 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 180 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 65 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 127 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 307 b F. — Cod. Tegurin. III. fol. 241 b. G.

1, 2 Deo gratus BDF. — 7, 3 bonis omnibus B. — 8, 1 Dum Ariani BCF. — 8, 4 Haec B. — 9, 3 Dum F. — 10, 2 Deprimere collegit B. — 12, 1 ad horam B. — 12, 3 Judaeus fatetur B. — 13, 4 gaudia tu B. — 15, 1 Ut emender A.

55. De sancto Alexio.

1. Salve, sancte o Alexi,
O vir nobilissime,
Te saluto, quem dilexi
Diligoque intime.

2. Exstitit Euphemianus
Tibi pater inclytus,
Aulae Caesaris Romanus
Et virtute praeditus.

3. Adolescens, decoratus
Literarum studio,
Es puellae copulatus
Celebri connubio.

4. Sed tu virginem hortatus
Noctis sub silentio
Ad amorem coelibatus,
Clam te das exsilio.

5. In Edessa civitate
Tua das pauperibus,
Stipem petis egestate
Junctus mendicantibus.

6. Ubi tui, dum te quaerunt
Sed non norunt famuli,
Grates agens; quod dederunt
Tibi stipem servuli.

7. Sic ecclesiae Mariae
Resides in atrio
Decaseptem annis pie
Pro coelesti praemio.

8. Tunc jubente illa ductus
Es tu in ecclesiam,
Sed ne perdas vitae fructus,
Mundi pavens gloriam,

9. Inde temptas navigare
In Tharsum Ciliciae,
Vento flante dedit mare
Te Romanae patriae.

10. Te ad tuam pater precem
Romae domo tenuit
Septem annis atque decem
Et ignotum aluit.

11. Multa tibi tunc offensa
Fit a servientibus,
Donec tua est ostensa
Vita de coelestibus.

12. Cum defunctus es inventus,
Claram praefers faciem,
Codex tua manu tentus
Vitae refert seriem.

13. Quem dum papa legi jussit,
Cuncti stupent gravius,
Patrem, matrem tunc concussit,
Sponsam dolor nimius.

14. Omnis aeger curabatur
Tactu tui corporis,
Sicque, sancte, claudebatur
Cursus tui temporis.

15. Ora Deum, ut abstersis
Culpis mihi gratiam
Donet, cunctis in adversis
Firmam patientiam.

16. Det perfectum mundi spretum,
Carnis castimoniam,
Exsuli post finem laetum
Det coelestem patriam.

Cod. Andecens. fol. 72 a. A. — Cod. Augiens. fol. 193 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 181 a. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 66 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 130 b. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 308 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 242 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 104 b. H.

1, 1 mi Alexi AH. — 1, 2 Vir nobilissime B. — 7, 1 resides Mariae A. — 8, 1 Tu jubente B. — 9, 4 Te Romae A. — 13, 1 Quem cum A. — 15, 4 Summam patientiam A.

56. De sancta Katharina.

I.

1. Ave candens lilium
Per Mariae filium,
Vernans Katherina,
Katherina inclyta,
Quae in urbe genita
Es Alexandrina.

2. Adstas Christo regia
Costi regis filia,
Casta Katherina,
Tamquam inter milia
Castitatis lilia
Rosa sine spina.

3. Haec felix Christicola,
Virtutum areola,
Virgo Katherina,
Ecce tua subdola,
O Maxenti, idola
Spernit sathanina.

4. Rethores, grammaticos,
Vicit et catholicos
Fecit Katherina,
Ignibus quos impius
Tradidit Maxentius
Mente belluina.

5. Nervis dire caeditur,
Carcere recluditur
Tetro Katherina,
Ac fame conficitur,
Sic flos campi laeditur
Poenarum pruina.

II.

6. Salve, florens viola,
Sed per flagra frivola
Livens Katherina,
Katherina, ungeris
Desuper et pasceris
Esca coelestina.

7. Ac de coeli culmine
Te revisit lumine
Christus, Katherina,
Te confortat: Gaudeas,
Tecum sum, nil paveas
Mortis a ruina.

8. Hinc tu, gemma virginum,
Praedicabas Dominum
Christum, Katherina,
Et per te in filium
Dei mox gentilium
Credidit regina;

9. Rubens jam martyrio
Una cum Porphyrio
Per te, Katherina.
Inde tortor impius
In te saevit acrius
Rabie lupina.

10. Nam bis binas praeparat
Rotas, ut te conterat,
Sancta Katherina,
Attamen haec vilia
Paganorum milia
Perimunt bis bina.

III.

11. Gaude, rubens rosula,
Delicata vernula
Christi, Katherina,
Katherina, precibus
Fusis pro supplicibus
Sonat vox divina:

12. Ad coeli palatia
Christique solatia
Veni, Katherina,
Tu coeleste balsamum,
Sponsi intra thalamum,
Sponsa columbina.

13. Hinc cervice plecteris,
Ad superna veheris,
Martyr Katherina,
Et quidem pro sanguine
Lactis manas flumine
Morte peregrina.

14. Renuis mortalibus
Sepeliri manibus,
Diva Katherina,
Imo te mirifice
Tumulant angelicae
Manus monte Sina.

15. Nunc tuum virgineum
Corpus sacrum oleum
Stillat, Katherina,
Admiranda omnibus
Quod aegris fidelibus
Exstat medicina.

IV.

16. Vale, pulcher flosculus
Florumque fasciculus,
Suavis Katherina,
Katherina, clarior
Sole, luna pulchrior,
Stella matutina.

17. Aurem piam intime
Suspirantis animae
Precibus inclina,
Tua me virtutibus
Et virtutum actibus
Imbue doctrina.

18. Hujus mundi devia
Ne sequar vestigia,
Tu me sursum mina;
Eja, virgo nobilis,
Fac, ne carnis fragilis
Mergat me sentina.

19. Rumpe vincla sceleris,
Ut non fiam inferis
Hostibus rapina,
In procinctu transitus
A me nequam spiritus
Pellere festina.

20. Nectaris convivium
Nunc et tunc coelestium
Largius propina,
Ad coelorum gaudia
Duc me tunc cum gloria,
Dulcis Katherina.

Cod. Andecens. fol. 74 a. A. — Cod. Augiens. fol. 194 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 166 a. C. — Cod. Pragens. fol. 206 b. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 68 a. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 135 a. F. — Cod. Tegurin. II. fol. 309 a. G. — Cod. Tegurin III. fol. 243 b. H.

1, 2 Mariae per filium B. — 2, 3 Casta fehlt A. — 3, 6 Sprevit D. — 4, 1 Rhethores et B. — 6, 3 Corda Katherina B. — 7, 1 de coeli lumine A. — 7, 2 In columbae specie B. — 9, 4 Unde tortor A gegen das Acrostichon. — 10, 1 binas sperat B. — 13, 4 Equidem D. — 16, 3 Suavum C. — 17, 4 Tuta me B. — 20, 6 O dulcis B.

57. De sancta Agnete.

1. Ave, virgo felix Agnes,
Quam cum Dei filius
Ad se traxit, velut magnes
Ferrum trahit propius,
Orthodoxae subarravit
Fidei te annulo,
Atque sibi copulavit
Caritatis vinculo;
Decoravit gemmis morum,
Virtutum monilibus
Ex quo viri spernis thorum
Cum terrenis omnibus.

2. Salve, Agnes speciosa,
Sponsa sponsi virginum,
Fulgens vultu velut rosa,
Christum colens Dominum.
Dum ad cultum deae Vestae
Cogi te non pateris,
Tua spoliata veste
Lupanari traderis;
Sed nimirum te protexit
Mox divina bonitas,
Nam te pulchre circumtexit
Capillorum densitas.

3. Gaude, Agnes, te intrante
Locum turpitudinis
Consolaris coruscante
Vi superni luminis;
Angeli per manus vestis
Candida porrigitur,
Fitque tuae vitae testis
Omnis, qui ingreditur;
Introgressus praefocatur
Mox praefecti genitus
Impudens, sed suscitatur
Per te vitae redditus.

4. Vale, Agnes, quam flammarum
Non laesit incendium,
Sed consumpsit vi poenarum
Turbas infidelium;
Hinc per collum gladiaris
Fuso rubens sanguine,
Christo martyr consecraris,
Cujus amplexamine
Jam laetaris, sociata
Virginum agminibus,
Triumphali coronata
Serto cum martyribus.

5. Agnes, agna agni dei,
Qui tollit peccamina,
Memor esto, precor, mei
Malaque temptamina
Procul pelle, da solamen,
Posce culpis veniam,
Da virtutum moderamen,
Auge prece gratiam;
Me dignare liberare
Mortis in articulo,
Tecum queam ut regnare
In supremo saeculo.

Cod. Andecens. fol. 75 a. A. — Cod. Augiens. fol. 194 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 167 a. C. — Cod. Pragens. fol. 114 b. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 69 a. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 137 b. F. — Cod. Tegurin. II. fol. 310 a. G. — Cod. Tegurin. III. fol. 245 b. H. — Cod. Underdorfens. fol. 120 b. I.

1, 1 felix fehlt A; virgo fehlt BI. — 1, 7 subarrhavit D. — 2, 5 Vastae B. — 4, 12 cum virginibus D. — 5, 12 supremo circulo D. — Str. 5 lautet in ABCF:

Agnes, agna agni Dei,
Qui tollit peccamina,
Supplica instanter ei,
Carnis ut temptamina
Vincam ut qui superavit
Presbyter tentiginem,
Mox ad tuam subarravit
Annulo imaginem.
Hostem pelle da solamen etc.

58. De sancta Margaretha.

1. Ave, virgo Margaretha,
Sponsi summi quae secreta
Penetras cubicula,
Ubi per amoris nexus
Fideique per amplexus
Celebratur copula.
Eja corpore formosa,
Fide magis speciosa,
Tu praeclara genere,
Margaretha, Deo grata,
Gratiarum decorata
Et virtutum munere.

2. Salve, sancta Margaretha,
Voluptate mundi spreta
Omnique ludibrio,
Hostem superas, antiquum
Castitatis inimicum,
Una cum Olybrio.
Quae dum Christum confiteris,
Carcerari mox juberis,
Post hoc in equuleo
Laniata vi tortoris,
Rubens manat fons cruoris
Corpore virgineo.

3. Gaude, felix Margaretha,
Tu virtute Christi freta,
Triumphatrix inclyta,
Infernalem tu draconem
Et ingentem passionem
Vincis Christo dedita.
Quae dum cultum detestaris
Idolorum, cruciaris
Diris poenis ignium,
Aqua frigens dum succedit
Sed non laedens, Christo credit
Turba quinque milium.

4. Vale, dulcis Margaretha,
Vere gratia repleta,
Nam in vitae termino
Pro his, quibus veneraris,
Et a quibus tormentaris,
Preces fundis Domino.
Post hoc capite truncata,
Nunc a Christo coronata
Passionis laurea,
Ut praefulgens margarita
Es in sponsi serto sita,
Sponsa tu virginea.

5. O beata Margaretha,
Quae cum Christo regnas laeta
In coelesti requie,
Tu delictis et peccatis
Meis male perpetratis
Posce dona veniae;
Da contemptum mundanorum
Et amorem supernorum
Cum augmento gratiae,
Fac, evadam inferorum
Portas, portum beatorum
Adipiscar gloriae.

Cod. Andecens. fol. 75 b. A. — Cod. Augiens. fol. 195 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 176 C. — Cod. Pragens. fol. 209 b. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 69 b. E. — Cod. St. Petri Salisburgen. a. VI. 35 fol. 211 b. F. —

Cod. Tegurin. I. fol. 139 a. G. — Cod. Tegurin. II. fol. 318 a. H. — Cod. Tegurin. III. fol. 257 b. I.

1, 2 Sponsi tui quae BF. — 1, 9 germine D. — 3, 7 verstellt A. — 4, 10 Ubi praefulgens B. — 4, 12 Cum turba virginea B.

59. De sancta Dorothea.

1. Ave, virgo Dorothea,
   Castitatis lilium,
   Foeditatis nunquam rea,
   Christum, dei filium,
   Tibi sponsum elegisti,
   Cujus patrocinio
   Cuncta mundi respuisti
   Una cum Fabricio;
   Qui te torsit in catasta
   Et reclusit carcere,
   Ubi coeli cibo pasta,
   Christi gaudes munere.

2. Salve, sancta Dorothea,
   Tu felix Christicola,
   Prece cujus ruunt ea,
   Quae sprevisti, idola.
   Tunc ad Christum convertuntur
   Paganorum milia,
   Qui mox coeli sortiuntur
   Regnum per martyria.
   Inde flagris cruciaris
   Pendens in equuleo,
   In utroque conflagraris
   Ubere virgineo.

3. Gaude, felix Dorothea,
   Quae poenarum genera
   Dum vicisti per trophaea,
   Tua Christus vulnera
   Mox sanavit, quem petisti
   Pro te invocantibus;
   Invitantem te audisti
   Vocem de coelestibus.
   Hinc per poenam capitalem
   Evolas ad gaudia,
   Palmam geris triumphalem
   In perenni gloria.

4. Vale, dulcis Dorothea,
   Tuis cum sodalibus
   In coelesti jam chorea
   Sponsi sub amplexibus
   Carmen canis nuptiale
   Jubilans tripudio,
   Sertum ferens virginale
   Rosa juncta lilio.
   Paradisi pomis, rosis
   Me velut scholasticum
   Trahe, ut cum gaudiosis
   Fructum gustem coelicum.

5. O beata Dorothea,
   Sponsa regis gloriae,
   Tu peccata dele mea,
   Posce dona gratiae,
   Me dignare visitare
   In finali termino
   Et ab hoste defensare,
   Praesentare Domino,
   Ut in regno claritatis
   Vitae post curricula
   Christo fruar cum beatis
   Per aeterna saecula.

Cod. Andecens. fol. 76 a. A. — Cod. Augiens. fol. 195 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 177 b. C. — Cod. Pragens. fol. 211 a. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 70 a. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 140 a. F. — Cod. Tegurin. II. fol. 318 b. G. — Cod. Tegurin. III. fol. 258 b. H.

2, 3 Prece tua D. — 2, 9 Unde flagris A.

60. De sancta Barbara.

1. A v e, salve, gaude, vale,
O beata Barbara,
Pectus tuum virginale
Thorum Christo praepara,
Quem dum fide trinitatis
Ad amplexus allicis,
Amatores voluptatis
Signis clara despicis.
Castitatis germen seris
In corda fidelium,
Quae virtutum semen geris,
Castum candens lilium.

2. S a l v e, lux catholicorum,
Fide, sancta Barbara,
Quae dum cultum idolorum
Spernis, gens te barbara
Flagris, testis cruciavit
Et reclusit carcere,
Christus luce visitavit
Et sanavit propere.
Sic frementis est delusa
Fraus tortoris subdola,
Christi rore tu perfusa,
Flores vernans viola.

3. G a u d e, fortis agonista
Christi, felix Barbara,
Per tormenta vincis ista
Mundum, mortem, tartara;
Corpus habens vulneratum,
Inflammata latera,
Caput ferro malleatum
Et evulsa ubera;
Et dum veste spoliaris
Per manus gentilium,
Mox ab angelo velaris,
Flos campi convallium.

4. V a l e, sursum invitata,
Digna Deo Barbara,
Ut pro tuis es precata,
Nos a morte separa;
Dum pro Christo decollaris
A parente proprio,
Laureata copularis
Martyrum collegio.
Cum decore virginali
In coelesti lumine
Serto gaudes triumphali,
Rosa rubens sanguine.

5. O b e a t a martyr Dei,
Virgo dulcis Barbara,
Memor esto precor mei
Et illisum repara;
Rumpe peccatorum frena
Et propelle vitia,
Claustra cordis fac serena
Et dulcora gratia.
Ubi regem in decore
Conspicis salvificum,
Tuo trahe me odore,
Unguen nardi pisticum.

6. B a r b a r a, te quaeso gemens,
Spes lapsorum Barbara,
Prece tua mihi clemens
Regna coeli compara.
Per te nunc virtutum donis
Fulciar feliciter,
Ut supernis tecum bonis
Perfruar perenniter,
Ubi canis cum puellis
Singulare canticum,
Quae dulcore favum mellis
Vincis, pigmen coelicum.

Cod. Andecens. fol. 77 a. A. — Cod. Augiens. fol. 117 b. und 195 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 167 b. C. — Cod. Pragens. fol. 213 b. D. — Cod. Scotorum. Vindob. fol. 71 a. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 141 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 246 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 110 a. H. — Steht gleichfalls in Clm. Monac. (ol. SS. Udalrici et Afrae) 4423 anni 1481 fol. 132. — Oration. Sigismundi Span von Bernstein anni 1477 Cod. Pragens. XIII H 3 b. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 35 saec. 15.

1, 1 vale gaude B 2°. — 1, 5 Quae B 1°. — 1, 8 Signis claris B 1° u. D. — 1, 9 u. 10 hinter 1, 11 u. 12 A. — 2, 5 flagris caedens B 1°. — 2, 11 rore Christi D. — 2, 12 Florens AB 1°. — 3, 4 Mundum carcerem

B. 1°. — 5, 7 Caput ferens B 2°. — 3, 9 Et cum D. — 4, 3 Et pro A. — 4, 10 culmine B 2° DE. — 4, 11 gaudens C. — 5, 4 illusum B 2°; illaesum B 1° D. — 5, 12 Fraglans nardi B 1°; Unguentum D. — 6, 4 Regnum A.

61. Item de eadem.

1. Ave, virgo Barbara,
Speculum honoris,
Temetipsam praepara
Thalamum pudoris
Christo, dum recluderis
Vultum ob decoris,
Sponso sponsa jungeris
Nexibus amoris.

2. Quae per fidem illico
Flore castitatis
Amatores despicis
Mundi vanitatis,
Facis in aquaria
Tres fenestras satis
Congrue pro gloria
Summae trinitatis.

3. Marmori cum digito
Crucem impressisti,
Signo pedis edito
Ubi processisti,
Multa beneficia
Languidis liquisti
Baptismali gratia
Tinctaque fuisti.

4. Salve, sancta Barbara,
Petra quam precantem
Clausit, ne te barbara
Manus formidantem
Trucidaret ocius,
Sicque latitantem
Monti dat secretius,
Deum exorantem.

5. Sed cum pastor cominus
Ducit insectantes,
In locustas protinus
Versae sunt balantes,
Quae nunc usque tumulo
Tuo sunt astantes,
Acsi suo nidulo
Circumvolitantes.

6. Quae, cum idolatriae
Cultum detestaris,
Flagris, testis varie
Dire cruciaris,
Hinc reclusa carcere
Luce consolaris,
A plagarum vulnere
Per Christum sanaris.

7. Gaude, fortis Barbara,
Agonista Christi,
Mundum, mortem, tartara,
Satanam vicisti,
Nam dum consolamina
Sponsi persensisti,
Cuncta cruciamina
Praesidis sprevisti.

8. Qui mox de lateribus
Tuis laniari
Carnes et lampadibus
Vulnera flammari,
Caput tuum malleo
Jussit verberari,
Pectusque virgineo
Ubere truncari.

9. Nuda circumduceris
Sed miraculose
Candida mox tegeris
Stola gloriose,
Mortis ad supplicia
Te spectaculose
Patris manus propria
Trahit furiose.

10. Vale, mitis Barbara,
Firma spes tuorum,
Prece nobis compara
Praemia coelorum,
Quae in vitae termino
Tibi devotorum
Impetres a Domino
Veniam malorum.

11. Veni, mi pulcherrima,
Audis invitata
Patris ad laetissima
Tibi praeparata,
Mecum in cubilibus,
Sponsa mihi grata,
Requiesce mercibus
Coelitus dotata.

12. Post hoc patris proprii
Manu decollaris,
Laureo martyrii
Serto coronaris,
In superna gloria
Christo collaetaris,
Et nunc ab ecclesia
Digne veneraris.

13. O beata Barbara,
O mea patrona
Me peccantem repara
Supplicando prona
Christo pro me paupere,
Ut per sua dona
Mihi donet prospere
Consumare bona.

14. Tua, virgo, merita
Mihi suffragentur,
Ut culparum debita
Cuncta relaxentur,
Tempora deperdita
Jam recuperentur,
Dataque gratuita
Semper cumulentur.

15. Tuum mihi jugiter
Adsit consolamen,
Et in morte firmiter
Prosit adjuvamen,
Stygis ne supplicio
Tradar post examen,
Sed coelesti gaudio
Tecum fruar. Amen.

Cod. Andecens. fol. 77 b. A. — Cod. Augiens. fol. 196 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 168 b. C. — Cod. Pragens. fol. 212 a. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 71 b. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 143 a. F. — Cod. Tegurin. II. fol. 311 a. G. — Cod. Tegurin. III. fol. 247 b. H. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 35 saec. 15. fol. 227 a. I.

3, 5 Ubi beneficia. G. — 3, 8 Cinctaque D. — 4, 2 Pater quam D. — 5, 5 Quae cum nunc A. — 6, 7 A fehlt B. — 7, 1 felix B. — 8, 3 Carens D. — 9, 3 Candida velaris B. — 10, 7 Impetras ABC. — 12, 1 manu propria B. — 12, 2 Patris decollaris B. — 12, 5 suprema BD.

62. De sancta Lucia.

1. Ave, lucis speculum,
Lucida Lucia,
Illustrando saeculum
Caecis lucis via,
Verae lucis lumine
Sic illuminata,
Ut a lucis nomine
Juste sis vocata;
Veri solis radiis
Fidei lucebas
Et amoris bracchiis
Sponso cohaerebas.

2. Salve, pulchrum lilium,
Inclyta Lucia,
Christum Dei filium
Colens mente pia,
Matri tuae precibus
Confers sospitatem,
Et opum inopibus
Praebes largitatem;
Illico Paschasio
Ob hoc praesentaris,
Miro quem eloquio
Vincens aspernaris.

3. Gaude, vernans viola,
Nobilis Lucia,
Quae dum spernis idola
Ex virtute dia,
Judex ad prostibulum
Trahi te jubebat,
Sed divinum vinculum
Minime sinebat;
Ignis, pix et oleum
Virtute divina
Non laesit virgineum
Corpus nec resina.

4. Vale, rubens sanguine
Rosula, Lucia,
Quae virtutum germine
Flores et sophia,
Collo licet gladii
Ictum excepisti,
Non tamen eloquii
Usum perdidisti.
Sacram eucharistiam
Sumis reverenter,
Et ad coeli gloriam
Evolas gaudenter.

5. O felix virguncula,
Celebris Lucia,
Culpae rumpe vincula
Diligo te quia.
Hostes a me fortius
Per te propulsentur,
Et virtutum largius
Munia donentur.
Ubi cum laetitia
Clangit hymnodia,
Virginum ad gaudia
Perduc me, Lucia.

Cod. Andecens. fol. 78 b. A. — Cod. Augiens. fol. 196 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 175 b. C. — Cod. Pragens. fol. 218 b. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 72 a. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 145 b. F. — Cod. Tegurin. II. fol. 317 b. G. — Cod. Tegurin III. fol. 257 a. H. — Cod. Underdorfens. fol. 120 a. I.

3, 4 virtutum A. — 5, 4 te pia D. — 5, 7 munera largius A. — 5, 10 Clangam B.

63. De sancta Caecilia.

1. Ave virgo, sanctitatis
Speculum, Caecilia,
Tu exemplum pietatis,
Vere coeli lilia.
Castitatis Christo florem
Commendabas precibus,
Ei juncta per amorem
Castis cum amplexibus.
·Cuncta quippe contempsisti
Vana mundi gaudia,
Nam coelestem dilexisti
Sponsum super omnia.

2. Salve, pulchra tu puella,
Nobilis Caecilia,
Velut rosula tenella
Inter florum milia
Sponso cum Valeriano
Contrahis innoxie,
Quem convertis a profano
Cultu idolatriae.
Angelus vos decoravit
Paradisi rosulis,
Christus vero coronavit
Coelicis coronulis.

3. Gaude, robur infirmorum,
Fidelis Caecilia,
Quae constanter idolorum
Respuis sculptilia;
Hinc tortores illustrantur
Fidei mox lumine,
Quadringenti renovantur
In baptismi flumine.
Die, noctu bullienti
Cruciaris balneo,
Sed non nocet innocenti
Corpori virgineo.

4. Vale, fortis debellatrix.
Hostium, Caecilia,
Christo regi conregnatrix,
Summi regis filia.
Dum pro Christo excepisti
Ternos ictus gladii,
Sponsi thorum introisti
Sempiterni gaudii,
Ubi caritatis nexu
Stringis regem Dominum,
Martyr sponsi sub amplexu
Carmen carnis virginum.

5. Eja, dulcis et beata,
Inclyta Caecilia,
Prece tua Deo grata
Me nunc reconcilia;
Tu ab hoste me defende
Semper et a crimine,
Quam benigna sis, ostende
Mortis in examine.
Tu perire me non sine
Sed post haec exilia,
Fac ut tecum sine fine
Gaudeam Caecilia.

Cod. Audecens. fol. 79 a. A. — Cod. Augiens. fol. 196 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 169 b. C. — Cod. Pragens. fol. 117 b. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 72 b. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 146 b. F. — Cod. Tegurin III. fol. 248 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 119 a. H.
2, 3 rosa B. — 3, 2 Fidei Caecilia ABC. — 3, 3 Cum constanter BC.

64. De sancta Agatha.

1. Ave, virgo generosa,
Sponsa Christi Agatha,
Cujus fragrant velut rosa
Virtutum aromata,
Cujus mens sic solidatur
Fidei fundamine,
Ut nequaquam moveatur
Metu vel blandimine.
Aspernaris Quintianum;
Exsecraris idola,
Omne despicis mundanum,
Tu felix Christicola.

2. Salve, mitis et benigna,
Mente fervens Agatha,
Nobis linquens, fide digna,
Exemplorum dogmata.
Christi fida tu ancilla,
Quam tyrannus impius
Dire torsit in mamilla
Quam praescidit acrius,
Carcerique mancipavit,
Sed in Christi nomine
Te divino mox sanavit
Petrus medicamine.

3. Gaude, fortis et honesta,
Triumphatrix Agatha,
Quae pro Christo fers molesta
Passionum stigmata;
Volutaris super testas
Et carbones ignium,
Terrae motus tunc infestas
Turbas necat gentium.
Inde carcerem subisti,
Unde post victoriam,
Pretiosa martyr Christi,
Veheris ad gloriam.

4. Vale, decus, forma morum,
Lux virtutum Agatha,
Tumulanda angelorum
Turmis es circumdata;
Dant ad caput continentem
Tabulam marmoream,
Quod honorem Deo, mentem
Sanctam et spontaneam.
Ignis vorans tui velo
Tumuli restringitur,
Virginum te nunc in coelo
Sponsus circumplectitur.

5. Eja, clemens et beata,
Pia, dulcis Agatha,
Prece confer mihi grata
Pneumatis charismata;
Per te culpae deleantur,
Augeantur gratiae,
Et in morte propellantur
Potestates noxiae.
Me de mundo transfer isto
Coeli ad agalmata,
Ut in aevum fruar Christo
Tecum gaudens, Agatha.

Cod. Andecens. fol. 79 b. A. — Cod. Augiens. fol. 196 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 170 b. C. — Cod. Pragens. fol. 216 b. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 73 a. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 147 b. F. — Cod. Tegurin. II. fol. 313 a. G. — Cod. Tegurin. III. fol. 250 a. H. — Cod. Underdorfens. fol. 121 b. I.

1, 8 blandamine BG. — 2, 5 fide G. — 3, 8 necas D. — 5, 11 perfruar G.

65. De sancta Ursula.

1. Ave, felix Ursula,
Dulcis et amoena,
Delicata rosula,
Venustate plena,
Cujus pulchritudinem
Omnes admirantur,
Te famosam virginem
Digne venerantur;
Etsi multis pulchrior
Corpore fuisti,
Sed fide praeclarior
Christo placuisti.

2. Salve, decens Ursula,
Lilium candoris,
Cui nulla macula
Tulit vim pudoris,
Quae, dum regis filio
Sponsa postularis,
Ejus ut connubio
Illico tradaris,
Tu trimatus terminum
De instinctu Christi
Et undena virginum
Millia petisti.

3. Gaude, mitis Ursula,
Flos campi regalis,
Fida Christi famula,
Doctrix spiritalis,
Per quam turma virginum
Deserit errorem,
Fide colens Dominum,
Cujus ob amorem
Spreta mundi gloria
Poenam ferunt mortis,
Jam cum sponso lilia
Coeli legunt hortis.

4. Vale, sancta Ursula,
Viola tunc livens,
Per tyranni spicula
Nunc in aevum vivens;
Summis in deliciis
Sponsi singularis,
Cui castis nuptiis,
Virgo, copularis,
Fers in choro virginum
Sertum virginale
Palmamque certaminum
Signum triumphale.

5. O beata Ursula,
Inclyta puella,
Prece Deum sedula
Pro me interpella,
Tuis cum sodalibus,
Culpis ut solutum
Me de carne, hostibus,
Mundo reddat tutum;
Per te mihi copia
Detur meritorum
Et in coeli gloria
Praemium sanctorum.

Cod. Andecens. fol. 80 a. A. — Cod. Augiens. fol. 197 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 171 a. C. — Cod. Pragens. fol. 205 a. D. — Cod. Scotor.

Vindob. fol. 73 b. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 149 a. F. — Cod. Tegurin. II. fol. 313 b. G. — Cod. Tegurin. III. fol. 251 a. H.
3, 12 Colligunt in hortis B.

66. De sancta Christina.

1. Ave, virgo celebris,
A Christo Christina,
Quam de mundi tenebris
Gratia divina
Vocat mirabiliter
Christi ad amorem
Illustrando taliter.
Vultus ob decorem
Apta eras nuptui,
Sed nulli virorum
Te vult pater, cultui
Ut vaces deorum.
Nam et in sublimibus
Turris te locavit
Tuis cum sodalibus,
Quas diis dedicavit.

2. Salve, sacrificium
Cum diis abhorrebas,
Deum, patrem, filium,
Spiritum colebas,
Verba blandientia
Patris respuisti,
Aurea sculptilia
Tu comminuisti;
Multa te post verbera
Pater carceravit,
Membra tua tenera
Radens dissipavit,
Super rotam posuit
Ignemque subjecit,
Sed tibi non nocuit,
Multos interfecit.

3. Gaude, quae cum eminus
Mergeris in mare,
Tunc te Christus Dominus
Venit baptizare,
Angelo praecipiens
Ut te relocaret,
Quod et pater audiens,
Ut te decollaret
Mane tradit carceri,
Sed nece praeventus
Te reliquit alteri,
Qui et malolentus
Pice jussit ferream
Cunam inflammari,
Carnemque virgineam
In hac agitari.

4. Vale, nam te virginem
Duci cum jubebat
Nudam ad Apollinem,
Idolum ruebat,
Quod judex percipiens
Tremuit, expavit,
Reprobam accipiens
Mortem exspiravit.
Cui cum succederet
Judex Julianus,
Et fornacis traderet
Igni te profanus,
Adsunt coeli spiritus
Tecum hymnizantes,
Quinque dies penitus
Illaesam servantes.

5. Felix, quam nec viperae
Laedere quiverunt,
Incantantem propere
Sed interemerunt,
Suscitas hunc hominem
Cunctis improvise.
Fundunt lac, non sanguinem
Mamillae praecisae.
Lingua dum praeciditur,
Famen non truncatur,
Qua dum judex jacitur,
Mox monoculatur;
Tunc plus in te saeviens
Tres sagittas jecit,
Cor et latus fodiens
Martyrem te fecit.

6. Eja, rosa moribus
Vernans sine spina,
Aurem meis precibus
Supplico inclina,
Fac ne carnis polluat
Foeda me sentina,
Nec me mundus subruat
Fraude serpentina.

Ne fiam spiritibus
Tartari rapina,
Sis meis defectibus
Mentis medicina,
Ne in morte peream,
Tu ad me festina
Sed ut tecum gaudeam,
Inclyta Christina.

Cod. Andecens. fol. 80 b. A. — Cod. Augiens. fol. 197 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 172 a. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 73 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 150 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 314 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 252 a. G. — Cod. Underdorfens. fol. 122 a. H.

1, 12 Ut vaces idolorum A; Vaces idolorum B. — 3, 9 tradet AD. — 3, 14 Urnam A. — 4, 3 Ad Appolline idolum B. — 4, 4 Mox quid ruebat B. — 4, 9 Qui cum B. — 4, 10 Et judex B.

67. De sancta Anna.

1. Ave, salve, sancta Anna,
Nomen habes gratia,
Cujus verum coeli manna
Nobis profert filia.

2. Sancta vita meruisti,
Esse radix germinis,
Quo prodivit carnis Christi
Flos de flore virginis.

3. Anna, mater Samuelis,
Flebat gliscens filium,
Avia Emmanuelis
Flebas improperium

4. Legis, tibi quod objectum
Est a contribulibus,
Flesque Joachim abjectum
Templi a cultoribus.

5. Legis namque maledictum
Patitur sterilitas,
Joachimque sic afflictum
Fecit infecunditas.

6. Vale Anna, semper gaude,
Tibi namque Dominus
Angelum transmisit, plaude,
Quia nihilominus

7. Joachim est destinatus,
Ambos vos laetificans,
De futuraque affatus
Sobole certificans.

8. Viro tuo occurristi,
Angelus ut monuit,
Gravidata peperisti
Filiam, quae genuit

9. Virgo virum sine viro,
Verum Dei filium,
Sine spina more miro
Rosa ferens lilium.

10. Nulla fuit nec est talis,
Sed nec erit similis
Ei, quam tu fecundalis
Peperisti sterilis.

11. O beata Anna, clara
Orta ex prosapia,
Sed praeclarior et gnara
Es ex prole regia.

12. Et quis digne quit efferre,
Quanta tibi gloria,
Quod factoris coeli terrae
Digna exstas avia.

13. Ergo pia nunc matrona,
Pro me quaeso filiam
Et nepotem ora prona
Impetrando gratiam;

14. Ut fecundum per affectum
Parvulum concipiam,
Jesum gignam per effectum
Et profectum nutriam.

15. Ut, si carne non cognatus,
Sim propinquus spiritu,
Christo canam praesentatus
Coeli cum excercitu:

16. „Venienti sit Hosanna
In excelsis domino,“
Et sic tecum, sancta Anna,
Laeter sine termino.

Cod. Andecens. fol. 82 a. A. — Cod. Augiens. fol. 198 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 173 b. C. — Cod. Scotorum Vindob. fol. 74 b. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 154 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 316 a. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 254 b. G.

1, 1 salve fehlt A. — 1, 2 gratiae A. — 6, 1 Salve B. — 9, 3 miro fehlt B. — 10, 3 fecundaris A. — 12, 3 coeli et terrae F. — 13, 1 Eja C. — 14, 2 Fructumque concipiam B; Per lumen Korrektur Mones? — 14, 4 Et perfecte B. — 15, 1 Et si carne A.

68. De sancta Elisabeth.

1. Ave, matrona nobilis,
Elisabeth regina,
Ad bonum opus mobilis
Ex gratia divina.

2. Aetatem morum studio
Imprimis transcendebas,
Infantium praeludio
Te Deo prosternebas.

3. Pauperculis tu decimas
De lucris erogabas
Sic ad orandum plurimas
Frequenter instigabas.

4. Lascivos usus vestium
Choreasque sprevisti,
Divinumque officium
Devotius audisti.

5. Jam conjux fles in precibus
Et gaudes in dolore,
Te in despectis actibus
Humilias labore.

6. Verberibus, jejuniis
Tu corpus macerabas,
Nocturnisque vigiliis
Tu Deum exorabas.

7. Quae bona conscientia
Nequibas manducare,
Cum gravi abstinentia
Malebas recusare.

8. Tu exhibes pauperibus
Te matrem pietatis
Bis ternis in operibus
Humanae largitatis.

9. Famentem pascis populum,
Das nudis tegumentum,
Auxisti prece poculum
Pro pastu sitientum.

10. Tu languidos officio
Materno focillabas,
Tu colligis hospitio,
Tu mortuos humabas.

11. Orbata viro propriis
Privata rebus, spreta,
Affecta contumeliis,
Perseverabas laeta

12. In Dei laude jugiter,
Grates ei reddendo,
Et paupertatis dulciter
Defectus sustinendo.

13. Hinc et obedientiam
Cum habitus despectu,
Perennem continentiam
Amplecteris affectu.

14. Tu impetrabas precibus
Contemptum mundanorum,
Subserviebas omnibus
Humilitate morum.

15. Quis cordis tui jubilum
Novit, quo jam ridebas,
Et alternatim nubilum,
Quo lacrymas fundebas.

16. Consolabaris crebrius
Coelesti visione,
Tu alios ardentius
Flammas oratione.

17. Infantum immunditias
Aegrorumque foetorem
Tu aestimas delicias,
Aromatis odorem.

18. Dum Christus tui meminit,
Ut sursum invitaret,
Avicula mox cecinit,
Quae laeta nuntiaret.

19. Finem habens mirificum
Tu Sathanam fugabas,
Defuncta aromaticum
Odorem exhalabas.

20. Auditur volatilium
Vox dulcis melodiae,
Auditur vox coelestium
Suavis symphoniae.

21. Ob pietatis opera
Tu oleo manasti
Post mortem et innumera
Miracula patrasti.

22. Dignare intercedere
Pro me, pia matrona,
Ut Christus mihi vivere
Det juxta sua dona;

23. Carnem discrete premere,
Cor sursum elevare,
Me pietatis opere
Semper exercitare.

24. Per ardens desiderium,
Per spretum terrenorum,
Elisabeth, ad gaudium
Perduc me beatorum.

Cod. Andecens. fol. 81 b. A. — Cod. Augiens. fol. 197 b. B. — Cod. Gemnicens. fol. 174 b. C. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 75 a. D. — Cod. Tegurin. I. fol. 152 a. E. — Cod. Tegurin. II. fol. 316 b. F. — Cod. Tegurin. III. fol. 256 b. G. — Cod. Underdorfens. fol. 118 b. H.

3, 3 frequenter plurimas A. — 6, 4 Tu Dominum B. — 10, 1 languidorum B. — 12, 2 Grates ei B. — 15, 3 alternatimque B. — 17, 2 Horumque B. — 18, 3 Ancilla mox B. — 19, 1 Superne habens B. — Nach Str. 21 schaltet B ein:

Pia mater et matrona.
Tuis almis precibus
Interventrix et patrona
Sis pro nobis omnibus.

69. De sancta Maria Magdalena.

1. Ave plena gratia,
Felix Magdalena,
Cujus poenitentia
Vere fuit plena,
Velut indulgentia
Comprobat amoena.

2. Maria, cum fluvio
Venis lacrymarum,
Rigas in convivio
Fontem gratiarum,
Te ut a diluvio
Diluat culparum.

3. Gratia perabluit
Te Jesus, fons vivus,
Ejus in te refluit
Ros amoris divus,
Mox ut ipsum compluit
Fletus tui rivus.

4. Plena penitudine.
Pedes, quos conspergis
Lacrymarum flumine,
Crinibus detergis,
Oris osculamine
Crebo circumpergis.

5. Dominus cum typicum
Gessit convivamen,
Praebes nardi pisticum
Medico liquamen
Aegra, per quem mysticum
Capis medicamen.

6. Tecum est, quem quaeritas,
Quare lamentaris?
Ejus tumbam visitas,
Per quem visitaris,
Sed vivum non cogitas,
Donec nominaris.

7. Benedicta Domina,
Cujus hortus mentis
Hortulani semina
Capit resurgentis,
Vitae gignit germina
Rigua lamentis.

8. Tu in mulieribus
Primitus peccatrix,
Sed mundata fletibus
Christi post amatrix,
Resurgentis testibus
Tandem nuntiatrix.

9. Et quia prae ceteris
Multum dilexisti,
Multum noxae veteris
Tolli meruisti,
Poenitendi posteris
Formam reliquisti.

10. Benedictus Dominus,
Qui te revocavit,
Omne donans facinus
Te justificavit,
Donis nihilominus
Te magnificavit.

11. Fructus vitae coelicae
Claruit Mariae,
Cum manus angelicae
Septies in die
Tollunt hanc mirifice
Sono melodiae.

12. Ventris fructus virginis
Tui ob amorem
Sui mihi numinis
Imprimat saporem,
Rorem sancti flaminis,
Gratiae dulcorem.

13. Mariae praeconia,
Amor et lamenta
Culpae sint remedia,
Gratiae fomenta
Cordisque solatia,
Vitae fulcimenta.

14. Jesu Christe, gloria
Patris et sophia,
Mihi per te praemia
Largiantur dia,
Tecum ut in patria
Gaudeam, Maria.

Cod. Andecens. fol. 82 b. A. — Cod. Augiens. fol. 194 a. B. — Cod. Gemnicens. fol. 173 a. C. — Cod. Pragens. fol. 154 b. D. — Cod. Scotor. Vindob. fol. 67 b. E. — Cod. Tegurin. I. fol. 155 b. F. — Cod. Tegurin. II. fol. 315 a. G. — Cod. Tegurin. III. fol. 253 H. — Steht auch vereinzelt im Cod. Gottwicens. 444 saec. 15.

3, 1 praeabluit D. — 4, 1 poenitentiae D; plenitudine BEG. — 4, 6 Dulci BEG. — 6, 4 quem tu B. — 8, 5 Surgentis B. — 9, 3 Osculum noxae B. — 9, 4 Tollere B. — 9, 6 ostendisti D. — 14, 1 Jesus Christus BG.

70. Alia oratio de eadem.

1. Ave, plena Magdalena,
Quae Maria diceris,
Caritate, sanctitate
Sublimata legeris;
Nam orando, osculando
Tu rigasti fletibus
Pedes Christi, quos unxisti
Ac tersisti crinibus.
Hic te lavit, cum donavit
Cuncta tibi scelera
Et admissa. sic dimissa
Es in pace libera.

2. Salve, Christi quae fudisti
Caput aromatibus,
Qui dum fortem crucis mortem
Fert pro peccatoribus,
Lacrimaris nec moraris,
Ut sepultum condias,
Sed revixit et, quod dixit
Tibi, quaeso, audias:
„O Maria!“ Quem tu pia
Aestimas horticolam,
Qui prostratam te beatam
Statuit apostolam.

3. Gaude, pia o Maria,
Quia pro solatio
Angelorum supernorum
Frueris consortio
In desertis horis certis,
Ubi piis mentibus
Vitae normam praebes, formam
Et spem poenitentibus.
Sic deflendo, sic fervendo
Es adepta gratiam,
O dilecta et electa
In coelestem gloriam.

4. Vale, rosa speciosa,
Adamatrix inclyta
Jesu Christi, me in tristi
Statu mentis visita;
Fac me vere tecum flere
Et Christum diligere,
Ut meorum peccatorum
Vincla velit solvere,
Mortis hora sine mora
Submove pericula
Et me Deo junge meo,
Qui regnat per saecula.

Cod. Andecens. fol. 83 a. A. — Cod. Tegurin. I. fol. 157 a. B. — Cod. Underdorfens. fol. 117 b. C. — Cod. Palat. Vindob. 4087 saec 15 fol. 267 a. D.
1, 11 Et dimissa et sic remissa D. — 2, 12 Statuit in D. — 3, 1 Gaude pia fehlen D.

II.

Albertus Pragensis.

1. De sancto Johanne Baptista.

1. Creator creaturarum
Te prophetam prophetarum
In multis prae omnibus
Prophetis praehonoravit,
Cum ornando decoravit
Signis et virtutibus;

2. Patri tuo, dum libavit
Hostiam, qui destinavit
Gabrielem nuntium,
Nasciturum nuntiavit
Illi te; qui dubitavit,
Ob hoc fandi modulum

3. Perdidit, sed reformasti
Nascendo, dum relaxasti
Vocis suae organum.
Qui loquendo hymnizabat,
Hymnizando collaudabat,
Benedicens dominum.

4. O propheta nunc praeclare
Meam mutam reserare
Dignare, te postulo,
Linguam, ut te collaudare
Possim, de te hymnizare,
Mihi tuo famulo.

5. Jesus Christus decoravit,
Johannes, dum collaudavit
Te prae cunctis patribus,
Quando genti praedicavit
Et te solus nominavit
Multis tum nominibus,

6. Qui et magnae dignitatis
Certe sunt et honestatis,
Nobilis prae ceteris
Patrum, qui te praecedebant,
Hunc venturum praedicabant,
Testamenti veteris.

7. Prophetam, sponsi amicum,
Lucernam atque pudicum
Apellabat angelum,
Nuncupabat et Eliam,
Vocem vero et baptistam
Et praeconem omnium.

8. Judicis et praecursorem
Regis quippe et majorem
Mulierum masculis,
Qui nascuntur in hoc mundo,
Nimis vili et immundo,
Et in cunctis saeculis.

9. O quam citus tu fuisti
Propheta, dum praedixisti
Parentis in utero,
Christum Deum advenisse
In aula castaque esse,
Utero virgineo.

10. Ubi contra hunc movebas,
Quem praesentem sentiebas,
Te ut regem omnium,
Tuum atque creatorem
Et in mundo salvatorem
Qmnium viventium.

11. Hinc amicus eras Christi,
Quod in hoc innotuisti,
Quod eum dilexeras,
Amore hunc ostendisti,
Dum desertum quaesivisti
Et illic latueras.

12. Maculare ne tu vitam
Labe posses redimitam
Saltem levi faminis,
Ut vel unquam mundum istum
Sequar, mi Johannes, Christum
Dona vi oraminis.

13. Ardens lucerna vocaris,
Quod et ipse tu probaris
Esse procul dubio,
Velut ardens lux luxisti,
Populo dum praedixisti
Mundi in exsilio,

14. Semitam quod praepararet
Domino, nam propinquaret
Regnum coeli concitus.
Huic quod appropinquare
Possim, juvare dignare
Donis datis coelitus.

15. Nam te digne appellabat
Jesus Christus, qui amabat
Certe suum angelum,
Dum praeires nuntiando,
Indice hunc ostendendo:
Videte agniculum,

16. Dicens, qui peccata mundi
Tollit hujus furibundi,
Atque dei filium;
Non totum tollit peccatum,
Sed donat omnem reatum
Et dat coeli gaudium.

17. Nomen quidem habuisti
Vocis, missis dum dixisti
In desertum nuntiis,
Qui dicebant: manifesta
Nobis, si tu sis propheta,
Ut narremus dominis.

18. Eja, Elias, dilecte,
Nominaris, o electe,
Qui ignitus pectore
Totus eras, tu amore
Christi quippe et fervore
Plenus omni tempore.

19. Ob hoc jure appellaris
Seraphim et similaris
Ei per officium,
Velut iste inardebas,
Mundum quando fugiebas,
Subiens exsilium.

20. Sextum nomen, quod post ista
Tibi datur est baptista,
Magnae quod indicium
Dignitatis et honoris,
Angelorum quod est choris
Potestatum fortium.

21. Potestas horum arcere
Daemones est, ne nocere
Possint hic hominibus;
Hanc virtutem habuisti,
Peccatum dum abluisti
Aqua in fluminibus.

22. Baptista aut praeco Christi
Praedicando tu fuisti
Turbae, ut insisterent
Bonis factis, cum dixisti
Milites et docuisti,
Ne quidquam concuterent,

23. Forentque suis contenti,
Publicanis, ne reventi
Gazae cor apponerent,
Demum multos baptizasti,
Illos quippe informasti,
Ut coelum appeterent.

24. Ad limbum dum descendisti,
Praecursor quidem fuisti
Et dixisti patribus:
Noster venit liberator,
Cito inferni vastator
Cum donis coelestibus,

25. Qui nos certe liberabit
Abrahaeque dona dabit
Quae promisit semini;
Coelum ipse reserabit,
Quod lacte, melle manabit,
Et tunc satiemini.

26. Praecursor Christi praeclare,
Peccatorem me mundare
Dignare a vitiis,
Multitudinis quae tantae,
Pelagi sunt guttae quantae,
Cuncta quae astutiis

27. Inimici, carnis, mundi,
Hujus vero tam immundi,
Congregavi misere,
Ut ab istis nunc mundatus,
Cum abhinc ero citatus,
Tecum possim vivere.

28. Teste vero salvatore,
Benedicto qui et ore
Suo te laudaverat,
Inter natos mulierum
Non surrexit major, verum
Quod est, dum docuerat.

29. Qui a rege exaltatur,
Collaudando veneratur
Merito a populo,
Es laudandus digne certe
Hinc, quod coeli rex aperte
Te laudabat saeculo.

30. In ventre sanctificatus
Ante certe es quam natus,
Sed natus mox saeculum
Fugiendo detestasti,
Ferarum inhabitasti
Densum habitaculum;

31. Quorum cibum et sumpsisti
Mel, locustas contrivisti,
Sumens hoc quotidie,
Aquae sitim exstinguebant,
Pili duri te tegebant,
Nec cedens duritiae,

32. Statum sanctum deducebas,
Populumque edocebas,
Mundum istum spernere,
At Herodem arguebas
Pro delicto, cum dicebas:
Hoc non licet sumere,

33. Hanc fratris tui uxorem
Raptam; mox qui in furorem
Nimium illabitur.
Qui convivium paravit
Magnum, in quo et saltavit
Meretrix, ut legitur.

34. Talis ludus et placebat
Cunctis, caput, quae petebat
Tui beatissimum,
Qui mox jussit amputari
Et in disco praesentari
Saltatrici praemium.

35. Corpus tuum receperunt
Subditi et humaverunt
Tui tunc solemniter,
Angelique susceperunt
Animam et deduxerunt,
Ut regnet perenniter,

36. Ac coronis prophetarum
Ornaverunt populorum
Sanctorum et principum,
Martyrum et confessorum,
Eremitarum, doctorum
Et sanctarum virginum.

37. Benedicte o baptista,
Christi verus et symnista,
Nunc in hac miseria
Subvenire tu dignare
Ut queam vitam ornare
Mihi Christi gratia

38. Meam, et sic expiare
Delictum et conregnare
In Mariae filio,
Patrem ejus et videre,
Matri suae congaudere
In supremo solio.

Scala coeli fol. 159 b. — Acrostichon von Str. 5 an: „Johannes Baptista.“ — 31, 4 Aqua Hs. — Nach Str. 36: Cum his omnibus nunc gaudes | Novas decantantes laudes | Agno sine macula. Hs.

2. De sancto Petro.

1. Salve, o apostolorum
Princeps, claviger coelorum
Regnique aetherei,
Cui Christus claves certe
Prae apostolis aperte
Dedit et siderei,
Cum ad vocem jussionis
Unius hujus rabonis
Cuncta quae habueras,
Advocantis te de mari,
Dum et misit te piscari
Homines, reliqueras.

2. Petre, hujus dedit regni
Claves Christus, Dei magni
Sui praeclarissimi
Patris, quod lacte et melle
Fluit et est sine felle
Atque amantissimi.
Ut tu vinctos religares
Absolutosque ligares
In virtute clavium,
In coena quando coenavit
Cum suis, ubi te lavit
Et totum collegium.

3. Eundo et praedicavit,
Ubi et interrogavit:
Filium quem hominis
Homines appellant esse,
Alii filium Jesse,
De prophetis ceteris
Vel alium discipulis;
Tunc dixit et apostolis:
Quem me arbitramini?
Sancte Petre, respondebas
Confestim atque dicebas:
Verbum es altissimi.

4. Tibi non manifestavit
Caro hoc, sed revelavit
Pater de coelestibus;
Ob hoc vere tibi dico:
Praevalebis inimico,
Claustris infernalibus.
Diceris a petra Petrus,
Quod est lapis induratus,
Super quem ecclesiam
Meam quippe collocabo
Firmiter et solidabo
Infundendo gratiam.

5. Respondisti mundo Christo
Nos relinquimus in isto
Cuncta temporalia,
Quid ergo tu dabis nobis?
Centuplum qui ait vobis
Atque aeternalia
Dabo vobis et regnare
Mecum sed et judicare
In ter quaternis sedibus;
Possidebitis aeternam
Vitam atque sempiternam
Regnis in coelestibus.

6. Unde Christus multa tibi,
Ut honorem per te sibi
In mundo acquireret,
Secreta manifestavit
Nec non virtutes donavit,
Tunc cum hic exsisteret.
Suscitare cum puellam
Vellet ipse et tenellam,
Secum quidem fueras,
Super mare cum vidisti
Ambulantem, te cinxisti,
In mare te miseras.

7. Staterem, quem invenisti
In ore piscis, dedisti
Pro te et dei filio,
Pascendas ac suscepisti
Et regendas oves Christi
Mundi in exsilio.
Malcho aurem amputasti
In horto, dum praedicasti
Die tria hominum
Millia virtute Christi
Pentecostes contulisti,
Ducens hos ad Dominum.

8. Coelum nempe tu clausisti,
Mortem quando praedixisti
Propter avaritiam
Ananiae et Saphirae,
Domini committens irae;
Donasti et gratiam
Cornelio, quem baptizasti,
Thabitae, quam suscitasti,
Dehinc umbra corporis
Tui infirmos sanavit,
Pro quo te incarceravit
Herodes tunc temporis.

9. Libertati sed donavit
Te sanctus, qui liberavit,
Regis coeli angelus;
Hoc Herodes mirabatur
Totusque gratulabatur
Christianus populus.

Pannum in sinu portasti,
Fluentes, cum lacrimasti,
Quo tergebas guttulas,
Quando dulcis vocis Christi
Memor esses, quem negasti
Ignis ad scintillulas.

10. Ad annuntiandum Christi
Fidem in mundum misisti
Duos de discipulis,
Mortem ejus nuntiare,
Suscitatum propalare
Omnibus in populis;
Qui viginti tum transissent
Dietas et incepissent
Opus, unus moritur,
Alter istum mox humavit,
Defunctum hunc nuntiavit
Ejulans revertitur.

11. Unde baculum donasti
Ei dicens et mandasti:
Ponas super tumulum,
Dicas: de sepulchro isti
Surge in virtute Christi
Et per Petri baculum.
Qui pergendo collocavit
Super bustum et vocavit,
Tuum quippe baculum;
Multos dies qui jacebat,
Mortuus se erigebat
Transiens per saeculum.

12. Jerusalem quidam magus
Nimium et corde vagus
Erat his temporibus,
Qui dicebat: Adorabor
Ut Deus et condonabor
Divinis honoribus.
Qui de multis se jactare
Cepit, volens disputare
Tecum et ostendere,
Quod sit Deus, qui volare
Possit nube, innovare
Cuncta atque facere.

13. Gratulanter disputasti
Cum illo et superasti
Ejus maleficia,
Cuncta quippe detegebas,
Ipsum inde repellebas
Jesu Christi gratia.
Qui mersit libros in mare,
Romam cepit remeare,
Ut divinum sumeret
Cultum sibi a Romanis
Coleretur et profanis,
Ut Deo competeret.

14. Ejus viam comperisti,
Sancte Petre, et in Christi
Virtute hunc sequeris
Romam, ubi praedicasti
Multos atque baptizasti,
Ab his benediceris.
Unum Simon impugnabat
Te, quo victo, qui dicebat
Neroni ac populo,
Civitatem hanc relinquam,
Ascendens Deo propinquam
Recedens a saeculo.

15. Refert Leo papa videns,
Turrim altam quod conscendens,
Inde se ejiciens
Coronatus, et volare
Cepit, tu quidem orare
Sic dicens et vinciens
Daemones: Ne hunc feratis
Mando vobis, sed mittatis
Misere hunc cadere;
Quod Neronem conturbavit,
Cadens fractis expiravit
Cervicibus misere.

16. Conturbatus Nero misit
Nuntios, quibus commisit,
Sub obtentu gratiae
Ut te caperent et darent
Carceri, quem assignarent
Paulini militiae,
Processo, Martiniano;
Ambo qui a Deo vano
Ad Christum ambierant,
Carcerem aperuerunt,
Qui abire te jusserunt,
Pro quo interierant.

17. Eja princeps praeamande,
Sancte Petre, venerande
Cunctis prae apostolis,
In me vince tu peccatum,
Quod est nimis augmentatum;
Ob hoc detestabilis
Deo factus atque mundo,
Cordis mei de profundo
Ore, voce clamito.
Virtutes in me augmenta
Gratiarum, hoc intenta
Mente, corde flagito.

18. Leo papa ut narravit,
Te cedente obviavit
Tibi Christus Dominus:
Vado Romam, figi cruci,
Tibi dixit, de te dici
Quod notasti protinus.
Rediendo reintrasti
Romam, factum nuntiasti
Hoc tuis confratribus;
Nero vero tunc te cepit,
Crucifigi et praecepit
Et dedit tortoribus.

19. O pastor agnorum Christi,
Ipsam crucem dum vidisti,
Aiebas: Vertite
Crucem atque pedes sursum,
Caput ad terram deorsum,
Viam et dirigite
Meam ad coelum; fecerunt
Hoc et cruci affixerunt,
Ubi pendens populum
Docuisti, qui et flebat,
Sertum de rosis videbat
Tenentem per angelum.

20. Regem regum tuum stantem
Agonem et exspectantem,
Tunc de cruce dicere
Cepisti: Non usurpavi
Mori rectus sed optavi
In cruce te sequere [sic].
Post hoc sibi commendasti
Spiritum et supplicasti
Tuis pro fidelibus,
Quem suscipiens portavit
Secum et magnificavit
Regnis in coelestibus.

21. Ubi munus, quod hic tibi
Permisit, donavit, ibi
Sedere in sedibus
Duodenis, judicare
Tribus atque condemnare
Pravos cum scelestibus;
Beatos et approbare,
Cum Christo semper regnare,
Sanctis cum spiritibus,
In coelesti quidem vita,
Multis bonis redimita
Supremis in aedibus.

22. Mi o Petre venerande,
Sancte atque collaudande,
Mihi dona noscere
Christum, ei adhaerere,
Centuplum et possidere,
Ipso semper fruere [sic]
Me converte a peccatis,
Ne condemner cum damnatis,
Da peccata plangere,
Surgere me fac cum Christo
Mundo misero in isto
A delictis propere,
Ut in morte me certantem
Secum judicet regnantem,
Agnum sine macula
Et ut videam cum patre
Sua benedicta matre,
Maria in saecula.

Scala coeli fol. 186 b. — Acrostichon von Str. 2 beginnend: „Petrus claviger coelorum." — 1, 4 Cujus Hs. — 2, 8 relegares Hs. — 4, 5 praevalebas Hs. — 6, 11 hunc cinxisti Hs.

3. De sancto Paulo.

1. Paule, Christus cum prostravit
Te in via commutavit
Tunc in virum alium,
Nam de lupo fecit agnum
De raptore vero magnum,
Per quem evangelium

Doctorem enuntiavit
Suum mundo, quem lustravit,
Atque cunctis saeculis;
Et nomen tibi mutavit,
Ac in multis honoravit
Prae cunctis apostolis.

2. Antequam conversus Saulus,
Post hoc vero dictus Paulus,
Ut a magno parvulus,
Hoc est, quod ipse dicebas,
Dum Corinthis praedicabas:
Jam quippe apostolus
Non sum dignus appellari,
Minimus sed nec vocari,
Nam Dei ecclesiam
Persequebar, cruciando
Christum atque blasphemando
Meam ob malitiam.

3. Uas electum reparavit
Ex te, qui te segregavit
Ex materno utero,
Intus atque deauravit,
Extra vero induravit
Tantum, ut de cetero
Jussa non timeres regum,
Principum nec jura legum
Nec et cunctum populum.
Ab Illyrico cepisti,
Ad Jerusalem praedicasti
Jesum Christum Dominum.

4. Lystris vero lapidaris,
In Philippis carceraris
Virgis ac percuteris,
Ephesi feris donaris
Vinculis atque ligaris,
Criminaris, caederis.
In Damasco es in sporta
Submissus, nam clausa porta,
Per murum a fratribus;
In Caesarea probaris,
Navigans periclitaris
In marinis fluctibus.

5. Uipera dextrae inhaesit
Tuae, vero nec te laesit,
Quam in ignem ocius
Excussisti, tribuisti
Hospiti virtute Christi
Gratiam hanc protinus,
Ut ab ipsis non laedantur
Omnes illi, qui nascantur
De ejus progenie.
Infernali a serpente
Me tuere tu repente,
Sancte pater veniae.

6. Supra modum et fuisti
In plagis, quas pertulisti
Tu pro Christi nomine,
In aerumna et labore,
Virgis caesus cum furore,
Ter in solitudine,
In laboribus frequenter,
A Judaeis patienter
Una minus quinquies
Quadragenas suscepisti,
Nec in istis defecisti,
Nec dabatur requies.

7. Demum in profundo maris
Turbulenter fluctuaris,
Turbaris a gentibus,
In periculis latronum
Eras et vespilionum
Et in falsis fratribus.
Ista tu virtute Christi
Gratanter sustinuisti
Et cum patientia;
Post haec vero nos, dixisti,
Quis a caritate Christi
Separet et gratia?

8. O lumen ecclesiarum,
Sancte Paule, orbatarum
Et solamen mentium,
Lucis hujus, quod portasti
Per mundum et praedicasti,
Pie doctor gentium,
Mihi tu scintillam dona,
Per quam mea mens sit prona,
Atque Christi gratiam,
Pati cuncta mundi hujus,
Mala infinita cujus
Sunt, et patientiam.

9. Cuncta ista superasti
Dono Christi et intrasti
Romam, urbem gentium,
Locum tuae passionis,
Gentis pravae nationis,
Idola colentium;
Ubi Christum praedicasti,
Mortuum resuscitasti,
Neronis carissimum;
Sic me tuum suscitare
A peccatis tu dignare
Servum fidelissimum.

10. Tunc Nero nimis expavit,
Ingredi hunc recusavit
Ad se ante mortuum,
Victus prece sed vocavit
Illum et interrogavit
In conspectu omnium:
Patrocle, dicas pro vero
Si vivis, qui ait: Nero,
Vivo jam certissime.
Dicas, quis te suscitavit?
Paulus, qui pro me oravit
Christum sincerissime,

11. Omnium qui saeculorum
Rex est et vastator horum,
Quae et sunt in saeculo.
Ob hoc hunc incarceravit
Nero, per suos mandavit
Et in omni populo,
Christianos tunc inquiri
Acriter atque puniri,
Inter quos apostolum
Te, Paulum sanctum, ceperunt
Vinctum et ei duxerunt
Suum ad palatium.

12. Regis, ait, magni ille
Servus es, qui Romae mille
Conturbavit nobiles,
Quorum pervertis uxores,
In novos ducendo mores,
Facis his odibiles.
Cui, sancte, respondisti:
Servus ego Jesu Christi
Sum creantis saeculum,
Illi non de tuo regno
Tuum lego, sed de magno
Mundo cunctum populum.

13. Gentes mox qui advocavit
Illis atque imperavit,
Ut vinctos comburerent
Omnes milites ligari
Christi et igne cremari
Et ut te perimerent
Gladio, quod et fecerunt,
Ubi multi perierunt
Te necantes gladio,
Ubi collum extendisti
Spiritum et commisisti
Jesu Dei filio.

14. Eja omnes nunc audite,
Magnitudinem sentite
Sancti hujus martyris,
Quantum Christus honoravit
Ipsum ac magnificavit
Electis prae ceteris.
Jesus Christus et clamavit
. . . .
Interim dum viveret,
Quem quingentis nominavit
Vicibus dum praedicavit
Epistolas et scriberet.

15. Nomen istud, Sancte Paule,
Tu inscribe cordis aulae
Mei, dilectissime,
Christi roseo cruore,
Ut illud corde et ore
Amem perfectissime;
Mel quod et mihi in ore
Sit atque melos in aure
Et in corde jubilus,
Quaerulose corde quaeram
Id, non oculo, si perdam,
Bonum est habentibus.

16. Caput quando amputavit
Tuum miles, emanavit
Lac statim de corpore
Pro cruore, qui saltavit
Ad vestem, qui decollavit,
Militis; te propere

Lux immensa coruscavit
Ac de corpore fraglavit
Odor amoenissimus,
Illico qui recreavit
Debiles atque sanavit,
Qui et suavissimus.

17. Jesus Christus, sancte Paule,
Patris sui coeli aulae
Tuam lexit animam,
Ubi ipsam praedotavit
Magnis donis et laudavit
Prae cunctis sanctissimam
Patri suo, qui donavit
Tibi sedem, quem locavit
Inter bis senis sedibus,
Ubi sedens judicabis
Justos salvans et damnabis
Malos cum judicibus.

18. Ubi pater preces audit
Tuas certe et exaudit
Eas absque dubio,
Famulis implora dona,
Donat infinita bona
His, qui pro auxilio
Tuo pie te implorant
Corde puro et exorant
Hic te devotissime;
Nihil nempe his negatur
Totum vero sed donatur
Effectuosissime.

19. Mi dilecte Paule sancte,
Cum sis dignitatis tantae
In coelesti curia,
Apud Christum, cujus pater
Deus est et virgo mater,
Mihi, rogo, gratia
Per te nunc coelestis detur,
Qua mea hic emendetur
Vita in virtutibus,
Ut post istam vitam vere
Possim tecum possidere
Vitam in coelestibus.

Scala coeli fol. 188 a. — Acrostichon: Paulus doctor gencium. — 5, 4 Excusasti Hs. — 19, 1 sancte Paule Hs.

4. De sancto Johanne evangelista.

1. Te, dilecte consobrine
Regis regum et reginae
Coeli, terrae, marium,
Amicus vero electus,
Qui et ipsi es adeptus
Post natum in filium;

2. Praeelecte mi, te noto
Johannes corde devoto
Postulans subsidium
A te, ut cures ditare
Meum cor, ut te laudare
Queam, stillicidium

3. Roris coeli infundendo,
Ubertatem ac largiendo
Gratiam spiraminis,
Quae illustret ut cor meum,
Et tu me non spernas reum,
Sed da vim oraminis.

4. Jesus Christus cum venisset
In hunc mundum et transisset
Illustrando saeculum,
Te cum patre tunc piscante
Vidit, ipso te vocante
Sumpsit in discipulum

5. Jacobo cum tuo fratre,
Qui statim relicto patre
Sequentes celerius
Hunc, licet ambos vocavit
Vos, multo tamen amavit
Te prae illo dulcius;

6. Tibi nomenque donavit,
Dum Johannes te vocavit,
Quod est Dei gratia,
Qua te certe condotavit
Prae multis ac adornavit
Sua amicitia.

1. De sancto Johanne Baptista.

1. Creator creaturarum
Te prophetam prophetarum
In multis prae omnibus
Prophetis praehonoravit,
Cum ornando decoravit
Signis et virtutibus;

2. Patri tuo, dum libavit
Hostiam, qui destinavit
Gabrielem nuntium,
Nasciturum nuntiavit
Illi te; qui dubitavit,
Ob hoc fandi modulum

3. Perdidit, sed reformasti
Nascendo, dum relaxasti
Vocis suae organum.
Qui loquendo hymnizabat,
Hymnizando collaudabat,
Benedicens dominum.

4. O propheta nunc praeclare
Meam mutam reserare
Dignare, te postulo,
Linguam, ut te collaudare
Possim, de te hymnizare,
Mihi tuo famulo.

5. Jesus Christus decoravit,
Johannes, dum collaudavit
Te prae cunctis patribus,
Quando genti praedicavit
Et te solus nominavit
Multis tum nominibus,

6. Qui et magnae dignitatis
Certe sunt et honestatis,
Nobilis prae ceteris
Patrum, qui te praecedebant,
Hunc venturum praedicabant,
Testamenti veteris.

7. Prophetam, sponsi amicum,
Lucernam atque pudicum
Apellabat angelum,
Nuncupabat et Eliam,
Vocem vero et baptistam
Et praeconem omnium.

8. Judicis et praecursorem
Regis quippe et majorem
Mulierum masculis,
Qui nascuntur in hoc mundo,
Nimis vili et immundo,
Et in cunctis saeculis.

9. O quam citus tu fuisti
Propheta, dum praedixisti
Parentis in utero,
Christum Deum advenisse
In aula castaque esse,
Utero virgineo.

10. Ubi contra hunc movebas,
Quem praesentem sentiebas,
Te ut regem omnium,
Tuum atque creatorem
Et in mundo salvatorem
Qmnium viventium.

11. Hinc amicus eras Christi,
Quod in hoc innotuisti,
Quod eum dilexeras,
Amore hunc ostendisti,
Dum desertum quaesivisti
Et illic latueras.

12. Maculare ne tu vitam
Labe posses redimitam
Saltem levi faminis,
Ut vel unquam mundum istum
Sequar, mi Johannes, Christum
Dona vi oraminis.

37. Suscipe vespilionem
Me, Johannes, et latronem,
Qui ut latro impius
Animam privo frequenter
Meam clam atque latenter
Omnibus virtutibus.

38. Tempus dum apropinquaret,
Christus ut te invitaret
Suum ad convivium,
Omnibus quod praeparavit
His, in coelis quos beavit,
Et post hoc exsilium,

39. Ad te solus veniebat,
Secum vero et ducebat
Ceteros apostolos,
Quorum eras tu sodalis
Et in coena commensalis,
Multos et discipulos.

40. O amice mi dilecte,
Veni, intra et electe
Coeli tabernacula.
Benedicte mei patris
Atque Jesu tui fratris,
Ubi tu in saecula

41. Regnabis et epuleris
Cum germanis et laeteris
Tuis coapostolis,
Vultum patris intueris,
Per quod ita satieris
Ut lautis in ferculis.

42. Ad haec verba surrexisti,
Post hunc ire et cepisti,
Qui ait: dominica
Die prima visitabo
Ipsemet te et locabo
Turba cum angelica.

43. Populus conveniebat
Hac die et sustinebat
Finem tuum laetior,
Cui fidem praedicasti
Tota nocte et mandasti,
Ut esset ferventior

44. Regis coeli in mandatis,
Portionem cum beatis
Ut post hoc exsilium
Jam in regno collocatis
Sumeret et adoptatis
In terra viventium.

45. Obitus hora instabat,
Populo, qui tunc adstabat,
Mandasti, ut foveam
Faceret juxta altare,
Totam terram exportare
Et extra ecclesiam.

46. Mente sanus descendisti
In sepulchrum, extendisti
Manusque ad Dominum,
Dicens: A te invitatus,
Ago laudes, quod dignatus
Tuum ad convivium

47. Es me, Christe, invitare,
Sciens me desiderare
Te ex meis viribus,
Tecum semper et manere,
Laete vere et gaudere
Meis et sodalibus.

48. Dum oramen finivisses,
Extentas et habuisses
Manus, lux fulgescere
Cepit, ut te nullus horum
Circumstantium virorum
Ultra posset cernere.

49. Ea luce recedente
Populo tunc ab astante
Scaturire cernitur
Manna de sepulchro certe,
Cunctis hodie aperte
Quod et pie creditur.

50. Uitam vero et aeternam
Es ingressus ac supernam
Et tum sine macula
Agno, cui cantas laudes,
Virginum, cum quibus gaudes,
Tu nunc et in saecula.

51. Mi sancte evangelista,
Christi verus et symmista,
Carmen a me famulo
Tuo sume hoc gratanter
Et tuere me frequenter
In hoc malo saeculo.

52. Vota pie sume mea,
Da, ut mea nimis rea
Anima piaculis
Hic in terris emundetur
Tota, non ibi purgetur
Cunctis et a maculis,

53. Ut post istam sine poena
Tecum merear in ceona
Edere tunc dulciter
Jesu Christi, Dei patris
Et electae suae matris
In aevum alacriter.

Scala coeli fol. 189 b. — Acrostichon, Str. 4 beginnend: „Johannes evangelista ora pro me Deum." — 5, 2 relictis Hs. — 26, 1 dirutae Hs; am Rande: Craton. — 26, 2 imminutae Hs. — 38, 1 tum Hs. —

5. De B. M. V. et S. Johanne ev.

1. Salve, mater salvatoris,
Vas electum, vas honoris,
Vas coelestis gratiae,
Ab aeterno vas provisum,
Vas insigne, vas excisum
Manu sapientiae.
Salve, mater benedicta,
Nostra dele nunc delicta
Atque munda labia
Cum propheta Jeremia,
O Maria, mater dia,
Vanaque praecordia

2. Cum Johanne sine mora
Melle large, praedulcora
Deitatis gratia,
Ut de te et hoc amico
Christi caro et pudico
Cordis excellentia,
De Johanne hymnizare
Queam digne et laudare
Vos in isto carmine;
Hinc ex alto subvenite
Et me confortate mite
Sacro cum spiramine.

3. Vos saluto toto corde,
Licet maculatus sorde,
Sed cessare nequeo
Salutando collaudare,
Sed laudando salutare
Glisco quantum valeo.
Cristus cunctis vos providit,
Quos ferus hostis praescidit
Sua cum malitia,
Et praeire fecit illos
Magnos vero ac pusillos
Vestra pia gratia.

4. Unde vos columnae certae,
Per desertum quae aperte
Praeierunt patribus,
De Aegypto qui venerunt
Et se terris miscuerunt
Mel et lac habentibus.
Quae lucebant sine mora
Eis quippe omni hora,
Diebus ac noctibus
Omnibus et illustrabant,
Lucem bonis ministrabant
Atque murmurantibus.

5. Sic columnae praelucentes
Estis atque emicantes,
Lucem dantes omnibus,
Nulli certe denegatis
Lucem vestrae pietatis
Sed datis petentibus.
Nunc me vestrum servitorem
Attendatis ad amorem
Mei, dilectissimi
Tui, sancta mater, nati
Tuumque et adoptati
In cruce carissimi.

6. O columnae delicatae,
Praefulgentes, consternatae
Super bases aureas,
Quae politae, exquisitae
Redimitae, praefulcitae,
Mentesque virgineas

Christus vos coadunavit
Ista hora, quando lavit
Passione saeculum,
Mater tuus, cruce pendens,
Natus; ecce, tua, dicens,
Mater, ad discipulum.

7. Me vobis coadunate,
Pia mater, adamate,
Tu et iste filius,
Nec a vobis separate,
Sed me cito copulate
Vobis in coelestibus.
Architector collocavit
Super vos, qui fabricavit
Solo verbo saeculum,
Magnae suae bonitatis
Cunctis malis maculatis
Pium habitaculum.

8. Ut salvetur in hac domo
Et servetur omnis homo,
Qui ad hanc confugerit,
Quali morte moriendus,
Quali poena puniendus,
Ni ab hac recesserit.
Auro fulvo hanc vestivit
Ab aeterno, quam nutrivit
In paterno gremio,
In verbo, quod similavit
Sibique coaeternavit,
Incarnato filio.

9. Tandem, virgo, destinavit
Tibi hunc, qui deauravit
Sua te praesentia,
Qui Johannem et vocavit,
Quem et tibi commendavit
Crucis sub adstantia.
Per hanc dulcem vocem nati,
Qua fuistis adunati
Pii alter altero,
Me commendo vobis laete,
In custodia habete
Me, posco, de cetero.

10. Eja, mater, virgo pia,
Cum Johanne in hac via
Ambo me defendite
Ab omni hoste molesto,
Occulto et manifesto,
Et mihi concedite
Pium vestrum consolamen
Atque forte adjuvamen
In necessitatibus.
In eis nam me semper laedunt
Hostes tres, qui se succedunt
Omnibus temporibus.

11. Nam me furens Satan laedit,
Quem caro mea succedit,
Mundus cum blanditiis,
Mala mihi suggerentes
Atque denuo privantes
Aeternis divitiis.
Quorum ars est infinita,
Mea mens et immunita,
Subvenite propere,
Ne me mergat in peccatis
In profundum cum damnatis
Et me damnet misere.

12. O regina pia coeli,
Tu Johanne cum fideli
Digneris succurrere,
Ternos istos nimis fortes
Atque meos saevos hostes
Nunc a me repellere
Scelus meum atque grave;
Ad te clamo exsul Evae
Cordeque vociferans
De hac valle lacrymarum
Plenaque miseriarum
Et frequenter ejulans.

13. Et a me vultum non verte
Sed pie ad me converte,
Ut post hoc exsilium
Possideam Dei regnum,
Tecum videam benignum
Jesum, tuum filium.
Tua bracchia extende,
In extremis apprehende
Pia meam animam,
Ipsam sola conducendo
Super omnes jubilando
Coelestem ad patriam.

Scala coeli fol. 162 b.

6. De sancto Jacobo.

1. Jacobe amice Dei,
Johannis et, cari mei,
Frater amantissime
Atque nate Zebedaei,
Carmen peccatoris mei
Ne spernas, carissime,

2. Quod ex corde tibi cano,
Licet heu, heu nimis vano;
Ob hoc a te postulo
Gratiam, quam impetrare
Digneris ac postulare
Mihi tuo famulo.

3. Preelegit te de mundo
Cum vocavit de profundo
Jesus Christus fluminis,
Patrem, navem reliquisti,
Ipsum sequi et cepisti,
Qui capacem luminis

4. Te fecit, quo illustravit
Sui ut hos, quos vocavit
Suum in collegium;
Quibus ait, properate,
Nomen meum praedicate
Nec timete regium

5. Edictum, nec omnem gentem,
In vos fere saevientem,
Nec crudelem populum,
Baptizate sed credentes,
Trinitatem invocantes
Et per cunctum saeculum.

6. Jerusalem praedicasti
Christum, scriptis confirmasti,
Esse Dei filium,
Ubi magus destinavit
Contra te, qui disputavit
Suum mox discipulum,

7. Philetum, quem superasti,
Et hunc Christo adunasti;
Propter quod Hermogenes
Provocatus convocavit
Contra te et conjuravit
Arte sua daemones,

8. Ut te, sancte, alligarent
Atque sibi praesentarent,
Ut vindictam sumerent
De te atque de Phileto,
Qui pergentes corde laeto
Ut illud perficerent.

9. Tibi misit in juvamen
Christus, illis in gravamen,
Angelos, qui propere
Cathenis illos ligabant,
Qui in aere clamabant:
O ardemus misere,

10. Nostri miserere, sancte
Jacobe, nam tu es tantae
Apud Christum dominum
Potestatis, nos absolvat
Jesus Christus, qui ligabat
Nos per suum angelum.

11. Eja, o amice Dei,
Rogo, miserere mei
Et absolve vinculum
Delictorum ac cohortem
Pravam liga, nimis fortem,
Tuum per auxilium.

12. Religatis his dixisti:
In virtute Jesu Christi
Mando vobis propere,
Alligatum apportetis
Magum istum nec laedatis,
Quem vinxerunt misere.

13. Ad te ipsum qui portabant,
Voce magna et clamabant:
Digneris concedere
Super istum potestatem,
Ut possimus pravitatem
Sibi reimpendere.

14. Hunc Philetum teneatis,
Tu dixisti, hoc est gratis,
Nec formicam minimam
Aiebant, in cubili
Tuo quae est, et nil vili
Nec hanc sanctam animam.

15. Jacobe, o mi dilecte;
Et apostole electe
Me in tuum famulum
Suscipe atque tuere
[A] daemonibus, quod vere
Potes, ut discipulum.

16. Tunc Hermogeni dixisti:
Inimice male Christi,
Ubi nunc est magica
Tua ars, qua delusisti
Populum et seduxisti,
Nec non diabolica.

17. O amice relegare
Domini tu me dignare
Et ab his daemonibus,
Qui vinxerunt, defensare,
Vadam tibi praesentare
Coram istis omnibus

18. Meam quippe totam artem
Magicam, per quam hanc gentem
Seduxi malefice.
Christo volo et parere,
Tibi quippe adhaerere
Vivendo deifice.

19. Tunc Phileto tu dixisti:
Religa hunc in Jesu Christi,
Qui te vinxit, nomine.
Quem absolvit; qui meavit,
Libros omnes et portavit,
Quos in aqua flumine

20. Submersisti. Qui suscepit
Fidem Christi atque fecit
Mira Dei gratia,
Quod Judaei cum videbant
Tibi, sancte, invidebant
Accensi malitia.

21. Vinctum fune te ducebant
Ac Herodi praesentabant,
Qui mandavit propere,
Caput tibi amputare,
Qui ceperunt agitare
Te trahentes misere.

22. Amice Christi praeclare,
Christum doce me amare
Mente omni tempore
Suaviter atque benigne,
Ipsum et laudare digne
Corde, ore, opere.

23. In via quidam jacebat
Paraliticus, petebat
Sanitatem corporis,
Cui pie tu dixisti:
In virtute Jesu Christi
Surge sanus! Operis

24. Scriba, fune qui trahebat,
Mirabatur cum videbat
Qui, Josias nomine,
Mox ad pedes se prostravit
Tuos atque postulavit,
Baptizari flumine.

25. Qui cum esset baptizatus
Tecum fuit decollatus
Et sic per martyrium
Astra coeli scandit tecum
Videns tecum et tu secum
Jesum, Dei filium.

26. Corpus tui rapuerunt
Subditi et posuerunt
Illud in naviculam,
Sepulturam commiserunt
Deo, navem conscenderunt
Pergentes Hispaniam.

27. Angelo de coelo duce,
Praeeunte Christo duce
De navi sanctissimum
Corpus tuum exceperunt,
Super saxum posuerunt
Illud amantissimum.

28. Quod ut cera liquescebat
Quippe et suscipiebat
Velut in sarcophagum.
Quod regina Lupa videns
Mirum credidit mox stupens
Deditque palatium

29. Suum, facta Christiana
Est, cuncta relinquens vana,
Ipsum in ecclesiam
Atque tibi consecravit
Et magnifice dotavit,
Ubi magnam gratiam

30. Cunctis facis, qui precantur,
Magna largiter donantur
Munera fidelibus,
Jesu Christo annuente,
Tua prece praecedente,
Pie de coelestibus.

31. O amice praeelecte
Jesu Christi, me directe
Coeli via ducere
Tu dignare, ut finita
Ista in aeterna vita
Tecum possim cernere

32. Laete natum castae matris
Mariae et summi patris,
Jesum, Dei filium,
Gaudium qui angelorum
Est et omnium sanctorum
Secum convivantium.

Scala coeli fol. 192 a. — 6, 5 disputavit Hs. — 17, 2 Deum tu Hs. — 26, 2 Subditis Hs.

7. De sancto Erasmo.

1. Sancte pater afflictorum,
Pauperum, desolatorum,
Tuos pie respice,
Erasme, te diligentes
Et te corde venerantes,
Ipsos et ne despice.

2. Mihi tibi adhaerenti
Tota mente, meae menti
Dona nunc audaciam,
Pie pater, te laudandi
Toto corde et amandi
Et infunde gratiam

3. De excelsis effluentem,
Meum sensum irrigantem,
Ut sic fiat habilis,
De te carmen modulare
Hoc et digne collaudare,
Nam tu es laudabilis.

4. Septem annis a tumultu
Hominum fugiebas vultu,
Latens in latibulis
Deserti montis Libani,
Ubi mandato Domini
Corvus missus ferculis

5. Angelicis nutriebat
Te et saepe visitabat;
Quippe de coelestibus
Angelus, qui mittebatur,
Te confortans loquebatur
Tuis de operibus,

6. Ubi multa faciebat
Christus, qui te diligebat,
Propter te prodigia.
Tuam cellam visitabant
Ferae et se prosternebant
Tua ad vestigia;

7. Me de coelis tu cibare
Dignare et visitare,
Sancte, in exsilio
Mundi hujus condemnati,
Omnis boni et orbati,
Jungens Dei filio.

8. Audivisti te monentem:
Noctem intra et dicentem
Civitatem propere
Tuam, mox qui surrexisti
Nihil morans, sed cepisti
Concitus descendere.

9. Descendente te currebant
Obviam, salvi fiebant
Vexati daemonibus,
Manus quibus imponebas,
Ipsos omnes eruebas
Malis mox ab omnibus.

10. Erue me, pater pie,
Reddens filio Mariae,
Sibi reconcilians,
Mea ut donet peccata,
Ab origine innata,
Ipsum pro me deprecans.

11. Ira Diocletianus
Furit ob hoc ut insanus,
Fustibus te caedere
Jubet, concis verberare,
Tortores et ter mutare,
Ei acquiescere,

12. Deos suos ut adores.
Tu dixisti: Hi pejores
Omnibus sunt bestiis.
Qui te dure verberabant,
Corpus tuum laniabant
Plurimis suppliciis,

13. Plumbum, picem, ceram solvunt,
Igne totum et perfundunt
Corpus tuum nobile.
Angeli Dei adstabant,
Qui tormentum mitigabant,
Illud tam horribile.

14. Per te mihi adstet, peto,
Angelus et vultu laeto
Qui et me custodiat,
Ut ad noxa non declinem,
Sed ad virtutes inclinem,
Auxilio subveniat.

15. Passus pene nil fuisti,
Caesarem his perfudisti.
Qui clamabat misere,
Uror, sancte miserere
Erasme, et mihi mere
Dignare succurrere.

16. Fulmina tunc coruscabant,
Quae ardore et necabant
Vulgi partem tertiam,
Ac motus invalescebat
Terrae, Caesar tremiscebat
Perdensque sollertiam

17. Furens te incarceravit,
Ipse solus consignavit
Anulo mox proprio,
Jurans, ut qui te cibaret
Potu, esca, amputaret
Caput ejus gladio.

18. Ubi sedens exclamasti,
Dominum et invocasti,
Dicens: nunc accelera,
Salva me, ne glorietur
Caesar hic et roboretur
Ejus virtus misera.

19. Tibi et ne maledicat,
Contra tuos atque dicat
Suis infidelibus:
Ubi Deus est eorum?
Adest nuntius coelorum
Mox cum luminaribus

20. Ter quaternis, illustravit
Carcerem, qui et fraglavit
Ut plenus aromatibus.
Tibi, frater, surge, dixit,
Tua mens statim revixit
Magnis cum virtutibus

21. Mecum ultra ambulabis,
Ubi Christo praeparabis
Viam in Italiam.
Mox ut cera liquefactum
Ferrum est atque redactum
Cineris in materiam.

22. Gaudens, sancte, surrexisti
Et cum Christo perrexisti
Praedictam in patriam,
Et Lucredo praedicasti
Defunctumque suscitasti
Domini ad gloriam.

23. Pie pater, in peccatis
Me defunctum bonitatis
Tuae nunc auxilio
Dignare resuscitare
Et virtutibus ditare
Mundi in exsilio.

24. Ubi multos baptizasti,
Caecos et illuminasti
Tu virtute Domini;
Audiens Maximianus,
Caesar vilis et profanus,
Tamquam malo homini

25. Tibi, sancte, insurrexit,
Servis suis et indixit
Suo sub imperio,
Ut te praesentarent sibi,
Qui a te quaesivit ibi,
Tua quae religio?

26. Jesum recognosco Deum.
Caesar dixit: Hunc ut reum
Judaei necaverant;
Tu: Sub hujus curro alis,
Hic: Tu talis sis, hic qualis
Et ei qui adhaereant.

27. Nostris Diis sed tu libare,
Jubeam vel bajulare
Te propter audaciam.
Si videbo tuos Deos
Fortiores plus quam meos
Esse, forte faciam.

28. Manu ducens te ad templum
Caesar gaudens, in exemplum
Aliis Christicolis,
Ut credente te hi tecum
Crederent tecum et secum
Et libarent idolis.

29. Statuam dum adspexisti
Dixisti virtute Christi:
Te conjuro exeas,
Daemon, qui hunc seduxisti
Populum et confudisti,
Statuam comminuas.

30. Draco ingens mox exivit,
Qui et statuam contrivit
Et ternam partem gentium.
Caesar videns se delusum
A te sancto et confusum.
Currens ad palatium.

31. Vulgus vero conclamabat
Voce magna et dicebat:
Ora pro nobis Dominum.
Cui statim praedicasti
Christum, illi imperasti
Quemquam ne mortalium

32. Laederet et baptizasti
Milia, quos superasti,
Quadraginta hominum;
Quos et omnes coronasti
Per poenam et sociasti
Conventu fidelium.

33. Pie pater, me converte,
Mentem meam et averte
Ab omni malitia,
Et virtutibus me dita,
Ne me laedat in hac vita
Daemonis saevitia.

34. Pastor pie, tunc ignita
Tu indutus polymita
Eras, sed angelica
Refrigeria sensisti,
Mox orandoque dixisti:
Gentem hanc sanctifica;

35. Omnes mihi servientes
Et te patrem deprecantes
Horum non abjicias
Preces, sed exaudi pie,
Christo, filio Mariae,
Multo plus adjicias.

36. Vox de coelo est audita:
Ut petisti fiat ita
Tuum ob martyrium,
Veni mundo a poenoso,
Circumquaque vitioso,
Tuum sumens praemium.

37. Visum sursum erexisti
In occursum et audisti
Tibi choros martyrum
Pergentes et angelorum,
Apostolorum, confessorum,
Et sanctorum omnium.

38. Caput tuum inclinasti,
Spiritum et commendasti,
Christo tradens animam,
Ab eo, pro quo pugnasti,
Quem in praemium amasti,
Et sumens aureolam.

39. Sancte pater, o Erasme,
Rogo te, [ut] eruas me
Malis nunc ab omnibus,
Corpus semper quae infestant,
Animam atque molestant
Peccatorum nexibus.

40. Vitam meam et emenda,
Christo semper me commenda,
Ut per ipsum scelera
Mea in hac expientur
Vita atque deleantur
Prava atque opera;

41. Ut post istam in aeterna
Vivam nec non sempiterna
Vita tunc perenniter,
Vultum suum atque patris
Videam et suae matris
In aevum feliciter.

Scala coeli fol. 197 b. — 4, 2 fugebas Hs. — 14, 1 astat Hs. — 16, 1 Flumina Hs.

8. De sancto Leonhardo.

1. Salve, pater venerande,
Salve nimis praeamande,
Pater illustrissime,
Leonarde, bonitate
Plenus, omni suavitate,
Pater benignissime.
Miseramen tecum crevit
Atque tibi inolevit
Nimis ab infantia,
Quod tu semper praebes cunctis,
Omnibus tibi adjunctis
Servitutis gratia.
Miserere pie mei,
Annue, electe Dei,
Meum cor inebria,
Ut te laudem puro corde,
Illud munda nunc a sorde
Cum coelesti gratia.

2. Leonarde disciplinis
Tu instructus es divinis
Sancto a Remigio,
Qui te totum illustravit,
Foris, intus ac mundavit
Divino auxilio;
Esses totus ut mundatus,
A Deo sanctificatus,
Ut propter miracula
Esses quippe notus multis,
Pueris atque adultis,
Et per adjuvacula.
Nam vinctos, quos visitasti,
Omnes certe liberasti
Dei cum potentia.
Vinctum me nunc visitare
Et dignare liberare
Mea a malitia.

3. Eruisti nempe multos,
Juvenes atque adultos,
Quos tu visitaveras,
Illos omnes liberasti
Atque ipsos confortasti
Pie et docueras.
Franciae rex te manere
Jussit secum, pro videre
Donec de dominio
Tibi posset competenti,
Tibi vero renitenti
Domini consilio
Eremum statim subisti
Pro amore Jesu Christi,
Ubi mirabilia
Magna certe tu fecisti,
Cunctis sancta tribuisti
Tua nam auxilia.

4. Omnes ad te concurrentes
Et juvamen postulantes
Tuum, hos audieras,
Vinctos acriter solvebas,
Grandes carceres volvebas,
Ligatos erueras.
Est peccatum ut structura,
In quo jacet ut clausura
Multa per peccamina,
Taedens vitae nec secura,
Ut resugat nunc procura,
Mea foetens anina.
Solve, pater, jam structuram,
Volve vitam perituram,
In qua perit anima,
Volve vitam vitiosam
Meam, nimis maculosam,
Tua per precamina.

5. Nemus hoc tam venerandi
Rex atque solatiandi
Cum regina propria
Est ingressus, et in partu
Regina perit cum fructu
Morte et nefaria,

Ubi luctus augmentatur,
Rex et tota gens turbatur
Lamentantes misere.
Lamentantes cum audisti,
Mox ad illos transivisti
Et te coepit quaerere
Rex, quis esses et transires
Unde, et tu responderes:
Ego sum Remigii
Servus; qui te dum rogaret
Orando et acceptaret
Virtutem auxilii,

6. Abortivum suscitasti,
Reginam vivificasti,
Simul qui perierant,
Regemque laetificasti,
Illi vivos dum signasti,
Vitam cum assumpserant.
Pro quo rex glorificavit
Deum, partem et donavit
Tibi silvae maximam,
Ubi claustrum mox fundasti,
In quo semper et laudasti
Divinam potentiam.
Ubi ad te confluxerunt
Multi, tecum et vixerunt
Vita eremitica.
Me ad te confugientem
Sume tibi servientem,
Vita et sanctifica.

7. Regi regum dum placeret,
Ut te sancte invitaret
Suum ad convivium,
Corpus tuum condotavit
Signis multis, cum migravit
Spiritus ad Dominum.
Ad hunc locum aegri currunt,
Surdi, muti et recurrunt
Sani atque omnium
Dominum pie laudantes,
Toto corde venerantes
Sed et te piissimum.
Ad te patrem accurentem
Mutum, surdum ac gementem
Me clementer suscipe,
Mihi donans sanitatem,
Corporis integritatem,
Vota mea perfice.

8. Donum tibi et donavit
Magnum, quando ampliavit
Locum tunc ecclesiae
Tuae, quia locus artus
Et nec tibi certe aptus,
Ut patet cunctis hodie.
Sed ut tibi fabricaret
Latam et ad hanc portaret
Ob hominum frequentiam,
Orantes quippe adspexit
Triduanos, nive texit
Totam hanc provinciam,
Solam tuae requiei
Misit nudam auctor spei,
Ut ibi ecclesiam
Tibi novam praepararent.
Et te illuc transportarent
Ob tuam reverentiam

9. Eja lucens lux virtutum,
Pauperum solamen tutum,
Leonharde nobilis,
Consolare me lugentem,
In peccatis jam foetentem
Propter quae odibilis
Meo creatori factus,
Quibus certe nimis tactus,
Surge, pater, propere;
Me dignare visitare,
Atque semper consolare,
Peream ne misere,
Pro me Christum pie ora
Sedulo sed non [im]mora,
Nam, si tu oraveris,
Nequicquam in hoc diffido,
Toto corde sed confido,
Quod tu me salvaberis [sic].

10. Leonarde, pater sancte,
Postulo pie rem hanc te
Cordis mei viribus,
Vitam meam cum finire
Corpus debet et transire
Abhinc meus spiritus,

Non hunc sinas solum ire,
Sed tu cura subvenire,
Pater sancte concitus.
Tecum sume tu Mariam,
Virginem et matrem piam,
Sanctis cum spiritibus,
Sed et choros angelorum
Tecum et apostolorum
Sanctis cum martyribus,
Patriarchas et prophetas,
Confessores, eremitas,
Sanctis cum virginibus.

11. In occursu ut illorum
Taeter chorus tartarorum
Non hunc turbet furia;
Sed hunc ducant et conducant
Tunc ab istis et inducant
In aeterna gaudia;
Ubi coetum tunc constanter
Ac cum ipsis et laetanter
Fontem sine macula
Atque vultum deitatis
Videam et trinitatis
Piae tunc per saecula.

Scala coeli fol. 201 a — Acrostichon von Str. 2 bis 10. „Leonarde". — 3, 12 Domino Hs. — 9, 8 minis Hs. — 9, 18 salvaberis, passive Form statt salvabis. — 11, 1 In occursum Hs. — 11, 3 turbat Hs.

9. De decem millibus Martyrum.

1. Aeterne pontifex
Et pastor benedicte,
Tu virtutum opifex,
Pater Hermolae,

2. Qui decem milia militum
Ad solium vocasti
Regis regum omnium
Et pie sublimasti;

3. Qui in mundo nobilem
Vitam tenuere,
Adriani furiam
Nihil timuere.

4. O electi milites,
Large me replete
De alto virtutibus
Semper et tuete.

5. Deos cum compulsi sunt
Vanos adorare,
Deum vivum invocant,
Vanos profanare

6. Ceperunt unanimiter,
Dicere et quare,
Ac cunctis adstantibus
Palam propalare:

7. Quia vani, surdi sunt
Atque vere muti,
Fallaces in effectu sunt,
Mendaces, non tuti.

8. Quos, o Christe, spernere
Fac me, praeamande,
Horum amicitiam
In hoc mihi pande.

9. O vernantes rosulae
Delicatae coeli,
Charitatis aemuli
Divinique zeli,

10. Sequentes Dei filium
Corde cum fideli,
Mariae piae unicum,
Creatorem coeli,

11. Rogate pro me dominum
Pie et constanter,
Ut det sequi dulciter
Me se nunc et semper.

12. Vos estis generatio
Veri Salomonis,
Salutem a Domino
Quae coeli capit thronis.

13. Hanc et mihi misero
Nunc conferte mite
Et meis in omnibus
Inediis subvenite.

14. Propter hoc martyrium,
Quod vos estis passi
Propter Dei filium,
Nec estis facti lassi;

15. Nam omne martyrium,
Quod pro nobis passus
Jesus est sanctissimus,
Pendens cruce lassus,

16. Propter ipsum libere
Passi vos fuistis,
Dum deos vanos maxime
Colere sprevistis.

17. O vos sancti milites,
Me Christum adorare
Edocete firmiter
Et hunc adamare

18. Omnibus virtutibus
In hoc vili mundo,
Qui semper sitit varia
Nec dicit: abundo.

19. Hi, o Christe, milites
Pro te passi dura
Multaque supplicia,
Nec eorum pura

20. Corda tunc mutata sunt
Ad Adriani thura,
Ut aeternam sumerent
Vitam in futura.

21. Fac me, Christe Domine,
Servem jura legis,
Tuam crucem tollere,
Ut moriar cum eis,

22. Qui proni tecum vivere,
Mori voluerunt,
Passioni singuli
Crucis se dederunt.

23. Passionis tempore
Quorum innovasti,
Mortis tuae tempore
Signa quae patrasti.

24. Terra tunc commota est,
Scissae sunt et petrae,
Sepulchra aperta sunt,
Tenebrae factae tetrae.

25. Sol, quod obscuratus est,
Ut in hora Christi,
Quam pro hujus passus est
Gente saecli tristi.

26. Innova cor rigidum
Horum ob amorem
Meum et tu coelicum
Nunc infunde rorem,

27. Ut liquescat illico
Ejus in adventu,
Laudes promat sedulo
Fideli cum conventu.

28. Cum hi sancti martyres
Sanguinem fuderunt,
Una voce pariter
Omnes clamaverunt:

29. Exaudi nos, Domine,
In hac nostra prece,
Munda nostros aemulos
A peccati faece

30. Ac a subitanea
Et improvisa morte
Atque dira rabie
Custodi, Deus, forte.

31. Et qui diem celebrant
Nostrae passionis,
Corpus quoque macerant,
Da in coeli thronis,

32. Patrem tuum cernere,
Te cum patre semper,
Et cum sanctis psallere
Laudes sic constanter.

33. Fac me, Christe Domine,
Laudes decantare,
Tibi in his reddere
Grates et amare,

34. Ut per ipsos valeam
Tecum agnizare [sic],
Incepero te fervido
Corde advocare.

35. Et da praecognoscere
Diem me extremum,
Et hi ad me veniant,
Ut sic vitem poenam.

36. Sancti isti milites
Meam sumant animam
Et eam custodiant
Ducendo ad patriam,

37. Ubi te tunc cernere
Possim cum militibus
Istis sanctis, Domine,
Semper in coelestibus.

Scala coeli fol. 195 a. — 2, 1 milites Hs. — 34, 2 aguizare Hs. ob für agonizare?

10. De sancto Wenzeslao.

1. Salve, princeps Bohemorum,
Sancte pater egenorum,
Plenus miseramine,
Wenceslae o praeclare,
Tu dignare, me ditare
Divino spiramine,

2. Ut te possim adamare,
Toto corde et laudare
Cunctis in virtutibus,
Tua vero praedicare
Signa atque propalere
Monstra; quod cum omnibus

3. Tuas laudes explicare
Nequeo nec enodare,
Mihi ni subvenias.
Veni ergo, princeps, veni,
Cordis mei et egeni
Sensum nunc aperias,

4. Meam vero mutam linguam
Reserando fac condignam,
Ut te laudem carmine
Isto, nam du dignus laude,
Ob hoc, sancte princeps, gaude
Me reple sancto flamine.

5. Cum volebat illustrare
Christus ac illuminare
Patriam Bohemicae
Gentis, de alto prospexit,
Te in esse mox provexit
Verus sol justitiae.

6. Tuum vero illustravit
Cor et illud praedotavit
Magnis cum virtutibus
Et post mortem exaltavit
Patris cum te sublimavit
Magnis cum honoribus.

7. Hoc initium virtutum,
Noxae dum sprevisti lutum,
Sed ea licentia
Parentum catholicarum
Sanctarum ecclesiarum
Visitasti limina.

8. Ubi lecta obfirmasti,
Ea quippe ruminasti
Prudens ut ovicula,
Conferendo reserasti
Multis, prius quae servasti
Tui cordis cellula.

9. Mihi, quaeso, nunc revela,
Princeps sancte, et non cela
Mentis salutifera,
Quibus merear salutem,
Omnem vero et virtutem,
Veni et accelera.

10. Qui crevisti in salute,
Semper vadens de virtute
In virtutem, domine,
Excellendo bonitate,
Parendo simplicitate
Divino hoc numine.

11. Fidus eras, justus, prudens
Deo sedulus adhaerens,
Comes eras mitium,
Et praeclarus honestate,
Praefulgens et sanctitate,
Socius humilium,

12. Deo, quae Dei, reddebas,
Augusto restituebas
Et, quae erant Caesaris.
Contra superbos erectus,
In adversis semper rectus,
Reparatus prosperis,

13. Caritate conflagrabas
Toto corde rutilabas
Compassionis gratia.
Vinctos vero exsolvebas
Damnatosque eruebas
Ductos ad sententiam,

14. Ac cathenas dirupisti,
Carceres et destruxisti
Tuas per provincias,
Multos atque redemisti
Occidendos vel petisti
Dierum indutias.

15. Quis haec posset enarrare,
Quae fecisti, enodare,
Vivens tu miracula
Et post mortem ostendisti,
Dum petentium audisti
Vota et oracula.

16. Audi meum jam precatum,
Wenceslae, et beatum
Me fac, pie Domine,
Munda me ab omni sorde
Extra, intus et in corde
Tuo cum oramine.

17. Ut Jezabel tua mater
Et ut Cain tuus frater
Tuis his operibus
Invidebant, te arcebant
Ab istis, prout valebant,
Omnibus cum viribus.

18. Varia quippe (tu) fecisti
Ob amorem Jesu Christi
Omnibus in actibus,
Quos in multis ostendisti,
Ut in hoc quod surrexisti
Pluribus in noctibus,

19. Ligna vero colligasti
In silva atque portasti
Humeris pauperibus
Et domesticis egenis
Ac miseriis tunc plenis
Multis et egentibus.

20. Affer mihi nunc egenti,
Pie tibi supplicanti
Lignum jam vivificum,
Pravae meae vanae menti,
Omni virtute carenti,
Et flamen deificum.

21. Ad agellum properabas,
Fodiendo seminabas
Noctis in silentio,
Hora messis et metebas,
In farinam redigebas,
Divino officio

22. Dans oblatas faciebas,
Vase solus colligebas
Maturas in vineis
Manibusque exprimebas
Et post hoc distribuebas
Omnibus ecclesiis.

23. Propter hoc tu Deo gratus
Eras cunctis et amatus
Et pro vita simplici,
Omnibus quam exhibebas,
In qua Christo serviebas
Et non corde duplici.

24. Fac me, sancte princeps, gratum
Christo et meum reatum
Deleas coelestibus
Tuis donis, ut in thronis
Cunctis fruar tecum bonis,
Sedibus regalibus.

25. Wenceslae, tibi latum
Christus ob hoc atque gratum
Mox dedit stipendium,
Ut prae multis diligebas,
Sic prae cunctis tu sumebas
Tuae testimonium

26. A ministris sanctitatis
Desuper de coelo datis,
Cunctis quod prodigium
Quia duo te minabant
Inter se, tecum intrabant
Caesaris palatium.

27. Vultum tuum splenduisse,
Qui dicebat et vidisse
Se suis principibus.
— — — — — —
— — — — — — —
— — — — —

28. Wenceslae praeamande,
Signum crucis venerandae,
Princeps clementissime,
Ut per hoc sim insignitus
Contra hostes et munitus,
Cordi meo imprime.

29. Satan tuum incitavit
Fratrem, qui te invitavit
Suum ad convivium,
Manu sua qui foedavit
Hoc, dum solus te necavit
Gladium per proprium

30. Martyremque consecravit,
Te ad coelum destinavit
Sanctum per martyrium.
Dum te dira nece stravit,
Ac per hoc se adaequavit
Cain per officium,

31. Sanguis tuus, qui adspersus,
Est ablutus nec detersus
Ter in parietibus.
Hoc in signum sanctitatis
Tuae atque bonitatis
Cunctis et videntibus,

32. Ut quasi Abel clamare
Videretur; tu dignare
Sanctis cum cruoribus
Vindicare hunc cruorem
Cunctis atque in terrorem
Tuis occisoribus.

33. Fac me hunc cruorem ita
Venerari in hac vita
Tuum et martyrium,
Ut post hanc videre tecum
Omnes mei possint mecum
Christum Dei filium.

34. Post tres annos elevatum
Corpus tuum et translatum
Viti ad ecclesiam
Civitatis tunc Pragensis,
Ubi velut fortis ensis
Gubernas Bohemiam.

35. Ibi requiescis vero
Et a plebe et a clero
Laudaris cottidie,
Per te ibi fiunt multa
Manifesta et occulta
Signa quippe hodie,

36. Ibi dantur nec negantur
Omnia, quae postulantur,
Omnibus fidelibus,
In quantaque gravitate
Ac vera necessitate
Pie te quaerentibus.

37. Sancte princeps Wenceslae,
Audi preces et me trahe
Cito de miseria
Hujus mundi tam immundi,
Cujus fluctus furibundi,
Qui plenus malitia.

38. Ad te trahe ad supernam
Vitam memet et aeternam,
Ut tecum per saecula
Vivam vita aeternali,
Ubi nil est omnis mali
In aeterna gloria.

Scala coeli fol. 196 b. — 2, 6 Monstris Hs. — 22, 2 Vas Hs. — 37, 3 ad miseria Hs.

11. De sancta Agatha.

1. Salve, gemma claritatis,
Mirae nempe bonitatis,
Corpore pulcherrima,
Virgo felix et beata,
Deo eras quippe grata,
Agatha tenerrima.

2. Quintianus concupivit
Tuam formam, sed sitivit
Tuas et divitias
Tamquam luxus et avarus
Et ad ista nimis gnarus
Suas per malitias.

3. Ad se duci qui te fecit
Inter multa haec adjecit:
Diis libare concitus.
Cujus deos respuisti,
Ipsum vero et sprevisti,
Edocta divinitus.

4. Qui te dedit meretrici
Cordis vero impudici,
Quae et Euphradisia
Dicta est, ut immutaret
Cor tuum et incitaret,
Ut ejus amasia

5. Fieres, et promittendo
Laeta, aspera terrendo,
Ut te sic perverteret.
Cui cum eras allata
Eam mox sic es affata,
Postquam haec desineret:

6. Mea mens est solidata
Atque in Christo fundata,
Ex hoc multum stabilis,
Verba tua velut ventum
Curo, firmum fundamentum
Meum; sum immobilis.

7. Meam nimis vacillantem
Firma mentem sed amantem,
Virgo benignissima,
Te, ne cadat in peccatum
Et relinquat tutum statum,
Mea amantissima.

8. Laena dixit Quintiano:
Verbo laboravi vano,
Virgo est immobilis,
Potius possent liquari
Lapides quam immutari
Pectus hujus nobilis

9. Virginis a fide Christi.
Qui et mox te jussit sisti
Suo tunc praetorio
Et te deos adorare
Suos, tuum profanare,
Suo oratorio.

10. Cui dicens respondisti:
Dii tui, tu sis ut isti
Et ut deus Juppiter,
Exstat dea Venus qualis,
Tua nempe sit et talis
Delicata mulier.

11. Qui: Diis sic odiosa
Nostris, superstitiosa
Verba loqui desine,
Alioquin suspenderis
Equuleo et punieris
Tu pro Christi nomine.

12. Si poenas, inquis, minaris,
Et me punis, ut tu faris,
Hae mansuescunt protinus,
Corpus si non conculcetur
Fortiter et attrectetur
Hic a carnificibus,

13. Non intrabo paradisum,
Unde tibi quod nunc visum
Fuerit, mox compleas;
Angeli qui ministrabunt
Adsunt atque mitigabunt
Ignem, si adhibeas.

14. Agatha o gloriosa,
Da ut mea maculosa
Caro hic fideliter
Emundetur a peccatis,
Paradisum cum beatis
Possideam feliciter.

15. Tunc iratus Quintianus,
Ira furens ut insanus,
Jussit diutissime
Contorqueri tuas mammas
Dehinc et abscindi ambas:
O vir impiissime,

16. Non confusus es, dixisti,
Amputare, quod suxisti
Solus tu in femina.
Me habere mammas gratas,
Integras, scias, sacratas
Domino in anima.

17. Qui in carcerem mandavit
Poni te, ubi sanavit
Sanctus mox apostolus
Petrus verbo Jesu Christi,
Quintianus jubet sisti
Suis te tunc sedibus.

18. Agatha, adhuc adora,
Dicens, deam et implora,
Ut vites supplicia.
Tua dea est profana,
Verba tua quippe vana,
Ventum maculantia;

19. Christum volo adorare.
Praeses: noli nominare,
Dixit, tibi consulo,
Tu hunc. Corde adorabo,
Me vivente nuntiabo
Ipsum omni populo.

20. Nunc videbis, si curabit
Christus atque liberabit
Te de meis manibus.
Qui mox jussit spargi testas,
In partes minutas fractas,
Misceri carbonibus

21. Ignitis et te nudari,
Desuper et volutari,
Ut te sic perimeret.
Terra ibi contremebat
Per quod murus mox cadebat
Sic, ut pars opprimeret

22. Muri duos Quintiani
Viros vani et profani
Tunc consiliarios.
Ad quem populus currebat
Conclamando et dicebat
Haec propter nefarios

23. Tuos actus, Quintiane,
Quos exerces, vir inane,
In hac sancta virgine,
Patimur. Qui te deponi
Et in carcerem reponi
Custodum munimine

24. Jussit, ubi mox orasti:
Jesu, dicens, qui creasti
Me et ab infantia
Corpus meum custodisti,
Vincere et me fecisti
Summa patientia.

25. Accipe spiritum meum,
Deducendo peduc eum
Per miram [potentiam]
Tuam, qui tu consolaris
Tuos atque coronaris,
Ad aeternam gloriam.

26. Spiritumque tradidisti
Illico et suscepisti
Sertum tunc virgineum,
Et cum sponso subintrasti,
Christo, quem hic adamasti
Coelum mox aethereum.

27. Eja virgo gratiosa,
Virtutumque gloriosa
Signis, sancta Agatha,
Fac me tecum conregnare
In aevum atque pausare
In aeterna sabbata.

Scala coeli fol. 116 b. — 5, 5 Ei mox Hs. — 9, 3 Tuo tunc Hs.

12. De sancta Agnete.

1. Salve, virgo singularis,
Tu quae Agnes nominaris,
Cultrix pudicitiae,
Tamquam magnes comprobaris,
Ob quod multum adamaris,
Tu virtus justitiae.

2. Nimis vultu speciosa,
Nitens tamquam rubens rosa,
Pulchrior sed anima,
Velut magnes tu devotos
Ad te trahis tibi notos
Tuo adminiculo.

3. Tu me servum trahe maestem,
Circumdans virtutum vestem
Mihi tuo famulo.
Ob hanc, virgo, paupertatem
Quam passa et nuditatem
Tu es in prostibulo,

4. Ubi corpus delicatum
Tuum fuit denudatum
Viro a spurcissimo,
Et per vicos nudum tractum,
Fuit autem tunc contectum
Ab angelo santissimo

5. Densitate capillorum,
Ut adstantes tunc per forum
Nuditatem cernere
Nullam in te possent; sancta,
Mea tege tu peccata
Et da mundum vincere.

6. Domum scortae dum includi
Jussa es et tunc deludi
A praefecti filio,
Sed adjuta, confortata,
Nec spernata, sed solata
Angeli colloquio.

7. Cum in loco clausa taetro
Nec ab hoc tu adstas retro
Confortata numine.
Nam te confortavit Deus,
Sponsus tuus atque meus,
Coelesti, virgo, lumine.

8. Ut finires vitam tuam,
Te reliquit totam nudam
Brumali vero tempore;
Sed qui ignis est amoris,
Angelorum hic decoris
Vestem cepit mittere,

9. Cum qua tuam nuditatem
Et algoris feritatem
Posses tu defendere.
Qua tu veste nuditatem
Cordis atque puritatem
Digneris mei tegere,

10. Et nitoris angelorum
Fac cum Deo meum forum,
Ut in hac miseria
Nunc relinquam totum mundum,
Qui me trahit in profundum,
Vera regis filia.

11. Cum tu jussa praesentari
Es in domum lupanari
A pessimo consilio,
Omnes, qui te accesserunt,
Mala morte perierunt
Zabuli auxilio.

12. Meos fac, ut ad te gressus
Faciam nec sim depressus
Bonis in operibus,
Da, ut hoc constanter ago,
Generosa tu propago,
Hoc praestet Dei filius,

13. Tuus amor, tua vita,
Et ut ista fiant ita
Per te, virgo nobilis,
Ut mea incepta vita
Sic virtute sit polita,
Ut Christo sit amabilis.

14. Tandem virgo tu projecta
Es in ignem ut despecta,
Ubi, sancta, propere
Tuam vitam ut finires,
Sed ut poenam non sentires,
Fecit Christus munere.

15. Fac me, virgo, non sentire
Poenas mundi nec perire
In maris hujus flumine,
Sed post te me fac transire
Atque tecum et haurire
De vena potum veniae.

16. Ad hoc mihi det juvamen
Suum per te et levamen
Mater omnis gratiae,
Post quam is in coeli thronis,
Gemmeis fulta coronis,
Sequens regem gloriae.

17. Fac me, virgo, tuum vernum
Scandere post te supernum
Thronum tu eburneum,
Ut tecum post eum eam
Et eum videre queam,
Regem regum omnium.

Scala coeli fol. 216 a.

13. De sancta Agnete.

1. Salve, mitis et benigna,
Omni quippe laude digna,
Agnes beatissima,
Mei cordis tu fiscella,
Quae praefulges velut stella,
Virgo amantissima.

2. Clare rubes sicut rosa
Super modum speciosa,
Pulchrior sed anima.
Fide, quae in te immensa,
Sapientia impensa,
Quae et fuit maxima.

3. Quae a scholis dum reversa
Esses mox tu [es] immersa
Menti urbis filio
Praefecti, qui concupivit
Te, multa tibi promisit,
Consensum conjugio

4. Sibi tu si non negares,
Quem dum, sancta, detestares,
Mox cepisti dicere:
Tu discede a me mortis
Pabulum, sponsum qui fortis
Habeo est genere,

5. Qui nobilior et multum
Te, cujus et semper vultum
Angeli desiderant
Contemplare, cujus pater
Deus est et virgo mater,
Divitiis exuberant;

6. Annulo qui subarravit
Me, dextram meam dotavit
Cinxitque lapidibus
Et in facie signavit,
Sanguis ejus me ornavit,
Strinxitque amplexibus.
Post hanc vitam in aeterna
Fiam dignus ac superna
Tuis sanctis precibus.

7. His auditis in languorem
Incidit propter amorem
Tuum, lecto sternitur,
Quod amore aegrotatur,
Hoc amicis nuntiatur,
A medicis discernitur.

8. Praefectus, dum perscrutaret,
Quis sponsus, de quo jactaret
Ista se virguncula,
Dictum ei est, quod Christus,
Tibi dixit mox praefectus:
Nostra tu jam idola

9. Coram cunctis hic adora,
Aut te duci sine mora
Mando ad prostibulum,
Ubi tota pollueris
Et ut scorta forniceris.
Tu dixisti: Angelum

10. Habeo custodem Dei
Corporis, hoc crede, mei,
Ideo et sordibus
Pollui nequaquam possum,
Fac quod facere vis, assum,
Pati totis viribus.

11. Ubi corpus delicatum
Tuum fuit denudatum
A viro spurcissimo,
Et per vicos nudum tractum,
Fuit tamen mox contectum
Ab angelo sanctissimo

12. Densitate capillorum,
Ut nullus certe virorum
Nuditatem cernere
Tuae carnis posset. Sancta,
Mea tege jam peccata
Et da ultra spernere.

13. Angelus te adornavit,
Tibi vestem qui portavit
De coelo mundissimam,
Cum qua te solus vestivit,
Quam et tibi Christus misit
Quippe et albissimam.

14. Demum vero illustravit
Atque ita conservavit,
Ut omnis ingrediens
Propter scelus immutaret
Sensum, Deum et laudaret
Atque salvus exiens.

15. Agnes vero delicata,
Christo sponso tuo grata,
Cor meum prae omnibus
Innova virtute multa
Et noxa laxa adulta
Tuis dilectoribus.

16. Tunc praefecti venit natus
Cum juvenibus iratus
Solus ad prostibulum,

17. Illos vero repromisit
Atque ipsis sic commisit,
Ut tecum concumberent;
Qui ingressi redierunt,
Te intactam reliquerunt
Ex miro, quem viderant,

18. Invisae lucis spendore.
Natus praefecti furore
Accensus hos increpat,
Miseros et hos appellans
Propter scelus solus intrans,
Quem mox daemon suffocat.

19. Eja, virgo, inimicum
Meum nimis impudicum
Sola tu interfice,
Qui me premit et me laedit
Et nunquam a me recedit,
Et me pie refice.

20. Quod praefectus cum audisset,
Plorans causam inquisisset
Mortis diligentius,
Cui causam respondisti,
Veritatem et dixisti,
Daemonis quod nuntius

21. Strangulando in hac vice
Tuo nato, impudice
Cum me vellet tangere,
Voluntatem adimplendo
Suam, hic me defendendo
Cepit collum frangere.

22. Qui ait, si est, ut dicis,
Mihi meis et amicis
Hodie fac gaudium,
Jesum Christum deprecare,
Ut dignetur suscitare
Mihi meum filium.

23. Sic videbo veritatem
Tuamque immunitatem,
Ejus maleficiis
Meus natus delicatus
Ut non sit nece prostratus
His in aedificiis.

24. Licet dignus hujus rei
Non sis, sed ut virtus Dei
Reveletur, filium
Tuum mox resuscitabo,
Jesu Christi implorabo
De coelis auxilium.

25. Quae tunc Christum invocasti,
Mortuum resuscitasti,
Qui incepit illico
Jesum Christum praedicare,
Idola et detestare
Cuncta et in publico,

26. Qui convertit praedicando
Et ad Christum deducendo
Mox ducentos homines.
Ob hoc omnes clamaverunt
Vulgumque concitaverunt
Deorum pontifices:

27. Hanc maleficam levare
Atque in ignem jactare,
Nam pervertit mentium
Devotarum voluntatem
Ac ducit in pravitatem
Per hoc maleficium.

28. Cum praefectus hoc audiret,
Liberare te nequiret,
Ipse tristis abiit
Atque solam te reliquit,
In quo multum et deliquit,
Sed tamen non rediit.

29. Ignem praecepit incendi
Judex et te apprehendi
Et in illum projici,
Quem in duas diviserunt
Partes [et] te absolverunt
Spiritus angelici;

30. Et se flamma diffundebat,
Furiosum exurebat
Circumstantem populum.

31. Tu exstingue in me ignem,
Agnes, et flammam urentem
Meis in praecordiis,
Sensum non illuminantem,
Animam sed obfuscantem
Plurimis heu vitiis.

32. Cum Aspasius vidisset,
Multum et extimuisset
De tali excidio
Populi, cepit bacchare
Et praecepit penetrare
Collum tuum gladio.

33. Sic in igne gladiata
Es per collum et necata,
Sancta Dei famula,

Christo spiritum commendans,
Laureata secum regnans
Per aeterna saecula.

34. Quod promisit, hoc donavit,
Nam te mire decoravit
Gemmulis nobilibus,
Patri suo praesentavit,
Te matri coadunavit
Sanctis et virginibus;

35. Cum quibus is jubilando,
Deum semper et laudando
Laudibus angelicis,
Hymnizando speciale
Neuma Deo, non est quale
In hymnis et musicis.

36. Eja, Agnes delicata,
Summi regis vere nata,
Fac me tuum famulum
Ad hoc gaudium venire
Canticum et hoc audire
Vobiscum in saeculum.

Scala coeli fol. 215 a.

14. De sancta Apollonia.

1. Ave, felix, o beata,
Ave Christo Deo grata,
Sancta Apollonia,
Quod a Christo adamaris
Et ab ipso collaudaris,
Est ob tuam, domina,

2. Castam atque sanctam vitam,
Quam tenebas redimitam
Multis cum virtutibus.
Vitam tuam decorasti,
Decoratam adornasti
Virtutum coloribus,

3. Paupertate tua vita
Redimita et polita
Fuit et iudustria,
Spe, fide et caritate
Atque morum gravitate
Et cum patientia.

4. Linguam tuam refraenasti
Et hanc vere coartasti,
Mala ne produceret.
Ob quod princeps te artavit,
Duram, tibi et minavit,
Poenam quod adduceret,

5. Nisi mala loquereris,
A fide revertereris,
Virgo sacratissima.
Quem tu sancta respuisti
Ob amorem Jesu Christi
Eligens saevissima.

6. Da nunc mihi, virgo clara,
Cara Christo et praeclara,
Peccata mundi spernere,
Verbà mala devitare
Et profana detestare,
Ne videar succumbere.

7. Meam, pia, pravam mentem,
In peccatis jam foetentem,
Dignare corrigere,
Scaenis jam sum totus plenus,
Totus factus et egenus,
Ignoro quid agere.

8. Ignis in me ardet mundi,
Mei cordis furibundi
Zabuli et pessimi,
Quem in me tu sic exstingue,
Ut incendar illo igne,
Flammis sacratissimi.

9. Propter ignem, quem fuisti
Passa ob amorem Christi
Tui amantissimi,
Qui de coelo te invisit
Et cum angelo remisit
Subsidium altissimi;

10. Quo te virgo confortavit.
Et te sanctam exhortavit
Suo sancto munere,
Ut tu poenam non timeres
Nec honorem diis praeberes
Sed se Deum coleres.

11. Quod fecisti tu constanter,
Passa es et tunc laetanter
Multiplex martyrium,
Tandem vero tu post multa
Pertulisti tunc tormenta
Excussionem dentium.

12. Per hanc, virgo, passionem,
Quam subisti ob amorem
Tui cari domini,
Virgo sancta, me conforta
Et juvamen mihi porta
Tu infirmo homini;

13. Et conforta corpus meum,
Et ne spernas me nunc reum,
Soliditate dentium,
Mihi da per largitatem,
In hac re et voluntatem
Exaudi petentium.

14. Virgo mei audi vota,
Jacentis in mundi rota
Mata et turpissima,
Et, quod peto, non recusa,
Mea mens cum sit obtusa
Vere et densissima,

15. Obcaecata, tenebrata
Denudata, denigrata
Peccata per nefaria.
Quod ignoro neque queo
Cogitare, quae nunc meo
Cordi sunt contraria,

16. Da peccata nunc deflere,
Quod sic possit redolere
Bene mea anima
In conspectu summi Dei,
Ubi esto precor mei
Memor, o dulcissima,

Ut post istam vitam mere
Tecum possim possidere
Vera coeli lumina.

Scala coeli fol. 220 b. — 10, 6 colere Hs.

15. De sancta Barbara.

1. Salve, virtus cordis mei,
Peccatoris atque rei,
Virgo venerabilis,
Mei cordis specialis,
Barbara, nec coaequalis
Tibi est laudabilis.

2. Propter tuam eminentem
Formam atque elegantem
Excelsam construxerat
Turrim pater, firmam nimis
Ad summum usque ab imis,
In qua te recluserat,

3. Hominum ut sequestrata
A tumultu et privata
Esses sic intuitu.
In qua fidem didicisti,
Intus docta dum fuisti
Tu a sancto spiritu,

4. Et baptisma suscepisti
Sanctum in virtute Christi
Patris tunc in lavacro.
In quo ternas tu fenestras
Locari praecipiebas,
Patris at simulacro

5. Vim, quod coluit, fecisti,
Ejus vultum conspuisti
Ipsumque comminuens
Locum secretum subisti,
Colere Deum cepisti
Ipsum pure deprecans,

6. Ut in vita conservaret
Munda te atque ditaret
Sanctis cum virtutibus.
Patre tuo revertente
Tres fenestras et vidente
Dixit artificibus:

7. Tres ad quid instituistis
Fenestras et contempsistis
Mea vos imperia?
Lapicidae dicunt ei,
In hoc nos non sumus rei,
Tua vero filia,

8. Ipsa nobis hoc mandavit;
Te pater interrogavit
Dicens cum complicibus:
Quare Deos confregisti,
Tres fenestras praecepisti
Nostris artificibus

9. In hoc opus collocari?
Et cepisti virgo fari:
Dii hi erant daemones;
Tres fenestrae trinitatem,
Spiritum, natum et patrem,
Illustrantem homines.

10. Quo audito pater fremit,
Ut necaret te exemit
De vagina gladium.
Virgo sancta mox orasti
Et orando perforasti
Tibi in subsidium

11. Lapidem, qui te suscepit,
Et in montem te ejecit,
In quo latitaveras.
Pater te in monte quaerens,
Pastor quidam te tunc pandens,
Hujus mox mutaveras

12. Omnes oves in locustas.
Pater tibi tunc injustas
Poenas solus intulit.
Qui de monte te pertrusit
Atque in cella reclusit,
Custodes constituit.

13. Eja, virgo gloriosa,
Muta mea criminosa
Probra atque crimina,
Vitam meam ac mundanam,
Criminosam atque vanam
A me nunc elimina.

14. Jeronico te praesentavit,
Praesidi, quem adjuravit
Suorum per potentiam
Deorum, ut trucidaret
Te et contra excitaret
Totam suam furiam.

15. Qui te Deos adorare
Jussit, quos tu detestare
Coepisti et dicere:
Visum habent et non vident
Dii tui atque derident,
Qui se volunt colere.

16. Aures habent, non utuntur
His, et ora, non loquuntur,
Dii tui sunt daemones
Pares his, qui eos sculpunt,
Sunt, et qui in hos confidunt,
Tu et omnes homines.

17. Ira tunc repletur praeses,
Sed ad poenas et non deses,
Corpus tuum cerpere
Jussit nervis tunc taurinis
Et fricare cilicinis
Et in cellam ponere.

18. De coelo circumfulsit lux
Te coelorum, in qua dux
Et salvator omnium,
Sponsus tuus, confortavit
Te tuorum et sanavit,
Sancta, plagas vulnerum.

19. Mane praesidi allata
Fuisti, et dum illata
A se tua vulnera
In te cerneret sanata,
Ad te dixit, o beata:
Dii te amant, Barbara;

20. Ob hoc illis nunc libare
Respondisti: Dii sanare
Tui me non poterant,
Nam sunt surdi atque muti
Nec se ipsos sunt adjuti
Nec et se curaverant.

21. Jesus Christus me curavit,
Tuum cor qui induravit,
Ut furore ardeas,
Poenam tibi qui paravit
Et te, miser, excaecavit,
Ut eum non videas.

22. Virgo sancta, tu per Jesum
Christum cor meum jam laesum
Sana multis vitiis,
Sanando virtutes dona,
Conforta, mea matrona,
Virtutum deliciis.

23. Caput tuum verberavit
Malleo, quem applicavit,
Post hoc tua latera
Jussit igne concremari,
Hinc mamillas amputari
Tuas, sancta Barbara.

24. Duci atque jubet nudam
Flagellando te per totam
Civitatem misere.
Angelus de coelo venit,
Veste nova circumdedit
Te ex miro opere.

25. Me vestire, virgo grata,
Veste Christi deaurata,
Caritate sedula,
Ut te amem atque ipsum,
Mundum vincam et sic istum,
Felix Christi famula.

26. Pater versus in furorem
Tuus duxit te in montem,
Ut truncaret gladio
Caput tuum; tunc orasti
Patri Deo ac clamasti
Dicens atque filio:

27. Domine qui extendisti
Coelos terram ac fecisti,
Mihi da, quod postulo.
Dona tibi supplicanti,
Passionem honoranti
Meam, omni populo

28. Scelus omne, et affectum
Suum comple per effectum
Semper de coelestibus;
Ut cognoscat bonitatem
Tuam atque pietatem
Meam in effectibus.

29. Vox de coelo est audita:
Ut petisti, fiat ita
Multo vero amplius.
Veni, pulchra, juvenesce,
Mecum semper requiesce
Patris in cubilibus.

30. Collum pia extendisti,
Patris ensem suscepisti,
Manu qui horribili
Caput tuum amputavit,
Julianam sociavit
Tibi morte parili.

31. Et sic ambae praesentatae
Estis Christo, coronatae
Coronis aureolis
Matrem Christi consequentes,
Christo laete decantantes
Laudem cum coelicolis.

32. Cujus vultum jam videtis
Atque sibi commanetis
Laete et in saeculum;
Me post istam vitam mere
Faciatis hunc videre
Vestrum me pium famulum.

Scala coeli fol. 213 b. — 5, 1 quem coluit Hs.

16. De sancta Caecilia.

1. Salve, virgo delicata,
Nobili ex stirpe nata,
Moribus nobilior,
Facie nempe decora
Velut rutilans aurora,
Fide vero pulchrior,

2. Qua in cunis es imbuta
Atque tota delibuta,
Ut in evangelio
Jesu Christo ostendebas,
Diu noctu quod gerebas
Cordis armariolo.

3. Tuo, cui desponsata
Sponso eras, sic affata
Noctis in silentio:
Ne me tangas impudice,
Rogo, care te amice,
Custodem nam sentio

4. Angelum virginitatis
Meae atque castitatis,
Qui, si me tetigeris
Impudice, te necabit
Sed te vere reamabit,
Caste si amaveris.

5\. Me. Qui dixit: Si quod faris
Approbaris, quod hortaris,
Veritatem faciam;
Sed si virum alienum
Amas plus quam me, et eum
Et te ense feriam.

6\. Quem Urbano destinasti
Et per signa, quae donasti,
Sanctum hunc invenerat;
Cui fidem praedicavit,
Viam regni demonstravit,
Post hoc baptizaverat.

7\. Qui reversus tecum stantem
Angelum vidit, loquentem,
Tenentem de liliis
Coronas rosis stipatas
Duas velut deauratas,
Quas ut Dei filiis

8\. Vobis pradiso tulit,
Unam tuo sponso dedit,
Tibi vero aliam
Dicens: Hae coronae decent
Castis, quae nunquam marce-
scent;
Semper castimoniam

9\. Toto corde adamate
Et in fide semper state
Domini ob gratiam.
Mox Tiburtius ingressus
Odore miro refectus
Ait: Hanc fraglantiam

10\. Liliorum ac rosarum
Miror, odor unde harum
Hiemali tempore?
Cui frater: nos habemus
Coronas, quas et videmus
Quas tu, frater, cernere

11\. Jam non potes sed sensisti
Odoramen nutu Christi,
Nam si tu credideris,
Oculis tuis videbis,
Talem vero et habebis.
Est verum, quod loqueris,

12\. Ait mox Valerianus;
Ergo omnes maneamus
Christiani, pariter.
Qui fuerunt decollati
Ac ab angelis translati
In coelum hilariter.

13\. Eja, virgo gloriosa,
Super modum gratiosa,
Fac me caste vivere
In hac vita, ut coronam
In coelestibus reponam,
Et post hanc recipere.

14\. Tunc Almachius praefectus,
Avaritia illectus,
Facultates quaerere
Coepit horum et te sanctam
Sic Valeriani tamquam
Conjugem arripere.

15\. Qui te jussit immolare
Diis et eos adorare
Aut feriri gladio.
Dum adstantes nimis flebant
Tuam mortem et dolebant:
Hoc est, quod nunc cupio,

16\. Mei cari, aiebas,
Dicens hoc, quod sentiebas;
Non est florem perdere
Juventutis sed mutare
In melius, lutum dare
Et aurum accipere.

17\. Hic qui nunc reliquit simplum,
Christus ei reddit duplum
In aeterna gloria.
Credimus haec, quae dixisti,
O electa Jesu Christi
Famula Caecilia.

18\. Ubi nempe baptizavit
Quadringentos et mutavit
Urbanus episcopus,
Quos Christus ad se vocavit
Laureisque coronavit
Omnes in coelestibus.

19\. Unde Praeses te vocavit
Ad se et interrogavit
Tua de prosapia
Atque de religione,
Quae jam certans in agone
Dixisti, Caecilia:

20. Nobilis sum Christiana,
Tua quaestio est vana,
Sultum et initium
Est a viro sapienti
Rationem et habenti,
Magnum quod est vitium.

21. An nescis, quod vivificandi
Te atque mortificandi
Potestatem habeo?
Desine, loqui probrose,
Dixit, atque criminose
Tibi pie suadeo.

22. In hoc esse te mentitum
Probabo ut impudicum,
Nam in hoc tu falleris;
Tu quidem mortificare
Corpus potes sed non dare
Vitam certe mortuis.

23. Nos qui nomen Dei scimus,
Tu ut putas, non perimus,
Non negare possumus.
Tunc te jussit adorare
Deos suos et libare,
Vir impudicissimus.

24. Miror te jam excaecatum,
Praeses, visu et orbatum
Ac ubi amiseris
Oculos, ut dicas eos
Lapides constare deos,
Quae probare poteris,

25. Si tangendo mittas manum;
Tuum deum esse vanum,
Mox ipse reperies,
Saxeum ac deauratum
Mihi esse suum statum,
Quod non visum praevales.

26. Caecilia, o visum meum
Aperi, ut cernam eum
Qui me vult seducere,
In peccatum deducendo
Viribusque resistendo,
Ut hunc possim vincere.

27. Tunc iratus praeses mente
Totam jussit bulliente
Te cremare balneo,
Nulla poena sed premebat
Te, ipse praecipiebat
Decollari rumpheo [sic].

28. Spiculator maledictus
Collo tuo dedit ictus
Tres nec caput abstulit,
Semivivam te beatam
Et reliquit, Deo gratam,
Qui hoc tibi contulit.

29. Nam tres dies postulasti
Ab eo, quos impetrasti,
Quibus distribueras
Tua cuncta, quae habebas,
Egenis haec tribuebas
Et hos commendaveras

30. Urbano, quos convertisti,
Post hoc sanctam emisisti
Tradens Christo animam.
Corpus tuum qui humavit,
Ut petisti, consecravit
Domum in ecclesiam.

31. Eja, virgo veneranda,
Omnibus atque amanda,
Beata Caecilia,
Christus ob hoc te amavit
Et in regno complantavit
Inter coeli lilia,

32. Et martyribus adepta,
Et choreis es insepta
Electarum virginum.
Cum his cantas incessanter
Laudans sedulo gaudenter
Jesum, Dei filium.

33. Sancta virgo curialis,
Mea tota specialis,
Beata Caecilia,
Aerumnali in hac vita
Da, ut semper vivam ita,
Ut spernam odibilia.

34. Ut post hanc in coeli regno
Tecum et a Dei agno
Summam tunc virgineam
Coronam, quae non marcescit,
Sed ut splendens lux fulgescit,
Regnum et possideam.

Scala coeli fol. 218 a. — 4, 5 remeabit Hs. — 20, 3 Thörichtes B e g i n n e n.

17. De sancta Clara.

1. Ave prudens et divina,
Mente tota columbina,
Clara venerabilis,
Agni Dei magni clara,
Sponsi summi sponsa cara,
Omnibus laudabilis.
Virtutum praefulgens gemma,
Decorata quippe stemma,
Pulchra magis specie,
Emicasti plus sophia,
Magis fide, virgo pia,
Excelleris gratia.

2. Que cum rege regum gaudes,
Has devotas sume laudcs,
Virgo beatissima,
Memor esto, precor, mei
In conspectu summi Dei,
Sponsa Christi optima.
Ad me aurem et inclina,
Virgo, tuam nec declina
A me tuo famulo,
Sed de coelis jam dignare,
Mihi gratiam donare
Omni atque populo.

3. Castitatis vas electum,
Fac me Deo vas perfectum,
Mundans me a sordibus,
Ut det mihi castitatem
Nec non mentis puritatem,
Tuis ora precibus.
In procella piscis more
Tu vixisti in labore,
Pulchra Sion filia,
Declaratum sidus mundi,
Victrix freti tam profundi,
Christo me concilia.

4. Ebur candens cum saphiro
Radians in mundi gyro,
Ora pro me Dominum
Vitam meam fac tranquillam,
Ut rapacem vitem Scyllam,
Voratorem hominum.
O columba speciosa,
Clara, virgo gratiosa,
Digna stirps et domina,
Caritate me egenum
Dita, munda sorde plenum
Tua per precamina.

5. Coeli vernans margarita,
Virgo labe non attrita
In hoc vili saeculo,
Virgo felix, praeelecta,
Nato virginis dilecta,
Ora pro me sedulo;
Qui te fecit thronum suum,
Concupivit vultum tuum
Prae multis virginibus;
Gratiosum mihi Deum
Fac et dona, ut per eum
Concordem fidelibus.

6. Decus mundi, virgo pura,
Hostis rumpe lora dura,
O laudanda Domina;
Norma morum honestorum,
Spes et salus peccatorum,
Nobis da solamina.
Ora Deum pro peccatis
Omnis Christianitatis,
Ut donentur singula;
Me commendo Deo caeli,
Tua prece cum fideli
Solvens mea vincula.

7. Corpore vere putresco,
Anima atque sordesco
Scaenis in veteribus,
Ergo in me dele notam
Scaeni, meam vitam totam
Purga a sceleribus,
Quae in me nimis creverunt,
Quae et certe privaverunt
Donis me coelestibus;
Ob hoc meam purga vitam,
Animam et fac politam
Multis cum virtutibus

8. Clara, virgo veneranda,
Mihi adsis in horrenda
Hora et saevissima
Meae mortis ad solamen
Animaeque ad tutamen
Prece suavissima.

Praevia te mihi, peto,
Ut sis, virgo, vultu laeto
Ante thronum Domini,
Judicis districti, veri,
Irati atque severi
Misero tunc homini.

9. Claustrali poena consumpta
Requiei es assumpta
Mox beatitudinis.
Aeternae, ubi nunc gaudes
Infinitas audis laudes
Omnis multitudinis
Sanctorum archangelorum,
Angelorum et thronorum
Ac sanctarum virginum,
Principumque confessorum,
Martyrum atque doctorum
Ac sanctorum omnium.

10. Ubi sponsum tuum vides,
Cum quo semper vere rides
Semper et intueris,
Ejusque cum Deo patre
Sua benedicta matre
Pace bona frueris.
Hunc, Clara, me fac videre
Atque secum congaudere
Et Maria virgine,
Regnum suum possidere,
Sibi semper commanere
In coelesti culmine

Scala coeli fol. 122 a. — 1, 8 stemma als Acc. graec. zu fassen? — 7, 1 vero Hs.

18. De sancta Dorothea.

1. Salve, virgo gratiosa,
Super omnes speciosa,
Sed fide pulcherrima,
Dorothea gloriosa,
Et ex stirpe generosa
Virgoque tenerrima.

2. Dominus te adamavit,
Ideo et praeditavit
Benedicto nomine,
Dum te sanctam dedicavit
Dorotheamque vocavit
In baptismi flumine.

3. Doros virtus appellatur,
Et thea dea vocatur,
Hinc Dorothea diceris,
Quia dea virtuosa,
Fulgens velut rubens rosa
Hominum prae filiis.

4. Quod tu digne sis vocata
Dorothea, virgo grata,
Hoc patet in literis,
Ex quibus est adunatum
Vocabulum et comportatum
Tui sancti nominis.

5. Ex hoc omni laude digna,
Virgo sancta et benigna,
Nec laudari sufficis
Propter multa, quae fecisti,
Bona tuis et dedisti
Famulis et efficis

6. Omni quippe te petenti.
Mihi sincere roganti
Dona, quod desidero
Ex affectu cordis mei,
Et ne spernas preces rei,
Sed da, quod petiero.

7. Dorothea, roris plena
Coeli, cor meum serena
Deitatis gratia,
Quod est sorde obvolutum,
Multis malis et imbutum,
Absque sapientia.

8. Munda hoc et lumen caeli
Tuo servo tam fideli
Infunde suaviter,
Sancti spiritus virtutem,
Carmine te hoc ut laudem
Tota mente dulciter.

9. Dominus per D signatur,
A quo mundus recreatur
Suis donis coelicis,
Omnia se postulanti
Tribuens perseveranti,
Escam dans famelicis.

10. Hic prae multis praedotavit
Parentes tuos, ditavit
Romanis divitiis.
Tempore vero illorum
Crevit cultus idolorum
Magnis cum malitiis.

11. Ob hoc Dorotheus pater
Tuus, Dorothea mater,
Conspernentes idola
Romam, argros reliquerunt,
Vineas, castra spreverunt
Fugientes subdola

12. Hominum corda malorum,
Perfidorum, barbarorum,
Euntes Cappadociam,
Ubi Deus te creavit
Lavacro ac totam lavit
Infundendo gratiam.

13. O omnium artificem,
Effecit qui participem
Fidei te luminis,
Quo te sanctam illustravit
Intus, extra et ornavit,
Mirae pulchritudinis

14. Prae puellis regionis
Hujus esses, multis donis
Super hoc ditaverat,
Castitate falleravit,
Bonitate decoravit,
Quibus te vestierat.

15. Quod dierum tunc antiquus
Castitatis inimicus,
Sathanas non sufferens.
Qui praefectum in amorem
Terrae tuum et ardorem
Fabricium exaestuans,

16. Multa tibi, qui promisit,
Tua virtus nec admisit,
Quaerens te in sociam.
Quasi lutum haec sprevisti,
Sponsam Christi te dixisti
Assumens audaciam.

17. R rex regum, ob hoc ita
Te dilexit in hac vita
Tuis prae comparibus,
In cathasta dum praefectus,
Contra te ira erectus,
Supliciis mortalibus

18. Corpus tuum peramoenum
Ac jucunditate plenum
Ferventi perfunderet
Oleo, ut tecum staret
Refrigeriumque daret,
Ut si quis id ungeret

19. Balsamo. Tu me, beata
Dorothea, Christo grata,
Nunc perunge coelitus,
Corpus meum emundando
Intus, extra et purgando
Dono sancti spiritus.

20. Multi vero hoc videntes
Paganorum, admirantes
Stupendum miraculum
Inter se et compungentes,
Tota mente conquaerentes
Unanimes ad Dominum.

21. Omnipotens O dicitur,
Quod in hoc ostenditur,
Tu quod in ergastulo
Dies novem macerata
Nec fame attenuata
Sed pasta ab angelo

22. Esses, quem tunc tibi misit.
Te praefectus suo jussit
Tribunali sistere.
Pulchrior apparuisti,
Ante visa quam fuisti,
Qui te fecit credere

23. Diis suis et adorare
Illos, quos tu detestare
Cepisti ut odibiles.
Deos nostros ni adores,
Crucis poenas non evades.
Dii tui sunt daemones,

24. Virgo sancta, tu dixisti,
Sponsum tuum et petisti,
Ut vastaret idolum,
Quod convertit in instanti;
Sunt et multi baptizati
Suum per archangelum.

25. T demirat te benignam,
Prae multis fore condignam
Dei amicitia,
Propter ea, quae tu passa
Es martyria nec lassa
Facta per supplicia.

26. Nam suspensa laceraris
Uncis atque flagellaris
Flagellis asperrimis,
Ad mamillas virginales
Faculae junctae ardentes
Sunt, dehinc recluderis

27. Carceri, reducta mane
A Deo sanata plane
Vulnera sunt corporis,
Quae cremando sunt illata
Tibi, virgo illibata,
Atque tui pectoris.

28. Virgo sancta, cordis mei
Peccatoris atque rei
Sana nunc foramina,
Pupugerunt quae peccata
Ampla, longa atque lata,
Tua per precamina.

29. H te designat humilem,
Sponso tuo amabilem
Fore, Dei filio,
Omnia, quae postulasti
In agone, impetrasti,
Cujus tu auxilio;

30. Ut in scriba ostendisti,
Theophilo, dum promisisti
Poma tu cum rosulis,
Dum per portam ducereris,
Capite ut plectereris,
De sponsi tunc oraculis.

31. Dum ad locum tu venisti
Passionis, petivisti
Tuis pro fidelibus,
Ut hi omnes salvarentur,
A poenis eruerentur
A falsisque criminibus;

32. In fine contritionem,
Culparum remissionem,
Haec, o beatissima,
Mihi tu in fine dona,
Dorothea, virgo bona,
Mea dilectissima.

33. E designat, quod elegit
Christus te, qui et vocavit,
Dicens: veni propera,
Omnia quae postulasti,
Et majora impetrasti,
Ad me jam accelera.

34. Inclinasti, virgo, caput,
Stetit puer mox te apud
Veste sparsa aureis
Stellis et discalceatus,
Purpura, veste ornatus
Crispatis cincinniis.

35. Afferens poma cum rosis
Nimium deliciosis
Ac de viridario
Tui sponsi delicato
Et ab ipso complantato
Mundi a principio.

36. Obsecro, dixisti, feras
Theophilo, mi frater, eas
Scribae ad palatium.
Dictis his es decollata,
Anima Christo allata,
Regi regum omnium.

37. A ancillam Jesu matris
Te signat et Dei patris,
Quam sequendo concinis
Carmen novum, speciale,
Quo non invenitur tale
In hymnis et canticis,

38. In hoc laudes referendo
Deo, semper hymnizando,
Quod de hac miseria
Elevavit te ad coelos,
Ubi angelorum melos
Audis cum laetitia.

39. Eja, virgo gloriosa,
Dorothea, vernans rosa,
Praecordialissima
Mei cordis tu electa,
Ac prae multis praeelecta
Atque amantissima,

40. Meam vitam nunc mundare
Tua virtute dignare
Cunctis a piaculis,
Cunctis atque a peccatis,
Die, noctu praeparatis
Et enormis [!] maculis,

41. Ut post finem hujus vitae
Tecum psallans laudem rite
Christum, sponsum virginum,
Sequens digne genitricem,
Peccatorum adjutricem,
Matrem regis omnium

42. Regum atque populorum,
In supremo qui coelorum
Servientes praemiat
Sibi bono sempiterno,
Quod jam est et ab aeterno
Fuit et non finiat.

Scala coeli fol. 211 b. — Acrostichon von Str. 8 an: „Dorothea". — 1, 3 pulcherior Hs. — 2, 4 deitavit Hs. — 8, 5 laudare Hs. — 23, 6 daemonia Hs. — 25, 1 demirant Hs. — 33, 3 propere Hs. — 41, 2 laudare Hs.

19. De sancta Juliana.

1. Salve, candens margarita,
Multis dignis quae polita
Es virtutum floribus,
Tua, sancta virgo, vita
Naturali redimita
Decore, plus moribus.

2. Tibi laudem decantare,
Toto corde hymnizare
Gliscit meus spiritus;
Hinc de coelis distillare,
Ipsum virgo irrorare
Rore coeli coelitus.

3. Quo perfusus inardescat
Te laudando, nec tepescat
Laudem tibi canere,
Vis amoris sibi crescat,
Te laudando invalescat,
Veni, virgo, propere.

4. Virgo sancta, Juliana,
Christo cara, nam mundana
Quaeque detestaveras,
Et sic omnia profana,
Ac quae videbantur vana,
Nihil reputaveras.

5. Mea virgo o dilecta,
Super omnes praeelecta,
Fac me mundum spernere,
Ut a me quae sunt neglecta
Immundi mundi secta,
Valeam refundere.

6. Sponsum tuum convicisti,
Dum paganum hunc sprevisti,
Virtute martyrii
Et amore Jesu Christi,
Cujus ope elisisti,
Summi patris filii.

7. Tu me fac, ut spernam mundum,
Ne me mergat in profundum
Tenebrosi barathri,
Purga meum cor immundum
Et purgando fac rotundum,
Sponsa Dei filii.

8. Sponsum tuum dum carnalem
Sprevisti, mox paternalem
Iram concitaveras
Contra temet bestialem,
Poenam tunc tulisti talem,
Prius quam non noveras.

9. Qui te sponso praesentavit,
Qui mox furens verberavit
Corpus tuum nobile,
Dehinc totum laceravit
In rotali quam paravit
Poena miser misere.

10. Post in carcerem te trusit,
Ubi Sathan tibi misit
Crudelem suum aemulum,
Cum vidisti hunc renidit [sic]
Tua virtus, quae elidit
Conturbans diabolum.

11. Qui accedens dixit tibi:
Christus, sponsus tuus, tibi
Misit suum nuntium
Me, ut scias, quod non viri
Hujus sufferas plus diri
Martyrii supplicium,

12. Sed ei consentias
Et voluntatem facias
Ejus in conjugio,
Ut misere non pereas
Nec poenas tu sustineas
Crucis in supplicio.

13. Dominum tu mox petisti,
Ut amore Jesu Christi
Tibi hunc notesceret;
Supplicans obtinuisti,
Paranymphus dixit Christi,
Daemon quod exsisteret.

14. Quem ligasti cum cathena,
Vincta qua eras, amoena,
Quaerens hunc de genere;
Qui respondit sum egena
Creatura, igne plena,
Urens semper misere,

15. Ad te missa ut pervertam
Tuum virgo et avertam
Cor a castimonio [sic].
Reddam, dixisti, apertam
Hanc malitiam, repertam
Christi adjutorio.

16. Quem ad terram collisisti,
Juliana, sponso Christi,
Cathena percutiens,
Post quam ipsum sic vicisti,
Verberando confudisti,
In lacum projiciens.

17. Tentatorem sic me meum
Superare fac et eum
In cisternam jacere
Confusionis tamquam reum,
Me ne ipse et cor meum
Ultra possit vincere.

18. Ob hoc Christus visitavit
Sponsus tuus, qui amavit,
Te de coelis propere,
Tua virgo et sanavit
Vulnera te atque lavit
Tuo sacro sanguine.

19. Mea, sancta virgo, sana
Vulnera atque deplana
Mortalia foramina,
Pupugerunt quae peccata,
Quae profunda sunt et lata,
Tua per precamina.

20. Tandem capite truncaris,
Ubi Deum precabaris
Pro tuis servientibus,
Ubi lapis angularis,
Tuus sponsus salutaris,
Tuae de colestibus

21. Annuens preccationi,
Addens: Quidquid a me boni
Tuus postulaverit
Famulus fidelis doni,
Continent quod coeli throni,
Illud obtinuerit.

22. Pro me ergo pete, pia,
Sancta matre cum Maria
Et cum sanctis omnibus,
Ut pandatur mihi via,
Vera coeli galaxia,
Meis et fidelibus,

23. Ut post istam vitam mere
Ipsum possimus videre
Claris cum obtutibus,
Regnum suum possidere
Atque sibi commanere
Semper in coelestibus.

Scala coeli fol. 221 a. — 10, 5 quem Hs. — 10, 12 martyrii Hs. — 22, 4 pandetur Hs.

20. De sancta Katharina.

1. Salve, virgo gloriosa,
Vernans velut rubens rosa,
Katherina nobilis,
Tu in vultu speciosa,
Super multas gratiosa
Multumque laudabilis.

Costi regis sola nata,
Alexandrinaque nata,
Matris nata unica,
Clare rubent tuae genae
Et jucunditatis plenae
Velut mala punica.

2. Licet tua pulchra forma,
Eras tamen vera norma
Incitatis, Domina,
Ob hoc Christus te amavit,
Intus, extra decoravit
Virtutibus per omnia.
Quibus tu jam me vestire
Atque plene amicire
Extra et in anima;
Tuam laudem certe quaero,
Sine dolo, corde mero,
Cor meum illumina.

3. Sapientem fac me, pia,
Ut te laudem, virgo dia,
Diva sapientia.
In hac mundi mali vita
Me non vita sed me dita
Pneumatis nunc gratia,
Qua et fari possim de te
Carmine in isto laete
Tuis ac operibus,
Mirabilia quae vere
Omnia satis fuere,
Exalto virtutibus.

4. Katherina, praeelecta
Christo es atque dilecta
Prae multis virginibus;
Ob hoc te illuminavit,
Septem artibus dotavit
Plene liberalibus;
Quibus sancta tu fecisti
Horrenda, dum arguisti
Caesarem Maxentium,
Quando populum artavit,
Deo qui sacrificavit,
Ad simulacra gentium.

5. Quae tunc aiebas: Vana,
Muta sunt atque profana
Omnia daemonia,
Fallunt omnes audientes
Se atque in se credentes,
Dicentes fallacia.
Ex hoc Caesar convocavit
Rhetores, quos provocavit,
Ut te Christi famulam
A catholica moverent
Fide, quoque amoverent
Eorum per prudentiam.

6. Quos tu, virgo, superasti,
Christi virtute aequasti
Sanctis mox martyribus,
Ipsis dans coronam vitae,
Ignem qui tulere, mite
Regnant in coelestibus.
Meam belluinam mentem
Convertas ac saevientem
Tuis cum virtutibus
Tuis atque sanctis donis,
Fac ut fruar cunctis bonis
Tecum in coelestibus.

7. Quapropter hic tortoribus
Praecepit et lictoribus,
Corpus tuum nobile
Caederent cum nervis diris,
Plagis multis atque miris,
Omnibus amabile.
Qui hoc virgis ceciderunt,
Semivivum reliquerunt
Cunctis in spectaculum;
Postremo, sancta, retrusa
Es ab ipso et reclusa
Tetrum in ergastulum.

8. Ubi te tunc visitavit
Christus, cruenta sanavit
Dira tua vulnera,
Et te piam confortavit
Atque sibi adunavit
Per persancta foedera.
Qui columbam destinavit,
Quae te esca coeli pavit,
Missa de coelestibus,
Qua pascuntur sancti Dei
Omnes, qui cohaerent ei,
Sanctis cum spiritibus.

9. Dehinc mira tu fecisti
Praedicando, cum vicisti
Reginam, Porphyrium,
Pariter qui crediderunt,
Sanguinem et effuderunt
Propter Dei filium.
Fac cum his ut credam semper
Corde sincero constanter
Dei patris filio,
Ut reficiar coelesti
Carne ac cruore Christi
Migrans de exsilio.

10. Demum multiplex paratur
Poena et horrens minatur
Saeva ac terribilis,
Bis binae parantur rotae
Ferreis et circumseptae
Cultris acutissimis.
Angelus tunc molam illam
Mox redegit in favillam
Magnum necans populum,
Qui profanos coluerunt
Deos ac adoraverunt
Paganorum gentium.

11. Caesar furit velut fremens,
Corde moesto, nimis gemens
Reginam, Porphyrium
Populumque interemptum,
Sese cernens et contemptum,
Applicuit tunc gladium,
Dicens: Licet me confusum
Cernam regem et delusum
Arte tua magica,
Quae seducis totum mundum
Et demergis in profundum,
Atque diabolica;

12. Meis tamen diis liberare [sic],
Quibus cupis rebellare,
Demam caput gladio.
Quae, parata, tu dixisti,
Sum, amore mori Christi
In hoc brevi stadio.
O beata Catharina,
Te de coelis vox divina
Hinc confortat: Gaudeas,
Dicens, nata, constans esto,
Mea sponsa, tibi asto,
Tecum sum, nil paveas.

13. Caesari tu respondisti:
Comple, oro, quod cepisti,
Parata sum ad omnia
Tormenta, quae praeparabis
Nec me unquam declinabis
A Deo per supplicia.
Qui te jussit decollare,
Quae cepisti tunc orare
Pro tibi servientibus,
Dicens: Jesu Christe bone,
Me exaudi in agone
Meis pro fidelibus.

14. Ut omne, quod a te petunt
Et hoc obtinere credunt,
Ipsis large tribue,
Ut cognoscant deitatem,
In hoc tuam bonitatem,
Rex regum et Domine.
Vox de coelo est audita:
Ut petisti, fiat ita,
Cara mea famula,
Veni mecum conregnando,
Sanctis meis congaudendo
Per aeterna saecula.

15. Katherina decollata
Tunc fuisti et dotata
Multis magnis dotibus,
Quibus sancti sunt dotati,
Qui cum Deo coronati
Regnant in coelestibus.
Dotem Pauli suscepisti,
Decollata cum fuisti,
Fundens lac pro sanguine,
Agnae confortationem,
Margarethae optionem
Pastumque Magdalenae.

16. Katherina, hinc citata
Cum Johanne et vocata
Eras ad coelestia,
Cum Clemente sepulturam,
Cum Nicolao per tumbam
Liquoris stillicidia.

Angelorum es deducta
Coetibus ad montem Sina
  Ipsis alternantibus,
Ab his vero in sepulchro
Es sepulta praeparato
  Ab ipsorum manibus.

17. O beata Katherina,
Aures tuas nunc inclina
  Pie mihi misero,
Mihi praebe tunc conductum,
Cum post mundi hujus luctum
  Solus hinc abiero.
Mea sancta sis tutatrix,
Peccatorum expugnatrix
  Meorum mitissima,
Cum pro tuis exorando
Ipsis atque defendendo
  Mater sis fortissima.

18. Non te tamen solam cito,
Tecum certe sed unito
  Matrem omnis gratiae,
Beatorum angelorum
Chorum et archangelorum
  Ducesque militiae
Martyrum atque sanctorum,
Chorum vero confessorum,
  Eremitarum omnium,
Postremo quippe sanctarum
Virginum et electarum
  Mihi in subsidium.

19. Dorotheam, Margaretam,
Magdalenam et Agnetam [sic],
  Martham, Christi hospitam,
Appolloniam, Luciam, [illegible]
Scholasticam, Julianam,
  Cum his sanctam Ursulam;
Ut post hanc vitam egenam
Ad aeternam ducant coenam
  Tecum ad coelestia,
Ut vobiscum fruar bonis,
Coelicis aeternis donis
  In aeterna gloria.

Scala coeli fol. 207 a. — 2, 4 Ab hoc Hs. — 12, 1 ob für: Meis tamen diis (dîs) libare?

21. De sancta Lucia.

1. Salve, virgo, sponsa agni,
Nati patris Dei magni
  Et Mariae virginis,
Virgo luci comparata,
Tu Lucia nominata,
  Nobilis originis.

2. Ut lux tua, sic lucebat
Vita sancta et fulgebat
  Castitate nobili,
Vitam ut aurora ducens,
Fide vero ut sol lucens
  Fulgore mirabili.

3. Nam coelestem hic duxisti
Vitam, caste dum vixisti,
  Ideo beatior
Ob hoc tua, Dei nata,
Cunctis erat vita grata,
  Deo tamen gratior.

4. Dum audires dilatatam
Agathae famam beatam
  Totam per Siciliam,
Ut haec signis corruscaret
Et, qui illic properaret,
  Inveniret gratiam,

5. Quae cum matre properasti
Illuc atque hanc sanasti
  Mox a fluxu sanguinis,
Ad sepulchrum dum jacentes
Ambae jacuistis flentes
  Gratia oraminis.

6. Ubi jacens obdormisti,
Agatham sanctam vidisti
  Inter turmas virginum,
Christum cum his collaudantem,
Hymnum novum decantantem
  Regi regum omnium.

7. Tu a fluxu meam mentem
Sana, in peccatis nantem
Carnalis malitiae,
Virtutum tu lux et forma,
Mihi, peto, quod sis norma
Verae pudicitiae.

8. Quae de coelo dixit: Pia
Soror mea, o Lucia,
Quid a me tu postulas,
Quod matri potes praestare,
Nam te Christus sociare
Cupit inter famulas

9. Suas, inter quas tu talis
Eris, ego jam sum qualis
Per palmam certaminis.
Quae dum esses excitata,
Matri tuae sic affata
Es: A fluxu sanguinis,

10. Mea mater, quod sanata
Es, Deo sis rogo grata,
Amplius non nomina
Mihi sponsum, sed nunc dona
Facultates atque bona,
Quae mea sunt omnia.

11. Claude prius mihi visum,
Dixit, et, quod tibi visum,
Sit de facultatibus,
Manu tu fac largiendo
Pauperum et consumendo
In necessitatibus. —

12. Hoc, quod tu das moriendo,
Ob hoc das, quod non sumendo
Tecum ferre poteris,
Sed largire hos dum vivis,
Habere post mortem si vis
Gloriam cum superis.

13. O mea cara Lucia,
Virgo sancta atque pia,
Fac me jam relinquere
Res fallaces ante mortem,
Ut Deum vivum et fortem
Possim tecum cernere.

14. Mox dum mater haec audisset,
Sensum tuum et sensisset,
Fit rerum distractio,
Pauperum dantur ad usus,
Sponsus mox ira perfusus
Tradidit Paschasio

15. Te et velut Christianam
Accusavit ac profanam;
Qui ad sacrificia
Invitabat idolorum:
Deo libabo deorum
Corpus, nam substantia

16. Mihi deest, tu dixisti.
Qui respondit: Consumpsisti
Hanc cum corruptoribus,
Ideo ut scorta faris,
Quod et esse tu probaris
In responsionibus.

17. Corruptores nunquam scivi,
Quod nec mente concupivi,
Tu corruptor hominum
Es, qui Christianis suades,
Ut relinquant, ob hoc torques,
Creatorem omnium. —

18. Verba tua tunc cessabunt,
Dum tortores applicabunt
Verbera durissima. —
Non cessabunt Dei verba,
Licet poena sit acerba
Atque immanissima.

19. Tu es ergo, dixit, Deus?
Non, sed hic est sponsus meus,
Mihi qui dat gratiam,
Spiritum sic respondendi.
Qui te fecit apprehendi
Dicens: Jamjam faciam

20. Te ut scortum violari
Publice in lupanari
Et sic tu privaberis
Spiritu eloquente. —
Et tu sine mea mente
Hoc tamen si feceris,

21. Gratia hac non privabis,
Me, sed certe duplicabis
Coronam in praemium.
Unde nunquam meum sensum
Dabo tuum ad consensum,
Sed jam ad supplicium

22. Corpus meum. Quid moraris?
Fac in cito, quod minaris,
Fili o diaboli,
Hoc quod dicis; tu non mora,
Comple totum in hac hora
In conspectu populi.

23. Eja, virgo, fac constantem
Meam mentem vacillantem
Nimis in virtutibus,
Ut declinem a peccatis
Et post hanc vitam beatis
Coeli fruar sedibus.

24. Qui nimis cepit furire,
Jussit lenones venire,
Ut tibi illuderent.
Per se illis hoc indixit,
Spiritus sanctus te fixit,
Quod hi tunc non poterant

25. De hoc loco te movere,
Qui mox mille adhibere
Viros, plura paria
Boum jussit, nec moverunt
Unde omnes clamaverunt:
Quae haec maleficia!

26. Tu, Paschasi, quae haec vides,
Operatur in me fides,
Nam si decem milia
Adhuc illis adhibereres,
Nec me certe sic moveres
Per Dei beneficia.

27. Copiosum qui accendi
Jussit ignem et perfundi
Te ferventi oleo,
Qui cum te nec sic necavit,
Alta voce mox clamavit:
Vide o quod doleo.

28. Amici, qui audierunt
Hoc, ipsius immerserunt
Gutturi mox gladium;
Quae nec vocem amisisti
Sic sed omnibus dixisti:
Dico vobis gaudium,

29. Mortuo Maximiano,
Viro pravo et profano
In peccatis hodie
Atque Diocletiano
Expulso de regno vano,
Data pax ecclesiae.

30. His dictis es procurata
Sacramentis, o beata,
Christo tradens animam.
In quo loco es humata
Et ecclesia fundata
Tibi tunc ad gloriam.

31. Et ad coelos es translata,
Ubi regnas coronata
Aurea coronula
Martyrum et praemiata
Praemio atque dotata
Et gaudes in saecula.

32. Eja, virgo benedicta,
Dele mea nunc delicta
In hoc vili saeculo
Omnia atque me dita
Cunctis bonis in hac vita,
Hoc te pie postulo;

33. Ut post istam coronari
Merear atque locari
Inter turmas virginum,
Cum ipsis [et] decantare
Laudes atque jubilare
Regi regum omnium.

Scala coeli fol. 219 a. — 20, 4 fehlt eine Sylbe. — 24, 4 leones Hs.

22. De sancta Margaretha.

1. Delicata o puella,
Salve, nimium tenella,
Multum delectabilis,
Margaretha, Deo grata,
Antiochiaque nata,
Omnibus amabilis.

2. Quae nutrici eras data
Et ab ea informata
Fide et in flumine
Tandem vero baptizata,
A peccatis ac mundata
Trinitatis nomine.

3. Patri tu eras exosa
Propter fidem, gloriosa,
Cara vero Domino,
Qui te sanctam adamabat
Et dilectam faciebat
Omni pio populo.

4. Humilis sed et formosa
Eras multum gloriosa
Cunctis te cernentibus.
Tu nutricis tunc pascebas
Oves atque nutriebas
Tuis cum comparibus.

5. Contigit ut te videret
Transiens et affectaret
Praefectus Olybrius,
Qui legatos mox mittebat,
In amore nam tremebat
Tuo velut ebrius.

6. Cum fuisses praesentata
Sibi et interrogata
De genere et nomine,
Respondisti, o beata,
Margaretha sum vocata,
Nobilis ex sanguine.

7. Tertium vero adjecit,
Propter quod te interfecit,
Quod erat religio.
Ad quod: Credo, tu dixisti,
Inquisita dum fuisti,
Jesu, Dei filio.

8. Qui respondit: Tibi certe
Duo licent, ut aperte
In tua patet specie,
Margaretha quod vocaris,
Nobilis et habearis,
Liquent haec in facie.

9. Nam ut candens margarita
Tua forma splendet ita,
In quo bene nobilis
Esse certe approbaris,
Ut tu ipsa de te faris,
Nimis es amabilis.

10. Tertium, quod colas Deum,
Quem Judaei tamquam reum
Occiderunt misere,
Pulchra tibi, o puella,
Non videtur et tenella
Prae istis competere.

11. Cum pro nobis affirmasti
Passum, statim concitasti
Contra te Olybrium,
Qui in carcerem te trusit,
Signis solus et reclusit
Fortiter teterrimum.

12. Altera die vocata
Fuistique praesentata
Ejus tu praesentia.
Cum adstares tribunali,
Ut nil patiaris mali,
Hic cum vehementia

13. Dixit: vana miserere
Puella tui vere, vere
Laniari faciam
Corpus tuum in tortura,
Diis nostris libare thura,
Qui dant cunctis gratiam.

14. Illum, quem tremiscit mare,
Solum, volo adorare,
Venti et obediunt;
Dii tui sunt dolo pleni,
Ut sic dicam, sunt obscoeni
Et bonos impediunt.

15. Qui te jussit verberare,
Corpus tuum laniare
Baculis et fustibus,
Quod et fuit laceratum
Atque plagis vulneratum
Malis a tortoribus,

16. Tuus sanguis ut manaret,
Totam terram et rigaret,
Cunctis ut adstantibus
Esset horor intuere,
Solus atque saevus vere
Praefectus Olybrius

17. Faciem cooperiret,
Sanguinem ne hunc videret,
Vir impudicissimus.
Post hoc te incarceravit
Ubi, tecum qui pugnavit
Draco immanissimus,

18. Tibi sese praesentavit,
Glutiendo consumavit
Totam te amabilem.
Quem, signando cruce Christi
Te, per medium scidisti
Daemonem horribilem.

19. Qui in speciem mutavit
Hominis se et tentavit,
Ut te sic deciperet.
Quem orando mox vicisti
In amore Jesu Christi,
Ut ad te tunc diceret:

20. Cessa mea de persona,
Margaretha, virgo bona,
Tibi nunc sufficiat,
Ne de mea dignitate
Me tua et potestate,
Oratio dejiciat.

21. Potestate inimicum
Superare impudicum
Fac me, dilectissima,
Meum, nimis qui est fortis,
Aperit qui portas mortis
Probra per spurcissima.

22. Cui mox dedisti vicem
Ejus calcando cervicem,
Interrogans de genere,
Cur et bonos infestaret,
Tibi ut manifestaret;
Ille cepit dicere:

23. Tolle, virgo cara Deo,
Pedem hunc de collo meo,
Dicam, quod volueris.
Causa veni seducendi
Te, qui bonos et offendi
Malis in innummeris,

24. Naturale contra tales
Bonos at[que] speciales
Habeo nam odium.
Meum quia possidebunt,
Me tristante et gaudebunt,
Quod amisi, gaudium.

25. Tunc pedem tuum levasti
Collo et alleviasti
Ejus, qui disparuit,
Te relinquens, pia, solam,
Omnium virtutum scholam,
Nec ultra comparuit.

26. Inimicum fuga meum
Jamjam, virgo, ne me reum
Ipse tunc inveniat,
Cum abscedam in peccatis,
Malis meis perpetratis,
Quae tua mater deleat.

27. Dehinc judex dicit ibi:
Margaretha, suade tibi,
Nostris diis sanctifica.
Virgo sancta, quos sprevisti;
Facibus usta fuisti
Tu velut malefica;

28. Aqua fervens tunc succedit
Sed non laedens, simul credit
Turba quinque milium
Electorum, qui fuerunt
Decollati et sumpserunt
Coronam per martyrium.

29. Eja, virgo gloriosa,
Super omnes speciosa,
Istis cum martyribus
Fac me mea nunc dolere
Peccata, ut commanere
Queam in coelestibus.

30. Tandem capite truncata
Fuisti et deprecata
Tuis pro fidelibus.
Vox de coelo est audita:
Es in tuis exaudita
Cunctis oraminibus.

31. Collum ensi praebuisti,
Decollata et fuisti
Ictu mox levissimo
Et a Christo coronata,
Laurea et sublimata,
Conregnas altissimo.

32. O beata Margaretha,
Facie nunc sume laeta
Carmen hoc exiguum
A me tamquam dignum munus
Et me fac, ut trinus unus
Sumat, tuum famulum,

33. Ab hac vita tam poenali,
Et a poena infernali
Pie me custodiat,
Sanctis vero, qui cum eo
Vivunt jam in jubilaeo,
Suis me associat,

34. Ut possim cum his videre
Jesum Christum et gaudere
Ejus in aspectibus,
Atque regnum possidere
Ac perpetuo habere
Summum in coelestibus.

Scala coeli fol. 209 b.

23. De sancta Margareta.

1. Ave virgo, Christo grata,
Margaretha quae vocata
Parentum eulogio,
Ave rosa sine spina,
Vulnerato medicina
Semoto ambigio.
Ave virgo generosa,
Margaretha, speciosa
Deitatis gratia,
Ave, cuncto te quaerenti
Et sincere diligenti
Multa fers solatia.

2. Ave dulcis advocata,
Coeli serto coronata
Ad instar carbunculi,
Ave, digna, tu videre
Salvatorem tuum mere
Da sub forma parvuli.
Ave moestorum solamen,
Miserorumque levamen
Mortis et naufragii,
Meruisti, virgo pura,
Subvenire tu procura,
Ne damnemur impii.

3. Area cum sis virtutum,
Fer nobis salutis scutum,
Cum decus sis humilium,
Castitate adornata,
Stirpe namque procreata
Parentum sublimium.
O quam virgo cruda multa
Pertulisti, sic suffulta
Sacro sub umbraculo,
Unde decus magnae laudis
Datur tibi, honor grandis
Sponsi adminiculo.

4. Tunc et multa impetrasti,
Ictum mortis dum spectasti
Olybrii imperio.
Mulieres parientes
Nomen sanctum invocantes
Tuum in exitio,
Atque omnes infamati
Paupertateque gravati
Saecli et periculo,
Sciant cuncti assistricem
Dignamque te adjutricem
Quovis in articulo.

5. Cunctis das in fine vitae,
Rogo, ejus hoc audite
Colentes memoriam,
Peccatorum tersionem,
Veram cordis punctionem,
Post das coeli gloriam.
Observanti tuum nomen
Per te virgo datur omen,
Mala cuncta fugere,
Et concedis fidem rectam
Caritatemque perfectam
Spemque firmam tenere [sic].

6. Eucharistiae ducamen,
Contra hostis oblectamen
Largaque conductio,
Hoc condonet, qui est trinus,
Cum hoc vere est et unus,
Evastantis cautio.

Sancta virgo Margaretha,
Sponsa Christi et athleta,
Ora pro me Dominum,
Precor tuam pietatem
Et immensam bonitatem,
Salvatorem omnium,

7. Ut in mea paupertate,
Corporis necessitate
Digneris succurrere,
Quae me premunt et me laedunt,
Mala multaque succedunt;
Surge virgo propere,
Et non sinas me perire,
Cum hinc grave sit transire
A mundi exsilio,
Omni vero scelerato
Nequiorem approbato,
Junge Dei filio.

8. Et lucis noctisque hora
Pro me Christum tu exora,
Cum fidelis Domina
Sis devotis tibi notis
Et applaudis his in votis;
Tu me Christo nomina,
Tuo sponso benedicto,
Ut me mundet a delicto,
Quod me premit graviter.
Ipsum ora et implora,
Virgo sancta, sine mora,
Hunc placa suaviter.

9. Ut sic ipsi appropinquam,
Omne quoque malum vincam
In hoc vili saeculo,
Et a scaenis mundus totus
Sim contritus et devotus
Cum fideli populo,
Ut post miserum hunc statum
Tecum summi patris natum
In supremo solio
Tunc contempler et beatis
In conspectu deitatis
Summo cum tripudio.

Scala coeli fol. 210 b. — 6, 12 Salutorem Hs.

24. De sancta Martha.

1. Ave, virgo venerabilis
Christoque praeamabilis,
Martha speciosa,
Te virtutibus ditavit,
Qui ventis, mari mandavit.
Largitate gloriosa
Hospitalis tu fuisti,
Doctorem tu suscepisti
Omnis verae gratiae,
Saepe ipsum nutrivisti,
Toto corde dilexisti,
Qui dux pudicitiae.

2. Suscepisti verum regem,
Qui his novam dedit legem,
Qui coelum volunt capere;
Hanc legem, quam mundo dedit,
Omnis ei qui obedit,
Potest bene vivere.
Circa hujus occupata
Eras, sancta, nec gravata
Frequens ministerium,
Cui famulabantur chori
Et honores regit poli
Regis regum omnium.

3. Propter hoc te reamavit
Nec tibi quid denegavit,
Quod tu postulaveras;
Fratrem tuum suscitavit,
Quem mors ense dira stravit
Et tu sepelieras.
In peccatis me adultum,
Induratum et sepultum,
Virgo, tu vivifica,
Nec me sinas tunc perire,
Et cum dies venit irae,
Pro me Christo supplica.

4. Foetentem quatriduanum
Omnique virtute vanum
Christo reconcilia,
Ut resurgam a peccatis,
Totus mundus cum mundatis,
Summi patris filia.

Magdalenam convocasti
Voce viva, dum clamasti:
Rabbi adest, propera;
Quae vocata celeravit,
Christum quaerens, quem clamavit,
Qui ejus lavit scelera.

5. Quem tu mihi, virgo, placa
Sine mora et non vaca
Tua per precamina,
Mea comple supplex vota
Tu, nec speculare nota,
Sed dele peccamina,
Quae me premunt et me laedunt,
Virgo sancta, vi recedunt
Tua per suffragia.
Nunc exora, nunc implora
Cum Maria in hac hora,
Ut purgentur omnia.

6. Christus tibi reimpendit
Vicem, cum de mundo scandit,
Sedem dans in gloria,
In paterna sua domo,
In stellato vero throno
Vocans de miseria.
Hospita mea dilecta,
Dicens, veni, praeelecta,
Te tentat, virgo regia,
Hospita cujus fuisti,
Dulcis mater Jesu Christi
Gaudenter in patria

7. Veni, sponsa, sertum tibi
Fecit ipsa velut sibi
Castitatis lilio,
Quod ornavit, decoravit
His rosis, quos exstirpavit
Paradisi gremio.
Veni, sponsa praeelecta,
Et non tarda in electa
Mea tabernacula,
Ubi potu tu potaris
Hujus fontis salutaris
Veri et in saecula.

8. Hujus fundum contemplare,
Tibi qui vult famulare
Ad mensam nunc propera,
Qui propinat potum vitae,
De dulci qui fluxit vite
Mariae per viscera.
Quam parata tu fuisti,
Cum audisti vocem Christi
Et vocantem Dominum;
Tunc dixisti nec tardasti,
E contra vero clamasti:
Tibi trado spiritum.

9. O quam digne subintrasti
Cum sponso, quem amplexasti,
Gaudens coelum propere,
Ubi sancta tu nunc gaudes
Et praeclaras multas laudes
Ibi audis promere,
Cujus vultum contemplaris,
In quo multum delectaris
Ut ordines coelestium,
Gaudium qui prophetarum
Virginum et est sanctarum,
Sic sanctarum omnium.

10. Archangeli cum hunc vident
Et angeli semper rident,
Gaudium virtutibus
Est et thronis, seraphinis,
Sic et vere cherubinis
Atque potestatibus.
Quem me, sancta, fac videre,
Sine fine et gaudere
Secum in coelestibus,
Et hunc semper contemplari,
Suis semper delectari
Amoenis obtutibus.

Scala coeli fol. 221 b — 9, 2 Quem sponso. Hs.

25. De sancta Scholastica.

1. Salve, virgo salutaris,
Salve, salve, puellaris
Forma, velut lilium
Pulchra, candens sicut rosa,
Salve, virgo speciosa,
Christi domicilium.

2. Sancta tu virtute multa
Intus, extra, es suffulta,
Ut in tuo nomine
Mox apparet intuenti,
Cuilibet hic sanae menti
Cum videntur litterae.

3. Scholastica tu appellaris,
Et virtutum approbaris
Vere felix aemula,
Tu virtutes tam immensas,
Tibi datas ac impensas,
In me semper cumula.

4. S salutem monstrat vere,
Quam salutem me habere
Fac, o virgo, propere;
Nam salutem potes dare
Omni, qui te vult amare,
Corporis et animae.

5. C constantiam signat in te,
Da constanter hoc, ut sim te
Paratus nunc diligere,
Tu beata mente tota
Sume mea, sume vota,
Da vitam hic corrigere.

6. O offerre hoc demonstrat,
Offer mihi, quod reportat
Vitam nunc peccantibus.
Virgo sancta, tu non mora,
Offer mihi in hac hora
Dona sancti spiritus.

7. L lugentem signat totum,
Me lugentem fac devotum
Tuo sancto nomini,
Tibi quod fideli corde
Et ab omni mundus sorde
Serviam laudabili.

8. A designat te amantem
Tuum sponsum ac laudantem
Per cuncta pie saecula;
Me amantem te non sperne,
Sed amantem te jam cerne
Tua sancta gratia.

9. S importat sanctum pneuma,
Quo tu, sancta, eras plena
Vili in hoc saeculo;
De supernis hujus funde,
Felix virgo, et abunde
Mihi tuo famulo.

10. Tutrix tu per T vocaris,
Ut lux tua lux solaris,
Tuere me, sanctissima,
Et me luce Christi dita,
Ut virtute sit polita
Mea foeda anima.

11. J juvamen notat vere,
Me juvamen fac habere
Tuum de coelestibus,
Ubi fons est mentis vitae,
Ex hoc meus da ut mite
Madidetur spiritus.

12. C importat castitatem,
Castam fac tu meam mentem
Totam sic, sic animam,
Ut sim castus, mundus totus,
Sponso tuo et devotus
Per te Christi famulam.

13. A te, virgo, adjutricem
Sanctam vere ac nutricem
Amanti tui nominis,
Me adjuva nec refuta,
Da, ut lingua mea muta
Christo sit amabilis.

14. Me petentem rogo, cara
Sponsa Christi o praeclara,
Ut me tuum foveas
Servum fidum ac devotum,
Et hoc comple meum votum,
Nec me nunc removeas.

15. Virgo, plena cum sis roris,
Coelici quoque saporis
Sponsi, Dei filii,
Tu de stillis hujus roris
Stilla stillam in his horis
Angeli consilii.

16. Qua sillante et replente,
Stilla stillam succedente,
Plenus sim de gratia
Ad legendum et orandum,
Intelligendum et docendum,
Virgo sancta propera.

17. Et quod peto, hoc non priver,
Rogo, sed hoc da, ut diter,
Mihi tuo famulo,
Ut cum istis tuis donis
Merear supremis bonis
Frui futuro saeculo.

Scala coeli fol. 220 b. — Acrostichon von Str. 4 bis 14 „Scolastica". — 15, 2 Coelicique Hs.

26. De sancta Ursula.

1. O candentes coeli rosae,
Super omnes speciosae
Vos a me salvemini,
Licet indignus saluto,
In hoc tamen nihil muto,
Quin me consolemini
Sensum meum illustrando,
De excelsis infundendo
Gratiam spiraminis,
Copiose tribuendo,
Ut sic gnarus salutando
Vos fiam in intimis.

2. Vos saluto venerantes,
Stellas coeli emicantes
Mira pulchritudine,
Rogoque, nunc edocete
Et ex alto me replete
Diva plenitudine,
Prae cunctis quam conductricem
Christus vobis et ductricem
Donavit virginibus;
Te formosam velut rosam
Ursulamque gloriosam
Dignam multis laudibus.

3. Rex tuae cum percepisset
Angliae et audivisset
Famam pulchritudinis,
Legatos qui destinavit
Et te sanctam postulavit
Mox in suis litteris
A tuo patre Deo nato,
Christiano et devoto,
Ut te daret filio
Suo sponsam in electam,
Post reginam praeelectam
Ejus in imperio.

4. Quae trimatum petivisti
Spatium instinctu Christi
Et undena virginum
Millia et electarum,
Ut consortio earum
Haberes solatium.
Quae fuere congregatae
Omnes atque delicatae
Prout postulaveras,
His solamen tribuisti
Multiplex et fidem Christi,
Cum hoc has docueras.

5. Naves vero coaptastis
Omnes simul navigastis
Romam ad matrem gratiae,
Ubi papa cum honore
Cyriacus et amore
Suscepit laeta facie;
Qui reliquit mox papatum,
Prout sibi revelatum
Fuit tunc divinitus,
Baptizandos baptizavit,
Illic quos coadunavit
Christus Dei filius.

6. Ad vos quippe veniebant
Circumquaque confluebant
Mundi hujus nobiles,
Grande hoc cernentes monstrum
Admiratione dignum
Primates ac proceres;
Tuus sponsus admonetur
Interim, ut baptizetur
Aethereus per angelum,
Qui cum matre baptizatus
Sua est et coronatus
Cum hac turma virginum.

7. Post hoc omnes perrexistis
Coloniam et suscepistis
Illic tunc martyrium
Pro amore Jesu Christi,
Ut edocta tu fuisti
Sanctum tunc per angelum.

O sorores delicatae,
Pro me Christum exorate,
Ut me vestrum famulum
Pie semper consoletur,
Qui ad bona exhortetur,
Visitet per angelum.

8. Ubi austerus Hunnorum
Princeps atque barbarorum
Julius Coloniae
Congregavit mox cohortem
Atque turbam nimis fortem,
Quae plena vesaniae
Et ut lupi saevientes,
Cum clamore irruentes
In hanc turbam virginum,
Totam istam occiderunt
Et eam coronaverunt
Sanctum per martyrium.

9. Princeps vero cernens tuam
Elegantem esse formam
Prae istis virginibus,
Tota gens quam mirabatur,
Princepsque delectabatur
Tuis in aspectibus,
Stupescendo mirabatur,
Mirando consolabatur
Te de nece virginum.
Multa quippe promittebat
Et te sanctam poposcebat
Sibi in conjugium.

10. Tamquam brutum quem sprevisti
Atque gaudens elegisti
Potius martyrium,
Qui a te cernens contemptum
Se suum tetendit arcum
Per te jecit jaculum,
Et sic sancta finivisti
Vitam pro amore Christi
Committens spiraculum
Tuo sponso Jesu Christo,
Migrans mundo mox de isto,
Regi regum omnium.

11. Qua turba tunc divisa
Una quippe est elisa,
Virgo sancta Ursula,
Ferventis ob terrorem
Populi atque furorem,
Cujus nomen Cordula.
Quae cum die insequenti
Animo dedit libenti
Sancto se martyrio,
Et se solam praesentavit
Judici, qui amputavit
Ejus caput gladio.

12. Sic puellae congregatae
Estis atque coronatae
Ab agno innocentiae,
Quem gaudendo jam videtis,
Qui vos ulnis stringit laetis
Pulchram videns faciem;
Cum quo modo jubilatis,
Laudem sibi decantatis,
Psallentes cum tripudio
Deo nostro salvatori,
Pro quo fuit dulce mori,
Laus sit sine termino.

13. O dilectae consodales,
Meae sponsae speciales,
Sumite praeconium
Istud, rosae delicatae,
Et me, posco, complantate
Vestrum in collegium.
Et dum mortis venit hora,
Subvenite sine mora
Mihi prece sedula,
Pro me Deum implorate
Et me sibi praesentate,
Ut vivam per saecula.

Scala coeli fol. 205 a. — 6, 9 Aethereus, verunglückte Analogie von coelitus. — 11, 1 und 5 fehlt je eine Silbe. — 11. 7 die sequenti Hs.

27. De sancta Anna.

1. Salve, salve, praeelecta,
Trinitati et electa,
Regis summi filia,
Anna, benedicta mater,
Summi regis nostri mater,
Stirpe nata regia.

2. Ante te nunc non est nata
In Judaea certe uata
Major et felicior,
De te tamen mundo data
Nata, creatori grata,
Multo te beatior.

3. Cujus fructus fructus suavis,
Cunctis levis nec est gravis
Ipsum degustantibus,
Cujus fructu mundus plenus,
Ipsum gustat omne genus,
Se praebet egentibus.

4. Unde vernans paradisus,
In qua noster viret visus,
Diceris, sanctissima,
In quo arbor crevit laeta,
De qua Daniel propheta,
Lata et altissima;

5. Sub qua vere habitabant,
Peccatores quae signabant,
Aves in ramusculis,
Per quas boni figurantur,
Qui ab ea satiantur
Virtutibus ut esculis.

6. Ad hanc omnes quidem currunt
Degustantes et recurrunt
Multis cum virtutibus,
De hac, cara, me gustare
Fac, ut possim adamare
Eam suis nutibus.

7. Ex te surgit flos decoris,
Ex te fluit fons dulcoris,
Omne, quod est optimum;
Tu es, Anna, terra grata,
Ex qua est aroma nata,
Quod patrum antidotum.

8. Tu es Jeremiae rota,
In qua trinitas hunc tota
Pie reformaverat,
Casum factum paradiso
Protoplasti ex eliso,
Quem post se creaverat.

9. Ex te vas illud refecit,
Nec in illo quid defecit
Intus et exterius,
Totum illud deauravit,
Nam in illo laboravit
Trinitas virtutibus.

10. Da ex vase libam isto
Virtutes, per quas cum Christo
Regnem in coelestibus,
Ubi sanctus nunc sanctorum
Regit supremo coelorum
Sanctis cum spiritibus.

11. Arca tu es, sacra Anna,
Testamenti, in qua manna
Virgamque recluserat
Moyses, propheta Dei,
Dum ad terram Amorhaei
Populum deduxerat.

12. In te virga reservata
Fuit, quippe tua nata,
Virgo sacratissima,
In qua manna latitavit,
Quod egressum recreavit
Corpora lassissima.

13. Hujus mannatis me, pia,
Particeps me fac in via,
Cum abhinc abiero,
Ut tunc meum sit conductum
Auferatque a me luctum
Et det, quod desidero.

14. Sidus tu es, quod lucernas
Saeculo donavit, ternas
Natas dum genueras,
Dignior vero duabus
Est Maria filiabus,
Quam amavit trinitas.

15. Per quam Dei verbum, pater
Ejus pius, noster frater
Factus amantissimus,
Quam tu nunc ad me inclina,
Ejus de gustu propina,
Qui est suavissimus.

16. Felix hic, qui hunc degustat,
Mundus istum non onustat
Sed hunc semper sapere
Fac me, ipsum degustare,
Ut hunc queam adamare
Ore, corde, opere.

17. Eja, benedicta ava
Christi, mentem tu nunc lava
Cum hac sancta filia
A peccatis, et me laete
Adjuvate et docete,
Ut spernam odibilia.

18. Anna, sancta Christi ava,
In extremis me a clava
Daemonis tu libera
Ut cum tuae natae nato
Gaudens coelo in stellato
Regnem super sidera;

19. Ejus vultum et contempler,
Secum regnans nunc et semper,
Qui est amoenissimus,
Et ibidem me coronet
Et cum suis dona donet,
Jesu benignissimus.

Scala coeli fol. 155 a.

28. De sancta Elisabeth.

1. Salve venerabilis,
Mitis et benigna,
Omnibus laudabilis,
Omni laude digna,

2. Multis cum virtutibus
Christus te dotavit,
Nomen tuum hodie
Mire dilatavit.

3. Est effusum saeculis
Tuum sanctum nomen,
Ipsum invocantibus
Pure quod est omen,

4. Ut id semper invocem,
Mihi da, beata,
Et te semper diligam,
Summi regis nata.

5. Per te ut experiar
Omen pietatis
Tuae atque filii
Summi Dei patris.

6. Elisabeth sanctissima,
Felix et beata,
Tua propter opera
Eras Deo grata.

7. Ipsa mirabilia
Satis nam fuerunt,
Quae nec mentes hominum
Nec oculi viderunt.

8. Nam in matrionio
Balneo mundasti
Leprosum immundissimum
Et lecto locasti,

9. Quem in signum Domina
Tuae sanctitatis,
Mox mutavit Dominus
In locum voluptatis.

10. Rosae sunt pulcherrimae
Inventae in lecto,
Coelitus quae datae sunt
Tuo a dilecto.

11. Lectulum cubiculi
Pravi cordis mei,
Sterne cum virtutibus
Peccatoris rei.

12. Viri tui post obitum
Totum reliquisti,
Quidquid dotis nomine,
Sancta, possedisti.

13. Christum sequens pauperem
Sed non corde tristi,
Ejus evangelio
Obediens fuisti.

14. Vitam voluntarie
Pauperem portasti,
Per domos quotidie
Victum mendicasti.

15. Me fac mundum, Domina,
Corde devitare
Et sic vitam pauperem
Summe adamare,

16. Mater felicissima,
Scrinium dulcoris,
Quippe tu plenissima
Coelicique roris.

17. Irroravit coelitus
gratia divina
Pectus tuum numinis,
Servans a ruina,

18. Quo irroras aemulos
Tibi servientes,
Implens ex hoc vacuos,
Pie te petentes.

19. Hujus, sancta Domina,
Coelici tu roris
Digneris infundere
Mihi in his horis,

20. Et de hac dulcedine,
Sancta, tu propina,
Quae me hic inebriet,
Ne mergat sentina.

21. Te collaudant pauperes
Matrem paupertatis,
Amatricem nobilem
Hospitalitis,

22. Sed ut ipsos pascere
Posses, hospitale,
Sancta, tu construxeras
In quo maternale

23. Ipsis exhibueras
Pie ministrando
Subsidium languentibus,
Cibum, potum dando,

24. Vagos atque debiles
Semper hospitando,
Caecos, claudos, pauperes,
Nudos vestiendo,

25. Cicatrices, capita,
Scabiem lavando,
In his ut nobilibus
Gemmis delectando.

26. Sancta, mea vulnera
Sana peccatorum
Atque munda scabiem
Meorum delictorum.

27. Per te evangelicum
Christus innovavit
Proprium miraculum,
Nunquam quod donavit

28. Patribus sanctissimis,
Mira quae fecerunt,
Testamenti veteris,
novi qui fuerunt.

29. Ex materno utero
Tu illuminasti
Caecum, quo miraculum
Christi innovasti.

30. Sic me caecum, Domina,
Tu illuminare,
Sanctis et virtutibus
Ditare dignare.

31. Ut in coeli semitis
Non queam errare,
Deviantes semitas
Omnes devitare.

32. Tempus tui obitus
Cum appropinquaret,
Ut de coelo Dominus
Christus te vocaret

33. Escas ad lautissimas,
Quas ipse paravit
Omnibus coenantibus,
Ad se quos vocavit,

34. Te vocavit nomine
Dicens: Praedilecta
Elisabeth, mi famula,
Veni in electa

35. Coeli tabernacula
Mecum congaudendo,
Patris mei faciem
Meamque videndo,

36. Et per cuncta saecula
Nobiscum regendo,
Quia me in saeculo
Amabas sequendo.

37. Ubi regnas Domina
Tuo cum dilecto,
Jesu Christo Domino,
Sponso et electo,

38. Coeli quoque Domino,
Patre sancto ejus,
Gaudens sine termino
Unitate spiritus.

39. O dilecta domina,
Fac me post hanc vitam
Inire tecum coelicam
Multis redimitam,

40. Ubi sunt deliciae
Copiosae vere,
Maxime sed omnium
Videtur esse merum

41. Speculari Dominum
Nostra in natura,
Quem ut possim cernere
Vita da futura.

Scala coeli fol. 223 a. — Nach 15, 4 Inque toto tempore | Dominum laudare Hs.

29. De sancta Hedwige.

1. Salve decus Silesiae
Perenneque, Trebniciae
Nobilis colona,
Hedwigis, mater gratiae,
Coelestis facta patriae
Civis et patrona.
Gratia coelesti dita
Vili memet in hac vita,
Pneumatis virtutibus,
Ut te possit adamare,
Teque semper et laudare
Exsultans meus spiritus.

2. Mundi quaeque tu calcasti
Propter Christum, quem amasti
Praeponens divitiis,
Ut esses mater pauperum
Formam subisti humilium
Spretisque deliciis;
Quas ut spernam fac, beata,
Regis coeli pia nata,
Et hoc vile saeculum,
Quod heu multos condemnavit,
Quos et Christus liberavit
Crucis per patibulum.

3. A lege thori libera
Egisti bona opera
Cordis cum consensu,
Dictis Christi attendebas,
Plures missas audiebas
Cordis in ascensu;
Fac me Christum auscultare,
Dictis suis et amare
Corde, ore, opere;
Ejus amor praestat vitam
Coelibem ac redimitam,
Ferventem omni tempore.

4. Tu in corde, generosa,
Mortis Christi pretiosa
Stigmata portasti,
Nunquam eras otiosa,
Semper quippe studiosa
Legisti vel orasti.
Mihi praebe hanc virtutem,
Per quam merear salutem
Corporis et animae,
Ut et feram Christi signa
Mente fida atque digna
Pio medicamine.

5. Tu omnibus spectabilis,
Corde mitis, humilis,
Omni virtutum genere
Et omnibus amabilis,
Ad bonum eras habilis
Et praeventa munere
Dei. Me fac humilem
Ac Deo amabilem
Tuis sanctis precibus,
Inardescat ut cor meum
Ad amandum ipsum Deum,
Imple hoc virtutibus.

6. Consurgens nocte media
Orationum studia
Deo impendisti,
Intransque domicilia,
Infirmis dans auxilia
Potum tribuisti.
Infirmo mihi famulo
Tuo in hoc saeculo
Potum ministrare
Virtutum, per quem animam
Recreare valeam,
Semper tu dignare.

7. Tu nivis in algoribus
Nudis pergens gressibus
Christum sic sequendo,
Leprosis et debilibus
Ac infirmis omnibus
Subsidium donando.
Quod tu mihi conferas,
O pium largitatis vas,
Egeno te petenti.
Quod nunquam denegaveras,
Huic, a quo amaveras [sic],
Da mihi te amanti.

8. Perambul[ab]as sedula
Conspiceres ut aemula
Cellas dominarum,
Quod servires inclyta
Humilis et famula
Defectibus earum.
Mihi quod tu servias,
Rogo, nec abjicias
Preces has profundas,
Cordis mei sed dignare,
Cellam, sancta, visitare
Virtutes et infundas.

9. Hedwigis, mater humilis,
In omnibus laudabilis,
Tu mater orphanorum;
Gemitum orantium
Audis et gementium,
Solamenque eorum.
Audi vocem meam, pia,
Mater felix atque dia,
Solve vincla omnium
Peccatorum nunc meorum,
Delictorum pessimorum,
Orans pro me Dominum.

10. Quae dum orares sedulo
Cordis tui cubiculo
Te saepe visitabant,
Magdalena, Katherina,
Margaretha et divina,
Quae finem intimabant;
Mihi, sancta, sic tu pande
Finem meum et ostende
In hoc mihi gratiam,
Et emenda vitam meam,
Obtinere hic ut queam
Dei amicitiam.

11. Abhinc, sancta, tu transires
Vitam tuam et finires
Morte, Dei famula,
Gemma lucens et electa,
Carnis nube jam detecta
Fulgens per miracula,
Es a Christo sublimata,
Multis bonis et ditata
In coelesti curia,
Matri Christi sociata
Gemmeaque coronata
Corona in gloria.

12. Hedwigis, mater benigna,
Omni laude vere digna,
Fac post hoc exsilium
Dei patris me videre
Natum, semper et habere
Matris piae filium.
Hanc tu piam pete matrem,
Ut ostendat mihi fratrem,
Angelorum Dominum,
Ut cum eo vivam laete,
Ipso perfruar quiete
Nunc et in perpetuum.

Scala coeli fol. 224 a. — 1, 2 Trebinciae Hs. — 7, 1 nimis in Hs.

30. De sancta Maria Magdalena.

1. Ave omni laude plena,
O beata Magdalena,
Maria quae diceris,
Tu virtutum claritate
Praeluces et caritate
Referta conniteris.

2. Luces vero ut electum
Sidus nubis cum detectum
Fuerit umbramine;
Nube eras tu gravata
Peccatorum sed nudata
Sáncto a spiramine.

3. Unde fulges velut sidus,
Nam amicus tuus fidus
Solvit nubem scelerum
Tuorum, cum liquefecit
Cor tuum et sic refecit
Largitate munerum.

4. Te, cor tuum resolvendo,
Lacrimas ut effundendo
Mox rigores Domini
Pedes atque extergendo
Crinibus et osculando
Ut Deo et homini.

5. Haec, beata, tu fecisti
Convivas nec timuisti
Simonis in aedibus,
Ubi jacens audivisti
Lacrimando vocem Christi
Provoluta pedibus,

6. Te aperte excusantem
A peccatis et mundantem
Dicens: Vade mulier
In pace. Hoc age mecum,
Ut post istam vitam tecum
In futuro glorier.

7. Excusavit te felicem,
Pharisaeus peccatricem
Cum te judicaverat,
Apud Martham excusavit,
Apud hunc qui invitavit,
Quem[que] increpaverat,

8. Pedes ejus ut lavando,
Osculando et unguendo
Se non honoraverat;
Quae fecisti, sponsa Christi,
Dum ad pedes elisisti,
Ob hoc te mundaverat,

9. Extra, intus et in corde
Mundans te ab omni sorde;
Post hoc ejus gressibus
Insecuta es constanter,
Audiens verbum ardenter
Coram ejus pedibus.

10. Sic me verbum fac audire
Ejus atque custodire,
Ut munder a vitiis,
A me male perpetratis,
Ut tandem jungar beatis
In coeli deliciis.

11. Quod te vere adamavit
Christus, in hoc demonstravit,
Quando super tumulum
Fratris spiritu fremebat,
Dehinc atque tecum flebat
Excitando Lazarum.

12. Rogo, me quatriduanum
In peccatis atque vanum
Tua prece suscita,
Et a culpis suscitatum,
Pia, tu me fac beatum
Et ad bona incita.

13. Hujus vero tu dilecti
Oculis tamquam despecti
Vidisti quam pertulit,
Stans sub cruce, diram mortem,
Passionem atque fortem,
Qua nos culpis diluit.

14. Sabbati sepultum prima
Adisque ferens aroma,
Quaerens nec reperiens
Corpus pertransfixum dire,
Volens illud perlinire,
Gemens sed non abiens.

15. Angelus in alba veste
Tibi, mulieri maestae,
Dixit, illum vivere,
Et ut Petrum visitares
Atque illi nuntiares,
Hunc si vellet cernere,

16. Ut in Gallilaeam iret,
Nam illuc Christus transiret
Resurgens e tumulo.
Veni, inquit, cerne bustum
Vacuum, non esse Christum
Hic, hoc narra populo.

17. Per virtutem sed ardoris
Atque vim tui amoris
Facta sic gratuita,
Ut a morte hunc revictum
Post certamen et conflictum
Prima es intuita,

18. Jesum Christum, nostrum ducem,
Mundi hujus veram lucem,
Aestimans horticolam,
Qui a vitiis mundatam
Praeelegit te beatam
Sibi in apostolam.

19. Cujus nutu tu per mare
Cum sorore navigare
Cepisti Marsiliam,
Maximino et beato,
Lazaro et caeco nato,
Deserentes patriam;

20. Ubi Christum praedicasti,
Multos et illuminasti,
Laeta loquens facie,
Ac conversos baptizasti,
Ipsos Christo adunasti,
Ejus reddens gratiae.

21. Duci natum impetrasti
Regi, nam resuscitasti,
Qui cum hoc infantulo
Abiit pergens per mare,
Sanctum Petrum visitare
Maris in periculo.

22. O beata Magdalena,
Gratiarum vere plena,
Me in maris fluctibus
Hujus mundi jam natantem,
Intime te postulantem,
Erue ex omnibus.

23. Vastum, sancta, divinum quaeris
Locum, vitam ubi geris
Artam poenitentium,
Annis ibi manens casta
Ter denis, a Christo pasta,
Speculum labentium;

24. Qui te pavit victu caeli
Et audisti neuma meli
Septem vero vicibus
Diei et praelaetaris,
Cum angelicis levaris
Super coelos manibus.

25. Per eosdem reportaris
Ac deserti collocaris
Antri, pia, rupibus,
Ubi tota contemplaris
Die et sic non cibaris
Escis corporalibus

26. Ad superna elevare
Meam mentem, refutare
Ut queat terrestia
Atque semper contemplare
Et ardenter anhelare
Valeat coelestia.

27. Gratia quendam replevit
Sacerdotem, quod decrevit
Vita solitaria
Vivere, vastum intravit
Locum et cellam locavit
Duodecim stadia

28. A tua et habitavit
Ibi, cui Christus donavit,
Ut videret oculis
Angelos, qui sublimabant
Te sanctam et reportabant
Horis septem singulis.

29. Visum volens experiri,
Sed nequivit accersiri
Pedum prae gravamine,
Alta voce qui clamavit,
Ter clamando conjuravit,
Jesu Christi nomine:

30. Creatura tu sis qualis,
Vel si sis orominalis,
Mihi ut edisseras.
Christi nomen cum audisti,
Respondendo tu dixisti
Si vis, quod desideras,

31. Experire veritatem,
Accede medietatem
Stadii, qui protinus
Verbo tuo confortatus
Et in plantis solidatus,
Et accessit propius.

32. Cui blande tu dixisti,
Meministi, quod legisti
Lucae evangelio
Peccatrice de formosa,
Magdalena criminosa,
Quae et Dei filio

33. Osculando et ungendo
Lacrimando, extergendo
Jacens pedes abluit.
Cujus ob hoc ipse statum
Mutans patri fecit gratum,
Cum reatum diluit?
34. Memini, inquam, triginta
Anni sunt, ut facta ista,
Ut patet Christicolis. —
Ista sum, quam elevatam
Vidisti et reportatam
Nuntiis coelicolis.
35. Sic ter denis elevata
Annis sum et recreata
Septenis et vicibus
Diei praedulci cantu
Angelorum et concentu,
Quam audivi auribus.
36. Migratura est relatum
Mihi, quod sum, hinc beatum
Maximinum adeas,
Quae audisti et vidisti
Illi nutu Jesu Christi
Intimare studeas,
37. Ut meae resolutionis
Die et his ipsis horis
Ut consuevit surgere,
Et in loco, quo orare,
Me inveniet tunc stare
Atque horas dicere.
38. Angeli ut audiebat
Vocem, verbis et credebat,
Sed videbat neminem,
Concitus qui properavit,
Maximino et narravit
Omnia per ordinem.
39. Gaudio qui mox repletus
Nimio est, solus laetus
Ivit oratorium,
Te a terris elevatam
Vidit, angelis vallatam,
Et ut solis radium
40. Tuum vultum emicantem
Dominumque deprecantem
Elevatis manibus;
Tua facies flagrabat
Atque tota rutilabat
Miris et obtutibus.
41. Qui percussus est timore,
Quem vocasti cum amore,
Dicens, ad me propius,
Pater sancte, huc accedas,
Tuam natam nec formidas;
Qui accessit protinus.
42. Totum clerum convocavit
Et te solus procuravit
Corpore et sanguine
Domini tunc Jesu Christi,
Lacrimarum suscipisti
Quem cum multitudine.
43. Actis his mox corruisti
Ad terram et tradidisti
Christo sanctam animam,
Qui de terra te levavit,
Super coelos exaltavit,
Gloriam dans maximam,
44. Ubi cum regina caeli
Tuo sponso et fideli,
Christo, gaudes dulciter,
Cujus vultum contemplaris
Delicatum et laetaris
Cum Christo perenniter.
45. O Maria Magdalena,
Audi vota, laude plena,
Carmen hoc exignum
A me suscipe gratanter,
Et tuere me constanter
Corpus atque vacuum
46. Meum omni bonitate
Dei reple caritate
Sanctis et virtutibus;
Quibus valeam ornare
Vitam meam et regnare
Tecum in coelestibus.
47. Virtus flaminis abducat
Me divini et reducat
Coeli ad palatia,
Magdalena, grata Deo,
Ista mihi, nimis reo,
Praestet tua gratia.

Scala coeli fol. 153 a. — 28, 4 Angeli Hs. — 31, 1 Experire Hs. — 31, 2 Accende Hs. — 37, 1 resurrectionis Hs.

III.

Udalricus Wessofontanus.

1. De sanctissima trinitate.

1. Ave, pater, omnium
Rerum creatarum,
Fontale principium
Et finis earum,
Tu mearum sordium
Et miseriarum
Mundator, da dulcium
Fontem lacrymarum.

2. Ave, plenum gratia
Verbum increatum,
In mea memoria
Jugiter sis gratum,
A me fuga vitia
Et omne peccatum,
Meque post in gloria
Facito beatum.

3. Ave, sancte spiritus,
Omnis boni dator,
Imploro medullitus
Te ego peccator,
Ne me incompositus
Voret mortis lator,
Veni mihi coelitus
Pius consolator.

4. Ave, felix unitas
Tribus in personis,
Desit mihi foeditas
Per te Babylonis,
Abscedat severitas
Dira aquilonis,
Me jucundet bonitas
Tuae visionis.

5. Ave, sancta trinitas,
Unus tamen Deus,
Tu mea jucunditas
Es et amor meus,
En me premit pravitas
Sive Jebusaeus,
Quam pellat benignitas
Tua, ne sim reus.

Cod. Tegurin. (Clm. Monacen. 19824) saec. 15 fol. 207 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monacen. 4423) anni 1481 fol. 133 b. B. — 1, 2 causatarum B. — 1, 4 ipsarum B. — 1, 7 da riguum A; Deletor, da dulcium | fontem gratiarum B. — 2, 2 incarnatum A. — 2, 5 fuga otia B. — 2, 7 Me tecum in gloria | Gaudeam locatum B. — 4, 2 In tribus B. — 4, 3 desit perte B. — 4, 4 Mihi Babylonis B. — 4, 8 Veri Salomonis B. — 5, 3 Fugiat me pravitas | Tu sis amor meus | Assit omnis puritas | Ne sim ultra reus | Sim semper, o trinitas, | In te jubilaeus B.

2. Oratio de benedicto Jesu.

1. Ave, Jesu, lux exorta,
Dele mala jam suborta,
In me plana, quae sunt torta,
Mortis procul absit porta.

2. Ave, Jesu, robur meum,
Protectorem solum Deum
Te adoro, salva reum,
Ne devincat hostis eum.

3. Ave, Jesu, flos honoris,
Decor omnis tu decoris,
Quem circumdat vis doloris,
Me foveto cunctis horis.

4. Ave, salus, quam tenemus,
Aufer mala, quae timemus,
Ut te, Jesu, fac amemus
In aeternum et laudemus.

5. Ave, Jesu, ac dignare
Me bellantem adjuvare,
Hostem possim ut fugare,
Ejus gressus supplantare.

Orat. ms. Tegrinsen. (Clm. Monac. 20020) saec 15. fol. 55 f. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. b. VII. 10. saec. 15. fol. 67 b. B. — 1, 2 mala nostra jam A. — 4, 3 fac ut amemus A. —

3. Ad dulcem Jesum.

1. Jesu, ave, fax amoris,
Dulcis recordatio,
Melos auris, favus oris,
Cordis jubilatio,
Solamen mei doloris,
Mea exsultatio,
Humani merces laboris
Tu, ad te eonfugio.

2. Eja, Jesu, nomen gratum,
Finis et principium,
Nomen sanctum et beatum,
Complens desiderium,
Medicamen delicatum,
Dans salutis gaudium,
Finem bonum et optatum,
Palmae praesta bravium.

3. Salus mundi, praedo mortis,
Via, vita, veritas,
Princeps pacis, Deus fortis,
Jesu, mentis sanitas,
Inferni ne claudar portis,
Mihi desit foeditas,
Tui consors ut sim sortis,
Omnis adsit puritas.

4. Uita mea, amor meus
Dulcis et dulcissime,
Jesu, fili Dei, Deus,
Frater amantissime,
Ad te clamo ego reus,
Subveni citissime,
Ne me vincat Jebusaeus,
Impugnans nequissime.

5. Salvans amor, Jesu care,
Dei sapientia,
Non permittas degustare
Mortis me supplicia,
Veni et noli tardare,
Mea spes et gloria,
Deduc me trans mundi mare
Ad coeli palatia.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) saec. 15. fol. 221 b. A. — Ibid. fol. 270 a. B. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 133 b. C. „Est sancti Anselmi dulcissimi nominis Jesu.“ A. — „De nomine Jesu per litteras.“ C. — 3, 6 Mihi desit vanitas. C.

4. De Spiritu Sancto.

1. Ave, sancte spiritus,
Omnium creator,
Mundo missus coelitus,
Boni inspirator,
Mihi sis paraclitus,
Hoc est consolator,
Ne causam interitus
Mihi det temptator.

2. Ave qui visibili
Datus es figura,
Virtute mirabili
Dona praestans plura,
A me miserabili
Fuga nocitura,
Culpas insolubili
Ne solvam usura.

3. Ave qui apostolis
In lingua donaris,
Nam benignos incolis
Hisque delectaris,
Angelis ne subdolis
Jungar et avaris,
Me junge coelicolis,
Quibus conversaris.

4. Ave, nubis lucidae
Qui geris figuram,
Aestuantem cupidae
Mentis fuga curam,
Caritatis fervidae
Mihi da culturam,
Et in tali opere
Da ut perseveram.

5. Ave qui discipulis
Appares ut ignis,
Sedendo in singulis
Eorum, te dignis,
Ne me liget vinculis
Sathanas malignis,
Me coelorum populis
Admisce benignis.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 141 b. — 4, 7 u. 8 sind zwar von derselben Hand, aber ersichtlich erst nachgetragen, als sie bemerkte, dafs 2 Verse ausgelassen u. das Orginal nicht mehr zur Hand war; daher der schlechte Reim. Die Handschrift ist nämlich von deren Schreiber 1481 bei einem Aufenthalte in Monsee angefertigt worden. — 4, 6 das Hs.

5. De passione Domini.

1. Ave, Jesu, fili Dei
Te quaero, quem pharisaei
Morti tradunt causa mei
Et blasphemantes Judaei,
Et morti turpissimae.
Oculis non carnis qnaero,
Da corde quaeram sincero,
Te invento Deo vero
Mihi fiat hoc, quod spero,
O spes flentis animae.
O Jesu virtutis mirae,
Ne contingat me perire,
Gratanter mihi largire,
Ut te possim invenire,
Obstans omne reprime.
O inconstans cor et stultum,
Incultum et inconsultum,
Te nunc apta ad singultum
Et pro Jesu plangens multum
Nullam moram exime.

2. Ave, Jesu, te praesentem
Scio, sed mihi absentem,
Punge ergo impudentem
Meam tua cruce mentem,
Ut sic ad te redeat.
Manuum pedum fixura
Laterisque apertura,
Capitis tui punctura
Frangatur mens mea dura,
Ne jam ultra torpeat.
O cor durum, jam non sterte,
Ad Jesu crucem te verte;
Jesu, te ad me converte,
Ut cor meum velox certe
Totum in te transeat;
Sanguine me tuo lava,
Cuncta mea delens prava,
Cruci tuae me conclava,
Ut non sathanina clava
Tuus labor pereat.

3. Ave, Jesu, mi dilecte,
Qui in crucis pendes vecte,
Cordi meo sic te necte,
Ut jungatur tibi recte
Per aeterna saecula.
Eja, Jesu, alme Deus,
Dolor tuus dolor meus,
Cur te sic mactat Judaeus,
Non tu sed ego sum reus,
Omni plenus macula.

En dolor te totum angit,
Cuncta membra tua frangit,
Sed adhuc, heu, me non tangit,
Hinc nec te mens mea plangit,
Carnis ardens facula.
O cor saevum, jam nunc plora,
Lacrimas ut imbres rora,
Curre ad doloris fora,
Plange lugens omni hora,
Nulla pausans morula.

4. Ave, Jesu, mea vita,
O majestas infinita,
Quare pro me peris ita
Per tormenta inaudita
Nec tolerabilia.
Ecce in cruce exspiras,
Poenas mortis luens diras,
Virtutes demonstras miras,
Nam non moveris ad iras,
Quando suffers talia.
O dolor et o dolores,
Vere tui vultus flores,
Rosis rubicundiores,
Heu mutantur in pallores
Mortis vehementia.

O mors, cur in Christum fremis,
Christi vitam quare demis,
Cur me potius non premis,
Cum me minus quam hunc tremis
Mutata sententia.

5. Ave, Jesu, fons vitalis,
Non sis mihi partialis,
Sed sis mea spes totalis,
A cunctis solvas me malis
In mente et corpore.
Praesta ut vilescat iste
Mihi mundus, Jesu Christe,
Mihi in morte assiste,
Ut nihil me laedat triste,
Tuo fretus robore.
Tunc, o Jesu, lux vivorum,
Spes et salus mortuorum,
Me ad gaudia coelorum
Duc ornatu meritorum
Numeroso foenore.
O cor meum, obstupesce,
Motus iniquos compesce
Nec jam ultra insolesce,
In plagis Jesu quiesce
Nunc et omni tempore.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 142 a.

6. De sancta cruce.

1. Ave admirabilis,
O crux benedicta,
Tua vis est nobilis
Semper et invicta,
Per te turba fragilis
Daemonum est victa,
Palma mihi stabilis
Sis contra delicta.

2. Ave semper florida,
O crux pretiosa,
Tua virtus vivida
Atque gratiosa
Mea sanet morbida
Membra et virosa,
Ne sint ultra foetida
Deo nec exosa.

3. Ave restitutio,
O crux, sanitatis
Quae evacuatio
Es infirmitatis,
A me sit remotio
Per te vanitatis
Atque restauratio
Omnis sanctitatis.

4. Ave, meum gaudium,
O crux, dulce lignum,
Ornata per filium
Virginis benignum,
Sis contra daemonium
Mihi juge signum,
Ne pariter devium
Imiter malignum.

5. Ave, mea gloria,
O crux, laus cunctorum,
Ad se traxit omnia
Per te rex coelorum,
A me fuga noxia
Cuncta vitiorum,
Et me sic ad gaudia
Conduc gaudiorum.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 133 b.

7. De sanctissimo sacramento.

1. Ave, manna angelorum,
Jesu, vivens hostia,
Fons et arrha gaudiorum,
Cuncta delens tristia,
Morum confer honestorum
Mihi exercitia,
Universa vitiorum
Fugans a me noxia.

2. Ave, panis mulcens gustum,
Qui cibus es grandium,
Tibi me grandem et justum
Per pium fac studium,
Meum cor totum exustum
Per culpae incendium,
Virtutum flore venustum
Fac, o cordis gaudium.

3. Ave, corpus Christi natum
Ex Maria virgine,
Dirae cruci conclavatum
Meo pro peccamine,
Misero mihi collatum
Empto tuo sanguine,
Munda quaeso me fuscatum
Peccati fuligine.

4. Ave, animae dulcedo,
Salutaris victima,
In te devota, ut credo,
Vegetatur anima,
Tibi, Jesu, totum me do,
O mea pars optima,
A me longe sit sulsedo
Culpae amarissima.

5. Ave, virtus infinita,
Jesu, mea gloria,
In te spes, salus et vita,
Omnis boni copia,
Per te me ad te invita
Singulari gratia,
Sempiterna pace dita
In coeli me patria.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 141 b.

8. De omnibus sanctis.

1. Ave, summa trinitas,
Omnis per te sanctitas
Mihi largiatur,
Ave, virgo virginum,
A me per te criminum
Culpa deleatur;
Virtus mihi, Michael,
Gabriel et Raphael,
Per vos dirigatur,
Per vos cunctos spiritus
Dives mihi coelitus
Semper augeatur.

2. Ave, apostolica
Cohors et prophetica
Et patriarcharum,
Adsit quoque medicus
Chorus et theoricus
Evangelistarum;
Adsint et discipuli,
Contemptores saeculi
Et rerum cunctarum,
Omnes pro me fundite
Preces et me cingite
Donis gratiarum.

3. Ave innocentium
Turba morientium
Pro Christo beata,
Turba, ave, niveo
Candore et rubeo
Martyrum ornata;

Per vestra martyria
Mater est ecclesia
Pulchre purpurata,
Pro vestra victoria
Nobis dentur gaudia
In coelis parata.

4. Ave, o pontificum
Cohors et mirificum
Agmen monachorum,
Adsint eremicolae
Et omnes deicolae,
Legis confessorum,
Occurrant et virgines,
Viduarum ordines
Et conjugatorum,
Omnes me attendite,
Pro me preces fundite
Principi coelorum.

5. Ave, turba omnium
Civium coelestium,
Qui regnant cum Deo,
Propter mea vitia
Ad vestra suffragia
Supplex ego fleo,
Pro me intercedite
Placatumque reddite
Deum mihi reo,
Sim in coeli solio
Vobiscum in gaudio
Et cum Jesu meo.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 142 b. — 3, 10 Per vestra Hs. — 4, 6 Leges Hs.

9. De Beata Virgine Maria.

1. Mater pia, mater dia,
Rei via, o Maria,
Ave plena gratia,
O tenella Dei cella,
Interpella pro me, mella
Da de coeli curia;
Vitae porta mundo orta,
Me conforta, ne distorta
Me collidant otia,
Decus morum, vas honorum,
Fons hortorum, lux polorum,
Mihi sis propitia.

2. Ara Dei, salus rei,
Robur spei, cordis mei
O dulce praesidium,
Expers maris, stella maris
Praedicaris, stella paris
Solem, regem omnium;
Omni laude digna, plaude,
Semper gaude meque claude
Tuum intra gremium,
Mihi maesto nunc adesto,
Nam cor presto semper gesto
Tuum in obsequium.

3. Reparatrix, imperatrix,
Mediatrix, consolatrix,
Ave, virgo regia,
Generose, gratiose,
Gaudiose, virtuose,
Confer beneficia.
Urbs regalis, flos vernalis,
Fons vitalis, me a malis
Solve et miseria,
O optata advocata,
Mihi nata, mihi data,
Per te vincam omnia.

4. Imple bonis meum donis,
Quae in thronis Salomonis
Regnas, desiderium,
Rupta mora partem rora
Solve lora firmiora,
Quae trahunt ad vitium;
Culpae faecem, mentis necem
Ut per precem tuam secem,
Da mihi auxilium,
Virgo clara, Deo cara,
Mihi para nunc in ara
Coeli aevum gaudium.

5. Ave rosa speciosa,
Veterosa et exosa
A me fuga odia,
Spes reorum, pes claudorum,
Lux caecorum, os mutorum,
Da, ut spernam noxia.

Honor regis, amor legis,
Si me regis, vivi gregis
Me duc ad convivia,
Pio ductu sine luctu,
Tuo fructu, me jam duc tu,
Ut fruar in patria.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 134 a. — 1, 6 deculi Hs. — 1, 8 me distorta Hs. — 4, 3 Regnans Hs. — 4, 5 Solve rora Hs.

10. De eadem super Ave Maria.

1. Ave, o puerpera,
Flos virginitatis,
Praedulcis Christifera,
Fons jucunditatis,
In succursum propera
Nobis tribulatis,
Pacis affer munera,
Solve a peccatis.

2. Maria, quae domina
Es universorum,
Placa per precamina
Regem supernorum,
Dele, terge crimina
Tuorum servorum,
Scribe nostra nomina
In coelo coelorum.

3. Gratia sufficiens,
Coeli hierarchia,
Miseros reficiens,
Dulcis, lenis, pia,
Te vocat deficiens,
Dum cadit in via,
Ad te clamat sitiens,
O dulcis Maria.

4. Plena donis gloriae,
Gratiae, naturae
Es, ut dicunt varie
Leges et scripturae,
Fer humanae sauciae
Opem creaturae,
Ut sit haeres patriae
Nunquam transiturae.

5. Dominus te vestibus
Induit decoris
Et varietatibus
Vitae purioris,
Da, ut ipsum passibus
Sequamur amoris,
Salva a laboribus
Aeterni doloris.

6. Tecum regum Dominus,
O felix puella,
Cur nos fugis eminus,
Quos collidunt bella,
Veni, veni cominus,
Stilla pacis mella,
Salva nihilominus
Mortis a procella.

7. Benedicta, lilium
Quae es castitatis,
Veni in auxilium
Nobis tuis natis,
Vince tuum filium
Prece pietatis,
Ut post hoc exsilium
Simus cum beatis.

8. Tu in mulieribus
Sola expers paris,
Clarior sideribus
Stella solem paris,
Quae prae sanctis omnibus
Plus auxiliaris,
Junge coeli civibus
Nos, o stella maris.

9. Benedictus filius
Tuus, o sacrata,
Nostra ob te mitius
Detergat peccata,
Conculcetur fortius
Passio innata,
Dentur nobis ocius
Gaudia beata.

10. Fructus tuus, regia
Virgo et decora,
Veniat de regia
Poli absque mora,
Dona det cum venia
Nobis gratiosa
Tua per suffragia,
Rutilans aurora.

11. Ventris tui solium
Christus cum subivit,
Reis in refugium
Se carni univit,
Contra nos daemonium
Saeviens contrivit
Et contra exitium
Nos per te munivit.

12. Tui nati gratia,
Stella matutina,
Nos victos per omnia
Fraude sathanina
Fulci, tolle vitia,
Virtutes propina,
Tibi laus et gloria,
O coeli regina.

Cod. Tegurin. (Clm. Monacen. 19824) saec. 15 fol. 80 a. A. — Ibid. fol. 170 a. B. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monacen.) fol. 134 a. C. — Corner, Magnum promptuarium, ed. 1645, p. 214 D. — 1, 2 u. 4 verstellt D. — 1, 6 Nobis tuis natis D. — 2, 3 Nostra fer D. — 3, 4 Regi D. — 5, 3 u. 4 Fulgida virtutibus | Vitae sanctioris D. — 5, 8 Aeterni laboris A. — 6, 6 Veni maris stella D. — 7, 5 Flecte tuum D. — 8, 2 Sola causa pacis D. — 9, 3 Per te sit propitius D. — 9, 4 Dimittat D. — 11, 4 Carni se D. — 12, 7 Tibi sit laus C.

11. De gaudiis B. M. V.

1. Gaude, virgo, laus cunctorum,
Super decus angelorum
Tua fulget gloria;
Gaude, dies ut ornatur
Sole, ita jucundatur
Coeli in te curia.

2. Gaude, te adorant caeli
Cives affectu fideli
Et obedientia;
Gaude, tuae voluntati
Affectus est trinitati
Favere per omnia.

3. Gaude, tibi obsequentes
Terrae et coeli gaudentes
Sumunt per te praemia;
Gaude, regalis praelata,
Trinitati proximata
Singulari gratia.

4. Gaude, honor tuus crescit
Semper, quia finem nescit
Nec hic nec in patria;
Gaude, virgo, mater Dei,
Nos duc reformatos ei
Ad festa coelestia.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 134 b.

12. De sancto Michaele.

1. Ave, Michael beate,
Qui es Dei nuntius,
Mihi cum benignitate
Subveni propitius,
Labem mentis inquinatae
Meae dele mitius,
Formam vitae, Deo gratae,
Da mihi velocius.

2. Ave, Dei fortitudo,
Gabriel sanctissime,
Omnis per te turpitudo
Sit a me longissime,
Et sit mihi claritudo
Famae decentissimae,
Atque boni plenitudo
Sufficientissime.

3. Ave, Dei medicina,
Raphael amabilis,
Eleva me de sentina
Mundi miserabilis,
Ne [me] torqueat coquina
Inferni horribilis
In loco [pacis] reclina
Me interminabilis.

4. Ave, angele, [qui] datus
Mihi singulariter,
Vivam per te confortatus
In bono feliciter,
A nefandis separatus
Omnibus finaliter,
In coelisque meus status
Sit felix perenniter.

5. Ave, omnis beatorum
O turba spirituum,
Favete mihi vestrorum
Subventu precatuum,
Particeps vitiosorum
Ne fiam reatuum,
Sed vobiscum supernorum
Sim conviva fructuum.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 135 a.

13. De sancto Johanne baptista.

1. Ave, Johannes praeclare,
Qui baptizas dominum,
Orare pro me dignare
Deum patrem omnium,
Sordes meorum mundare
Ut dignetur criminum
Et electis sociare
Me post vitae terminum.

2. Ave, qui virginitate
Angelis es similis,
Nulla carnis foeditate
Maculatus fragilis,
Da, ut sim in castitate
Vitae semper stabilis
Et in omni sanctitate
Deo acceptabilis.

3. Ave, ardens sanctitatis
Lucerna et lucida,
Preco merae veritatis
Et doctrina fulgida,
Da ut meae vilitatis
Plangam mala foetida,
Et per viam caritatis
Curram mente avida.

4. Ave, o plus quam propheta,
Domine sanctissime,
Mihi assiste, athleta
Christi invictissime,
Ne me pungat ardor, veta,
Culpae iniquissimae,
Sed sit mens ad bonum laeta
Mea frequentissime.

5. Ave, qui vicisti mortem
Sub Herode impio,
Cum ad saltatricis sortem
Finitus es gladio;
Tyrannum inferni fortem
Tuo vincam brachio,
Sanctorumque me consortem
Fac in coeli gaudio.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 271 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 137 a. B. — 1, 7 Et sanctis coadunare B.

14. De sancto Petro.

1. Ave, Petre o beate,
Princeps apostolice,
Columna inviolatae
Fidei catholicae,
Dulcis praedicator datae
Legis evangelicae,
Fac participem me gratae
Gratiae dominicae.

2. Ave, qui centurionem
Convertis Cornelium,
Stultam a me passionem
Pelle, fer auxilium
Mihi per orationem
Tuam, Dei filium
Placans, coeli mansionem
Da post hoc exsilium.

3. Ave, qui aegrotos sanas
Umbra tui corporis,
Cogitationes vanas
Mei fuga pectoris
Actionesque insanas
Virosi facinoris,
Virtutes mihi da sanas
Dono tui roboris.

4. Ave, qui Thabitam mortis
Suscitas de carcere,
Contra nefas ut sim fortis,
Pio confer munere,
Mortis festina de portis
Me cito eripere,
Da in paradisi hortis
Deo laudes promere.

5. Ave, qui mortis mucronem
Vicisti praepropere,
Spernens Caesarem Neronem
Sermone et opere,
Da, vim inferni draconem
Ut possim devincere,
Me tribus Judae leonem
Fac in coelis cernere.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 271 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 135 a. B. — 2, 4 Pellere, fer B. — 3, 8 Dono tuo B.

15. De Sancto Paulo.

1. Ave, vas electionis,
Paule, doctor gentium,
Propelle abusionis
Omnis a me vitium,
Nullius confusionis
Turbet me flagitium,
Sed in me devotionis
Vivat desiderium.

2. Ave, qui pro Christo plura
Tulisti martyria,
Auferri a me procura
Sathanae incendia
Nefandaque carnis jura
Atque desideria,
In vita per te futura
Sim sine miseria.

3. Ave, qui mori cupisti,
Ut vivas feliciter,
Mortem pro vita dedisti,
Nam vivis perenniter,
Moriar ut mundo isti
Largire velociter,
Non ultra peccato tristi
Vivam ignobiliter.

4. Ave, meae robur spei,
O tutum refugium,
Ecce sic, ut timent rei,
Timeo supplicium,
Hostis ergo per te mei
Evadam opprobrium,
Mihi tuo, serve Dei,
Dulce sis praesidium.

5. Ave, possedisti thronum
Qui jam duodecimum,
Ad verum me deduc bonum,
Bonum felicissimum,
Da coeleste mihi donum,
Datum doni optimum,
Ut in coelis psallam tonum
Cum sanctis dulcissimum.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19 824) fol. 272 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 135 a. B. — 3, 7 Non fehlt B. — 5, 6 Dator doni B.

16. Ad sanctum Andream.

1. Ave, o sancte Andrea,
Mea tu fiducia,
Crucifixum ab Aegea
Te laudat Achaia,
Assiste mihi, letea
Ut evadam otia,
Et flagret semper mens mea
Ad devota studia.

2. Ave, qui ex corde crucis
Optasti suspendium,
Filius ut fiam lucis,
Praebe adjutorium,
Vincam tua prece ducis
Tenebrarum gladium,
Tutus ero, si conducis
Me ad palmae bravium.

3. Ave, qui vadis festine
Crucis ad supplicia,
Para gratiae divinae
Mihi beneficia,
Stem valenter sine fine
In Christi militia,
Nulla fraudis sathaninae
Me laedat malitia.

4. Ave, crucis sine mora
Qui scandis patibulum,
In quo biduana hora
Docuisti populum,
Me duc ad salutis fora
Per myrrhae fasciculum,
Ut detur a Deo hora
Vitae mihi epulum.

5. Ave, qui crucis trophaeo
Jungeris coelestibus,
Peccatori mihi reo
Tuis adsis precibus,
Asta praesto fini meo
Cum supernis civibus,
Post mortem regnem cum Deo
Aeternis temporibus.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 272 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 135 a. B. — 1, 5 Assiste mihi athleta B.

17. Ad sanctum Jacobum majorem.

1. Ave, qui major vocaris,
Jacobe apostole,
Te terrarum orbis, maris
Venerantur incolae,
Ut mihi miserearis,
Servo tuo, recole
Virtutisque salutaris
In me fructus excole.

2. Ave, sator verbi Dei
Per terras Hispaniae,
Te honorant jubilaei
Incolae Galatiae,
Tibi justi atque rei
Laudes dant laetitiae,
Miserere ergo mei,
O lampas ecclesiae.

3. Ave, salus animarum,
Flos divini germinis,
Vere sidus tu praeclarum
Inexhausti luminis,
Mearum velox culparum
Dele labem criminis,
Fluat mihi gratiarum
Per te vena fluminis.

4. Ave, gemma claritatis,
O fili tonitrui,
In te meae sanitatis
Spem totam deposui,
Me ex lacu vanitatis
Duc, in quo evanui,
Pro meis ora peccatis,
Quibus miser tabui.

5. Ave, speculum virtutum,
Mea spes et gloria,
Iter para mihi tutum
In Dei militia,
Te pro me in morte scutum
Da contra daemonia,
Virtute loca indutum
Me in coeli curia.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 272 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 135 b. B. — 5, 7 Virtutum B.

18. Ad sanctum Johannem evangelistam.

1. Ave, sidus coelicum,
   Johannes sacrate,
Lumen evangelicum
   Morum gravitate,
Cor geris angelicum
   In virginitate,
Spiritum paraclitum
   Da, nec spernar a te.

2. Ave, generatio
   Laudat redemptoris
Te, mihi protectio
   Omnibus in horis
Sis et relevatio
   A peccati loris,
Mihi consolatio
   Sis intus et foris.

3. Ave, qui restituis
   Vitam Drusianae,
Juvenemque imbuis,
   Mentis ut sit sanae;
Factis frui strenuis
   Da nec vivam vane,
Ne damner cum nocuis
   Poenis inhumane.

4. Ave, ad convivium
   Qui vocaris caeli,
Meum prece vitium
   Deterge fideli,
Largire initium
   Boni mihi zeli,
Ne sim per flagitium
   Pejor infideli.

5. Ave, pudicitiae
   Gemma singularis,
Qui a dono gratiae
   Gratia vocaris,
Pro me regi gloriae,
   Precor, ut loquaris,
Ut coelestis curiae
   Collocer in aris.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 273 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 135 b. B. — 1, 8 Da, ne spernar B. — 2, 4 Sis omnibus B.

19. Ad sanctum Thomam.

1. Ave, Thoma Didyme,
   Lucerna Indorum,
Conformans aptissime
   Christo mores horum,
Eripe, dulcissime,
   Me reum reorum,
Ne submergar pessime
   Lacu vitiorum.

2. Ave, cum incredulo
   Corde substitisti,
Cordis mei oculo
   Visum reddidisti,
Ora, ne jam poculo
   Mundi fruar tristi,
Qui amoris osculo
   Perfrui novisti.

3. Ave, cedis dubio,
   Quando tangis Deum,
Rogatu propitio
   Mihi placa eum,
Pro vili flagitio
   Ne me prodat reum,
Sed in coeli gaudio
   Locet jubilaeum.

4. Ave, vincens libere
   Accensam fornacem,
Da in flamma miserae
   Carnis mihi pacem,
Poenam praesta fugere
   Inferni minacem,
Salutemque capere
   In coelis vivacem.

5. Ave, quia lancea
Saeva perforatus,
Corona nunc rosea
Gaudes coronatus,
Gaudeam siderea
In sede locatus,
Veste cultus nivea,
Christo sociatus.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 273 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 136 a. B.

20. Ad sanctum Jacobum minorem.

1. Ave, Hierosolymae
Digne praesularis,
Jacobe sanctissime,
Qui minor vocaris,
Te collaudant animae,
Quas Deo lucraris,
Mihi, precor intime,
Ut miserearis.

2. Ave, mundi omnia
Conspernis gaudenter,
Precis tuae gratia
Adesto volenter
Mihi contra vitia,
Ut surgam recenter,
Nulla me ludibria
Laedant violenter.

3. Ave, fugans Zabulum
Factis caritatis,
Solve prece vinculum
Meae pravitatis,
Nequaquam sim stabulum
Ultra vanitatis,
Sed sim receptaculum
Omnis sanctitatis.

4. Ave, carnis gloriam
Frangens abstinenter,
Da ut abstinentiam
Prosequar frequenter,
Ne per castrimargiam
Consumar fallenter,
Ut non ignominiam
Sufferam nocenter.

5. Ave, qui martyrio
Te tulisti pronum,
Da sine fastidio
Vitae sanctae donum
Et sine supplicio
Omne mihi bonum,
Spreto mundi gaudio
Coeli scandam thronum.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 273 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 136 B.

21. De sancto Philippo.

1. Ave, verbum praedicas,
Philippe, qui Dei,
Corpus tuum dedicas
Vitae sanctae spei,
Lucrum tibi vendicas
Dulcis requiei,
Dum cum Christo judicas,
Esto memor mei.

2. Ave, qui os diceris
Recte lampadarum,
Mei faeces sceleris
Et miseriarum
Terge, lumen ceteris
Dei dans viarum,
Vae mihi, si praeteris
Me, lux animarum.

3. Ave, qui melliflua
Voce doces gentem,
Collustras luciflua
Face quarum mentem,
Appetam ne fatua,
Adjuva me flentem,
Sed sequar ad ardua
Poli te scandentem.

4. Ave, qui in Syria
Es affixus cruci,
Tua per suffragia
Supernorum luci
Jungar, non per vitia
Inferorum duci
. . . .
. . . .

5. Ave, qui lapidibus
Exsultas necatus,
Jungeris coelestibus
Digne laureatus,
Tuis fiat precibus
Felix meus status,
Ut cum sanctis omnibus
Gratuler salvatus.

Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 136 a. — 4, 1 in Stiria Hs.

22. Ad sanctum Bartholomaeum.

1. Ave, o Bartholomaee,
Felix lumen Indiae,
Aures praebe voci meae,
O doctor egregie,
Opem confer menti meae
Reae et nefariae,
Ne derideant leteae
Me inferni bestiae.

2. Ave, qui humilitate
Et sub veste nitida
Flores et exilitate,
Mente gaudes vivida,
Praesta, mens ne vilitate
Fiat mea livida,
Sed sit sub frugilitate
Et virens et florida.

3. Ave, cruci conclavatus
A viris malitiae,
Tua prece liberatus
A culpis nequitiae,
Christo jungar connodatus
Clavo poenitentiae,
Jam non laedat incolatus
Me mundi miseriae.

4. Ave, cum nudaris pelle,
Fulges patientia,
A me vetera propelle
Longius flagitia,
Et festine me compelle
Ad cuncta felicia,
De coelestis petrae melle
Me cibando satia.

5. Ave, capite truncatus,
Qui coelos ingrederis,
Stola vitae decoratus
Da, nam dare poteris,
Ut a pelle renovatus
Per te vitae veteris,
Tibi vivam sociatus
In pace, qua frueris.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 274 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 136 b. B. — 2, 5 Praesta ne mens B. — 3, 4 A culpa B. — 3, 7 laedar B. — 4, 7 De coelesti petra B.

23. Ad sanctum Matthaeum.

1. Ave, beate Matthaee,
Lucerna fidelium,
Qui genti primum Judaeae
Scribis evangelium,
Audi vocem precis meae,
Mihi sis praesidium,
Turbae jungens jubileae
Me post hoc exsilium.

2. Ave, qui ex publicano
Vas es factus gratiae,
Me a cogitatu vano
Solve omnifarie,
Et ab actu me mundano
Trahe et lasciviae,
Serviam ut Christiano
More regi gloriae.

3. Ave, spargis verbum Dei
Qui in Aethiopia,
Cum sis virtus meae spei,
Corona et gloria,
Quaeso, memor esto mei
In mea miseria,
Ut vincam jure trophaei
Cuncta mundi noxia.

4. Ave, patent orci portae
Tuum ad imperium,
Quando suscitas a morte
Saeva regis filium,
Ut sim bona, da, sub sorte,
Ferens opis brachium
Et tuere me, ne forte
Trahar ad supplicia.

5. Ave, digne laurearis
Qui cruore proprio,
Et tibi vitam mercaris
Percussoris gladio,
A flammis salva amaris
Tuo me subsidio,
Ut vivam cum Dei caris
In coelesti solio.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 274 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 136 b. B. — 5, 5 solvat amaris B.

24. Ad sanctum Simonem.

1. Ave, Simon venerande,
Flos obedientiae,
Qui viam vitae amandae
Doces verbo gratiae,
Super me sinum expande
Divinae clementiae,
Ne subsannent me nefandae
Infernales furiae.

2. Ave, qui ad nationes
Es profectus efferas,
Ut his consolationes
Verae vitae conferas,
Precor, ut confusiones
Mei cordis auferas,
Et ad coeli mansiones
Me post mortem deferas.

3. Ave, verbum salutare
Proponens Aegyptiis,
Multos abrenuntiare
Multis doces vitiis;
Cor meum jam fac cessare
A concupiscentiis,
Ut se possit adaptare
Divinis solatiis.

4. Ave, pangens duci pacem
Regis Babyloniae,
Auram averte fugacem
Mundanae laetitiae,
Hostem vincam contumacem,
Da, zelo justitiae,
Et in veritate vacem
Dei sapientiae.

5. Ave, quia absolutus
Carnis ab ergastulo
Ad coelos festinas tutus
Sine offendiculo,
Per te, precor, ut adjutus
Cum coelesti populo
Vivam virtute indutus
In futuro saeculo.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 275 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 136 b. B. — 4, 3 sq. A me averte fugacem | Mundanae laetitiae | Spem et hostem pervicacem | divinae militiae | Hunc ut vincam contumacem | Da zelum justitiae. B.

25. Ad sanctum Thadaeum.

1. Ave, hujus saeculi,
Thadaee, lucerna,
Qui cor duri populi
Mollis ad serena,
Memor tui famuli
Mente sis paterna,
Mei cernant oculi
Gaudia aeterna.

2. Ave, vitam mortuo
Qui reddis decenter,
Precatu continuo
Me juva volenter,
Ut ab actu fatuo
Resurgam recenter,
Et non cadam denuo
Ad malum nocenter.

3. Ave, qui operibus
Te piis das gratum,
Tuis sanans precibus
Lepra vulneratum,
Sana facinoribus
Dire me gravatum,
Et a culpis omnibus
Redde liberatum.

4. Ave, qui praepropere
Ad astra festinas,
Mentis meae miserae
Repara ruinas,
Coeli mihi mittere
Stude medicinas,
Digne queam promere
Laudes ut divinas.

5. Ave, qui martyrium
Sustines prudenter,
Hinc coeli palatium
Subintras potenter,
Tuum mihi brachium
Succurrat valenter,
Ut ascendam solium
Coelorum gaudenter.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 275 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 137 a. B. — 4, 8 Laudes et divinas B.

26. Ad sanctum Matthiam.

1. Ave, stirpis nobilis
Sancte o Matthia,
Pro Juda laudabilis
Surgis sorte pia,
Prece da ut stabilis
Sim in vitae via,
Et mihi placabilis
Vera sit sophia.

2. Ave, sacra semina
Spargens in Judaea,
Deterge peccamina
Apud Deum mea,
Fugiant temptamina
Per Christi trophaea,
Mea mens ad carmina
Surgat jubilaea.

3. Ave, qui gratifica
Caecos sospitate
Curans a tabifica
Sanas caecitate,
Succurrens mirifica
Tua pietate
Ab omni salvifica
Me iniquitate.

4. Ave, vitam mortuis
Ter denis modesta
Qui virtute tribuis,
Me duc ad honesta,
Non mala cum fatuis
Subeam funesta,
Cum sanctis praecipuis
Dei agam festa.

5. Ave, morti subderis
Quando transiturae,
Christo statim jungeris
Conregnans secure,
Tibi sic ut poteris
Jungere sit curae
Me vitae, qua frueris,
Semper permansurae.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 275 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 137 a. B. — 3, 1 gratificas B. — 3, 4 Sanans B. — 4, 2 Pluribus B. — 5, 5 sic poteris A.

27. Ad sanctum Stephanum.

1. Ave, qui verbo et vita
Flores, Stephane levita,
Martyr primus legis novae,
Pia me virtute fove.

2. Ave, qui vincis Judaeos,
Hostes per te vincam meos,
Carnem saevam, stultum mundum
Atque Sathanam immundum.

3. Ave, qui Christum vidisti,
Cum ad coelum respexisti;
Christum in coelis videre
Da mihi et congaudere.

4. Ave, qui oras pro hoste,
Ad tale me trahe post te,
Dulci semper fruar pace
Cum stulto et contumace.

5. Ave, saxis qui finiris,
A culpae me solve diris
Et deduc post vitae mortem
Tecum ad coelestem sortem.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 276 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 137 b. B. — 1, 4 Pia fehlt B.

28. Ad sanctum Laurentium.

1. Ave, Laurenti beate,
Assabaris dum in crate
Tyranno sic insultasti,
Dicens: Ede, quod assasti.

2. Ave, qui assatus gaudes,
Dignas agens Deo laudes,
Pro me funde preces ei,
Ut misereatur mei.

3. Ave, qui pro poenis ignis
Praemiis ditaris dignis,
A me peccati habenas
Infernique fuga poenas.

4. Ave, qui turbae egenae
Das Christi thesauros plene,
Peccatorem me egenum
Gratia Dei fac plenum.

5. Ave, qui vincis in igne,
Sequi te da mihi digne
Ad sanctorum claritatem
In coelestem civitatem.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 276 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 137 b. B. — Cod. Lunaelac. (Palat. Vindob. 4087) saec. 15. C.
2, 3 fundas B. — 3, 3 A peccati me C. — 5, 3 Ad sanctam claritatem C.

29. Ad sanctum Achatium.

1. Ave, miles Christi fortis,
Achati sanctissime,
Pugil venerandae sortis
Stirpisque clarissimae;
Decem milium cohortis
O dux invictissime,
Qui vicerunt tecum mortis
Poenam jucundissime.

2. Ave, o virtus invicta
Et spes mea vivida,
Tuis precibus delicta
Mea dele livida,
Mea mens Deo non ficta
Recta sit et pavida,
Et libido a me victa
Jam abscedat lurida.

3. Ave, martyr pretiose,
Forma patientiae,
Triumphavit gloriose
In te princeps gloriae,
Da, ut obstem nebulosae
Demonum nequitiae,
Jesu Christi gaudiosae
Conjungar militiae.

4. Ave, tot candidatorum
Martyrum vexillifer,
Qui virtutum atque morum
Cunctis es odorifer,
Tu meorum peccatorum
Veniae sis signifer,
Et procul mihi malorum
Sit exactor letifer.

5. Ave, qui cum delicato
Tuo contubernio
Gaudens in coelesti prato
Frueris convivio,
Interventu junge grato
Tali me solatio,
Ut conviva cum beato
Regnem Dei filio.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 276 a. A. — Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 20124) saec. 15 B. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 138 b. C.

30. Ad sanctum Gregorium.

1. Ave, gemma praesulum,
Gregori beate,
Exemplar et speculum
Vitae illibatae,
Cordis mei vasculum
Reple castitate,
Ne per carnis vinculum
Liger voluptate.

2. Ave, coeli fistula,
O doctor Anglorum,
Caritatis facula,
Decens norma morum,
Ne me necet macula
Criminum meorum,
Placa per oracula
Principem polorum.

3. Ave, sancti spiritus
Organum jucundum,
Verbo tibi coelitus
Dato ditas mundum,
Rogo te medullitus,
Ut me infecundum
Deo reddas penitus
A peccatis mundum.

4. Ave, summe pontifex,
Qui Dei servorum
Servus es et opifex
Operum piorum,
Non me mille-artifex
Fraudet, dux malorum,
Sed ut sim virtutifex
In coetu justorum.

5. Ave, fulgens saeculo
Stella matutina,
Omni datus populo
Hora vespertina,
Levans me de stabulo
Et culpae sentina,
Coeli habitaculo
Angelis conbina.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 325 a. A. — Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 20001) anni 1476 fol. 262 a. B.

31. Ad sanctum Augustinum.

1. Ave apostolice,
O vir Augustine,
Succurrens catholicae
Fidei ruinae,
Fraudi diabolicae
Non me subdi sine,
Sed jungar angelicae
Vitae sine fine.

2. Ave, evangelicam
   Praedicans doctrinam,
Per ipsam angelicam
   Restaurans ruinam,
Ergo mihi coelicam
   Confer medicinam,
Intrem diabolicam
   Ne quando doctrinam.

3. Ave, Hipponensium
   Qui antistes factus,
Es pontificalium
   Jura digne nactus,
Ad nihil per vitium,
   Qui sum heu redactus,
Duc ad vitae bravium
   Me per pios actus.

4. Ave, fulgens lilium
   Vitae sanctitate,
Exemplar humilium
   Dulci paupertate,
Praebe patrocinium
   Ne disjungar a te,
Sed te sequar praevium
   Morum gravitate.

5. Ave, qui feliciter
   Volas ad superna,
Me colat memoriter
   Tua mens paterna,
Tuere perenniter,
   Ne petam inferna,
Consequar sed dulciter
   Gaudia aeterna.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 325 b. A. — Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 20001) anni 1476 fol. 262 b. B.

32. Ad sanctum Martinum.

1. Ave, Dei pontifex
Et virtutum artifex,
   Martine beate,
Genitrix Pannonia
Tua te, Italia
   Nutrix laudant grate.
Manus tuas commoda
Ad meae incommoda
   Mentis sceleratae,
Sana me interius,
Exorna exterius
   Morum gravitate.

2. Ave, qui cooperis
Nuditatem pauperis
   Chlamide partita,
Tua per suffragia
Nulla per contraria
   Vincar in hac vita;
Mea mens per misera
Non laedatur, prospera,
   Virtute vestita,
Tuis sic auxiliis
Atque beneficiis
   Spe fruar cupita.

3. Ave, spernens saeculum,
Militumque cingulum,
   Gaudia stultorum,
Ad baptismi lavacra
Volas et simulacra
   Dejicis deorum;
Da mihi, ut omnia
Mundi spernam gaudia
   Cum melle eorum,
Et me fac proficere
In virtutum munere
   More beatorum.

4. Ave, qui restituis
Tribus vitam mortuis
   Tua prece pura,
Animae restitue
Meae sensum mortuae
   Medela secura;
Post odorem currere
Tuum fac et capere
   Me regna mansura,
Nullum me illicitum
Trahat vel prohibitum
   Ad mala futura.

5. Ave, cuncta saecula
Per multa miracula
Qui illustras late,
Et sic intras gaudia
Jucunde coelestia,
Plenus sanctitate;
Me sequi velociter
Te fac et feliciter,
Non dijungar a te
Junctus sanctis omnibus
Vivam in coelestibus
Cum jucunditate.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 277 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 137 b. B. — Cod. Lunaelac. (Palat. Vindob. 4087) saec. 15. fol. 250 a. C. — 4, 8 Tuum fac me A. — 4, 9 Regna permansura A. — 4, 12 malam futuram A. — 5, 7 feliciter B. — 5, 8 velociter B.

33. Ad sanctum Benedictum.

1. Ave, pastor et patrone,
Monachorum gloria,
Benedicte, pater bone,
Omni florens gratia,
Clipeum te pro me pone
Cuncta contra vitia,
Mihi adstans in agone,
Per te vincam omnia.

2. Ave, qui fallentis mundi
Conculcasti dulcia,
Non me mundi furibundi
Superet malitia,
Nec permittas me confundi
Sathanae versutia,
Sed ut fiam cordis mundi,
Precum da instantia.

3. Ave, carnis blandimenta
Qui vicisti noxia,
Hostis praesta temptamenta
Vincere me spurcia,
Tuae jam mihi praesenta
Virtutis auxilia,
Ut per tua fulcimenta
Vigeam in latria.

4. Ave, quia boni moris
In te ridet copia,
Vitae mihi purioris
Offer beneficia,
Fugere da cunctis horis
Omnis culpae devia,
Praesta vas ut sim honoris
In coelesti patria.

5. Ave, quia vanitatis
Contempsisti otia,
Per te virtus pietatis
Mihi fiat socia,
Duc de faece foeditatis
Ad vitae negotia,
Tua prece cum beatis
Me Christo consocia.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 276 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 138 a. B. — Cod. Lunaelac. (Palat. Vindob. 4087) saec. 15 C. — 1, 4 floris C. — 3, 3 Carnis viva temptamenta C. — 3, 4 spuria B. — 3, 8 in latera C. — 4, 1 bono moris C.

34. Ad sanctum Bernhardum.

1. Ave, pater monachorum,
Speculum et regula,
Virtutum vas et honorum,
Omni carens macula,
O Bernharde, decus morum
Qui ardes ut facula,
Te juvante peccatorum
Non me stringant vincula.

2. Ave, o pater beate,
Mea spes et brachium,
Dulcis et desiderate,
Corona et gaudium,
Passionis in me natae
Exstinguens incendium,
Benedictionis gratae
Stilla stillicidium.

3. Ave, qui illecebrosa
Horruisti crimina,
Ergo coeli gaudiosa
Conscendisti culmina,
Fac, ut carnis vitiosa
Superem certamina,
Mea mens sit virtuosa
Tua per precamina.

4. Ave, sidus ut solare
Qui fulges prae ceteris,
Meum veni expugnare
Cor a sorde sceleris,
Et in bonum commutare
Mores vitae veteris,
Vitaeque participare
Concede qua frueris.

5. Ave, qui jam jucundaris
Cum sanctorum millibus,
Subveni, ne mundi maris
Obruar in fluctibus,
Et ne conculcar amaris
Inferni doloribus,
Sed conjunge me praeclaris
Angelorum coetibus.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 277 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 138 b. B. — 5, 5 concludar B.

35. Ad sanctum Nicolaum.

1. Ave, admirabilis
Myraeae o humilis
Praesul civitatis,
Nicolae, Patera
Genuit te libera
Multae honestatis;
Dejecta infantia
Proficis in gratia
Magnae sanctitatis,
Ergo sanctis meritis
Tuis de praeteritis
Me solve peccatis.

2. Ave, qui puellulis
Tribus, ne prostibulis
Dentur, subvenisti;
Tres solvis de carcere,
Ducens studes solvere
Tres de morte tristi;
Hinc me duc de crimine
Et de consuetudine
Mala dono Christi,
Ut mea possessio
Christus sit et portio,
Da, quem possedisti.

3. Ave, te vocantibus
Et periclitantibus
Qui ades volenter,
Tua ne provincia
Pereat inedia
Panem das prudenter;
A peccati vinculis
Cunctisque periculis
Salva me recenter,
Non Sathan me terreat,
Neque malum sorbeat
Ultra violenter.

4. Ave, tu qui fatuas
Zelo Dei statuas
Frangis idolorum,
Mortuum resuscitas
Et in fundo visitas
Mersum fluviorum;
Cordis mei frivola
Tuorum vi idola
Frange meritorum,
Me in bono robora,
Et a fraude libera
Adversariorum.

5. Ave, nam de tumulo
Tuo fluunt sedulo
Olei liquores,
Sanantes hydropicos
Atque epilepticos
Cunctosque dolores;
Sana ergo omnia
Mentis meae vitia
Et carnis languores,
Vana mundi spernere
Da et coeli carpere
Fructus gratiores.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 278 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 138 a. B. — 2, 12 Da quem jam vicisti B. — 4, 8 Vi tuorum B. — 4, 10 sqq. Me de culpa suscita | Et in lacu visita | Malorum meorum B. — 5, 9 carnis liquores B.

36. De sancta Agatha.

1. Agatha, Siciliae
   Ave o patrona,
Multiformis gratiae
   Rident in te bona,
Accurris miseriae
   Paganorum prona,
Qui misericordiae
   Tuae laudant dona.

2. Ave, o egregia
   Virgo sponsa Christi,
Tu pro cujus gloria
   Sanguinem fudisti,
Cum mundi fallacia
   Sathanam vicisti,
Ingredi coelestia
   Regna meruisti.

3. Ave, vallis lilium,
   Siculorum stella,
Virtutis hospitium
   Et honoris cella,
Pro me Dei filium,
   Precor, interpella,
Elonget ut vitium
   A me et flagella.

4. Ave, pro peccamine
   Meo, precor, ora
Tuoque precamine
   Veniam implora,
Mecum in examine
   Sis in necis hora,
Pio sub velamine
   Mortis rumpe lora.

5. Ave, surge, filia
   Sion generosa,
Non ad desideria
   Mea sis morosa,
Sed ab hac miseria
   Mundi turbinosa
Me ad coeli gaudia
   Duc, o gloriosa.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 281 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 139 b. B. — 1, 5 Occurris B. — 4, 3 Tuorumque B. — 5, 8 o gaudios a. B.

37. Ad sanctam Agnetem.

1. Ave, Agnes, natu clara,
Vultu decens, actu gnara,
Audi me ad te clamantem
Et exaudi suspirantem.

2. Ave felix et beata
Agnes, Christo consecrata,
Aurem ad me huc inclina,
Tolle moras et festina.

3. Ave, Agnes, tota munda,
Me totum immundum munda,
Vulnus mentis meae sana,
Fuga cuncta a me vana.

4. Ave, sponsa Deo digna,
Martyr dulcis et benigna,
Solve ad finalem punctum,
Regnans in me, malum cunctum.

5. Ave, Agnes, flos vernalis,
Lava me a cunctis malis,
Transfer impolluto calle
Me ex mundi hujus valle.

6. Ave, innocens columba,
Me duc ex peccati tumba,
Mihi confer cor contritum,
Omni bono redimitum.

7. Ave, o bellatrix fortis,
Salva me de portis mortis,
Aufer a me pravos motus,
Per te mundus fiam totus.

8. Ave, Agnes, lux novella,
Fulgens cordis mei stella,
Me reforma plene Deo,
Dulci redemptori meo.

9. Ave, Agnes, tua dextra
Sana me intus et extra,
Tua me tutela fove,
Et sic ad virtutes move.

10. Ave, Agnes, virgo casta,
Hora mortis mihi asta,
Ne quidquam mihi molesti
Irrogent hostes funesti.

11. Ave, Agnes, vas virtutum,
Contra Sathan te da scutum,
Tuta me ab orci valva,
A secunda morte salva.

12. Ave, Agnes, meum lumen,
Duc ad coeli me cacumen,
Ubi per tuum precamen
Deum semper laudem. Amen.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 278 b. — Obschon die Form dieses Liedes von den übrigen abweicht, verrät sich der Auctor doch hinreichend, namentlich 11, 2 te da scutum.

38. Ad eandem.

1. Gaude, sponsa Christi, Agna,
Quae mundi transisti stagna
Dulci cum constantia;
Gaude, quod cum nudabaris,
Crine magis tegebaris
Quam amictus gloria.

2. Gaude, quod in lupanari
Te non permisit foedari
Angeli custodia;
Gaude, per te suscitatur
Tuus sponsus, qui necatur,
Sathanae nequitia.

3. Gaude, quod flammam urentem
Vicisti, te non nocentem,
Salvatoris gratia;
Gaude, quod transgutturata
Et cruore laureata,
Mercaris coelestia.

4. Gaude, quod perdendo mortem,
Invenisti vitae sortem
Felici victoria;
Gaude Christo sociata,
Duc nostra delens peccata
Nos ad coeli gaudia.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 278 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 139 b. B. — Cod. Lunaelac. (Palat. Vindob. 4087) fol. 260 b. C.

39. Ad sanctam Caeciliam.

1. Ave, o Caecilia,
Tota speciosa,
Candens ut si lilia
Juncta sint cum rosa,
Contemnis sublimia
Et imperiosa,
Eligis humilia
Magis gratiosa.

2. Ave, quae ab impiis
Nimis aversaris,
Nam obscoenis nuptiis
Tu non delectaris,
Sed in piis studiis
Tota conversaris,
Hinc coeli deliciis
Digne satiaris.

3. Ave, decens viola,
Flos humilitatis,
In me nunquam viola
Fidem caritatis,
Dele facta frivola
Meae pravitatis,
Ne damnatae incola
Fiam civitatis.

4. Ave, sponsa sedula
Christi redemptoris,
Tua prece jacula
Vincam temptatoris,
Non me fuscet macula
Ultra pravi moris,
Succende me facula
Divini amoris.

5. Ave, in hoc saeculo,
Rosa sine spina,
In mortis articulo
Accurre festina,
Mihi tuo famulo
Assistens vicina,
Et in Jesu lectulo
Me tecum inclina.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 280 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 141 a. B. — 4, 2 Almi redemptoris.

40. Ad sanctam Christinam.

1. Ave, Sion filia,
Sacra o Christina,
Orta de Barbaria
Ut rosa de spina,
Spreta idolatria
De mundi sentina
Surgis, horres omnia,
Volas ad divina.

2. Ave, me fac vincere,
Quae tu superasti,
Fluxum carnis temerae,
Quem tu exsiccasti,
Mundum da contemnere,
Quem tu conculcasti,
Sathanam confundere,
Da, quem exsufflasti.

3. Ave, meos corrige
Sensus, o sacrata,
Ad Deum me dirige,
O desiderata,
Ad virtutes erige
Tua prece grata,
Cum salute porrige
Gaudia beata.

4. Ave virgo, propere
Veni, o decora,
Veni, veni prospere,
Veni sine mora,
Veni, et a scelere
Ut absolvar, ora,
Custodi summopere
Me in mortis hora.

5. Ave, infernalia
Mala me vitare
Et tormenta alia
Juva declinare,
Ad coelorum gaudia
Statim evolare
Me fac et in gloria
Cum Christo regnare.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 280 a.

41. Ad sanctam Cunigundem.

1. Ave, virgo regia,
Dulcis sponsa Christi,
Cunigundis, vitia
Quae gaudens vicisti,
Tu delectabilia
Mundi abjecisti,
Cum dulci fiducia
Christum induisti.

2. Ave, Sion filia,
Te Christus salvavit
Carnis ab infamia,
Qua te maculavit
Daemonis nequitia,
Sed eum prostravit
Tua innocentia
Atque superavit.

3. Ave, candens lilium,
O dulcis regina,
Honoris triclinium,
Rosa sine spina,
Mihi in subsidium
Gaudenter festina,
Et a malignantium
Custodi ruina.

4. Ave, virgo, dulcior
Quae es favo mellis
Cordi meo, clarior
Universis stellis,
Tu mihi es gratior
Prae sanctis puellis,
Salva me, nam morior
Mundi in procellis.

5. Ave, gaudes titulo
Quae virginitatis,
Intuere oculo
Me nunc pietatis,
Solvar adminiculo
Tuo a peccatis,
Victo mortis vinculo
Conregnem beatis.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 281 b.

42. Ad sanctam Katharinam.

1. Ave, o eximia
Virgo Katharina,
Exorta de Graecia,
Martyr et regina,
De tua praesentia
Mons exsultat Sina,
In omni angustia
Mihi sis vicina.

2. Ave, quae Maxentium
Caesarem sprevisti,
Et ad Christum gentium
Rhetores duxisti,
Rotarum supplicium
Prece confregisti,
Jucunda per gladium
Coelos introisti.

3. Ave, quae in gloria
Locum tenes gratum,
Vide in miseria
Me et culpa natum,
Currentem per devia
Adhuc per peccatum
Spernentem felicia,
Fac fine beatum.

4. Ave, virgo propera
Mihi in solamen,
Exsurgam ad prospera
Tuum per levamen,
Da, ut spernam scelera,
Mihi respiramen,
Scandam super sidera
Tuum per ducamen.

5. Ave, mea gloria,
Ave, vas virtutum,
In mortis angustia
Te fer mihi scutum,
Me fac a fallacia
Sathanae solutum,
Praebe ad coelestia
Iter mihi tutum.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 279 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 139 b. B. — Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 20021) anni 1470 fol. 342 b. C. — 2, 3 rhetores | Gentium B. — 3, 4 Me in culpa — 3, 7 Nam sperno felicia et finem beatum B. — 5, 4 Te fehlt B. — 5, 7 Da in coeli curia | Me cum Christo tutum B.

43. Ad sanctam Luciam.

1. Ave, virgo nobilis
O Syracusana,
Lucia immobilis,
Quae stas fide sana,
Praesidis ignobilis
Dicta spernis vana,
Vulnus poenae labilis
Mente suffers plana.

2. Ave, ecce nimium
Gravor sub peccato,
Opis praebe brachium
Mihi desolato,
Contra omne vitium
Me nunc confortato,
Placa regem omnium
Interventu grato.

3. Ave, de mortalibus
Me solve peccatis,
Et de venialibus
Saepe iteratis,
Per te primis motibus
In me temperatis
Sic, ut sim in actibus
Dehinc pietatis.

4. Ave, me hic vivere
Da sine querela,
Modum quo proficere
Valeam, revela,
Viam vitae pandere
Dignanter anhela,
Nam vult post te currere
Mea mens anhela.

5. Ave, de virtutibus
Ad montem virtutum,
Me duc ab obstantibus
Iter para tutum,
Cunctis impugnantibus
Me te offer scutum,
Junge me coelestibus
Gloria indutum.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 280 a.

44. De sancta Margaretha.

1. Ave, o ingenua,
Dulcis Margaretha,
Vana et felliflua
Mundi transis freta,
Sathanae tu cornua
Calcas inquieta,
Pro me flecte genua
Deo mente laeta.

2. Ave, in me tabuit
Lumen rationis,
Heu et fructus marcuit
Bonae actionis,
Torpor me absorbuit
Indurationis,
Proh pudor, praevaluit
Faex confusionis.

3. Ave, jam confugio
Ad te cum pavore,
Ut sim sub refugio
Tuo tutiore,
Namque culpae vitio
Pro sordidiore
Scio, Dei filio
Me ingratum fore.

4. Ave, aures precibus
Imple salvatoris,
Pro cunctis reatibus
Mei peccatoris,
Ut solvar ab actibus
Vitae vilioris,
Ne involvar ignibus
Aeterni furoris.

5. Ave, tua gratia
Gaudeam sanatus,
Ab omni miseria
Culpae serenatus
Sim in conscientia,
In Christo fundatus,
Conregnem in gloria
Ipsi sociatus.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 281 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 140 a. B. — Cod. Lunaelac. (Palat. Vindob. 4087) fol. 259 a. C. — 2, 3 Et fructus heu B.

45. Ad sanctam Ursulam.

1. Ave, virgo Ursula,
Generis regalis,
Non te carnis macula
Fuscat aliqualis,
In te tabernacula
Princeps illocalis
Fixit, praebens oscula
Sponsi spiritalis.

2. Ave, primiceria
Victoriosarum,
Te undena milia
Ornant puellarum,
Tibi per martyria
Tot quidem sanctarum
Frequentantur gloria
Per orbem terrarum.

3. Ave, mundi dulcia
Quae aspernabaris,
Juste tympanistria
Agni nuncuparis,
Christo multa milia
Martyrum lucraris,
Cum quibus in curia
Coeli gloriaris.

4. Ave, ecce sceleris
Me laedit ligamen,
Cujus quoque ponderis
Opprimit gravamen,
Praecurre prae ceteris
Ad meum juvamen,
Contra tela veteris
Hostis sis tutamen.

5. Ave, his temporibus
Quae surgis ut stella,
Occidentis partibus
Patrona novella,
Tuis piis precibus
Mortis fuga fella,
Me junge coelestibus,
O dulcis puella.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 281 b. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 141 b. B.

46. Ad sanctam Mariam Magdalenam.

1. Ave, clari generis
Dulcis Magdalena,
Universi sceleris
Quae fuisti plena,
Illustravit sideris
Te coelestis vena,
Fructum vitae foederis
Degustas amoena.

2. Ave, quae convivia
Felix introisti,
Ubi Jesum copia
Balsami unxisti,
Pedes abundantia
Lacrymae lavisti,
Quos crinis decentia
Osculans tersisti.

3. Ave, te clementiae
Dei mundat norma,
Quae es poenitentiae
Speculum et forma,
Me obedientiae
Divinae reforma
Et benevolentiae
Ipsius conforma.

4. Ave, quae jam pabulo
   Vitae regionis
Frueris, a poculo
   Me nunc Babylonis
Salva et a vinculo
   Educ Pharaonis,
Ne plectar venabulo
   Dirae ultionis.

5. Ave, o discipula
   Christi redemptoris,
Funda propugnacula
   Boni in me moris,
Et ad fontem stimula
   Me Dei amoris,
Ut vivam per saecula
   In regno decoris.

Cod. Tegurin. (Clm. Monac. 19824) fol. 279 a. A. — Cod. SS. Udalrici et Afrae (Clm. Monac. 4423) fol. 139 a. B. — 1, 8 Degusta B.

Druckfehler.

S. 7 Zeile 1 v. u. lies: Hiezu verfafste im Auftrage, statt: verfafste er im Auftrage.

Inhalts-Verzeichnis.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI

IV.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,
S. J.

Leipzig.
Fues's Verlag (R. Reisland).
1888.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

aus

handschriftlichen Breviarien, Antiphonalien und Processionalien

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,
S. J.

Leipzig.
Fues's Verlag (R. Reisland).
1888.

Vorwort.

Der vorliegende Band enthält eine erste Folge von Hymnen im strengsten Sinne des Wortes. Nur ungern entschlofs ich mich, schon jetzt mit Drucklegung dieses Teiles meiner Sammlungen vorzugehen. Lieber hätte ich das Geschäft des Sammelns vollständig zu Ende geführt. Allein die Häufung des Materials einerseits, andererseits ein Blick in die neuesten Sammlungen ähnlicher Art, liefsen mich ernstlich befürchten, es möchte sich, wollte ich an meiner ursprünglichen Idee festhalten, das Beste wieder einmal als der Feind des Guten erweisen.

Die ganze Unsumme geistlicher Rhythmendichtung des MA. zerfällt, je nachdem sie der privaten (wenn auch noch so öffentlichen) oder der offiziellen Andacht (sei diese auch lediglich eine Still-Messe) diente, in liturgische und aufserliturgische. Die liturgische Dichtung gliedert sich weiter in vier Arten, in Hymnen, Sequenzen, Tropen und Reimoffizien. Der Hymnus im engeren Sinne ist somit ein liturgisches Lied, das weder ein Mefshymnus (Sequenz), noch eine Interpolation eines vorhandenen liturgischen Textes (Tropus) ist. Man könnte den liturgischen Hymnus einfachhin als das geistliche Lied des offiziellen Chorgebetes bezeichnen, wenn es nicht auch einen Prozessionshymnus gäbe, der nur mit völliger Verkennung seines Wesens den Tropen beigezählt werden kann, da die Begriffsbestimmung der letzteren als Interpolationen eines bestehenden liturgischen Textes das Prozessionslied noch weniger trifft als die Sequenz.

Die hier veröffentlichten Hymnen sind der überwiegenden Mehrzahl nach inedita im eigentlichsten Sinne; einige sind es nur in der Hinsicht, dafs dieselben in den neueren zugänglicheren Hymnensammlungen fehlen. Streng gefafst sind ja selbst Hymnen, die aus liturgischen Wiegendrucken entnommen werden, keine inedita, noch weniger solche Lieder, die den grofsen Sammel-

werken des 16. Jahrhunderts entlehnt sind. Für die praktische Förderung des hymnologischen Studiums indes bleibt es sich ziemlich gleichgültig, ob ein Lied in einem immerhin seltenen und nach Ort und Zeit schwer zu erreichenden Druckwerke sich findet oder nicht findet. Ebenso gleichgültig kann es sein, ob ein Lied in diesem oder jenem Werke, das jeden andern, nur keinen litterarhistorischen, geschweige denn spezifisch hymnologischen Zweck verfolgt, mehr vergraben denn ans Licht gezogen ist. Denn wem möchte man es im Ernste zumuten, neben der ohnehin ziemlich zerstreuten und nicht ganz leicht zu beherrschenden Fachlitteratur noch allen Werken des In- und Auslandes nachzuspüren, in denen der eine oder andere sonst unbekannte Hymnus Aufnahme gefunden. Unter dieser Rücksicht glaubte ich dem Zwecke meiner Arbeiten völlig zu entsprechen, wenn ich die Hymnen, die ich in meinen handschriftlichen Quellen fand, in den Sammlungen von Daniel, Mone, Morel, Kehrein, Duméril, Neale, Trench, Hagen, Roth u. a.[1]) aufsuchte. Hymnen, die hier fehlen, habe ich in meine Sammlung aufgenommen, unbekümmert darum, ob sie etwa in einem Bande der Acta SS. oder der Bibl. PP. sich finden. Ich habe nicht einmal ex professo nachgesucht, ob sie sich dort finden oder nicht, der Meinung, dafs der hierdurch erzielte Nutzen (in den meisten Fällen eine blofse Schaustellung von Erudition) das grofse Opfer an guter Zeit nicht verdiene. Dagegen habe ich mir allerdings Mühe gegeben, Bruchstücke oder sog. Divisiones von Hymnen als solche zu erkennen und auszuschliefsen. Sollte mir das nicht immer gelungen sein, oder sollte ein veränderter Hymnenanfang mich in die Irre geführt haben, so wird mir derjenige leicht verzeihen, der die Schwierigkeit ähnlicher Recherchen kennt. Wird einmal eines der vollständigen Verzeichnisse sämtlicher bisan im Druck erschienenen Hymnen, die von verschiedenen Seiten in Aussicht gestellt sind, Thatsache geworden sein, dann wird eine strengere Kontrolle ermöglicht. Lieder, die in den vorgenannten Sammlungen vorhanden, habe ich mit nur zwei oder drei Ausnahmen auch dann nicht aufgenommen, wenn sie daselbst verstümmelt oder verderbt oder aus sehr späten und ungenügenden Quellen

---

[1]) Die Sammlungen von Klemming und Milchsack habe ich bei dem einstweiligen Mangel jedes Registers nur wenig zu Rate ziehen können.

abgedruckt sind. Diese (allerdings zahllosen) Mängel zu heben, ist Aufgabe eines grofsen abschliefsenden Thesaurus, der das schwierigste und darum letzte Werk der hymnologischen Forschung sein dürfte, wenn er auch nur annähernd das werden will, was Wackernagels grofsartiges Werk für das deutsche Kirchenlied des 15. und 16. Jahrhunderts ist.

Kommentare zu den Liedern zu geben, wie dies Daniel und Mone gethan, liegt dem Zwecke dieser Sammlung zu ferne und würde auch bei der Masse des zu bewältigenden Stoffes ein zu grofses Erkühnen sein.

Hiermit könnte ich füglich diese einleitenden Zeilen schliefsen, glaubte ich nicht, mit ein oder zwei Worten auf einen eigenartigen Angriff auf den zweiten Band dieser Sammlung (richtiger einen Teil desselben) Bezug nehmen zu sollen. Kaum hatte dieser das Licht des Büchermarktes erblickt, da erschien auch schon in No. 5 des Bulletin Critique eine Besprechung, die den Pariser Abbé Eugène Misset zum Verfasser hatte und sich in einem Stile gefiel, der auch dem Unbefangensten den Eindruck machen mufste, dafs bei der Sache eine Absicht sei. Ich sandte ein kurzes Wort der Erwiderung an das Blatt, indem ich mir vorbehielt, mich an dieser Stelle des nähern mit Herrn M. auseinander zu setzen, wofür in dem engen Rahmen einer Replik natürlich kein Raum war. Da begegnete ich zufällig in einem andern Blatte folgender Ankündigung: „Thesauris hymnologicis hactenus editis supplementum amplissimum e libris tam manuscriptis quam impressis eruerunt notulisque illustraverunt E(ugenius) M(isset) et I. W.“ Der Leser wird es darnach begreiflich finden, dafs ich jeden Gedanken an eine eingehende, sachliche Auseinandersetzung mit Herrn M. fallen lasse. Noblesse oblige. Ich kann dies um so eher, als die sämtlichen Ausstellungen Missets auf einer völligen Verkehrung des Standpunktes beruhen, den ich in der Vorrede zum zweiten Bande dieser Sammlung klar dargelegt, indem ich ausführte, dafs und warum ich dem Hymnarius Moissiacensis eine Ausnahmestellung und abweichende Behandlung zu teil werden liefs, eine Darstellung, die aber Herr M. nicht verstehen wollte oder konnte.

Also nur wenige Züge, um die Art dieses Kritikers ins Licht zu rücken und zu zeigen, mit welchem Verständnis er mein Vorwort gelesen. Anläfslich der Scholarenlieder aus Kloster

Camp und mit Rücksicht auf die Blüte niederländischer Kunst an der Neige des Mittelalters hatte ich die Wendung einfließen lassen, daſs der Rhein, gleichsam die Schlagader deutschen Lebens, in den Niederlanden angelangt, bereits langsamer und bedächtiger fließe; M. läſst mich sagen, daſs der Rhein „bat aujourd'hui (sic) avec plus de calme et de lenteur" denn ehedem. Ob da nicht der Wunsch der Vater dieses kuriosen Gedankens ist? Das (sic) hat der geistreiche Übersetzer selbst angebracht, damit ja niemand seine Leistung übersehen möge.

Eine Seite weiter schreibt M.: „Mabillon, dites-vous, a donné en entier l' antiphonaire de Bangor." Mir ganz neu, daſs Mabillon das Antiphonarium Benchoriense ediert, aber noch neuer, daſs ich selbst diese Entdeckung sollte gemacht haben. Wollte Herr M. sich die Mühe nehmen, die betreffende Stelle meines Vorwortes etwas weniger flüchtig anzusehen, würde er vielleicht finden, daſs ich von Muratori geredet. Indes wer wird das so genau nehmen; das wäre wieder „votre science allemande".

Herr M. glaubt offenbar, ein besonders guter Lateiner zu sein. Daſs es ein Mittel-Latein giebt, das allerdings sehr starke Eigentümlichkeiten hat und verhältnismäſsig wenig erforscht ist, davon scheint er keine Ahnung zu haben. Am meisten erhitzt er sich darüber, daſs ich den Vers

Qui fuit ex diaconibus
Electus ab apostolis

belieſs, wie ihn die Handschrift bietet, statt ihn zu verschlimmbessern in Qui fuit ex diaconis. „Diaconis s'impose," ruft er aus, „mais diaconibus n'a rien qui vous choque; vous conservez bravement diaconibus." Herr M. hat, wie es scheint, nie die Charfreitags-Oration gehört mit dem Anfang: „Oremus et pro omnibus episcopis, presbyteris, diaconibus, subdiaconibus" etc.; ist auch nie im Glossarium auf das Wort: „Diacon, diacones pro diaconus, diaconi, passim apud veteres scriptores" gestoſsen.[1])

[1]) Soeben kommt mir eine Duplik Missets zu Gesicht, worin er seine Korrektur aus metrischen Gründen als absolut notwendig (ich sage absichtlich nicht: als richtig, sondern: als notwendig) aufrecht halten will. Ich muſs es aber doch entschieden ablehnen, mich mit Herrn M. über metrische Anfangsgründe zu unterhalten. Er empfiehlt mir Huemers „Untersuchungen über den jambischen Dimetern". Wien 1876. Möge er meine Antwort nachsehen in Huemers „Untersuchungen über die ältesten lateinisch-christlichen Rhythmen". Wien 1879. S. 33 ff.

Ein andermal hätte ich notwendig den Vers

Reddentes Domino glorificos melos

wie ihn die Handschrift bietet, verbessern müssen in glorificum melos. „Un solécisme épouvantable,“ ruft M. aus, „glorificos melos, comme si melos n'etait pas un singulier neutre et glorificos un pluriel masculin. Et cela sans une note, sans une variante qui puisse mettre sur la voie.“ Da will ich dem Herrn (pour le mettre sur la voie) doch nur erinnern, daſs Cato bei Nonius (213, 17) sagt: „Omnes qui loquuntur, habere debent quosdam melos,“ gerade als ob melos nicht ein Neutrum im Singular und quosdam ein Maskulinum im Plural wäre. Wenn Nonius, Accius, Pacuvius das Wort so gebrauchen, begreift sich, wenn mittelalterliche Schriftsteller ebenso thun. Daſs sie es thun, davon kann sich Herr Misset — ein Beispiel für viele — im Missale Sleswicense (imp. 1486) überzeugen, woselbst die Sequenz de sancto Kanuto rege gerade mit diesem „solécisme épouvantable“ beginnt:

Verbum bonum personemus
Dulcem melum jubilemus.

Ich glaube aber nicht, daſs Herr M. ein Recht hat, solche Anmerkungen in meinen Analecta zu fordern, die ja keine Schülerausgaben sein wollen.

Ein drittes Mal hätte ich das handschriftliche „Gloria psallat, gloria dicat“ notwendig verbessern müssen in „Gloriam psallat“ und „gloriam dicat“. „Souvenez vous,“ hat der gelehrte Herr die Güte, mich zu instruieren, „de la vieille règle que nous exprimons en France par ‚amo Deum‘ et que votre science allemande hélas! a fait disparaître de nos prétendues grammaires savantes.“ Es fällt mir natürlich nicht im mindesten bei, Herrn M. seine Freude am Besitze dieser wichtigen Regel zu stören; allein auſserdem müſste man doch auch noch einiges andere wissen, ehe man sich ausläſst, wie es Herrn M. beliebt zu thun, so z. B., daſs es auch ein indeklinabeles „Gloria“ giebt, z. B. „Occurrere ad primum gloria“. Bemerken möchte ich nur, daſs neben dem Cod. Moissiacen. auch Cod. Bruxellen. 8860 saec. 11. dies indeklinabele gloria gerade in dieser Doxologie kennt:

Gaudia psallat chorus et resultet,
Gloria Dei canat et revolvat.

(Anal. Bolland) VI, 256). Die Lesart des Cod. Rhenovien. 91 bleibt ungewifs, weil Morel, der denselben benutzt, leider die Methode des Herrn Misset befolgt, nämlich an den Texten zu ändern, ohne dafs man seine Änderungen überall verfolgen könnte, wie ich mich bei Vergleich der St. Gallen Handschriften überzeugt habe.[1]) Ich will damit keineswegs diese Lesart als die „richtige" verteidigt haben; aber sie ist offenbar mehr als ein lapsus calami der Schreiber des Cod. Moissiacensis und deshalb (cfr. Vorwort) von mir belassen worden. Doch schliefsen wir die Akten. *Γλαῦκ' Ἀδήναζε*!

[1]) In seiner Duplik will nun Herr M. aus Gründen der Metrik aufrecht halten, es sei „Gloria canat" eine unmögliche Lesart, weil sich da fünf kurze Silben folgten. Möge er in Huemers „Untersuchungen über den jambischen Dimeter", die er ja kennt, S. 15 ff. das Nötige nachsehen.

Exaeten, im Juni 1888.

Guido Maria Dreves.

I.

DE DEO.

1. De ss. Trinitate.

1. Laus trinitati resonet perennis,
Sit unitati decus athanaton,
Pectoris hymnum deitate ayon
Celebret sancte.

2. Angeli summi, patriarchae, sancti,
Apostolorum chorus beatorum,
Ordines cuncti benedicant theon
Laude beata.

3. Doxa sit patri genitaeque proli
Et tibi, compar utriusque semper
Spiritus alme, Deus unus omni
Tempore saecli.

Brev. ms. Pragens. VI F 12 a. saec. 14. A. — Hymnar. bonus per manus Johannis de Domassin anni 1429. Cod. Pragens. XVII. F. 20. B. — 1, 3 agion B. — 3, 1 genitoque B.

2. De ss. Trinitate.

1. Laus tibi honor magno sit parenti,
Qui potens mundi machinae creator,
Cuncta qui solus regis et gubernas,
Trinus et unus.

2. Laus tibi nato, favor et potestas,
Qui luis poenas hominum docesque
Nos piis dirum sapienter hostem
Vincere factis.

3. Laus tibi sacrum sit ubique pneuma,
Tu pias mentes hominumque sensus
Imbuens afflas dirigisque sanctos
Semper ad usus.

Hymn. ms. Griesen. 154. saec. 16. —

3. De ss. Trinitate.

1. Festi laudes hodierni
Ritu ductas annuo
Cives gaudio superni
Celebrant perpetuo,
Regem trinum dum ter terni
Chori laudant mutuo.

2. Vita, melos, cor supinum
Trini cultus munere,
Veneremur regem trinum
Voce, votis, opere,
Quem lex jubet masculinum
Ter in anno colere.

3. Singulari majestati
decus et imperium,
Sacrosanctae trinitati
Sit perenne gaudium,
In quo simus nos beati
Per te, Christe, praemium.

Brev. ms. Lambacen. 476. saec. 15. A. — Brev. ms. S. Petri Salisburgen. a IV 12. saec. 15. B. — Brev. ms. S. Petri Salisburgen. a I 10. saec. 15. C. — Brev. ms. S. Petri Salisburgen. a IV 1. saec. 14. D. — 1, 2 ductas animo A. — 3, 5 In duo sumus ABD.

4. De ss. Trinitate.

1. Adesto, sancta trinitas,
Par splendor, una deitas,
Qui exstas rerum omnium
Sine fine principium.

2. Te coelorum militia
Laudat, adorat, praedicat,
Triplexque mundi machina
Benedicit per saecula.

3. Adsumus et nos cernui
Te adorantes famuli,
Vota precesque supplicum
Hymnis junge coelestium.

4. Unum te lumen credimus,
Quod et ter idem colimus,
Alpha et O quod dicimus,
Te laudat omnis spiritus.

5. Illumina cor hominum,
Absterge sordes mentium,
Resolve culpae vinculum,
Everte moles criminum.

6. Laus patri sit ingenito,
Laus ejus unigenito,
Laus sit sancto spiritui,
Trino Deo et simplici.

Orat. ms. saec. 15. Cod. 7977 bibl. fam. imp. reg. Austriacae. Vindobon. Obschon nur einem Gebetbuche entnommen, beweist die ganze Haltung des Gedichtes, dafs wir einen Hymnus im strengen Sinne des Wortes vor uns haben.

5. De nativitate Domini.

1. Ab aeterno ordinata
Mater Dei praeparata,
Per te cunctis salus data,
Quae per Evam est sublata.

2. Benedicta mulierum,
Stella fundens solem rerum,
Jubilare Dei clerum
Tibi carmen fac sincerum.

3. Castae matris coelibatus
Patet Mosi praenotatus,
Quando rubus est monstratus
Flamma tactus non crematus.

4. Dulcem virgo profert florem,
Suavem vitis dat odorem,
Cum jam suum genitorem
Nata parit praeter morem.

5. En antiqua carnis jura
Nova mutat genitura,
Et dum factor fit factura,
Suum perdit jus natura.

Brev. ms. S. Floriani XI. 477 saec. 15. Zuschrift. — Scheint ein Stück Abcedarius. Nach Str. 5 stehen in der Handschrift die folgenden leoninischen Verse:

Sponsum virgo paris cujus tu sponsa vocaris
Nescia peccati genitrix et filia nati
Sana peccantes et protege te celebrantes.

6. In Nativitate Domini.

Infra Nocturnum.

Judicii signum, tellus sudore madescit.

1. E Coelo rex adveniet per saecla futurus,
Scilicet in carne praesens ut judicet orbem.
2. Unde Deum cernent incredulus atque fidelis
Celsum cum sanctis aevi jam termino in ipso.
3. Sic animae cum carne aderunt, quas judicat ipse,
Cum jacet incultus densis in vepribus orbis.
4. Rejicient simulacra viri cunctam quoque gazam
Exuret terram ignis pontumque polumque.
5. Inquirens taetri portas confringet Averni,
Sanctorum sed enim cunctae lux libera carni.
6. Trudentur sontes, aeterna flamma cremabit,
Occultos actus retegens tunc quisque loquetur.
7. Secreta atque Deus reserabit pectora luci,
Tunc erit et luctus, stridebunt dentibus omnes.
8. Eripitur solis jubar et chorus interit astris,
Volvetur coelum, lunaris splendor obibit,
9. Dejiciet colles, valles extollet ab imo,
Non erit in rebus hominum sublime vel altum.
10. Jam aequantur campi montes et caerula ponti,
Omnia cessabunt, tellus confracta peribit.
11. Hic pariter fontes torrentur fluminaque igni,
Sed tristem sonitum tubarum mittet ab alto.
12. Et coram hic domino reges sistentur ad unum,
Decidet e coelo ignis et sulfuris amnis.

Cod. Scotor. Vindobonen. 53 f 6. anni 1419 mit Mel. A. — Cod. Palat. Vindob. 4096. anni 1478. B. —

„In die Nativitatis Christi infra octavam lectionem S. Augustini duo cantores cantent versum: Judicii signum, quo repetito o choro demum post quoslibet duos versus chorus vel duo repetunt: Judicii.“ A.

„Versus Sybillae Cyntheae de die judicii et poenis inferni septem“ B. — 2, 2 cui jam vero in ipso B. — 3, 2 und 4, 1 fehlen B. — 4, 2 terras. Von 5, 1 an fährt B folgendermaſsen fort:

Vox ibi nulla sonet, dirus nisi fletus ubique,
Non sentitur ibi quidquid nisi frigora flammae,
Et foetor pigmenti complet putredine nares.
Os quoque flammivomo ingens implebitur igne
Et vermes lacerant ignitis dentibus ossa.
Insuper et pectus curis torquetur amaris,
Nec vox ulla valet miseras edicere poenas.
Ignibus aeternae nigris loca plena gehennae,
Frigora mixta simul ferventibus algida flammis,
Nunc oculos nimis flentes ardore camini,
Nunc iterum nimio stridentes frigore dentes,
His miseris vicibus miseri volvuntur in aevum.

7. De ss. Nomine Jesu.

Ad Completorium.

1. Virtus summa coelestium
Fulget et mundi gloria,
Dum triumphalis titulus,
Jesu nomen recolitur.

2. Summi Tonantis dextera,
Qua mundus exstat conditus,
Mortalibus increbuit
Potenti Jesu nomine.

3. Et nati sapientia,
Qua cuncta sunt disposita,
Notatur, dum mirabile
Jesu nomen insonuit.

4. Spiritus almi bonitas
Monstrataque clementia,
Dum reparantur perdita
Per Jesu nomen inclytum.

5. Spes aeternorum viguit
Fidesque invisibilium,
Dum summi patris filio
Jesu nomen imponitur.

6. Succensus amor cordibus
Flagranti desiderio
Suspirat ad coelestia,
Jesu dulcis memoria.

7. Supernae vigor gratiae
Profusus rorat animam,
Dum sursum mens attollitur,
Jesu nomen recolitur.

8. Ad te ergo confugimus,
Spes unica mortalium,
Exaudi preces supplicum
Jesu, o Jesu Domine.

Antiph. ms. Hilarien. V. anni 1632. — Mel: Deus tuorum militum.

8. In festo trium regum.

Ad Vesperas.

1. Vergente mundi vespere
Degentes terrae termino
Lucis suffulti sidere
Hymnum canamus gloriae.

2. Ex orientis patria
Fidelium primitiae
Divina magi gratia
Luce lustrantur gratiae

3. Tria sumentes munera
Stellam secuti praeviam
Quaerunt regentem sidera
Urbem ingressi regiam.

4. Instructi vaticinio
Bethlehem petunt lumine,
Inventum in praesepio
Colunt natum de virgine.

5. Trinum Deum et Dominum
Tribus signant muneribus,
Hominem, regem hominum,
Potentem in coelestibus.

6. Herodem vitant perfidum
Angelico admonitu,
Christum praedicant splendidum
Genti suae in reditu.

7. Post passionem Domini
Thoma loti baptismate,
Trino credentes nomini
Signis clarent et dogmate.

8. Exuti tandem saeculo
Exsultant coelo spiritus,
Corpora fragrant tumulo
Consepulta divinitus.

9. Magorum patrocinio
Nos solvat Christus maculis
Vitae donatos gaudio
In saeculorum saeculis.

10. Praestet pater ingenitus,
Filius cum paraclito
Vitam nobis post obitum
Sancto magorum merito.

Brev. ms. Meliten. in Pedepontis Pragens. 8 anni 1398. — 2, 4 lustrant Hs. — 5, 1—4: Trinum Deum et hominem | Et dominum tribus signant | Miraculis hominem regem hominem | Potentem in coelestibus Hs. — 6, 4 Gentis Hs. — 10, 4 Sanctorum magorum Hs.

9. In festo trium regum.

Ad Nocturnum.

1. Hymnis, laudum praeconiis
Deum cole, Colonia,
Trium regum reliquiis
Dei ditata gratia.

2. Magi et reges inclyti
Noctem pellunt perfidiae,
Virtute Deo placiti,
Luce lustrati gloriae.

3. Stellam secuti praeviam
Lumen requirunt lumine,
Majestatis potentiam
Parvo colunt in homine.

4. Salutem terrae praedicant,
Tollunt errores gentium,
Signis virtutum emicant
Regni cives coelestium.

5. Patri, nato et flamini
Sit laus, honor et gloria,
Qui nos magorum lumini
Jungat in pacis patria.

Brev. ms. Meliten. in Pedepontis Pragens. 8 anni 1398. — 1, 4 Dei fehlt Hs. Unvollständig bei Dan. I. 278.

10. In festo trium regum.

Ad Laudes.

1. Stella lucente mundo matutina
In Oriente sedit gens divina,
Splendida luce claret puer cruce,
Rex superorum.

2. Tribus cum donis magi tres professi
Religionis limitem ingressi
Natum adorant, dominum honorant,
Deum cunctorum.

3. Fidei lumen suae ferunt genti,
Praedicant numen suumm orienti,
Damnant errores, bonos formant mores
Viri virtutis
4. Sit trinitati decus et potestas,
Laus unitati, virtus ac majestas,
Cujus nos dono sancti locent throno
Patres salutis.

Brev. ms. Melitens. in Pedepontis Pragens. 8. anni 1398. — 3, 2 Praedicant unum Hs.

11. De inventione pueri Jesu.

In 1. Vesperis.

1. Festiva nobis gaudia
Jesu inventi pueri
Devota dat materia,
Fructus ventris virginei.
2. Mater virgo moestissima
Jesum quaerit per triduum,
Amissum sed laetissima
In templo cernit filium.
3. Quanta matris laetitia,
Dum cernit, replet intima
Natum suum dulcissimum
Inter doctos doctissimum.
4. Felix nobis Christifera
Confer, ut culpis perditum
Quaeramus cum frequentia
Et non perdamus habitum.
5. Virgo, vera puerpera,
Colentibus da gaudia
Haec tua festa, penitus
Aufer poenas, quas traximus.
6. Laus patri sit et genito
Simulque sancto flamini,
Qui genitricis meritis
Nos coeli jungat agmini.

Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragen. VI F 20. A. — Brev. Melitens. in Pedepontis Pragens. 8 anni 1398. B. — 3, 4 Inter doctores A.

12. De inventione pueri Jesu.

In 2. Vesperis.

1. Festiva gaudia dant mysteria
Inventi pueri Jesu domini,
Ventris virginei fructus unici.
2. Mater moestissima, virgo Maria
Quaerit per triduum Jesum amissum,
Quem in templo tandem cernit sedentem.
3. Quanta laetitia matris intima
Replet, dulcissimum videt ut natum,
Vix mens credens capit, Dominus novit.
4. Felix Christifera, nobis impetra,
Ut culpis perditum quaeramus Jesum
Et inventum rursus nunquam perdamus.
5. Surge, puerpera, gaudia vera
Colentibus dona haec tua festa,
Da inventum tecum tenere Jesum.

6. Laus uni Domino nomine trino,
Qui dedit filium esse unicum
Verbum summi patris virginis matris.

Brev. ms. Melitens. in Pedepontis Pragens. 8. anni 1398.

13. In feste Transfigurationis.

Ad 1. Vesperas.

1. Anni reduxit circulus
Diem festum, qui tristibus
Tollens laboris taedium
Vitae ministrat gaudium.

2. Hac in die Christus Jesus
Se transfigurans coelitus
Dignatus est ostendere
Vultum futurae gloriae.

3. Qui solis instar claruit,
Et vestis ut nix canduit,
Audita est vox paterna,
De nube clamans lucida:

4. En hic meus stat filius
Nativus et carissimus,
Audite, quidquid dixerit,
Instruxerit, praeceperit.

5. Petrus, Johannes, Jacobus
Interfuerunt, testibus
His rite credit credula
Felix parens ecclesia.

6. Nobis fidem corroborant
Haec gesta, spem sursum levan
Et charitatem suggerunt
Fructumque vitae conferunt.

7. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI F 20. A. — Brev. ms. Voraviens. 108 saec. 14/15 B. — Brev. ms. Nonnebergens. 26 B 29. saec. 15. C. — Brev. ms. Claustronesburgens. 590 saec. 14. add. saec. 15. D. — Brev. sec. notulam et ritum dominorum Teutonicorum imp. s. l. 1500 E. — Brev. Kimense imp. s. l. 1518 F. —

1, 2 qui testibus B; qui aestibus C. — 3, 1 solis instar praebuit CDF. — 4, 1 est filius B. — 4, 2 Votivus et AE. — 4, 3 u. 4 Quidquid dixerit audite | Quod praeceperit facite BCF. — 5, 4 Praebens fidem ecclesia BCDF. — 6, 3 suggerant A. — 6, 4 conferant A.

14. In festo Transfigurationis. D. N.

Ad Nocturnum.

1. Sacris solemniis mater ecclesia
Praeclari candoris sonet praeconia,
In novis nuptiis Christi vestimenta
Ecce sunt alba sicut nix.

2. Nobis aperitur dies clarissima,
In qua referuntur inclita gaudia
Ceteris fratribus de Christi gloria
Priscis ostensa patribus.

3. Magnum sacramentum, expletis promissis
Fit transfiguratum coram discipulis
Corpus dominicum, quibus sic congruit,
Ut hoc revelent caeteris.

4. In monte excelso virtus apparuit
Christi, ac de coelo vox patris sonuit
Dicens de filio: Hic mihi placuit,
Hunc audite pro bravio.

5. Te trina deitas unaque poscimus,
Sic tu nos visites sicut te colimus,
Per tuas semitas duc nos, quo tendimus,
Ad lucem, quam inhabitas.

Antiph. ms. Plagens. s. sign. saec. 16. A. — Vesperale ms. saec. 15. Cm. univers. Monacen. 167. B.

15. In festo Transfigurationis D. N.

1. Deus manens primordium
Simulque finis omnium,
Precamur, ut nos milites
Multo reatu debiles.

2. Auge tui charismata
In ore nostro et pectore
Ut nostra mens te percolat,
Et lingua digne proferat.

3. Tu fons perennis luminis,
Lux es et vita permanens,
Unus potentialiter
Trinusque personaliter.

4. Purga mala, quae gessimus,
Bonis adorna moribus,
Addens tui custodiam,
Ne post agamus perperam.

5. Praesta, pater piissime,
Patrique compar unice
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Diurn. ms. Neoclaustren. XII. F. 23 saec. 15. A. — Brev. ms. Admontens. 746 a anni 1439 B. — Brev. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14838 C.
2, 2 pectora B. — 5, 1 u. 2 Praesta pater omnipotens | Per Jesum Christum Dominum C; das Weitere fehlt.

16. In festo Transfigurationis D. N.

1. Festiva jam solemnia
Nobis recurrunt annua,
Qua proles Dei unica
Paterna fulsit gloria.

2. Prospicuo nam lumine
Candido tectum podere
Christum in arvo hac die
Clari viderunt heroes.

3. O quam digna celebritas,
In qua polorum dignitas
Telluris hujus infima
Irradiavit nubila.

4. O clientes eximii,
Hujus tamen egregii
Clarum decus prodigii
Suis viderunt oculis.

5. Tu patris nate unice,
Cunctos clementer refove,
Qui tuae festum gloriae
Devote colunt hodie.

6. Laus patri invisibili,
Laus ejus almo flamini
Lausque sit unigenito,
Orbis terrarum Domino.

Brev. ms. Palat. Vindobon. 1945 anni 1420.

17. De armis Christi.

1. Lauda Sion gloriosa
Christi torcularia,
Per quae nimis fructuosa,
Valde salutaria
Sunt exorta gratiosa
Nobis pocularia.

2. O quam felix hasta, latus
Christi quae aperuit,
Cruci clavis conclavatus
Qui transfigi meruit,
Per quem mundus renovatus
Et salus refloruit.

3. Nexus clavis et ligatus
Christus, ut nos solveret,
Deus homo captivatus,
Ut captos redimeret,
In hoc mundo conversatus,
Ut nos coelo redderet.

4. Christus, botrus Engaddinus,
Est expressus ferulis,
Nostra salus, flos divinus
Et salvator nobilis,
Bonus pastor celestinus,
Rex totus amabilis.

5. Unde fluit mundus liquor
Et potus nectaricus
Cujus mirus dulcis sapor
Et totus sanaticus,
Ejus salvativus odor,
Bonus, aromaticus.

6. Fundat bonus Christianus
Vasa hinc vinaria,
Mentem scopet cordis manus
Vera per scoparia,
Replens lotus non mundanus
Sua promptuaria.

7. Felix sanguis, felix unda,
Christi fluens latere,
Mendas nostras tergens munda,
Lava nos a scelere,
Per te nobis laetabunda
Salus sit ac vivere.

8. Miserere, qui latronem
Poenitentem sumpseras,
Transfigentem militonem
Hasta sustinueras,
Nobis bonum des agonem
Nec extremos deseras.

9. Genitori genitoque
Laus et jubilatio,
Salus, honor virtus quoque
Sit et benedictio,
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VII 52. saec. 15.

18. De corona spinea.

Ad Vesperas.

1. Hymnum dicamus hodie
Psallentes laudum cantica
Aeterni regi gloriae
Pro corona dominica.

2. Coronat regem omnium
Corona contumeliae,
Cujus nobis opprobrium
Coronam confert gloriae.

3. De spinarum acculeis
Christi corona plectitur,
Qua ministris tartareis
Mundi potestas tollitur.

4. Corona Christi capitis
Sacro perfusa sanguine,
Poenis solutos debitis
Reos purgat a crimine.

5. Lauda fidelis concio
Spinae trophaeum inclytum,
Per quam perit perditio
Vitaeque datur meritum.

6. Nos a puncturis liberat
Aeterni patris filius,
Dum spinis pungi tolerat
Spinarum culpae nescius.

7. Plaudat turba fidelium,
Quod per spinae ludibrium
Purgat creator omnium
Spineti nostri vitium.

8. Laus Christo, regi gloriae,
Pro coronae virtutibus,
Qui nos reformans gratiae
Coronat in coelestibus.

Brev. ms. Sanctae Coronae saec. 14. Cod. Pragens. XII E 6 a. A. — Diurn. ms. Altovadens. 7 saec. 15. B. — Diurn. ms. Ducumburgens. 80 saec. 15. C. — Brev. ms. Pragens. XII A 22 saec. 14. D.

6, 4 Vitae coronam contulit C. — Nach Str. 6: Dum spinarum aculeos | Christus pro nobis pertulit | Per diadema spineum | Vitae coronam contulit B. — Nach Str. 4 Divisio BC.

19. De corona spinea.

Ad Vesperas.

1. Hymnum canamus gloriae
Superno regi regiae,
Qui coronam victoriae
Patris praesentat curiae.

2. Mira Christi prudentia
Victa jacet victoria,
Christus passus opprobria
De probris carpit praemia.

3. Sertum de spinis plectitur,
Quibus dum Christus pungitur,
De spina spina tollitur,
Dum per hanc culpa pellitur.

4. Ecce cruor et punctio
Est lavacrum et unctio,
Pulso nos purgat vitio
Unctionis infusio.

5. O corona credentium,
Consolamen et mentium,
Paris currens ad stadium
Coronae capit bravium.

6. Laus, honor, virtus, gloria
Patri, nato cum flamine,
Qui duce matre virgine
Nos coronet in gloria.

Diurn. ms. Altovadens. I saec. 14. — 4, 2 In lavacrum Hs. — 5, 3 Parit Hs. — Nach Str. 3 divisio.

20. De corona spinea.

Ad Nocturnum.

1. Auctor salutis unice,
Mundi redemptor inclyte,
Tu Christe nobis annue
Crucis fecundae gloriae.

2. Tu sputa, colaphos, vincula
Et dura passus verbera,
Crucem volens ascendere
Nostrae salutis gratia.

3. Hinc morte mortem diruens
Vitamque vita largiens,
Mortis ministrum subdolum
Deviceras diabolum.

4. Nunc in parentis dextera
Sacrata fulges victima,
Audi, precamur vivide,
Tuo redemptos sanguine.

5. Te summa Deus trinitas etc.

Brev. ms. Pragens. XII A 22. saec. 14 A. — Brev. ms. S. Georgii saec. 15. Cod. Pragens. XIII C 1 a. saec. 15 B. — 1, 1 unicus B. — 1, 2 inclytus B. — Auf Kreuzerhöhung B.

21. De corona spinea.

Ad Tertiam.

1. Vexilla regis prodeunt
Et coronae mysterium
Corruscat, per quod omnium
Ad Deum corda redeunt.

2. Sertum de spinis plectitur,
Quibus dum Christus pungitur,
De spina spina tollitur,
Dum per hanc culpa tollitur.

3. O corona, spes unica,
O redemptorum gloria,
Mundana post naufragia
Nobis coronas duplica.

4. Laus, honor, virtus, gloria
Patri, nato, paraclito,
Qui cummulato merito
Nos coronet in patria.

Brev. ms. Sanctae Coronae saec. 14. Cod. Pragens. XII E 6 a. A. — Diurn. ms. Altovadens. I. saec. 14. B. — Diurn. ms. Altovadens. 7. saec. 15. C. — Diurn. ms. Ducumburgens. 80. saec. 15. D.

22. De corona spinea.

Ad completorium.

1. Pange, lingua, gloriosi
Coronam certaminis,
Pange poenas speciosi
Summi nati numinis,
Qui nos purgat pretiosi
Unda sui sanguinis.

2. Hinc Judaei deicidae
Diadema spineum,
Criminosi patricidae
Chlamydem coccineum
Circumponunt spreta fide,
Cor ferentes ferreum.

3. O corona coronati
Domini ludibrium,
Omnes per te coronati
Sedent super solium,
Ut sic prius judicati
Faciant judicium.

4. Coeli maris atque soli
Soli Deo gloria,
Spiritui, patri, proli,
Cui parent imperia,
Qui nos ad superna poli
Perducat palatia.

Brev. ms. Sanctae Coronae saec. 14. Cod. Pragens. XII E 6 a. A. — Diurn. ms. Altovadens. I saec. 14. B. — Diurn. ms. Altovadens. 7 saec. 15. C. — Diurn. ms. Ducumburgens. 80 saec. 15. D. — 1, 2 soli fehlt einmal D.

23. De corona spinea.

1. Coronam, Sion filia,
Dignis attolle laudibus,
Quam figurant mysteria
Legis figuris pluribus.

2. Inter vepres ostenditur
Vervex adhaerens cornibus,
Quo Christus intelligitur
Coronandus sub sentibus.

3. Arca corona cingitur
Mensaeque legis labium,
Per quae sertum exprimitur
Coronans Dei filium.

4. Altare thymiamatis
Coronae cingens gloria
Signum est diadematis,
Sub quo Christus fit hostia.

5. Laus Christo, regi gloriae,
Pro coronae virtutibus,
Qua nos reformans gratiae
Coronat in coelestibus.

Brev. ms. Chunegundis filiae Ottokari regis. Cod. Pragens. XII D 9. saec. 14. init. — 3, 2 legis labrum.

24. De facie Salvatoris.

In 1. Vesperis.

1. Magnum gaudium gignitur,
Moeror ingens depellitur,
Quando coluntur inclita
Vultus Christi solemnia.

2. Corde, ore et vocibus
Diebus atque noctibus
Sacro psallamus vultui,
Quantum possumus cernui.

3. Caritate praecipua
Succensi ac continua
Veneremur imaginem
Cunctis angelis celebrem.

4. Vultum et vitam ipsius,
Cujus festa recolimus,
Perquiramus ardentius,
Imitemur devotius.

5. Alapis quondam caeditur,
Sputis foedis polluitur,
In magna reverentia
Est modo in ecclesia.

6. Agentes ejus gloriam
Atque jugem memoriam
Remunerat hic gratia
Et satiat in patria.

7. Trino laus uni Domino,
De cujus beneficio
Forma haec venerabilis.
Fidis donatur populis.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI F 20. — 1, 2 pellitur Hs. — 5, 4 In modo in Hs. — 6, 3 Munerat hic Hs.

25. De facie Salvatoris.

Ad Completorium.

1. Omnis fidelis gaudeat
Et grates Deo referat,
Quantum quit, tantum audeat,
Laudesque dignas offerat.

2. Jesus in mundum veniens
Se manifestum praebuit,
Fines orbis pertransiens
Consolari nos voluit.

3. Vultum suum praelucidum
Universis exhibuit,
Bonis ac malis placidum,
Nulli unquam prohibuit.

4. O mira Christi bonitas
Et stupenda clementia,
Nec aestimanda caritas
Ob multa beneficia.

5. O beata effigies,
Te veneramur in via,
Ut hinc cedentes saties.
Cum gaudio in patria.

6. Summo parenti gloria,
Honor quam ingens filio,
Laus paraclito varia
Dicatur sine termino.

Brev. ms. Trebonens. saec 15. Cod. Pragens. VI F 20. — 1, 3 Quantum quid Hs. — 5, 3 hinc recedentes Hs.

26. De sepulchro Domini.

1. Rex gloriose martyrum,
Triumpho tam mirabili
Mortis sternens imperium,
Inhabitator tumuli.

2. Accubuisti dulciter
Absconsus in cubiculo,
Qui leo ut velociter
Resurrexisti clanculo.

3. De terrae corde floridus
Resurgit hic spectabilis,
Qui prius velut marcidus
Aruerat horribilis.

4. O quam formosus claruit
Indutus stola gloriae,
Ortus ut sol exsiliit
De sepulchri origine.

5. De sepulchro irradiat
Creator rerum omnium,
Nos consepultos faciat
Transire ad consortium.

6. Electorum suffragium
Nobis tunc subveniat,
Cum cordis nostri vinculum
Naturae solvit debitum.

7. A peccatis nos liberet
Aeterni patris filius,
A poenis nos eripiat
Spiritus paraclitus.

Cod. bibl. Jagellonicae 2012 saec. 15.

27. In festo Paschatis.

Infra Nocturnum.

1. Resurrexit leo fortis,
Qui vastavit tartara,
Resurrexit agnus mitis
morte caesus barbara,
Gaudet coelum, gaudet terra
jubilantque maria.

2. Lumen redit ex abysso,
lampada de tenebris,
Granum mortuum frumenti
Surgit culmen celeris,
Gaudet coelum, terra, pontus
Fructus culmo foederis.

3. Hic est aries Abrahae,
cui vepres haeserant,
Hic est optimus sacerdos,
Quem non culpae laeserant,
Hic est serpens exaltatus,
Qui serpentes fecerat.

4. Ave nunc, perenne decus,
tali graves pondere
Qui per te salutem nostram
dispensavit condere,
Atque crimen omnis mundi
potuit absolvere.

5. Ave dies benedicta,
Quam creavit Dominus,
Quam nos ipsam laetabundo
pectore recolimus,
Quam per annum semel omnes
super dies ponimus.

6. Cetus vomuit Ionam
redivivum saeculo,
Per quem Ninive salvata
claro fulget saeculo,
Decantantes in excelsis
corde laudes strenuo.

7. Qui pro filio recepto
vitulus interiit,
Qui pro culpis solis nostris
sicut vermis periit
Et illustris ab inferno
cum triumpho rediit.

8. Nunc aperta via vitae
Cunctis patet gentibus,
Nunc et lacrimae terguntur
Oculis fluentibus,
Nunc lux alma reparatur
tenebrosis mentibus.

9. O Maria, virgo vera,
qualem partum feceras,
Tu ad mortem vulneratum
epithyma dederas,
Tu in reparatione
fracto mundo veneras.

10. Gaude, mater, resurrexit
tuae carnis filius,
Resurrexit de sepulchro
patefactis viribus,
Non est hac nativitate
quidquam mirabilius.

11. Ecce vacuum sepulchrum,
patet sanctuarium,
Ecce linteum ligatum
simul et sudarium,
Ecce saxum revolutum
monstrat omne gaudium.

12. Hinc et inde servant locum
Duo cives superi,
Resurrexit, ajunt, Jesus,
funus factus funeri,
Qui confregit portas mortis
in virtute humeri.

13. Tu, Maria, tuum primum,
tu nunc cerne dominum,
Quem mortaliter offendit
prima mater omnium,
Qui destruxit infernorum
modo triste solium.

14. Vos, discipuli, siccate
lacrymantes oculos,
Victonicii cantate
laetabundos modulos,
Resurrexit ecce Christus,
dicite per populos.

15. Et nos, fratres, decantemus:
Resurrexit Dominus,
Ut in fine resurgentes
vultum ejus cominus
Mereamur contemplari
cum electis omnibus.

16. Gloria sit tibi, Christe,
qui captasti tartara,
Tuos omnes abstraxisti
ad superna gaudia,
Junge nos simul cum illis
in aeterna saecula.

Cod. Scotorum Vindobonens. 53 f 6 anni 1419. mit Mel: „In die paschae infra XII lectionem homiliae beati Gregorii papae quatuor cantores cantant versus sequentes, bini tres versus ex una parte, alii duo alios tres ex alia parte. Deinde continuatur lectio XII incipiendo ibi: »Hanc ergo rationis gloriam« usque ad finem.“ — 2, 3 frumenta Hs.

28. In ascensione Domini.

Ad processionem.

Ascensor sessorque poli, tibi gloria, Christe,
Laus et honor pariter, gratia multimoda.
Qui nos sponte tua proprio cum sanguine cunctis
Solvisti Zabuli compedibus miserans.
Forma servili humilis mundum veniendo
Namque redemisti omne genus hominum.
Atque triumphator coelum scandens petiisti,
Illuc nos, petimus, scandere fac, Domine.

Cod. Cremifanen. 309 saec. 12|13. — 6. genus humanum Hs. — 7. scandere fecisti Hs.

29. In ascensione Domini.

Ad processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Deus ascendit victor et astra tenet.
Hinc tumulum repetens post tartara carne resumpta
Belliger ad coelos ampla trophaea refert.

Quos habuit poenale chaos, jam reddidit vitae,
Et quos mors petiit, hos nova vita tenet.
Rex sacer, ecce tui radiat pars magna triumphi,
Cum puras animas sacra lavacra habent.
Candidus egreditur mundis exercitus undis,
Atque vetus vitium purgat in amne novo.
Fulgentes animas vestis quoque candida signat,
Et grege de niveo gaudia pastor habet.
Additur ac felix consors mercede sacerdos,
Qui dare vult domino dupla talenta suo.

Processionale ms. Cremifanen. 31 saec. 14.

30. In festo Pentecostes.

Ad processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Deus in sanctos affluit igne suos.
Ad meliora trahens gentili errore vagantes,
Bestia ne raperet, munit ovile Dei.
Quos prius Eva nocens infecerat, hos modo reddit
Ecclesiae pastos ubere lacte sinu.
Mitibus alloquiis agrestia corda colendo,
Munere felici de vepre nata seges.
Aspera gens saxo vivens quasi more ferino,
Messis abundantis horrea fruge reples.
Immaculata tuis plebs haec vegetetur in ulnis
Atque Deo purum pignus ad astra feras.
Una corona tibi de te tribuatur ab alto,
Altera de populo vernet adepta tuo.

Processionale ms. Cremifanen. 31 saec. 14.

31. In festo corporis Christi.

1. Exultent coeli agmina
Et militans ecclesia,
Devota laudum carmina
Decantent cum laetitia.

2. Hinc cleri universitas
Preces, hymnos et cantica
Et laudes Christo debitas
Voce psallat magnifica.

3. Hinc gratiarum actio
In oratione resonet,
Hinc cordis jubilatio
Et lingua melos intonet.

4. Cunctae quidem creaturae
Suum laudent creatorem,
Nam adorant omnes jure
Christum regem et pastorem.

5. Sitientes inebriat
Nectare sui sanguinis,
Se diligentes satiat
Carne summae dulcedinis.

6. Panis, qui de coelo venit,
Est divinus et coelestis,
Cor dulci sapore lenit
Et dat solatia maestis.

7. Trinitati sit gloria,
Unitati potentia,
Cujus nos eucharistia
Ad coeli ducat gaudia.

Diurn. ms. Altovadens. XVII. anni 1404 A. — Brev. ms. Pragens. VI F 3. saec. 14. B. — Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VII C 3. C. — Brev. Pragens. imp. Venetiis 1517. D.

32. In festo corporis Christi.

1. Ad coenam agni providi
Et stolis albis candidi
Post rubri maris transitum
Laetum paremus aditum.

2. Cujus carnis edulium
Vitam servat credentium,
Et calix sui sanguinis
Sitim exstinguit criminis.

3. Hic magnum est convivium
Et pauperum refugium,
Qui ferventes in spiritu
Pascuntur ejus habitu.

4. Hic est panis et olei
Gustus sapore mellei,
Quem temperat divinitas
Et pariter humanitas.

5. Is cibus delectabilis
Est solum commestibilis
A mundae mentis cordibus
Et purgatis a sordibus.

6. O vere potens victima,
Holocaustorum optima
Cunctaque sacrificia
Perficiens legalia.

7. Non agnum neque vitulum
Nobis offers in pabulum,
Immo subcinericium
Das panem corpus proprium

8. Tradis in potum sanguinem,
Bene procurans hominem
Hic in praesenti gratia,
Ut vivat post in gloria.

9. Os tangis signi specie,
Cor tangas rei serie,
Pascis panis in nubilo,
Pascas in rei jubilo.

10. Honor et laus ingenito
Patri et unigenito
Cum spiritu paraclito
Pro sacramento tradito.

Brev. ms. Altovadense LXVI. saec. 14. A. — Antiphonale Cisterc. saec. 14. Cod. Pragens. XII C 7. B. — Brev. Cisterc. saec. 14 Cod. Pragens. VII F 8. C.

33. In festo corporis Christi.

1. Ad coenam agni providi
Et stolis albis candidi
Post transitum maris rubri
Christo canamus principi.

2. Cujus corpus [sanctissimum
In ara crucis torridum
Cruore ejus roseo
Gustando vivimus Deo].

3. O vere digna hostia,
Per quam Christi vestigia
Sequentibus laetitia
Hic et in coeli curia.

4. Quibus vitae substantiam
Hora sui memoriae
Carnem suam propriam
Subministrat quotidie.

5. O fidei mysterium,
Mundos, fortes nos effice,
Quo intremus in gaudium
Trinitatis deificae.

6. Ut cum sanctis feliciter
Conregnantes praeconia
Tibi laudum perenniter
Immolemus in gloria.

7. Quaesumus, auctor omnium,
Ut hoc vitae mysterio
Ab omni mortis impetu
Tuum defendas populum.

8. Praesta, pater, per filium,
Praesta per almum spiritum,
Quibus hoc das edulium,
Prosperum serves exitum.

Brev. ms. Cisterciens. saec. 14. Clm. Monacens. 23280. — Nach Str. 4 die bei den Cisterziensern übliche divisio.

34. In festo corporis Christi.

1. Vexilla regis prodeunt,
Corpus et sanguis subeunt
Hujus festi memoriam
Ad utriusque gloriam.

2. Fixum crucis patibulo
Pro redimendo populo
Nunc a nobis assumitur
Corpus, dum signum editur.

3. Sanguis, qui veris exiit
Christi membris, dum obiit,
Nunc mysticis infunditur
Membris, dum signum bibitur.

4. O sacramentum gratiae,
Portentum amicitiae,
Vitae nostrae viaticum,
Nos tuum corpus mysticum.

5. Quos nunc foves in speculo,
Tunc in futuro saeculo
Nos revelata facie
Foveto sine specie.

6. Sit trinitati gloria
Pro filii victoria,
Quam per carnem obtinuit,
Quam nobis escam tribuit.

Antiph. ms. Cisterc. saec. 14. Cod. Pragens. XII. C. 7.

35. In festo corporis Christi.

Ad Nocturnum.

1. Cantemus laudis canticum
Coram salutis hostia,
Quae est nostrum viaticum
In angelorum gloria.

2. Panis vitae, vivifica
Defunctos morte animae,
Pax aeterna, pacifica
Discordes, Jesu optime.

3. In altis es mirabilis,
In terris rex placabilis,
Vultu desiderabilis,
Bonis totus amabilis.

4. Te edentes a sordibus
Purgans orna virtutibus,
Annue matris precibus,
Defende nos ab hostibus.

5. Coelestis panis gratia
Nos in adversis protege,
Confer vitae solatia
Et nos guberna et rege.

6. Trinitati sit gloria,
Unitati potentia,
Cujus nos eucharistia
Ad coeli ducat gaudia.

Liber viaticus Johannis Noviforensis saec. 14. Cod. Musaei Bohemici s. sign. A. — Diurnale ms. Altovadens. XVII. anni 1404 B. — Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VII C 3. C. — Brev. ms. Pragens. VI F 3. anni 1341 D. — Brev. Pragens. imp. Venet. 1517 E.
2, 2 mortis animae B. — 6, 4 ducant gaudia B.

36. In festo corporis Christi.

Ad Laudes.

1. Collaudent omnes populi
Deifica magnalia,
Per totum gyrum saeculi
Deo cantent praeconia.

2. Reges et omnes principes,
Senes cum junioribus,
Carnis Christi participes
Jubilent totis cordibus.

3. In cymbalis et tympano
Magnificent solemniter,
In cithara et organo
Deo decantent jugiter.

4. Tota fidelis concio,
Jucundis Deo laudibus
Psallens cordis tripudio
Totis insistat nisibus.

5. Trinitati sit gloria,
Unitati potentia,
Cujus nos eucharistia
Ad coeli ducat gaudia.

Liber viaticus Johannis Noviforensis saec. 14. Cod. Mus. Bohem. s. sign. A. — Diurn. ms. Altovadens. XVII. anni 1404 B. — Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VII C 3. C. — Brev. ms. Pragens. VI F 3. saec. 14. D. — Brev. Pragens. imp. Venetiis 1517. — 2, 1 Reges et omnes populi B. — 4, 3 Psallas B. — 5, 2–4 fehlen B.

37. In festo corporis Christi.

Ad Primam.

1. Christus nos suo corpore
Reficiat et sanguine,
Melchisedech libamine
Nos firmet sancto robore.

2. O salutaris hostia,
Quae coeli pandis ostia,
Nos bella premunt hostium,
Fer robur et auxilium.

3. Mores, vitam et opera
Reges momentis omnibus
Et beatis accelera
Pacem dare cum civibus.

4. Hymnum demus cum hostia
Hac die festa domino,
Qui sacra eucharistia
Nos pascat sine termino.

Clm. Monacens. (ol. Underdorfens.) 7522 saec. 15 A. — Hymn. ms. S. Galli 16 anni 1446 B. — 2, 3 Bella premunt hostilia B. — 3, 4 dare concivibus B.

38. De corpore Christi.

Ad Primam.

1. Verbum prodiens a patre,
Lumen verum de lumine,
Deus de coelis humilis,
Homo nobis visibilis.

2. Da ut lege deposita
Tua simus sub gratia,
Qui diu clausis aperis,
Das lumen nostris tenebris.

3. Servos veni redimere
Tuo sacrato sanguine,
Fac nos tecum resurgere
Cibatos tuo corpore.

4. Ut cum sanctis perenniter
Laudes solvamus pariter,
Saeculorum altissimo
Ovantes regi Domino.

5. Laus sit patri et filio,
Spiritui paraclito,
Unitati sit gloria
Per infinita saecula.

Hymn. ms. S. Galli 16 anni 1446 A. — Psalt. cum hymn. imp. Lipsiae 1509 B. — 1, 1 procedens a A. — 1, 3 Deus fehlt B. — 2, 3 Qui aperis diu clausis A. — 3, 4 Dans A. — 4, 4 Regi ovantes A. — 5, 1 patri cum A.

39. De corpore Christi.

Ad Tertiam.

1. Magister cum discipulis
Virtutis suae consciis
Sedens de pane conficit
Se ipsum et his porrigit.

2. In divinis operibus
Est nihil mirabilius,
Nam commedens comeditur,
Foris manens ingreditur.

3. Hoc posse dat hominibus
In ordine sublimibus,
Sic panem benedicere,
Carnem Christi conficere.

4. Hoc nemo valet alius
Sanctus homo vel angelus,
Quod solum potest presbyter
Formas servans integriter.

5. Decet ergo presbyteros
Honore tanto praeditos,
Se ipsos circumspicere,
Fideliter attendere.

6. Regale sacerdotium,
Mirificum officium,
His unctio quod contulit,
Caracter quantum extulit.

7. Sint pura cordis intima
Et recta foris omnia,
Introeat mellissimus
Cibus cibans nos dominus.

Brev. ms. Augiae minoris saec. 14. Cod. montis S. Georgii 247 A. — Hymn. ms. Hermetisvillan. anni 1553. Cod. Griesen. 23 B. — Brev. ms. S. Deodati saec. 16. Clm. Monacens. 10 909 C. — 3, 2 sublimius A.

40. In festo corporis Christi.

Ad Tertiam.

1. Christe, qui tuo corpore
Nos cibas, potas sanguine,
Te nobis omni tempore
Da cum divino flamine.

2. O fidei mysterium,
Mundos, fortes nos effice,
Quo intremus in gaudium
Trinitatis deificae.

3. Hora ductus es tertia
Ad passionis hostiam
Crucis portans suspendia,
Ut nos ferres ad gloriam.

4. Hymnum demus cum hostia
Hac die festa domino,
Qui sacra eucharistia
Nos pascat sine termino.

Hymn. ms. Sangallens. 16 anni 1446 A. — Clm. Monacens. (ol. Underdorfens.) 7522 saec. 15 B. — 1, 2 atque potas B. — 2, 4 Trinitate A.

41. In festo corporis Christi.

Ad Sextam.

1. Christus nobis sit epulum,
Nostrae mentis substantia
Quo firmetur, et poculum
Corda replens laetitia.

2. O divina clementia,
Duc nos ad sanctam patriam,
Ubi vera sunt gaudia,
Per salutarem hostiam.

3. Ut cum sanctis feliciter
Conregnantes praeconia
Tibi laudum perenniter
Immolemus in gloria.

4. Hymnum demus cum hostia
Hac die festa Domino,
Qui sacra eucharistia
Nos pascat sine termino.

Clm. Monacens. (ol. Underdorfens.) 7522 saec. 15. A. — Hymn. ms. S. Galli 16 anni 1446 B.

42. In festo corporis Christi.

Ad Nonam.

1. Christe, qui ut agniculus
Oblatus volens moreris,
Praesta, ne mortis titulus
Nos det ultori sceleris.

2. O coeleste convivium,
O redemptorum gloria,
O requies humilium,
Aeterna confer gaudia.

3. Hujus cultu memoriae
Ne mortis des supplicio,
Sed de lacu miseriae
Educ, qui clamas: Sitio.

4. Hymnum demus cum hostia
Hac die festa Domino,
Qui sacra eucharistia
Nos pascat sine termino.

Clm. Monacens. (ol. Underdorfens.) 7522 saec. 15. A. — Hymn. ms. S. Galli 16 anni 1446 B. — 1, 1 Christus, qui A. — 3, 2 Dirae mortis supplicio B.

43. In festo corporis Christi.

Ad Completorium.

1. Christe te das saeculo
Sed triphariam,
Matris habitaculo
Per substantiam,
Sed beato populo
Sacrificium.

2. Trinum corpus efficis
In ecclesia,
Quod unicum reficis
Per mysteria,
Hoc trino munusculo
Sit cor saucium.

3. Corpus primum editur
Patris socio,
Pneumate perficitur
Haec conjunctio,
Ima summis jungitur
Benedictio.

Clm. Monacen. (ol. Underdorfen) 7522. saec. 15.

44. In festo corporis Christi.

Ad processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua caro Messiae fit cibus ecclesiae.

Ecce dies instat multum venerabilis, in qua
Humano generi contigit impar honor.
Non est angelicae naturae tanta potestas
Unquam concessa, quanta datur homini.
Presbyteris tantum conceditur ista facultas,
Christi conficere corpus ut est hodie.
Praesens mysterium credentibus auget abunde
Et satis accumulat ad fidei meritum.
Currant Christicolae solemnia perveuerantes
Muneris magni mundus adesse modo.
Praesens ista dies designat tempus idem, quo
Discipulos pavit carne suo Dominus.
Nec miretur homo, quod summa potentia fecit,
Quae potuit verbo cuncta creare simul.
Nam transmutare minus est quid in hoc vel in illud,
Quam totum mundum condere de nihilo.
Sancta fides confert his maxima, corde fideli
Omnia qui credunt, ut docet ecclesia.
Nam scriptura refert, patres fecisse stupenda
Contra naturam grati ferente fide.
Nulla fides merita capit hinc, ubi vis rationis
Certificans dubios experimentum dedit.
Hoc sacramento nos commemorare fatemur,
Quod mortem tulerit omnis creator homo.
Est quoniam quotiens tractaverit ista sacerdos,
Christus eum memorem praecipit esse sui.
Sub cruce, sub verbo natura novatur et aram
Panis honorificat atque cruor calicem.
Ecce fides quanta facit per verba locuta,
Ecce fit haec animae, quae modo carnis erat.
Quod surgens coelos ascendit haec tria sane,
Quale sacrificium vult cibus ille, notant.
Scilicet ut carne moriatur, inde resurgat,
Ter quinis gradibus templa superna petat.
Sic memores passi, surgentis, ad astra meantis
De donis propriis munera Christo demus.
Non minus hoc placat, quam puer obtulit Abel
Quam quod Abram, quam quod rex sacrifexque Salem.
His tribus nititur variorum forma sacrorum,
Quae ratio, quae lex, quae sacra coena dedit.
Fac quoque nos et eos Deus esse perenniter illic,
Quo Cherubim, Seraphim nocte dieque clamant.

Miss. ms. Oxonien. anni 1384. Cod. Monacen. 705. — „In festo Corporis Christi ad processionem tres clerici de superiori gradu in medio processionis in cappis sericis dicant prosam.“

45. In festo inventae crucis DN.

1. Laudemus regem Dominum
In saeculorum saecula,
Cujus lignum vivificum
Invenit sancta Helena.

2. Mundatus corporaliter
Ejusdem sanctae filius
Convertit se totaliter
Factus christianissimus.

3. Post haec transmittit Helenae
Moranti Jerosolymis,
Ut crucem sibi quaereret
Dignam membris dominicis.

4. Precamur cordis intimis,
Dilecta Dei famula,
Ut tuae patrociniis
Acquiras nobis gratiam.

5. Praesta pater per filium,
Praesta per almum spiritum,
Ut per hujus suffragium
Aeternum dones praemium.

Brev. ms. Albense saec. 15. Cod. Lambacen. LXXXIX. A. — Brev. Strigon? imp. bibl. Francisc. Posonien. B.

2, 1 Nudatus A. — 2, 3 Committit se A. — 3, 1 Propter hoc transmittit A. — 3, 2 Moranti Helenae Jerosolymis A. — 5, 3 per famulae A.

46. In festo exaltationis sanctae crucis.

1. Christe supreme, dominator alme,
Rex triumphator, celebris redemptor,
Quos redemisti pretio valenti,
Nosmet obaudi.

2. Debitas laudes meritasque grates
Reddimus votis tibimet, benigne,
Quos crucis magno redemis trophaeo
Sanguine fuso.

3. Hoste submerso barathri profundo
Vicerat ligno draco qui nocivo,
Christi per lignum sua damna sanctum
Plorat per aevum.

4. Moeret exstincto coluber veneno,
Viribus pressis soliti doloris,
Luget assumptum veterem colonum
In paradisum.

5. Per crucis signum, crucifer, jucundum
Per tui dulcis pretium cruoris
Jure clementi famulos atroci
Eripe morti.

6. Doxa regnanti supero parenti,
Laus simul proli maneat perenni
Cum coaeterno pariterque digno
Pneumate sancto.

Brev. ms. Lambacen. CLXXVII saec. 14. A. — Brev. ms. Lincen. L p 19. saec. 12. B. — 4, 1 Geret A. — 4, 3 Luget sumptum B. — 4, 4 fehlt B.

II.

DE BEATA.

47. De B. V. Maria.

1. Summi regis mater virgo,
   virgo gemma virtutum,
   Virgo sancta, virgo prudens,
   filia Jerusalem,
   Stella maris, porta coeli,
   mitis sponsa Domini.

2. Tu decora plus quam luna,
   tota ut sol rutilans,
   Speciosa ut columba,
   Evam lapsam reparans,
   Sicut rosa inter spinas,
   sic tu inter filias.

3. Omnes chori angelorum
   laudes tibi concinunt,
   Deum super se cernentes
   factum ex te hominem,
   Unde proni te salùtant
   secus thronum gloriae.

4. Nullis ergo sicut tuis
   Christus favet precibus,
   Nam matrem habet honori
   faciens, quod monuit,
   Hinc coelorum es regina
   Et terrarum domina.

5. Surge teque pone murum
   pro peccatis populi,
   Ordo, gradus, aetas, sexus
   viam vitae deserunt,
   Virtus vera procul abest,
   sanguis tangit sanguinem.

6. En scelestis fervet ira,
   ultor saevit gladius,
   Mundus iste sceleratus
   crebris labat ictibus,
   Tene, tene, matèr pia,
   ferientis dexteram.

7. Tolle malum, auge bonum,
   esto salus omnibus,
   Ecclesiam inter fluctus
   totis rege manibus,
   Ut mansurae pacis portum
   salvis intret mercibus.

8. Ubi tecum miro modo
   omnes sancti jubilant,
   Adorantes trinitatem,
   unum deum pariter,
   Qui trinus et unus exstat
   per aeterna saecula.

Cod. Virunensis (bibl. publ.) 38 saec. 12. — Aus einem Officium Conceptionis B. M. V., ohne dafs indes das Lied speziell auf dies Geheimnis Bezug nähme.

48. De B. V. Maria.

1. Ave Dei thronus,
   Quam creator bonus
   Totam consecravit
   Sibique aptavit.

2. Genuisti regem,
   Qui delevit legem
   Veteris edicti,
   Qua eramus stricti.

3. O virgo beata,
   Nostra advocata,
   Femina regalis,
   Serva nos a malis.

4. Dissolve nostrorum
   Vincla peccatorum,
   Orna nos moribus
   Et justis actibus.

5. Carnis castitatem,
Cordis puritatem,
Pacem nobis dona
Et optata bona.

6. Pietatis fune
Trahe nos impune
Post te ad gaudia,
O dulcis Maria.

7. Christe, verbum patris,
Servis tuae matris
Te ipsum ostende
Et vitam impende.

Cod. Palat. Vindobon. (olim Campensis) 883 saec. 14/15. — Das Lied steht im Verlaufe einer Serie liturgischer Hymnen und ist dadurch als solcher beglaubigt. Seine Melodie war offenbar die des Ave maris stella.

49. De B. V. Maria.

1. O regina regni Dei,
O coelestis vas diei,
Verbi Dei felix aula,
Coeli melos et coraula.

2. Mundi jubar et aurora,
Nos protege, Deum ora,
Serva precor, maris stella,
A gehennae nos procella.

3. Virgo dulcis, virgo pia,
Naufragantum spes Maria,
Da salutem, redde portum,
His qui tuum colunt hortum.

4. Rosa coeli, preces audi,
Quas aptamus tuae laudi,
Audi preces, sume vota,
Quae plebs offert tibi nota.

5. Placa nobis, quem fovisti,
Virgo pura, mater Christi,
Virgo pura, sponsum ora,
Ne nos damnet mortis hora.

6. Ut cum fuerit finita
Hic mortalis nobis vita,
Sorti donet angelorum
Nos creator saeculorum.

Hymn. ms. Voravien. 87 saec. 14. — 2, 2 Hoc protege Hs.

50. De B. V. Maria.

1. Gaude mater in gaudio,
Tantis referta gaudiis,
Coeli locata solio,
Nati fruens deliciis.

2. Enixa virgo filium
Decoro sponso virginum,
Sanctorum consors agminum
Sono praecellis carminum.

3. Sanctos excedis meritis
Amoris privilegio,
Castis stringendo gremiis
Natum in cordis jubilo.

4. Tibi congaudent virgines
Sertis ornatae roseis
Et constipatae liliis
Albis fulgentes niveis.

5. Ergo gaudens cum filio
Tantis dotata dotibus,
Fulgens ex lucis radio,
Trinis locata sedibus;

6. Assiste, virgo virginum,
Ostende nato viscera,
Ne mors devoret criminum
Pro quibus suxit ubera.

7. Conforta virgo trepidos,
Peccati pressos vulnere,
Nec diu sinas tepidos
Torpente carnis pondere.

8. Precare, mater, filium
Pro lapso fratrum ordine,
Reduc nos ad principium
Sancto flante spiramine.

9. Gloria tibi, Domina,
Assumpta super sidera,
Ubi fruamur gratia
Per sempiterna saecula.

Hymni et Sequent. mss. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacen. 14667. — Nach 9, 2 Et coronata in coeli regis curia Hs. — 9, 3 fruamur tuti Hs. — 9, 4 aeterna Hs.

51. De B. V. Maria.

1. Aeternae mortis tenebras
Ortusque noctem superas,
Tolle per matrem virginem
Nostram, Jesu, caliginem.

2. Illuminatrix saeculi,
Te invocamus cernui,
Tuum ut nobis filium
Efficias propitium.

3. In maris fundo Pharao
Dum mergitur periculo,
Christe, matris ob gratiam
Fer ultra nos ad patriam.

4. Succurre, o Theotocos,
Dans cunctos adversarios
In matutino sternere
Et carmen Deo psallere.

5. Qui fortiter diluculo
Clauso resurgis vinculo,
Castae matris oramine
Nos omni munda crimine.

6. De clauso cujus utero
Sponsus prodit ut thalamo,
Ipsi nos, mundi domina,
Commendans reconcilia.

7. Qui das in lignis igneis
Paraclitum discipulis,
Nostris amorem cordibus
Matris infunde precibus.

8. Et genitrix altissimi,
Plena virtute domini,
De ipsa plenitudine
Nobis partire satage.

9. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et almo spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Voravien. 152 saec. 15 A. — Hymn. ms. Superioris Altae saec. 15. Clm. Monacen. 9508 mit Mel. B. — Der Hymnus bezeichnet als de Conceptione BMV., was seinem Inhalte (vgl. Str. 5, 7) wenig entspricht.

52. De B. V. Maria.

Ad Laudes.

1. Pendens in crucis cornibus
Longe porrectis manibus,
Ob genitricis merita
Trahe nos ad coelestia.

2. Quam prope stantem, caritas,
Plaga doloris penetras,
Fac, pia, nos in pectore
Hoc sauciare vulnere.

3. Tu sol occasum nesciens,
Mortem qui vincis moriens,
Piae parentis precibus
Nostris appare mentibus.

4. Virgo, quae unigenitum
Tuum plorasti mortuum,
Da pietatis lacrymas
Nostrasque dele maculas.

5. Verum Joseph in tumulum
Christi ponunt corpusculum,
Matris obtentu, Kyrie,
Nos morte victa redime.

6. Stella maris praefulgida,
Ad viam vitae praevia,
Exutos carnis pondere
In Christo fac quiescere.

7. Custos tuarum ovium,
Quam turma servat militum,
Ab omni nos temptamine
Matris oratu protege.

8. Regina coeli Maria,
Quam laudat omnis anima,
Completo nos servitio
Remuneret donatio.

9. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Voravien. 152 saec. 14 A. — Clm. Monacen. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. B; Mel.: A solis ortus cardine. — Str. 5—9 in Brev. ms. S. Georgii Pragens. saec. 14. Cod. Pragens. XIII E 4 a. C. — 5, 1 Novum Joseph C. — 5, 2 Christi ponit C. — 9, 2 Cujus mater concepta est hodie C. — Vgl. das zu No. 52 Gesagte.

53. De conceptione BMV.

1. Gaude, Sion, quod cypressus
Super te extollitur,
Ex qua ramus est progressus,
De quo flos egreditur,
Cujus fructus nece pressus
Ad vitam reficitur.

2. Gaude, Jacob quia Stella
Ex te sic progreditur,
Quae in Annae ventris cella
Ad tempus reconditur,
Et post orta fit puella,
De qua Christus nascitur.

3. Anna, Gedeonis vellus
Exoritur roridum,
Quod figurat madens tellus
Florem edens candidum,
Quem expressit rex novellus
Mundum curans morbidum.

4. Virgam ex se radix Jesse
Egressuram innuit,
Quae producta mox in esse
Miro modo floruit,
Cujus fructus nobis esse
Salutare tribuit.

5. Fons signatus, clausus hortus
Hujus est indicium,
Quod Mariae praesens ortus
Mortis est exitium,
Quae, cum sit salutis portus,
Vitae dat initium.

6. Ave, tu Jericho rosa,
Lilium convallium,
Tu oliva speciosa,
Cedrus alta omnium,
Fructum paris, gloriosa,
Mundo Dei filium.

7. Gloria, laus, par majestas,
Honor patri, filio,
Cujus aequa est potestas,
Honor sit paraclito,
His cum una sit majestas
Compar sit laudatio.

Brev. ms. S. Floriani XI 402 saec. 15. A. — Brev. S. Floriani ms. XI 404 saec. 15. B. — Brev. ms. S. Floriani XI 475 saec. 15. C. — Brev. Mellicen. 992 saec. 15. D. — Brev. ms. Pragens. VI E 4 saec. 14. add. saec. 15. E.

1, 3 Ex quo AB. — 2, 4 Ad vitam reficitur E. — 2, 5 Et post sancta A. — 5, 3 Quod Mariae matris ortus AB. — 5, 4 Praesens est AB. — 6, 1 Ave virgo gloriosa AB; Quae (l.: Ave) tu rosa Jericho D. — 6, 5 Fructum profers E. — 7, 1 par honestas E. — 7, 2 Patri sit cum filio E. —

54. De immaculata conceptione BMV.

In 1. Vesperis.

1. Gaude, mater salvatoris,
Magni vellus Gedeonis,
Rubus, igne, qui non uris,
Veri templum Salomonis.

2. Sponsa Dei, stella maris,
Porta coeli tu vocaris,
Mundi salus, saevientis
Caput caedens Holofernis.

3. Mare sicco calle transis
Currus mergens Pharaonis
Inque Sion dominaris
Pulsis inde Jebusaeis.

4. Assueri regis sceptrum
Caput tangens virgo tuum
Mori fecit laqueatum
Aman, sanctis inimicum.

5. Babylonis rex in praedam
Non abduxit te captivam,
Philistaei nec Goliae
Es transfixa pugione.

6. Sicut suum sol nitorem
Nunquam perdit nec decorem,
Primi patris nec tu labem
Nullam sentis nec foetorem.

7. Tu sol occasum nesciens
Et lumen semper rutilans,
Tu sidus lucem pariens,
Delicti nubes profugans.

8. Nullus in te confidentes
Unquam vidit infelices,
Vere tibi nam devotus
Est necesse, sit beatus.

9. Ad te ergo nos clamantes
In hac valle lacrimantes
Ad nuptias aeternales
Fac venire triumphantes.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15. A. — Cod. ms. Ducumburgensis. 7 saec. 15. B. — „Incipit devotissimum officium immaculatae conceptionis BM. editum per Fratrem Bernardinum de Busti ordinis minorum. Quod quidem officium approbatum est et confirmatum a sanctissimo Dno. nostro Sixto IV. pont. max.“ B.

55. De conceptione BMV.

Ad Nocturnum.

1. O benedicta femina,
Quam coeli laudant agmina,
Te confitemur hodie
Conceptam sine crimine.

2. Sicut solaris radius
Corruptionis nescius
Intrasti matris viscera,
O gloriosa domina.

3. Nullum redemit filius
Ex omni gente dignius,
Qui te servavit provide
Mundam paterno scelere.

4. Gloria tibi Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In saeculorum saecula.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15.

56. De conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. Exultet coeli concio
Mariae dulci filio
Nosque laetemur hodie
Conceptione dominae.

2. Maria, mundi gloria,
Lucis aeternae filia,
Te praeservavit filius
Ab omni labe penitus.

3. Originalis macula
Cuncta respersit saecula,
Sola post natum vitiis
Nunquam contacta diceris.

4. Maria, mater gratiae,
Exemplar innocentiae,
Te deprecamur intime,
Nos a peccato protege.

5. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria
Atque Mariae virgini
Per infinita saecula.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15. A. — Cod. Ducumburgens. 7 saec. 15. B. — Cfr. „Gaude mater salvatoris".

57. De conceptione BMV.

In 2. Vesperis.

1. Magnum Dei consilium
Per incarnandum filium
Providit nobis miseris
Nos redimens ab inferis.

2. Cui sacro ministerio
Incarnandi conceptio
Mariae necessariam
Primam dedit materiam.

3. Quam praedictam per prophetam
Justorum fidem completam
Necdum carnis officio
Colit nostra devotio.

4. Non carnis ministerium,
Cujus tamen contagium
Atque labem originis
Vis lavit sacri flaminis.

5. Deo auctori gratiae,
Patri misericordiae
Sit laus cum unigenito
Et spiritu paraclito.

Diurn. ms. Mallerstorpens. saec. 15. Clm. Monacens. 8159. A. — Cod. S. Petri Salisburg. a VI 52. saec. 15. B. — 1, 4 Nos fehlt B. — 2, 2 Incarnando B. — 3, 1 praedicta B. — 3, 3 officia B. — 5, 3 cum fehlt B. — 5, 4 spiritui B.

58. De conceptione BMV.

1. O parens virgo pariens parentem,
Splendor aestivus sine carnis aestu,
Dumus incensus, sine rore virga
Florida, salve.

2. Germinat radix, humus irrigatur,
Planta pubescit, rosa purpuratur,
Hortus alludit, violae resultant,
Incola plaude.

3. Lucis es latrix, medicina morbi,
Sordium lotrix, lavacrum reorum,
Gratiae mater, genitura pacis,
Surgit oliva.

4. Virgo lactatrix, genitrix pudica,
Laeta spes, vernans via, sol obumbrans,
Umbra perlucens, inarata tellus
Perdita reddit.

5. Erigas lapsos, tenebras serena,
Planta deserta fragilesque firma,
Pauperes dita, moderare motum,
Pectora munda.

6. Vasculum fusum Joachim decorum,
Nectar includens, satiem verorum
Manna de coelo, medicum reorum,
Cuncta regentem.

7. Summe rex clemens, tribuas colenti
Festa conceptae genitricis almae,
Posco, coelestem patriam videre
Te duce Christe.

Brev. ms. Lambacens. CLXXIV saec. 14. A. — Brev. ms. S. Floriani XI 403 saec. 15. B. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1893 saec. 14. C. — Brev. ms. Montis aprini saec. 15. Clm. Monacens. 6035. D.

1, 2 Splendor fehlt A. — 1, 3 Divinis incensus A. — 3, 2 lavatrix B. — 5, 2 In se disertas A; Planta desertas B. — 6, 1 Vasculo fuso B. — 6, 2 virorum A; reorum B.

59. De conceptione BMV.

Ad Matutinum.

1. Novum surgant in gaudium
Mens, sensus, cor et ratio,
Plebi datur fidelium
Dei matris conceptio.

2. Nam grata lux producitur
Superni nostri luminis,
A qua mox umbra pellitur
Primae labis originis.

3. Arbor vitae fructifera,
Cujus flos fructus, folia
Nova det, fuget vetera,
Tollat mortis ludibria.

4. Fons erumpat quadrifidus,
Riget, fecundet arida,
Gratus, dulcis, perlucidus
Corpus, cor reddat florida.

5. Fructus sacratae virginis,
Jesu, dulcedo gratiae,
In nostrae vitae terminis
Nos redde luci gloriae.

Brev. ms. saec. 15. Cod. lat. 132. Mus. Hungar. Pestini. — 3, 3 fulget Hs. — 5, 3 Ut nostrae Hs. — 5, 4 Nos reddet Hs.

60. In conceptione BMV.

1. In plausu grati carminis
Adsit nova laetitia,
Dum Dei matris virginis
Sacra dantur initia.

2. Cujus serpentis callidi
Pede caput conteritur,
Fastus gigantis perfidi
David funda devicitur.

3. Columba mitis, humilis,
Quae felle caret criminis,
Signum Dei clementiae
Ramum virentis gratiae.

4. Puteus clausus lapide
Prodit salutis ostium,
Quo sitis lapsis fervidae
Restringitur incendium.

5. Fructus sacratae virginis,
Jesu dulcedo gratiae,
In nostrae vitae terminis
Nos reddat luci gloriae.

Brev. ms. saec. 15. Cod. lat. 132 Mus. Hung. Pestini.

61. De conceptione BMV.

1. Stirpe Jesse generosa
Prodis, virgo regia,
Gloriosa legis glosa
Es, mater egregia,
Nobis praesta, coeli rosa,
Sanctorum collegia.

2. Figuris patriarcharum,
Virgo, praefiguraris
Scripturisque prophetarum
Futura proclamaris,
Jam concepta lumen clarum
Aeternum largiaris.

3. Rubus ille visionis,
Moysen qui expavit,
Vellus quoque Gedeonis,
In quod pluvia roravit,
Tu es, nata Salomonis,
Concepta stirpe David.

4. Stella maris, lux solaris
Micas de caligine,
Jam concepta veneraris
Futura verbigenae
Ut sis mater, sic bearis
Tua in origine.

5. Evae maledictionem
Deus exstirpaverat
Tuam per conceptionem,
Per quam restauraverat
Hierarchiae ruptionem,
Dum te sic creaverat.

6. Hujus ergo concionis,
Virgo et mater pia,
Laudes jubilationis
Audi, ut vitae via
Nobis detur coeli thronis
Per te, virgo Maria.

7. Genitori genitoque etc.

Hymn. ms. Salisburgens. (bibl. publ.) V 1 J 201. saec. 15.

62. De conceptione BMV.

1. Jam nostra floret vinea,
Jam hiems cessit proprera,
Te vocat sponsi gratia
Ad conceptum veni, filia.

2. Te exspectant deliciae
Coelestesque militiae,
Te sponsus in meridie
Veni, sic vocat cottidie.

3. Isaiae vox expresse
Te nascituram de Jesse
Ut praedixit, generaris
Atque oreris, stella maris.

4. Veni in lucem gentium,
Immensa spes credentium,
Ut sis salus moerentium
Ad regem cunctorum entium.

5. Laetificando flebiles
Et sublevando debiles
Per te nostra precamina
Sint laus et perennis gloria.

Hymn. ms. saec. 14/15. Cod. bibl. publ. Salisburgens. V 1 J. 201. — Die vierten Zeilen mit 9 statt 8 Silben.

63. De conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. Maria, Dei genitrix,
Succurre nobis miseris,
Ut pio tuo filio
Serviamus perpetuo.

2. Quo fugiemus, Domina,
Nisi ad te, piissima,
Mater misericordiae,
Tibi devotos protege.

3. Nos peccatores adjuva
Prece pia continua,
Ut quidquid mali fecimus,
Remittat tuus filius.

4. Ut expiatos sordibus
Reddat polorum sedibus,
Tibi vera sint gaudia,
Benigna virgo Maria.

5. Gloria tibi, Domine,
Genitricis origine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VI G 6. A. — Brev. ms. Pragens. IV F 4. saec. 15. B.

64. De conceptione BMV.

Ad Completorium.

1. O stella maris praevia
Fluctus turbantes levia
Et navigantes crimine
Tuo salva munimine.

2. Flantem refrena fremitum
Hostis, exaudi gemitum
Et fletum te colentium,
Solare luctus mentium.

3. Da potum salutiferum,
Statum vitae fructiferum,
Post mortem Dei fruitum,
Dulcem ejus intuitum.

4. Cui laus, honor, victoria
In trinitatis gloria,
Unitatis essentia
Per saecula manentia.

Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VI F 20. — 1, 3 navigantes vielleicht statt naufragantes. — 3, 1 Vielleicht portum.

65. De conceptione BMV.

1. Virga de Jesse generata stirpe,
Virgo tu floris genitrix perennis,
Sume prolatas tibi symphonias,
Sancta Maria.

2. Te canat primum chorus angelorum
Solis auroram maris atque stellam,
Quae poli portas reserare clausas
Promeruisti.

3. Concinant vates proceresque bis sex,
Quod sacro sanctae thalamo puellae
Jungitur verbo caro, terra coelo
His paranymphis.

4. Martyrum coetus nece purpuratus
Te melodiis canat ordinatis
Morte quam nati penetravit alti
Mucro doloris.

5. Personent hymnum tibi confitentum
Ordines votis jubilationis,
Hunc Deum coeli quia credidisti,
Quem genuisti.

6. Tu parens nati sine conjugali
Solvis antiquum muliebre damnum,
Virgines almae viduaeque sanctae
Laude resultent.

7. Laus Deo patri parilique proli
Pneumati sancto sit ubique juncto,
Qui creaturae Deus universae
Regnat in aevum.

Cod. Virunens. (bibl. publ.) 38 saec. 12. A. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52 saec. 15. B. — Brev. ms. Altovadens. LXIII saec. 14. C. — Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VI G 6. D.

1, 1 Virgo B. — 3, 3 Jugiter verbum B. — 4, 1 Martyrum chorus B. — 4, 2 cantat B. — 5, 2 Ordines vocis B. — 6, 4 Laudes rependant B. — 7, 4 Regnas in B.

66. De conceptione BMV.

Ad Matutinum.

1. O sponsa Christi fulgida,
Regina coeli inclita,
Virgoque prudentissima
Et mater Dei intacta.

2. Floresce, dulcis filia,
In matris alvo concepta,
De qua flos campi speciosus
Nasci voluit dominus.

3. Tu virga stirpe regia
David sacrata exorta,
Quae regem sine macula
Regum lactasti domina.

4. Tu porta semper serata,
Prophetae ore praedicta,
Quod nulli unquam pervia
Mortali esses, Maria.

5. Princeps solus sed transivit
Per te, qui cuncta creavit,
Qui verbum Dei dicitur
Et toto orbe colitur.

6. Haec nobis det conceptio
Virtutum dona in mundo,
Ut grates tuo filio,
Dicamus cum tripudio.

7. Laus trinitati inclyta
Sit semper ac victoria
In unitate solida
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Raitenbuchens. saec. 15. Clm. Monacens. 12214. A. — Clm. Monacens. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. B. — Cod. S. Petri Salisburgens. a IV 42 saec. $^{15}/_{16}$. C. — Hymn. ms. Hermetisvillan. anni 1553. Cod. Griesen. 23. D. — Diurn. ms. Griesen. 49 saec. 15. E.
1, 3 Et virgo prudentissima A. — 5, 1 sed fehlt C. — 6, 1 Det nobis haec tua A; Det tua nobis C.

67. De conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. O Maria dignissima,
Stella maris clarissima,
Mater misericordiae
Et aula pudicitiae,
Ora pro nobis Dominum
Tuum patrem et filium.

2. Ut nos a malis eruat
Cunctis et bonis instruat,
Evacuet criminibus,
Corroboret virtutibus,
Perversitatem comprimat,
Et pacem mundo conferat.

3. Sancta tua conceptio
Sit salus et protectio
Omnium te colentium
His odisque canentium,
Ne perturbet hos daemonum
Incursio vel hominum.

4. Hujus in vitae termino
Esto nobis auxilio,
Ut terrorem tunc Satanae
Per te queamus vincere,
Conservans et ecclesiam
Coelitus duc ad patriam.

5. Deo patri sit inclito
Ejusque nato gloria
Cum spiritu paraclito,
Agmini laus et coelico,
Cum quibus gaudimonium
Sit nobis in perpetuum.

Brev. ms. Oenipontan. 610 saec. 15. A. — Clm. Monacens. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. B; mit Mel. = O Christi mater fulgida, zu je 4 Zeilen abgeteilt und mit der Doxologie: Gloria tibi Domine, Gloria unigenito etc. — 4, 3 tunc insaniae A.

68. In nativitate BMV.

1. Maria, mater Domini,
Aeterni patris filii,
Fer opem nobis omnibus
Ad te confugientibus.

2. Deum de Deo genitum
Tu genuisti filium,
Qui non habet initium
In te sumpsit exordium.

3. Coelum terramque qui regit,
In te formatus exstitit,
Quem mundus totus non capit,
In tuo ventre jacuit.

4. Deus et homo nascitur
Unus et Christus colitur,
Jesus, redemptor omnium,
Salvator atque gentium.

5. Tunc nobis nasci profuit,
A morte nos eripuit,
Pro nobis ipse mortuus
Et nos per illum vivimus.

6. Gloria tibi Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Gradicens. saec. 15. Cod. Olomucens. II VIII 38. A. — Brev. ms. Voraviens. 268 saec. 15. B. — Orat. ms. Tegurin. anni 1469. Clm. Monacens. 20124. C. — 5, 1 Hinc nobis A.

69. De nativitate BMV.

1. Lux ecce surgit aurea,
Coeleste sidus fulminat
Orta matre virginea,
Totum mundum illuminat.

2. Aurora lucis rutilat,
Aeternae lucis nuntia,
Exsultans mundus jubilat
Novae lucis ob gaudia.

3. Haec lux serenum conferat
In tenebris sedentibus
Et umbram mortis auferat
Illustrans nos virtutibus.

4. O lux de stirpe regia,
Per te divina gratia
Post mundi hanc tristitiam
Aeternam det laetitiam.

5. Adesto mitis omnibus,
Virgo mater deifica,
Nomenque in vocantibus,
Maria, stella coelica.

6. Honor matris et gaudium,
Jesu, cum patre pariter
In choro te videntium
Fac nos gaudere jugiter.

Oration. ms. Tegurin. anni 1467. Clm. Monacens. 19991.

70. De nativitate BMV.

1. O sancta mundi domina,
O dignitatis femina,
O stella maris inclita,
De David stirpe genita.

2. Emerge dulcis filia,
[Nitesce jam virguncula],
Regum nascens prosapia,
Maria lux deifica.

3. Natalis tui lumine
Verique solis numine
De te, virgo, emicuit
Totus orbis resplenduit.

4. Per te simus coeligenae
Nos exsules terrigenae,
Nos natos ad miseriam
Renasci fac ad gloriam.

5. Sit trinitati gloria
Piae matris memoria,
Nobis dulce solatium
Sit nunc et in perpetuum.

Orat. ms. Tegurin. anni 1467. Clm. Monacens. 19991. — Der Hymnus ist offenbar eine Umarbeitung des ältern gleichen Anfangs bei Mone 340.

71. In Praesentatione BMV.

1. Veni, veni, o filia,
Intra nostra cubicula,
Surge, surge ac propera,
Jam tua floret vinea.

2. Te exspectant deliciae,
Sponsus vocat meridie,
Adorant Sion filiae,
Laudant adolescentulae.

3. Salve, splendor justitiae,
O gemma pudicitiae,
Tu nos ab hoste protege,
Mater misericordiae.

4. Salve, virtutum cellula,
Mundi spes atque domina,
Regina coeli inclyta,
Aeternae vitae janua.

5. Te nos devotis mentibus
Devotisque affectibus
Venientem suscipimus,
Laudantes benedicimus.

6. Precamur ergo, domina,
Nostra spes, salus unica,
In nos intende supplices
Et juva pusillanimes.

7. Nostram vide miseriam,
Nobis confer clementiam
Et in coeli clarissimo
Nos colloca palatio.

8. Hanc, o rex regum Domine,
Suscipientes suscipe,
In templo tuae gloriae
Bonis adimplens gratiae.

9. Sit trinitati gloria,
Sit decus et victoria,
Qui nos salvet pro meritis
Mariae semper virginis.

Brev. ms. Pragens. XII D 15 saec. 15. — 2, 2 Te sponsus vocat in. Hs. — 3, 2 Gemma pudicitiae Hs. — 4, 2 spes que domina Hs. — 5, 3 Venientem in templum suscipimus Hs. — 5, 4 Laudantem Hs. — 6, 3 Nos intende Hs. — 7, 2 Nobis fehlt Hs. — 8, 3 Nos in templo Hs.

72. In Praesentatione BMV.

1. Ave maris stella,
Clarum jubar orbis,
Deitatis cella,
Mater salvatoris.

2. Stirpe generosa
Regum, sacerdotum,
Prae cunctis formosa,
Tuum sumis ortum.

3. Die hac praeclara
Devoti parentes
Praesentant in ara
Te vota reddentes.

4. Templi gradus trima
Quindecim ascendis,
Castitatem prima
Domino promittis.

5. Morem seniorum
Servans Joseph nupta,
Regem angelorum
Paris incorrupta.

6. Mater opulenta,
Dulcis et benigna,
Nos tuo praesenta
Nato prece digna.

7. Sit laus Deo patri,
Creatori nostro,
Parilique proli
Cum flamine sacro.

Antiph. ms. Hilariens. V. anni 1632. — Mel.: Ave maris stella.

73. In Praesentatione BMV.

1. Ave maris stella,
Virgo Deo grata,
Inclita puella,
Regum stirpe nata.

2. Virgo singularis,
Infans ablactata,
Templo praesentaris,
Mundi advocata.

3. Salve porta coeli,
Femina intacta,
Credens Gabrieli
Mater Christi facta.

4. Sit laus Deo patri,
Igni atque proli,
Honor almae matri
Et reginae poli.

Brev. ms. Frisingens. saec. 15. Clm. Monacens. 19283. A. — Vesperale ms. Underdorfens. saec. 15. Clm. Monacens. 7772. B. — Ad completorium A. — In secundis vesperis B. — Mel.: Ave maris stella.

74. In praesentatione BMV.

1. Ave novi partus
Generosa proles,
Ave mundi salus,
Benedicta mater.

2. Sumens matris Annae
Ramum de radice
Jesse et Abrahae,
Mutans fructum Evae.

3. Solve vae serpentis,
Tere caput hostis,
Tu sola immunis
Ab omni vae ventris.

4. Monstra te sponsam Dei
In templo Domini,
Imple votum matris
Et virginitatis.

5. Virga turgens gemmis,
Florens rore coeli,
Sola virgo manens
Fructum peperisti.

6. Vita salutarem
Praesta puram natis,
Ne mors vincat fortem,
Da gaudia pacis.

7. Sit laus vivae fonti
Aquae salientis
In terram virginis
Virtute pneumatis.

Antiph. ms. Plagense saec. 16 s. sign. A. — Brev. sec. rit. candidiss. ord. Praemonst. imp. Parisiis 1598. B. — Mel.: Ave maris stella.

75. In praesentatione BMV.

In 1. Vesperis.

1. Ab aeterno ordinata,
Maria, virgo virginum,
Prius est sanctificata
Ante parentis uterum.

2. Benedicta mundo nata
Aetatis post triennium
Est in templum praesentata
Ad virginum collegium.

3. Coelibatum inchoavit
Prae omnibus hominibus,
Jejunavit et oravit
Prae singulis virginibus.

4. Dormiendo vigilavit
In Domini servitio,
Vigilando laboravit
Acu, colo et licio.

5. En quam prudens et fidelis
Maria, mundi Domina,
Constituta nunc in caelis
Regina tuens omnia.

6. Filio cum Bonitate
Patrique laus et gloria,
Qui trinus in unitate
Per cuncta regnat saecula.

Brev. ms. Frisingense saec. 15. Clm. Monacens. 19283. A. — Orat. ms. Underdorfens. saec. 15. Clm. Monaecens. 7815. B.

Der Hymnus ist in wechselnden trochäischen und jambischen Zeilen geschrieben, was auf die Hymnen des hl. Bonaventura und damit auf einen Franziskaner-Dichter weist. Er ist abcdarisch.

76. In Praesentatione BMV.

Ad laudes.

1. Omnes fideles plaudite
Et virginis infantiam
Devoto corde colite
Mirantes ejus gratiam.

2. Nam in puella tenera
Vernat sensus maturitas
Et panditur per opera
Habitans intus deitas.

3. Docta, matura, strenua
Et honore spectabilis,
Virtute scandens ardua,
Cunctis praestans et humilis.

4. Sic conditoris munere
Miris ornata dotibus,
Ut digna foret parere
Deum castis visceribus.

5. Gloria tibi Domine etc.

Brev. ms. Altovadens. XXV saec. 14. add. 15. A. — Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VII C 3. B. — Brev. ms. Secoviens. anni 1380 add. saec. 15. Cod. Graecens. 1424. C.

77. In Praesentatione BMV.

Ad Tertiam.

1. O gloriosa domina,
Prae cunctis felix femina,
Sumis ex regum germine
Ortum, regina gloriae.

2. Totius expers criminis
Bonis impleris omnibus
Naturae et gratuitis
In maternis visceribus.

3. Tuis sanctis parentibus
Ex more se parantibus
Ter quinos gradus hodie
Scandis sine juvamine.

4. Ut sacramentum daemoni
Redemptionis hominum
Occultaretur, virgini
Virgo sponsaris virginum.

5. Fis sponsa patris, geniti
Mater, templum paracliti,
Angelicis beatior
Spiritibus et dignior.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Ant. ms. Hilariens. V anni 1632.

78. In Praesentatione BMV.

1. Plasmator coeli siderum
Lumen creat magnificum,
Cujus vita sanctissima
Illustratur ecclesia.

2. Munda ab omni crimine
Prodit ex regum germine,
Affertur a parentibus
Deo vota reddentibus.

3. Solis divinis usibus
Mancipanda prae ceteris,
Magnis nitet virtutibus,
Custoditur ab angelis.

4. Prudens, cunctis humilior,
In amore ferventior,
Prior est in vigiliis
Frequentior in canticis.

Antiph. ms. Hilariens. V saec. 16. — 4, 3 Prior in Hs.

79. In Praesentatione BMV.

1. Sacrae parentes virginis,
Steriles naturaliter,
Hanc dono summi numinis
Susceperunt feliciter.

2. Votum solventes filiam
Ad templum trimam deferunt
Deo placentem hostiam,
Ibi mansuram deserunt.

3. Infantiae tam tenerae
Crevit virtus et gratia
In omni complens opere
Creatoris obsequia.

4. Regitur sancti spiritus
Domestico dictamine,
Omnis virtutis penitus
Decus splendet in virgine.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VII C 3. A. — Brev. ms. Salisburgens. saec. 15. Cod. bibl. publ. Salisburgens. V 1 J 201. B.

80. De Visitatione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Sacris solemniis dat virgo gaudia
Novis eloquiis reserans labia,
Deum magnificat humilis et pia,
Quam gratia vivificat.

2. Festi recolitur dies laetissima,
Qua rite panditur salus uberrima,
Dudum veteribus per signa plurima
Sanctis ostensa patribus.

3. Post verbum coelicum salubris foederis
Per os angelicum missum a superis,
Visitat proximam virgo prae ceteris
Se exhibens humillimam.

4. Rem admirabilem jam intellexerat,
Feminam sterilem, quae consenuerat,
Filium gerere, cui dignum duxerat
Laetam salutem promere.

5. Praecelsae dominae dum vox insonuit,
Interno lumine Johannes claruit,
Exsultat gaudio, sanctus qui meruit
Christum lavare fluvio.

6. Te trinum dominum unumque colimus,
Reginae virginum meritis petimus:
Post vitae terminum duc nos, quo tendimus,
Ad te datorem luminum.

Brev. ms. Scotor. Vindobon. 52 d 10 anni 1471. A. — Orat. ms. Tegurin. anni 1446. Clm. Monacens. 19991. B. — Brev. ms. S. Odiliae Rapoltivillan. saec. 15. Clm. Monacens. 10929. C. — 4, 2 consueverat A. — 5, 2 In utero lumine A. — 6, 4 datorem luminis A. — Gehört mit dem Hymnus Pange lingua (Mone 416) und dem folgenden zum Festofficium des Baseler Conzils, das in 1. Vesp. mit der Antiphon: In splendoribus beginnt.

81. De Visitatione BMV.

Ad Laudes.

1. Verbum supernum prodiens
A fonte vivi luminis,
Homo factus est oriens
Intra uterum virginis.

2. Mox florens Jesse virgula
Progreditur a Nazareth,
Festinat Christi gerula
Ut videat Elisabeth.

3. Ferre salutem incipit,
Hanc sentit infra viscera,
Et jam ventura percipit,
Qui nondum vidit aera.

4. Mater senior praedicat
Gestricem verbi coelici,
Illa junior explicat
Opus regis magnifici.

5. Haec quasi tribus mensibus
Durat sanctarum concio,
In canticis suavibus
Gratulans Dei filio.

6. Uni trinoque gloriam
Laetis psallamus cordibus,
Qui benigne det veniam
Mariae servitoribus.

Frag. Brev. ms. Feldkirchen. s. sign. saec. 15. A. — Diurn. ms. Hermetisvillan. saec. 15. Cod. Griesens. 56. B. — Orat. ms. Tegurin. anni 1466. Clm. Monacens. 19991 C. — Brev. ms. S. Odiliae Rapoltivillan. saec. 15. Clm. Monacens. 10929. D.

82. De visitatione BMV.

Ad Completorium.

1. Ave dulcis angelica
Vox dixit Gabrielica
Mariae, per quam coelica
Sumpsit annunciata.

2. Gratia sancti spiritus
In illa fuit coelitus,
Dum Gabriel divinitus
Praedixit verba grata.

3. Plena fidei credidit,
Illi responsum reddidit,
De quo salutis edidit
Fructum virtus sacrata.

4. Dominus potens praefuit
Ancillae, quae non defuit,
Hoc Ave quam dulce fuit
Carmen in hac beata.

5. Tecum tunc, virgo, trinitas,
In te tota divinitas,
A te venit humanitas,
Est Eva qua mutata.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui Deum sic in homine,
Ut in Maria virgine
Abdis matre serata.

Clm. Monacen. (ol. S. Emmerami) 14926 saec. 15. Mit Mel. — Die Aufschrift ad Completorium beweist, dafs wir ein im kirchlichen Offizium gebrauchtes Lied vor uns haben; die metrische Form legt den Gedanken nahe, dafs es ursprünglich als aufserliturgisches Lied (Cantio, Cantilena) gedacht worden.

83. In purificatione BMV.

Ad processionem.

1. Laetetur omne saeculum
Veritatis reditum,
Diei penset pretium,
Retractet mysterium,
Templo Deus pro homine
Praesentatur hodie.

2. Magnus ante luciferum
Et mundi principium,
Fit parvus, fit infantulus,
Verus non phantasticus
Ex casta Dei virgine
Factus est mirifice.

3. Dives rex sine tempore
Fit pauper in tempore,
Coeli sedens palatio
Nascitur in stabulo,
Virgo mater et bajula
Nulla ibi altera.

4. Nutritur, qui vivificat,
Crescit, qui magnificat,
Datis obedit legibus
Subditus parentibus,
Deus creator omnium
Jussa complet hominum.

5. Mira haec dispen[sa]tio,
Mira haec dignatio,
Non lucens sed lucibilis
Deus invisibilis
Videtur in praesepio,
Virginis in gremio.

6. Legem servat purissimus,
Ne oblatret impius,
Sicut in lege scribitur,
Infans circumciditur,
Servantur dies provide
Et complentur hodie.

7. Maria, sancta femina,
Virgo integerrima,
Nullis tacta excessibus
Nihil debet legibus,
Jussa servat legalia
Pro peccatis habita.

8. In templo mater puerum
Laeta ducit plurimum,
Praesentat Deo filium
Ipsum Deum inclytum,
Columbas atque turtures
Offert Deo supplices.

9. In columba dilectio
Mutua perpetuo,
In turture est castitas
Geminaque sanctitas,
Haec quia virgo meruit,
Haec offerre debuit.

10. Hunc Simeon ut aspicit
Justus, ulnis accipit,
Dimitte, dicit, Domine,
Me in pace hodie,
Viderunt oculi mei
Salutare Domini.

11. Paratum omni populo
Longinquo et proximo,
Omnium lumen gentium
Gratia et praemium,
Lumen et plebis gloria
Israel non modica.

12. Omnes gentes accedite,
Cernite et credite,
Lumen inaccessibile,
Lumen invisibile
Apparet et illuminat
Et in templo rutilat.

13. Videte omnes populi,
Omnes Christum Domini,
Deum, lumen de lumine
Accurrentes sumite,
Accedite, precamini
Et illuminamini.

14. Ferte lumen in cordibus
Hoc diebus omnibus,
Luceat corpus actibus,
Ferte lumen manibus,
Candelas manus teneant,
Ut obscura pereant.

15. Hoc lumen cor illuminet
Et hoc corpus rutilet,
Ut mente atque corpore
Clarefacti optime
Laudetis deum plenius
Vestris in operibus

16. Hoc lumen est altissimus,
Summi patris filius,
Puer iste tenerrimus
Deus est interminus,
Dierum antiquissimus
Primus et novissimus.

17. Hoc lumine castissima
Genitrix dignissima
Hoc lumen ventre pertulit,
Hoc intacta peperit,
Istud ad templum detulit,
Simeon hoc extulit.

18. Quibus te, virgo, laudibus
Efferam in talibus,
Mens nescit, sermo deficit,
Stupor sensum eximit,
Filium habens, Domina,
Non per viri opera.

19. Moti sunt dialectici,
Victi sunt haeretici,
Concubuit sic peperit,
Syllogismus periit,
Mundana sapientia,
Victi sunt a femina.

20. Sion adorna thalamum
Et intende canticum,
Surge, appare fulgide,
Christum regem suscipe,
Quem virgo mater genuit,
Virgo mater peperit.

Cod. Cremifanensis 309 saec. 12/13. — 2, 5 Et casta Hs. — 3, 4 Nascetur Hs. — 9, 2 Mutuo Hs.

84. De compassione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Congaudentes condolete,
Adoptionis filii,
Et gementes congaudete
Sanctae Dei genitrici.

2. Nam crucis per mysterium
Cunctis est effecta mater,
Quibus per mortis meritum
Filius est factus pater.

3. Hoc illa commendatio
Vult, quam Dominus tunc fecit,
Quando matrem discipulo
Ipsumque matri commisit.

4. Hinc clamans exspirat Jesus
Et mors parum matri parcit,
Aperitur latus ejus
Mater hoc, non ipse, sensit.

5. De cruce corpus tollitur,
Sepelitur reverenter,
Dolor matris intenditur,
Nam dilexit vehementer.

6. O pia Dei genitrix,
Cujus jam plenum gaudium,
Sis nobis semper adjutrix
Ob luctus tui meritum.

7. Honor, laus, virtus, gloria
Uni Deo nec non trino,
Quo largiente materna
Prosit nobis compassio.

Hymn. ms. Hermetisvillanus anni 1553. Cod. Griesens. 23. „Hoc opus scribi fecit Domina Meliora a Grüth, abatissa monasterii Hermatschuil. Constat novem coronas francicas. A. — Orat. ms. Dorotheae de Mittelhusen anni 1449 Clm. Monac. 10930. B.

4, 1 exspiravit Jesus A; exspirans B.

85. De compassione BMV.

Ad Laudes.

1. Dignas laudes reddant matri
Morte nati libertati,
Sine qua non est solutum
Redemptionis pretium.

2. Ipsa nascentis gerula,
Praedicantis discipula,
In passione socia,
Regni consors in gloria.

3. Simeonis tunc gladius
Fremebat in cor ipsius,
Herodis cum propter metum
In Aegyptum tulit Jesum.

4. Valde mater tunc doluit,
Cum duodenem perdidit,
Sed post dure Judaeorum
Fert machinas in filium.

5. Filio dato perfidis
Crevit matris dolor nimis,
Quae filius in corpore,
Sustinet mater in corde.

6. O mater et martyr Christi,
Per poenas quas pertulisti
In passionis tempore,
Sucurre nobis in morte.

7. Sit trinitati gloria
Pro redemptorum venia,
Quam meruerunt miseris
Filius et mater nobis.

Hymn. ms. Hermetisvillanus anni 1553. Cod. Griesens. 23. A. — Orat. ms. Dorotheae de Mittelhusen anni 1449. Clm. Monac. 10930. B.

86. In transfixione BMV.

Ad 1. Vesperas.

1. Ave stans sub cruce,
Privata mundi luce,
Fide semper clara,
Jesu mater cara.

2. Sume nostrum ave,
Nostri miserere,
Tu nos hic tuere,
Culpam nostram dele.

3. Mater Jesu clemens,
Quae stas ad crucem gemens,
Per te nobis detur,
Taetrum quod vitetur.

4. Monstra te esse matrem,
Per te suum patrem
Filius inclinet
Seque nobis donet.

5. Decor virginalis,
Flos stirpis regalis,
O fons lucis mundi,
Fac, ut simus mundi.

6. Sit laus Deo patri,
Crucifixo decus,
Spiritui sancto
Honor trinus et unus.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI F 20. A. — Antiph. ms. Praedicat. Cracovien. s. sign. saec. $^{15}/_{16}$. B. — Brev. Misnen. imp. Lipsiae 1502. C. — 6, 4 tribus unus C.

87. In transfixione BMV.

Ad Completorium.

1. O gloriosa domina,
Quae tua cruciamina,
Cum Barrabas dimititur
Et Christus poenas patitur.

2. Tuus tractatur filius
Longe quam latro vilius,
Irrisus fert ludibria
Gente vallatus impia.

3. Pastorem heu percutiunt,
Oves dispersae fugiunt
Te sola cum discipulo
Manente sub patibulo.

4. Beata matris viscera,
Transfixa crucis gladio,
Procurent nobis gaudia
Post haec in coeli solio.

5. Nec mirum, si sis anxia
Visa crudeli furia,
Te sciens puram virginem,
Christum Deum et hominem

6. Jesu, nate de virgine
De mystico spiramine,
Qui mortem crucis pateris
Confossus plagis asperis;

7. Amore matris anxiae
Nostrae parcas miseriae,
Suique fletus copia
Nos ducat ad coelestia.

8. Imperatrix clementiae,
Rorem in funde gratiae
In corda nostra arida,
Ut tibi fiant placita.

9. Sit laus, honor, devotio
Jesu Mariae filio,
Tenso crucis patibulo
Pro redimendo populo.

Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VI F 20. A. — Antiph. ms. Praedicatt. Cracovien. s. sign. saec. 15/16. B — Brev. Misnen. imp. Lipsiae 1502. C. — 2, 3 Mira et fert A. — 8, 4 placida AB. — Str. 9 fehlt B.

88. In Assumptione BMV.

In 1. Vesperis.

1. Gaude, fidelis concio,
Cujus spes est in domino,
Plaude mater in filio
Regnanti sine termino.

2. Ipsa, quae Christum genuit,
Mortem devicit hodie
Et in carne refloruit
Templum solis justitiae.

3. Ancilla quondam humilis
Nunc sublimis in gloria,
Cui nulla fuit similis
Nec par erit alia.

4. Somno pacis dormierat
Sacro eruta corpore,
In spe caro quieverat
Cum virginali decore.

5. Sponsus dilectam excitat,
Suam unicornis virginem,
Christus carnem suscitat,
In qua se fecit hominem.

6. Ave virgo, maris stella,
Verbi Dei sacrarium,
Salve summi regis cella,
Majestatis solium.

7. Agnosce, qui te diligunt,
Ut, quod credunt, hoc sentiant,
Qui te patronam eligunt,
Spei fructum inveniant.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Quam suscitat in gloria
Trinitatis potentia.

Cod. Graecens. (ol. Secovien.) 1247 saec. 12.

89. In Assumptione BMV.

Ad Laudes.

1. Salve sancta virgo, sancta parens,
Virgo virginum, exemplo carens,
Cujus sole mundus nitet clarens,
Cujus rore revirescit arens.

2. Mundi gaudium tua viscera
Ad terras inclinarunt supera,
Ut reis de convalle misera
Fieret regressus ad aethera.

3. Et tandem venit vitae terminus,
Quem et ipse subiit Dominus,
Mora brevi facta divinitus
Ad carnem tuus redit spiritus.

4. Caro carni omni nobilior,
Cujus partus coelis excelsior,
Morte facta prius humilior,
Resurgit se ipsa sublimior.

Cod. ms. Graecens. (ol. Secovien.) 1247 saec. 12. — Die Doxologie: Gloria tibi Domine | Qui natus es de virgine | Quam suscitat in gloria | Trinitatis potentia, gehört nach Ausweis des Metrums nicht hieher.

90. De gaudiis BMV.

1. Gaude, sideribus mater quae imperas,
Felix theotoca, corda laetificas
Prompte moesta varie,
Nobis asta noctu, mane.

2. Gaude nunc, domina, mater et intacta,
Dulci oraculo angeli dum credis
Concipisque auctorem
Summum mortis atque vitae.

3. Gaude, quae peperis virgoque permanes,
Lactasti propriis uberibus Deum,
Creantem te gerebas
Ulnis prona trementibus.

4. Gaude multiplici laude, puerpera,
Reges Christum quaerunt, te Saba veniunt
Nova stella ducente
Dantque munera regia.

5. Gaude, quod in templo Christus praesentatus
Quem et amplexatur Simeon hic justus,
Dicens: servum, domine,
Tuum dimittis in pace.

6. Gaudet angelicus chorus de victore
Christo, praesidium ferentem patribus
In inferno entibus
Gaudes et, virgo Maria.

7. Gaudet summus pater, natus et spiritus
Amborumque simul, quod virgo ascendis
Super orbes coelorum,
Laudent angeli te semper.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI F 20.

91. In festo Mariae nivis.

In 1. Vesperis.

1. Jesu Christi mater,
Virga stirpis Jesse,
Sponsa Dei digna,
Salve, salus nostra.

2. Ore, corde, voce
Cunctae creaturae
Promunt laudes, hymnum
Tuae sanctitati.

3. Honor nostri cultus
Et vera spes nostra,
Pietate plena,
Praeelecta mater.

4. Almae quidem urbis
Digne curam gerens
Votum vovit virgo
Tuae pietati.

5. Novum condit templum
Fide, mente pura,
Miro modo locum
Templi demonstrasti.

6. Nives praeter morem
Montem, impleverunt,
Turbae stupent, voces
Dulces extulerunt.

7. Et ad laudem tuam,
Sancta mater Christi,
Gratum fundat templum
Liberius papa.

8. Salus, virtus, decus
Summo Deo patri,
Qui in arce poli
Per saecula regnat.

Brev. ms. Plagens. s. sign. anni 1499. A. — Clm. Monacen. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. B. — Brev. Kimense imp. s. l. 1518. C. — Mel: Ave maris stella B.

92. In festo Mariae nivis.

In 1. Vesperis.

1. Exultet coelum laudibus,
Romae quod dedit nivibus
Aestatis sed sub aestibus
Templum sacratae virginis.

2. Summae Deus clementiae,
Hic laudem matris gloriae
Sic amplias mirifice
Magnificae indaginis.

3. Chorus novae Jerusalem
Decantet idcirco talem,
Quae divinitatis salem
In crucis ponit acie.

4. Conditor alme siderum,
Ut te dares propitium,
Nobis paras refugium
Matrem misericordiae.

5. Ad coenam agni providi,
Ad legem patris coelici,
Ad gaudia paracliti
Nos ducat mater Domini.

Brev. ms. bibl. Jagellonicae 1257. saec. 15. — 4, 2 Ut se dares.

93. In festo Mariae nivis.

In 1. Vesperis.

1. Plaude, coelestis civitas,
Gaude, mater ecclesia,
Adest nova festivitas
Mariae praeclarissima.

2. Qua in aestate media
Virginitatis speculum
Nives spargit et gelua,
Miretur omne saeculum.

3. Nam praegrandi miraculo
Romana plebs obstupuit
Et nivis sub signaculo
Basilicam mox construit.

4. Super nives et lilium
Virguncula nitidior
Ex nive domicilium
Format nive candidior.

5. Pudorem ejus niveum
Figura haec praecinuit,
Quae summi patris filium
Summo pudore genuit.

6. Ob hoc reginam virginum
Laudemus mente sedula,
Ut nos per suum filium
Salvificet per saecula.

7. Praesta, pater, per filium
Una cum sancto spiritu,
Et virginale lilium
Nos servet ab interitu.

Brev. ms. Capit. Cracovien. 22 saec. 15. — 1, 4 praeclarissimae Hs. — 3, 4 construxit Hs. — 6, 1 regina Hs.

III.

DE SANCTIS.

94. De ss. Abdon et Sennen.

1. Orent pro nobis martyres
Abdon et inclytus Sennes,
Cum Christus nobis debitam
Conferat pius veniam.

2. Exoret nunc altissimum
Amor sacratus martyrum,
Ne nos judex in tartarum
Detrudat immanissimum.

3. Sint nobis devotissimi
Martyres invictissimi,
Consolentur precibus,
Quos diligit altissimus.

4. Sit laus, perennis gloria
Deo patri cum filio
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Patavien. (?). saec. 14. Clm. Monacen. 11015.

95. De sancto Achatio.

1. Amator dulcis hominum
Caneris, Jesu Domine,
Usque ad terrae terminum
A solis ortus cardine.

2. Concilias Achatium
Tibi cum turba procerum
Militum nova milium,
Conditor alme siderum.

3. Hos spernendo simulacra
Turbis unis fidelium
Sanguinea per lavacra,
Rex Christe factor omnium.

4. A Deo dignos comites
Theodori cum gaudio
Mille conjungis milites,
Jesu nostra redemptio.

5. Claram sic et purpuream
Numero decem millium
Tuam consummas vineam,
Deus tuorum militum.

6. Judicati supplicia
Crucis volenter subeunt,
Fulget crucis victoria,
Vexilla regis prodeunt.

7. Veneremur hos nobiles
Per pietatis opera,
Qui meruerunt stabiles
Aeterna Christi munera.

8. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux beata trinitas.

Brev. ms. Campoliliense No. 1. saec. 14. — Die Schlufszeilen der Strophen Anfänge bekannter Hymnen.

96. De sancto Achatio.

1. Promat carminibus, turba fidelis
Laudes martyribus, quos sacra caelis
Fixit emeritos passio servos.

2. Milibus his denis foedere junctis,
Spreto terrigeno rege, superno
Spondent obsequium ferre benignum.
3. Crescentes igitur progrediuntur,
Augmento fidei, qua solidati,
Ardent pro domino se dare leto.
4. In furiam raptus rex Adrianus
Omnem diis aciem thura negantem
Mandat terrificis cedere flagris.
5. Post inflexibiles corde tirones
Affixit crucibus, sol radiosus
Clausit ad occubitum lumen eorum.
6. Christi martyrii sic quoque facti
Consortes, placiti cunctipotenti
Commendant homines se recolentes.
7. Nunc, Achati pie, propitiare
Adjunctis sociis crimine tectis,
Bona, quae petimus, percipiamus.
8. Laus uni domino nomine trino
Sit pro militia tam numerosa,
Qua jam siderea promicat aula.

Brev. ms. Claustroneoburgens. 967 anni 1369. A. — Brev. ms. Claustroneoburgens. 1191 saec. 15. B. — Brev. ms. Voravien. 108 saec. 15. C. — 1, 3 ut commeritos A. — 2, 2 supremo B. — 3, 1 ingrediuntur A. — 3, 1 qui soli dati. A. — 5, 1 corde tytores A. — 7, 3 Ut bona quae A.

97. De sancto Achatio et sociis.

Ad Vesperas.

1. Agni sponsa Hierusalem
novis insta laudibus,
Radiantibus ornata
sanctorum monilibus,
Quae tot claris illustraris
hodie martyribus.
2. Adrianus rex profanus
sacra dena milia
Venerari jubet vana
daemonum sculptilia,
Spernunt martyres vesana
principis consilia.
3. Thura surdis non litamus,
inquiunt, simulacris,
O Caesar, sed adoramus
Christum, natum virginis,
Qui per crucem protoplasti
nexum solvit criminis.
4. Saevis regibus assistit
Tortor crudelissimus,
Contra Christi bellatores
arma sumit concitus,
Perimens diris athletas
crucifixionibus.
5. In his fulsit rediviva
tota Christi passio,
Signa cuncta passionis
et rerum concussio,
Clarificans sanctos suos
divina dignatio.
6. „Christe, nostrae passionis
colentes solemnia,
Precamur, supernis donis
dita, dans praesidia.“ —
Quod petistis fiat, inquit
vox de coelo nuntia.

7. Gloria et honor Deo,
Christo, regi martyrum,
Gloria resultet semper
pio patri luminum,
Gloria flamini sancto
nunc et in perpetuum.

Clm. Monacen. (ol. S. Emmerami) 14926 saec. 15. — Mel. = Urbs beata Hierusalem.

98. De sancto Achatio.

1. O rex aeterne conditor,
Fidelium redemptor,
Fac nos devote colere
Martyrum festa hodie.

2. Qui propter te, Domine,
Crucifixi sunt hodie
In diversis doloribus,
Nos exaudi, quaesumus.

3. Flagellis hi afflicti sunt
Et felle hi potati sunt
Et spinis coronati sunt
Et clavis perforati sunt.

4. Ipsorum ergo meritis
Nos junge coeli gaudiis,
Ubi regnas et imperas,
O lux beata trinitas.

Brev. ms. Teplense anni 1353. Cod. Pragens. VII F 23 — 1, 3 recolere Hs.

99. De sancto Achatio et soc.

Ad Nocturnum.

1. Natura creans omnia
Si daret omni machinae
Posse loqui praeconia
Laudantia te Domine;

2. Pro minimo deficeret
Laudare beneficio
Te, quamvis laudes diceret
In aevum sine medio.

3. Praeter ineffabilium
Donorum beneficia
Dans mundo decem milium
Martyrum patrocinia.

4. Sic reparas tot milibus
Ablatam coelo decimam,
In cruce promerentibus
Offerre carnis victimam.

5. Adjuvet intercessio
Nos apud te tot milium,
Sanctorum contubernio
Frui post hoc exsilium.

6. Tibi laus, virtus, gloria
Sit, sempiterna deitas,
Cui simplex est essentia
Sed personarum trinitas.

Clm. Monacen. (ol. S. Emmerami) 14243 saec. 15.

100. De sancto Achatio.

Ad Completorium.

1. Hymnizantes exsultemus,
Dum divinam recensemus
Palmam decem milium,
Qui per gloriam trophaei
Perque passionem Dei
Secuti sunt filium.

2. O commilitones Christi,
Vestra nos a clade tristi
Liberet victoria,
Pendet nostra spes in vobis,
Impetrate partem nobis
In coelesti gloria.

3. Prosit vestra singularis
Efficax et salutaris
Nobis intercessio
Et distinctae trinitatis
Unicaeque deitatis
Fides et confessio.

Clm. Monacen. (ol. S. Emmerami) 14926 saec. 15. A. — Brev. Basileen. imp. s. l. 1478. B. — 2, 1 O fehlt B. — 2, 4 vobis fehlt B. — 3, 4 Et districtae B. — Mel: Pange lingua (was natürlich nicht ohne Gewaltthätigkeit abgeht).

101. De sancto Adalberto.

1. Exultet claro sidere
Fulgens mater ecclesia,
Adalbertus in aethere
Nova profudit gaudia.

2. Pauper, pudicus, humilis
Christo se totum dedicat,
In lege Dei docilis
Verbis, exemplis praedicat.

3. Triumphat per martyrium
Christi fortis in acie,
Conservans semper lilium
Virginalis munditiae.

4. Lux vitae, coeli meritum
Cum signorum frequentia
Ejus commendat exitum
Et praedicat magnalia.

5. Quaesumus, auctor omnium,
Ut hoc paschali gaudio
Per ipsius suffragium
Crescat nostra devotio.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis
Et fortes in certamine
Sertis ornas perpetuis.

Brev. ms. Trebonens. saec. 15. Cod. Pragens. VI G 6. A. — Brev. ms. Pragens. IV F 4 saec. 15. B. — Brev. ms. Capit. Cracovien. 22. saec. 15. C. 1, 2 martyr ecclesia C. — 1, 3 Adalbertum B. — 2, 1 Puer pudicus A. — 2, 4 exempla C. — 4, 1 Dux vitae B; Dux coeli, vitae A.

102. De sancto Adalberto.

Ad Vesperas.

1. Festum agat ecclesia,
Laetentur coeli hodie,
Adalbertus victoria
Possedit thronum gloriae.

2. Servus prudens et humilis
Christo se totum dedicat,
Martyr et praesul habilis
Dictis et factis praedicat.

3. Fulgens vultu angelico
Corda illustrat gentium
Sermone evangelico
Obscura fugans mentium.

4. Triumphat per martyrium
Pugil fortis in acie,
Tenens pudoris lilium
Cum rosa patientiae.

5. Jesus ob sancti meritum
Requie pacis praevia
Direxit ejus spiritum
Ad gaudiorum praemia.

6. Salutis auctor, petimus,
Audi voces in jubilo,
Da perfrui quod metimus
In hoc paschali gaudio.

Antiph. ms. Praedicatt. Cracovien. s. sign. saec. $^{15}/_{16}$.

103. De sancto Adalberto.

Ad Nocturnum.

1. Laetare pacis foedere
Nova, mater ecclesia,
Adalbertus in aethere
Mundo refudit gaudia.

2. Exortum lumen tenebris,
Erranti gratum homini,
Et dies cogit celebris,
Laudare nomen Domini.

3. Sub sanctitatis tegula
Florens vitali palmite,
In patricina regula
Recto incessit tramite.

4. Fons modice scaturiens
Excrevit inundantia,
Gemmas in se parturiens
Virtutum abundantia.

5. Romae agens officium
Sepelivitque funera,
Reversus ad obsequium
Sanctificavit munera.

6. Salutis auctor, petimus,
Audi voces in jubilo,
Da perfrui, quod metimus,
In hoc paschali gaudio.

7. Honor et virtus, Domine,
Tibi sit laude sedula,
Pro cujus passus nomine
Martyr gaudet per saecula.

Antiph. ms. Praedicatt. Cracovien. s. sign. saec. 15/16.

104. De sancto Adalberto.

Ad Laudes.

1. Fulget in templo legifer
Lucens doctrinae radio,
Fortis armatus signifer,
Custos potens in atrio.

2. Ferens crucem in humeris
Servorum signat facies,
Prodigiis innumeris
Hostiles rumpit acies.

3. Pruthenos et Hungariam,
Polonos et Bohemiam
Docet vitae munditiam
Salutem monstrans praeviam.

4. Mandat Christum diligere,
Mundi caduca spernere,
Corda sursum dirigere,
Coeleste regnum quaerere.

5. Salutis auctor petimus etc.

Antiph. ms. Praedicatt. Cracovien. s. sign. saec. 15—16.

105. De sancto Aegidio.

1. Gaudet Jerusalem, visio pacis,
Gaudet, plaudit, ovat cive recepto,
Cui pariter noster chorus dat hymnum.

2. Felix Aegidius, fortis ad arma,
Victor celsa petens hoste triumphat,
Gaudent regna poli plena trophaeis.

3. Surgunt exanimes huc revocati,
Leprae squalor cadit tactibus hujus,
Nec restat precibus febris anhela.

4. In vocis jubilo, machina mundi,
Tali laetitiam prome patrono,
Pro te namque Deum sedulus orat.

5. Sit patri gloria, laus, hymnus, honor
Nato semper idem, pneumati sancto,
Qui vivit pariter trinus et unus.

Brev. ms. Sitanstetten. CIX saec. 15. A. — Brev. ms. Plagens. s. sign. saec. 15. B. — Brev. ms. Pragens. VII A 12 saec. 14. C. — Brev. ms. Claustroneoburgens. 596 saec. 14. D. — Brev. ms. Voravien. 122 saec. 14. E. — Brev. Kimense imp. s. l. 1518. F.

1, 1 Jerusalem, fortis ad arma AF; Jerusalem, dicta pacis visio D. — 2, 1 Aegidius, visio pacis AF. — 5, 3 Qui nunc pariter regnat A.

106. De sancto Aegidio.

1. Festum sancti Aegidii
Mente colamus parili,
Qui cum supernis civibus
Nunc gaudet in coelestibus.

2. Genere quidem nobilis
Sed nobilior meritis,
Signis clarebat pluribus
Opem ferens debilibus.

3. Ab obsessis corporibus
Daemones fugans precibus,
Peccatum regis diluit,
Mortuis vitam reddidit.

4. Hinc gaudet tota Gallia
Cum Francis et Germania,
Hinc omnis lingua jubilet,
Omnisque reus supplicet.

5. Ut a nostris reatibus
Suis nos mundet precibus,
In trinitatis nomine
Te adoramus, Domine.

Brev. ms. Palat. Vindob. 1717 saec. 14. — Mel.: Fit porta Christi pervia.

107. De sancto Aegidio.

1. Gratuletur ecclesia,
Resultet ad haec gaudia,
Aegidii quae annua
Nunc recolit solemnia.

2. Aegidii festa gerimus
Eumque prece quaerimus,
Ut suo patrocinio
Conciliet nos domino.

3. Nos idem Christi famulus
A vitiorum nexibus
Solvat summisque civibus
Conjungat coeli precibus.

4. Hoc genitor praestet summus
Genitorisque filius,
Sanctus simul paraclitus,
Trinus et unus dominus.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52 saec. 15.

108. De sancta Afra.

1. O martyr Afra, particeps paradysi,
Rosea gemma inter coeli principes,
Quae purpurata per stolam martyrii
Gaudia vitae meruisti ingredi,
Thalamum agni nobis orans aperi.

2. Ut renovati per virtutem spiritus
Sanctisque tuis, martyr alma, precibus
Coelicolarum aggregati coetibus,
Virginum agmen mereamur subsequi
Voce cantantes semper incessabili.

3. Gloria Deo per immensa saecula,
Sit trinitati decus et imperium,
Honor, potestas sanctoque spiritui
Sit trinitati, [sit] laus individua
Per infinita saeculorum saecula.

Brev. ms. Claustroneoburgens. 596 saec. 14. — 1, 1 O fehlt Hs. — 1, 4 ingredi fehlt Hs. — 3, 4 trinitati laus Hs.

109. De sancto Agapito.

Ad processionem.

1. Alma virgo, sponsa regis,
O Maria nobilis,
Te elegit, qui plasmavit,
Quando mundum condidit.

2. Tota pulchra es amica
Sine naevi macula
Et decora ac praeclara
Summi regis famula.

3. Sunt pollutae manus nostrae
Omni prorsus crimine,
His, precamur, ut preceris
Nos absolvi vinculis.

4. Quo sanctorum sancta simus
Digni puris sensibus
Introire et tractare
Membra sacratissima.

5. Surge, sancte martyr Christi,
Mansione propria
Et praecede coram plebe
Iter mirae gloriae.

6. Jubilemus Christo regi
Et Mariae virgini.

Codex Cremifanensis 309 saec. 12/13. — Str. 6 scheint den Rundreim zu bilden, aus Str. 5 hervorzugehen, dafs das Lied ein Prozessionshymnus war. Der hl. Martyrer ist jedenfalls Agapitus, dessen Reliquien umgetragen wurden. So erinnert der Hymnus an die ähnlichen St. Galler Hymnen, z. B. den Prozessionshymnus des Radpertus zum Feste des hl. Gallus. — 1, 2 O fehlt Hs.

110. De sancta Agnete.

1. Cedat tristitia cordis ab aula,
Intret laetitia pectoris alta
Ob natalitia virginis alma.

2. Castrum munditiae casta puella
Scandens militiae condere bella,
Sensu conspicua, carne tenella.

3. Ut ferrum superans omneque magnes,
Sic Christum venerans prendidit Agnes,
Per quem proba, minas vincit et ignes.

4. Mundi divitias virgo subegit,
Carnis delicias eminus egit,
Cunctas nequitias hostis abegit.

5. Stanti magnifice sic in agone
Fertur mirifice arrha coronae
Victo terrifice hoste dracone.

6. Sit laus ingenito summo parenti,
Sic ejus genito sit sapienti,
Sit laus paraclito cuncta regenti.

Brev. ms. Brixinens. saec. 15. Cod. semin. Brixin. s. sign. A. — Brev. Brixinens. imp. Augustae 1489. B. — 3, 3 vicit et agnes B.

111. De sancta Agnete.

1. Pange lingua studiose
Regis mei nuptias,
Nupsit illi gloriose
Castas per delicias,
Virgo stirpis generosae,
Sion mater filias.

2. Nobis, Agnes, advocata
Sis ad Christum Dominum,
A quo prece tua grata
Postules auxilium,
Ne sententia prolata
Tradat in supplicium.

3. In supremo tuae vitae
Transit dies ultimus,
Conservasti fidem rite,
Guttur ferit gladius,
Triumphantem forti lite
Praemiat te Dominus.

4. Verbum caro te cibavit
Mox et in se perficit,
Mellis, lactis gustu pavit,
Quo te plene reficit,
Cor[que] tuum exsultavit
Et in laude deficit.

5. Tantum ergo nunc dignare
Placare sponsum servulo,
A quo velis impetrare
Gratiam in saeculo,
Ut post tecum exultare
Possit in palatio.

6. Genitori genitoque
Psallat nostra concio,
Procedenti abutroque
Compar sit laudatio,
Virginalis ipsum quoque
Laudet benedictio.

Miss. ms. saec. 15. Cod. lat. 132. Mus. Hungar. Pestini. — Obschon einem Missale entnommen, doch, wie die Nachahmung des Pange lingua beweist, ein Hymnus im engern Sinne des Wortes.

112. De sancta Agnete.

Ad Vesperas.

1. Gloriosae veneremur
Agnetis solemnia,
Venerantes inflammemur
Ad cujus praeconia,
Ut amorte liberemur
Per ejus suffragia.

2. Fides fulsit in puella
Fervens et mirabilis,
Annis erat haec tenella
Sed vita laudabilis,
Minae probant et flagella
Vim mentis immobilis.

3. Christum amat nec terrenum
Sponsum vult inspicere,
Sed abhorret ut venenum
Juvenem cum munere,
Cuncta reputat ut caenum
Deo juncta foedere.

4. Veritatis ratione
Post certandi studium
Passionis in agone
Percurrendo stadium
Gloriatur jam coronae
Consecuta bravium.

5. Ergo sponsi speciosa
Sponsa mira specie,
Tua prece pretiosa
Mox datori gratiae
Nostra fiat gratiosa
Turma deinde gloriae.

Hymn. ms. saec. 15. Clm. Monacens. 10108 A. — Orat. ms. Dorotheae de Mittelhusen. anni 1449. Clm. Monacens. 10930 B.
2, 2 Fervens admirabilis B. — 5, 1 Virgo sponsi B. — 5, 2 Sponsa fehlt B.

113. De sancta Agnete.

Ad Nocturnum.

1. Dulce melos et melodis
Concrepet concordiam
Chorus noster, ornans odis
Agnetis historiam
Passionis, quibus modis
Pervenit ad gloriam.

2. Virgo sacra literatis
Studiis imbuitur,
Legi vacans veritatis
A scholis revertitur,
Viso vultu venustatis
Juvenis exuritur.

3. Pulsat mentem virginalem
Votis, prece, munere,
Thorum petit nuptialem,
Jungi pari foedere,
Sed sermonem virgo talem
Respondet cum pondere:

4. Ah peccati nutrimentum
Et fomes nequitiae,
Scias meum cor praeventum
A sponso justitiae,
Qui dat mihi complementum
Inundantis gratiae.

5. Cujus pater est uxoris,
Mater viri nescia,
Inde mihi fons amoris,
Inde mentis gaudia,
Vernant genae per cruoris
Ejus stillicidia.

6. Lux decoris, dignitatis
Apex, gemma generis
Sponsum meae castitatis
Praedecorat ceteris,
Nec pro jugo novitatis
Damnum feram veteris.

7. Ob amorem hujus nolo
Quemquam vel inspicere,
In hoc placet mihi solo
Jugiter quiescere,
Hunc et colo, hunc adoro
Huic laus sine tempore.

Orat. ms. Dorotheae de Mittelhusens. anni 1449. Clm. Monacens. 10930. — 1, 3 Chorus ut ornans Hs. — 1, 5 modis fehlt Hs. — 1, 6 ad aeternam gloriam Hs. — 2, 1 literarum Hs. gegen den sonst beachteten Reim. — 2, 5 Visu Hs. — 6, 5 pro jungis Hs. — 6, 6 Damnum verum Hs. — 7, 1 Ab amoris Hs.

114. De sancta Agnete.

Ad Laudes.

1. Spretus livet nec livoris
Contempti confusio
Causam promit, dat languoris
Lectum desperatio,
Morbum prodit cautioris
Medici scrutatio.

2. Tunc praefecti praesentatur
Virgo tribunalibus,
Denudata perornatur
Resolutis crinibus,
Jubet judex, ut tradatur
Scortanda laenonibus.

3. Mox lupanar illustratur
Operante numine,
Alba sibi stola datur,
Nondum tacta virgine
Procus obit, suscitatur
Virginis praecamine.

4. Fides ergo roboratur
Et error confunditur,
Stat in igne nec crematur,
Populus incenditur,
Cursus ense terminatur,
Virgo palma fruitur.

5. Laudes ergo creatori
Conemur persolvere,
Pro quo virgo sancta mori
Habet [vere] vivere,
Laus sit nostro redemptori,
Qui hanc fecit vincere.

Orat. ms. Dorotheae de Mittelhusens. anni 1449. Clm. Monacens. 10930.

115. De sancta Agnete.

1. Agnes, virtutum speculum,
Digna Christi ovicula,
Devicit omne saeculum
In fide manens sedula.

2. Norma et decus virginum
Spes, vita, virtus, praemium,
Debilibus solatium
Reddit in vitae spatium.

3. Gemebundis laetitia
Datur, fugantur tristia,
Per hanc et vitae premium
Datur per omne saeculum.

4. Nunc decollata gladio
Per vitae innocentiam
Coeli conregnat gaudio
Dei cernens clementiam.

5. Collo fuso sanguine
Divino adjuta flamine
Regis intrat palatia,
Fulta virtutis gratia.

6. Sidus haec praeclarissimum,
Rosa splendens et lilium,
Dei exoret filium
Pro salute omnium.

7. Summo parenti gloria etc.

Hymnarius ms. cum commento saec. 15. Cod. Pragens. XIII G. 9. — 2, 2 virtutis praemium. — 4, 2 Per vitatae.

116. De sancto Albano.

1. Fortitudo certantium,
Deus, in te sperantium,
Audi preces fidelium
Tuorum te laudantium.

2. Quod in sanctis mirabilis
Tuis es et laudabilis,
Albani tui pugilis
Virtus ostendit stabilis.

3. Vir fortis in certamine
Pro fide fuso sanguine
Confessus est te, Domine,
Pro tuo passus nomine.

4. Hic fidei catholicae
Normam docendo publice
Pravitati haereticae
Repugnavit mirifice.

Hymn. ms. Gracens. 392 saec. 15 mit Mel. A. — Brev. ms. Graecens. 1462 saec. 15. B.

117. De sancto Alexio.

In 1. Vesperis.

1. Novum depromat canticum
Noster chorus cum jubilo,
Extollens virum coelicum
In hujus vitae nubilo.

2. Vocatus est Alexius,
Ortus nobili genere,
Sanctitate eximius,
Dei repletus munere.

3. Gustata Christi gratia
Mundo factus spectaculum,
Contemnit improperia
Patientiae speculum.

4. Honestate mirabilis,
Urbis decus et gloria,
Odore immutabilis,
Flagrat in tota patria.

5. Trino Deo sit gloria,
Alexio qui merita
Confert pie et praemia
Voluntate gratuita.

Brev. ms. Secoviens. saec. 15. Cod. Graecens. 1548. — 3, 1 Gustatur Christi Hs.; vielleicht für Ditatur Christi. — 4, 4 Flagrat Hs. — 5, 2 Alexio que Hs.

118. De sancto Alexio.

Ad Nocturnum.

1. In hoc festo Alexii,
Adoptionis filii,
Gaudete cum laetitia
Ad tam sacra solemnia.

2. Qui sciat causam pauperum
Et noscat omnem miserum,
Beatus est Alexius,
Eufemiani filius.

3. Claro stipatus semine
Virtutis exstat geminae,
In paupertate patiens
Et castitate praeminens.

4. Lucernam manu bajulans,
Semper praecinctis lumbis stans,
Cucurrit sic in stadio,
Ut potiatur bravio.

5. Sancte Alexi nostra spes
Sis et laborum requies,
Pro nobis Deum supplica
Malaque nostra replica.

6. Da nobis cuncta prospera,
Allevia sic aspera,
Ut post haec transitoria
Tecum simus in gloria.

7. Fac unitatis trinitas,
Trina regnantis unitas,
Ut laudum prece sedula
Laudemus te per saecula.

Brev. ms. Secoviens. saec. 15. Cod. Graecens. 1548.

119. De sancto Ambrosio.

Ad Laudes.

1. Quod speculum laudabile
Datur matri ecclesiae,
Canite omnes populi
Cantu Domino celebri.

2. Vates magnus Ambrosius
Praedestinatus coelitus
Templum Deo recuperat,
Quod Sathanas foedaverat.

3. Deus, qui nunquam deserit,
Fideles quos hic reperit,
Virum tantae indaginis
Suis praefecit filiis.

4. Infulas pontificii
Hic gerens corde humili
Paradisi Ambrosius
Incola fit dulcissimus.

5. Mysteria incognita
Scripta quoque abscondita
Plana fecit fidelibus
Pontifex hic catholicus.

6. Gubernando ecclesiam
Plebem correxit deviam,
Pestem fugans haereticam
Per doctrinam catholicam.

7. Arrianorum gravia
Dicta ac nefandissima
Exclusit a fidelibus
Haec exstirpando penitus.

8. Nox taetra cedit lumini,
Confunduntur haeretici,
Coeli augentur munera
Ambrosii per opera.

9. Sacro confectus senio,
Carnis solvitur sacculo,
Conregnarturus Domino,
Regi regum altissimo.

Brev. ms. Melitens. in Pedepontis Pragens. 8. anni 1398. A. — Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15/16. Clm. Monacens. 14667. B. — 1, 4 Canticum Domino B. — 2, 3 Templa Deo AB. — 2, 4 Sathan A. — 5, 3 Plana fehlt A. — 7, 1 dicta gravia verstellt A. — 7, 4 Hac A, Hoc B. — 9, 1 senio fehlt B; servo A.

120. De sancta Anastasia.

1. Clangat fortis tuba evangelica,
Nos mundum spernere, deum timere,
Sequi Jesum Christum pro cunctis passum.

2. Quem secuti multi fide suffulti,
Sexuque fragili mente virili
In Anastasia manente pia.

3. Mundi divitias, caducas pompas,
Sensibus noxia calcans omnia
Dilexit dominum in perpetuum.

4. Ipsa carceratos gratia natos
Visitans dapibus servit actibus,
Prompta martyrio gaudet cum Christo.

5. Felix martyr, ora, nobis implora
Peccatis veniam, post mortem vitam
In coelis vivere omni tempore.

6. Laus patri, laus nato, laus paraclito,
Laus sit trinitati, laus unitati,
Laus in hoc saeculo, laus in futuro.

Hymn. ms. Benedictoburanus anni circiter 1494. Clm. Monacens. 4750. — 2, 1 secuturum. Hs. — 2, 2 fragilis, virilis. Hs.

121. De sancto Andrea.

1. Gaude sacrata meritis
Andreae tellus inclytis
Festa revolvens annua,
Quis petiit coelestia.

2. Ortus Jsraelitica
De gente legi subdita,
Qua patriarchae splendidi
Fulserunt et fiedici.

3. Germanus et clavigeri
Coelestis aulae exstitit,
Carnali tam propagine
Quam passionis genere.

4. Vitae qui spargens semina
Pellebat procul delubra
Achajam purgans lavacro
Plebemque sacrans domino.

5. Denos quater exanimes
Ejectos maris fluctibus
Mortis tulit e faucibus,
Vitae donavit usibus.

6. Patras hinc sane oppido
Degens divo suffragio
Urbem sanavit languidam
Salutem ferens profluam.

7. Aegea sed proconsule
Furente contra Dominum
Crucis tulit suspendium,
Coelo reddidit spiritum.

8. Quis sermo quaeve valeat
Lingua referre omnia,
Illa solum in patria
Quae gesserat miracula.

9. Nunc te precamur, hagie,
Nostra libenter excipe
Vota ferque remedium
Levando moles criminum.

10. Laus, decus, par et gloria
Dicatur ab ecclesia,
Sit trinitati unicae
Constans aeterno foedere.

Brev. ms. Mme. de Memorency anni 1597. Hsch. der kk. Familien-Fidei-Kommifs-Bibliothek Wien. A. — Brev. ms. Aquilegien. saec. 15. Cod. semin. Brixinens. s. sign. B. — Brev. ms. Damasian. saec. 15. Clm. Monacens. 5695 C.
1, 2 inclyti A. — 4, 3 Achaeam AC. — Nach Str. 4 „Divisio“ C. — 9, 1 Hinc te precamur C. — Str. 8 fehlt AB. — 9, 3 Vota fertque B; Votaque fer A. — 10, 1 decus, pax AC.

122. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. A solis ortus cardine
Ad usque terrae limitem
Annam canamus principem,
Matrem Mariae virginis.

2. Haec inter matres praeminet
Nobilitate germinis,
Quod ventris arca continet,
Fit mater Dei hominis.

3. A tempestate saeculi
Per stellae adminiculum
Haec felix mater liberat,
Dum stellam maris generat.

4. Luna noctem clarificat,
Cum stirps Jesse fructificat,
Cum proles Annae nascitur,
Aurorae lux progreditur.

5. Haec mundo solem protulit,
Qui sol splendorem attulit
Nobis paternae gloriae,
Lumen totius gratiae.

6. Beata mater munere,
Quae pavit sacro ubere
Mariam, fovit gremio,
Strinxit amplexu proprio.

7. Laudet chorus fidelium
Jesum Mariae filium,
Qui hanc honore, gloria
Coronavit in patria.

8. Regnat mater cum filia,
Festa ducunt solemnia,
Jesu earum precibus
Nos junge coeli civibus.

9. Sit trinitati gloria,
Maria plena gratia,
Per te sit Christi visio
Felix nostra fruitio.

Clm. Monacens. (ol. Sanemmeramen.) 14926 saec. 15. — Mel. = A solis ortus. — 7, 1 Gaudet chorus.

123. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Sanctae Annae solemnia
Jam nobis dant solatia,
Nam sua primogenita
Magna attulit gaudia.

2. Anna sancta, fac filiam
Tuam nobis propitiam,
Ut ipsius per gratiam
Reducamur ad patriam.

3. De tua carne prodiit
Nata, quae Deum genuit,
Ipsius nos per merita
A cunctis malis libera.

4. Anna, tuis fac precibus,
Vitam nostram in melius
Bene reformet citius
Aeterni patris filius.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Melitens. in Pedepontis Pragens. a IV L. 270 saec. 15.

124. De sancta Anna.

Ad 1. Vesperas.

1. Anna, mater egregia,
Orta de stirpe regia,
Per partum honorabilis
Filiae venerabilis.

2. Cum Joachim connubio
Juncta legali studio,
Omni decore claruit,
Haerede tamen caruit.

3. Pari virtute conjuges
Voto jugi pervigiles
Preces fundebant humiles,
Ne permanerent steriles.

4. Post crebra desideria
Divina per imperia
Anna concepit, peperit,
Femellum foetum reperit.

5. Gaudet beata femina,
Humana ferre semina,
Sed gaudebat uberius,
Cum rem noscebat verius.

6. Anna Mariam genuit,
Scretum fide tenuit,
Prius sanctam quam genitam,
Inter filias inclitam.

7. Arbor o salutifera
Magno fructu magnifica,
Mater prolis amabilis,
Ava prolis mirabilis.

8. Hujus precatu, Domine,
In trinitatis nomine
Spe gaudeamus jugiter
Et vivamus perenniter.

Brev. ms. Pataviense saec. 15. Clm. Monacens. 11047. A. — Brev. ms. S. Nicolai ap. Patav. saec. 15. Clm. Monacens. 16146. B.
3, 3 fundebat A. — 5, 1 Gaude beata AB. — 6, 2 fidem tenuit A. — 7, 1 Arbore salutifera AB.

125. De sancta Anna.

In 1. Vesperis.

1. Gaude, mater ecclesia,
Lauda Mariae gaudia,
Annae dum natalitia
Recensentur ex filia.

2. Felix Anna ex Maria
Tam praedulci propagine,
Ex qua divina sophia
Fulsit sub carnis tegmine.

3. Ergo Deo sit gloria,
Sit gratiarum actio,
Qui nos Annae ex filia
Visitavit in filio.

Brev. ms. Dominic. saec. 14. Cod. bibl. publ. Olomucens. I VIII 4.

126. De sancta Anna.

In 1. Vesperis.

1. Ave mater Anna
Dei matris alma,
Semper benedicta,
Felix coeli porta.

2. Sumens de Abraha
Ortum patriarcha,
In partu Mariae
Mutans Evae nomen.

3. Solve primae matris
Vincla maledictae,
Contra vim serpentis
Bona cuncta posce.

4. Monstra te esse matrem
Benedictionis,
Ut sis mater matris
Nati dei patris.

5. Virgo singularis,
Fructus ventris tui
Sine labe venit
Pro salute mundi.

6. Vitam de radice
Jesse assumpsisti,
Ex David semine
Virgam produxisti.

7. Sit laus Deo patri,
Christo, paracleto,
Virgini, filiae
Piae matris Annae.

Antiph. ms. Plagense saec. 16. s. sign. A. — Brev. sec. rit. caudidiss. ord. Praemonst. imp. Parisiis 1598. B. — 2, 1 Abrahae A. — 2, 2 patriarchae A.

127. De sancta Anna.

Ad Vesp. et Noct.

1. Honos Deo, dulce melos
Promat homo sic, ut caelos
Voce tangat, simul pangat
Laudes turba coelica.

2. Annae piae sanctissimae,
Adsunt festa mitissimae,
Rex, adesto sit et praesto
Phalanx archangelica.

3. Joachim te patriarcha
Ducit, Anna, sed monarcha
Heli caeli dat fideli
Tibi vitae gaudia.

4. Noemi et tu, decora
Dei sponsa, nos in hora
Salva mortis, asta fortis,
Confer et subsidia.

5. Regis ava et reginae
Mater alma, tu ruinae
Peccatorum miserorum
Miseratrix subveni.

6. In conspectu deitatis,
Ubi mandis cum beatis,
Nobis, Anna, dulci manna
Dona tecum perfrui.

7. Civitatis tu supernae
Civis haeres, nos veternae
Culpae natos expiatos
Redde Dei filio.

8. Ut beata visione
Et coelesti mansione
Digni simus, dum transimus
Mundi de exsilio.

9. Summo laus sit genitori,
Proli quoque redemptori,
Nobis flamen sit solamen,
Chorus hic dicat Amen.

Brev. ms. Caesareen. saec. 15. Clm. Monacens. 7924. A. — Brev. ms. Cisterciens. saec. 14. Cod. Oenipontan. 542. add. saec. 15. B. — Diurn. ms. Cisterc. saec. 15. Cod. Hamburgen. 1571. C.

128. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Praeclari patris Abrahae
Celso exorta semine,
In quo es et benedicta
A Deo, Anna inclyta.

2. Quae ut gemma pretiosa
Promicasti gloriosa,
Ex Aaron stirpe sacra
Christi matrem paritura.

3. In te insignis pietas,
In te mira benignitas,
In te felix fecunditas,
In te refulget sanctitas.

4. Funde preces ad filium
Tuae prolis, Jesum pium,
Ut nos post hoc exsilium
Vehat ad coeli solium.

5. Praesta laudanda Trinita
Et adoranda unitas
Ut transferamur candii
Ad coenam agni providi.

Brev. ms. S. Floriani XI 468. saec. 14. A. — Brev. ms. Teplense anni 1353. Cod. Pragens. VII G 23. B. — Brev. ms. Pragens. VII A 12 saec. 14. C. — Dieselbe Hsch. C ad Laudes: „Hymnus: Sancta Anna exaltata | Es in Abrahae semine | Et amabili amicta | Virtutum pulchritudine. || Ex Aaron prosapia | Originem duxisti | Sanctitate eximia | Dei matrem protulisti. || In te insignis etc. || Funde preces etc. || Praesta laudando trinitas etc.“ || Vgl. den Hymnus: Sancta Anna benedicta.

129. De sancta Anna.

1. Sancta Anna, benedicta
Es in semine Abrahae,
In laudabili amicta
Virtutum pulchritudine.

2. Ex Aaron prosapia
Originem duxisti,
Sanctitate eximiam
Dei matrem protulisti.

3. In te insignis claritas,
In te felix benignitas,
In te viva fecunditas,
In te refulget sanctitas.

4. Funde preces ad filium
Tuae prolis, Jesum pium,
Ut nos post exilium
Ad coeli ducat solium.

Brev. ms. Pragens. VI E 4 saec. 14. A. — Brev. Pragens. imp. Venetiis 1517. B. — 2, 3 Sanctitatem B. — 3, 3 felix fecunditas A.

130. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Quem terra, pontus, aethera
Colunt, in Anna cumulat
Christus virtutum munera,
Quae matrem ejus bajulat.

2. Cui luna, sol et omnia
Subsunt et cuncta sidera,
Benigna sua gratia
Replevit Annae viscera.

3. Beata mater munere,
Deus verus et pontifex
Per natam tuam libere
Casta sub arca clausus est.

4. Beata coeli nuntio,
Quo ventris tui fructus est
Salutis reparatio,
Ex quo salvator fusus est.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui sic disponis singula,
Ut suo sistant ordine
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Plagense s. sign. saec. 16. — Die ersten Zeilen der Strophen mit der Mel. entlehnt dem Stammliede Quem terra, pontus.

131. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. O gloriosa domina,
De cujus virgo genere
Coeli regentem culmina
Lactavit sacro ubere.

2. Quod Eva tristis abstulit
Redditur partu filiae,
Quae dum salutem protulit,
Coeli fenestra facta est.

3. Tu regis alti gratiam
Deposce atque veniam,
Nobis qui festa colimus
Tuae perennis gloriae.

4. Gloria tibi, Domine,
Ex Annae nato germine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Plagense s. sign. saec. 16.

132. De sancta Anna.

Ad Matututinum.

1. Plaudat chorus fidelium,
Coetus canat credentium
Annam beatam feminam,
Annam matronam inclytam.

2. Ex hac Maria prodiit,
Quae sola matrum protulit
Salva pudoris clausula
Natum regentem condita.

3. Ambae parentes nobiles
Ambaeque praedicabiles,
Mundi lucernae splendidae
Divino micant lumine.

4. Sit laus paterno numini,
Sit filio, sit flamini,
Qui nos per Annae meritum
Coeli ducat ad aditum.

Brev. ms. Altenhohenavien. saec. 15. Clm. Monacen. 2905. A. — Brev. ms. Dominic. saec. 15. Cod. Constantien. 1393. B. — Nocturnale ms. Dominic. saec. 15. Clm. Monacen. 23155. D.

133. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Felix Maria filio,
Totius orbis domino,
Felix Anna per filiam,
Stellam maris praefulgidam.

2. Annam dies hic inclytus
Vidit beari coelitus
Et cum melodis laudibus
Jungi supernis civibus.

3. Obtentu matris filiae
Mariae, plenae gratiae,
Nobis auctorem omnium
Redde, Anna, propitium.

4. Sit laus paterno numini,
Sit filio, sit flamini,
Qui nos per Annae meritum
Coeli ducat ad aditum.

Brev. ms. Dominican. saec. 15. Cod. bibl. publ. Constantien. 1393. A. — Brev. ms. Altenhohenavien. saec. 15. Clm. Monacen. 2905. B.

134. De sancta Anna.

In 2. Vesperis.

1. Felix Anna, stella caeli,
Laude digna est fideli,
Hunc mundum replens gaudio
Sacrato puerperio.

2. Anna carnis propagine
Mariam nobis protulit,
Quae suo reddit germine,
Quod Eva tristis abstulit.

3. O vas coelestis gratiae,
Mater reginae virginum,
Te deprecamur intime,
Posce veniam criminum.

4. Memento, mater inclyta,
Quam potens es per filiam,
Nobisque prece sedula
Impetra Dei gratiam.

5. Ejus nunc dona precibus,
Dator bonorum omnium,
Ut gaudiis coelestibus
Fruamur post exsilium.

6. Patri natoque gloria
Simul cum sancto spiritu,
Qui per Annae suffragia
Nos defendat in exitu.

Diurn. ms. Melitensium in Pedepontis Pragens. a IV L 270 saec. 15. A. — Brev. FF. Praedicatt. imp. Venetiis 1514. B. — 1, 1—4 Felix Anna prae aliis | Digna laude fidelium | Mundum replevit gaudio | Per sacrum puerperium B. — 2, 1 Haec de carnis progenie B. — 3, 3 Per te precamur anxie B. — 3, 4 Remissionem criminum B. — 4, 4 Procura Dei B. — 5, 1 Tuisque donet precibus B. — 6, 2 Detur cum B. — 6, 4 Conservet nos in B. — Wie man sieht, ist B stellenweise eine Überarbeitung von A.

135. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Hymnum coelestis gloriae
Pro Annae natalitio
Noster depromit hodie
Chorus cordis ex gaudio.

2. Haec est Jesse prosapia,
Hoc gaudens privilegio,
Hac dum praefulget Maria
Fit mater Dei filio.

3. Quam benigna divinitas,
Humana pati voluit,
Fecunda dum virginitas
Fructum floris exhibuit.

4. Ergo Deo sit gloria,
Sit gratiarum actio,
Qui nos Annae ex filia
Visitavit in filio.

Antiph. ms. Praedicatt. Cracoviens. s. sign. saec. 15/16. — Mel.: Lauda mater ecclesia.

136. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Omnis sanctorum concio
Claro laudis praeconio
Matrem attollat virginis
Tam gloriosi nominis.

2. Anna matrona nobilis,
Virtutibus spectabilis,
Mira refulsit gratia
Tali dotata filia.

3. Stirps Jesse clara floruit,
Dum Anna rosam genuit,
Quae tulit Dei filium,
Florem virtutum omnium.

4. Hanc filiam cum filio
Coeli locatam solio
Jam pia videt oculo,
Sancto salutat osculo.

5. Deus, lux vera cordium
Et nobile solatium,
Fac Annae per suffragia
Nos tua frui gratia.

Brev. ms. Ord. Theutonici anni 1488. Cod. arch. ord. Vindob. 184. A. — Brev. ms. Carmeli Abenspergani anni 1482. Clm. Monacens. 2502. B.

137. De sancta Anna.

1. Lauda, mater ecclesia,
Lauda Mariae gaudia,
Annae dum natalitia
Recensentur ex filia.

2. Felix Anna ex Maria
Tam praedulci propagine,
Ex qua divina Sophia
Fulsit carnis sub tegmine.

3. O quam festa felicia
Quamque profusa gaudia,
Ubi mater ex filia
Tanta praefulget gloria.

4. Ergo Deo sit gloria,
Sit gratiarum actio,
Qui nos Annae ex filia
Visitavit in filio.

Antiph. ms. Praedicatt. Cracoviens. s. sign. saec. 15/16. — Mel.: O gloriosa domina quae tua cruciamina.

138. De sancta Anna.

1. Nova Annae solemnia
Novum ornat praeconium,
Nova dat nobis gaudia
Deus, creator omnium.

2. Anna sidus aethereum
Vivis juncta sideribus,
Terra, pontus, empyreum
Exultet coelum laudibus.

3. Anna virtutum floribus
Floruit ab infantia,
Cujus da, Jesu, precibus
Beata nobis gaudia.

4. Novi ut ortu sideris
Moeror cedat et gemitus,
Paraclitus qui diceris,
Veni, creator spiritus.

5. Solve de culpae noxibus
Amore nos propitio,
Salutem confer omnibus,
Jesu, nostra redemptio.

6. Ardorem fuga noxium,
Fores expurga scelerum,
Pacem largire cordium,
Conditor alme siderum.

7. Praesta, laudanda trinitas,
Da, adoranda unitas,
Ut transferamur candidi
Ad coenam agni providi.

Brev. ms. Campoliliens. 4 saec. 15. A. — Brev. ms. Ducumburgens. 80 saec. 15. B. — Nach Str. 3 Divisio.

139. De sancta Anna.

1. Sacrae parentes virginis
Post thorum diu sterilem
Deo placentem meritis
Almam dederunt sobolem.

2. Anna Joachim credidit,
Novi partus novam prolem
Concepit, tulit, genuit,
Dei et hominis matrem.

3. Primam matris vae carentem,
Culpae, poenae, miseriae,
Solam serpentis victricem
In benedicto semine.

4. Domum Dei, portam coeli,
Arcam, templum, sacrarium
Portavit spiritus sancti
Mater, matrem fidelium.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Quam caput trivit draconis
In cubili Annae matris.

Antiph. ms. Plagens. s. sign. saec. 16. — Mel.: A solis ortus cardine.

140. De sancta Anna.

1. Sol, qui de stella illuxit,
Stellae parentem produxit
Ut novae lucis radium,
Deus, creator omnium.

2. De sancta Anna exorta
Est Maria, coeli porta,
Quasi stella matutina,
O gloriosa Domina.

3. Proles, quam Anna genuit.
Dominum carne induit
Pro salvandis hominibus,
Exultet coelum laudibus.

4. Virgo et mater unica
Vim hostium annihilat,
Necans cuncta haeretica
Aurora lucis rutilat.

5. Conemur nos excutere
De tenebrarum pulvere
Deique regnum quaerere
Jam lucis orto sidere.

6. O mater beatissima,
Cum prole clementistima
Posce semper prece pia
Beata nobis gaudia.

7. Praesta, laudanda trinitas,
Da, adoranda unitas,
Ut transferamur candidi
Ad coenam agni providi.

Hymn. ms. c. commento saec. 15. Cod. Pragens. X G 18. A. — Brev. Pragens. imp. Venetiis 1517. B. — 4, 2 annihila A. — 4, 4 rutila BA. — Str. 6 fehlt B.

141. De sancta Anna.

1. Ave vitae vitis,
Ava Christi mitis,
Anna tu dignare
Nos te collaudare.

2. Sumens nostra vota,
Quae mente devota
Tibi resonamus,
Audi quae rogamus.

3. Solvens mortis lora
Christi nobis ora,
Anna, prece grata
Ostende placata.

4. Monstra vitae viam
Factam per Mariam,
Christum quae gestavit
Ipsumque lactavit.

5. Virgo, vitae porta,
Per quam est exorta,
Annam extollamus,
Hymnos concinamus.

6. Vitam praesta puram,
Ut mundi picturam
Laeti transeamus,
Coelos conscendamus.

7. Sit laus Deo patri
Summum decus Christo,
Spiritui sancto
Honor trinus et unus.

Brev. ms. Cremifanens. 262 saec. 15. A. — Antiph. ms. Cremifanens. 359 anni 1465 B. — Brev. ms. Lambacens. CLXIV. saec. 15. C. — Brev. ms. Nonnbergens. 26 B 29 saec. 15. D. — Brev. ms. S. Floriani XI 386 saec. 15. E. — Brev. ms. Lincense Γ o 24 saec. 15. F. — Brev. ms. Claustroneoburgens. 967 anni 1369 G.

1, 2 Anna Christi A. — 3, 2 Christum nobis ora C. — 4, 2 Sanctam per AC. — 5, 2 Per quam lux est orta AB. — 6, 2 Mundi perituram C.

142. De sancto Ansuino.

Ad Vesperas.

1. Pastor gregis summi regis
Est Ansuinus ovium,
Quem decoras et honoras,
Christe, redemptor omnium.

2. Hunc in templo sub exemplo
Rite formasti dotibus,
Culpas vellat, hostem pellat,
Exsultet coelum laudibus.

3. Qui mundana velut vana
Exhorruit per opera,
In quo florent et reflorent
Aeterna Christi munera

4. Omnis prorsus necis morsus
Vitent per sancti meritum,
Ut in messe possint esse,
Deus, tuorum militum.

5. Liga restem, fuga pestem,
Elisor hostis invidi,
Nos vocando et minando
Ad coenam agni providi.

Brev. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 14.

143. De sancto Ansuino.

Ad Nocturnum.

1. Clamor plebis attollitur,
Ansuinus exposcitur,
Justus, sanctus et innocens
In praesulem eligitur.

2. Spretis terrenis opibus
Dotatus est coelestibus,
Quidquid verbis edocuit,
Comprobavit operibus.

3. Pauperum curam habuit
Eisque semper tribuit,
Quaecunque in hoc saeculo
Habere ipse potuit.

4. Ergo, pater, te petimus,
Ut hostis ille pessimus,
Qui nos laborat laedere,
Pellatur, ut te cernimus.

5. Camerinensem populum
In tua laude sedulum
Guberna semper, inclyte,
Pellendo pacis aemulum.

6. Decus, honor et gloria
Patri, nato, paraclito,
Sancti sint hujus gratia
Nobis mansura gaudia.

Brev. ms. saec. 14. bibl. Rossianae s. sign.

144. De sancto Ansuino.

Ad Laudes.

1. Canat turba fidelium
In Ansuini laudibus,
Exsultet et cor omnium
Decoris ejus actibus.

2. Electus est divinitus
A fratribus in praesulem,
Donatus exstat coelitus
Pauperibus in consulem.

3. Quorum curam retinuit,
Ut patuit in opere,
Alimoniam tribuit
Mundano spreto munere.

4. Hujus ergo praesidium
Petimus unanimiter,
Perpetuum exsilium
Fugiamus perenniter.

5. Decus, honor et gloria
Patri, nato, paraclito,
Sancti sint hujus gratia
Nobis mansura gaudia.

Brev. ms. saec. 14 bibl. Rossianae s. sign.

145. De sancto Antonino.

Ad Matutinum.

1. Atrae noctis obscuritas
Antonini fulgoribus
Fugatur, qui prodigiis
Vitae et signorum radiat.

2. Virginitate niveus,
Doctrinae luce splendidus.
Praesul et pastor optimus,
Clarum virtutis specimen.

3. Pauper amavit pauperes,
In miseros misericors,
Intrepidus in perditos,
Plus quam mitis in humiles.

4. Quam potens apud Dominum,
Qui mortis jura subruit,
In hanc lucem dum revocat
Mortis revinctum nexibus.

5. Quaesumus, auctór omnium,
In hoc paschali gaudio
Aeternae mortis jaculum
Ejus vitemus precibus.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre et almo spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Praedicatt. Cracoviens. s. sign. saec. 15/16 add. saec. 16. Mit der Intonation: Ad coenam agni.

146. De sancto Antonino.

Ad Laudes.

1. Cum sol ad cursum properat,
Ad te, praesul, confugimus,
Qui tuas laudes canimus,
Tuis sub alis protege.

2. Tu qui tot a corporibus
Morbos depellis hominum,
Casus afflictos miserans
Emenda nostras animas.

3. Tot jam malis atterimur,
In tot lapsus incidimus,
Ut pene spes nos deserat,
Dextram nisi porrexeris.

4. Virgo, perpurga corpora,
Doctor, animos instrue,
Pastor, egentes refice,
Tibi cuncta debebimus.

5. Quaesumus auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Aeternae mortis jaculum
Ejus vitemus precibus.

6. Gloria tibi Domine
Qui surrexisti etc.

Antiph. ms. Praedicatt. Cracoviens. saec. 15/16. — Mel.: Ad coenam agni.

147. De sancto Antonio erem.

Ad Vesperas.

1. Impetra nobis gaudia beata
Vita praesenti labili decursa,
Qui tibi hymnum canimus libenter,
Sancte Antoni.

2. Omnes remittat poenas delictorum,
Morbos avertat memorans suorum
Obtentu ignis stratis hostis telis
Pater de caelis.

3. Hos morum flores te reddentes tutum,
Quos tibi gignit area virtutum,
Te deprecamur, nobis impertiri
Pie digneris.

4. A cunctis malis prorsus liberati,
Christo renati serviamus grati,
Sic defensati, vitae praeparati
Fine carenti.

5. Nomen ut totus veneretur orbis
Christi devotus, ipsum placa nobis,
Ut viam nostrae videat salutis
Perfidus hostis.

6. Nunquam praefatus hostis dominetur,
Praestet hoc pater filiusque nobis
Spiritu sancto compareque sibi
Trinus et unus.

Antiph. ms. S. Katharinae Hamburgens. 431 saec. 15. — Mel.: Iste confessor. — 2, 3 hostis fehlt Hs. — 4, 1 prorsus liber Hs.

148. De sancto Antonio erem.

In 1. Vesperis.

1. Nova procul et vetera
Culpa, laudemus intime
Tibi canentes vespere,
L u c i s c r e a t o r o p t i m e.

2. Qui normam poenitentium
Et formam vitae conferens
Nobis donas Antonium
L u c e m d i e r u m p r o f e r e n s.

3. Cum Paulo primus viguit
Divinis vacans studiis,
Tunc desertum incoluit
L u c i s n o v a e p r i m o r d i i s.

4. In his Christus exhibuit
Perfectionis ordinem,
Modum vivendi statuit
M u n d i p a r a n s o r i g i n e m.

5. Ab his sumpsit exordium
Monastica perfectio,
Qua mens vivit fidelium
Et regulatur ratio.

6. Regi regum sit gloria,
Qui nobis in Antonio
Dat virtutis vestigia
Eum sequendo studio.

Diurn. ms. Paulinorum saec. 15. Cod. Gottwicens. 439 saec. 15. — 1, 4 Lucis causator Hs. — Die Schlufszeilen der vier ersten Strophen bilden die erste Strophe des Morgenhymnus Lucis creator optime.

149. De sancto Antonio erem.

Ad Nocturnum.

1. Plaude, mater ecclesia,
Sacro gaude tripudio,
Digna prome solemnia
Pro coronato filio.

2. Victor regnat Antonius
Hoste victo domestico,
Se victo vincit plenius
Throno locatus coelico.

3. Ditatus hic inopia
Contemptu gaudet hominum,
Superna dives gloria
Coelorum videt dominum.

4. Collega felix colitur,
Dignus coeli collegio,
Cujus vita reficitur
Innovatur religio.

5. Antoni, lux ecclesiae,
Vitae perfectae speculum,
Consortes regi gloriae
Fac nos spernentes saeculum.

6. Gloria patri domino
Sancti sit hujus merito
Ac ejus unigenito
Cum spiritu paraclito.

Brev. ms. Francisc. saec. 15. Cod. bibl. Rossianae s. sign. — 4, 1 Collegat Hs. — 4, 4 Innova chorum Hs.

150. De sancto Antonio erem.

Ad Laudes.

1. Lux hortatur nos solemnis
laudis ad praeconium,
Venerantes gloriosum
meritis Antonium,
Signa cujus tanta nostrum
implet testimonium.

2. In deserto servus dei
florens sicut lilium,
Supernorum zelo ductus
et invisibilium,
Per angustam sequebatur
viam Dei filium.

3. Oriundus in Aegypto
sicut sol in tenebris,
Lupa duce visitavit
montium in latebris
Paulum, qui tunc primus erat
eremita celebris.

4. Mira virtus et non sanae
fidei remedium,
Fuit panis angelorum
integer ad prandium,
Quem tot annis corvus ante
tulerat dimidium.

5. Obsequentes mansuetus
vir leones meruit,
Quibus durum pro ligone
cespitem aperuit,
Ubi Paulum cum moerore
mortuum inseruit.

6. Flagellatus et afflictus
fuit a daemonibus,
Cruce tamen praemunitus
et orationibus,
Declinavit ab illatis
infestationibus.

7. Deo patri sit et nato,
sancto quoque flamini
Laus et honor et potestas
deo sit et homini,
Qui fecundae partum matri
contulit et virgini.

Brev. ms. Diessens. saec. 15. Clm. Monacens. 5695. A. — Clm. Monacens. (ol. Underdorfens.) 7522 saec. 15. B. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1945 anni 1420. C. — Brev. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 14. D. — Brev. Paderbornen. imp. Lipsiae 1513 E.

1, 6 implevit E. — 2, 3 zelus dictus D. — 2, 4 et fehlt A. — 4, 1 et non inane E. — 4, 3 angelorum fehlt A. — immansuetos E. — 5, 5 Ibi Paulum D. — 5, 6 instituit.

151. In translatione s. Antonii erem.

Ad Vesperas.

1. Psallat praesens haec concio
Cum cordis desiderio
In beati solemnio,
Cujus fulget confessio.

2. Qui transportatus hodie
De transmarinis partibus
Cum triumpho victoriae
Exsultat in coelestibus.

3. Adsit huic familiae
Suis necessitatibus
Ipsum choro ecclesiae
Et cunctis exorantibus.

4. O confessor sanctissime,
Qui vicisti fortissime
Hostem felicis animae,
Ad te suut nostrae lacrymae.

5. Ut deleas facinora,
Quae perpetrarunt corpora,
Et per tua suffragia
Nos Deo reconcilia.

6. Sit laus patri et filio,
Qui beato Antonio
Dedit pro sacro munere
Flammas ignis exstinguere.

Brev. ms. Palatinae Vindobon. 1945 anni 1420. A. — Brev. ms. Monacens. 366 saec. 15. B.

152. In translatione s. Antonii erem.

Ad Laudes.

1. Antonio conferamus
Laudes et praeconia,
Cordis sibi praebeamus
Et oris obsequia,
Ut ab ipso valeamus
Possidere praemia.

2. Qui in Thebarum privatus
Diu fuit partibus
Nunc in oris sublimatus
Exstat Viennensibus
Et frequenter nominatus
In terrarum partibus.

3. Ut in transportatione
Narrat rei veritas,
Non ulla in conditione
Latorum asperitas
Fuit, quod tui, patrone,
Fecerat societas.

4. Corpus sancti gestabatur
In hostili agmine,
Quisquis hostis vincebatur
Prae ejus munimine
Et ferenti flectebatur
Ut arundo flamini.

5. Papa ferri dum percepit
In feroci acie
Corpus sancti, tunc incepit
Vi obedientiae
Huic mandare, praecepit,
Tradi hoc ecclesiae.

6. Dum audivit sancti lator
Mandatum, quod fecerat
Animarum gubernator,
Sibi condescenderat,
Sancti volo fore dator,
Clero sic contulerat.

7. Trino Deo creatori
Sit honor et gloria,
Qui tot suo confessori
Praesentavit praemia,
Ut ignis daret dolori
Barathri remedia.

Brev. ms. Palat. Vindob. 1945 anni 1420. A. — Brev. ms. Monacens. 366 saec. 15. B. — Zum Verständnis vgl. Acta SS. Jan. II. 516.

2, 1 primatus B. — 3, 3 concione AB. — 5, 1 praecepit AB; dum ferri B. — 5, 5 Hinc mandare A; praecepit fehlt B. — 5, 6 Tradi hoc fehlt B.

153. In inventione s. Antonii abbatis.

In Vesp. et Laud.

1. Exsultet coelum laudibus
Antonii solemnio,
Adsis nobis psallentibus,
Jesu, nostra redemptio.

2. Annis puer, sensu vetus
Antonius clarissimus,
Virgo prudens, locupletus
Dei fide, qua vivimus.

3. Perfectus esse cupiens
Praediorum dat pretia
Egenis, frui sitiens
Aeterna coeli gloria.

4. Eremum petit devium,
Fugiens turmas hominum,
Te semper habens praevium,
Jesu, corona virginum.

5. Orans cinctus cilicio
Membra domabat tenera,
Flens meretur jejunio
Aeterna Christi munera.

6. Superatur versutia
Daemonis per Antonium,
Protectum tua gratia,
Christe, redemptor omnium.

7. Antoni, fuga vitia,
Hostis fugator callidi,
Ducat nos tua gratia
Ad coenam agni providi.

8. Laus, honor, virtus, gloria,
Imperium et dignitas
Tibi sit, regens omnia
O lux beata trinitas.

Brev. ms. Palatin. Vindob. 1945. anni 1420. A. — Brev. ms. Francisc. saec. 15. Cod. bibl. Rossianae s. sign. B.

3, 1 Praefactus esse B. — 3, 3 Egens frui sciens B. — 5, 3 meretur fehlt B. — 7, 3 tua fehlt B.

154. In inventione s. Antonii erem.

Ad Nocturnum.

1. Tanti viri solemnio
Jubilemus divinitus,
Super nostro consortio
Veni, creator spiritus.

2. Vulneratus daemonibus
Pergens iter per asperum,
Solatur tuis vocibus,
Conditor alme siderum.

3. Expers litteris sapiens,
Vincit vates scientiae,
Signo tuo se muniens,
Magne Deus potentiae.

4. Docens eum tugurium
Pauli ferre teterrime,
His corvo mittis prandium,
Lucis creator optime.

5. Cadaver Pauli fletibus
Sepelit egens sarculi
Missis a te leonibus,
Jesu, salvator saeculi.

6. Felix pater Antonius
Coelos conscendit hodie,
Suscepit eum obvius
Splendor paternae gloriae.

7. Antoni, pater hagie,
Coelesti fulgens gloria,
Donet per te rex gloriae
Beata nobis gaudia.

8. Patri sit laus et filio
Paraclitoque flamini,
Quem laudat coeli solio
Iste confessor Domini.

Brev. ms. Palat. Vindob. 1945 anni 1420. — Die letzten Zeilen der Strophen Anfänge bekannter Hymnen.

155. De sancto Antonio Patavino.

Ad Vesperas.

1. En gratulemur hodie
Christo regi jucundius,
In cujus aula gloriae
Jam jubilat Antonius.

2. Francisci patris aemulus
Sic illi se contemperat,
Ut fonte manans rivulus
Aquas vitae circumferat.

3. Longe lateque defluit
Sitique mortis aridos
Verbo salutis imbuit
Dans rore sacro invidos.

4. Hic stigmatum qui bajulo
Patri natus innititur,
Dum praedicat de titulo,
Confixus ille cernitur.

5. Sub tanto duce militans
Vincendo se non vincitur,
Duci miles cohabitans
Jam bello non concutitur.

6. Nos in campo certaminis
Patrum zelantes gloriam
Hic sub re nostri nominis
Vincamus ignominiam.

7. Praestet hoc nati genitor,
Hoc genitoris genitus
Ac par utrique conditor
Paraclitus hoc spiritus.

Brev. ms. Francisc. anni 1464. Cod. Admontens. 851 A. — Brev. ms. Francisc. saec. 14. Cod. Griesens. 27. B. — Antiph. ms. Francisc saec. 14. Cod. Pragens. XIII. C. 14 C. — Cod. Pragens. XIII. B. 1. saec. 14. D. — Unvollständig und fehlerhaft bei Mone 812.

1, 1 Congratulemur C. — 3, 1 difluit A. — 5, 4 illi cernitur C. — 7, 2 genitoris fehlt A.

156. De sancto Antonio.

Ad Nocturnum.

1. Laus regi plena gaudio,
Qui merces militantium,
Seipsum dat Antonio
Militiae stipendium.

2. Antoni, vir egregie,
Qui tuae, quam praenoveras,
Hic vivens arrham gloriae,
Christum videns acceperas.

3. Pro te digna, dum moreris,
Natorum fit commotio,
Margaritae non funeris
Cujus fiat possessio.

4. Hujus honorem gloriae
Praedixeras in Padua,
Quae tantis vitae gratia
Manet donis irrigua.

5. Per te, pater, cum filio,
Consolatorque spiritus,
A criminum contagio
Nos hic emundet funditus.

Brev. ms. Francisc. anni 1474. Cod. Hilariens. CXII. A. — Brev. ms. Francisc. anni 1464. Cod. Admontens. 851 B. — Brev. ms. Francisc. saec. 14. Cod. Griesens. 27. C. — Antiph. ms. Francisc. saec. 14. Cod. Pragens. XIII. C. 14. D. — Mel.: In coelesti collegio D.

157. De sancto Antonio.

Ad Laudes.

1. Jesu, lux vera mentium,
Nos illustra diluculo
Tot signis per Antonium
Opaco fulgens saeculo.

2. Hic nautis in naufragio
Signo salutis adfuit,
Quibus sub lucis radio
Viae ducatum praebuit.

3. Haereticum lux fidei
Signo purgat, dum jacitur
Ab alto vasis vitrei
Fragilitas nec frangitur.

4. Irrisor lucis gratiae
Signorum languet clericus,
Post votum surgens gloriae
Sancti fit testis publicus.

5. Per hunc nos, pater luminum,
Signes et, lux de lumine,
Illustratoris hominum,
Cum spiritus munimine.

Brev. ms. Francisc. anni 1474. Cod. Hilariens. CXII. A. — Brev. ms. Francisc. saec. 14. Cod. Griesens. 27. B. — Antiph. ms. Francisc. saec. 14. Cod. Pragens. XIII. C. 14. C. — Brev. ms. Francisc. anni 1464. Cod. Admontens. 851 D. — Mel.: Proles de coelo prodiit. C.

158. De sancta Apollonia.

Ad Vesperas.

1. Apolloniae virginis
Inhaerentes solemniis
Cantu dulcis harmoniae
Regem laudemus gloriae.

2. Natam a puerilibus
Annis, quam ditans moribus,
Vitiorum humoribus
Privat atque squaloribus.

3. Cellidriano tradita
Ad imbuendum inclyta
A patre viro nobili
Corde flagrat immobili.

4. Tandem nutrici strenuae
Virginis corpus tenue
Ad educandum redditur
Christianae et creditur.

5. Alit tenellam virginem
Nutrix, Domino celebrem,
Docens, placeret ut Deo,
Plus quam cibo corporeo.

6. Ad verba salutifera
Nutricis Apollonia
Delectatur in Domino
Nequam despecto saeculo.

7. Almae sit laus trinitati,
Victoria unitati,
Apolloniae precibus
Quae nos jungat coelestibus.

Brev. ms. Melitensium in Pedepontis Pragens. No. 8 anni 1398 add. saec. 15. A. — Antiph. ms. Pragens. XII A 9 saec. 15 B. — Hymn. ms. c. commento saec. 15. Cod. Pragens. XIII G 9 C. — Brev. ms. S. Jacobi Brunae 26 saec. 15. D.

2, 1 Nata puerilibus B; Natam a parentibus CD. — 2, 2 Annis puerilibus C; Annis qui ditans D. — 2, 3 Vitiorum oneribus C. — 2, 4 Privatur os squaloribus C. — 3, 1 Colidano C. — 3, 2 Ad nubendum A. — 3, 4 flagratur C. — 4, 2 corpus tenerae C. — 4, 4 ut creditur C. — 5, 1 teneram virginem A; virginem teneram C. — 5, 2 Domino nutrix celerem C. — 5, 3 Docens complacere Deo C. — 6, 1 Adversa C. — 6, 4 Despecta nequam saeculo C; Nequam despreto saeculo B.

159. De sancta Apollonia.

Ad Nocturnum.

1. Orbis splendor per climata,
Apollonia inclyta,
Virtutum ejus merita
Mater pandit ecclesia.

2. Non generis mens virginis
[Nec] quoque pulchritudinis
Advertit efficaciam
Hujus per Dei gratiam.

3. Induta culto regio
In via, non in devio
Pedem reponens animae
Deum [petit] precamine.

4. Almae sit laus trinitati,
Victoria unitati,
Apolloniae precibus
Qui nos jungat coelestibus.

Brev. ms. Melitensium in Pedepontis Pragens. 80 anni 1398.

160. De sancta Apollonia.

1. Quem terra, pontus, aethera
Colunt et coeli curia,
Dignam elegit famulam
Virginem Apolloniam.

2. Cui luna, sol et omnia
Condigna dant obsequia,
Impendit beneficia
Per hujus sanctae merita.

3. Mirantur ergo saecula
Coelestia miracula
Patrata in hac virgine,
Quae militavit inclyte.

4. Beata mater munere,
Quae meruisti vincere
Dira tormenta gentium
Excussione dentium.

5. Benedicta coeli nuntio,
Quae pro Dei filio
Ignem subisti validum
Properans ad martyrium.

6. O gloriosa domina,
Quae post tot cruciamina
Membra relinquens saeculo
Animam coeli solio.

7. Quod Eva tristis abstulit
Nunc paradisi gaudia,
Hoc tibi Deus contulit
Salutis per compendia.

8. Tu regis alti janua,
Quae sanctis exstat pervia,
Fac miseris sit patula
Et nobis, Christi famula.

9. Gloria tibi, Domine,
Pater, fili, paraclite,
Qui sanctae Apolloniae
Exaudis nos precamine.

Hymn. ms. Hermetisvillan. anni 1553. Cod. Griesens. 23 A. — Hymn. ms. Griesens. 155 saec. 15/16 B. — 1, 2 Coluntur B; coeli fehlt A. — 3, 4 militat B. — 4, 1 Sancta mater B. — 8, 3 sic pocula AB. — 9, 4 Exaudi B. — Die ersten Zeilen sämmtlicher Strophen gleichen den entsprechenden des Hymnus Quem terra, pontus.

161. De sancto Arsacio.

In 1. Vesperis.

1. Jucundemur melodia,
Dulcis cantus symphonia
Christo regi summo, quia
Festa adsunt nobis pia.

2. Vir praeclarus, venerandus
Arsacius et laudandus
Fidei se subdit, dandus
Ambrosio imbuendus.

3. Catholicus comprehensus
Divo spiritu accensus,
A non-fide est suspensus
Factus confessor immensus.

4. Convertit Mediolanum
Patremque Eustorianum
Et Eustorium germanum,
Toti terrae facit sanum.

5. Matrem convertit Laudinam,
Rimariam consobrinam
Centuagiesque trinam
Tandem convertit ruinam.

6. Phoracem nec non Vercellas
Sanans convertit procellas,
Inopias, curisellas,
Medicinas dans novellas.

7. Laudam demum est reversus
Et ad praesulatum versus
Per conciliique versus
Est dignitati immersus.

8. Hic gratibus Dei rexit,
In terris quod hunc dilexit,
Quem de coelis El prospexit,
Ad se spiritum transvexit.

9. Laus sit tibi, Deus vere,
Ex affectu cordis mere,
Omni malo nos tuere
Et da juge te videre.

Brev. ms. Ilminense anni 1437. Clm. Monacens. 7391. — Zum Verständnis: vgl. Acta SS. Mai VII. p. LVIII. n. 21 sqq. — 5, 3 Centuagiemque Hs. — 7, 3 Pro concilii Hs. — 9, 4 da junge Hs.

162. De sancto Auctore.

Ad Vesperas.

1. De Auctore nunc patrono
Nostro libet pangere,
Quem adepti Dei dono
Sumus, ne nos angere
Possit hostis, dum in throno
Huic vox queat clangere.

2. Hunc auctor nobis coelestis
Pro patrono statuit,
Quod ex miris per hunc gestis
Gregi bene patuit,
Invocantibus nam maestis
Juvando non latuit.

3. Iste auctor Deo gratus
Omni menda caruit,
Cum Treviris conversatus
Signifer apparuit
Et post mortem nobis datus
Ut defensor claruit.

4. Novae laudis hinc patroni
Hujus festa quaerito,
Nam pro laude Dei boni
Hunc laudabis merito,
Corde, voce clari soni
Laudes ergo gerito.

5. O beate pater Auctor,
Tu te invocantibus
Tutor, rector sis et fautor
Et te deprecantibus
Sis morumque pacis auctor,
Ut adsint regnantibus.

6. Sit divinae trinitati
Honor, laus et gloria
Auctoris veri, beati
Hujus ex memoria
Ut per hoc nostri peccati
Deleatur scoria.

Brev. ms. Lubicens. saec. 15. Cod. bibl. civit. ol. 62.

163. De sancto Augustino.

Ad Vesperas.

1. Laetetur Sion filia
Ex alto fulta munere,
Chorus pangat solemnia
Jam lucis orto sidere.

2. Sidus ex solis spiculo
Augustinus scintillulat,
Obscuris in propatulo
Aurora lucis rutilat.

3. Erutilat prodigiis
Hujus in terris radius,
Edixerat ecclesiis
Ales diei nuntius.

4. Praenuntius scientiae
Sacrae secreta luminat,
Imbre refusa gratiae
Vox clara ecce intonat.

5. Altitonat sententiis
Manichaeorum pendula
Trudens, cedit a dubiis
Nox, tenebrae et nubila.

6. Hinc nubila qui revehit
Ex anima justitiae,
Intronizatum provehit
Summae Deus clementiae.

7. Clemens pater nos pauperes
A fauce hostis invidi
Sic praetuens fac praepares
Ad coenam agni providi.

8. Provido patri, genito
Paraclitoque gloria,
Sint Augustini merito
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 15. — Die letzten Zeilen der Strophen Anfänge bekannter Hymnen; die ersten Zeilen der Strophen nehmen jedesmal ein Wort aus der letzten Zeile der vorhergehenden Strophe herüber, das durch Sperrdruck hervorgehoben.

164. De sancto Augustino.

1. Festa patris Augustini,
Gesta praesulis divini
Celebrantes veneremur,
Admirantes imitemur.

2. De profundo Babylonis,
De mundo confusionis
Rex coelorum duxit talem
Ad coelestem Hierusalem.

3. Sacerdotium regale
Regnumque sacerdotale
Hic ut David ordinavit,
Ut Salomon exornavit.

4. Hic ut Aaron zelotes
Abiron consacerdotes
Aemulatus est viventes
Ad infernum descendentes.

5. Simulacra perfidorum,
Spurca sacra reproborum
Ut Moyses annullavit
Et Phinees castigavit.

6. Sacra principis muscarum,
Genimina viperarum,
Ut Elias profanavit,
Ut Johannes increpavit.

7. Hunc post Christum imitemur,
Hunc ad Christum comitemur,
Scholam ejus frequentantes,
Stolam ejus praestolantes.

8. Praesta, pater et patrone,
Praesta, fili, pastor bone,
Praesta, spiritus amborum,
Stolam nobis beatorum.

Brev. ms. Claustroneoburgens. 1200 saec. 14. A. — Hymn. ms. Claustroneoburgens. 999 saec. 14. B. — 4, 1 helotes A. — 4, 3 est fehlt A.

165. De sancto Augustino.

1. Exsultemus Deo caeli
Caritatis spe fideli,
Qui ut angelum divinum
Mundo misit Augustinum.

2. Oriens nos visitavit,
Quibus talem destinavit
Post apostolos pastorem
Apostolicum doctorem.

3. Malleus haereticorum,
Dux et decus clericorum
Schismaticos confutavit,
Catholicos confortavit.

4. Libros scripsit infinitos
Et instruxit imperitos,
Lacte parvulos potavit,
Majusculos pane pavit.

5. Hujus, Christe, nunc ducatu
In tuo discipulatu
Nos indignos tu dignare
Deo dignis aggregare.

6. Praesta, pater et patrone,
Praesta, fili, pastor bone,
Praesta spiritus amborum
Sortem nobis electorum.

Brev. ms. Claustroneoburgens. 1200 saec. 14. A. — Hymn. ms. Claustroneoburgens. 999 saec. 14. B. — Mel.: Festa matris Augustini B.

166. De sancto Augustino.

1. Gratulentur eremitae
Uniti coenobio,
Laetentur anachoritae
Cum cleri collegio,
Augustinus lumen vitae
Cepit ab Antonio.

2. Audiens Simplicianum
Sociis exclamitat:
Surgunt indocti, tunc vanum
A se mundum abdicat,
Nec fuit opus humanum,
Eremum inhabitat.

3. Augustinus baptizatur,
Exsultat ecclesia,
Te Deum hic ordinatur,
O mira solertia,
Pia mater delectatur,
Ovat coeli curia.

4. Veste migra hic indutus,
Praecinctus corrigia,
Ut Johannes redimitus
Est zona pellicea,
Gestus cujus est secutus
Thesbite cum Elia.

5. Fratres Deum norma data
Jubet praediligere,
Caritate ordinata
Proximo se nectere,
Qua virtutibus ornata
Monet libros legere.

6. Salve, pater et dux noster,
Caput nostrum inclytum,
Exoretur virgo mater,
Supplicet ad filium,
Ut in eo quivis frater
Perhorrescat vitium.

7. Enti summo, uno trino,
Laus, honor et gloria,
Vel rerum numero quino,
Jesu Christi gratia
Hic detur utili bino
Nobis et in patria.

Cod. Palat. Vindob. 3301 saec. 16 A. — Brev. Roman. imp. Venet. 1521 B. — 5, 1 data fehlt A. — 7, 3 Vel verum B.

167. De sancto Augustino.

1. Alma parente genitus,
Doctorum doctor maximus,
Est primus puer deditus
Augustinus in studiis.

2. Hic omne, quod in literis,
Quod artibus in liberis
Et quidquid in scientiis,
Nullo tradente concipit.

3. Summe peritus apicem
Tenebat rerum omnium,
Replebat aures, tollitur
Augustinus ad sidera.

4. Baptizat hunc Ambrosius,
Deum laudamus intonat,
Simplicianus monachus
Habitum dat et cingulum.

5. Commemoramus te, patrem
Eremitarum colimus,
Augustine, te poscimus,
Sis filiis solatium.

6. Da, pater alme, da, fili,
Spiritus sancte, caritas,
Te venerari jugiter
Et Augustinum colere.

Cod. Palat. Vindob. 3301 saec. 16.

168. De sancta Barbara.

1. Digne colit ecclesia
Haec praeclara solemnia,
In quibus virgo Barbara
Conscendit super sidera.

2. Haec blandimenta saeculi
Sprevit et minas populi
Reputavit pro nihilo
Se commendando Domino.

3. Hinc traditur tortoribus,
Qui poenis hanc atrocibus
Affligunt donec abneget
Nomen, quod [Christus] edocet.

4. At virgo Christi nobilis,
In fide stans immobilis,
Fortis pugnat in stadio,
Devicit icta gladio.

5. Sit honor patri Domino,
Laus ejus unigenito,
Pneumati sancto gloria
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Chimense. saec. 15. Clm. Monacens. 5306.

169. De sancta Barbara.

1. Bonis sonis concordiis
Vox psallat in praeludiis
Musicarum suffragia,
Beata nobis gaudia.

2. Auctorem mundi noverat
Dum virgo votum apperit,
Puritatis adest rigor,
Rerum Deus tenax vigor.

3. Barbara ense traditur,
A patre sponso mittitur,
Hanc laudant omnis angeli,
Beatus auctor saeculi.

4. Ab igne post consumitur,
Dum corpus bysso colitur
Lucens amictu splendidi
Ad coenam agni providi.

5. Reis solamen porrige,
Carnem infectam corrige,
Ut des nobis imperium,
Rex gloriose martyrum.

6. Annue, sancta trinitas,
Concede simplex unitas,
Videre floris roridam
Auroram lucis fulgidam.

Antiphon. ms. Raigradense. $\frac{F}{K}$ I α 1 anni 1325. — 2, 2 apperuit Hs. — 4, 3 amictos Hs. — 5, 3 Ut det Hs. — 6, 1 beata trinitas Hs.

170. De sancta Barbara.

In 1. Vesperis.

1. Praecelsae festum Barbarae
Concedat nos depromere
Christus, amator virginum,
Rex gloriosus martyrum.

2. Virilem sexum respuit,
Patrisque vota renuit,
Nobilis haec locupleta
Virgo permansit Barbara.

3. Abraham natum immolat,
Dioscorus hanc natam dat
Ad supplicia, tormenta,
Constans haec erat Barbara.

4. Angelorum solatia
In carcere haec reclusa
Accepit, vitae pascua
Cum serto virgo Barbara.

5. Sicut Moyses obumbrata,
Cum stola candidissima
Te texit Christus in hora
Passionis tuae, Barbara.

6. Tu in adspectu judicis
Vindictam tolle vindicis,
Pro nobis prece cara sta,
Virtuosa tu Barbara.

7. Necessitatis tempore
Corde, verbo et opere
Te invocant, o praeclara,
Cuncta ministrans Barbara.

8. Trinum et unum rogita,
Ut corpus Christi, sacrata,
Nos pascat in mortis hora
Tuo obtentu, Barbara.

Brev. ms. Ilmense anni 1473 Clm. Monacens. 7391. A. — Vesperale ms. Underdorfen. saec. 15. Clm. Monacens. 7772. B. — Clm. Monacens. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. C. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52 saec. 15. D. — Brev. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14910. E. — Brev. ms. Scotor. Vindobon. 50 h 8. saec. 15. F.

1, 3 Christus cunctarum virginum D. — 1, 4 gloriose D. — 2, 3 Nobilisque A. — 3, 3 Ad supplicium A; Ad tortorum supplicia F. — 3, 4 Ob deitatis nomina F. — 4, 2 carcere recondita F. — 4, 4 serto haec Christicola F. — Str. 5 fehlt F. — 5, 1 adumbrata D. — Str. 6 fehlt F, dafür

Haec cum Judith castissima,
Cum Hesther praeclarissima
Reatus caput amputet,
Nos Mardochaeo collocet.

7, 3 u. 4 Qui hanc invocant corditer | Succurrit his celeriter F. — 8, 3 Nos fehlt D. — Str. 8 lautet in F unverständlich:

Trino et uni gloria
Haec semper Dei famula,
Ut hujus per suffragia
Coeli fruamur laurea.

171. De sancta Barbara.

Ad Nocturnum.

1. Beatorum ad roseta,
Tormentorum ad spineta
Barbara transivit laeta,
Laudemus Dei filium.

2. Auster flans virtute forti
Rosam duxit hujus horti,
Quam complantant castae sorti
Flos campi, florens lilium.

3. Rore coelico compluta,
Fidei virtute tuta,
Sprevit et deridet muta
Simulacra gentilium.

4. Bona nobis posce cuncta,
Sponsa sponso tuo juncta,
Contra dirae mortis puncta
Da robur et auxilium.

5. Armis lucis te vestisti,
Dum luctamen hoc inisti,
Quibus actum devicisti
Poenarum horribilium.

6. Ramus palmae virescentis
Datur laudibus vincentis,
Auri cultus resplendentis
Coelestium mobilium.

7. Alme Deus, trine monos,
Jugis tibi laudis honos,
Virginales nos ad thronos
Perduc post exsilium.

Brev. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14910. A. — Clm. Monacens. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. Mel. = O Christi mater fulgida.

172. De sancta Barbara.

1. Barbara, virgo inclita,
Coelos conscendit hodie,
Quam vexit ad coelestia
S p l e n d o r p a t e r n a e g l o r i a e.

2. Agnum sequens cum cantico
Et sponsum sine macula,
Cum quo degustat sedule
A e t e r n a C h r i s t i m u n e r a.

3. Rosa rubens martyrio
Floret ut candens lilium,
Tenet cum Dei filio
M a g n u m s a l u t i s g a u d i u m.

4. Beata, quae in acie
Inter Sion juvenculas
Te videt laeta facie,
O l u x b e a t a t r i n i t a s.

5. Assumpta est feliciter
Mundum linquens nequissimum,
Tecum gaudet perenniter,
J e s u c o r o n a v i r g i n u m.

6. Rogamus ergo pariter
Nos, virgo, irae filii,
Ut perducas feliciter
A d c o e n a m a g n i p r o v i d i.

7. Alme pater, nos protegas,
Fili, tu nos illumina,
Det flaminis benignitas
B e a t a n o b i s g a u d i a.

Clm. Monacens. (ol. S. Emmerami) 14926 saec. 15. Mit Mel. — Die Schlufszeilen der Strophen Anfänge bekannter Hymnen. — 6, 1 Rogemus Hs.

173. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Hymnizemus regi Christo,
Quem collaudant in excelso
Cives coelestis patriae
Hymnum canentes gloriae.

2. Et simul nos in hac vita
Pro Barbarae solemnia
Hymnizando jubilemus,
Per hanc Christum collaudemus.

3. Confitetur trinitatem,
Infert ei pater mortem,
Sed et marmor sub pedibus
Transfert eam in montibus.

4. Pastor nequam oves perdit,
Patri prolem dum ostendit,
Oves ejus sunt locustae,
Sic punitur pastor juste.

5. Corpus sanctum verberatur,
Cilicio dissecatur,
Costae ejus perforatae
Et lampades applicatae.

6. Caput ejus ex malleo
Tundi jubet ferus leo
Et mamillas amputari
Posteaque decollari.

7. Gemma Christi, o Barbara,
Nobis tecum sedem para,
Ut nos tecum feliciter
Conregnemus perenniter.

Brev. ms. Damasin. saec. 15. Clm. Monacens. 5695. — 2, 2 solemnaria Hs.; über solemnia, ae cfr. Du Cange s. h. v. — 5, 2 desiccatur Hs. — 6, 2 Tondi jubet Hs.

174. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Tua prece nos insigni,
Nunc rosa, veris primula,
Dira ducis et maligni
Ne nos attentent jacula.

2. Cum sis mitis ut agnella,
Throno regis nos insella,
Jesu, corona virginum,
Qui lux es vera luminum.

3. Ne dicatur nobis „ite",
Martyr virgoque proroga,
Sed ad verbum „huc venite"
Regna patris tu eroga.

4. Tibi decus, Jesu bone,
Laborantes qui coronae
Coeli decoras bravio,
Mundi currentes stadio.

Brev. ms. Ducumburgen. 74 saec. 15. A. — Brev. ms. Claustroneoburgens. 1199 saec. 14. B. — Brev. ms. Aquilegien. saec. 15. Cod. semin. Brixin. s. sign. C. — Brev. ms. Lambacen. CLXXVII saec. 15. D. — Brev. sec. notulam et ritum DD. Theutonicorum imp. s. l. 1500. E.

1, 1 Illa prece D. — 1, 2 Rosa veri primula D; Fulgens vernalis primula E. — 2, 2 instella B; installa E. — 3, 1 Ne dicas C. — 3, 3 hoc venite ABE; da venire D. — 3, 4 Regnare patris eroga BC; Stare patris tu D; Stans tu patris o roga. — 4, 1 sqq. Deo patri sit gloria ABCD.

175. De sancta Barbara.

Ad Vesperas.

1. Ave vernans rosa,
Virgo gratiosa,
Barbara dignare
Nos te collaudare.

2. Gaude Deo digna,
Dulcis et benigna,
Barbara, flos clare,
Nostri recordare

3. Salve agna mitis,
Palmes verae vitis,
Barbara fecunda,
Nos a noxa munda.

4. Vale cedrus lata,
In coelo plantata,
Barbara beata,
Abige peccata.

5. Barbara formosa,
Felix, gratiosa,
Torcularis uva,
Precibus nos juva.

6. Sit laus Deo patri,
Summo Christo decus,
Spiritui sancto,
Tribus honor unus.

Clm. Monacens. 8394. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15. B. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 35. saec. 15. C. — Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470. D.

176. De sancta Barbara.

Ad Nocturnum.

1. Ave, martyr alma,
Florens sicut palma,
Barbara decora,
Tu pro nobis ora.

2. Gaude, benedicta
Athleta invicta,
Barbara insignis
Opem fer indignis.

3. Salve, vas honoris,
Sponsa salvatoris,
Barbara dilecta,
Duc nos via recta.

4. Vale, templum Dei
Pulchrae speciei,
Barbara nunc rei
Miserere mei.

5. Barbara praeclara,
Christo Jesu cara,
Pia, reverenda,
Ipso nos commenda

6. Sit laus Deo patri
Summo Christo decus
Spiritui sancto
Tribus honor unus.

Clm. Monacens. 8394. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburg. a VI 52 saec. 15. B. — Cod. S. Petri Salisburg. a VI 35 saec. 15. C. — Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470. D. — 2, 1 u. 2 Gaude athleta invicta | Barbara benedicta BC.

177. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Ave gemma splendens
Liliumque candens,
Barbara praefulgens,
Nobis esto clemens.

2. Gaude vitae vena,
Caritate plena,
Barbara serena,
Salva nos a poena.

3. Salve micans stella,
Gratiarum cella,
Barbara sacrata,
Nobis Christum placa.

4. Vale, salve, gaude,
Ave digna laude,
Barbara suavis,
Junge nos beatis.

5. Barbara, flos florum,
Consors angelorum,
Memento reorum
In regno coelorum.

6. Sit laus Deo patri,
Summo Christo decus,
Spiritui sancto,
Tribus honor unus.

Clm. Monacens. 8394. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 15. saec. 15. B. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 35 saec. 15. C. — Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 20021 anni 1470. D.

178. In translatione sanctae Barbarae.

1. Adsunt plausu celebria
Lucis hujus praeconia,
Qua virgo martyr inclita
Mundi triumphat Barbara.

2. Haec vaga mundi gaudia
Et blandimenta noxia,
Patrem linquens et praedia
Lucra metit coelestia.

3. Grata patri per omnia
Digna nutritur gloria,
Lautam favoris gratia
Turris servat custodia.

4. Formosa foris facie,
Sed fidei pro specie
Fulget intus formosior
Et sponso sponsa gratior.

5. Unica patris filia
Unico matris filio,
Eximio eximia
Se copulat obsequio.

6. Perempta patris furia
Sponsi potitur copia,
Suscepta coeli curia
Regis locatur regia.

7. Qua virgo cum virginibus
Et martyr cum martyribus
Cantat felix feliciter,
Laus tibi, Christe, jugiter.

8. Juncta sponsi complexibus
Jam coelica coelestibus
Nos virgo martyr socia
Post hujus vitae spatia.

9. Ut agnum sine macula
Sequamur per tripudia
Sanctorum aeternalia
In saeculorum saecula.

10. Praesta, pater ingenite,
Patrisque unigenite
Et utriusque spiritus,
Dexter Dei tu digitus.

Hymn. ms. Superioris Altae saec. 15. Clm. Monacens. 9508 mit Mel. A. — Brev. ms. saec. 15. Clm. Monacens. 26681. B. — Brev. ms. S. Floriani XI, 475 saec. 14. C. — Brev. ms. S. Floriani XI 403 saec. 15. D.

1, 3 Patris linquens D. — 3, 3 Tanta favoris C. — 3, 4 Munda servat praecordia D. — 4, 2 per speciem D. — 6, 4 Regis locat in regia B; locat in gloria D. — 7, 3 Tanta felix B. — 8, 1 Cuncta sponsi B. — 9, 1 Et agnum B. — 9, 2 Sequatur B.

179. De sancto Bartholomaeo.

1. Psallat chorus in jubilo
Superno regi domino,
Qui nos dat apostolico
Gaudere patrocinio.

2. Bartholomaei merita
Decantet haec ecclesia,
Cujus sacra solemnia
Praesentet laude debita.

3. Christi missus dum praedicat,
Gentilitatem abdicat,
Plebemque Deo dedicat,
Deum patrem magnificat.

4. Vexatam regis filiam
Per daemonis invidiam
Sanat ad Dei gloriam,
Convertit idolatriam.

5. Christo credit Polymius
Creditque Deo populus,
In eis atque omnibus
Laudatur Dei filius.

6. Astragis saevit feritas,
Exuitur humanitas,
Sancto datur felicitas,
Superno regi claritas.

7. Voto precamur supplici,
Ut precibus apostoli
Nos a reatu liberi
Possimus Deo perfrui.

Brev. ms. Secovien. saec. 15. Cod. Gracen. 1548. — 2, 4 laude semita.

180. De sancto Bartholomaeo.

1. Laudibus dignis resonemus hymnis,
Additur caelis Domino fidelis
Civis, elatus meritis, beatus
Bartholomaeus.

2. In die coetus modulare laetus
Vocibus festis jubilans canoris,
Gloriae sanctum recolens triumphum
Bartholomaei.

3. Hominis sedem gemebundus aedem
Hostis antiquus fugiens iniquus,
Tristis abscedit quaerulusque cedit
Bartholomaeo.

4. Noluit justum latere magistrum
Indus antiquum fugiendo ritum,
Verae sementem fidei serentem
Bartholomaeum.

5. Te parem Petro memorem beato,
Qui tenet primam monetam sacratam,
[Cui datur] prima, tibi sors secunda,
Bartholomaee.

6. Laus Deo patri genitaeque proli,
Flamini sancto reboat in alto
Gloria coeto, requie potito
Bartholomaeo.

Hymnar. ms. Griesens. 154 saec. 16. — 2, 2 canorum Hs. gegen den Reim. — 3, 1 gemebundum Hs. — 4, 1 Noluerat Hs. — 5, 1 beate Hs. gegen den Reim. — 5, 3 Lücke von drei Silben. — 6, 1 genitique Hs.

181. De sancto Bartholomaeo.

1. Apostoli solemnia
Suscipiat ecclesia,
Concinat vox angelica
Plebs laudet cum laetitia.

2. Per quem teruntur crimina,
Curatur regis filia,
Rex cedit atque milia,
Gaudet coelestis curia.

3. Qui vincens in martyrio,
Carnis discerpto corio,
Coetu ductus angelico,
Caput submisit gladio.

4. Sic Deus hoc ulciscitur,
Rex Astrages confunditur,
Daemonio prosternitur,
Nece saeva corripitur.

5. O sancte Bartholomeae,
O pontifex aetheree,
Fer nobis opem veniae
A Deo tibi traditae.

6. Ut cum judex consederis
Judicibus cum ceteris,
Ne damnemur sceleris
Adsta pro tuis famulis.

7. Praesta, pater piissime
Jesuque perdulcissime
Ac spiritus clementiae,
Rex regum electissime.

Brev. Misnense imp. Lipsiae. 1502. — 1, 4 laudat. — 2, 2 Curare. — 3, 2 discerptus. — 6, 4 Adsta tu pro.

182. De sancto Benedicto.

1. Rex benedicte, benedic et protege
Laudantes tuum Benedictum famulum,
Qui benedictus nomine et moribus
Claruit signis, quod est tui muneris.
2. Vas reformabat, quod casus diviserat,
Nunc miserando nos reformet animo,
Impetrans nobis fontem veri luminis,
Ad cujus precem silex fudit laticem.
3. Vincla ligati nutu solvit oculi,
Clemens nostrorum vincla solvat scelerum,
Ut certo pede gradiamur tramite,
Quem suasit nobis ipse dux examinis.
4. Rex Christe, tuum secretalem intimum,
Qui ut orabat, mortuus revixerat,
Nos mortis reos, morte cordis mortuos,
A morte mala ejus prece libera.
5. Ad te tendebat, ad te per te venerat,
Nunc videns tecum tui regni gaudium,
Nos tanti patris congaudentes gaudio
Psallamus odas, sit tibi laus, trinitas.

Brev. ms. Lambacen. CLXXIII. saec. 14. A. — Brev. ms. Lincen. F p 19. saec. 12. B. — Brev. ms. Raigraden. $\frac{D}{K}$ I a 17. saec. 14. C. — Cod. Palatin. Vindob. 1826 saec. 12. D. — Diurn. ms. Graecens. 1463 anni 1357. E. — Brev. ms. Cellae Principum saec. 14. Clm. Monacens. 7213. F. — Brev. ms. Caesareense saec. 15. Clm. Monacens. 7922. G. — 3, 3 recto pede B. — 3, 4 exanimis A. — 4, 1 Per Christe B; O Christe tuum CD. — 4, 3 mortis corde B. — 5, 4 laus tibi A.

183. De sancto Benedicto.

Ad Nocturnum.

1. Ut tuae vitae, Benedicte, laudes
Nunc tui digne famuli canamus,
Cordis impuri maculam tu apte
Solve precatu.
2. Tu monachorum pater et magister,
Caelibem vitam sacer edidisti
Atque doctrinae monumenta signis
Ipse probasti.

3. O nimis felix, pater alme, semper
Angelis vita, spiritu prophetis,
Patribus signis, Domini ministris
Par documentis.
4. Est satis solos alios venire
Et suas Christo animas lucrari,
Tu subornatus grege centuplato
Appetis astra.
5. Quo tot a Christo redimite sertis,
Quot tuis scriptis animas lucraris,
Inter has et nos simul adnotari,
Sancte, precare.
6. Hoc pater praestet, hoc idem parentis
Unicus natus sibi comperennis,
Hoc sacer flatus, Deus unus una
Omne per aevum.

Brev. ms. Benedict. saec. 14. Clm. Monacens. 23 179.

184. De sancto Benedicto.

Ad Completorium.

1. Te, Christe, rex piissime,
Hic confitendo jugiter
Calcavit hostem fortiter
Superbum ac satellitem.
2. Virtutum actu et fide
Confessionis ordine
Jejuna membra deferens
Dapes supernas obtinet.
3. Plus currit in certamine
Confessor iste sustinens,
Quam martyr ictu sufferens
Mucrone fundens sanguinem.
4. Proinde te, piissime,
Precamur hujus supplices,
Ut hujus almi gratia
Nobis remittas debita.
5. Gloria tibi, Domine,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Thierhauptense saec. 15. Clm. Monacens. 21 007.

185. De sancto Benedicto.

1. Monachorum praeducem,
Benedictum caelibem
Laudemus cum cantico
Cordis in tripudio.
2. Annos pueritiae
Dispensando provide
Subtraxit a saeculo,
Quos libavit Domino.
3. Regularis vitae mores
Reputans ut coeli flores,
In specus latibulo
Se recepit clanculo.
4. Curam carnis respuens,
Poenis se subjiciens,
Totum suum vivere
Dedit parsimoniae.

5. Merulae sub specie
Princeps castrimargiae
Temptat doctórem gratiae
Per florem pudicitiae.

6. A Romano monacho
Pascitur edulio,
Quem a specu solito
Vocat tintinnabulo.

7. Nobis ejus precibus
Sit placatus Dominus,
Ut per ejus gratiam
Consequamur gloriam.

8. Nobis pater et filius
Praestet hoc et paraclitus,
Ut simus in patria
Per infinita saecula.

Cod. Palat. Vindobon. (ol. Campensis) 883 saec. 14/15. — Das Lied steht in einer Reihe liturgischer Hymnen.

186. De sancto Benedicto.

Ad Laudes.

1. Laudes canoras concrepet
Pugnantium ecclesia,
Hostesque malos increpet
Benedicti potentia.

2. Qua membra sanat arida,
Visum caecis restituit,
Surgunt defuncta corpora,
Istud in multis patuit.

3. Construuntur coenobia,
Sacra dat pater monita,
Arcta vivunt inedia,
Dote dotantur coelica.

4. Uterque sexus advenit,
Datam observant normulam,
Coctum vinumque horruit
Istam professus regulam.

5. Recitat hoc Gregorius,
Doctor hujus et filius,
Quem sublimavit Dominus
Non aliis infimius.

6. Patri natoque gloria,
Decus, honor paraclito,
Nobis aeterna gaudia
Sint Benedicti merito.

Brev. ms. Francisc. saec. 15. Cod. s. sign. bibl. Rossianae. — 3, 4 Docte doctantur Hs. — 5, 1 hoc Hieronymus Hs.

187. De sancto Benedicto.

1. Gaude civitas coelestis,
Quod beatus adest testis
Junctus tibi Benedictus,
Dei famulus invictus.

2. Hic in terris mundum suis
Despexit cum fallaciis,
Vas ubi prece solidat,
Fugit, ne laude pereat.

3. Vestem panem dat Romanus,
Sed antiqui saevit manus,
Dum submitti panem novit,
Hostis ictu molem movit.

4. Sacerdote visitatur,
Paschae dies nuntiatur,
Sumunt cibum simul laeti
Dei gratia repleti.

5. Currit Maurus jussu patris
Petri graditurque viis,
Super liquens elementum
Demersum trahit Placidum.

6. Electo grex veneficum
Patri praesentat poculum,
Sed signo crucis edito
Vas eliquescit subito.

7. O Benedicte, sine mora
Tu pro nobis semper ora,
Utque nobis expurgatis
Sit portio cum beatis.

8. Honor, decus et potestas
Una tibi sit majestas,
In qua pater, verbum, flamen
Unus Deus regnat. Amen.

Brev. ms. Alrispacen. saec. 15. Clm. Monacens. 2820. A. — Brev. ms. Campi principum anni 1494. Clm. Monacens. 6918. B. — Brev. ms. Cistercien. saec. 14. Clm. Monacens. 23280. C. — 7, 1 Benedicte sine C.

188. De sancto Benedicto.

Ad Matutinum.

1. Felix nostra religio
Ad Benedictum clamitet,
Eductos de exsilio
Jesu sanctis nos societ.

2. Jesu virtute clericum
A potestate daemonis
Eripuit, propheticum
Jussum hoc dans et numinis:

3. Non carnes edas amplius,
Sacros non petas ordines,
Sin vero tibi fortius
Adhuc illudent daemones.

4. Sed jussum patris clericus
Oblitus verbum accidit,
Quod dixit Christi famulus
Turpique morte concidit.

5. Abba pater, nos visita
Tuae splendore gratiae,
Perficere da cognita,
Consortes nos fac gloriae.

6. Patri natoque gloria,
Decus, honor paraclito,
Nobis aeterna gaudia
Sint Benedicti merita.

Brev. ms. Francisc. saec. 15. Cod. bibl. Rossianae. s. sign.

189. De sancto Benedicto.

1. Deus, tuorum militum
Spes et corona, praemium,
Intende pronis auribus
Indignis nostris vocibus.

2. Qui Benedictum hodie
Ab omni purum crimine
Eductum carnis cavea
Levasti super aethera.

3. Ob ejus alma merita
Nostra relaxa crimina
Hic liberans a noxiis
Et in futuris saeculis.

4. Te cuncta laudant pariter,
Summe cunctornm arbiter,
Est cujus regnum stabile
Per aevum sine tempore.

Brev. ms. S. Emmerami. anni 1511. Clm. Monacens. 14575.

190. De sancto Benedicto.

Ad Vesperas.

1. Christe, verum lumen patris,
Te fatemur, hagie,
Natum almae carne matris
Humanae substantiae,
Hic patrem promisit natis
Benedictum hodie.

2. Christus sibi lumen dedit,
Quo lustravit lumine
Mundum tenebrosum, cedit
Daemon sibi fulmine,
Suo Deo cum obedit
Sancto plenus flamine.

3. Hic nam scripsit monachorum
Planam stilo regulam,
Altam donis meritorum
Observantibus eam,
In qua normam vidit morum
Et vivendi formulam.

4. Sicut scripsit, ita vixit,
Testis est Gregorius,
Ut vivebat, sic monebat
Alios liberius,
Inde furit, mentem urit
Presbyter Florentius.

5. Cum invidit patri, vidit
Quod necare poterat
Sanctum patrem, tulit panem,
Viro, quem infecerat,
Sancto mandat, quod hunc mandat,
Hic ut corvus auferat.

6. Da, ut rite, Benedicte,
Vivamus in regula,
Quam professi sumus, fessi
Non simus, sed omnia
Peragamus, ut vivamus
Cum sanctis per saecula.

Brev. ms. Francisc. saec. 15. bibl. Rossianae s. sign. — 1, 5 Hic pacem Hs. — 5, 1 in vidi Hs. — 5, 6 His ut Hs. — 6, 3 Quem professi Hs.

191. De sancto Benedicto.

Ad Completorium.

1. Bonum doctrinae, gratia nomine,
Vas disciplinae, tradito lumine
Terrae Nursinae sine caligine,
Mentis ruinae lux carens flamine.

2. Errantem mundum cum sua gloria
Et moribundum patrisque praedia,
O Benedicte, spernis ut labilis,
Vitae non fictae vir venerabilis.

3. Non temptamenta carnis acerrima
Vel blandimenta trahunt ad infima
Te, sed frutecta purgant incendia,
Virtus directa superat omnia.

4. Errorem gregis provido pectore
Non facto tegis mystico robore,
Ampullae virus in cruce spargitur,
Sic hostis dirus publice sternitur.

5. Diu vagantem cum pio verbere
Facis orantem coelico munere,
Aquam producis montis in vertice,
Servum reducis cadens a stipite.

6. Instans mergentem trahis a flumine,
Post zeli dentem sentis asperrime,
Hinc levigatur lapis in opere,
Daemon fugatur, flamma stridet aere.

7. Contritum servas subito puerum,
Gulam explanas, Totilam scis herum,
Dicis futura, clericus solvitur,
Fles pro stuctura flascaque tegitur.

8. Dum mappas spernis, puer abjicitur,
Farinam sternis, fabrica struitur,
Linguis das minas vagusque moritur,
Draconem minas, debitum solvitur.

9. Vas stat illaesum, defluit oleum,
Hinc sanas caesum, galla ducit reum,
Defunctus redit, flet soror nimium,
Haec morti cedit, fis scius omnium.

10. Scribis mandata, nuntias ultima,
Specu sanata fit cito femina,
Labem peccati dele, da gaudia,
Sit trinitati laus, honor, gloria.

Clm. Monacens. (ol. S. Emmerami) 14926 saec. 15. — Mit Mel. Nach Str. 5 Divisio, wodurch der liturgische Gebrauch aufser Zweifel. — 1, 3 Nursiae gegen den Reim Hs. — 7, 2 Glilam explanans Hs. Es ist das Lib. 2 Dialogg. c. XII erzählte gemeint, weshalb sich gula, allenfalls noch cella, als Emendation empfiehlt.

192. De sancto Benedicto.

1. Benedictus sit dominus,
Qui junxit sibi cominus
Sanctum patrem Benedictum,
Quia gessit cor invictum
Christum prae cunctis diligens.

2. Is nomine de gratia,
Progenitus de Nursia,
Claris ortus parentibus
Scolis est Romae traditus
Nil praeter Deum sitiens.

3. Mundum fugat cum floribus
Pomposis spretis moribus,
Romani sumit habitum
Divine sibi praescitum,
Hunc nutrix quaerit sedula.

4. Sacerdos illi mittitur,
Paschae cibos ut deferat,
Qui ab ambobus sumitur
Et laudes Deo praedicat,
Cui sit honor per saecula.

5. Ferrum natat de profundo,
Crux vas fregit cum immund
Potu, Placidus levatur
Ex aquis et reportatur
Ad paternum gremium.

6. Oleum multiplicatur,
Patris natus suscitatur,
In columba demonstratur
Anima sororis, datur
Ad supernum gaudium.

7. Aquas petra produxisti,
Verus legis lator Christi,
Animam ferre vidisti
Germani teque praescisti
Finiendum citius.

8. Archimandrita fidelis,
Verus haeres Israelis,
A morte nos suscitatos
Domino conjunge gratos,
Ut assumamur mitius.

9. Pater, flamen et tu, Christe,
Fac, quod rogat sanctus iste,
Ut pro nobis oret is te
Collaudetque plus quam bis te
Sanctis cum coelestibus.

Diurnale ms. Campolilien. anni 1433. Cod. Altovadens. XIV. A. — Brev. ms. Graecen. 1658 saec. 14. B. — 4, 2 cibus B. — 9, 3 Te ut pro nobis B; nobis orat A.

193. De sancto Benedicto.

Ad Vesperas.

1. Benedicti solemnitas
Adest, quem mira sanctitas
Christi monstravit famulum,
Dum puer sprevit saeculum.

2. Vas fractum prece reparat
Et ad deserta properat,
Carnis obstat illecebrae,
Crux virus frangit funebre.

3. Virgo domat instabilem,
Dat rupis aquam bibilem,
De lacu ferrum redditur,
Fluctus Mauro percurritur.

4. Venenum corvus dejicit,
Mors hostis sanctum afficit,
Saxum gravatum tollitur,
Illudens flamma pellitur.

5. Defunctos culpis exuit,
Dracone vagum terruit,
Dat debitori pretium,
Adauget vasis oleum.

6. Vexatum mundans alapat,
Cathenas visu dissipat,
Defunctum patri reddidit,
Sororem coelo respicit.

7. Jesu munitus sanguine
Dum ad preces erigitur,
Transit et clara lumine
Via, qua migrat, cernitur.

8. Insanae sensum tribuit
Specus, quam quondam coluit,
Sic etiam post obitum
Viventis vivit meritum.

9. Cum genitore genito
Sit honor et paraclito,
Qui salvet nos a crimine
Benedicti precamine.

Clm. Monacens. (ol. S. Emmerami) 14343. saec. 15.

194. De sancto Benedicto.

Ad Laudes.

1. Aurora surgit aurea
Festa restaurans annua,
Cum Benedictus arduum
Coeli scandit palatium.

2. Quanta in summis accipit,
Qui sic in imis claruit,
Cujus micant prodigia
Per ampla mundi climata.

3. Cujus carentum gratia
Tellus vomit cadavera,
Devotis unda liquida
Sicca lambit vestigia.

4. Totius orbis ambitum
Per solis vidit radium,
Mens in auctore posita
Subjecta cernit omnia.

5. Te, summe pater, quaesumus
Pronae mentis visceribus,
In coelum des conscendere,
Quos terram doces spernere.

6. Sit patri laus ingenito
Sit decus unigenito
Sit utriusque parili
Majestas [sacro] flamini.

Brev. ms. Neoclaustren. XII F 23 saec. 15. A. — Brev. ms. Admonten. 746 anni 1439. B. — Brev. ms. Benedict. saec. 15. Cod. Palat. Vindob. 1896. C. — Inter opp. Petri Damiani PP. LL. 145, p. 958.
1, 2 restaurat C. — 2, 1 accepit B. — 3, 2 Tellus movit C. — 4, 3 in actore C. — Doxologie fehlt AC.

195. De sancto Benedicto.

1. Beata nobis gaudia
Anni reduxit orbita,
Dum Benedicti spiritus
Thronis datur coelestibus.

2. Exsultet Sion filia
Tanti patris praesentia,
Cujus vita terrestria
Florent, fraglant coelestia.

3. Naturae stupent opera
Nova patris miracula,
Dum nutrici compatitur,
Vas fractum quod reficitur.

4. Aeterni regis munera
Degustans petit abdita,
Quibus dum fert angustias
Hostis vincit versutias.

5. Doctus hinc Dei digito
Dei vir exercitio
Sed ad vitae monasticae
Fit pastor regis gloriae.

6. Ira frendens plebs subdita
Patri veneni pocula
Dat, sed crucis signaculo
Vas rumpit velut jaculo.

7. Curam confert dolentibus,
Aegris salutem mentibus
Praestat, fugat daemonia,
Praesens videt absentia.

8. Totam sub solis radio
Mundi conspexit machinam,
Sicut columbam candidam
Vidit sororis animam.

9. Vitam duxit sanctissimam
Et famam felicissimam
Fineque perfectissimo
Cessit ab hoc ergastulo.

10. Summo patri sit gloria
Natoque laus sit maxima,
Honor, decus, decentia
Sit pneumati per saecula.

Brev. ms. S. Crucis 310 saec. 15. A. — Brev. ms. Campolilien. 1 saec. 14. B. — 4, 2 Petra degustans abdita B. — 6, 4 tamquam jaculo B.

196. De sancto Benedicto.

1. Beata nobis gaudia
Commendant haec solemnia,
Quae pater unctus gratia
Fruens habet in gloria.

2. Exultet ergo concio
Patris hoc natalitio,
Sit gratiarum actio
De Dei beneficio.

3. Ne mundi sequens vitium
Subiret praecipitium,
Reliquit artis studium
Deserti petens stadium.

4. Aetatem transit moribus
Resistens voluptatibus,
Spretis vitae favoribus
Se dedit fatigatibus.

5. Dehinc virtute proficit,
Quem Deus patrem praeficit,
Vita doctrinam elicit
In regula, quam conficit.

6. In cujus almo dogmate
Vita formatur stigmate
Christi virtutum schemate
Culpae remoto themate.

7. Culmen postremo gratiae
Contingens mentis acie
Refulsit sine macie
Perfectionis facie.

8. Tantis pollens virtutibus
Mirandis lucet actibus,
Quare coronis pluribus
Exsultat in coelestibus.

9. Vir venerande numine
Benedictus et nomine,
Fac, o pater et domine,
Nos dignos coeli lumine.

10. Sit trinitati gloria,
Quae nos ab hac aporia
Mundos a culpae scoria
Locet in monte Moriah.

Brev. ms. Altovaden. LXVI. saec. 14. A. — Diurnale ms. Altovaden. XV saec. 14. B. — Antiph. Cisterc. saec. 14. Cod. Pragens. XII C 7. C. — Cod. Palat. Vindob. (ol. Campensis) 883 saec. 14 et 15. D.

197. De sancto Benedicto.

1. O Benedicte inclite,
Christi athleta splendide,
Adesto nostris precibus,
Quas pie tibi fundimus.

2. O gloriose patrone,
Nostrae salutis opifex,
Ut digne demus cantica
Nostra disrumpe vincula.

3. Adesse tuis famulis
Dignare, dux amabilis,
Sentiant nostra pectora
Tua semper munimina.

4. Tu es nostrum refugium,
Tu robur potentissimum,
Tu salus et protectio,
Nostraque jubilatio.

Cod. Palat. Vindob. 4089 anni 1460. — Die Form des Liedes läſst in demselben den liturgischen Hymnus nicht verkennen.

198. De sancto Bernardino.

In Vesperis.

1. Lux ex Olympo prodiens
Mentes humanas docuit,
Dum vis divina praeferens
In Bernardino claruit.

2. In Bernardino claruit
Triplex virtutis ratio,
Os puro corde paruit,
Concordat operatio.

3. Concordat operatio
Petentium oraculis,
Dum sancti praedicatio
Corruscavit miraculis.

4. Corruscavit miraculis
Vivens et mundo moriens,
Cujus claret spectaculis
Sepulchrum votis annuens.

5. Sepulchrum votis annuens
Sanat morbos et vulnera,
Extollit quisque rediens
Deum, qui fecit opera.

6. Deum, qui fecit opera,
Collaudat omnis spiritus,
Ut nobis septem munera
Sancti prece det coelitus.

Brev. ms. Francisc. Graecens. T 12° 2. saec. 15. A. — Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. — mit vier Intonationsweisen. B. — Der Hymnus hat die Eigentümlichkeit, daſs jede Strophe die Schluſszeile der vorhergehenden wieder aufnimmt.

199. De sancto Bernhardino.

Ad Nocturnum.

1. Innovatur plebs fidelis,
Aeternae vitae nescia,
Quam pater duxit in caelis,
Francisci proles inclita.

2. Bernhardinus, praeco tonans,
Perlustrans mundum opere,
Decem legis cordas servans,
Coelesti plenus ubere.

3. Spernens opes, salvans oves,
Carnis conculcans zabulum,
Quem ligavit, supplantavit,
Pudicae mentis aemulum.

4. Pastoris jussa peragit
Sed nulla profert jurgia
Et claritatis contulit
Piae matris obsequia.

5. Mitis corde, verax ore,
Doctrina facto consonat,
Orta spinis cum decore
Haec vernans rosa pullulat.

6. Trinae sedis praesulatum
Volenti corde renuit,
Christi regis principatum
Perennis vitae meruit.

7. Ingenitus et genitus
Cum spiritu paraclito
Nos hic absolvat penitus
Per hunc a culpae debito.

Brev. ms. Francisc. anni 1492. Clm. Monacens. 23152. — 1, 3 pater, Konj.; fehlt Hs. — 2, 4 Coeleste Hs. — 7, 1 Ingenito et genito Hs.

200. De sancto Bernhardino.

Ad Laudes.

1. O Sena, vetus civitas
Matris Mariae virginis,
Dic Bernardini inclytas
Probati laudes carminis.

2. Sic aegris in servitium
Se dedit pestis tempore,
Quibus sicut mancipium
Curvo servivit corpore.

3. Hujus vita prodigiis
Per universum rutilat,
Solitisque suffragiis
Christi fideles visitat.

4. Nam caecis lumen renovat,
Arentes artus solidat
Et morientes sospitat,
Quos languor jam consumpserat.

5. Patri, nato, spiritui
Sit sempiterna gloria,
Et nostro sit confluctui
Patris sancti memoria.

Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8, mit dreifacher Intonation. A. — Brev. ms. Francisc. Graecens. T 12° 2. saec. 15. B. — 5, 3 conflictui B.

201. De sancto Bernhardino.

In 2. Vesperis.

1. Bernhardinum, qui divinum
Jesu nomen egregium
Praedicavit et amavit,
Concinat plebs fidelium.

2. Miles purus, dux futurus,
Carni praefecit spiritum,
Quem coronas, dum te donas,
Jesu, corona virginum.

3. Orat patrem, rogat matrem,
Quem praedilexit nimium,
Ut praeserves, ut conserves,
Jesu, redemptor omnium.

4. Pauper mundo, te jucundo
Corde, reliquit junior
Haec terrena votis plena,
Jesu, corona celsior.

5. Ergo mores non honores
Sancti fit hujus mentio,
Quem decoras, quem honoras,
Jesu, nostra redemptio.

6. Dat cor ipsum, dum se ipsum
Subdit more discipuli,
Gerit crucem post te ducem,
Jesu, salvator saeculi.

7. A maligno sub Martino
Culpatur doctor gentium,
In docendis quem defendis,
Jesu, lux vera mentium.

8. Pater vere, nos tuere,
Fili nate divinitus,
Nobis parce, sed non parce
Veni, creator spiritus.

Diurnale ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. A. — Brev. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Graecens. T 12° 2. B.
Mel.: O Sena vetus civitas. Intonation derselben in A.

202. De sancto Bernardo.

Ad Nocturnum.

1. Jesu, amor unice,
Fons totius gratiae,
Lilium convallium,
Dulcis amor cordium,
Felices, quos reficis,
Amor, qui non deficis.

2. Grande donum gratiae,
Sequi regem gloriae,
Quem circumdant lilia,
Sanctorum tot milia,
Concrepantque dulcibus
Hymnis atque laudibus.

3. Quorum in consortio
Laetabundus gaudio
Fonte hausto gratiae
Canticum laetitiae,
O Bernharde, concinis
Regem cernens oculis.

4. Venustatus candidis
Paradisi liliis,
Agnum sequens jugiter
Promis singulariter
Virginale canticum
Turmis junctus virginum.

5. Jam cum sponso dulcia
Pascis inter lilia,
In abysso luminum
Coeli consors agminum,
Opulenta requie
Cubans in meridie.

6. Jam securus habitas,
Vere fervet caritas,
Caritatis otium,
Perenne solstitium,
Jugis exsultatio,
Frequens jubilatio.

7. Angelorum curiae
Praesentatus hodie,
Regis in cubiculo
Debriaris osculo,
Sponsi clarus roseum
Introgressus thalamum.

8. O quam dulci jubilo
Regis in palatio
Ad consortes cursitas,
Cogit enim caritas,
Flore jam perpetuo
Coronatus candido.

9. Sion regis filia,
Cujus omnis gloria
Ab intus in aureis
Praedicatur fimbriis,
Oleo non vacuum
Amplexare filium.

10. Quem decorum gloria
Honestavit gratia,
Unxit intus fervidum
Caritatis oleum,
Oleum laetitiae,
Decor conscientiae.

11. Summa tibi trinitas
Temporum aeternitas,
Canticorum dulciter
Laus perennis jugiter,
Honor, virtus, gloria
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Altovadens. LII saec. 14. A. — Brev. ms. Cellae Principum saec. 14. Clm. Monacens. 7213. B. — Diurn. ms. Graecens. 1463 anni 1357. C.
2, 1 Gaude donum A. — Str. 5 u. 6 fehlen AC. — Str. 7 fehlt B. — 9, 1 Magni regis B. — 11, 1 tibi fehlt A.

203. De sancto Bernhardo.

Ad Tertiam.

1. Gaudet chorus angelicus
Et ordo apostolicus,
Confessor cum martyribus,
Uterque cum virginibus.

2. Regis summi suavissimus
Cibat omnes intuitus,
Bernhardus hoc prae omnibus
Refulget ut carbunculus.

3. Cum pausas hic, sanctissime,
Salutem poscas animae,
Vide causam miseriae
Sanctae matris ecclesiae.

4. Et corporis et animae
Tota salva compagine
Dei simus essentiae
Participes et gloriae.

5. Summi patris hoc filius
Praestet hoc et paraclitus,
Cum quibus gaudet plenius
Bernhardus Dei famulus.

Brev. ms. Fürstenrellens. saec. 15. Clm. Monacens. 7215.

204. De sancto Bertholdo Garstensi.

Ad Nocturnum.

1. Voce clara personemus
Et sinceris cordibus,
Manus nostras emundemus
Operum a sordibus,
Ut sic magnum collaudemus
Deum in coelestibus.

2. Qui Perchtoldum enutrivit
Disciplinae moribus,
Sub qua regnum introivit
Purus ab erroribus
Et in vera pace vivit
Junctus confessoribus.

3. Ille mente gloriosa
Carnis jura domuit
Et exempla copiosa
Fratribus intonuit,
Quae ut bona pretiosa
Sic venari monuit.

4. Hic saphyrum in decore
Justus sine macula
Coelum induit colore
Nubis in obstacula
Clara cordium stupore
Fulgurans miracula.

5. Sub aeterno salutari
Vivens nunquam hebuit,
Qui post carnem elevari
Super astra debuit,
Ipse viam in hoc mari
Stricto jure praebuit.

6. Quam dignetur aperire
Nobis in exsilio,
Ut valentes pertransire
Plano supercilio
Nos disponat dies irae
Patris in auxilio.

7. Praesta, summi genitoris
Aeterna potentia,
Praesta, nati redemptoris
Vera sapientia
Et nostri consolatoris
Spiritus clementia.

Cod. Mellicensis 617 saec. 15.

205. De sancto Bertholdo.

Ad Laudes.

1. Coelestis aulae gloria
Aeterna in memoria
Perchtoldum jam constituit
Et vitae stolam induit.

2. Qui totus coelo deditus
Tractavit mente redditus
Ad paradisi gremium
Dulce salutis praemium.

3. Sub nostrae carnis hedera
Reliquit mundi foedera
Nec adhaerebat homini,
Tactus fervore Domini.

4. Ipse benignis precibus
Gregem demersum faecibus
A damno mortis erigat
Et via pacis dirigat.

5. Praesta pater etc.

Cod. Mellicens. 617 saec. 15.

206. De sancto Bertholdo.

In 2. Vesperis.

1. Gaude, Sion, urbs electa,
Super Christum stans erecta,
Quae in armis bellatorum
Ordinatum tenes chorum.

2. Tu es nutrix subalterna,
Semper tendens ad superna,
Tu Perchtoldum enutristi
Sub amore Jesu Christi.

3. Gaude, summa civitatum,
Quae altissimum primatum
In aeterno sede geris,
Ubi sponsum intueris.

4. Tu es mater electorum,
Semper viva spes bonorum,
Tu Perchtoldum, sanctum Dei
Confessorem, jungis ei.

5. Sit laus vera Deo soli,
Summa virtus magnae proli,
Sit aeternum decus quoque
Procedenti ab utroque.

Cod. Mellicens. 617 saec. 15.

207. De sancta Brigitta.

Ad Laudes.

1. Dies salutis agitur
Et tempus acceptabile,
Brigidae dum recolitur
Festum praecommendabile.

2. Actus reformat regios
Monens regem salubriter,
Ut per viros egregios
Regnum regat feliciter.

3. Virtute Dei liberat
Possessum a daemonio
Sponsa fratrem, quem visitat,
Sano curat remedio.

4. Sicut ovis quae periit
Frater errans incredulus
Ad veram fidem rediit,
Christi minister sedulus.

5. Venenum castrimargiae
Serpens antiquus obruit,
Quod mater pudicitiae
Cum angelo mox repulit.

6. Jesu, nostra redemptio,
Fac nos in regnis coelicis
Hujus patronae merito
Sanctorum frui gaudiis.

Brev. ms. Altovadense LXII saec. 14. A. — Cod. Sitanstetten. CCXXXII. saec. 15. B.

1, 4 recommendabile A. — 2, 2 und 3 fehlen A. — 3, 4 Sana B. — Str. 5 fehlt B. — 5, 4 mox repellit A.

208. De sancto Bonaventura.

Ad Laudes.

1. Sol claro fulget radio
Latebras fugans gentium,
Quas catholicarum gladio
Connexit miti mentium.

2. Alto innixus lumini
Prospicit iconismata,
Tartaris trucis flumini
Unitis fert charismata.

3. Tusa Graecorum pectora
Sacro reduxit flamine,
Quique sprevere litora,
Christi quos emit sanguine.

4. Electus Bonaventura
Miro gessit omine,
Funis laetetur cinctura
Plebs alto pressa nomine.

5. Felix tu gaude Lugdunum
Tanti patris praesentia,
Qui tibi trinum et unum
Sua monstrat clementia.

6. Tuae nos, pater luminum,
Nate aeternae gloriae
Paracliteque numinum,
Adjunge tuae gratiae.

Brev. ms. Francisc. anni 1492. Clm. Monacens. 23152. A. — Brev. Roman. imp. Venetiis (de Paganinis) 1512. B. — Brev. Roman. imp. Venetiis (de Giunta) 1519. C. — 4, 3 Finis laetetur AC. — 6, 1 Qua nos B; Tua nos A.

209. De sancto Burchardo.

1. Gaudium magnum referunt per annum
Festa Burchardi veneranda sancti,
In quibus regnum meruit supernum
Scandere felix.
2. Ipsius laudes resonemus omnes
Mente devota animaque tota,
Gratias dantes Domino canentes
Munere tali.
3. Hic Deo carus, pietate clarus,
Angliae nobis veniens ab oris
Coelicam vitam docuit colendam
Vocibus, actis.
4. Post datum vitae spatium peractae
Carne defunctus superisque junctus
Pro suis servis simul et catervis
Sedulus orat.
5. Doxa, majestas, honor et potestas,
Laus, salus, virtus, decus, ordo certus
Trino sit simul unitati Deo
Saecula cuncta.

Brev. ms. Plagense s. sign. anni 1499. A. — Brev. Pataviense imp. Augustae (Erh. Radolt) s. a. B.

5, 3 Trino sit simul unitati Deo AB. — Der Hymnus verbindet Quantität und Reim. — Vgl. Acta SS. Oct. VI, 572.

210. De sancto Carsulo.

1. Congaudentes jubilemus
Sonoris concentibus,
Altithrono Deo trino,
Qui junxit zetarium
Post sentinam mundi choris
Hodie angelicis.
2. Virgis caesus et plumbatis,
appensus equeleo,
Ter auditur captivatus,
sub praefecto Castulus
Fabiano suffocatur
arenae sub pondere.
3. Hinc migrantem coeli civem
coelestis militiae
Stipant turmae voce clara
ferentes in aethera,
Sic suum contigit phase
sacro paschae tempore.
4. Qui locatus cum supernis
gratularis civibus,
Aurem praebe pietatis
nostris supplicatibus,
Intercedens pro salute
corporis et animae.
5. Summe martyr athletarum
cum deo regnantium,
Cleri tui et populi
adesto precatibus
Et criminum veternorum
resolve chirographum.
6. Cujus tumbae advolutus
sanus redit languidus,
Lumen ministratur caeco,
claudi gaudent gressibus,
Fauces clamant, quae veternis
haerebant silentiis.

7. Sit patri virtus, potestas,
perpes sempiternitas,
Ejus concrepet et nato
honor, jubilatio,
Pneumati salus perennis
saeculorum saeculis.

Brev. ms. Mosburgense saec. 14. Clm. Monacens. 2368. A. — Brev. ms. Mosburgense saec. 15. Clm. Monacens. 23067. B.

2, 1 Virgis caesis B. — 2, 3 captivatus B. — 3, 3 voce clarae B. — 6, 3 Lumen administratur cetus A; administratur caeco B. — 7, 5 Pneumati sit salus B.

211. De sancto Christophoro.

1. Regem coelestis gloriae
Laudent flores ecclesiae,
Supernorum qui patria
Victoris fulgent gratia.

2. Hos inter flores praeditum
Virtutibus Christopherum
Suo Christus clarissimo
Intronizat palatio.

3. Ortum primis natalibus
Et procerum primordiis
[Deque] gente Chananea
Vera refert historia.

4. Qui fretus Dei munere
Deum cepit postponere,
[Plus quam] militis cingulum
Legis dilexit vinculum.

5. Mundo totus emoritur,
Christum vivendo sequitur,
Laborum fructus aggregat,
Ad coelos liber evolat.

6. Nos ergo tanto martyri
Corde et voce supplici
Laudes canamus debitas,
Deo ferventes gratias.

7. Sit Deo perpes gloria,
Cujus magna potentia,
Per quam victor egregius
Mundum vicit Christophorus.

Brev. ms. Voraviense 220 saec. 15. — 1, 3 Supernorum patria Hs. — 1, 4 fulget Hs. — 2, 1 Nos inter Hs. Versehen des rubricator. — 2, 3 Suo nos Christus Hs. — 7, 1 Sit ergo Deo Hs. — 7, 2 magna est Hs.

212. De sancto Chrysogono.

1. O Christe, fons omnis boni,
Testis tui Chrysogoni
Festum colentes respice,
Salvans reos hujus prece.

2. Falsos Deos hic abnegans
Tibique multos aggregans
Afflictus est a perfidis
In carne poenis plurimis.

3. Romae diu quas pertulit,
Et post Aquilejae fuit
Jussu peremptus Caesaris,
Diocletiani trucis.

4. Sepultus illic corpore
Longo manebat tempore,
Sed nunc Tegrensensem lacum
Ornat per adventum suum.

5. Jam semper ejus spiritus
Te, Christe, laudat coelitus,
Culpis per hunc nos exime
Coeloque dignos effice.

6. Praesta, pater cum filio
Et spiritu paraclito,
Trinus per aevum nomine
Regnans et unus numine.

Diurn. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monacens. 26285. A. — Diurn. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monacens. 20112. B. — Diurn. ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monacens. 20000. C. — Brev. ms. Lambacen. CLXIX. saec. 14. D. — 1, 1 O fehlt AB; boni fehlt A.

213. De sancta Clara.

In 2. Vesperis.

1. Clara clarens, labe carens,
   Luce lucet siderea,
   Stella poli juncta soli,
   Lux ecce surgit aurea.

2. Clara mente, clara gente
   Causam traxit originis,
   Incorrupta Christo nupta,
   Consors paterni luminis.

3. Hostem sternens, fastum spernens
   Vias vitat discriminum,
   Iter pandit, post te scandit,
   Jesu, corona virginum.

4. Dum conatur, ut sequatur
   Clara Christi signiferum,
   Fit novella per te stella,
   Conditor alme siderum.

5. Assuero juncta vero
   Hesther in choris virginum,
   Veneramur, invocamus
   Te lucis ante terminum.

6. In hoc festo gaudens esto,
   Soror senex, juvencula,
   Cui congaudes, redde laudes,
   Plaude, turba paupercula.

7. In hac die, pater pie,
   Mitte nobis paraclitum,
   Qui per natum fers reatum,
   Deus, tuorum militum.

Diurn. ms. Hermetisvillan. saec. 15. Cod. Griesens. 56. A. — Brev. ms. S. Odiliae Rapoltivillan. saec. 15. Clm. Monacens. 10929. B.
5, 3 Ne ritamus A. — 6, 2 Soror fehlt A. — 7, 2—3 fehlen A.

214. De sancta Clara.

1. Decus clarum feminarum
   Cum Christo Clara jubilat,
   Coelibatus surgit status,
   Aurora lucis rutilat.

2. Plaudat mater, deus pater
   Quam tanto ditat munere,
   Cedat metus, psallat coetus
   Jam lucis orto sidere.

3. Lucet Clara, lux praeclara,
   Velut sol in meridie,
   Quam perducis et inducis,
   Magnae Deus potentiae.

4. Huic junguntur, concluduntur
   Velut in coelo sidera,
   Continentes, requirentes
   Aeterna Christi munera.

5. Curam gregis sponsa regis
   Gerit ut dux in acie,
   Quam commendet, ut defendet
   Splendor paternae gloriae.

6. Matris prece ut a nece
   Solvas ac nexu criminum,
   Vera vitis, dulcis, mitis,
   Jesu, corona virginum.

Cod. Pragens. XIII E 2 auf einliegenden losen Blättchen des 14. Jhrh.

215. De sancta Clara.

In 2. Vesperis.

1. En praeclara virgo Clara,
Regnat in regno luminum,
Quam amasti, desponsasti,
Jesu, corona Virginum.

2. Mundo spreto corde laeto
Francisci magisterio
Carnem terit et te quaerit,
Jesu nostra redemtio.

3. Per te solem parit prolem
Sanctarum gregem pauperum,
Quas tu ditas et maritas,
Conditor alme siderum.

4. Puritate, paupertate
Mater et ejus agmina
Te sectantur, imitantur,
O gloriosa Domina.

5. Finit cursum, scandit sursum
Claret multo prodigio,
Annotatur, comprobatur
In coelesti collegio.

6. Virgo pura, nostri cura
Fac tibi sit in curia,
Sint optata per te data
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Francisc. saec. 14. Cod. Pragens. XIII C 14. A. — Brev. ms. Francisc. anni 1464. Cod. Admonten. 851. B. — 5, 3 u. 4 fehlen B. — 6, 1 u. 2 fehlen B.

216. De sancta Clara.

In 2. Vesperis.

1. Laetabundus plaudat mundus
Novis utens muneribus,
Hilarescat et laus crescat,
Exsultet coelum laudibus.

2. Gaude, coetus, novi fretus
Sacro Francisci germine,
Sacrae gestus dies festus
A solis ortus cardine.

3. Virgo Clara vita clara,
Cujus clarent spectacula,
Lux accessit, qua decessit,
Plaude turba paupercula.

4. Juxta nomen ejus omen
Nutu peregit coelico,
Vicit Clara mundo cara
Ex more docta mystico.

5. Clausa aedes, nuda pedes,
Praecincta funem tenuit,
Sic cordata illibata
Proles de coelo prodiit.

6. Mundi blanda ut nefanda
Contempsit, sumens aspera,
Sic mercatur, sic lucratur
Aeterna Christi munera.

7. Morte tacta, vitam nacta
Optato vivit gaudio,
Jucundatur, gloriatur
In coelesti collegio.

8. Cujus actus vitam nactus
Morborum tollit onera,
Admirantur, venerantur
Quem terra, pontus, aethera.

9. Hujus funus, sacrum munus,
Donis ditat Assisium,
Vota dando te laudando,
Christe, redemptor omnium..

10. O praeclara virgo Clara,
Obtenta per te venia
Deprecare et lucrare
Beata nobis gaudia.

11. Cujus prece nos a nece
Conserva, pater, invidi,
Nec non ducas et inducas
Ad coenam agni providi

12. Tibi decus, honor aequus,
O lux beata trinitas,
Collauderis, honoreris,
Tu trinitatis unitas.

Antiph. ms. S. Johannis Pistoriens. saec. 15. Cod. bibl. Rossianae s. sign. A. — Antiph. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 15. B. — 3, 2 clarant A. — 4, 2 pergit A. — 4, 3 Juxta A; vixit B. — 4, 4 docti AB. — 5, 1 Clausam . . nudam A. — 7, 1 vita A. — 9, 1 Cujus B.

217. De sancto Claudio.

Ad Vesperas.

1. Jam Christus, dator munerum,
Munus Claudio gloriae
Dedit in locum siderum
Mutans luctum miseriae.

2. Cujus celebre hodie
Celebremus solemnium,
Novae festum laetitiae
Novum dans mundo gaudium.

3. Hic dum in laudes Domini
Se praesentat praesentibus,
Suo reddamus nomini
Laudes votis et vocibus.

4. Lumen de patris lumine,
Beatae proles virginis,
Nos labefactos crimine
A labe mundet criminis.

5. Impleta sancto spiritu
Maneant vasa cordium,
Qui implevit in sonitu
Fide corda fidelium.

6. Judaea Judae similis
Cur ei differs credere,
Qui pro te natus humilis
Te primo venit quaerere?

7. Tu signis et virtutibus,
Quae Claudius, lumen hominum,
Tuis offert obtutibus,
Convertaris ad Dominum.

8. Gloria tibi, trinitas,
Sit in coeli palatio,
Ubi per te felicitas
Nobis detur cum Claudio.

Brev. ms. S. Deodati saec. 16. Clm. Monacens. 10909.

218. De sancto Colomanno.

Ad Laudes.

1. Salve, felix miles Christi,
Colomanne, qui vicisti
Vagam mundi vanitatem
Ac hostilem feritatem.

2. Christi crucem bajulabas,
Quando te ipsum domabas,
Laeta mundi respuendo,
Plus adversa diligendo.

3. Poenas diras es perpessus,
Viae causam dum confessus
Eras, per quam Deo gratus
Et a malis criminatus.

4. Es acriter verberatus,
Forcipibus laniatus,
Ovis, testis concrematus
Et in cruribus serratus.

5. Haec tormenta nil ferebas,
Jesu Christo adhaerebas,
Pari nece tu necatus
Es in ligno strangulatus.

6. Laureatis jam congaudes,
Ergo Deo nostras laudes
Illic facito jucundas,
Ubi gaudiis abundas.

7. Fac nos tuo interventu
Collocari in conventu,
In quo agmina sanctorum
Psallunt regi saeculorum.

8. Praesta pater, quod optamus,
Praesta fili, quod speramus,
Praesta spiritus amborum
Nobis regnum gaudiorum.

Brev. ms. Mellicense. 1780 saec. 15. A. — Brev. ms. Lambacense CLXVI saec. 15. B. — Brev. ms. Hospitalens. saec. 15. Cod. S. Pauli ad Laventum chart. 320. C.

219. De sancto Constantio.

1. Chorus hymnizans coelitum,
Ob mundae vitae meritum
Christi solis justitiae
Vernat cohaeres gloriae.

2. Hujus ubertas gratiae
Sic alludit ecclesiae,
Ut carnis motu labiles
Reddat supernis habiles.

3. Horum situs consortio,
Cum sit aequa proportio,
Palmae vitalis omnibus
Gaudet praesul Constantius.

4. Decente comptus laurea,
Corona fulgens aurea,
Dierum longitudine
Crescit in sanctitudine.

5. Nocentis mala turbinis
Fili repellas virginis,
Admittens preces martyris
In orbe lato celebris.

6. Tranquilla dones tempora,
Sana mentes et corpora,
Sacro nos emptos sanguine
Salves in tuo nomine.

7. Patri verboque inclito
Cum spiritu paraclito
Laus decantetur sedula
Per infinita saecula.

Hymn. ms. S. Galli 16 anni 1446 ohne Mel. — 6, 4 Salvas Hs.

220. De sancto Constantio.

1. Decente comptus laurea
Gaudet praesul Constantius,
Dierum longitudini
Crescit in sanctitudine.

2. Deum confessus balnea
Laetus intrat ferventia
Nudatis atque calcibus
Premit carbones igneos.

3. Nocentis mala turbinis
Fili repellas virginis,
Admittens preces martyris
In orbe lato celebris.

4. Tranquilla donans tempora
Sana mentes et corpora,
Sacro nos emptos sanguine
Serva in tuo nomine.

5. Patri verboque inclito
Cum spiritu paraclito
Laus decantetur sedula
Per infinita saecula.

Hymn. ms. S. Galli 440 saec. 15 et 16. Mit Mel. — Vgl. No. 219.

221. De sancto Corbiniano.

1. Ave pastor bone,
Praesul ac patrone
Plebis Christianae,
Flos Corbiniane.

2. Sumens donum piscis
Te tuosque pascis,
Fame pro urgente
Aquila ferente.

3. Solvitur a nece
Crucis tua prece
Latro triduanus
Sanae vitae sanus.

4. Monstratur in fure
Mulae redditurae
Signum sanctitatis
Tuae pietatis.

5. Virga fodis fontem,
Unda rigat montem,
Signum hodiernum
Manet sempiternum.

6. Vitam praecellenti
Enecti jumenti
Mansuetus in cursus
Saginam fert ursus.

7. Hora matutina
Splendet lux divina,
Qua ut leti tui
Meruisti frui.

8. Mortis praescis horam,
Fratribusque coram
Sacramentis fretus
Astra scandis laetus.

9. Ad coenam vocatus
Intras trabeatus
Nuptiali veste,
Discumbis honeste.

10. Sublato pastore
Oves in errore
Luporum furore
Uno clament ore:

11. Nos favore precum,
Quo scandisti, tecum
Trahe, pastor bone,
Pater et patrone.

12. Sit laus patri, nato,
Pneumati beato,
Qui est Deus unus,
Honor trino trinus.

Brev. ms. Plagense anni 1499 s. sign. A. — Hymn. ms. Claustroneoburgens. 968 saec. 14. B. — Brev. ms. Graecens. 1548 saec. 15. C. — Brev. Kimense imp. s. l. 1518. D.

6, 2 Evecti AD. — 6, 2 in cursu A. — 6, 4 defert ursus AD. — 8, 2 Fratribus coram AD.

222. De sanctis Cyrillo et Methodio.

1. Festis praecipuis debita cantica
Pangant multiplici laude sonantia
Ora unanimem cordis habentia
Sonum cum vocis strepitu.

2. Digne fert hominum commemoratio,
Quos coeli suscepit splendida optio
Augens angelicis coetibus agmina
Pontificum haec fraterna.

3. Quare coelicolis inclita gaudia
Et Moravicolis festa celebria,
Quorum conciliis se sociat pia
Plebis convenientia.

4. Clemens obsequiis talibus affore
Dignetur deitas clementi amore
Nostris pectoribus inserens gratiam
Et fidei constantiam.

5. Virtus, laus et honor simul et gloria
Sit patri, genito, spiritui sancto,
Cujus manet trina, regnat et unica
Sine fine potentia.

Brev. ms. Capit. Olomucens. 155 saec. 15. A. — Hymn. ms. c. comment. saec. 15. Cod. Pragens. XIII G 9. B. — 1, 3 Oris unanime B. — 5, 3 Cujus manet aeterna B.

223. De sanctis Cyrillo et Methodio.

1. Festa celebria colit ecclesia
In vocis jubilo dulci symphonia
Vehitque ad regnum Christus sempiternum
Cyrillum cum Methodio.

2. Digne fert hominum dulcis memoria,
In Christum Dominum quod tunc Moravia
Credidit fortius, fidem felicius
Haec dum praedicant lumina.

3. Adsunt coelicolis inclita gaudia
Terraeque incolis sacra solemnia
Quoruum consiliis se sociat omnis
Plebs fidelis Moraviae.

4. Clemens obsequiis talibus affore
Velit ut deitas clementi amore,
Populi unitas cordis ex fervore
Precum impetret amore.

5. Virtus, laus et honor omniumque decor
Sit patri, genito, flaminique sancto,
Cujus manet trina regnat et unica
Sine fine potentia.

Cod. Pragens. (ol Trebonens.) I E. 25. fol. 154. a. saec. 15. — Bearbeitung und Veränderung des vorstehenden Liedes. — 3, 4 Moravia Hs.

224. De ss. Cyrillo et Methodio.

1. Gaudet mater ecclesia
De pontificum gloria,
Quorum vita insignior
Claret et gloriosior.

2. Swatopluk prudentissimo
Quorum usus consilio
Se baptismate abluit,
Christo placere studuit.

3. Borywoyg dux Bohemiae
Christi cognito nomine
Plebem gentis Bohemiae
Divinae subdit gratiae.

4. Regnum credit Moraviae
Cum ducatu Bohemiae,
Per hos regi altissimo
Spreto cultu nequissimo.

Cod. Pragens. (ol. Trebonens.) I E 25 saec. 15. Zuschrift späterer Hand.

225. De sancto Dionysio.

1. Ave pater scandens polum,
Ave pie visens solum,
Annua festa munia
Tua sacrans praesentia.

2. Offer, sacerdos optime,
Moresque et preces nostras
Sacra Fidem, martyr Dei,
Moresque nostras corrige.

3. Ope guberna fragiles
Mundi hujus in pelago
Atque exutos corpore
Pie benignus suscipe.

4. Quo sine fine gloriam
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
Tecum canamus perpetim.

Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14667.

226. De sancto Dionysio.

1. Pax Christi velut gladius,
Qua pius gaudet animus,
Fortis ut mors dilectio,
Qua mundi fit despectio.

2. Hanc suis amatoribus
Concessit Deus dominus,
Hoc austro gelu solvitur,
Quod aquilone volvitur.

3. Hoc igne sancti spiritus
Repletus est divinitus
Beatus Dionysius,
Cum venerat Parisius.

4. Junguntur ei socii
Pernobilis negotii
Rusticus, Eleutherius,
Uterque jam sidereus.

5. Dant verbum Dei gentibus
Salutem nescientibus,
Ob hoc plectuntur capite
Acceptae Deo victimae.

6. Sed sanctus Dionysius
Caput assumens manibus
Deportavit ad tumulum
Viam duorum milium.

7. Post haec ipsius martyris
Corpus translatum Noricis,
Sacer Emmrane, in tua
Collocatur ecclesia.

8. Per quorum patrocinia
Et amborum suffragia
Ab universis hostibus
Nos liberari poscimus.

9. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui doctorem hierarchicum
Beavit Dionysium.

Diurn. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14842. A. — Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15/16. Clm. Monacens. 14667. B. — Nach Str. 4 Divisio.

227. In translatione s. Dionysii.

Ad Nocturnum.

1. Consonent cuncta nostrae vocis organa,
Psallat vis omnis utriusque hominis
Hymnum laudando in hoc natalitio,
Quod nobis magnum jam redditur annuum.
2. Hoc festum namque coelendum praecipue
Hic venerandi patris Dionysii
Praesenti templo sacravit translatio
Mire repertis revelata literis.
3. Unde divinam, precamur, clementiam
Ut nos illius mereamur precibus,
Quem pro patrono huic dedit coenobio,
Translatum longe de partibus Galliae.
4. Gloria patri sempiterna perpeti,
Laus coaeterno sit ejus et filio
Honor que sancto pneumati paraclito
Et nunc et ultra per aeterna saecula.

Diurn. ms. Sanemmeramen. saec. 15. Clm. Monacens. 14842. A. — Hymn. et Sequent. ms. Sanemmeramen. saec. 15/16. Clm. Monacens. 14667. B. — 2, 4 revelata lateris A. — 3, 1 deprecamur A.

228. In translatione s. Dionysii.

1. Electus doctor gentium
Convertens Dionysium,
Athenis patrem ordinat,
Quem Clemens Gallis destinat.
2. Hic fidem plantans dogmate
Plantatam rigat sanguine,
Hic victor coelo spiritum,
Dat terrae carnis habitum.
3. Tandem devotis fraudibus
Colendum Caesar laudibus
Patronum Gallis abstulit
Et Ratisponam detulit.
4. Post plures annos igitur,
Dum super hoc ambigitur,
Caesar et papa veniunt
Et sanctum hic inveniunt.
5. Discussis enim omnibus
Scrutiniis in somnibus,
Ne dubium sit posteris,
Rem certam vulgant literis.
6. Nos ergo semper facias,
Jesu benigne, gratias
Tibi devotas canere
Pro tam insigni munere.
7. Et tu, Machari nobilis,
Christi pugil immobilis,
Tuo dicatos pulvere
Fac tecum coelo vivere.
8. Hinc Emmeramus lateri
Wolfgangus alter alteri,
Hoc praesul inter praesules
Tu nos salvari postules.
9. Gloria tibi, Domine,
Cujus signamur nomine,
Cum patre et paraclito
Pro pignore tam inclyto.

Brev. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14600. — Diurn. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14664. — Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15/16. Clm. Monacens. 14667. — Brev. monast. S. Emmerami imp. 1571.

229. De sancta Dorothea.

1. Festum nunc celebre colamus hodie,
Melodum gloriae pangamus sobrie,
Cantica sonora, neumata decora
Vox promat citharea.

2. Conscendat jubilans hymnus ad aethera
Coelorum, elimans crimina vetera,
Veniam implores corrigendo mores,
O dulcis Dorothea.

3. Idola destruis, cellula virtutis,
Gentiles instruis, regula salutis,
Per te, virgo bona, sororum corona
Fulcitur gemmis aurea.

4. Urunt flammivomae mamillas faculae,
Carnem fuscinulae lacerant ferreae,
Fortiter caeditur, acriter teritur
Facies fuste rosea.

5. De viridario rosas notario
Mittis orario vitae solario
Errantem allicis, damnatum eruis
A nece sic tartarea.

6. Oramus, domina, reprime noxia,
Morbos elimina, cicatrices sana,
Da flere scelera, et cum angelica
Laetari semper chorea.

7. Praestet hoc trinitas veraque unitas,
Pater et filius, almus paraclitus,
Simplex essentia, regens viventia,
Cui serviunt aethera.

Brev. ms. S. Floriani XI 386 saec. 15. A. — Brev. ms. S. Floriani XI 402 saec. 15. B. — Brev. ms. Mellicense 992 saec. 15. C. — Brev. ms. Secoviense saec. 15. Cod. Graecens. 1556. D.

1, 1 Festum quam celebre C. — 4, 3 teritur fehlt A. — 4, 4 fasce rosea A. — 7, 3 Simplex cui serviunt aethera A. — 7, 4 Per saeculorum saecula A. — Vgl. Morel 395.

230. De sancto Edmundo.

Ad Vesperas.

1. Jam Christus, dator munerum,
Munus Edmundo gloriae
Dedit in locum siderum
Mutans lacum miseriae.

2. Solemnis surgit hodie
In Edmundi praeconium
Novae dies laetitiae
Novum dans mundo gaudium.

3. Dum hora laudum Domini
Se praesentat praesentibus,
Reddamus ejus nomini
Laudes votis et vocibus.

4. De patris lumen lumine,
Beatae proles virginis,
Nos labentes in crimine
Mundes a labe criminis.

5. Impleta sancto spiritu
Maneant vasa cordium,
Qui implevit in sonitu
Fide corda fidelium.

6. Ex omni parte precibus
Edmundi tuos protege,
Tu, qui tibi faventibus
Te faventem non denegas.

7. Judaea Judae similis,
Cur ei differs credere,
Qui pro te natus humilis
Te primo venit quaerere?

8. Sed signis et virtutibus
Edmundi quae lux hominum
Tuis offert obtutibus,
Convertaris ad Dominum.

9. Gloria tibi, trinitas,
In personarum proprio,
Una permanens deitas
Sine fine principio.

Antiph. ms. Hilariense V anni 1632. — Mel.: Jam regina discubuit. — Vgl. den Hymnus gleichen Anfangs De sancto Claudio.

231. De sancto Edmundo.

Ad Tertiam.

1. Aeterne rex regnantium,
Regnans in throno gloriae,
Quo fidei pugnantium
Datur triumphus gratiae.

2. Scandens ad te vox pauperum
Precum ferens praeconia,
Manum referat munerum
Perfectam super omnia.

3. Ut trina vis, qua vivitur,
Dum vivit in te, Domine,
Mane si quid extollitur,
Flectat in Jesu nomine.

4. Fremunt servi, cum Dominus
Servos quaerat in tartaro,
Gaudent cum nihilominus
Regnat Deus Dei caro.

5. Hinc te precamur supplices,
Dum hora surgit tertia,
Spiritum in nos duplices
Tua superna gratia.

6. Gloria, laus, imperium
Voce reddatur sedula
Edmundo danti gaudium
In sempiterna saecula.

Ant. ms. Hilariense V anni 1632 mit Mel. — 3, 2 Dum vivit in nomine Hs. — Das Lied ist offenbar älter als seine Quelle; das beweist der tadellos gehandhabte zweisilbige männliche Reim.

232. De sancto Edmundo.

Ad Completorium.

1. Christe, qui lux es mentium,
Mentes fide purificans,
Mentibus te timentium
Lumen beatum praedicans.

2. Precamur mente debita,
Visita nos et instrue
Et per Edmundi merita
Quietam noctem tribue.

3. Ne gravis nos exercitus
De nocte nocens obruat,
Ne reus carnis exitus
Nos tibi reos statuat.

4. Oculi carnis dormiant,
Qui se contra nos erigunt,
Hostes cape, ne capiant
Famulos, qui te diligunt.

5. Defensor, nos ab hostibus
Defendas, ut solitus es,
Ne mercentur sanguinibus,
Quos sanguine mercatus es.

6. Memento tui memorum
Et pro nobis de virgine
Natus in fine temporum,
Adesto nobis, Domine.

7. Praesta, pater, fili, flamen,
Ut a nobis periculum
Omne tollas et gravamen
Regnans per omne saeculum.

Antiph. ms. Hilariense V anni 1632.

233. De sancta Elisabeth.

1. Deus tuorum militum
Pauperum atque divitum,
Veni missus divinitus
Nunc sancte nobis spiritus.

2. Primo dierum omnium
Qui eras, fac solemnium
Elisabeth nos promere
Jam lucis orto sidere.

3. Vexilla regis prodeunt,
Haereses cunctae pereunt
Per signa suae gratiae,
Magnae Deus potentiae.

4. Exsultet coelum laudibus
Elisabeth quod precibus
Redit ad te omnis reus,
Rector potens, verax Deus.

5. Aeterna Christi munera,
Elisabeth per opera
Fractis membris redit vigor,
Rerum, Deus, tenax vigor.

6. Rex gloriose martyrum,
Ut vincamus hostem dirum,
Datur exempli species,
Christe, qui lux es et dies.

7. Jesu, corona celsior,
Omni qui es humilior,
Fac ditet nos humilitas,
O lux beata trinitas.

8. Virginis proles opifex,
Quos percutit peccatifex
Converte nos ad Dominum
Te lucis ante terminum.

9. Veni, redemptor gentium,
Tollens vitae fastidium,
Ut veniamus fulgidi
Ad coenam agni providi.

Brev. ms. S. Floriani XI 475 saec. 15. A. — Brev. ms. Ducumburgense 68 saec. 15. B. — Brev. ms. Capit. Cracoviens. 20 saec. 14. C.

2, 2 da solemnium BC. — 4, 2 Elisabethque A. — 6, 1 Christe redemtor omnium BC; dafs die Lesart von A die richtige ist, beweist der Reim, der durch den ganzen Hymnus zweisilbig ist. BC scheuten die Anrufung rex martyrum in einem Liede de vidua; daher die Änderung. — 6, 3 Dator exempli A. — 8, 2 pervertit A; peccati lex B. — 8, 3 Ad te converte A; Converte ad te B. — Die ersten und letzten Zeilen der Strophen Anfänge bekannter Hymnen.

234. De sancta Elisabeth.

Ad Nocturnum.

1. Exultent filiae matris ecclesiae,
Nam regis filia contemnens vilia
Scandit ad aethera, sumens post aspera
Aeterna Christi munera.

2. Ligna cum vidua ista ingenua
Deo collegerat, ignem accenderat
In domo animae, ardens te intime,
Lucis creator optime.

3. Illustris matrona jactat duo dona
Gazophulacio, fides et actio
Currunt in stadio, ades cum bravio,
Jesu, nostra redemtio.

4. Summa nobilitas et morum claritas
Ornat Elisabeth, servat cum Jochabet
Foedus conjugii in spe refugii,
Summi largitor praemii.

5. Ancilla pauperum, filia procerum
Fieri voluit, utrumque tenuit,
Animae speculum et opus sedulum,
Agnoscat omne saeculum.

6. Bonorum operum donum fructiferum
Sentit et recipit, dum fide percipit,
Quanta sit gratia, quae dat cum gloria
Beata nobis gaudia.

7. Elisit aemulum, decorat saeculum
Multis miraculis lumen dat oculis,
Vires debilibus, succurrit omnibus,
Exsultet coelum laudibus.

8. Te invocantibus adsis fidelibus,
Qui nullum despicis sed omnes respicis,
Tu via, veritas, vitae aeternitas,
Tu trinitatis unitas.

Cod. S. Petri Salisburgens. a V 8 saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgens. a V 15 saec. 16. B. — Diurn. ms. Norimbergens. anni 1514. Clm. Monacens. 15915. C.

235. De sancta Elisabeth.

Ad Vesperas.

1. Gaude, felix Hungaria,
Gaude de Christi munere,
Laudes in voce varia
Corde promas et opere.

2. Elisabeth sanctissima
De te nascendo prodiit,
Rite detestans infima
Coeleste regnum petiit.

3. Terreni regis filia
Regi coelesti placuit,
Electum super millia
Quaerens invenit, tenuit.

4. Conjuncta coeli civibus
Vitae potatur flumine,
Divinis vacans laudibus
Lumen videt in lumine.

5. Laeta stupet Thuringia
Fractis naturae regulis,
Dum perficit suffragia
Fiunt miranda saeculis.

6. Vita defunctis redditur,
Aegris confertur sanitas,
Claudus directe graditur,
Caecos illustrat claritas.

7. Hanc ergo dignis laudibus
Nostra collaudet concio,
Quae nos profusis precibus
Commendat Dei filio.

8. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui nos purgatos vitio
Regno collocet coelico.

Brev. ms. Scotor. Vindobon. 53 b. 10 saec. 14. A. — Brev. ms. Francisc. Posoniens. 50 saec. 15. B. — Orat. ms. Tegurin. anni 1469. Clm. Monacens. 20124. C. — Brev. FF. Praedicatt. imp. Venetiis 1514. D.

2, 2 De te nascente A; de renascendo C. — 3, 1 Sereni regis B. Str. 5 6, 7 fehlen D. — 5, 1 stupent A. — 6, 1 Vitae defunctus A.

236. De sancta Elisabeth.

Ad Nocturnum.

1. Magnae Deus potentiae,
Qui potentes non abjicis,
Elisabeth egregiae
Aures inclina canticis.

2. Dilecta tibi famula
Pro te facta paupercula,
Quia pavit famelicos,
Cibos sumpsit angelicos.

3. Horrendas morbi species
Et lepram non abhorruit,
Unde viventis facies
Ut sol frequenter splenduit.

4. Exemplum facta viduis
Claris fulget miraculis
Vitam reddendo mortuis,
Membris quietem tremulis.

5. Contractis, paralyticis,
Caecis et epilenticis,
Surdis, mutis, deformibus
Succurrit almis precibus.

6. Cuncta morborum genera
Depellit ejus dextera,
Amplectens enim vetera
Laeva nescivit opera.

7. Per eam, Christe, quaesumus
Quia per nos non possumus,
Ut a matris letiferae
Tu nos ablactes ubere.

8. Proli honorem regiae
Fac prosequentes modulis,
Sincera mentis acie
Tuis adjunge vernulis.

9. Sis, pater potentissime,
Fili sapientissime,
Spiritus benignissime,
Tutela nobis animae.

Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixinens. s. sign. A. — Orat. ms. Tegurin. anni 1469. Clm. Monacens. 20124. B. — Clm. Monacens. 8394 saec. 15. B.

1, 4 Aurem A. — 6, 1 Contra morborum AB. — 6, 3 Cujus amplectens dextera BC. — 6, 4 Laeva nescit BC.

237. De sancta Elisabeth.

1. Surgit de stirpe regia
Lux singularis gloriae,
Ferens alta prodigia
Nata regis Hungariae.

2. Elisabeth puellula
Generis spreto culmine
Vitam ponit sub regula
Vili contenta tegmine.

3. Felix nonus Gregorius
Hanc fovit, et dum docuit,
Instructa volat altuis,
Coeli regna promeruit.

4. Nam mortuo lantgravio
Viro cuncta pauperibus
Prompto praebet subsidio
Piis intenta usibus.

5. Plangunt leprosi ulcera
Sanctae tutricis funera,
Color laetus moerentibus
Fit signis subsequentibus.

6. Octo resurgunt mortui,
Morborum cuncta genera,
Sumant precantes servuli
Aeterna Christi munera.

Brev. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 14.

238. De sancto Emmeramo.

1. Lauda, Hierusalem, Deum,
Lauda, Sion, atque eum,
Qui confortavit pessulum,
Portas, seras et ostium

2. Sanctae matris ecclesiae,
Cum Emmeramum paterne
Pontificat Bavariae
Civitati Ratisbonae.

3. Oritur Aquitaniae,
Praesulatur Pictaviae,
Quas reliquit cum genere
Ditatus dei munere.

4. Domum patris et populum
Oblitus est ob Dominum,
Intravit in exsilium,
Quaesivit Dei filium.

5. Putationis tempore
More botri se scindere
Et membratim dividere
Volens, Deo confidere.

6. Scalam ascendit patiens
Ut Jacob Deum sitiens,
Mulctatus membris singulis,
Hic est casus terribilis.

7. Fortunata Bavaria,
Tu claudis sanctuaria,
Quae non celant cellaria
Per varia suffragia.

8. O dulce decus praesulum,
Cruoris ferens flosculum,
Funde preces ad Dominum,
Quod noxas tollat hominum.

9. Gloria tibi, Domine,
Qui certantes magnifice
Pro tuo sancto nomine
Coronasti deifice.

Hymn. et sequent. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14667. — Die Hs. besagt zwar „Alia prosa de Sancto Emmeramo"; indessen beweist doch die Form, besonders die Doxologie am Schlusse, dafs das Lied ein Hymnus und keine Sequenz ist. — 7, 3 selant Hs.

239. De sancto Emmerico.

1. Chorus coelestis agminis,
Coetus superni culminis
Ad thronum summi numinis
Melos attollat carminis.

2. Cujus rivus dulcedinis
Et decor pulchritudinis
Dignis largitur [luminis]
Donum beatitudinis.

3. Hujus vigore gratiae
Confessor stirpis regiae
Aevo in pueritiae
Cultum sequens munditiae,

4. Henricus, dux catholicus,
Regis et haeres unicus,
Miles Christi mirificus
In carne vixit coelicus.

5. Mundum contempsit labilem,
Carnem subegit fragilem,
Daemonis et versatilem
Ensem subegit debilem.

6. Hoste sic victo triplici
Confessor virgo coelici
Principis et uranici
Stola vestitur duplici.

7. Qua decoratur splendide
Turbae amictus nitidae,
Consors est sine macula
Agni per cuncta saecula.

8. Patri decus ingenito,
Gloria unigenito,
Sitque compar laus debito
Spiritui paraclito.

Brev. ms. Franciscan. Posoniens. saec. 15. No. 50. — 2, 3 Dignus. Lücke in der Handschrift sichtlich. — 2, 4 Domini beatitudinis Hs. — 4, 1 Emmericus Hs. gegen das Versmafs; Emmericus und Henricus gehen als Synonyma. — 8, 3 debito laus Hs.

240. De sancto Emmerico.

1. Plaude, parens Pannonia,
De tam felici filio,
Cujus virtute varia
Coelum repletur gaudio.

2. In te regnum de germine
Dux Henricus exoritur,
Ortus salutis semine
Deo cultore seritur.

3. Ab ipsa pueritia
Deum timere dididit,
Subter pedum vestigia
Cuncta terrena subjicit.

4. Conservans pudicitiam
Vitae devitat maculam,
Domans cordis lasciviam
Spernit consortis copulam.

5. Summo patri et Domino
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Sit sempiterna gloria.

Brev. ms. Albense saec. 15. Cod. Lambacens. LXXXIX. A. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1812 saec. 14. B. — Cod. Pragens. XIII G 9 saec. 15. C.
1, 1 Gaude parens felix Panonia C. — 2, 2 Dux Emmericus A. — 3, 3 Beatus pedum A. — 5, 1 Trino Deo et simplici A. — 5, 4 Et nunc et in perpetuum A; In sempiterna C.

241. De sancto Erasmo.

Ad Nocturnum.

1. Martyr Christi eximie,
Mundum vicisti hodie,
Quando ab hac miseria
Scandis ad vera gaudia.

2. Qui dum pro fide tunderis,
Plumbo, pice perfunderis,
Oleo, cera, sulfure
Solutis in sartagine,

3. Et nil laesionis pateris;
Dum his Caesar perfunderis
Heu, clamat, uror misere,
Succurre, sancte, propere.

4. Pars vulgi perit tertia,
Quando corruscant fulmina,
Ne pereamus hodie,
Salva nos ab hoc daemone.

5. Christum praedicat omnibus
In ipsum confidentibus,
Draconi sanctus imperat,
Ne quemquam hic contaminat.

6. Credit plebs videns talia,
Et quadraginta milia
Sunt baptizati hominum
Adstantes ad spectaculum.

7. Laus, honor, virtus, gloria
Regnanti super sidera
Sit patri et sit filio,
Spiritui paraclito.

Hymnarius bonus Joh. de Domassin. anni 1429. Cod. Pragens. XVII F 20. — 1, 3 Quando fehlt Hs. — 3, 3 clamas Hs.

242. De sancto Erasmo.

Ad Vesperas.

1. Martyris sacri annua
Erasmi nunc solemnia
Celebrando terrestria
Perstrepent et coelestia.

2. Nam ipse ab infantia
Refulsit diva gratia,
Nocte surgendo media
Ferre gliscit inedia.

3. O sacerdos piissime,
Qui spreta vitae carie
Vivebas percastissime,
Pauperum fautor optime.

4. Praesulatus aspernator,
Egestatis adamator,
Cujus corvus praepositor
Dapis, praecepti auditor.

5. Quem angelus arripiens
Levavit ac praecipiens,
Quod foret illic praedicans
Et mentes Christo convertens.

6. Respice, praesul praeclare,
Qui passus es tam amare
Resinae, plumbi fervore,
Picis tenacis que cerae.

7. Sit nobis gravis haec poena
Protectio a catena
Hostis, semper fide plena
Coeli speremus amoena.

8. Tibi, Deus altissime
Atque fili piissime
Spiritus ac paraclite,
Sit honor, decus perenne.

Hymnarius bonus. Joh. de Domassin. anni 1429. Cod. Pragens. XVII F 20. A. — Hymn. ms. cum commento saec. 15. Cod. Pragens. XIII G 9. B. — 1, 1 sacra B. — 1, 3 celebrent B. — 1, 4 ac coelestia B. — 2, 3 surgens media B. — 3, 2 vitae carcere A. — 5, 1 accipiens A. — 7, 1 haec gravis B. — 8, 4 decus, honor A.

243. De sancto Erasmo.

1. O pater alme, clemens atque pie,
Da te laudemus, ardenter amemus
Nunc revoluto martyris in festo
Sancti Erasmi.

2. Hic pius, prudens, idola deludens
Sed deum caeli animo fideli
Voce fatetur nec minis terretur
Imperatoris.

3. Tentus insignis praesul a malignis,
Mente non sanus Diocletianus
Hunc Dei sanctum carceris ad antrum
Ferro ligavit.

4. Fustibus caesus sulphureque laesus,
Hinc calefacto plumbo resoluto
Praesul addictus, nec per haec est victus
Fortis athleta.

5. O martyr digne praesul et benigne,
Nos tuae laudi vacantes exaudi
Nosque commenda Deo et emenda
Crimina nostra.

6. Domino regum canamus in aevum,
Qui coronavit sanctos et beavit,
Quorum obtentu nostroque conventu
Coelica dentur.

Brev. ms. Plagense s. sign. anni 1499. A. — Brev. ms. Voraviense 129 saec. 15. B. — Brev. ms. Scotor. Vindob. 50 h 9 saec. 15. C. — Brev. ms. Lincense Γ o 24 anni 1525. D. — Brev. Kimense imp. s. l. 1518. E.

244. De sancto Erasmo.

Ad Nocturnum.

1. Fortis athleta martyrum
Et lux clara pontificum
Erasmus est, cujus sacra
Festa colit ecclesia.

2. Cum quibus ille gaudia
Tunc conscendit ad ardua
Deicolarum dapibus
Fruiturus coelestibus.

3. Hunc vita fert antistitem
Ac Christi probat martyrem,
Quia victis tortoribus
Jam gaudet in coelestibus.

4. Erasmus, vir egregius,
Ter caesus duris fustibus,
Ungulis tortus inguine
Ferrea uritur tegmine.

5. Resolutis plumbo, pice,
Cera, resina, sulphure
Ac oleo hic perfusus
Illaesus stat ab ignibus.

6. Hujus prece assidua
Nobis rerum auge bona
Ac post culparum veniam,
Christe, da coeli gloriam.

7. Haec genitor praestet summus
Genitorisque filius
Sanctus simul paraclitus,
Trinus et unus Dominus.

Brev. ms. Secoviense saec. 15. Cod. Graecens. 1548. A. — Antiph. ms. Scheftlariense anni 1425. Clm. Monacens. 17002. B. — 3, 1 vita fecit A.

245. De sancto Erasmo.

1. Erasmi de victoria
Psalmis, hymnis, dramatibus
Gratuletur ecclesia,
Exsultet coelum laudibus.

2. Regis ferocis pertulit
Erasmus discriminium,
Aegrotis mente contulit
Magnum salutis gaudium.

3. Ardebat quidem reddere
Haeredes tui filii
Tuo tibi ex munere,
Summi largitor praemii.

4. Signis, verbis, subsidiis
Animas infidelium
Tuis dedit imperiis,
Rex Christe, factor omnium.

5. Duro caesum martyrio
Martyrem hunc emeritum
Unis digne consortio,
Deus, tuorum militum.

6. Valvam pandis aethereum
Sancto tanto dignissime
Post coronam purpuream,
Aeterne rex altissime.

7. Subventu nos propitio
Consolari divinitus,
Cum patre et cum filio
Veni, creator spiritus.

Cod. Gottwicens. 202 saec. 15. A. — Brev ms. Capit. Cracovien. 20. saec. 15. B. — Brev. ms. Graecense 1548 saec. 15. C. — 1, 1 de fehlt C. — 1, 2 Psalmis de vicinis de agmatibus B. — 2, 2 discriminum B. — 3, 1 Arebat A. — 3, 3 ex fehlt A. — 5, 1 Multo caesum B. — 5, 2 hunc meritum B. — 5, 3 Vitis digne B.

246. De sancto Erasmo.

1. Haec dies acceptabilis,
Qua pater venerabilis
Erasmus coelo spiritum
Per dignum reddit meritum.

2. Praesul doctorque celebris
Multos duxit de tenebris
Per verbum evangelicum
Ad Christum lumen coelicum.

3. Doctrinis et miraculis
Hostes fugat ut jaculis,
Ritum profanum destruit,
Cultum divinum iustruit.

4. Christi miles egregius,
Armiger quippe regius,
Verum secutus Jonathan
Ad pugnam promptus inclitam.

5. Per bella triumphalia
Multa subjugat milia,
Et hostiles satellites
Fideles fiunt milites.

6. Rex coelestis magnalia
Ac mira mirabilia
Ostendit in hoc milite,
Qui militavit inclite.

7. Qui nos sacro precamine
Emundatos a crimine
Commendet regi domino
Qui regnat sine termino.

Brev. ms. Gottwicense 436 saec. 15. A. — Brev. ms. S. Floriani XI 472 saec. 15. B. — 3, 2 et jaculis B. — 5, 3 Et sic hostiles A.

247. De sancto Erhardo.

1. Proles praeclara Scotiae,
Praesul Erharde inclite,
Quem nobis clemens Dominus
A terrae misit finibus.

2. Et cujus probant merita
Per signorum indicia,
Quae fiunt in debilibus
Et multis aegrotantibus.

3. Hunc locum tui corporis
Valla pacis praesidiis,
Ut nos et monasterium
Sequamur vitae dominum.

4. Patronum te virgineus
Consentiat hic cuneus,
Omnis cum clero populus,
Senes cum junioribus.

5. En Jesum Christum Dominum
Fac tu nobis propitium,
Ut et nos tibi debitum
Persolvamus obsequium.

6. Laus tibi, sancta trinitas,
Vera et una deitas,
Quae in sanctorum meritis
Semper es admirabilis.

Brev. ms. S. Floriani XI 406 saec. 15. A. — Diurn. ms. Mallerstorfense saec. 15. Clm. Monacens. 8159. B. — Brev. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14913. C. — Str. 2 fehlt B. — 3, 3 Ut sit hoc monasterium B. — 3, 4 Salutis dominicum (l. domicilium) B. — 4, 2 Sentiat hic B. — 5, 1 Tu Jesum B. — 5, 2 Fac nobis B. — Der Hymnus war jedenfalls (vergl. 3, 1 u. 4, 1—2) für das Niedermünster in Regensburg gemacht.

248. De sancto Erhardo.

Ad Laudes.

1. Prompto et puro animo
Hymnum canamus Domino
Pro patris nostri meritis,
Sancti Erhardi praesulis.

2. Nobilis hic scotigena
Et verus mundi advena
Praedicans evangelium
Convertit corda gentium.

3. Doctrinis ac miraculis
Fidemque dedit populis,
Fratre juvante plurima
Construxit monasteria.

4. Novus Christi agricola
Loca quaerens fructifera,
Propter lucra dominica
Petivit regna Norica.

5. Et tandem fessus senio,
Coelesti dignus praemio,
Diem hic clausit ultimum
Victurus apud Dominum.

6. Ejus quanta sint merita,
Testantur beneficia,
Quae impetrat, debilium
Sanitas et languentium.

7. Hujus placatus precibus
Esto nobis propitius
Et Christianis omnibus
Te Deum invocantibus.

8. Pro tali patrocinio
Laus tibi et confessio,
A quo sumit exordium
Omne sanctorum meritum.

Brev. ms. Garstense anni 1415. Cod. Lincens. Γ p 12. A. — Brev. ms. S. Crucis. 320 saec. 14. B. — Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15/16. Clm. Monacens. 14667. C. — 2, 4 gentilium A. — 4, 1 Bonus Christi B.

249. De sancto Eustachio.

Ad Laudes.

1. Romam redit Eustachius,
Victor miles egregius
Regni devictis hostibus,
Castrorum fractis postibus.

2. Trajanus jam obierat,
Viam carnis inierat,
Adriani malitia
Successit cum saevitia.

3. Imperio praedominans,
Christianos abominans
Mortem infert credentibus
Et Christum confitentibus.

4. Impellitur Eustachius,
Ut offerat quantocius
Simulacris inanibus
Humanis factis manibus.

5. Ab Adriano destitit
Et illi sectae restitit,
Detestans idolatriam,
Anhelans coeli patriam.

Brev. ms. Voraviense 268 saec. 15. A. — Brev. ms. Secoviense saec. 15. Cod. Graecens. 471. B.

250. De sancto Eustachio.

1. O mira dispensatio,
Dei praedestinatio,
Quemvis trahis subtiliter
Et salvas mirabiliter.

2. Mittis cervum cruciferum,
Qui fecit salutiferum
Tuum asseclam Placidum,
Gentilitate perfidum.

3. Humane cervus loquitur,
Quo Placidus instruitur,
Episcopum ut adeat
Et in baptismo madeat.

4. Itur et fit obediens
Katechizatus rediens,
Renatus in baptismate
Cessat ab omni schismate.

5. Vocatur tunc Eustachius,
Qui Placidus dictus prius,
Mutato sibi nomine
Surgit fides in homine.

6. Ipse, uxor et filii
De deitate conscii,
In trinitatem creduli
Fidem sectantur seduli.

7. Et nos cum ipsis Dominum
Profitentes unitrinum
Mente laudemus sedula
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. S. Floriani XI 472. saec. 15. A. — Brev. ms. Lincense Γ o 24 saec. 15. B. — Brev. ms. Plagense. s. sign. anni 1499. C. — Brev. ms. Voraviense 268 saec. 15. D.
1, 1 O miranda D. — 2, 1 crucifixum BC. — 6, 1 Ipse vox A. — 7, 2 unicum A. — 7, 4 In saeculorum CD.

251. De sancta Felicitate.

1. Gaude, mater ecclesia,
Tantae matris solemnia
Recolendo celebribus
Cordum ac vocum laudibus.

2. Quae septiformis spiritus
Donis imbuta coelitus
Septem profudit pignora,
Septena coeli sidera.

3. Felix mater Felicitas,
Felix fratrum nativitas,
Quos matri mater gratia
Patris junxit in patria.

4. Contemptis cruciatibus,
Blanditiis, terroribus,
Certant mortis in stadio
Sancti pro vitae bravio.

5. Poenas tortor accumulat
Nec simul omnes jugulat,
Terrere parans alium
Alius per supplicium.

6. Mater natorum vulnera
Gaudens videt et funera,
Regno gestit praemittere,
Quos sic sequatur propere.

7. Confortat mares femina,
Cum fletu spargit semina,
Quae laetanter recipiat,
Cum tempus messis veniat.

8. Tu nunc, mater cum filiis,
Coeli fruentes gaudiis,
Nostis Deum supplicibus
Piis placare precibus.

9. Sit trinitati gloria
Sanctorum in victoria,
Laus, honor, jubilatio
Et gratiarum actio.

Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixinens. s. sign. — Nach Str. 6 „Divisio". — 8, 2 ferentes gaudiis. — 8, 3 Nostris deum.

252. De sanctis Fereolo et Ferutio.

Ad Vesperas.

1. Psallat chorus fidelium
Festum revolvens annuum,
Quo martyres in curia
Locati sunt siderea.

2. Sacerdos hic Fereolus,
Irenaei discipulus,
Sacris refulsit moribus
Dignisque actionibus.

3. In sacro namque dogmate
Resplenduit mirifice
Cum levita Ferutio,
Athleta Dei maximo.

4. Quorum nos patrocinia
Ad coeli ducant agmina,
Ut regnemus cum incolis
In sacris tabernaculis.

5. Protegatur Chrysopolis
Horum sanctis suffragiis,
Per quos rogamus Dominum
Suae salutis praemium.

6. Cui laus, virtus, imperium
Per omne manens saeculum,
Qui regnat trinus unice,
Cuncta regens justissime.

Brev. ms. S. Deodati saec. 16. Clm. Monacens. 10909. — 2, 2 Hic Hyrremi. — 5, 1 Chrysopolis = Vesontium (Bisontium).

253. De sancto Francisco.

Ad Laudes.

1. Plaude, turba paupercula,
Patre ditata paupere,
Laudis propina pocula
Sacro depressa ubere.

2. Hic simplex, rectus, humilis,
Pacis cultor amabilis,
Lumen in vase fictili
Ardens, lucens in fragili.

3. Vili contentus tegmine,
Sacro calescens flamine,
Vincunt algorem caumata,
Christi dum gestat stigmata.

4. Carnem mundumque conterens,
Hostes malignos proterens,
Auream victor meruit
Aureolam, dum docuit.

5. Pauper, nudus egreditur,
Coelum dives ingreditur,
Spargit virtutum munera,
Aegris profligat vulnera.

6. Verorum pater pauperum,
Nos pauperes fac spiritu,
Consortes redde superum
Ereptos ab interitu.

7. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Sint hujus sancti merito
Nobis aeterna gaudia.

Hymn. ms. Francisc. saec. 14. Cod. Pragens. XIII B 1. A. — Brev. ms. Francisc. anni 1464. Cod. Admontens. 851. B. — Brev. ms. Francisc. saec. 14. Cod. Griesens. 27. C. — Unvollständig und inkorrekt bei Mone 922.

254. In festo stigmatum s. Francisci.

1. Crucis Christi mons Alvernae
Recenset mysteria,
Ubi salutis aeternae
Dantur privilegia,
Dum Franciscus dat lucernae
Crucis sua studia.

2. Hoc in monte vir devotus
Specu solitaria,
Pauper a mundo semotus
Condensat jejunia,
Vigil, nudus, ardens totus
Crebra dat suspiria.

3. Solus ergo clausus orans
Mente sursum agitur,
Super gestis crucis plorans
Moerore conficitur
Crucisque fructum implorans
Animo resolvitur.

4. Ad quem venit rex e caelo
Amictu seraphico,
Sex alarum tectus velo
Aspectu pacifico,
Affixusque crucis telo
Portentu mirifico.

5. Cernit servus redemtorem
Passum impassibilem,
Sanctorum imperatorem,
Tam puim, tam humilem,
Verborum audit tenorem
Viro non effabilem.

6. Vertex montis inflammatur
Vicinis cernentibus,
Cor Francisci transformatur
Amoris ardoribus,
Corpus vero mox ornatur
Mirandis stigmatibus.

7. Collaudetur crucifixus
Tollens mundi scelera,
Quem laudat concrucifixus
Crucis ferens vulnera,
Franciscus, prorsus innixus
Super Christi foedera.

Cod. S. Peter Salisburg. a. VI. 52. saec. 15. — Cfr. Daniel I, 316.

255. De sancto Gabriele.

Ad matutinum.

1. In Gabrielis ordine
Aeterna lucet claritas,
Ardet amoris lumine
Seraphica limpiditas.

2. Throni, Virtutes, Seraphim,
Potestates, Archangeli,
Dominationes, Cherubim,
Principatus et angeli.

3. Hi spiritus angelici
Assistunt Deo jugiter
Et trinitati simplici
Sanctus proclamant dulciter.

4. Ex quorum coetu mittitur
Nostrae salutis bajulus,
Hic Gabriel qui dicitur,
Magni consilii angelus.

5. Ab arce missus coelitus
Divinam per indaginem,
Virtute fatur spiritus,
Sanctam repleri virginem.

6. Declarat hoc mysterium
Gabriel sanctae virgini,
Quae clamat pandens gaudium:
Ecce ancilla domini.

7. O signifer angelice,
Qui donas mundo gaudia,
Tuis praesenta coelice
Aeterna frui gloria.

Brev. ms. Rappoltivillan. saec. 15. Clm. Monacens. 10929. A. — Cod. S. Petri Salisburgens. a IV 42 saec. 15. B. — 6, 3 gaudens B. — Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. C. — 1, 1 Gabrielis in ordine C. — 1, 3 Gaudet amoris C. — 1, 4 Seraphice B. — 2, 3 atque Cherubim AB. — 5, 4 Sanctus repleri C. — 6, 3 gâudens B. — 7, 4 Tuisque praesta C.

256. De sancto Gabriele.

Ad Laudes.

1. In hierarchia coelica
Mirus fulget hierarchicus,
Secreta rimans deica
Dux angelorum unicus.

2. Ardens amore nimio
Divino dictus Seraphim,
Plenus Dei mysterio
Digne vocatur Cherubim.

3. Virtus de coelo prodiit
Per hunc virtutum cumulum,
Coelum caecis aperuit
Nobis Deus per angelum.

4. Potestas ejus cernitur
Cum volat missus subito,
Et caro Christi gignitur
Ex ejus verbo credito.

5. Thronorum robur Gabriel
Ignaram captat virginem,
Concipere Emanuel,
Trinitatis imaginem.

6. O signifer angelice,
Qui dones mundo gaudia,
Tuis praesenta coelice
Aeterna frui gloria.

Brev. ms. Rapoltivillan. saec. 15. Clm. Monacens. 10929. A. — Brev. ms. Hermetisvillan. saec. 15. Cod. Griesens. 56. B. — Diurn. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. C. — Cod. S. Petri Salisburgens. a IV 42 saec. 15. D.

1, 2 Nixus fulget D; Murus est hierarchicus B. — 4, 4 creditur B. — 5, 2 In aram captat B. — 6, 3 Tuis praecenta A; Tuisque praesta C.

257. De sancto Gabriele.

In 2. Vesperis.

1. Lux coelorum, angelorum
Decus decantat veniens
De Maria melodia:
Verbum supernum prodiens.

2. Ave stella, Dei cella,
Navigantis in aequora,
Roris plena vitae vena,
Illumina nunc pectora.

3. Devotorum angelorum
Precibus fusis hodie
Vota sume, o rex summe,
Te deprecamur hagie.

4. Tu de caelis Gabrielis
Voce venisti angeli,
Nos defendes, cum descendes,
Jesu, salvator saeculi.

5. Jesum natum per affatum
Gabrielis praefulgidi,
Confitemur et scutemur
Hostis a telo perfidi.

6. Cum beatis nobis datis
Sanctorum sertis numerum,
Vitam donet, nos coronet,
Conditor alme siderum.

Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. A. — Diurn. ms. Hermetisvillan. saec. 15. Cod. Griesens. 56. B. — Brev. ms. S. Odiliae Rappoltivillan. saec. 15. Clm. Monacens. 10929. C. — Cod. S. Petri Salisburgens. a IV 42. saec. 15/16. D. — 1, 1 Dux coelorum A; Lux sanctorum B. — 3, 1 De istorum D.

258. De sancto Gaudentio.

In Vesp. et Noct.

1. Felix per omne saeculum
Est urbs Novariensium,
Ubi confessor inclitus
Dei fulsit Gaudentius.

2. Hunc senior Laurentius
Peremptus a crudelibus
Mausolei cultoribus
Lectorem parvum docuit.

3. Editus Hipporegiae,
Nutritus sed Novariae,
Martini post notarius,
Eusebii mox socius.

4. Simplicianus exhibet
Hunc primum hic pontificem,
Sicut ipse praedixerat,
Cunctorum fides rutilat.

5. Quem Petrus coeli claviger
Sibi probat non imparem,
Urbis matronam nobilem
Ad liberandum dirigens.

6. A quo sanata exstitit,
Dum hostis pulsus abiit,
Et ejus salus omnium
Moestorum fuit gaudium.

7. Dum transiit Gaudentius,
Successor est Agapius,
Quem ipse praeelegerat,
In carne donec aderat.

8. Credentes Christo Domino
Salvantur ejus merito,
Si digne confitebimur,
Et nos omnes salvabimur.

9. Praesta, beata trinitas,
Concede, simplex unitas,
Ut precibus Gaudentii
Possimus coelo perfrui.

Brev. ms. saec. 15. s. sign. bibl. Rossianae. — 7, 2 Agabius Hs. — 7, 4 atterat Hs.

259. De sancto Gaudentio.

Ad Laudes.

1. Clari sacerdos nominis,
Sacri peritus dogmatis,
Plebem Dei Gaudentius
Sacris pavit sermonibus.

2. Hunc imbuit Laurentius,
Ejus laude clarissimus,
Hunc illi dignum meritum
Junxit parem Eusebium.

3. Pergit minister et comes
Mori paratus exsul est,
Miles probavit, praesulis
Se posse formam sumere.

4. Pius vates Ambrosius,
Facundiae qui floribus
Decus fuit ecclesiae,
Gaudentium sic alloquens:

5. Reor, episcopaberis.
Respondit: Vera asseris,
Creandus sum ab altero,
Migrabis ante saeculo.

6. In re canit Ambrosius,
In tempore Gaudentius,
Causam paris miraculi
Vero loquuntur spiritu.

7. Petrus coelorum janitor
Suo movit oraculo
Urbis matronam nobilem
Ad vatis aedem currere.

8. Dum templa gressu contigit,
Daemonem fides expulit,
Exusta peste femina
Mox egit Deo gratias.

9. Praesta, beata trinitas,
Concede simplex unitas,
Ut precibus Gaudentii
Possimus coela perfrui.

Brev. ms. saec. 15. bib. Rossianae s. sign. — 4, 1 Qui pius vates Hs. — 8, 1 Sum templa gressu Hs.

260. De sancto Georgio.

1. Artis decor, verbi schema
Personet decoris thema,
Novae laudis diadema
Cudat regi gloriae.

2. Plaudat color et figura
Cum rhetoricae pictura,
Promat omnis genitura
Elyon victoriae.

3. Canant spherae planetarum,
Plaudant circuli stellarum,
Pliades et lux earum
Ardoris vibramine.

4. Eurus spirat ab aurora,
Zephyrus a noctis hora,
Auster festum hoc irrora
Fecundo rigamine.

5. Ipsa die vernant prata
Et in spicas tument sata,
Lucent Tempe flore grata
Et vernant de gramine.

6. Annum condit ver odore,
Sol in gyro propriore
Novo polit humum flore
Roris temperamine.

7. Genitori, geniturae,
Proli patris et figurae,
Modulentur plasmaturae
Cum amborum flamine.

Brev. ms. Landishutense saec. 15. Clm. Univ. Monacens. 153. A. — Cod. Sangallens. 418 saec. 15. B.

1, 1 urbis scema B. — 1, 4 Cui dat B. — 2, 1 Pandat B. — 3, 1 Gaudet B. — Nach Str. 6 eine Strophe in unbesorgtem Versmafs Ave pater Gregori etc., die sicher unecht ist. B. — Das Versmafs legt die Vermutung nahe, dafs unser Hymnus ursprünglich als Sequenz u. z. auf die Melodie Verbum bonum gedichtet worden.

261. De sancto Georgio.

1. Festum beati martyris
Georii digne colimus,
Domine, rex piissime,
Tu precum vota suscipe.

2. Qui pro aeterno nomine
Regis tormenta sustulit,
Ut mereamur praemia
Suscipere coelestia.

3. Hic Daciano principe
Suspensus in equuleo
Laceratus est ungulis
Lateribusque crematus.

4. Missus in antrum carceris,
Post haec in rotam aeneam
Impositus comminuit
Incolumis et permansit.

5. Hinc agonista Domini
Impavidus sartaginem
Plumbum ferventem insiliit
Atque laetus repausavit.

6. Ignis de coelo mittitur
Idolumque comburitur
Et idola in pulverem
Redacta sunt et cinerem.

7. Post haec tyrannus pessimus
Ira repletus fervida
Praecipiens decollare
Choris junxit angelicis.

8. O pie martyr Geori,
Pro nobis ora Dominum,
Ut Suevienses incolas
Pio favore protegas.

9. Praestet hoc nobis deitas
Beata patris ac nati
Cum pneumate paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Hymn. ms. S. Galli 410 saec. 15. — 3, 3 est fehlt Hs. — 3, 4 Lateribus atque Hs. — 6, 4 in cinerem Hs.

262. De sancto Georgio.

Ad Laudes.

1. Gloriose Christi martyr,
miles invictissime,
Qui pro fide trinitatis
tulisti supplicium,
En triumphas super astra
inter flores martyrum.

2. Te devote suspirantes
exuas periculis
Ac post hujus carnis metam
jungas coeli civibus,
Quo perenni valeamus
tecum frui gloria.

3. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo
Una patri filioque
inclito paraclito,
Cui laus sit et potestas
per aeterna saecula.

Brev. ms. S. Waltrudis Montens. anni 1597. Hsch. 7966 der kk. Familien-Fidei-Kommifs-Bibliothek Wien.

263. De sancto Georgio.

1. Novelli sideris exorto jubare
Mundus cum superis festo non impare
Promunt praeconia, nos enim gratia
Visit ex alto oriens.

2. Granum projicitur in terrae gremium,
Dans, quando moritur, fructum eximium,
Sic post martyrium odorem varium
Dat Georgius moriens.

3. Ictus supplicii fortiter patiens,
Palmam martyrii ovans suscipiens,
Hinc beneficia mater ecclesia
Per eum plura suscipit.

4. Qui patientia tormenta superat,
Meriti gratia lictores tolerat,
Effuso sanguine pro Christi nomine
Bravium vitae accipit.

5. O martyr semina culparum remove,
Virtutum germina in nobis promove,
Ut ita libere possimus currere
In mandatorum semita.

6. Implora precibus jugiter Dominum,
Nobis pauperibus amorem geminum
Libens ut tribuat atque nos instruat
Reddendo vota debita.

7. Nostraque inclytis describi nomina
Procura meritis in vitae pagina,
Ut poli solium post hoc exsilium
Capiamus feliciter.

8. Patri ingenito honor et gloria,
Sit unigenito salus, victoria
Benigno flamini sit, trino numini
Laus sit nunc et perenniter.

Brev. ms. Ducumburgense 68 saec. 15. A. — Brev. ms. Ducumburgense 67. saec. 15. B. — Nach Str. 4 „Divisio".

264. De sancto Gregorio.

1. Laudibus dignis resonemus omnes
Corde devoto veneranda sacra
Tam refulgentis meritis beati
Festa patroni.

2. Qui satus Romae patre Gordiano,
Silvia matre genitus pudica,
Traxit et famam genere ex avito
Nobilitatis.

3. Artibus puris teneris sub annis
Impiger sensus aluit tenellos
Atque gustavit studio frequenti
Dogmata Christi.
4. Struxit ad Christi venerationem
Claustra sex fratrum Siculis in arvis,
Septimum sumptu proprio latina
Struxit in urbe.
5. Post cleri ritus statuit precesque,
Cuncta restaurans monumenta sedis,
Ordines cleri revocansque sacros
Papa creatus.
6. Nunc tuis praesens age sis, Gregori,
Corde sincero flagitamus omnes,
Quatenus sacris sociemur astris
Arce polorum.
7. Sit Deo nostro decus et potestas,
Sit salus perpes, sit honor perennis,
Qui poli summa residet in arce
Trinus et unus.

Hymnar. ms. Hermetisvillan. anni 1553. Cod. Griesens. 23.

265. De sancta Gertrude.

Ad Vesperas.

1. Jesu, flos matris virginis,
Votis faveto supplicis
Hymnizantis tibi gregis
Gertrudis festa praesulis.
2. Tempsit quae tui gratia
Cosmi ridentis basia,
Malens coeli theoricam
Vitam sequi quam perditam.
3. Hanc matrem sensit pupillus,
Inops, egens et languidus,
Pedem claudis, lumen caecis
Vitam praebentem mortuis.
4. Tuis, precamur, meritis
Nos solve nexu criminis,
Ut cum judex advenerit,
Agni jungamur dexteris.
5. Nunc et te rogat pupillus,
Gertrudis virgo, grex tuus
Suffragia, quo precibus
Votisque preces fundimus.
6. Trinae monadi gloria
Sit perpes, pangant omnia
Simploque semper triplici,
Laus, decus, virtus parili.

Cod. Palat. Vindob. 4715 anni 1427.

266. De sancta Hedwige.

In Vesp. et Laudibus.

1. Congaudeat ecclesia
Hedwigi claris moribus,
Quam coronavit gloria
Christus in coeli sedibus.
2. In exemplum est posita
Nobilibus haec nobilis,
Nam univit seposita
Facta dives et humilis.

3. Haec temperatis moribus
Nec non placidis exstitit,
Valde larga pauperibus
Voluptatibus restitit.

4. Utens perpaucis poculis,
Fastus corporis mitigat
Et sursum cordis oculis
Tensis docet, quem diligat.

5. Vita, mores, miracula
Excellensque devotio
Pro Christi clamant famula,
Quod sit cum Dei filio.

6. Praesta, Deus, petentibus
Per Hedwigis suffragia,
Ut in eorum mentibus
Tua non desit gratia.

Brev. ms. Altovadense L II saec. 14. A. — Brev. ms. Palat. Vindob. saec. 14. B. — 4, 4 diligit A. — 5, 3 Christi clamant quod famula A. — 5, 4 Sibi cum Dei filio A.

267. De sancta Hedwige.

1. Exsultet jam angelica
Festiva turba gaudio,
Laetetur aula coelica
Hedwigis natalitio.

2. Hesther nova fastigio
Sed fastus prorsus nescia,
Humilitatis studio
Pervenit ad coelestia.

3. Judith fulgens jejunio,
Dorsum cruentans verbere,
Hostem prostravit gladio,
Carnem non sinens serpere

4. Marthae gerens officia
Pietatis visceribus,
Anhelans ad coelestia
Sparsit quaeque pauperibus.

5. Summi largitor praemii,
Hedwigis natalitio
Fac nos ejus consortii
Aeterno frui gaudio.

Antiph. ms. Praedicatt. Cracoviens. s. sign. saec. $^{15}/_{16}$. — Mel.: Aeterni patris unice.

268. De sancta Hedwige.

Ad Vesperas.

1. Gemma fulget ecclesiae,
Hedwigis, ductrix Slesiae
In lucem data gratiae
Gaudiumque Poloniae.

2. Fulget vita mirabilis,
Plena bonis operibus,
Multimodis in populis
Meritorum virtutibus.

3. Sub annis pueritiae
Dei timore subdita,
Cor gerit innocentiae
Devotioni dedita.

4. Sacris imbuta literis
Aetate licet tenera
Thesauro sui pectoris
Nova condit et vetera.

5. Instat orationibus,
Psalmos non cessat promere,
Pro malis imminentibus
Die noctuque gemere.

6. Cujus praeclara merita
Nobis implorent veniam,
Ut dimittantur debita
Per Jesu Christi gratiam.

7. Nos supplices exaudias
Pacemque nobis conferas,
Omnes fideles protegas,
Te deprecamur, trinitas.

Hymn. ms. (c. commento) saec. 15. Cod. bibl. Jagellonicae 2012. A. — Brev. ms. sec. notulam et ritum dominorum theutonicorum imp. s. l. 1500. B.
1, 3 u. 4 Ducissam sanctam colite | Vos gentes nunc Poloniae A. — 2, 1 Fulsit ista miraculis A. — Str. 4 u. 5 verstellt A. — 4, 4 Laetanter scandit aethera A. — Str. 7 fehlt B.

269. De sancta Hedwige.

1. Gemma lucet ecclesiae
Novo fulgore rutilans,
Hedwigis mater Slesiae
Nos meritis laetificans.

2. Ex nobili plantario
Prodit cedrus de Libano,
Perenni virens folio
Fit cypressus ex platano.

3. Haec est oliva pullulans
Rivosque fundens olei,
Robur mentis illuminans
Cognitione fidei.

4. Pietatis dulcedine,
Viriditate frondium,
Carismatum pinguedine
Morbos curans debilium.

5. Sic de palmis victoriae
Praedulces fructus capiens,
Triumphum tenet gloriae
Aeterna dona possidens.

Brev. S. Annae Pragae saec. 16. Cod. Pragens. XII D 3.

270. De sancta Hedwige.

Ad Laudes.

1. Hedwigis piis actibus
Non cessabat insistere,
Pro malis imminentibus
Die noctuque quaerere.

2. Sacris imbuta litteris
Divina mente sedula
Novae legis ac veteris
Scrutabatur oracula.

3. Plena Dei scientia
Et prophetiae spiritu
Multa vidit praesagia
De defunctorum exitu.

4. Florens vita, miraculis,
Imperabat daemonibus,
Optatam in periculis
Opem ferens poscentibus.

5. Psallebat flexis genibus
Aut humi dato corpore,
Fixis in coelum vultibus
Orabat omni tempore.

6. Cujus praeclara merita
Nobis implorent veniam,
Ut dimittantur debita
Per Jesu Christi gratiam.

7. Hujus nobis per merita
Christus condonans debita,
Det in praesenti gratiam
Et in futuro gloriam.

Brev. ms. S. Annae Pragens. saec. 16. Cod. Pragens. XII D 3. A. — Antiph. ms. Praedicatt. Cracoviens. s. sign. saec. $^{15}/_{16}$. B. — Brev. sec. notulam et ritum dominorum Theutonicorum imp. 1500. C.

3, 4 Defunctorum exitu A; Defunctorum in exitu B. — 6, 1—4 in mit abweichender Reimstellung A:

Hujus nobis per merita
Christus condonans debita
Det in praesenti gratiam
Et in futuro gloriam.

271. De sancta Hedwige.

1. Laudemus votis intimis
Hedwigem, venam copiae,
Profusam elemosynis
Egenorum inopiae.

2. Mandatum Dei provide
Quae dum implere studuit,
Pro potu aquae frigidae
Justi mercedem tenuit.

3. Manus levans esuriem
Panem petenti tribuit,
Algoris pellens rabiem
Veste nudum operuit.

4. Infirmos, clausos carcere
Visitavit sollicite,
Absolvit prece, munere
Saepe truncandos capite.

5. Peregrinos excipiens
Curavit lotis pedibus,
Jus sepulturae faciens
Defunctorum corporibus.

6. Hujus nobis per merita
Christus condonans debita
Det in praesenti gratiam
Et in futuro gloriam.

Brev. St. Annae Pragens. saec. 16. Cod. Pragens. XII D 3. A. — Brev. sec. notulam et ritum dominorum Theutonicorum imp. s. l. 1500. B.

1, 3 Perfusam AB. — 2, 1 Quae legem Dei B. — 2, 2 Clam adimplere B. — 3, 1 Famis levans B. — Str. 4 u. 5 verstellt B. — 4, 4 truncatos A.

272. De sancta Hedwige.

Ad Laudes.

1. Laudis tantae praeconia
Sonent in cunctis auribus
Et haec sacra solemnia
Festiva fiant omnibus.

2. Sic enim honorabitur,
Quem honorari vult Deus,
Nec in ea frustrabitur
Orans pro crimine reus.

3. Hinc ergo psalmi resonent
Cum dulcissonis laudibus,
Quibus affectus consonent
Sacris pleni dulcoribus.

4. Tuque, beata femina,
Voces audi precantium
Et ad sanctorum agmina
Vota juva credentium.

5. Praesta, Deus, petentibus
Per Hedwigis suffragia,
Ut in eorum mentibus
Tua non desit gratia.

Brev. ms. Altovadense LII saec. 14. A. — Antiph. ms. Mus. Francisc. Brunen. 433 saec. 14. B. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1868 saec. 14. C. — „Ad nocturnum“ BC.

273. De sancta Hedwige.

Ad Nocturnum.

1. Te decet hymnus gloriae,
Deus, in hac sacra die,
Qua Hedwigis eximiae
Recensentur solemnia.

2. Te in ipsius gloria
Nostra laudent praeconia,
Nam ipsam tu glorificas
Per virtutes magnificas.

3. Mirandae patientiae
Fuit et affluentiae,
Plena bonis operibus,
Fulgens placidis moribus.

4. Fulsit et per prodigia
Haec mulier egregia,
Nam in plerisque rutilant,
Qui jam sanati jubilant.

5. Caeci, claudi reparantur,
Nece strati suscitantur,
Adfuit aegrotantibus
Pia pie precantibus.

6. Adsis et nobis, domina,
Pellens nostra discrimina
Et tuis fulti precibus
Jungamur coeli civibus.

7. Praesta, Deus, petentibus
Per Hedwigis suffragia,
Ut in eorum mentibus
Tua non desit gratia.

Brev. ms. Altovadense LII saec. 14. A. — Antiph. ms. Musaei Franciscaei Brunens. 433 saec. 14. B. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1868 saec. 14. C. — Str. 7 fehlt A.

274. De sancta Helena.

1. Factor orbis et omnium
In orbe existentium,
Dirige clemens mentium
Vota tibi psallentium.

2. Cujus misericordia
Salvari volens omnia
Sibi suisque vernulam
Praedestinavit Helenam.

3. Cujus sollicitudine
Passionis dominicae
Lignum tectum inquiritur
Quaesitumque detegitur.

4. Haec circa ministerium
Ceu Martha frequens martyrum,
Ex fundamentis editas
Decoravit ecclesias.

5. Ipsius per te precibus
Justificari poscimus,
Ut post carnis exuvias
Coelum nobis aperias.

6. Trino et individuo
Cunctipotenti Domino
Regnanti sine termino
Sit laus et jubilatio.

Hymn. ms. saec. 15. Cod. bibl. publ. Salisburgens. V 1 J 201 A. — Antiph. ms. Sanctense s. sign. saec. 13. B. — Brev. ms. Capit. Dusseldorpien. saec. 15. Cod. Düsseldorpien. C. 64. — 1, 2 subsistentium C. — 3, 4 quaeritur C. — 3, 4 retegitur A.

275. De sancto Hellario et soc.

1. Exsultet coelum laudibus,
Resultet terra gaudiis,
Dum Hellarium virtutibus
Uti miramur variis.

2. Cujus Levita legitur
Vir Tacianus Hellari,
Qui secum poenas patitur
Fide firmatus hilari.

3. Felix consors catholicus
Hac fide fit felicior;
Quem sanxit apostolicus,
Ut cultu sit celebrior.

4. Accedit large Largius
Simul cum Dionysio,
Tantorum in arce socius
Dei praestante filio.

5. Vos ergo, Christi milites
Et gloriosi meritis,
Efficite nos divites
In regno, quo nunc vivitis.

6. Concedat hoc ingenitus
Una cum unigenito,
Qui sunt in esse penitus
Aequales cum paraclito.

Brev. ms. Aquilegien. saec. 15. Cod. sem. Brixin. s. sign. — 2, 2 Hellari Hs. nach der im Mittelalter vielfach üblichen Aussprache statt Hellarii. Cfri Analecta III, 12 not. — 3, 3 sanctit Hs. — 6, 4 una cum paraclito Hs. wohl aus 6, 2 eingeschlichene Wiederholung.

276. De sancta Hemma.

Ad Vesp. et Mat.

1. Consurgat laeta concio
Spei ditata munere,
Larga referre Domino
Vota piorum carmine.

2. Alliciamus vocibus
Laudisonis altissimum,
Corda movendo potius
Compaginesque corporum.

3. Pro nobis Hemma deprecans
Adsit benigna, petimus,
Ipsum jucundo mitigans
Plausu canendo carius.

4. Auctor bonorum optime,
Te collaudantes visita,
Cordis obscura remove,
Lustrata redde pectora.

5. Hemmae nos fove precibus,
Quam vitae colit ratio,
Cujus in laude canimus
Tibi suavi gaudio.

6. Memento, salus omnium,
Quod singulorum merita
Tu fingis dans initium,
Effectus atque praemia.

7. Revela sensus, instrue
Mentes, adesse propera,
Fac aspiremus intime
Donantem te solatia.

8. Praesta pater cum filio,
Deus unus in gloria
Regnansque cum paraclito
In sempiterna saecula.

Cod. ms. Gurcens. sine Nr. saec. 14. Fürstbischöfl. Archiv unter den Kanonisationsakten.

277. De sancta Hemma.

Ad Laudes.

1. Omnis decora pectore
Femella grata Domino,
Ore fraglans aromate
Fructuque nitens candido.

2. Non conjunx neque vidua
Fit expers agni thalami,
Pridemque sibi commoda
Clari ministrat oppidi.

3. Nunc quondam sponsi quaerulae
Gaudent annexae socio
Thorique dona capere
Perennis vitae praemio.

4. Rosarum cultae floribus,
Claris ornatae laureis,
Sacris ditatae moribus,
Locis cubando fulgidis.

5. Gliscunt tinnire jubilo
Jucunda laudum cantica,
Clangore sub organico
Semper novando gaudia.

6. Matris honoris sociae,
Quam prolis visu decorant,
Matres sponsaeque filiae
Regis quo regna possident.

7. Sanctorum tu rex intimo
Dignus amore cordium,
Amplecti desiderio,
Dulcis amor fidelium.

8. Sit tibi patri gloria
Prolique cum paraclito
Nunc et per cuncta saecula
Soli Deoque Domino.

Cod. Gurcens. s. sign. saec. 14. (Fürstbischöfl. Archiv Klagenfurt.)

278. De sancto Hermagora.

1. Aeterne Deus, solio
Coelorum sedens rutilo,
Nunc Hermagorae precibus
Absolve nos sceleribus.

2. Fortunatique comodis
Nos omnes reple monitis,
Qui Hermagora praevio
Succurrat lapso populo.

3. Quos junxit tui caritas
Merito colit civitas,
Haec hisdemque pastoribus
Erepta est daemonibus.

4. Proinde festa gaudii
Omnes vicini populi
Undique proni cursitant
Laetaque mente jubilant.

5. Nunc Deo, pastor inclite,
Nosmet commenda sedule,
Quem praescivisti inclytum,
Ut diluas flagitium.

6. Pro cujus nutu feminam
Salvasti Alexandriam,
Eo juvante populum
Ad coeli perduc solium.

7. Hujus amore capite
Truncatus es ut hodie,
Sublimes Aquilegiam
Urbem fovendo Austriam.

8. Praestet pater ingenitus,
Hoc ejus unigenitus,
Sanctus quoque paraclitus
Nunc martyrum pro laudibus.

Brev. ms. Aquilegiens. saec. 15. Cod. semin. Brixinens. A. — Cod. ms. Oenipontans. 783. saec. 15. B.
2, 4 Succurre A. — 5, 3 Quem concinisti B. — 7, 1 Cujus B. — 7, 3 Sublimet B.

279. De sancto Hieronymo.

In 1. Vesperis.

1. Hymnum novum salvatori
Chorus noster promat laetus,
Homini qui peccatori
Crimen prorsus tersit vetus.

2. Vivere cum in errore
Cerneret quem suae laudis,
Huic solemni de doctore
Inscio providit fraudis.

3. Hic errores multos spexit
Christi fidem tenebrantes,
Roboratus quos detexit,
Canes exstirpans latrantes.

4. Fidei tu magne doctor,
O Jeronyme beate,
Mire scripturae translator,
Plebis pater sceleratae.

5. Presbyter o cardinalis
Humilis ac eremita,
Alter Paule obstans malis,
Sedule Bethlehemita.

6. Hostis trux haereticorum
Miram nudans falsitatem,
Runco falsorum errorum
Puram monstrans veritatem.

7. Sis pro nobis intercessor
Celebrantibus haec festa,
Pie clemens o confessor
Pellens hostium molesta.

8. Summum apud genitorem,
Natum sacrum atque flamen,
Sui regni largitorem,
Trinum unum Deum. Amen.

Brev. ms. Palat. Vindob. 13847 saec. 15. A. — Cod. Graecen. 970 saec. 15. B. — 3, 3 quos dilexit A. — 4, 1 Fidei cum A. — 6, 1 crux haereticorum B: — 6, 2 Mitam nudans A. — 6, 3 Ratio falsorum A. — 7, 3 o fehlt A.

280. De sancto Hieronymo.

Ad Vesperas.

1. Laude laudet laxa magnum
Christi plebs Jeronymum,
Doctrinarum fluit stagnum
Rigans mentis hominum,
Patet iter nunc ad agnum,
Pium Jesum Dominum.

2. Lucis lumen lucet clarum,
Quod gignit Sclavonia,
Vasta mundi gratiarum
Luce lustrat spatia,
Cedit imber tenebrarum,
Rutilat ecclesia.

3. Patrem patri parens Deo
Linquens Romam petiit,
Tanta didicit, quod eo
Nullus major exstitit,
Graeco verbo vel Hebraeo
Puer artes habuit.

4. Sumit summus summos status
Cardinalis apicis,
Ludo fugit deturpatus
Muliebris tegminis,
In deserto duros actus
Fert amore numinis.

5. Rudes roret ros ut mentes,
Construit coenobium,
Libros scripsit et discentes
Docet Dei studium,
Tunc errores vim perdentes
Petunt praecipitium.

6. Mortis morsu mortem perdens
Coeli scandit atria,
Sibi currit Christus praesens
Cum coelesti curia,
Quod Cyrillus visu cernens
Acta pandit gaudia.

7. Regi regum reddat laudes
Concio fidelium,
Quem Jeronimi praegrandes
Preces dent propitium,
Donet coeli donet dapes
Ipse deus omnium.

Brev. ms. Altovadense XXV saec. 15. A. — Brev. ms. Altovadense CXLII saec. 15. B. — Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VII C 3. C. — Brev. ms. Pragense VI F 12. saec. 14 add. 15. D. — Vgl. Morel 436.
1, 2 plebis A. — 3, 4 exiit C. — 6, 5 vim cernentes A. — 7, 5 coeli donet fehlt A. — 7, 6 Ipsi decus omnium A. — „Canitur sub nota: Urbs beata.“ C.

281. De sancto Hieronymo.

Ad Laudes.

1. Splendent coeli sedilia
Ornata celso sidere,
Jeronymi magnalia
Extollantur in aethera.

2. Clarum sidus illuminans
Universam ecclesiam,
Vitam mortalem terminans
Ad coeli transit curiam.

3. De supernis irriguo
Montes fecit fructiferos,
In planis stilo congruo
Nodos amovit asperos.

4. Aegrorum dum frequentia
Tumba sancta requiritur,
Sanantur membra saucia,
Salusque multis redditur.

5. In sanctorum splendoribus
Uni Deo sit gloria,
Jeronymi qui precibus
Det nobis coeli gaudia.

Brev. ms. Altovadense XXV saec. 15. A. — Brev. ms. Altovadense CXLII saec. 15. B. — Antiphon. ms. Pragense XII A 9 saec. 15 mit Mel. C. — Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. XII A 9. D.

282. De sancto Hieronymo.

Ad Nocturnum.

1. Coelesti doctus lumine
Jeronymus eximius,
Divini verbi semine
Mundum replet uberius.

2. Ferventi desiderio
Hic vir plenus virtutibus
Jugi vacabat studio
Et lacrymosis precibus.

3. Belli triumpho triplicis
Victor insignis acie,
Conservat decus duplicis
Virginalis munditiae.

4. Hic specimen Sclavoniae,
Is doctor sapientiae,
Hic speculum ecclesiae,
Exemplar sanctimoniae.

5. In sanctorum splendoribus
Uni Deo sit gloria,
Jeronymi qui precibus
Det nobis coeli gaudia.

Brev. ms. Altovadense XXV saec. 15. A. — Brev. ms. Altovadense CXLII. saec. 15. B. — Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VII C. 3. C.

283. De sancto Jacobo.

1. Psallat chorus tripudium,
Illuxit mundo gaudium,
Jesus salvator gentium
Dum coronavit Jacobum.

2. Hic Zebedaei filius,
Frater Johannis inclitus,
Veritatis discipulus,
Christi testis egregius.

3. Qui Petrum unxit oleo,
Jordanem transit baculo,
Bino floret connubio
Devotionis studio.

4. Jesum vocantem sequitur,
In mari pater linquitur,
Praedicator efficitur,
Samaritanis mittitur.

5. Errores gentis corrigit,
Ritus profanos dirimit,
Aras sacrandas erigit,
Ad coelos plebem dirigit.
6. Antipater hunc gladio
Necavit placens populo,
Sanctum annectens azymo
Cruoris testimonio.

7. Patrone tuis precibus
Fac, ut vitam in melius
Nostram reformet [actibus]
Aeterni patris filius.
8. Gloria summo Domino
Sit, ejus unigenito
Cum spiritu paraclito
Nunc et perenni saeculo.

Brev. ms. Pragense VI F. 12 saec. 15.

284. De ss. Joachim et Anna.

1. O beate Joachim
et Anna beata,
Nostrae decantationes
Preces et laudationes
Sint vobis oblata,
Et nostra peccamina
Per vestra precamina
Mox fiant ablata.

2. O beata genitrix
nostri redemptoris,
Tui cari genitores
Fiant tecum precatores
Pro nobis his horis,
Ut cedant, quae noceant,
Et adsint, quae placeant,
Dono salvatoris.

3. Praesta, summe genitor,
nos te venerari
Nunc et semper tuo nato
Atque verbo incarnato
Nos incorporari,
Dante tuo spiramine,
Cum quis in solo numine
Praestas doxa pari.

Brev. ms. Brixinense saec. 15. Cod. sem. Brixinens. s. sign.

285. De sancto Jodoco.

1. Pange cunctorum Domino caterva
Docta mellicum resonare melos,
Festa cum sancti remeant Jodoci
Rite colenda.
2. Qui Deum summum recolens sequendum,
Vilis et pauper, modicus minister
Exstitit, paucis famulis pro Christo
Terrea linquens.
3. Nam pius regnum sibi contributum,
Fratris obtentum, populi rogatum
Sprevit, ut coeli roseum tribunal
Scandere posset.
4. Solium linquens, patriam subinde,
Omnibus votis eremum petivit,
Solus ut soli famulans tonanti
Semper adesset.

5. Cujus ut nobis veniam precatu,
Christe, concedas, humiles rogamus,
Quo tibi pium resonemus hymnum
Corde parato.

6. Sit patri summo pariterque nato
Flamini nec non decus et potestas,
Qui regit semper moderatur atque
Saecula cuncta.

Psalt. ms. c. hymn. Claustroneobgense 968 saec. $^{14}/_{15}$. — 2, 3 famulis Christi Hs. — 3, 1 piis Hs. — 3, 2 rogatu Hs. — 4, 1 Solum Hs.

286. De sancto Jodoco.

1. Sancta mater ecclesia
Laetetur cum facesia,
Recolendo solemnia
Tanti patris perennia.

2. Coeli obumbratus jubare,
Coeli cibatus nectare,
Gaudet in exsiliis,
Tristatur in deliciis.

3. Regnum mundi profanum
Sprevit, vidit Dei manum,
Arae Dei ut adstaret
Et divina celebraret.

4. Sanctorum quaerens limina,
Labore spargit semina,
Quae laetanter recipiat,
Cum tempus messis veniat.

5. Hujus immensa gratia
Per multa terrae spatia
Ab infirmis visitatur,
Quibus statim salus datur.

6. Adjutor necessitatis
Et collator honestatis,
Visus, vocis et auditus
Reformator non invitus.

7. Pater Judoce, patrone,
Fruens Dei visione,
Tuis piis supplicibus
Christum placare precibus.

8. Defende tuos famulos
In laude tua sedulos,
Aegros sana, salva sanos,
Leva pressos, rege vanos.

9. Sit trinitati gloria
Confessoris memoria,
Laus, honor, jubilatio
Et gratiarum actio.

Brev. ms. Chimense saec. 15. Clm. Monacens. 5306. A. — Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 19636 saec. 15. B. — 3, 1 Egenum mundum ut A. — 5, 1 Cum immensa A. — 7, 2 Favens Dei A.

287. De ss. Ingenuino et Albino.

1. Salutis reddunt gaudia
Sacra nobis solemnia,
Quae replicans praeterita
Anni revolvit orbita.

2. Praecurrentes in stadio
Praesules dignos bravio
Expleto cursu hodie
Coronavit rex gloriae.

3. Gaudeat coeli curia
Istis aucta sodalibus,
Laetetur et ecclesia
Sub his militans patribus.

4. Qui ex vasis spurcitiae
Vasa nos pudicitiae
Et ex servis nequitiae
Filios forment gratiae.

5. Peccati pressos cumulo
De hoc mundi ergastulo
Ad patriam nos exsules
Transferte, sancti praesules.

6. Vestro dentur precamine
Nobis virtutes animae,
In ultimo examine
Vita coeli cum agmine.

7. Doxa patri, laus filio,
Honor pneumati hagio,
Et tu parentis sophia,
Sother, salva nos, Messia.

Brev. ms. Brixinense saec. 15. Cod. sem. Brixin. s. sign. A. — Cod. Oenipontan. 783 saec. 15. B. — Brev. Brixinense imp. Augustae 1487. C. — 5, 1 annulo B; tumulo A.

288. In nativitate s. Johannis B.

1. Deus salus credentium,
Quem nulla vox mortalium
Laudare digne sufficit,
Nostris fave concentibus.

2. In hac die praecipue,
Qua natus esse creditur
Tuus Johannes praevius
Ac praeco sacratissimus.

3. Quem dum teneret obsitum
Maternus adhuc uterus,
Motu sui corpusculi
Te nuntiavit affore.

4. Hic namque dignus exstitit
Sacro Dei praeconio,
Natos quod inter conjugum
Non esset illo celsior.

5. O quanta mundo gaudia
Praecursor iste detulit,
Cum dixit: orbis crimina
Agnus jam venit tollere.

6. In cujus ortu gaudiis
Mundus repletur maximis,
Hoc nos ab omni crimine
Deus praecante liberet.

7. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. ms. S. Georgii saec. 14. Cod. Pragens. VI F 12. A. — Brev. ms. Pragense XII G 11 a saec. 14. B. — Brev. ms. Pragense XIII C 1 b saec. 14. C. — Brev. ms. S. Nicolai saec. 15. Clm. Monacens. 1614. D.

„In conceptione beatissimi Johannis baptistae.“ D. — 2, 2 Sicut conceptus creditur D. — 3, 1 Qui dum haberet D. — Str. 4 u. 5 verstellt D. — 4, 3 Natusque D; inter conjuges A; conjugium B. — 5, 3 Cum toti orbis D. — 6, 1 Quibus conceptus gaudiis D. — 6, 3 Haec nos AD.

289. In nativitate s. Johannis B.

1. Salve Johannes, nomine
Prasago Dei gratia,
Felix felici omine
Divina de clementia.

2. Ultra legem nascentium
Ortum praecurris gaudio,
Deum salutas omnium
Clausus in matris gremio.

3. De sterili non sterilis
Prodis proles magnifica,
Prolis pater mirabilis
Effectus vita coelica.

4. In coetum apostolicum
Tui translati filii,
Patrem probant mirificum
Doctorem evangelii.

5. In patrem pater omnium
Te specialem eligit,
Baptistae ministerium
Christus a te dum exigit.

6. Tu gaudes privilegio
Prae cunctis natis hominum,
Sanctorum in collegio
Primatus per officium.

7. Trinitati deificae
Laus, honor, virtus, gloria
Johonnis in mirificae
Sanctitatis memoria.

Cod. Palat. Vindobon. (ol. Campen.) 883 saec. 14/15. — Steht innerhalb einer Folge liturgischer Hymnen.

290. In decollatione s. Johannis B.

1. Sancti baptistae martyris Johannis
Festum colamus, in quo recitamus,
Regem Herodem eum decollasse
Propter puellam.

2. Justus Johannes regem arguebat
Atque dicebat, ei non licere
Secum habere coadulterantem
Fratris uxorem.

3. Mulier prava insidiabatur
Et nitebatur sanctum jugulari,
Sed operari istud non valebat
Propter Herodem.

4. Namque Herodes secum metuebat,
Custodiebat audiens libenter,
Impatienter tandem illum portans
Incarceravit.

5. Sui natalis coenam rex tunc fecit,
Adesse fecit nobiles plerosque,
Saltans puella placuit Herodi
Et invitatis.

6. Jurejurando illi rex promisit,
Se donaturum, quidquid postularet,
Caput Johannis ista postulavit
Monitis matris.

7. Rex contristatus propter jusjurandum
Atque puellam nolens contristare,
Caput Johannis misit amputari
Et dari sibi.

8. Corpus a suis fuit asportatum
Atque locatum fuit in sepulchro,
Precibus cujus hymnum hunc canentes
Nos adjuvemur.

9. Laudibus cives celebrant superni
Te Deus simplex pariterque trine,
Supplices et nos veniam precamur,
Parce peccatis.

Antiph. ms. S. Johannis Pistoriens. saec. 15. Cod. bill. Rossianae s. sign. — Mel.: Quod chorus vatum.

291. De sancto Johanne Ev.

1. Jesu, sapor amantium
Et merces ineffabilis,
In Johannis praeconium
Nobis esto placabilis.

2. Cui commisisti virginem
Matrem in cruce moriens,
Illum tibi consimilem
Fratrem et natum faciens.

3. Jucundemur uberius
Ob ejus reverentiam,
Qui frater est et filius
Per virginis custodiam.

4. Melos clangat et resonet
In Johannis memoria,
Quem precemur, ut praeparet
Nobis locum in patria.

Cod. Palat. Vindob. (ol. Campen.) 883 saec. $^{14}/_{15}$. Steht innerhalb einer Reihe liturgischer Hymnen.

292. De sancto Johanne Ev.

Ad Laudes.

1. Joanni laudes canimus
Et virtutum insignia,
Dum patrata recolimus
Ejus prece prodigia.

2. Bibens veneni poculum
Mortem ex hoc non pertulit,
Geminatur miraculum,
Vitam exstinctis contulit.

3. Drusianam discipulam
Dum a morte resuscitat,
Flentem plebem pauperculam
In Christi laudes excitat.

4. Matri moerenti filium
Defunctum vivum reddidit,
Vivens pandit mysterium
Incredulus sic credidit.

5. Somnum mortis hic capiens
Nullum dolorem sentiit,
Vitam praesentem finiens
Dierum plenus obiit.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Plagense saec. 16. Mel.: Salvete flores martyrum.

293. De sancto Johanne Ev.

Ad Vesperas.

1. Johannes, grandis aquila,
Coeli perlustrans cardinem,
Verbum ens ante saecula
Deum scribit et hominem.

2. Carnis nitens munditia
Diligitur prae ceteris,
Mentis intelligentia
Pandit arcana posteris.

3. Medullam coeli rapuit
Aquila grandis roboris,
In coena dum recubuit
De fonte potans pectoris.

4. Stans juxta crucem domini
Finem vidit discipulus,
Fidem facturus homini,
Testis fidelis sedulus.

5. Missus in fervens dolium
Pugil illaesus exiit,
Virgo vincens incendium
Trinam coronam meruit.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Plagense saec. 16. — Mel.: Salvete flores martyrum.

294. In festo s. Johannis ante portam.

In 1. Vesperis.

1. Coelestis roris gratia
Devotas mentes compluat,
Quas ad hoc festum gloria
Sancti Johannis aggregat.

2. Dudum qui ferens verbera
Cum turba apostolica,
A concilii conspectu
Transiit gaudens pro Jesu.

3. Constanter Christum praedicans,
Flagellis caesus hodie
Ludibriaque perferens
Poenae non cessit igneae.

4. Statum scripsit ecclesiae
Addictus post exsilio,
Sed revelat hunc crebrius
Divina sanctum visio.

5. Donec veniret, Dominus
Istum manere censuit,
Qui mundi malis obrutus
Poenas mortis non pertulit.

6. Imploret hunc humilius
Fidelium nunc populus
Orantem pro sanctissimo
Collegarum collegio.

7. Sub cruce datus filius
Mariae et vicarius
Commendet nos altissimo
Trino et uni Domino.

Brev. ms. Lincense Γ o 24 anni 1525. — 4, 2 Addictus est Hs.

295. In festo s. Johannis ante portam.

In 1. Vesperis.

1. Concentu jucundo
Deum collaudemus,
Opere fecundo
Voci concordemus,
Corde consonemus.

2. Ovis mox pastoris
Vocem ut audivit,
Ruptis mundi loris
Haec pede contrivit.
Et post Christum ivit.

3. Navi, reti, patre
Relictis in mari,
Didicit cum fratre
Arte salutari
Homines piscari.

4. Respuit uxorem
Johannes amplecti,
Currit post odorem
Dilecti dilecti,
Prae cunctis electi.

5. Avis alte volans
Secreta rimatur,
In cruce consolans
Custos matri datur,
Filius vocatur.

6. Dolii ferventis
Oleo intrusus
Gaudet ut unguentis
Balneans perfusus,
Tortor est confusus.

7. Valde honorandus
Est Christi dilectus,
Angelis mirandus
Cubat supra pectus,
O quam felix lectus!

8. Sempiternum solem
Aquila respexit,
Verbum Dei prolem
Scriptitans detexit,
Mundum mundus exit.

9. Gloria parenti,
Honor ejus nato,
Laus sit procedenti
Pneumati beato
Sine fine dato.

Brev. ms. Cellae Principum saec. 14 Clm. Monacens. 7213. — 8, 3 verbum Dei solem Hs.

296. In festo sancti Johannis ante portam.

Ad Matutinum.

1. Amplitudinem in sancto Joanne
Dilectionis tuae relucentem
Da nobis digne depromere, regum
Rex pie, Christe.

2. Eminentius nam dilectione
Ceteris singulari inflammasti,
Quem a deliciis nuptialibus
Pie vocasti.

3. Sanguine Christus hunc sibi conjunxit,
Sed suam per adoptionem factus
Est frater ejusdem atque filius
Virginis matris.

4. Apostolatus culmine refulgens
Divinitatis arcana eructat,
Qui reti piscando antea vili
Victum quaerebat.

5. Procellis mundi nunquam derelictum
E coelo Christus dulciter vocavit,
Atque inde egredientem coeli
Lux circumfulsit

6. Pro nobis ergo nunc interveniat,
Qui ampliori caritatis Christi
Praerogativis caeteris discipu-
lis eminebat.

7. Patri potenti, proli sapienti,
Flamini sancto, amborum splendori,
Regnanti super aethera decante-
mus Alleluja.

Brev. ms. Lincense Γ o 24 anni 1525.

297. In festo s. Johannis ante portam.

Ad Laudes.

1. Reduxit anni orbita
Hujus diei gaudia,
Johannes cum apostolus,
Athleta invictissimus,

2. Subjectus poenis olei
Ferventis et exsilii,
Christum qui post personuit
Multisque miris claruit.

3. Vocatione Domini
Fossa migravit tumuli,
Venit lux tanta coelitus,
Quam nullus tulit oculus.

4. Corporisque virginei,
A vae mortis extranei,
Sancti Johannis coelitus
Glebam abscondit Dominus.

5. Olim emissum desuper
Scaturit manna tumulo,
Per quod nimirum castitas
Ornatur laudis titulo.

6. Hunc attolamus pariter
Omnes sonoris laudibus,
Coelorum multipliciter
Quem adornavit Dominus.

7. Genitor atque filius
Et spiritus paraclitus
Succurrat nobis miseris
Sancti Johannis meritis.

Brev. ms. Lincense Γ o 24 anni 1524.

298. De sancto Johanne Eleemosynario.

1. Laudibus summis decus ad tonantis
Carminis ductu modo personare
Da tuis digne tua facta, eleimon
Sancte Johannes.

2. Natus in Cypri patria parentum
Stirpe praeclara puer es per omnes
Mire laudatus probitate vitae
Urbe Amatunta.

3. Dum tuam castis ageres juventam
Moribus, virgo tibi se Maria
Noctis in visu redimita serto
Monstrat olivae.

4. Quae sit et qualis properans videre,
Te monet sese jubet ac amare,
Ut suis votis faveas aperte
Mente fideli.

5. Annuis matris Domini monentis
Jussibus castis, memorans olivae
Fronde spectata pietatis istic
Signa latere.

6. Protinus miro puer aestuare
Corde coepisti miserantis igne,
Fervida post hac pietate egenis
Viscera solvis.

7. Cum tuae toto patuisset orbe
Fama virtutis radiosa, sanctus
Urbe Alexandri patriarcha cuncta
Laude gubernas.

8. Quasvis et cleri et populi cohortes
Legibus rectis moderaris omnes,
Te facis justo reticere iniquas
Judice lites.

9. Hinc simul pauper, miser ac egenus,
Naufragans dona et peregrinus omnes
Dante te laeti referunt opima
Aeris et auri.

10. Prodigus quamvis gremio sinuque
Aes recondebas, inopum nec unquam est,
Plus tibi semper tribuente Christo,
Arca minuta.

11. Jure te laudant calami loquaces,
Pauperum patrem solite beatum
Concinunt cuncti, qui hodie corruscas
Laude perenni.

12. Gloriam summo referant parenti,
Flamini ac nato pueri senesque,
Gratias reddat paritate laudis
Omnis et aetas.

Brev. ms. Capit. Cracoviens. 23. anni 1443.

299. De sancto Josepho.

Ad Vesperas.

1. Christe, lux siderum, splendor sanctorum,
Lumen de lumine, verbum de Deo,
Patre progrediens, mundo refulgens.

2. Agnus, qui pro tuis per te salvandis
Natus de virgine, rex, Dei agne,
Vincula tu mortis moriens solvis.

3. Virgineus totus virginis natus,
Virgini es sponsus, virginum custos,
Matri dans celebrem Joseph custodem.
4. Nos ejus precibus perennes fletus
Dones evadere, rex pie Christe,
Cujus das hodie festis ovare.
5. Nutritor Domini tu Jesu Christi,
Joseph, egregiae sponsus Mariae,
Sed testis virginis et piae matris.
6. Gaudia tu matris unici patris
Corde simul gestans, pro nobis orans
Sis matrem virginem ejusque prolem.
7. Laus Deo sit patri, laus patris proli,
Laus sancto flamini patris ac nati,
Laus trino et uni perenni. Amen.

Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixin. s. sign.

300. De sancto Josepho.

Ad Vesperas.

1. Joseph stirpis Davidicae,
Sponse almae theoticae,
Adesto nostris precibus,
Quas tibi pie fundimus.
2. O gloriose bajule,
Monarche coeli curiae,
Ut digne demus cantica,
Nostra disrumpe vincula.
3. O custos matris Domini,
Devotos tuo nomini,
Joseph alme, per aspera
Salva semper et prospera.
4. Adesse tuis famulis
Dignare, dux amabilis,
Sentiant nostra pectora
Tua semper juvamina.
5. O faber beatissime,
Succurre benignissime
Nosque supplices respice,
Vota servorum suscipe.
6. Praesta, pater ingenite,
Jesu cum sancto flamine,
Ut Joseph almi precibus
Jungamur in coelestibus.

Brev. ms. Lincense Γ o 24 saec. 15. A. — Brev. Roman. imp. Venetiis 1513. B. — 2, 1 Gloriose bajule. B. — 2, 4 disrumpe crimina. B. — „In tono: Jesu nostra redemptio“ B; daher der fehlerhafte Anfang bei Daniel I, 280:
Jesu nostra redemptio
Joseph stirpis Davidicae
Adesto nostris precibus etc.

301. De sancta Juliana.

1. Laetitiam nobis tribuit lux ecce serena,
Qua virgo sapiens coelum petiit Juliana.
2. Haec etenim sexu fragilis sed mente virilis
Poenis multimodis victis Sathanam superavit.
3. Excoquitur flamma plumboque nitens velut aurum,
Hinc ictu gladii migrans adiit paradisum.

4. Obtineas ergo veniam nobis, Juliana,
Ut caro dum moritur, sanctis animae socientur.
5. Laus et honor virtusque Deo trino sit et uni,
Qui regnum stabile semper retinet sine fine.

Hymn. ms. Hermetisvillan. anni 1553 Cod. Griesens. 23.

302. De sancta Justina.

Ad Nocturnum.

1. Justina beatissima,
Aeterni regis famula
Et cultrix prudentissima
Non segnis neque fatua.

2. Fluenta evangelii,
Quae pia aure audiit,
Sermone nec non opere
Libens complere studuit.

3. Christum aperte profitens,
Summi tonantis filium,
Mundi factorem et natum
De virgine sanctissima;

4. E contra mundi idola
Fabrorum manu peracta,
Metalla stolidissima,
Daemonibus simillima.

5. Quapropter gens incredula
Fremebant in juvenculam,
Verberibus et gladiis
Hanc perfodebant acriter.

6. Sed virgo prudentissima,
In sexu quamvis fragili,
Constanter et viriliter
Vincebat omnes fortiter.

7. Mortale corpus tradidit
Pro Christo ad supplicium
Et immortalem spiritum
Commendat ad altissimum.

8. Quem trinum et unum Deum
Omnes fatemur pariter
Regnantem super aethera
Per saeculorum saecula.

Diurn. ms. Neoclaustrense XII F 23 saec. 15. A. — Brev. ms. Admontense 746 a. anni 1439 B. — Brev. ms. S. Spiritus et Galli (ap. Paviam) saec. 15. Clm. Monacens. 7217. C. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1896 saec. 15. D.
5, 3 audivit B; adiit D. — 3, 1 Ipsum B; Christi D. — 4, 1 mundi fabula B; Contra mundi D. — 7, 4 commendabat B.

303. De sancta Justina.

Ad Laudes.

1. Justina, quae Christi martyr,
Constans fideli pectore,
Oblita saevi vulneris
Mortem subit, ut viveret.

2. Mucronis iram profugit,
Auget, quod ibat tollere
Hostis, furorem perdidit,
Dum vita crevit funere.

3. Confessa lumen gentium,
Fundens cruorem pro Deo,
Qui nos ut sic redimeret,
Fudit sacratum sanguinem.

4. Ne mens timeret anxia,
Sexum fides armaverat,
Perducta ad aras idoli
Est facta Christi victima.

5. Miles licet perculerit,
Tamen coronam rex dedit,
Membris apertis vulnere
Coelum patescit martyri.

6. Percussor est ad inferos,
Percussa vadit ad polos,
Christo fideles qui ferit,
Se mergit, illos erigit.

7. Precamur, ut roges patrem
Natumque, sanctum spiritum,
Dignetur ut placabilis,
Quos condidit, defendere.

8. Personae enim, quae micant,
Sed solus est altissimus,
Sic unus in tribus Deus
Et tres in uno credimus.

Diurn. ms. Neoclaustrense XII F 23 saec. 15. A. — Brev. ms. Admontense 746 a. anni 1439 B. — Brev. ms. S. Spiritus et Galli saec. 15. Clm. Monacens. 7217. C. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1896 saec. 15. D.

2, 2 quod dabat tollere B. — 2, 4 Dum viva B. — 5, 1 licite perculit D; protulit B; perculimit A. — 6, 1 Praecursor D.

304. De sancta Justina.

Ad Vesperas.

1. Phoebus astris cum omnibus,
Phebe cunctis sideribus,
Aether tellusque laudibus,
Sonetque plebs carminibus.

2. Justina, virgo Domini,
Prosapia praenobili
Illustris cosmi ac poli
Martyrque theu filii.

3. Provecta in sublimia
Per bina natalitia,
Abjecta hic ad infima
Per bina haec mortalia.

4. Urbs Patavi Venetica
Ortu neceque florida
Maximiano sobrie
Quam suffert a Sub-Caesare.

5. Convexa coeli adiit,
Agmen coelorum petiit,
Tam dogma Christi sustulit,
Quam cruor sui praestitit.

6. Altithrono nos afferat,
Quae hic nos prece vegetat,
Conjungi secum satagat,
Quo perfrui nos agitat.

7. Sit, Christe, rex piissime,
Tibi patrique gloria
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Palat. Vindob. 1896 saec. 15. A. — Diurn. ms. Neoclaustrense Neostadii XII. F 23 saec. 15 B. — Brev. ms. Admontense 746 a. anni 1439. C. — Brev. ms. Cellae Principum saec. 15. Clm. Monacens. 7217. D. — Sämtliche Hss. sec. consuetudinem monachorum congregationis S. Justinae seu unitatis O.S.B.

4, 1 Urbis pictava C. — 5, 2 Agni coelorum A. — 5, 4 perstitit B. — 6, 1 Altithroni A; Altithronum B.

305. De sancta Katharina.

1. Ave decus virgineum
Inter catervas virginum,
Ave lumen sidereum
Lucis non habens terminum.

2. Haec clara fuit genere
Sed clarior virtutibus,
Christi nata caractere
Comes datur martyribus.

3. Sacro vicit eloquio
Plebem virgo rhetoricam,
Dein victo Maxentio
Fidem docet catholicam.

4. Spondentis fugit munera,
Minas spernit Maxentii
Et voluntate libera
Fert agonem martyrii.

5. Dum tenetur in carcere,
Reginam et Porphyrium
Docet ad vitam currere
Vitae promittens bravium.

6. Sternit rotarum machinam,
Prosternuntur artifices,
Stupent ad stantem feminam
Magi, vates, haruspices.

7. Dum ferit collum niveum
Percussoris improbitas,
Stillat liquorem lacteum,
Quo signatur virginitas.

8. Coetus hanc angelicus
In monte sepelit Sina,
Et audiuntur coelitus
Sonorae vocis carmina

9. Olei liquor nobilis
De membris manat virginis,
Quo linitur debilis
Et recedit incolumis.

10. Ergo tuis supplicibus
Fave, virgo, propitia
Christoque tuis precibus
Nos clementer concilia,

11. Patri, nato, paraclito
Sit perpes jubilatio,
Qui sublimavit inclito
Katharinam martyrio.

Brev. ms. Palat. Vindobon. 1717 saec. 14. Mit Mel. = Ad coenam agni providi.

306. De sancta Katharina.

1. Ave beata regina,
Martyr Christi Katharina,
Sumens nostra precamina
Perducas ad coelestia.

2. Regnum mundi quae sprevisti
Et tormenta devicisti,
Pro Christo, quem dilexisti,
Tuum sanguinem fudisti.

3. Multis peccatis gravamur,
Absolve, quibus ligamur,
Ne subito moriamur,
Virgo Christi, te precamur.

4. Decollatam te mons Sina
Sepelivit per agmina
Angelorum canentia:
Christo semper sit gloria.

Brev. ms. Pragense VI E 4 a. saec. 14.

307. De sancta Katharina.

Ad Laudes.

1. Ad festum sanctae Virginis
Katharinae et martyris
Dei laetentur populi
Per omne tempus saeculi.

2. Haec jam virgo Deo digna,
Pia, dulcis et benigna,
Bis sex dies jejunando
Complevit in ergastulo.

3. Cui missus est Michael
Archangelus et signifer,
Ut secura de proelio
Sit Dei adjutorio.

4. Quae pugnantes vituperat
Illos, cum quibus lis erat,
Dicens: Qui in Deo sperat,
Semper vincit et superat.

5. Demum Christus apparuit,
Quem virgo sancta meruit
Videre, quia renuit
Mundum, de quo non doluit.

6. Virgo nata regis Costi,
Miserere semper nostri,
Ne sit dies judicii
Nobis poena supplicii.

7. Illud imple, quod petisti,
Et tu, rex, qui promisisti,
Ut in exitu animae
Sis nobis salus veniae.

8. Salus, honor, imperium
Sit creatori omnium
Cum Nazareno filio
Et spiritu paraclito.

Brev. ms. saec. 14. Cod. bibl. Rossianae. s. sign.

308. De sancta Katharina.

1. Ave Dei sponsa,
Virgo Katharina,
Vitae medicina
Nostrae et tutela.

2. Costi regis nata,
Nostra sume vota,
Martyr Christi pia,
Nobis sis propitia.

3. Regis blandimenta,
Minas et tormenta
Tu vicisti fide
Firma et sermone.

4. Sacri roris unda
Tua manat tumba,
Quo linitus miser,
Sanus fit et aeger.

5. Nostras audi preces,
Cunctas terge faeces,
Ut mundo corpore
Te laudemus ore.

6. Prosit nobis pium
Tis patrocinium
Modo carne vivis
Et post jam defunctis.

7. Sit laus regi summo,
Patri atque nato,
Spiritui sancto
Cuncta per saecula.

Brev. ms. Altovadense XVII anni 1404. A. — Brev. ms. Altovadense XXV saec. 15. B. — Brev. ms. Pragense VI F 12 saec. 15. C. — Brev. ms. Melitens. in Pedepontis Pragae anni 1398 D. — Brev. Pragense imp. Venet. 1517. E. —

3, 1 Blandimenta regis ABCD. — 5, 3 mundo corde A. — 6, 2 Tuum patrocinium ABCD; einer der Fälle, in denen das unverständlich gewordene tis, durch tuum ersetzt, das Versmafs verdorben. — 6, 3 Modo nobis vivis BC; Mundo carne vivis D. — 4, 4. Post hoc jam BC; Et post hoc defunctis D. — Mel. des Hymnus offenbar Ave maris stella.

309. De sancta Katharina.

1. Tu nos, virgo pia,
De terrena via
Transfer ad divina,
Dulcis Katharina.

2. Costi regis nata,
Christo regi data,
Cum quo semper manes,
Nos aegrotos sanes.

3. Omnium errata,
Facta, cogitata,
Per tuos labores
Ut mundentur, ores.

4. Fortis tu fuisti,
Sola dum vicisti
Doctorum cohortes,
Fac nos fide fortes.

5. Clemens aliquando
Fueras rogando
Ante mortem Deum,
Nunc et roges eum.

6. Ille tuo voto
Parebat ex toto,
Cui tu paruisti,
Mortem dum subisti

7. Sit laus Deo patri
Summo Christo decus etc.

Brev. ms Claustroneoburgense 596 saec. 14. A. — Brev. ms. S. Floriani XI 406 saec. 15. B. — Brev. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14638 C. — Str. 1—3 durch Ausschneiden einer Initiale verstümmelt B. — 3, 2 Summo regi AB. — 3, 1 Hominum errata B. — 6, 3 parasti A.

310. De sancta Katharina.

1. O rex benigne Domine,
Virginum palma fulgida,
Audi quas fundunt populi
Preces precantes cernui.

2. Almae virginis rutilat
Festa dies ac celebris
Katharinae, nos precibus
Cujus muniri petimus.

3. Hujus oratu supplices
Precamur atque humiles,
Pacem concede cordium,
Vitare labem criminum.

4. Mentes accendat caritas,
Igne flammescat animos,
Divino semper munere
Sic vigeamus perpetim.

5. Praestet hoc ipsa trinitas
Patris natique pariter,
Sanctus amborum spiritus
Cuncta gubernans saecula.

Brev. ms. S. Georgii Pragens. saec. 14. Cod. Pragens. VI F 12. A. — Brev. ms. Claustroneoburgense 1000 anni 1336 B. — Brev. ms. Graecense 1548 saec. 15. C. — Hymn. ms. Hermetisvillan. anni 1553. Cod Griesens. 23. D. — Brev. ms. Monacense 23181 saec. 14. E. — Als de s. Margaretha BE; De communi virginis D.

311. De sancta Katharina.

Ad Vesperas.

1. Katharina mirabilis
Atque Deo amabilis,
Per omnia laudabilis,
Nobis succurre miseris.

2. Adsis nobis exsulibus
Tuum festum colentibus,
Et carentes virtutibus
Nos subleva sideribus.

3. De tuis sacris ossibus
Manat liquor languentibus
Curans eos doloribus
Tuis orationibus.

4. Post triumphum martyrii
Te portaverunt angeli
In montem sanctum Sinai,
Sic jusserat vox Domini.

5. Quae dum eras in saeculo,
Corde vivebas Domino,
Florens flore virgineo
Regem videns in solio.

6. Unde, virgo sanctissima,
Nos de morte perpetua
Salva prece assidua
Per saeculorum saecula.

7. Hoc Deus det omnipotens
Et filius omnitenens
Cum spiritu paraclito,
Qui regnat in perpetuo.

Brev. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 14. — 4, 3 In monte sancto Hs. — 5, 4 Regis videns Hs. — 6, 1 virgo sacratissima.

312. De sancta Katharina.

Ad Vesperas.

1. Katharina, flos Graeciae,
Regnat cum palma gloriae,
Arcta pugnans militiae,
Dies venit victoriae.

2. Angelicis in manibus
Fertur ad Sina verticem,
Quam assumpsit cum laudibus
Chorus novae Jerusalem.

3. Te cohors Evae flebilis
Implorat patrem luminum,
Esto nobis placabilis,
Jesu, corona virginum

4. Haec Costi regis unica
Saevum vicit Maxentium,
Tua se cinxit tunica,
Christe, redemptor omnium.

5. Ex Sion mitis filia
Tibi, Christe, complacuit,
Cum haec in coeli curia
Novum sidus emicuit.

6. Regnare mundo respuit,
Christo regnare cupiens,
Mox in ipsa refloruit
Verbum supernum prodiens

7. Ictum dirae laesionis
Pro te tulit mitissime
Tuae memor passionis,
Aeterne rex altissime

8. Natum Christum de virgine
Virgo promit mundiciae,
Quod prodiit abs semine
Magnae Deus potentiae.

9. Adjuva, dulcis filia,
Ut mente pura candidi
Transeamus cum gloria
Ad coenam agni providi

10. Unitrino sit gloria
De virginis victoria,
Fer, patris sapientia,
Beata nobis gaudia.

Clm. Monacens. (ol. Sanemmeramens.) 14926 saec. 15. Mel.: In Mariam vitae viam.

313. De sancta Katharina.

1. Christe, redemptor omnium,
Victor, spes atque praemium,
Exaudi vota cordium
Hoc festo te colentium.

2. Haec virgo, proles regia,
Contemnens mundi gaudia
Conscendit ad coelestia,
Quae martyr est egregia.

3. Haec in se Christum induens,
Adorans, amans, intuens
Mentem divinis imbuit,
Terrena cuncta respuit.

4. Doctrinis fulta mysticis
Ac verbis evangelicis
Argumentis rhetoricis
Vim tollit et sophisticis.

5. Nam turba philosophica
Credit, vincit zetorica,
Succumbit dialectica,
Elinguis fit rhetorica.

6. Regiua gustu fidei
Chori consors aetherei
Per consensum Porphyrii
Palmam subit martyrii.

7. Orare virgo sinitur,
Quod petit, adipiscitur,
Nam omni salus redditur,
Cum praesens festum colitur.

8. Cervicem praebet, caeditur,
Lac pro cruore funditur,
Ab angelis deducitur,
In monte Sina conditur.

9. Nunc ergo, judex hagie
Nos virginis egregiae
Festum colentes hodie
Tuae reforma gratiae.

10. Deo patri sit gloria,
Honor, virtus, victoria,
Natoque laus par inclito
Cum spiritu paraclito.

Brev. ms. S. Petri Salisburg. a IV 11 saec. 14. A. — Brev. ms. Altovadense LII saec. 14. B. — Brev. ms. Zwethalense 120 saec. 14. C. — Brev. ms. Sanemmeramense saec. 15. Clm. Monacens. 14638 D. — Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. E.

2, 4 mater est A. — 3, 1 Haec virgo Christum E. — 3, 3 divinis induit BC. — Str. 4 fehlt E. — Str. 5 fehlt A; steht hinter Str. 6 E. — 5, 1 Mox turba E. — 5, 2 zetorica von ζήτωρ = ζητήτωρ (ζητέω). — Str. 7 fehlt E. — Str. 8 fehlt AE. — 10, 3 par fehlt BC. — 10, 1—4: Summo parenti gloria | Natoque laus quam maxima | Cum sancto sit spiramine | Et nunc et omni tempore. E.

314. De sancta Katharina.

1. Sponsae Christi eximiae
Representantur nnptiae
Katharinae, tripudiis
Gaudentibus coelicolis.

2. Instat dies sanctissima
Principalis et annua,
In qua truncata capite
Cum Christo coepit vivere.

3. Hinc laureata residet
In gremiis Jerusalem
Sponsi vultu, quem potius
Adamarat, perfruitur.

4. Hinc perlustrans terrestria
Multa patrat miracula,
Caecis refundens lumina
Et mutis reddens famina.

5. Ex olei liquamine,
Quod sancto fluit corpore,
Aegri tacti prosiliunt
In ejusdem praeconium.

6. Festivitas haec celebris
Est nuptiarum gaudiis,
Quibus agnus cum virgine
Copulatur in requie.

7. Deo patri sit gloria
Cum filio in saecula
Ac spiritu paraclito,
Cum quo regnat sacra virgo.

Diurn. ms. Altovadense I saec. 14. A. — Nocturn. ms. Veteris montis saec. 14. Cod. Dusseldorpien. C 61. B. — Psalt. ms. Veteris montis saec. 13. Cod. Dusseldorpien. C 58. C. — Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519. D. — 1, 3 Margarethae tripudiis D. — 3, 2 germine A. — 4, 4 mutis verba perdita D. — Str. 5 fehlt D. — 6, 1 Haec est illa festivitas et D.

315. De sancta Katharina.

1. Festus sereni luminis
Illuxit dies virginis
Katharinae, quae regias
Intrat ornata nuptias.

2. Haec pulchra, prudens, nobilis,
Sacris imbuta litteris,
Sacra regis mortifera
Exprobrat voce libera.

3. Haec quinquagenos rhetores
Victos reddit indecores,
Sed decorantur taliter
Igne purgati pariter.

4. Virgo flagellis caeditur,
Carcere caesa clauditur,
Fame quoque confligitur,
Pane coelesti pascitur.

5. Rotas frangit et conterit,
Rotis fractis plebs interit,
Regina Christum praedicat,
Torta mamillis evolat.

6. Hinc decollanda ducitur,
Virgo lictori traditur,
Orat, ut sui memores
Salvando, Christe, liberes.

7. Vox de coelis mox sequitur,
Quae sic vota prosequitur:
Pro quibus oras, annuo,
Opem salutis spondeo.

8. Post haec exspectans frameam
Cervicem flectit lacteam,
In signum pudicitiae
Lac effundit pro sanguine.

9. Mox angelorum agmina
Corpus levant in aera
Et in Sinai culmine
Divino locant numine.

10. Deo sit laus et gloria
Katharinae memoria,
Nos post hanc vitam gratiae
Vita coronet gloriae.

Cod. Palat. Vindob. (ol. Campens.) 883 saec. 14/15. A. — Psalt. ms. Veteris montis saec. 13. Cod. Dusseldorpien. C 58 B. — Noct. ms. Veteris montis saec. 14. Cod. Dusseldorpien. C 61. C. — 4, 2 Carcere clausa A. — 4, 3 Clausa fame constringitur BC. — 6, 4 Christus liberet A. — 8, 2 tendit A.

316. De sancta Katharina.

In 2. Vesperis.

1. Gaude, mater ecclesia,
Cujus praedulcis filia
Cum triumphali gloria
Transivit ad coelestia.

2. Regali ex progenie
Clara fuit specie,
Plena sapientiae,
Mirae eloquentiae.

3. Maxentium redarguit,
Quod Deos falsos coluit,
Post haec magistros superat,
Quibus eam concluserat.

4. Diro caesa verbere
Clauditur in carcere,
Cibo carens penitus
Confortatur coelitus.

5. Angelico munimine
Rotam sensit minime,
Sed turba caesa fulmine
Ruit obmisso ordine.

6. Decollata virgine
Lac manat cum sanguine,
Sic ostendisti, Domine,
Signum innocentiae.

7. Angeli adveniunt,
Laudes dignas concinunt,
Ad montem Sina deferunt
Corpus et sepeliunt.

8. Ecce iam per saecula
Sonant haec miracula,
Quod ibi stillat oleum,
Vera salus debilium.

9. Gloria tibi, Domine,
Mirabili in virgine
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Graecense 1462 saec. 15. — 3, 4 Quibus vi concluserat Hs.

317. De sancta Katharina.

1. Cordis ima cum jubilo
Ablato mortis nubilo
Promat in laudem virginis
Praedulce melos carminis.

2. Ab urbe Alexandria
Nam Costi regis filia,
Katharina praenobilis,
Refulsit rosae similis.

3. Terrore non concutitur,
Dum carcere recluditur,
Ab angelis custoditur,
Fame sitique premitur.

4. Excaecatos dum superat
Oratores, mox praeparat
Testes fide praenobiles
Et athletas immobiles.

5. Rotarum sic vertiginem
Collidit et caliginem,
Maxentium saevissimum
Confudit os virgineum.

6. Ignem suffert et vincula
Christi vera discipula,
Docta Dei cum digito
Sic claruit martyrio.

7. Novit illam rex virginum
Expertem mole criminum,
Locans corpus virgineum
Angelorum collegium.

8. Adesto, virgo, sedulo
Servis in hoc exsilio,
Ut tecum in perpetuo
Regnent perenni gaudio.

9. Hoc praestet summus Dominus,
Qui te ditavit coelitus,
Ut sibi fiat cognitus
Clerus et omnis populus.

Brev. ms. Ducumburgense 67 saec. 15. A. — Brev. ms. Ducumburgense 68 saec. 15. B. — 7, 4 collegio B. — 8, 1 sedula B.

318. De sancta Katharina.

1. Ave gemma claritatis,
Ornans templum Domini,
Geminaeque caritatis
Vas auri, Dei nomini
Consecratum, depuratum
Ad instar carbunculi.

2. Totus totam inflammavit
Te sacratam virginem
Sacer ignis et purgavit
Auferens rubiginem,
De argento vas formavit
Rerum dans originem.

3. Ex regali stirpe vita
Nata sorte diceris,
Sacris scriptis erudita
Rhetoribus praeficeris
Quinquagenis disputando,
Sic victrix efficeris.

4. Rotis sacrum corpus datur
Dedicatae martyris,
Flagris trita decollatur
Nec cedit suppliciis,
Gens vesana dissipatur
Poena mortis duplicis.

5. In supremis montis Sina
Manibus angelicis
Sepelitur Katharina
Condigna obsequiis,
Membris sacris medicina
Liquor manat languidis.

6. Nobis ergo tu benigna
Mundo fluctuantibus
Adsis, virgo Deo digna,
Mari naufragantibus,
Da salutem, nam virtutem
Tuam prece poscimus.

7. Ascendentem imploramus
Te ad thronum gratiae
Sempiternum, invocamus,
Ut nos tuae gloriae
Cohaeredes regni simus
Post vallem miseriae.

Clm. Monacens. (ol. Alrispacens.) 2581 saec. 12 add. saec. 14. Auf dem letzten Blatt: „Karitati tuae Christe ad honorem virginis Katharinae cedat iste hymnus; novis modulis hymnizemus sacra festa [c]arminibus sobriis.“

319. De sancto Kiliano.

1. Mare, fons, ostium atque terrarum
Deus, tu omnium caput bonorum,
A te bona fluunt, ad te recurrunt.

2. Longe ab insulis pars bona maris
Ad fontem rediit teque requirit,
Jesu, viventium fontem aquarum.

3. Maris fons est Deus, pars Kilianus,
Quem procul patriis sitit ab oris,
Cervi more suum tendit ad haustum.

4. Scotorum insulae felix alumnus,
Nos prece sedula dignos fac aqua,
Quam quisque biberit, sitim post nescit.

5. Mundos baptismate fraudes iniquae
Semper inficiunt, semper demergunt
Per stagnum criminis in poenam mortis.

6. Sed tuis precibus omnes rogamus
De saeva eripi noxa Charybdis
Tangentes lacrymis portum salutis.

7. Laus tibi, trinitas, laus et potestas,
Te laudant flumina, coeli ac terrae,
A mari ad mare laus sit hac die.

Brev. ms. Lambacense CLXVI saec. 14. A. — Brev. ms. Lambacense CLXIV saec. 15. B. — Brev. ms. S. Floriani XI 472 saec. 15. C. — Brev. cathed. Eystettens. imp. s. l. et a. D. — 3, 1 pars Colomannus C; pars Willibaldus D. — 3, 3 sitit ad haustum B. — 4, 1 Anglorum insulae D. — 5, 1 si ades inique C; fraudes tuique D. — 5, 2 maleque mergunt.

320. De sancto Ladislao.

1. Regis regum civis ave,
Regum gemma Ladislave,
Regni consors gloriae,
Regem regum rex agressus
Sis defensor indefessus
Et atleta patriae.

2. Salve, salus Hungarorum,
Rex cohaeres angelorum,
Vas coelestis gloriae,
Ab aeterno vas electum,
Vas insigne, vas effectum
Vendicans justitiae.

3. Hungarorum gens, congaude
Nova novi regis laude
Pulsans tintinabula,
Felix ave Varadinum,
Cujus augens fama signum
Resonat in saecula.

4. Tibi, Christe, chorus hymnum
Cantat orbis, quod per lignum
Ad te trahis omnia,
Scala factus ascensorum
Et corona confessorum,
Tibi laus et gloria.

Brev. ms. Pragense XIII G 9. saec. 15. A. — Brev. ms. Pestiense saec. 15. Cod. bibl. univers. 74. B. — 1, 3 Novus consors A. — 2, 6 Vendicat in saecula A. — 3, 6 Vendicat justitiae. — 4, 4 Scala scandens ascendentium. A.

321. De sancto Lamberto.

1. Grates sint regi gloriae,
Quem martyrum victoriae
Laudant effuso sanguine
Legitimo certamine.

2. De quorum hic collegio
Honore nitet regio,
Lambertus, lampas lucida
Laude resplendet fulgida.

3. Tyranni sprevit lanceam
Atque Dodonis frameam
Ac mundi transitoria,
Desiderans coelestia.

4. Attolle nunc, ecclesia,
Sancti Lamberti merita,
Qui hic ob Christi gloriam
Carnis mactavit hostiam.

5. Invicte miles Domini,
Jam posce finem crimini,
Ne nos in hac miseria
Relinquat Christi gratia.

6. Laus sit patri et filio,
Spiritui paraclito
Ac sempiterna gloria
In saeculorum saecula.

Brev. ms. S. Lamberti saec. 15. Cod. Graecens. 1521 A. — Brev. ms S. Lamberti saec. 15. Cod. Graecens. 1541. B.

322. De sancto Lamberto.

Ad Laudes.

1. Adstemus mente vigili
Summo summorum principi,
Recursione annua
Lucis agentes gaudia.

2. Qua beatum pontificem,
Sanctae legis opificem,
Lambertum choris coelitum
Conjunxit per martyrium.

3. Hunc invocemus intimis
Suspiriis et lacrymis,
Ut in exactu judicis
Poenas excuset meritis.

4. Concedat hoc ingenitus
Ingenitoque genitus
Et ex utroque prodiens
Unus cuncta diffiniens.

Brev. ms. S. Lamberti saec. 15. Cod. Graecens. 1541 A. — Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixin. s. sign. B. — 1, 4 agentis. B. — 3, 1 Hunc imitemus A. — 3, 4 excusat B.

323. De sancto Lamberto.

Ad Nocturnum.

1. Hymnizemus rerum summum
plasmatorem omnium
In assumptu sui testis,
Lamberti antistitis,
Consummata carnis lucta
nunc ludentis laurea.

2. Hic a primo volvens aevo
sacras leges animo
Assuescebat in divinis
promptus exercitiis,
Norma recte conversandi
sese nitens excoli.

3. Ex hoc ejus divulgata
vitae famae gloria
Provisore suo primis
totus grex Trajecticus
Concordando sui curae
hunc balavit praefore.

4. Elevatus in privatum
elevavit meritum,
Morum probos promens fructus
crevit in virtutibus,
Suasit verum coli Deum
damnans cultum daemonum

5. Quidam tanti semen verbi
refutantes perfidi,
Comportantes pectus tortum
venerunt Leodium,
Illic sibi praeoptatum
mactabant episcopum.

6. Hujus vitae quae sit via,
monstrant signa plurima,
Quae per illum circumquaque
panduntur assidue,
Cujuscunque pestis moestam
relevantem sarcinam.

7. Cujus donis gaudet laetus
omnis sinus Noricus,
Latus septus cespes sanctus
sed laetetur amplius
Per virtutum clarus facta
ossa tenens sobria.

8. Tanti pro te per insontem
viri fusum sanguinem,
Mundans nodos cordis foedos
da successus floridos
Majestatis sub occulto
regnans absque termino.

Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixinens. s. sign. — Es reimen nicht die Verse, sondern die Halbverse. — 1, 1 Hymnizamus Hs.

324. De sancto Lamberto.

1. Hymnum canamus gloriae
Christo, qui rex est gratiae,
Et martyris victoriam
Dicamus ad memoriam.

2. Adsunt sacra solemnia,
Quibus docet ecclesia,
Qua sit virtute praeditus
Lambertus, martyr inclitus.

3. Invictus in certamine
Athleta Christi nomine
Fidem sinceram tenuit
Et claritate micuit.

4. Crimen Pipini prohibens,
Curam solerter adhibens,
Incestas damnat nuptias
Verae saluti noxias.

5. Hinc, ut sumatur ultio,
Praesul datur supplicio,
Poenam suffert alacriter,
Quam placat causa jugiter.

6. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. ms. Capit. Dusseldorpien. saec. 15. Cod. Dusseldorpien. C 64. A. — Hymn. ms. Hermetisvillanus anni 1553. Cod. Griesens. 23. B. — 1, 1 gratiae B. — 1, 4 gloriae B. — Doxologie nicht vollständig A.

325. De sancto Lamberto.

Ad Laudes.

1. Martyr sacer Lambertus
Laudis munere dignus,
Hanc diem tinxit cruore
Palmae functus honore.

2. Tanto pio parente
Coeli sede nitente
Civis cluit senatorum
Consors angelicorum.

3. Gaudet chorus herorum
Felix vatidicorum,
Perpetim congloriante
Auctus tanto compare.

4. Quin et apostolorum
Plaudit turba piorum,
Cum quibus in duodenis
Pausat sedibus altis.

5. Purpureus senatus.
Laeto corde beatus
Praemiis hunc cohaeredem
Laudat participantem.

6. Insuper confessorum
Coetus conspicuorum
Elevat consacerdotem
Mixtum dona fruentem.

7. Exhinc plebs virginalis
Pansis mitibus alis
Gratulatur cum recepto
Coeli caelibe casto.

8. Quem furentis praedonis
Fervens ira Dodonis
Cum sociis conspiratis
Celsis miserat astris.

9. Tanto patre precante
Nostra crimina dele,
O trinum numen et unum
Regnans omne per aevum.

Brev. ms. S. Lamberti saec. 15. Cod. Graecens. 1541. A. — Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixinens. s. sign. B.

2, 1 Tanto et pio B. — 2, 2 sede mente A. — 3, 4 compare tanto A. — 5, 3 primus hunc B. — Str. 7 fehlt A. — 8, 3 ira de donis B. — 9, 1 Tanti patris B. — Das seltene Versmaſs des Hymnus lautet im Schema:

∪ – ∪ – ∪ – ∪
∪ – ∪ – ∪ – ∪
– ∪ – ∪ – ∪ – ∪
∪ – ∪ – ∪ – ∪

326. De sancto Launomaro.

Ad Vesperas.

1. Semper Deum mirabilem,
Nostrae salutis principem,
Nunc annuis recursibus
Puris canamus mentibus.

2. Adsunt enim celebria
Launomari solemnia,
Cujus probantur merita
Praeclara per miracula.

3. Patrarat haec, dum viveret
Hic carneo sub tegmine,
Patrat subidem talia
Coeli tenens palatia.

4. Hujus precatu servulis
Adesto, Christe, propriis
Et post quieta tempora
Dona beata gaudia.

5. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio
Sanctoque sit spiritui
In sempiterna saecula.

Orat. ms. S. Launomari ap. Blesam. saec. $^{15}/_{16}$. Cod. bibl. Rossianae s. sign.

327. De sancto Laurentio.

Ad Nocturnum.

1. Laeta reduxit tempora
Dies athletae proprius,
Quo digna lauro tempora
Victor cingit Laurentius.

2. Post patrem clamat praevium,
Ne currat sine filio,
Instat vestigans studium
Omni jam dignus bravio.

3. In caecos opem luminis,
Opes spargit in pauperes,
Christi confessor nominis
Vincla sprevit et carceres.

4. Ut nullis cedens caedibus
Cratem subit ut joculum,
Angelis et hominibus
Probitatis spectaculum.

5. Odor ascendit inclitus,
Ardor partitur hostiam,
Coelo fulgorem spiritus,
Fornaci carnis scoriam.

6. Laurenti, martyr lautior
Et holocaustum pinguius,
Quos ignis urit longior,
Tu nos resperge crebrius.

7. Sit trinitati gloria,
Cujus fides Laurentium
Constanter per incendium
Duxit in refrigerium.

Antiph. ms. Plagense s. sign. saec. 16. A. — Brev. sec. rit. candidiss. ord. Praemonstrat. imp. Parisiis 1598 B.

328. De sancto Laurentio.

Ad Nocturnum.

1. Tibi, Christe, rex gloriae,
Laus et honor sit hodie,
Celebretur in gaudio
Solemnis hic Laurentio.

2. Festa dies recolitur,
Deo vivens qua moritur
Carne levita maximus,
Odas hinc laeti solvimus.

3. Sixtum requirit gladius,
Flet in agone socius,
Relictum se conqueritur,
Morte dum vita potitur.

4. Mens ergo coelis dedita
Fide dispensat credita,
Ignis mox per supplicium
Transit in refrigerium.

5. Ubi laeto de foenore
Perenni gaudens tempore,
O Laurenti, nos respice
Salvans ab ira vindice.

6. Sit potestas ingenito,
Sit honor unigenito,
Hymnum cantemus cernui,
Laus sancto sit spiritui.

Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixinens. s. sign.

329. De sancto Laurentio.

Ad Laudes.

1. Exsultet jam angelica
Festiva turba gaudio,
Et omnis aula coelica
Laetetur in Laurentio.

2. Adjungit hunc angelicis
Interna cordis puritas,
Et choris apostolicis
Doctrina, fructus, dignitas.

3. Diutina martyribus
Carnis ac mentis passio
Et confessorum coetibus
Conformis vitae ratio

4. Felix, qui digne jungitur
Tantis in coelo sociis,
In ejus laudem igitur
Resultet terra gaudiis.

5. Summi largitor praemii,
Quem decet laus et gloria,
Da meritis Laurentii
Beata nobis gaudia.

Antiph. ms. Plagense s. sign. saec. 16. A. — Brev. FF. Praedicatt. imp. Venetiis. 1514. B. — Brev. sec. rit. candid. ord. Praemonst. imp. Parisiis. 1598. C.

1, 4 in Gregorio B. — 5, 3 meritis Gregorii B.

330. De sancto Leonhardo.

1. O Leonharde pastor bone,
Clarum sidus rutilans,
Sacrae fidei colone
Labis chaos mutilans
Evangeliique sator
Mortis purgans lolia.

2. Infernorum spoliator
Viam lucis reserans,
Captivorum liberator
Fidem Christi praedicans,
Mundum vincens praedicator
Hosti rapis spolia.

3. Tua voce, fortis leo,
Mortuos vivificas,
Praedicando multos Deo
Perditos reaedificas,
Persequenti poenitentis
Abscondis vestigia.

4. Pigmentalis ad medelam
Nardus salutifera,
Odor suavis ad tutelam
Contra cuncta pestifera,
Removendo corruptelam
Sacra per prodigia.

5. Te rogamus, pater pie,
Leonharde, fletibus,
Praesens sis extrema die,
Sathanae de retibus
Nos absolas et a Styge
Tua cum potentia.

6. Vitiorum de sentina
Et de mortis carcere
Nos eruas, a ruina,
Reis velis parcere,
Aures precibus inclina
Tua pro clementia.

7. Praesta, pater atque nate,
Dei sapientia,
Confer, spiritus beate,
Nexus et essentia,
Trinitas in unitate,
Ens regens viventia.

Brev. ms. Hospitalense saec. 15. Cod. chart. S. Pauli ad Laventum 320 A. — Brev. ms. Lambacense CLXXIV saec. 15. B. — Brev. ms. Claustroneoburgense 978 saec. 15. C. — Brev. ms. Scotor. Vindob. 50 h 9 saec. 15. D. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1893 saec. 14. E. — Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixinens. s. sign. F.

1, 4 mundis labis mutilans B. — 1, 6 lolium B. — 4, 6 rapens spolium B. — 5, 2 precibus B. — 6, 3 et a ruina DEF. — 6, 6 prae clementia B; per elementiam F. — Von den geraden Verszeilen reimen stets 2 und 4 jeder Strophe, während die letzten Zeilen alle unter sich reimen.

331. De sancto Leonhardo.

1. Plaudat chorus fidelium
Christum bonorum praemium,
Qui Leonhardo gaudia
Concessit immortalia.

2. Concessit illi solvere
Taetro ligatos carcere,
Concessit et peccamina
Solvat, remittat crimina.

3. Ejus sacram potentiam
Et in solvendo gratiam
Clamant silentes carceres
Turrisque grandes aggeres.

4. Clamant mucrones, ocreae,
Tormenta, lora, lanceae,
Nexus, cathenae, circuli,
Omnisque forma vinculi.

5. Confert opem poscentibus,
Adest se invocantibus,
Et nobis adsit laetior
Et protegat serenior.

6. Patri, proli, paraclito
Sit laus honore debito,
Qui Leonhardi servulis
Det gloriam cum angelis.

Brev. ms. S. Nicolai ap. Patav. saec. 15. Clm. Monacens. 16140. Procession. ms. Francofurtan. anni 1588. Cod. Bremen. b 56. B. — 1, 3 Ut Leonhardo A. — 2, 2 Retro ligatos A. — 3, 4 Turrique Hs. — 5, 2 sqq. Adsum dicit vocantibus | Vocatus adsit laetior | Vocem protrahat senior. A.

332. De sancto Leonhardo.

1. Plaudat manu plebs fidelis
Visitata nunc de caelis,
Cum beati Leonhardi
Signa fraglant more nardi.

2. Ortus hic de stirpe clara,
Clodovaeo regi cara,
Qui Francorum sceptra gerens
Christo fide tunc adhaerens.

3. Praesul sacer, o Remigi,
Per baptismum rapis Stygi
Hunc infantem, cum emundas
Ipsum, levas super undas.

4. Puer factus adolescens,
Sursum sanctitate crescens,
Cum egenis dividebat
Large cuncta, quae habebat.

5. Verbum Dei praedicavit,
Signis dicta confirmavit,
Curat aegros, solvit vinctos,
Reddit vitae tunc exstinctos.

6. Leonhardus vir beatus,
Stola lucis trabeatus,
Vita carnis exspirante
Signa facit nunc ut ante.

7. Omnes juvat, nullum spernit,
Peccatores non secernit,
Cunctis pie suffragatur,
Cum devote deprecatur.

8. Invocemus et nos tardi
Nomen sancti Leonhardi,
Prece ejus ut adjuti
In extremis simus tuti.

9. Honor patri sit et nato
Atque pneumati beato,
Qui amborum exstat flamen,
Clamitemus omnes. Amen.

Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Clm. Monacens. 23280. — Nach Str. 5 „divisio“.

333. De sancto Leopoldo.

In 1. Vesperis.

1. Austriae decus, princeps et patrone,
Da, Leopolde, quibus advocaris,
Gaudia, alto qui es de sanguine
Marchio cretus.

2. Vitam pudice agis juvenilem
Ac demum spondes conthoralem castam,
Supplices Deo vivitis parentes
Prole fecundi.

3. Virtutis robur detestari fecit
Vitia cuncta, animo potenti
Hostes repellis plebemque defendis
Pace jucunda.

4. Sparsit agrestes silva tibi frondes,
Quando venatu incedebas tuo,
Gaudes invisum peperisse fructum
Ramos sambuci.

5. Capitis velum annos post repertum
Conjugi tuae vento vi ablatum,
Illic tu struis indice sambuco
Aram sacratam.

6. Quam dedicasti rebus locupletem,
Ut dei cultus virginisque matris
Jugiter crescat, honor, virtus et laus
Omne per aevum.

7. Spiritum tandem reddis Deo mundum,
Marchio sancte, anno tunc salutis
Sexto ter deno undies centeno
Mense Novembri.

8. Vexilla tua possident paterna
Austriae duces, illos tu commenda,
Ut vivant justi Deoque accepti
Totum per orbem.

9. Insignem clarum pietate virum,
Te nos precamur, patriam tuere,
Corpora munda frugibus et nostros
Lares adorna.

10. Gloria patri resonemus omnes
Ejusque nato jubilemus apte,
Cum quibus regnas simul et, creator
Spiritus alme.

Brev. ms. Ducumburgense Nr. 68. saec. 15. A. — Brev. ms. Claustroneoburgense 590 saec. 14. add. saec. 15. B. — Brev. ms. Lincense Γ o 24 saec. 15. C. — 1, 2 advoceris CB. — 1, 3 pudore A. — 2, 2 spondens BC. — 3, 3 propellis BC. — 3, 3 defendens C. — 5, 2 Gurgiti tuo A.

334. De sancto Leopoldo.

Ad Laudes.

1. Aurora rubens fugat noctis stellas,
Alma ac luce promat vox humana
Quascunque laudes, animus exsultet
Corde jucundo.

2. Laudent te Deum regem in excelsis
Principes omnes, pueri et senes,
Viduae, matres, sanctimoniales,
Castitas omnis.

3. Limina sacra Crucis et Neuburgae
Laudent, Mellicum Austriaeque fines
Patronum sanctum, Leopoldum pium,
Coelo regnantem.

4. Pietas, summa notio tu Dei,
Daemones pelle, teneant ne fata
Fonte lavatos, cruore redemptos,
Protege semper.

5. Laudemus patrem, filio sit honor,
Spiritus sanctus nanciscatur laudes,
Trinus et unus sit nobiscum Deus
Laude perenni.

Brev. ms. Lincense *I* o 24 anni 1525 A. — Brev. ms. Claustroneoburgense 590 saec. 14. add. saec. 15. B. — 1, 2 Alma ac A. — 3, 1 et fehlt A.

335. De sancto Leopoldo.

1. Lux visa per caliginem
In terram mittit radium,
Quando sanctorum aliquem
Nobis donat egregium.

2. Exit ab ea, quidquid est,
Quod ab ipsa distinguitur,
Sed multum damni interest,
Dum quis ab hac disjungitur.

3. O via, vita, veritas,
Te, Christe, jubar optimum,
Nescit malorum caecitas,
Sed videt mens fidelium.

4. Petamus ergo gratiam,
Ut Leopoldi merita
Nobis impetrent veniam,
Mala vadant praeterita.

5. Oriatur hinc claritas
Veritatis catholicae,
Fides, spes atque caritas,
Virtutes theologicae.

6. Laetemur nunc in Domino
Leopoldi solemnia
Colamus charis glutino
Vita cedente noxia.

7. Dies agentes prosperos
Contra versuti jacula,
Ne lugeamus asperos
Per infinita saecula.

8. Ut cum finis adveniat
Vitae praesentis concite
Maria nos respiciat
Cum Leopoldo comite.

9. Sit patri laus et inclito
Excelsa nato gloria
Summo quoque paraclito,
Nostra quod est victoria.

Brev. ms. Sitanstettense XCII saec. 15. A. — Brev. ms. Plagense s. sign. anni 1499 B. — Brev. ms. Claustroneoburgense 590 saec. 14 add. 15. C. — Cod. Ducumburgens. 180 anni 1620. D. — Miss. ms. Palat. Vindob. 1839. saec. 15/16. E.

2, 2 constringitur E; disjungitur D. — 2, 4 distinguitur BE. — Str. 4 fehlt E. — 4, 3 reducant veniam D. — 5, 2 praelucidae BE. — 6, 1 Late-

mur ut in B. — 6, 2 memoriam D. — 6, 3 charitatis (st. χάρις) glutino B. — 6, 2—4 Humilitate placita | Spreto culparum cumulo | Et voluptate noxia E. — 8, 1 finis accurrerit D; advenerit E. — 8, 2 praesentis miserae D. — 8, 3 respexerit DE. — 9, 1 et filio DE. — 9, 2 Celsa dilecto gloria DE.

336. De sancto Leopoldo.

Ad Matutinum.

1. Da, fabricator noctis et diei,
Arcana sancta contemplari tua,
Coelo suspendis lucis tuae sedem
Solus potenter.

2. Clare distinguis lumineque imples
Machinam mundi reliqua et astra
Lucere jubes hominis ad visum
Orbe manente.

3. Calor vitalis vigeat in nobis,
Quo tibi tandem debita solvamus
Digne nocturna, hostibus ne vagis
Impediamur.

4. Tu immortalis es beatitudo,
Hinc optant cuncti residere tecum
Summo affectu nostrumque clamorem
Audi benigne.

5. Ut Leopoldus facta tibi prece
Monstret psallentes, meritis per sua
Augeat fidem, populum australem
Pace defendat.

6. Praesta hoc, pater, filio cum tuo,
Spiritus alme, Deus simplex unus,
Cuncta qui regis atque omni aevo
Cuncta gubernas.

Brev. ms. Lincense Γ o 24 anni 1525 A. — Brev. ms. Claustroneoburgense 590 saec. 14. add. poster. B.

337. De sancto Livino.

1. Laetum carmen decantetur
Ac Livini praedicetur
Vitae fama valida,

2. In conspectu satis claret,
Super os matris volaret
Dum columba vivida.

3. Vitam signans in materno
Alvo prolis de superno
Mira Dei gratia

4. Instillando guttas lactis
Labiis matris praetactis
Lucis abundantia.

5. Nocte intra palatium
Parentum in solatium
Fit signans praesagium

6. Vitae suae laureandae
Et coronae sibi dandae
Nobis in suffragium.

7. Sit laus patri atque nato
Cum hoc pneumati beato
Hic et aeternaliter.

Brev. ms. Burchusense saec. 15. Clm. Monacens. 5246.

338. De sancto Longino.

1. Verbum aeternum prodiens
Formam accepit servuli,
Sponte in cruce moriens
Mortem abstulit saeculi.

2. Veluti anguis aeneus
Pendens in crucis stipite,
Quo sanabatur populus
A morsu dirae viperae.

3. Christi latus aperiens
Miles crudeli lancea,
Corde puro prospiciens
Sanatur ejus gratia.

4. Tandem dura sub regula
Carnis gesta mortificans,
Jugi cum abstinentia
Spiritum vivificans.

5. Vana devastat idola
Sermone et opere,
Tormenta fert crudelia
In suo sacro corpore.

6. Demum truncatus capite
Fulget per insignia,
Quibus clarescit limpide
Ipsius sanctimonia.

7. Patri, nato cum spiritu,
Deo sit uni gloria,
Qui mundum ab interitu
Sua salvavit gratia.

Brev. ms. Capit. Olomucens. 301 saec. 15. A. — Brev. ms. S. Jacobi Brunens. 26 anni 1499. B.

339. De sancto Longino.

Ad 1. Vesperas.

1. Magnae Deus potentiae,
Qui tuae dono gratiae
Ex vase contumeliae
Instauras vasa gloriae.

2. Nam militem saevitiae,
Qui mucroneque lanceae
De tuo sacro latere
Undam fudit cum sanguine,

3. Illustrans mentem corpore
Membrum facis ecclesiae,
Ut corde, ore, opere
Te collaudaret hodie.

4. Renuntians militiae
Et terrenae substantiae
Juste, pie et sobrie
Sub jugo vixit gratiae.

5. Ac diro poenae genere
Tortus virili pectore
Tandem truncari capite
Pro tuo tulit nomine.

6. Quem in coelesti culmine
Palma fulcis victoriae,
Cujus de sacro corpore
Signa fiunt clementiae.

7. Hujus obtentu, rex pie,
Tuo benigno munere
Confer hic sancte vivere
Et te in coelo cernere.

Brev. ms. S. Jacobi Brunens. 28 saec. 15. — 4, 4 vixit gloriae Hs.

340. De sancta Ludmilla.

Ad Nocturnum.

1. A somno pigros excita,
Soporem mentis abjice,
In laudes tuas incita,
Aeterni patris unice.

2. Nostras mentes illumina
Claritate eximia,
Perduc ad vitae lumina
Dans gaudiorum praemia.

3. Nobis prosit suffragium
Ludmillaeque martyrium,
Perenne praesta bravium,
Deus creator omnium.

4. Actus nostros sic corrige,
Ne delinquamus iterum,
Coeleste munus porrige,
Conditor alme siderum.

5. Praesta, beata trinitas,
Manere in concordia,
Concede, simplex unitas,
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Pragense XIII B 9 saec. 15. A. — Brev. ms. Pragense XII G 11 saec. 14. B. — 1, 1 Excitat B. — Die Schlufszeilen der Strophen Anfänge bekannter Hymnen.

341. De sancta Ludmilla.

1. Haec sunt sacra solemnia
Ludmillae venerabilis,
Congaudeat ecclesia
Voce cantus laudabilis.

2. Haec est vernalis primula,
Quae de terra Bohemiae
Prima vernans et sedula
Fit vas coelestis gratiae.

3. Prima noctis vigilia
Fune capit interitum,
Per quod coelestis curia
Ejus obtinet spiritum.

4. Quam ultor nihilominus
Metum necis incutiens
Vindicavit mox Dominus
Lictores interficiens.

5. Nam diversus interitus
Hos cum omni familia
Sic absorbuit penitus,
Ut perirent per omnia.

6. O quam celebris haec dies,
Quam illustravit gratia,
Nam Ludmillae datur quies
Cum divina potentia.

7. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Nam agminis jam coelici
Ludmilla gaudet patria.

Brev. ms. Altovadense XXV saec. 14. add. 15 A. — Brev. Trebonense saec. 15. Cod. Prag. VII C 3. B. — Brev. ms. Palatin. Vindobon. 1674. saec. 15. C.

342. De sancta Ludmilla.

1. In Ludmilla salvatoris
Laudemus clementiam,
De tenebris quam vocavit
Ad fidei gratiam
Et virtutum hanc effecit
Omnium discipulam.

2. Haec amatrix castitatis
Et sanctorum operum,
Imitatrix pietatis
Dulcis nutrix pauperum,
Consolatrix afflictorum
Poenitendi speculum.

3. Pro fidei fundamento
Sustinet martyrium,
Cultus Christi pro augmento
Coeli tenet bravium,
Est pro cleri alimento
Consors coeli civium.

4. Mater sancta et patrona,
Bohemorum domina,
Posce nobis prece pia
Coelestia gaudia,
Fac, ut pulso hoste tuus
Te collaudet populus.

5. Patri summo sit laus, decus
Natoque victoria
Spirituique beato
Sempiterna gaudia,
Qui coronet celebrantes
Ludmillae solemnia.

Brev. ms. Pragense XIV F 12 saec. 15. add. 16. — 1, 6 Omniumque Hs. — Poenitentiae Hs. — 4, 5 hoste tuo Hs. — 4, 6 collaudat Hs.

343. De sancta Ludmilla.

In 1. Vesperis.

1. Lux vera lucis radium
Sparsit in hemisphaerium
Bohemorum ad gaudium
Per Ludmillae martyrium.

2. Vetus error nam abiit,
Lumen fidei adiit
Gens Bohema et gratiae,
Baptisma et spem gloriae.

3. Dum Christi vacat laudibus
Prima noctis vigilia,
Nurus hanc plena fraudibus
Sua necat familia.

4. Mortale solvens debitum
Deo commendat spiritum,
Coelicum subit aditum
Et lictores interitum.

5. Insignia sanctitatis
Sunt, redolent suaviter
Dono fontis pietatis
Ossa sua perenniter.

6. Lauda Deum, Bohemia,
Psalle, gaude, tripudia,
Ludmillae per suffragia
Regna sperans coelestia.

7. Altissimi veri Dei
Nobis donet memoria,
Ut regnemus licet rei
Cum Ludmilla in gloria.

Brev. ms. Pragense XII G 11 a. saec. 14. A. — Brev. ms. Pragense XII B 9. saec. 15. B.

344. De sancto Ludovico.

Ad Vesperas.

1. Vergente mundi vespere
Sol mundo misit Hesperum,
Ut in praesenti carcere
Luce fulgeret operum.

2. Ludovicus ex nomine
Sacra praesignans studia,
Lucem doctus a lumine
Dat in vitae custodia.

3. Hic puer purus animo
Sed vir perfectus sensibus,
Cepit servire Domino
Senem se praebens moribus.

4. Ductus in Arragoniam
Obses pro patre deditus,
Servavit patientiam
In coelo mente positus.

5. Ibi manens septennio
Vacavit sapientiae,
Divino magisterio
Captus Rachelis specie.

6. Summi patris potentia
Nos regat, unigeniti
Illustret sapientia,
Uret amor paracliti.

Brev. ms. Francisc. anni 1464. Cod. Admontens. 851.

345. De sancto Ludovico.

Ad Vesperas.

1. Vergente mundi vespere
Sol mundi misit Hesperum,
Qui micans ut in aethere
Lucem monstravit operum.

2. Ludovicus per omnia
Ductu divinae gratiae
Vectus est ab infantia
Solem sequens justitiae.

3. Regali stirpe genitus
Contempsit primogenita,
Regno terreno penitus
Mente carens gratuita.

4. Detentus in Hesperia
Claret per patientiam,
Nam passus nivis gravia
Praefert semper laetitiam.

5. Dum patitur exsilium
Datur solerti studio,
Christus ejus ingenium
Suo perfundit radio.

6. Quo repletus deifice
Profert cunctis salvifica,
Ubique fans authentice
Dei praeco mirifica.

7. Factus Francisci filius
Virgo candens ut lilium,
Fit et praesul eximius,
Collega nunc coelestium.

8. Patri, genito, flamini
Devota reddant agmina
Laudem condignam numini
Per vespertina carmina.

Brev. ms. Francisc. anni 1474. Cod. Hilariens. CXII. A. — Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. B. — Diurn. ms. Hermetisvillan. saec. 15. Cod. Griesens. 56. C. — 4, 1 Hispania A. — 5, 1 Cum patitur C. — 7, 1 Sancti Francisci C. — 8, 1 Patri renato flamini C. — Mel.: Plaude turba paupercula B. — Vgl. Acta SS. Aug. 3, 804.

346. De sancto Ludovico episcopo.

Ad Laudes.

1. Aurora lucis rutilat
Hinc mundo tenebrosa,
Dum Ludovicus jubilat
In throno luminosa.

2. Jam caecis lumen reparat
Lux ejus radiosa,
Et debiles corroborat
Vis sua virtuosa.

3. Surdorum aures aperit,
Mutis reddit affatum,
Petentes se non deserit
Cunctis donans optatum.

4. Pressos a malis eruens
Emundat maculosos,
Defunctis vitam tribuens
Curat daemoniosos.

5. Francorum et Siciliae
Domus congratulentur,
Aragonum, Hungariae
Regna conjucundentur.

6. De tam claro lucifero
Ecclesia laetatur,
Cujus prece stellifero
Coelo promoveatur.

Brev. ms. Francisc. anni 1464. Cod. Admontens. 851.

347. De sancto Ludovico episcopo.

Ad Nocturnum.

1. Dum medium silentium
Noctis nunc tenent omnia,
Decantet vox fidelium
Ludovici magnalia.

2. In nocte taetra saeculi
Sanctus hic mite claruit,
Menti cujus infantuli
Divina lux emicuit.

3. Orationum hostias
Christo devotus immolat
Carnis domans ineptias
Ad alta mente convolat.

4. Virginitatis lilium
Hunc angelis parificat,
Humilitas sublimium
Ipsum loco dignificat.

5. Pietatis compassio
Possedit ejus animum,
Egenorum obsequio
Se subdit velut infimum.

6. Patri, nato, paraclito
Vota reddantur cordium,
Qui hujus sancti merito
Praestent nobis subsidium.

Brev. ms. Francisc. anni 1464 Cod. Admontens. 851. — 5, 4 impium Hs.

348. De sancto Ludovico episcopo.

Ad Nocturnum.

1. Dum medium silentium
Noctis nunc tenent omnia,
Coetus cantet fidelium
Ludovici praeconia.

2. In nocte nempe saeculi
Plenus fulsit virtutibus
Clarus director populi
Velut coelum sideribus.

3. Hic splendet sapientia,
Nitescit et virginitas,
Rorat misericordia
Rubetque fluens caritas.

4. Hunc regulat religio,
Motum firmat tranquillitas,
Extollit contemplatio,
Parvificat humilitas.

5. Hic patet ab initio
Virtutum universitas,
Quas miro magisterio
Scripsit beata trinitas.

6. Tu, qui plenus virtutibus
Fuisti sine numero,
Tuis sacris influxibus
Nos juva cursu prospero.

7. Et qui minorum habitum
Portasti minor ceteris,
Post vitae jungas transitum
Tibi devotos superis.

8. Trino Deo et simplici
Digna laudum praeambula
Sint et tanto pontifici
Per infinita saecula.

Brev. ms. Francisc. anni 1474. Cod. Hilariens. CXII. A. — Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. B. Mit doppelter Intonation: Vergente mundi vespere und Lux ex Olympo.

349. De sancto Ludovico.

Ad Laudes.

1. Ut lux aurorae rutilat
Lucique solis plenius
Se Ludovicus similat
Ut verae lucis filius.

2. Nam jubar summi sideris
Semper gessit in facie,
Dum nostri par itineris
Adhuc foret in acie.

3. Qui vita sursum habitans
Hanc angelis parificat,
Et somnolentes excitans
Nos spiritu laetificat.

4. Umbram noctis exterminat
Fulgore sapientiae,
Sed clarius illuminat
Per culmen sanctimoniae.

5. Aestum doloris temperat
Stillans ejus compassio,
Carnemque suam macerat
In pauperum collegio.

6. Ergo tu, pater inclite,
Procura tibi subditis,
In patria jam praedite,
Nos abundare meritis.

7. Tuisque detur fratribus,
Te precantes solicite
Ut pergant sanctis gressibus
Ad coelum recto limite.

8. Laus, honor, virtus, gloria
Trinitati deificae,
Quae cunctis exstat praevia,
Sit pro tanto pontifice.

Brev. ms. Francisc. anni 1474. Cod. Hilariens. CXII. A. — Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 8. B. — Brev. ms. S. Odiliae Rappoltivillan. saec. 15. Clm. Monacens. 10929. C. — Brev. Roman. imp. Venetiis 1506. D. — Mel.: Vergente mundi vespere und Plaude turba paupercula.

350. De sancto Ludovico.

1. Pulset coelum laus amoena,
Laus cunctorum fidelium,
Moduletur vox serena
Ludovici praeconium.

2. Ludovicus infantulus
Devotae mentis studio
Coepit vacare sedulus
Virtutum exercitio.

3. Fide constans, spe subvectus,
Caritatis operibus
Digne vacans est electus
Ex perfectorum millibus.

4. Omnem reatum animae
Quam cruciant humanitus
Piae laverunt lacrimae
Simul et matris transitus.

5. Omnis spiritus invocet
Supernum regem inclitum,
Qui nos in regno collocet
Per Ludovici meritum.

Antiph. ms. Hilariense anni 1632.

351. De sancto Ludovico episcopo.

In 2. Vesperis.

1. Ludovicus ut amicus
Christi mox jugum subiit,
Dum praeclara nobis clara
Proles de coelo prodiit.

2. Non turbatur, dum artatur
Pro patre jussu regio,
Sic meretur, ut laudetur
In coelesti collegio.

3. Est promissum post emissum
Minorum cinctus cordula,
Ergo toto cordis voto
Plaude, turba paupercula.

4. In Tolosa velut rosa
Candet princeps ecclesiae,
Cui praelato jam beato
En gratulemur hodie.

5. Sic in eo dante Deo
Viget omnis perfectio,
Cujus vita fuit ita
Laus regi plena gaudio.

6. Hujus prece nos a nece
Per trinitatis bravium
Liberatos fac beatos,
Jesu, lux vera mentium.

Brev. ms. Francisc. anni 1474. Cod. Hilariens. CXII. A. — Diurn. ms. Francisc. saec. 15. Cod. Pragens. VII H 3. B. — Brev. ms. S. Odiliae Rappoltivillan. saec. 15. Clm. Monacens. 10929 C. — Brev. Roman. imp. Venetiis 1506. D. — Die Schlufszeilen der Strophen Anfänge der bekannten Ordenshymnen auf Franz von Assisi und Anton von Padua.

352. De sancta Magdalena.

1. Grates reddamus Domino,
Fratres, corde et animo,
Qui peccantes non perire
Vult sed correctos vivere.

2. Magdalenae haec Mariae
Gesta docent sanctissimae,
Quae carnis suae maculas
Fusas lavit per lacrimas.

3. Passum in cruce Dominum
Flendo quaerens ad tumulum
Prima videre meruit,
Ab inferis cum rediit.

4. Cujus prece piissime
Tu nos exaudi Domine
Et nostra delens crimina
Aeterna dona gaudia.

5. Sit trinitati debita
Laus et perennis gloria,
Sit decus et imperium
Modo et in perpetuum.

Brev. ms. Lunaelacense saec. 14. Cod. Palat. Vindob. 1950 A. — Brev. ms. Benedictin. saec. 14. Clm. Monacens. 23179. B.

353. De sancta Magdalena.

1. O quam digna memoria,
Quae tam rea in vitiis,
Locata fit in gloria
Fruens coeli deliciis.

2. Haec est dicta Magdalena,
Claris orta parentibus,
Sed peccatis fuit plena
Carnis abutens sensibus.

3. Sed lacrimarum flumine
Dum compuncta resolvitur,
Sancto peruncta numine
A peccatis absolvitur.

4. Et sorori praeficitur
Devotionis studio,
Quo mens ardens afficitur
Dulcedinis tripudio.

5. Haec Lazarum ab inferis
Suis reduxit precibus,
Quia Christum prae ceteris
Suis placavit fletibus.

6. Quem dilexit ferventius
Sub cruce stans intrepida
Et quaesivit frequentius
In sepulchro non tepida.

7. Et sic videndo Dominum
Vitae tulit laetitiam,
Sicut seductrix hominum.
Eva sevit tristitiam

8. Suis ergo nos precibus
A vitiorum aestibus,
Christe, conjunge coetibus
Sanctorum in coelestibus.

9. Trinitati laudatio
In unitatis gloria,
Sit et par veneratio
In aeterna memoria.

Cod. Palat. Vindob. (ol. Campens.) 883 saec. 14/15. — Das Lied steht in einer Folge liturgischer Hymnen.

354. De sancta Magdalena.

1. Repleta gaudio fidelis concio
Hymnum laetitiae decantet hodie
Christo, qui gratiam dedit et veniam
Mariae quondam debili.

2. Illa per nimia cucurrit vitia,
Peccavit publice, sed prolis deicae
Per medicamina purgavit crimina
Affectu admirabili.

3. Haec mulier pia, poenitendi via,
Exoret veniae fontemque gratiae,
Ne nos culpis gravet sed sordidos lavet
Fonte inexsiccabili.

4. Patri ingenito ejusque genito
Sanctoque flamini, amborum numini,
Sit laus et gloria, qui ligat omnia
Catena indissolubili.

Brev. ms. Palatin. Vindob. 13420 saec. 14.

355. De sancta Maria Magdalena.

1. Festa dilectae Domini Mariae,
Quam reis formam posuit sequendam,
Annuo nobis reditu retorquet
Flammeus orbis.

2. Haec pedes Christi lacrimis rigavit,
Osculis mulcens, refovens capillis,
Quin et infudit capiti verendo
Nectar olivi.

3. Inde calcato Stygio tyranno
Prima surgentem meruit videre,
Nuntio firmans animos paventes
Discipulorum.

4. Ergo te felix petimus virago,
Dulcis exemplum veniae, Maria,
Fac bonum Jesum famulis misellis
Conciliatum.

5. Laudibus cives celebrant superni
Te, Deus simplex pariterque trine,
Supplices et nos veniam precamur,
Parce redemptis.

Hymn. ms. S. Galli 26 saec. 14.

356. De sancto Malachia.

1. Malachiae solemnia
Votis et hymnis debitis
Mater colit ecclesia
Sancti confisa meritis.

2. A barbaris Hiberniae
Carnis duxit originem,
Sed nullam de barbarie
Culpae traxit aeruginem.

3. Lex Dei docet puerum
Et spiritalis unctio,
Fructus replevit operum
Virtutis exercitio.

4. Ad Imari vestigia
Dum juvenis instruitur,
Sanctitatis fastigia
Sanctum sequens assequitur

5. Clero clarens et populis
Malachiae religio
Sortitur archipraesulis
Gradum de sacerdotio.

6. Hinc signis et virtutibus
Mundum fulgens illuminat,
Ex lucris spiritalibus
Christo talenta geminat.

7. In Claravalle moritur,
Quem clare monstrat vivere,
Manusque manco redditur
Attacto sancti funere.

8. Adesto votis supplicum,
Malachia sanctissime,
Munus nobis salvificum
Dans corporis et animae.

9. Sit laus patri cum filio
In unitate spiritus,
In quo sit nobis unio
Cum Malachia coelitus.

Brev. ms. Altovadense CXXVI saec. 15. A. — Antiph. ms. Hilariense V anni 1632. B. — Nach Str. 4 „divisio“ B.

357. De sancta Margaretha.

1. Adest triumphus nobilis,
Festum coelis inducitur,
Quo sponsa cum amabilis
In thalamum traducitur.

2. Rubet perfusa sanguine,
Virgis caesa acerrimis,
Stat fortis in certamine
Locis clausa deterrimis.

3. Egrediens daemon callidus
Terret draconis specie,
Sed mox aufugit pallidus
Signo crepans victoriae.

4. Tandem ligatis manibus
In vas aquae demergitur,
Sed fractis ligaminibus
Virgo ridens egreditur.

5. Ad tribunal perducitur,
Verba sprevit mulcentia,
Ut plectatur praecipitur
Capitali sententia.

6. Imminente cervicibus
Mucrone jam horribili
Orat profusis precibus
Christum precatu flebili:

7. In quacunque angustia
Turbati quique fuerint,
Exaudi hos per omnia,
Qui te per me petierint.

8. Vox tonat de sublimibus:
Intra jam sponsi gaudia,
Sed et te venerantibus
Promitto coeli gaudia.

9. Laus patri sit cum filio,
Jucunde psallant coelibes,
Qui coelibatus lilio
Sibi despondit virgines.

Brev. ms. Franciscan. Posoniens. No. 50 saec. 15. — 3, 2 speciem Hs.

358. De sancta Margaretha.

1. Venerandae virginis
Et gloriosae martyris,
Celebremus inclita
Margaritae solemnia.

2. Ejus devotis laudibus
Insistamus alacrius,
Huic hymnizemus intimo
Cordis et oris jubilo.

3. Haec a pueritia
Praeventa Dei gratia
Terrena spernens gaudia
Tetendit ad coelestia.

4. Respuit Olybrium,
Sathan evertit impium,
Fuso triumphans sanguine
Fit sponsa regi gloriae.

5. Cujus nos patrociniis
Munda, Jesu, a maculis,
Cum patre flatuque sacro
Qui regnas sine termino.

Hymn. ms. Salisburgens. (bibl. publ.) V 1 J 201 saec. 15. — 4, 2 imperium Hs.

359. De sancta Margaretha.

1. Ut tibi laudes resonemus omnes
Virgo formosa, martyr gratiosa,
O Margareta, Christi testis laeta,
Pro nobis ora.

2. Vernula Christi esse meruisti,
Spernens profanos Deos atque vanos,
Largire bona, paradisi dona
Coelitus rora.

3. Haec matris vice fertur a nutrice
Fide non vana docta Christiana,
Quam ut praefectus vidit est illectus
Veneris more.

4. Illa constanter atque gratulanter
Non valens flecti precibus praefecti,
Ipsam inflatus terrens et iratus
Mortis timore.

5. Hinc virgo caesa faculis est laesa,
Post aestum flammae mergitur in amne,
Dolore tuta funibus soluta
Digne salvatur.

6. Post tormentales poenas et letales
Christo dilecta, praesidi despecta,
Prece suorum memor famulorum
Sic decollatur.

7. Laus patri detur, nato jubiletur,
Amborum flamen commendetur, Amen,
Cum sanctis dei depromamus regi
Coelicum carmen.

Antiph. ms. Voraviense 29 saec. 14. add. 15 A. — Brev. ms. S. Floriani XI 384 saec. 14. B. — Brev. ms. S. Floriani XI 386 saec. 15. C. — Brev. ms. S. Floriani XI 404 saec. 15. D. — 7, 2 commendemus B.

360. De sancta Margaretha.

Ad Laudes.

1. Solemnis dies virginis
Celebretur cum gaudio,
Quae novam dans laetitiam
Supremo choro virginum.

2. Caput draconis horridi
Calcans virgo sub pedibus,
Qui clamans voce quaerula,
Rogans, ut sibi parceret.

3. Felix puella caeditur
Ac laniatur ungulis,
Ignibusque comburitur
Et dolio immittitur.

4. Tandem virgo Margaretha
Ad decollandum ducitur,
Quae servos sui memores
Superno Deo commendet.

Orat. ms. Dorotheae de Mittelhusen anni 1449. Clm. Monacens. 10930. — 1, 3 dans ecclesiae laetitiam Hs. — 4, 4 commendes Hs.

361. De sancta Margaretha.

Ad Laudes.

1. Per totius orbis fines
Congaudeant fideles
In hoc festo venerandae
Virginis et martyris
Margarethae, quae mundanae
Sprevit pompam gloriae.

2. Et quae sursum sunt sapiens
Et virtutum lampades
In occulto cordis gerens
Ardebat, deliciis
Interesse summi regis
Omnibus imperantis.

3. Pro quo spretis hujus mundi
Cunctis vanitatibus
Edomabat carnis luxus
Vigilans assidue
Et deprecans tota mente
Pro statu ecclesiae.

4. Margaretha, martyr sancta,
Fundimus precamina,
Te per illum obsecrantes,
Pro quo mortem passa es,
Ut nos omnes consoleris
Et a malo protegas.

5. Te laudamus Deum trinum
In personis, sed unum
In honore deitatis,
Cum quo regnat inclita
Margaretha nunc et semper
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Lincense Γ p 19 saec. 14. A. — Clm. Monacens. 14703 saec. 14. B. — Hymn. ms. Sangallens. 16 anni 1446. C. — 2, 2 virtutem lapides C. — 2, 6 In omnibus imperans C; Cunctis imperantibus A. — 3, 3 Obdomabat C. — 4, 5 consolaris C. — 5, 4 regnat in umbra C.

362. De sancta Margaretha.

1. Pangat chorus hymnum Dei filio
Pro martyris Margarethae proelio,
Quae praefecto passa sub Olybrio
Consecrari meruit martyrio.
2. Jesu Christi propter diligentiam
Se praefecti spernit esse sociam,
Per divinam impolluta gratiam
Mundi hujus evasit spurcitiam.
3. Castigatur, carceratur regina,
Sed te coelo tenebrosa nubila
Illuminant magnifica lumina,
Inaudita audit consolamina.
4. A dracone devoratur pessimo,
Signo crucis exit potentissimo,
Tormento discruciatur plurimo,
Ligno sublevatur in altissimo,
5. Caro ferro scalpitur sanctissima,
Concrematur lampade terrifica,
Ad aethera Christi clamat amica:
Judicium meum, Deus, judica.
6. Immergitur aquae virgo regia
Nexa simul manus ac vestigia,
Abluitur dum in aqua media,
Ligamina disrumpuntur fortia.
7. Decollari datur carnificibus,
Extra castrum ducitur verberibus,
Decollata fertur in coelestibus,
Angelicis ulnis et concentibus

8. Supplicamus ergo tibi, domina,
Qui tua recolimus certamina,
Dei sentiamus adjuvamina,
Per tua sanctissima oramina.
9. Summo creatori patri gloria,
Ejus unigenito victoria,
Sacro flamini laus omnifaria,
Qui saecula Deus regit omnia.

Brev. ms. Albense saec. 15. Cod. Lambacens. LXXXIX. A. — Hymn. ms. Hermetisvillan. anni 1553. Cod. Griesens. 23. B.

1, 1 Pange B. — 1, 2 Margarethae fehlt A. — 3, 1 regia B. — 3, 2 lumina verschr. B. — 4, 4 sublevatur potentissimo A. — 5, 3 clamat anima. B. — 6, 1 Immersatur A. — 6, 2 Coxa simul B. — 6, 3 Abluuntur B. — 6, 4 rumpunt fortia A. — 8, 2 tua colimus A. — 9, 1 Mundi creatori B. — 9, 4 Qui saecla Deus unus A; Per saecula Deus unus omnia B.

363. De sancta Margaretha.

Ad Vesperas.

1. O stella lucida, Margaretha fida,
Mundum exsuperas, mundum non formidas,
Calcas daemonium, spernis Olybrium,
Auctore Deo omnium.
2. O rosa florida, virgo praefulgida,
Virgarum tu plagas saevasque ungulas
Per Christi gratiam atque potentiam
Vincis ac tenes gloriam.
3. O decus coelicum, lumen mirificum,
Lampades igneas doliique aquas,
Acutum gladium, mortis supplicium
Annullas propter bravium.
4. Ave, rorifera Margaretha pia,
Malcho tu exitum impetrasti pium,
Nosque non deseras, reis opem feras,
Cum transimus mortis seras.
5. Ave, pedissequa Mariae, sic de qua
Congaudent angeli, plaudunt archangeli,
Coelestis curia, omnis ecclesia
Psallit tua praeconia.
6. Ave, coelicola, praesens plebecula
Tuum martyrium celebrat, ut pium
Sponsum admoneas, ut fixum facias,
Jurando quod audieras.
7. Te patrem gratiae, summae potentiae,
Te Jesum comparem, spiritum aequalem
In coeli patria in una gloria
Noscamus cuncta saecula.

Brev. ms. Campoliliense 5. saec. 14. add. 15. A. — Brev. ms. Ducumburgense 80 saec. 15. B.

364. De sancta Margaretha.

Ad Nocturnum.

1. Magnae dies laetitiae
Nobis illuxit coelitus,
Quo Margaretham hodie
Rex aequisivit gloriae.

2. Annis sub infantilibus
Christi fidem amplectitur,
Qua displicens parentibus
Domo parentum pellitur.

3. Regnum mundi despiciens
Se nobilem non meminit,
Oves nutricis nutriens
Sic pauper victum meruit.

4. Grandi decore omnium
Accepta erat oculis,
Cum sprevit Olybrium
Multis stipatum populis.

5. Sit laus Patri cum filio
Jucundo psallant coelites,
Qui coelibatus lilio
Sibi despondit virgines.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI G 6. A. — Brev. ms. Francisc. Posoniens. 50 saec. 15. B. — 1, 4 accersivit B. — 3, 1 Regem mundi B. — 3, 3 nutricis pascendo B. — 5, 2 Jucunde B. — 5, 4 despondens A.

365. De sancta Margaretha.

1. Laudes solvat harmonia,
Quod in coeli hierarchia
Summa regnat cum sophia
Margaretha virgo pia.

2. Haec dum annos juveniles
Gessit, actus sprevit viles,
Est effecta Christi miles,
Tactus contempsit viriles.

3. Amans veri sponsi chorum
Cultus liquit idolorum
Nec ob ictus tormentorum
Deum negavit deorum.

4. Nec virgarum haec caesuras,
Flammarum neque laesuras
Expavebat licet duras
Propter fidem passa curas.

5. Jam triumphi per agonem
Superavit et draconem
Et in fine per mucronem
Mortis tulit passionem.

6. Adsta, martyr trabeata,
Sic ad coelum ordinata
Vota Christo fundat grata,
Nostra cedantque peccata.

7. Ergo laudes, quas tenemur,
Demus et, ut nos salvemur,
Unum Deum veneremur,
Quem nos trinum confitemur.

Brev. ms. Plagense anni 1499 s. sign. A. — Brev. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI G 6. B. — Brev. ms. Raigradense $\frac{D}{K}$ I a 17 saec. 14. C. — Brev. ms. Scotorum Vindobon. 50 h 8 saec. 15. D. — Brev. ms. Campoliliense 1 saec. 14. E. — Brev. ms. Voraviense 122 saec. 14. F. — Brev. ms. Lincense Γ p 19 saec. 14. G.

1, 2 Quos in G. — 3, 1 sponsi fehlt G. — 7, 1 Ut tenemus AD. — Vgl. den Hymnus gleichen Anfangs Mone 1044.

366. De sancta Margarethae.

1. Laetetur omne saeculum
Margarethae praeconio,
Pro te donans corpusculum,
Jesu, nostra redemptio.

2. Pectus crucis signaculo
In draconem praemuniens,
Solvit hunc isto baculo
Verbum supernum prodiens.

3. O quam probant Margaretham
Flamina diri serpentis,
A quibus liberat laetam
Corde natus exparentis.

4. Sponso suo obviavit
Exornata lampadibus,
Dum has Christo praesentavit,
Exsultat coelum laudibus.

5. Impetres nobis loculum
Ad amoena paradisi
Atque coeleste pabulum
Ad coenam agni providi.

6. Virgo pro nobis postulet
Et genitoris genitus,
Tu par utrique conditor,
Veni, creator spiritus.

Brev. ms. S. Deodati. saec. 16. Clm. Moacens. 10909.

367. De sancta Margaretha.

1. Jesu, corona virginum,
Perpes salus credentium,
Audi voces fidelium
Tibi laudes canentium.

2. Hac in die, qua praeclara
Per tormenta it amara
Ad coelorum regna laeta
Virgo Christi Margaretha.

3. Exsultent ergo agmina,
Coeli plaudat ecclesia,
Sed tu magis specialis
Gaude chorus virginalis.

4. Margaretha, Deo digna,
Tuo sponso nos consigna,
Ut in luce prece tua
Gloriemur per saecula.

5. Praesta, pater omnipotens
Per Jesum Christum Dominum,
Qui tecum in perpetuum
Regnat cum sancto spiritu.

Processionale ms. Cremifanense 102 saec. 16. A. — Brev. ms. Altovadense XXV saec. 14. add. 15. B. — Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI G. 6 C. — Hymn. ms. Sangallens. 410 saec. 15. D. — Brev. ms. Montis aprini saec. 15. Clm. Monacens. 5917 E. — Brev. ms. Oenipontan. 610 saec. 15. F. — Brev. ms. Lincense Γ p 19. saec. 14 G. — Brev. ms. bibl. publ. Salisburg. V 2 E 41 saec. 15. H.

2, 3 u. 4. Ad coelorum regna plana | Virgo Dei Juliana F. — 3, 1 Exsultent regi H. — 5, 1 Praesta pater piissime etc. G.

368. De sancta Margaretha.

1. Coeli militia consonet dulciter,
Felix ecclesia laudet communiter
Dominum, qui virginum
Est sponsus, rosa, lilium.

2. Cujus est hodie ducta in thalamum
Margaretha, piae hujus supplicium
Intra regna polorum
Verum continet bravium.

3. Sua gentilitas est generatio,
Sed legis aequitas verae fit ratio,
Quod haec credit in Christum
Negans quodlibet idolum.

4. Propter concubitum clauditur carcere,
Spernens Olybrium permanet in fide,
Carcer luce corruscat,
Pede daemonem calcitrat.

5. Prior daemon ater glutit hanc horridus,
Se cruce munit haec, scinditur impius,
Flamma vincitur, nudas
Palmas erigit et suas.

6. Orat sub gladio martyr ingenua,
Laurum fert columba, cernuat genua,
Cervix alba secatur,
Sponso virgo suo datur.

7. Jesu protege nos, gloria virginum,
Trinus nempe monos, a faece criminum
Tu nos absolve digno
Sponsae virginis merito.

Antiph. ms. Capit. Cracoviense 84 saec. 14 A. — Hymn. ms. c. commento saec. 15. Cod. bibl. Jagellonicae 2012 B.

3, 1 Tua gentilitas A. — Str. 5 fehlt B. In der That fehlt derselben der sonst beobachtete Binnenreim vor der Cäsur der Asklepiadeen; leider ist dies auch bei Str. 6 der Fall. — 7, 4 virginis martyrio A. — Die Mel. des Hymnus: Sanctorum meritis A.

369. De sancta Margaretha.

Ad Vesperas.

1. Gaudens ecclesia conferat organa
In laudem Domini cantica concinens
Ac digne recolat virginis annua
Margarethae solemnia.

2. Quae spretis opibus, regia gloria,
Praefecti thalamo seseque denique
Et victis pariter daemone, carcere
Fert ensis nece praemia.

3. Et poenas varias perpeti gaudio,
Praefecti copulam filio virginis
Et densas tenebras lumine splendido
Commutat prudens filia.

4. Hujus nos meritis et prece virginis
Fac mundi, Domine, gaudia spernere
Carnem conterere, daemones vincere
Nec non captare praemia.

5. Praesta hoc, genitor optime maxime,
Hoc tu, nate Dei et bone spiritus,
Regnans perpetue, fulgida trinitas,
Per cuncta pie saecula.

Brev. ms. Lincense Γ p. 19. saec. 14. A. — Brev. ms. Montis aprini saec. 15. Clm. Monacens. 6035. B. — Vesperale ms. Underdorfense saec. 15. Clm. Monacens. 7772. C.

1, 1 conferat agmina A. — 1, 3 recolens C. — 2, 1 Cum spretis A; gloriam B. — 2, 2—4 u. 3, 2—4 verstellt A. — 2, 3 Et victo pariter B; daemoniis A; carcerem B. — 3, 1 ut poenas varias B.

370. De sancta Margaretha.

1. Chorus iste tibi, Christe,
Laude canat euphona,
Atque tota plebs devota
Voce psallat consona
Margarethae recolendo
Votiva solemnia.

2. Quae dum mundi declinavit
Blandimenta noxia,
Illam sibi subarravit,
Qui regnat per saecula,
Quo et sponso mater sancta
Laetetur ecclesia.

3. Cui fidem mox intacta
Servavit omnimodo,
Tandem vita hac peracta
Ornatur martyrio,
Sidus fulgens pretiosum
In coelesti curia.

4. Margaretha hinc nitore
Tuo nos irradia,
Et ut tuo cum factore
In superna patria
Collaetari mereamur,
Apud Christum supplica.

5. Uni tribus coaequalis
Laus sit et victoria,
Quibus consubstantialis
Honor est et gloria,
Solo ex quo, per quem, in quo
Sunt et exstant omnia.

Brev. ms. saec. 15. Cod. bibl. publ. Salisburgens. V 3 B 20; A. — Brev. ms. Graecense 1548 saec. 15. B. — Brev. ms. Millestadiense saec. 14. Cod. Musaei Virunens. 218. C. — Brev. ms. saec. 15. Clm. Monacens. 23067.

371. De sancta Margaretha.

1. Haec dies clara rutilat,
Qua plebs fidelis personat
Margarethae praeconia
Triumphantis in gloria.

2. Haec nata stirpe regia
Nutricis dum ovilia
Curavit et balantibus
Haesit campos petentibus,

3. Hanc praeses sponsam ducere
Cupivit, sed indicere
Tunc virgo se Christicolam
Non distulit catholicam.

4. Mox ipsam praeses percuti
Jussit, sed virgo veluti
Gigas has poenas pertulit
Nec flammas ignis timuit.

5. Hanc draco non perterruit,
Quae nec submergi potuit,
Sed mox cum quinque millibus
Decollatur credentibus.

6. Hujus, o Christe, precibus
Nos salva cum coelestibus
Regnans cum patre et spiritu
In sempiterna saecula.

Hymn. ms. S. Galli 410 saec. 15. — 2, 3 bidentibus Hs.

372. De sancta Margaretha.

1. Ave, fulgens et praeclara,
Margaretha Deo cara,
Fac nos Christo jubilare
Semper atque laudes dare.

2. Ave, martyr speciosa,
Precibus suffragiosa,
Vere laude jubilosa,
Consolatrix uberosa.

3. Ave, dulcis et beata,
Margaretha Christo grata,
Martyr et virgo sacrata,
Sis pro nobis exorata.

4. Honor, virtus et potestas,
Laus perennis et majestas
Soli Deo uno, tamen
In personis trino. Amen.

Hymn. ms. Claustroneoburgens. 968. saec. 14. — 4, 3 u. 4 Soli Deo trino tamen | In personis — — Amen. Hs.

373. De sancta Margaretha.

1. Ave Margaretha,
Christi sponsa laeta,
Peccata deleta
Fac fortis athleta.

2. Victrix sapientum,
Dum vicis tormentum,
Duc nos ad conventum
Sanctorum concentum.

3. Solve maculatum
Cor nostrum reatum
Et in bonum statum
Christo redde gratum.

4. Sit laus Deo patri,
Summo Christo decus,
Spiritui sancto
Tribus honor unus.

Brev. ms. bibl. Jagellonicae 1256 saec. 15. — Mel.: Ave maris stella.

374. De sancta Margaretha.

1. Sion exsultent filiae
Deo verbo et opere,
Qui dux et sponsus virginum,
Flos est et palma martyrum.

2. Nox instat ecce media,
Vigil resultet anima,
Vas adaptet et oleum,
Sponsus pulsat ad ostium.

3. Voce pulsantis cognita
Virgo prudens Margarita
Exit jam lotis pedibus
Lucem portans in manibus.

4. Quem quaesivit, jam reperit,
Sponsum dilectum suscipit,
Thoro matris ecclesiae
Donum collegit gratiae.

5. Flammis, aquis, verberibus,
Feris, vinclis, carceribus
Sed nec morte convincitur,
Cum amet, quem amplectitur.

6. Plexa succumbit capite,
Caput resumens animae,
Christi fit juncta corpori,
Hinc spes humano generi.

7. Gloria tibi, trinitas,
Et tibi, vera unitas,
Tua nos salvet gratia
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Palat. Vindob. 1893 saec. 14. A. — Brev. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. semin. Brixinens. s. sign. B. — 1, 2 verbis et B. — 5, 3 Nec morte A. — 5, 4 Quando amat quoque plectitur B. — 7, 2 Ejus nos unit veritas B.

375. De sancta Margaretha.

Ad Laudes.

1. Adeste, turbae virginum,
Sponsum laudantes Dominum,
Margarethae solemnia
Dum recolit ecclesia.

2. Annis quae primis spiritus
Sancti perfusa coelitus
Rore contempsit gaudia
Mundana transitoria.

3. Hanc pater Theodosius
Odit, sed Dei filius,
Dum pro se spernit omnia,
Regni jubet sit socia.

4. Haec dum nutricis gregibus
Praeest juncta virginibus,
Prae urbe Antiochia
Olybrio fit obvia.

5. Cujus voto contraria
Tormenta suffert varia,
Sed perseverat libera
Mens poenis frangi nescia.

6. Cum mundo carnem, daemonem
Dum vicit fide integra,
Totum transcendens hominem
Jam mente tenet supera.

7. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Antiph. ms. Lubicense (Cod. s. sign.) saec. 15.

376. De sancta Maria Aegyptiaca.

1. Hymnizemus regi Christo,
Qui eduxit ex Aegypto
Mariam forti brachio,
Miretur omnis natio.

2. Procedit sexus fragilis,
Ad pugnandum inhabilis,
Intrat secretum eremum,
Coeleste spectat praemium.

3. Victa prius ab hostibus
Tandem resumptis viribus
Fugit aspectus hominum,
Vires conculcat daemonum.

4. Vocem spernit exactoris,
Jussa complet salvatoris,
Cujus bibendo calicem
Virtutum scandit apicem.

5. Magnum plane miraculum.
Gloriosum spectaculum,
Per charitatem geminam
Sic triumphare feminam.

6. Hostem prosternit triplicem,
Palmam gestat multiplicem,
Stolam meretur duplicem,
Victrix jam tenet Simplicem.

7. Trinitati sit gloria,
Cujus haec est victoria,
Honor, decus, imperium
Et nunc et in perpetuum.

Hymn. ms. S. Mariae ad arborem saec. 15. Cod. Sanctens. reg. XVI ms. 2. A. — Brev. ms. Altovadense LXIII saec 14. B. — Brev. ms. Capit. Dusseldorpien. saec. 15. Cod. Dusseldorpien. C 64. C. — Brev. ms. Melitens. in Pedepontis Pragens. 8 anni 1389. D. — Hymn. ms. saec. 15. Cod. bibl. publ. Salisburgens. V 1 J 201. E. — 1, 1 Hymnizemus fehlt D. — 2, 4 praestat praemium B.

377. De ss. Marino et Ammiano.

In Vesperis.

1. O quam mire, Deus, tuae
consulis ecclesiae,
O quam multipliciter,
quam misericorditer,
Humanae fragilitati
es dignatus compati.

2. Interdicti ligni gustum
namque amarissimum
Delevisti per amarum
passionis poculum,
Mutans ligni maledictum
in crucis elogium.

3. Post haec crescente ubique
per vastum mundum fide
Plura loca sublimasti
per quos illuc misisti,
Qui morti se tradidere
pro vitae talione.

4. Quorum duo sub amore
Christi coaluere,
Marinus et Ammianus,
Uterque Deo carus,
Quos nobis esse patronos
Dedit pius Dominus.

5. Sit laus sanctae trinitati,
divinae pietati,
Quae non cessat subvenire,
qui merentur perire,
Nos per beatum Marinum
salvet et Ammianum.

Brev. ms. Rotense saec. 15. Clm. Monacens. 23146. A. Diurn. ms. Rotense saec. 15. Clm. Monacens. 23203 B. — Bemerkenswert ist der Reim, der hier ganz gegen das Wesen des trochäischen Tetrameters die geraden und ungeraden Verse bindet. — 3, 1 sq. verstellt. AB.

378. De sancta Martha.

In 2. Vesperis.

1. Rulitat Marthae dies, hospitae
Domini, sororis Magdalenae,
Resonent cantica laetitiae
Imperatori summae gloriae.

2. Quae suscepit Christum hospitio,
Laetatur polorum in solio,
Quam dulcis exstitit susceptio,
Per quam datur Olympi regio.

3. Cujus prece Dominus foetidum
A morte suscitavit Lazarum,
Liberet per ipsius meritum
A morte perpetua populum.

4. Felix regis coelorum hospita,
Aula cujus nitet emerita,
Petimus, hunc pro nobis rogita,
Quo vivamus tecum in aethera.

5. Gloria cum patre sit genito
Spirituique perenni sancto,
Qui Deus trinus et omnipotens
Hanc memorum faciat memorem.

Cod. Sitanstettens. CCXXXII saec. 15. A. — Brev. ms. Cracoviense saec. 15. Cod. bibl. Jagellonicae 1258. B. — 3, 2 Ab orco A. — 4, 2 vices et merita A; nitet o Martha B. — 4, 2 nobis roga B. — 4, 4 in aethere B. — 5, 4 faciat memoriam A.

379. De sancta Martha.

1. A solis ortus cardine
Ad usque terrae semitam
Toto cordis conamine
Christi laudemus hospitam.

2. Haec gloriosa domina
Multis ministrans populis
De tuis verbis semina
Reformavit miraculis:

3. Natantem virum suffocat
Rhodanus amnis medio,
Sed hunc a morte revocat
Marthae frequens oratio.

4. Haec pia gestans viscera
Per fidei constantiam
Tarasconis mortifera
Peste purgavit patriam.

5. Deus pro nobis omnibus
Eam semper exaudiat
Et a malis incessibus
Nos, ubique custodiat.

Brev. ms. Altovadense XXV saec. 15. A. — Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragense VII C. 3. B. — Brev. ms. Pragense XII A. 22. saec. 14. C. — Brev. Pragense imp. Venet. 1517. D. — 5, 4 Eam semper custodiat AC; Suam semper D.

380. De sancta Martha.

1. Hymnizet nunc plebs credula,
Cum Martha, Christi sedula
Receptrix, hinc eripitur
Et coelitus excipitur.

2. In ista fluxum sanguinis
Stringens Christus, flos virginis,
Hujus castellum introit,
Quem frequens ista colligit.

3. Contemplans soror otio
Vacat, hujus devotio
Sollicitat et satagit,
Actuum nihil negligit.

4. Nos Marthae bona portio
Coeli jungat consortio,
Dans ob hanc vitam Lazaro
Nos abstrahat a Tartaro.

5. O placens hospes hospiti,
Sicut in terris capiti,
Sic membris pande coelicam
Domum et archangelicam.

6. In sepultura gloria
Qui scripto te memoria
Aeterna dignam edocet,
Nos per te tecum collocet.

7. Sit Patri, sit et genito,
Sit honor par paraclito,
Qui per te trahat hospite
Nos ad se recto tramite.

Brev. ms. Salisburgense saec. 15. Cod. bibl. publ. Salisburgens. V 3 B 20. A. — Brev. ms. Nonnbergense 26 B 29 saec. 15. B. — Brev. ms. S. Floriani XI 417 anni 1487. C. — Brev. ms. S. Floriani XI 472 saec. 15. D. — Brev. ms. Plagense s. sign. anni 1499 E. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1893 saec. 14. F.

1, 1 Hymnum nunc plebs F. — 2, 1 En ista A. — 3, 2 Vocat hujus AD. — 3, 4 Actumque E. — 5, 4 Domum et angelicam ACD; Domum et fac evangelicam F. — 6, 1 gloriam E. — 6, 2 memoriam E. — 6, 2 scripta C. — 6, 3 Aeterna fehlt A. — 7, 2 Sit honorque C.

381. De sancta Martha.

1. Magnae laetitiae lux fulget hodie,
Vox laudis debitae, mens, manus opere
Domini hospitae concordi foedere
Agant festum nunc celebre.

2. Adsunt solemnia felicis transitus,
Nam cum victoria jam liber spiritus
Recepit praemia beata coelitus,
Plena magnaque gaudia.

3. Resonis plausibus modos dulcissimos
Concinnis vocibus laetos et intimos
Sinceris mentibus cantus suavissimos
Dare compellunt animos.

4. Tibi cum funeris fiant exsequiae,
Votivi muneris Christi praesentiae,
Digne concinere, festive, sobrie
Decet carmina promere.

5. Hinc auctor omnium, memor quod placitum
Sumpsit obsequium, hospitae debitum
Reddit hospitium aeternum, inclitum,
Regnat quo Christus, solium.

6. Agmen angelicum hanc ad perpetuum
Duxit hymnidicum chorum spirituum,
Triumphi canticum psallens, Christe, tuum
Thronum scandit ad arduum.

7. Oramus, Domine, regnans perenniter
Divino numine cum patre pariter
Sanctoque flamine, nos salva jugiter,
Coelorum pius arbiter.

Brev. ms. Nonnbergense 26 B 29 saec. 15 A. — Brev. ms. Minorit. Vindobon. s. sign. saec. 15. B. — Hymn. ms. Claustroneoburgens. 968 saec. 14/15. C. — Brev. ms. Augustan. saec. 15. Clm. Monacens. 3002. D.

2, 2 Jam cum BC. — 3, 2 Continuis A; concinimus C. — 5, 1 Huic auctor C; Nunc auctor B. — 5, 3 inclitum fehlt B. — 6, 3 Triumphi fehlt B. — Die letzten Zeilen ergeben: Festum nunc celebre magnapue gaudia. | Compellunt animos carmina promere etc., d. h. die erste Strophe des alten Himmelfahrtsliedes, das vorstehendem seine Melodie geliehen.

382. De sancta Martha.

Ad Laudes.

1. Marthae solventes debitum
Exsultemus in laudibus,
Ut deprecemur Dominum,
Quem pavit suis dapibus.

2. Ab Asia in Europam
Venit haec Christi hospita,
Quam recepit portus maris,
Ut fertur, in Marsilia.

3. Ac deinde Tarasconis,
Sic vocatus a bestia,
Quae inibi habitabat,
Cunctarum crudelissima.

4. Quam haec Christi apostola
Agressa est intrepida
Et munita singnaculo
Crucis ligavit cingulo.

5. Tunc populus incoluit
Locum, quem ante horruit,
Qui corruscat miraculis
Beatae Marthae meritis.

6. Exaudi preces supplicum
Juncta choris coelestium
Tuumque pro nobis, Martha,
Hospitem Christum rogita.

Cod. Sitanstettens. CCXXXII saec. 15. A. — Brev. ms. Capit. Cracoviens. 20 saec. 15. B. — 3, 2 vocatur A. — 5, 2 corruit A. —

383. De sancta Martha.

1. Pange lingua praeconium
Marthae cantus dulcedinis,
Quam laudat evangelium,
Collaudet et vox hominis.

2. Conservans sine macula
Pudicitiae lilium,
Implebat mente sedula
Pietatis obsequia.

3. Veritatis discipula,
Sed magistra fidelium,
Ut vera Christi famula
Divisit patrimonium.

4. Ad pedes apostolicos
Posuit ejus pretium,
Quae paverat famelicos
Mundi calcans fastiginm.

5. Praesta, beata trinitas,
Ut in terra viventium
Nobis detur haereditas
Per ipsius suffragium.

Brev. ms. Altovadense XXV saec. 15. A. — Brev. ms. Altovadense LXIII saec. 15. B. — Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragense VII C 3 C. — Brev. ms. Pragense XII A 22 saec. 14. D. — Brev. Pragense imp. Venetiis 1517. E. —

384. De sancta Martha.

1. Deo nostro sit jucunda
Decoraque laudatio,
Cujus virtus est profunda
Et immensa ratio,
Qui nobis cruoris unda
Fit mentis purgatio.

2. Qui descendit pro salute
Nostra in exsilium,
Sed monstravit se virtute
Verum Dei filium,
Ut afferret nobis tutae
Salutis auxilium.

3. Intrans quoddam in castellum
Per Martham excipitur,
Sedet soror ad scabellum,
Jesu dum allicitur
Verbo, per quod cunctis bellum
Vitiis indicitur.

4. Marthae soli fuit cura
De Jesu servitio,
Hinc turbatur erga plura
Grato beneficio
Et procurat mente pura
Exceptum hospitio.

5. Demum venit Tarasconem
Verbum Dei serere,
Ubi grandem mox draconem
Meruit conterere
Et conversam concionem
Christum docet quaerere.

6. Hospes Christi, Deo cara,
Cujus larga gratia
Ascendisti ad praeclara
Coelorum palatia,
Ibi commanendi para
Nobis semper spatia.

7. Illud nobis, pater, praesta
Natoque cum flamine,
Cujus veneramur festa,
Ejus ut juvamine
In extremo nos molesta
Ne premant examine.

Brev. ms. Capit. Dusseldorpien. saec. 15. Cod. Dusseldorpiens. C. 64.

385. De sancta Martha.

1. Exsultet coelum laudibus,
Resultet terra gaudiis,
Laetis canamus vocibus
Et ex totis praecordiis.

2. Psalmis, hymnis et canticis
Excitetur devotio,
Placetur ira judicis
In hoc sacro solemnio.

3. Sint pura cordis intima,
Sordes absint libidinum,
Mundificetur anima
Prorsus a labe criminum.

4. Haec est dies laetitiae,
Qua coronavit hospitam
Jesus Christus, rex gloriae,
Mercedem reddens debitam.

5. Rogemus, ut haec hospita
Cum tota coeli curia
Obtineat per merita
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Altovadense LXIII. saec. 14. A. — Brev. ms. Altovadense XXV saec. 15. B. — Brev. ms. Pragense XII A 22. saec. 14. C. — Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VII C 3 D. — Brev. Pragense imp. Venetiis 1517. D. — 3, 4 Probis a clade B.

386. De sancto Martino.

1. Martini laudes incliti
Quis digne fari poterit
Virtutum gemmis praediti?
Laudanti laus supererit.

2. In sanctitatis culmine
Nulli secundus claruit,
In confessorum agmine
Sidus impar emicuit.

3. Tres suscitavit mortuos
Christum sequens in numero,
Fide, spe, forma vacuos
Pio portavit humero.

4. Virgo, doctor egregius
Bina gaudet aureola,
Apostolorum socius
Humilitatis viola.

5. Sit trinitati gloria
Sub unitatis clausula
Martini per solemnia
In sempiterna saecula.

Psalt. c. hymn. ms. S. Mariae ad arborem saec. 15. Cod. Sanctens. reg. XVI ms. 2.

387. De sancto Martino.

1. En gratulemur spiritu
Voto colentes debito
Haec festa, quae solemnibus
Martinus ornat gaudiis.

2. Tu supple, Christe, quod minus
Vis nostra languens efficit,
Tu da quietos temporum
Nobis dies praesentium.

3. Martinus autem praevius,
Fac, ut sit horis omnibus,
Ne daemonum fallacia
Pes noster impactus ruat.

4. Hic arma nobis coelica
Instante pugna conferat,
Hoc proeliante cominus
Hostis fugetur noxius.

5. Hic nos per undas saeculi
Clavo gubernet prospero,
Ne forte nostram spumea
Puppim Charybdis sorbeat.

6. Hic nos triumpho nobili
Et laureatos mystice
Aptet tuis conspectibus
Junctos supernis civibus.

Hymn. ms. Diessens. (c. comment.) saec. 15. Clm. Monacens. 5504.

388. De sancto Materno.

1. Treviris dum esset stans
Gentibus et praedicans
Multum duris et severis,
In nulla parte sinceris.

2. Plures tamen converterunt,
Et ad fidem aduxerunt,
Sicut omni mundo patet
Et in scripturis nil latet.

3. Ecce breviter quid factum,
Sicut transiit ad actum,
Tunc Maternus est defunctus,
Terrae stomacho subjunctus.

4. Panuntaus ivit Romam,
Sicut haec praescripta promam,
Defunctum asserens Petro,
Prudenti magis quam Jethro.

5. Alium dona sodalem,
Sive talem vel aequalem,
Qui me juvet praedicare,
Precor, pater summe care.

6. In vero Christo spem fixit
Petrus et consolans dixit:
Hujus sume curvaturam,
Nec plus ullam gere curam.

7. Baculo tange sepulchrum,
Materni, quod erat pulchrum,
Suscitatur mox a morte
Docens pie in cohorte.

8. Sit gloria Deo patri,
Laus et honor sacrae matri
In praesenti diecula
Et sempiterna saecula.

Cod. Pragens. XIII G g saec. 15. — 3, 2 transit. Hs. — 4, 1 Lies: Eucharius ivit. — 6, 3 Huic sume Hs. — 8, 4 Et in sempiterna Hs.

389. De sancto Matthaeo.

1. O verbum fidelissimum
Digneque acceptissimum,
Venisse Jesum Dominum
Peccantibus remedium.

2. Matthaeum de negotio
Qui visum vocat publico,
Hinc mente sequax alacri
Lucrum liquit thelonei.

3. Purae specular animae
Sol penetrat justitiae,
In quo mox vere faciem
Suam rex homo perficit.

4. Hinc mentis, carnis domate
Laetus excepto Domino,
Pasturus Deum hominem
Duplex parat convivium.

5. Huc publicani currite,
Dapes captate gratiae,
Dat vobis jus hospitii
Cum Jesu domus Matthaei.

6. Qui sumptus de theloneo
Deservit evangelio,
Praeclarus lingua, calamo,
Fidem probat martyrio.

7. Hos, Jesu bone, respice
Nutuque trahe gratiae,
Quos salves aeternaliter
Almis Matthaei precibus.

8. Simus nos tibi epulum,
Nostrumque tu convivium,
Sanctis tuis consocies
Nos et in bono saties.

9. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. ms. Voraviense 108. saec. 14/15. A. — Brev. ms. Claustroneoburgense 1200 saec. 14. B. — Hymn. ms. Claustroneoburgens. 996 saec. 14/15. C. — Mel: Verbum supernum. — 4, 3 Passurus ABC. — 5, 1 Hinc A. — 6, 1 sumpsit B. — 7, 1 Nos Jesu BC.

390. De sancto Matthaeo.

1. Lex sacra jam egreditur,
Matthaeus cum eligitur,
Quem a suo teloneo
Dei vocavit jussio.

2. Qui linquens teloneum
Dei sequens filium,
Toto cordis tripudio
Adhaesit evangelio.

3. Per hunc nunc Aethiopia
Repulsa idolatria
Christo Domino militat,
Idola cuncta abdicat.

4. Apostolatus gratiam
Adeptus summo studio,
Hostium pertinaciam
Frangit in Dei filio.

5. In crucis fide hominum
Statuens plura milia,
Digne secutus Dominum
Conscripsit evangelia.

6. Sanctis plenus operibus
Fulgens atque virtutibus
Pro Christo hic occiditur,
Quo nunc felix perfruitur.

7. Deo patri sit gloria etc.

Brev. ms. Pragense XIII G 9 saec. 15. —

391. De sancto Mauritio et sociis.

1. Festivitatis annualis gloriam
Honore, fratres, concinamus debito,
Qua Thebaeorum laureati martyres
Gaudent sodales semet auctos coelici.
2. Hi saeviente rege quondam pessimo
Amore Christi sunt necati pariter,
Fuso cruore sempiternum praemium
Sumunt coronam peramantes gaudii.
3. Maximianus, idolorum servitor,
Plebi fidelis sed tonanti perfidus,
Illis diebus immolator squalidus,
Christi negator confitentes perculit.
4. Pro nobis alma semper ora legio,
Pro nobis almus oret et Mauritius,
Nobis misellis condolendo servulis
Opem benignam supplicando conferat.
5. Sit trinitati sempiterna gloria,
Honor, potestas atque jubilatio,
In unitate cui manet imperium
Ex tunc et modo per aeterna saecula.

Brev. ms. Lincense Γ p 19. saec. 12. A. — Brev. ms. Lunaelacense saec. 14 Cod. Palatin. Vindob. 1950 B.

1, 3 Qua coelicolarum A. — 2, 1 quondam rege B. — 4, 3 condolendo sedulis A. — 4, 4 conferas A.

392. De sancto Mauritio.

1. Christum laudemus Dominum
Et Deum patrem luminum,
In quo triumphat coelitus
Princeps et dux Mauritius.
2. Cum corona victoriae
Ad thronum tendit gloriae,
Cum tot et tantis milibus
Veris Christi martyribus.
3. Quanta salus terrestrium,
Quantus honor coelestium
In Christo triumphantium
Et milibus laetantium.
4. Fermentum sacrae fidei
Et amor cordis ignei
Dulcorant jam supplicia
Per gratiam in gratia.
5. O martyres sanctissimi,
Coelesti Deo proximi,
Qui vestris nunc in milibus
Regnatis in sublimibus;
6. In virtute multiplici
Plebi favete supplici
Et nos a malis omnibus
Vestris salvate precibus.
7. Praestet aeterna trinitas
Manens et regnans deitas,
Ingenitus ac genitus
Et spiritus paraditus.

Brev. ms. Plagense saec. 15. s. sign. A. — Brev. ms. Voraviense 129 saec. 15. B. — Brev. ms. Admontense 874 saec. 15. C. — Clm. Monacens. (ol. Montis aprini) 6017 saec. 15. D.

3, 4 Et militibus B. — 4, 3 Dulcorat B. — 5, 2 Qui vestra nunc A. Martyris nunc in B. — 5, 4 Regnas A; regnans B. — 6, 4 Vestris salvare A C.

393. De sancto Mauritio.

Ad Nocturnum.

1. Christo coelorum agmina
Dent laudes et mortalia,
Cum multis septus milibus
Scandit astra Mauritius.

2. Thebaea felix legio,
Cruore compta muricis
Victrix triumphi laurea
Fide vicisti terrea.

3. Plaudunt honore coelici
Canendo melos obvii,
Tendunt et ulnas gaudii
Vitae ducentes principi.

4. Sis nostri memor, domina,
Dum pangis agno cantica,
Gravatos sorde libera,
Delendo mortis crimina.

5. Salve, beata trinitas,
Simul et una deitas,
Juva creatrix saeculum,
Quae regnas in perpetuum.

Cod. Palat. Vindob. 2682 saec. 15. A. — Brev. ms. Secovien. saec. 15. Cod. Graecen. 1548. B. — Hymn. ms. Griesen. 155 saec. 15/16. C.
1, 1 Christe A C. — 2, 2 Crucis tempta mauricis C. 2, 3 verschrieben: Victrix triumphi laureati devicisti B. — 3, 1 Plaudent A; 6 laudum honore C. — 3, 2 melos ovii A; melos obin C. — 4, 1 memor fehlt C. — 4, 2 Tu pangis C. — 5, 3 Viva creatrix AC; die deutsche Interlinearversion von A hat viva gelesen: „lebendiv scepharinne".

394. De sancto Mauritio.

1. Ave martyr egregie,
Mauriti, princeps principum,
Ave victor dignissime,
Cohortis ductor inclitae.

2. Salve testis dulcissime,
Exuperi piissime,
Salve comes et legio,
Salvete cosmi lumina.

3. Oramus vestris precibus,
Culpis mundemur omnibus,
Jungamur piis coetibus,
Agni sequamur choreas.

4. Praesta, pater ingenite,
Praesta, Deus tu genite,
Praesta, sacer paraclite,
Rex per aeterna saecula.

Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerani saec 15. Clm. Monacens. 14667. — Vgl. den Hymnus gleichen Anfangs auf St. Ursula.

395. De sancto Mauro.

1. Res tuae sunt, altissime,
Laudes sanctorum gliscere,
Mauri beati supplices
Has flagitamus suscipe.

2. Gemma resplendens fulgida,
Quam protulit Valeria,
Secundo Romam prodiens,
Orbis caduca fugiens.

3. Huic Maurus sequax traditus,
Cunctis ut esset portmodum
Aptum remotis commodum
Sequentibus altithronum.

4. Sic et labentem fluctibus
Puerum retraxit crinibus
Currens per undas fluminis
Jussu boni pii patris.

5. Laus patri invisibili,
Laus sit et almo flamini,
Laus sit et unigenito,
Orbis terrarum domino.

Hymnar. ms. Griesen. 154 saec. 16. A. — Cod. Hamburgen. 1568 saec. 15. B. — Brev. . . sec. rubricam S. Martini sacri monasterii montis Pannoniae imp. Venetiis 1506. C. — 1, 1 Rex tuae A. — 1, 4 Hanc. AC.

396. De sancta Monica.

1. Adest fletus et gaudii
Dies, in qua plangitur
Vita latens in tenebris,
Quae nimis decipitur
In errore Manichaei,
Post fonte abluitur.

2. Pergit Romam Augustinus
Piae cum matris fletu,
Transit hinc Mediolanum
Receptus a civibus,
Terra marique filium
Quem mater insequitur.

3. Planctus ibi commutatur
In vehemens gaudium,
Dum praedicat Ambrosium
Dogma salutiferum,
Convertitur Augustinus,
Defensor fidelium.

4. Baptizatur a praesule
In magno miraculo,
Novae datur militiae
Vir a Simpliciano,
Illuminatur in fide
Sanctae matris merito.

5. Ad natale revertuntur
Fantes arcana Dei,
Vilescebat iste mundus
His cum oblectamentis,
Quem genuit, haec laetatur,
Videre servum Christi.

6. Ad ostia Tiberina
Post fletus et agones,
Post viri natique lucra
Ultimos claudit dies
Haec pia mater Monica,
Migravit feliciter.

7. Regi regum salus, vita,
Decus et imperium,
Trinitati laus et honor
Sit per matris meritum,
Quae luctu nobis donavit
Doctorem fidelium.

Antiph. ms. Plagense saec. 16 s. sign. — Melodie: Urbs beata Hierusalem. — Alles weist auf französischen Ursprung des Liedes.

397. De sancta Monica.

Ad Vesperas.

1. Alma mater genorosa
Doctoris praecipui,
Et affectu viscerosa
Amoris melliflui,
Tota vita virtuosa
Nostro lucet usui.

2. Alta, mater pietatis,
In tota ecclesia
Per exempla sanctitatis
Fulges relucentia
Et affectu caritatis
Viges refraglantia.

3. Sancta mater amorosa,
Circa tuum filium
Exstitisti lacrimosa
Praecavens exsilium,
Ne ex morte aerumnosa
Sentiret supplicium.

4. Eja, Monica beata,
Coeli sedes solio,
Ad superna elevata
Claro luces radio,
Inter angelos locata
Tuo stas cum filio.

5. Tibi, mater, supplicamus
Ex piis affectibus,
Tuas preces imploramus
Multis cum gemitibus,
Ut per te possideamus
Deum in coelestibus.

6. Sempiternae trinitati
Melos demus dulciter,
Trinaeque divinitati
Cantemus hilariter,
Gloria humanitati
Christi sit perenniter.

Brev. ms. Novacellense anni 1501. Cod. Oenipont. 405.

398. De sancta Monica.

Ad Nocturnum.

1. Patris nostri Augustini
Mater sancta Monica
In amorem Dei trini
Arsit ut seraphica
Fuitque verbi divini
Jugiter famelica.

2. Quanta fuit vis amoris
Erga suum filium,
Tanta fuit vis doloris
Petentis auxilium,
Unde flebat cunctis horis
Ad excelsum solium.

3. Tantae lacrymae manarunt
Ab infessis oculis,
Pectus, ventrem irrigarunt
Ex profusis rivulis,
In coelestibus clamarunt
Coram sanctis angelis.

4. O beata mater pia,
Supplicamus jugiter,
Esto nobis hic in via
Adjutrix viriliter
Et ad coelorum gaudia
Ducas nos alacriter.

Sempiternae trinitati etc.

Brev. ms. Novacellense anni 1501. Cod. Oenipontan. 405. — 4, 5 coeli Hs. — 4, 6 Ducas alacriter Hs.

399. De sancto Morando.

In Vesp. et Noct.

1. Iste confessor Domini,
Vita Morandus humili
Cella vixit coenobii
Jugo religionis.

2. Astra corde contemplatur,
Lege Dei meditatur,
Die, nocte immoratur
Psalmis devotionis.

3. Cujus festa plebs devota
Pura mente, fide tota
Labe celebret amota
Peccatorum vilium.

4. Omnibus pater carebat
Vitiis, dum hic vivebat,
Fratres suos sic alebat,
Decebat ut filium.

5. Bonitate, castitate
Praeditus hic pietate
Fuit et pudicitate
Sanctus hoc in saeculo.

6. Unde chorus in honore
Noster psallens cum clangore
Vocis, cordis et amore
Ipsius in jubilo.

7. Summo gloria parenti,
Laus aeterna sit nascenti
Et paraclito, clementi
Deo sine termino.

Cod. ms. Palat. Vindob. 1946. anni. 1482.

400. De sancto Nicolao.

1. Deus, fons omnium, rex saeculorum,
Tibi persolvimus, quidquid nos sumus,
Lapsis da veniam, vita, da vitam.

2. Johannis socium, David par sanctum,
Sanctis parentibus esset ut sanctus,
Sanctum Nicolaum unxisti dignum.

3. Sacerdos inclitus, nulli secundus,
Dispensat triticum tuis comissum,
In tantum colendus, in quantum bonus.

4. Est clemens omnibus, mitis et pius
Lucerna Domini, lux, porta mundi,
Salus credentium, spes populorum.

5. Aurum largus donat, occidi vetat,
Adest undivagis in mari nautis,
Ejus ad tumulum manat olivum.

6. Sancte Nicolae, nobis succure,
Tua nos merita protegant sancta,
Ut tuis precibus simus, securi.

7. Laus tibi, trinitas, summa majestas,
Sanctorum gloria tibi sit apta
Nobis protectio, salus in mundo.

Cod. Palat. Vindob. 1885 saec. 12. A. — Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52 saec. 15. B.

3, 3 In quantum colendus in tantum bonus B. — 6, 3 securi simus A.

401. De sancto Nicolao.

1. Spes peccatorum maxima
Et confessorum gloria,
Nicolae dulcissime,
Te nunc laudantes respice.

2. In vocibus laudantium
Votis aspira cordium,
Quae pulsantur singultibus
Pro admissis criminibus.

3. Precamur, amantissime,
Pro nobis intercedere,
Ut nobis supplicantibus
Propietur Dominus.

4. Ora patrem et filium,
Per quem redemit saeculum,
Ut nos amborum spiritus
Tueatur ab hostibus;

5. Solvat nexorum vincula,
Cuncta depellat noxia,
Post hujus vitae terminum
Perenne donet gaudium.

6. Sit trinitati gloria,
Cujus laetemur gratia,
Angelorum spiritibus
Sit laus cum sanctis omnibus.

Diurn. ms. Altovadense I. saec. 14. — 5, 1 sq. solvet, depellet Hs.

402. De sancto Nicolao.

In 2. Vesperis.

1. Confessor Christi fulgide,
Laude digne Nicolae,
Fer opem supplicantibus,
Qui tua festa colimus.

2. Qui culmen pontificii
Sortitus manu Domini,
Subjectos sibi famulos
Deo fecisti congruos.

3. Cunctipotentem Dominum
Redde placatum et pium,
Ne pro reatu puniat
Sed miseris indulgeat.

4. Laus sit Deo per saecula,
Qui nutu regit omnia,
Qui dignum sibi famulum
Adoptavit Nicolaum.

Brev. ms. Mlle de Memorency. anni 1597. Hsch. der kk. Familien-Fideikommifs-Bibl. Wien 7966.

403. De sancto Nicolao.

Ad Completorium.

1. Christi confessor inclite,
Vota tuorum suscipe,
Auresque pias porrige
Laudanti te catervulae.

2. Et sicut multis coelitus
Adhuc in carne positus
Ad te confugientibus,
Nunc nobis sis propitius;

3. Cum datur salus languidis,
Redditur vita mortuis,
Lumen caecis refunditur,
Capiunt gressum debiles.

4. Vitae perennis commoda
Simul feras et praemia,
Tua juvante gratia
Nostra precatur turmula.

5. Praestet hoc patris pietas,
Praestet et nati caritas
Paraclitique gratia
Per cuncta semper saecula.

Diurn. ms. Altovadense I. saec. 14.

404. De sancto Nicolao.

1. Ave praesul alme,
Dei cultor magne,
Ave pastor sane
Plebis Nicolae.

2. Viam vitae monstrans,
Iter mortis damnans,
Te sequentes portam
Coeli introducis.

3. Fugis universum
Crimen architectus
Supra firmam petram
Locas fundamentum.

4. Auri dono vetas
Stupri foedum nefas,
Patris et natarum
Tegis velle pravum.

5. Nautae tribulati
Turbulento mari
Ut te vocaverunt,
Cessit aquae motus.

6. Nos in hujus mundi
Tempestate saeva,
Ad te nos clamantes
Juva prece tua.

7. Praestet nobis summus
Pater atque natus,
Una sanctum pneuma
Nunc et in aeternum.

Cod. Palat. Vindobon. 1671 saec. 13. Mit Neumen. A. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacens. 20021. Auf Benedikt. B.

1, 1 Ave pater alme B. — 1, 3 Ave dux invicte B. — 1, 4 Sancte Benedicte B. — Str. 4 u. fehlen B. — 7, 1 u. 2 Per te nos pater summus | Salvet atque natus B.

405. De sancto Nicolao.

Ad Tertiam.

1. Aeterne rex altissime,
Vota tuorum suscipe
Nosque tui famuli
Prece salva Nicolai.

2. Cujus pium suffragium
Det nobis hic solatium
Et in futuro gaudium,
Quod postulamus unicum.

3. Adesto, praesul inclite,
Precesque nostros suscipe
Offerque summo praesuli
Preces devotas populi.

4. Tua prece assidua
Ut nostra solvas crimina
Et coeli dones praemia,
Voce precamur sedula.

5. Ut caritate spiritus
Sic effluamus invicem,
Quo corde cum suspiriis
Christum sequamur intimis.

6. Hoc praestet nobis trinitas
Et trina semper unitas,
Quam decet laus cum gloria
In saeculorum saecula.

Diurn. ms. Altovadense I. saec. 14. — 1, 3 Fehlt eine Sylbe am Versmafs. — 5, 1 Et charitate. — 5, 1 effluamur.

406. De sancto Nicolao.

1. Adest dies sanctissimus,
Virtute clara splendidus,
Qua Nicolaus egregius
Locatur in coelestibus.

2. Hic parvus infans corpore,
Magnus tamen Dei fide,
Quarta vel sexta feria
Semel sugebat ubera.

3. Virtute fulgens nobili,
Vigiliis, jejuniis
Domabat corpus juvenis,
Ne foedaretur vitiis.

4. Fit praesul Christi nobilis
Pro sanctitatis meritis,
Qui illum exornaverat
Coelestis regni gratia.

5. Adesto, praesul inclite,
Precesque nostras suscipe
Offerque summo praesuli
Preces devotas populi.

6. Sit trinitati gloria,
Aeterna laus et inclita,
Summo patri et filio
Cum flamine parcalito.

Brev. ms. Secoviense saec. 15. Cod. Gracens. 1556. A. — Cod. Palat. Vindobon. 1671 saec. 13 B. —
1, 1 Ave dies A. — 1, 2 Nicolaus sanctissimus A. — 3, 1 nobili AB; der sonst regelrechte Reim auch 4, 3 und 4 durch Endassonanz vertreten. — Der Hymnus steht ad. vesp. in B, ad. noct. in A.

407. De sancto Norberto.

Ad Nocturnum.

1. Optatus votis omnium
Venit dies clarissimus,
Quo patris nostri spiritum
Suscepit orbis Dominus.

2. Hic nativum linquens solum
Praemonstratum se contulit,
Ubi Deo totus servit
Fallax revincens saeculum.

3. Vitam degit angelicam
Gradu incedens praevio,
Ut tandem sequatur ducem
Canonicorum concio.

4. O grande nobis gaudium,
Coenobitarum speculum,
O decus archipraesulum,
Norma vitae credentium.

5. Agamus ergo gratias
Albi vestitus indici
Et veniam prece dulci
Rogemus patrem omnium.

6. Te, hujus rector saeculi,
Precatur ordo candidus,
Ut Norberto suo duci
Jungatur in coelestibus.

Hymn. ms. Schäftlariens. saec. 15. Clm. Monacens. 23092. add. post. A. — Brev. sec. rit. candidiss. ord. Praemonst. imp. Parisiis 1598. B.

408. De sancta Ottilia.

In 1. Vesperis.

1. Orbis conditor ac rector,
Christe serenissime,
Deus universitatis,
Rex regum sanctissime,
Per te laudes inspiratas
Sume clementissime.

2. Dos, flos Ottiliae tuae,
Virginis eximiae,
Cui tribuisti munus
Lucis in baptismate
Tam mentis quam suae frontis
Consignatae chrismate.

3. Ipsa celsi praecursoris
Suscipit oraculum,
Et monetur, ut decenter
figat tabernaculum,
Quo laxetur piae plebis
Gratia piaculum.

4. Laudabilis Ottilia
Fulsit mirabilius,
Nam referta fuit vere
Virtutum monilibus,
Plaustra, boves post ruinas
Priscis reddit viribus.

5. Jam vacuum prece digna
Vas implevit temeto,
Ut sorores recrearet
ordine sic congruo,
Quando voluit, revixit
et est tracta saeculo.

6. Altissimo genitori
sit cum nato gloria
Spirituque utriusque,
decus et victoria,
Creatori gubernanti
sub se cuncta saecula.

Vesperale. ms. Underdorfense saec. 15. Clm. Monacens. 7772. A. — Brev. ms. Raitenbuchense saec. 15. Clm. Monacens. 12214. B. — Brev. ms. Raitenbuchense saec. 15. Clm. Manacens. 24006 C. — Cod. Sangallens. 418 saec. 15. D.
1, 4 regum rectissime D. — 2, 1 Mos, flos C. — 2, 5 frontis suae B. — 2, 6 consignat B.

409. De sancta Ottilia.

In 2. Vesperis.

1. Alma virga Ottilia,
Claris orta natalibus,
Resplenduit in populis
Puella sacrae indolis.

2. Clausis orba luminibus
Sed claris cum praecordiis,
Perpessa est exsilium
Parentum per consilium.

3. In fonte vero lavacri
Mox ut tincta sanata est,
Chrismate sacro ungitur,
Decora patent lumina.

4. Pulchra quidem haec corpore,
Sed fide multo pulchrior,
Spernebat mundi gloriam
Tendens aeternam patriam.

5. Te venerantes conjunctam
Angelicis spiritibus
Nunc personemus laudibus
Tibi devotae famuli.

6. Subveni nobis, domina,
Assiduis precatibus,
Quo mereamur consequi
Coelestis regni gaudia.

7. Gloria sit ingenito
Gloria unigenito,
Gloria sit paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Pragens. VI F 20 A. — Vesperale ms. Underdorfense saec. 15. Clm. Monacens. 7772. B. — Brev. ms. Reitenbuchense saec. 15. Clm Monacens. 12214. C. — Cod. S. Galli 1418 saec. 15. D.

2, 1 Clausa orba A. Clare orbata D. — 2, 2 Sed clara praecordiis A. Clara tamen praecordiis BC. — 3, 1 In fontem vero A. — 3, 2 Mox intincta est sanata A. Mox ut tincta signata est BC. — 3, 3 Chrisma sacrum inungitur BC; Cum chrismate immergitur D. — 4, 1 haec facie A. — 5, 4 devoti famulae AD. — 6, 3 Quibus meremur A. — 6, 4 Jungamur ut coelestibus A. — 7, 1 Gloria patri ut ingenito A. Gloria patri ingenito BCD.

410. De sancto Panthaleone.

1. Fons universalis boni
De sinu altissimi,
Jesu Christe, te rogamus,
Tibi grates solvimus,
A quo manat omne bonum
Gratis, non per meritum.

2. Ex te manavit in mundum
Pietatis oleum,
Pantaleon puer annis
Sed maturus moribus,
Medicina languentium,
Portus naufragantium.

3. Lucratus es feliciter,
Hermolae presbyter,
Dum filium ecclesiae
Genuisti in fide,
Qui non timuit occidi
Pro gloria fidei.

4. Ecce triumphalis dies
Pretiosi martyris,
Coelum, terram ad annua
Invitat solemnia,
Et indicit laetitiam
Et promittit veniam.

5. Sume, Panthåleon pater,
Laudes, vota pariter
Intercede, te rogamus,
Supplex pro supplicibus,
Ne nos ira judicantis
Puniat pro vitiis.

6. Praesta, pater per filium,
Magnum mundi pretium,
Sanctum quoque per spiritum,
Advocatum omnium,
Quibus est una gloria
Per aeterna saecula.

Brev. ms. S. Floriani XI 403 saec. 15. A. — Brev. ms. Voraviense 152 saec. 14. add. 15. B. — 4, 2 Gloriosi martyris B. — 4, 5 incidit verschr. A.

411. De sancto Panthaleone.

1. Jesu, tuorum palma perpes martyrum,
Pantaleonem qui sacrasti martyrem,
Nobis per ipsum da perenne gaudium,
Ob festa cujus nos ovantes adsumus.

2. Hunc Hermolaus, presbyter sanctus tuus,
Tibi fidelem fecit esse militem,
Docet, profanam spernat idolatriam
Et te salubrem diligat semper ducem.

3. Hinc ipse multos praedicans incredulos
Convertit ad te cum suo simul patre,
Serpente laesum salvavit et caeculum
Praeclara plura fecit et miracula.

4. Maximiano rege post haec pessimo
Volente poenas carne pro te plurimas
Est passus igne, bestiis et carcere,
Quibus triumphum salvus egit plurimum.

5. Demum sub ense plexus inclita nece,
Coeleste regnum sumpsit a te praemium,
Nos quo precante solve cuncto crimine
Et fac superna numerari patria.

6. Praesta benigne, Christe, cum tuo patre
Et cum sacrato spiritu paraclito,
Qui trinus unum numen et sanctissimum,
Aeterna cunctis laus sit tibi saeculis.

Brev. ms. Chunegundis, abbatissae S. Georgii, filiae Ottokari regis Cod. Pragens. VII D 9. A. — Brev. ms. S. Georgii saec. 14. Cod. Pragens. VI F 12. B. — Brev. ms. S. Georgii. saec. 14. Cod. Pragens. VII G 7. C. — Brev. ms. S. Georgii saec. 14. Cod. Pragens. XIII C 1 a. D.

1, 3 Da nobis per ipsum D. — 2, 1 Hinc Hermolaus B. — 3, 3 salvavit atque B. — 3, 4 plura fehlt B.

412. De sancto Panthaleone.

1. Panthaleonis annua
Recolamus solemnium,
Quem ad jucunda gaudia
Mater praemisit filium.

2. Qui stirpe satis nobili
Humilibus patentia
Mente ascendit humili
Clausa superbis atria.

3. Vultus decor angelici
Vernans in ejus facie
Signa sinebat elici
Promissae sibi gloriae.

4. Laetare, Nicomedia,
Felix alumni sanguine,
Per cujus es suffragia
Vero perfusa lumine.

5. Miranda canunt opera,
Quae gessit pius medicus,
Puer exstinctus vipera,
Caecus et paraliticus.

6. Tormenta docent ignea,
Quanta sint ejus praemia,
Fretum et moles saxea
Justo nocere nescia.

7. En martyris praeconium
Ensis accedit cereus
Et fluens per martyrium
Liquor ex carne lacteus.

8. Pantaleon egregie,
Precum tuarum munere,
Fac nos ad cives patriae
Cum incolis ascendere.

9. Praestet pater ingenitus
Una cum unigenito,
Quos laudet omnis spiritus
Cum spiritu paraclito.

Brev. ms. Admontense 874 saec. 15. — 1, 2 solemnia Hs. — 1, 4 promisit filia Hs. — 5, 2 gessit medicus Hs. — 7, 4 Liquor fehlt. Hs.

413. De sancto Paulo Erem.

1. Ordo sanctorum militum
Eremitarum humilis
Paulum collaudat inclitum
Et monachorum jubilis.

2. Pauper, mitis et docilis,
Caelebs, pius, obediens,
Modestus, sanctus, humilis,
Justus, verus et sapiens.

3. Quaesivit hunc Antonius,
Quem Christus ei praetulit,
Panem coelestem nuntius
Jejuno corvus attulit.

4. Rosa fulgens et inclita,
Baptista Christo praevio
Paulus Eliae conscita
Consimilis in invio.

5. Suum praedixit exitum
Propheta pandens abdita,
Leo deplorat obitum
Flectens genua subdita.

6. Te transitu mirabilem
Sanctorum in splendoribus,
De coelis honorabilem
Translatum coeli civibus

7. Veste nudata praedicat
Antonius, Hieronymus
Laude multa magnificat,
Te, pater pie, petimus:

8. Christi nos auge [munere],
Auctos fove precatibus,
Pacis adstringe foedere,
Redde polorum sedibus.

9. Honor et virtus inclito
Patri prolique genito,
Sacro spirato flamini
Sit sine meta termini.

Diurn. ms. Paulinorum saec. 15. Cod. Gottwicens. 439. — 8, 3 foedera Hs. — 9, 1 inclyte Hs. — 9, 2 genite Hs.

414. De sancto Petro Coelestino.

Ad Vesperas.

1. In coelorum rosario
Rosa novella ponitur,
In sanctorum collegio
Novus sanctus colligitur.

2. Hic Petrus recte dicitur,
Nam fuit sede solidus
Et ut Petrus cognoscitur
Boni zelator fervidus.

3. Petrus errorum devia
Fide fugat catholica,
Murus daemonum vitia
Necat cum spe mirifica.

4. Coelestinus nunc noscitur
Cum fit Christi vicarius,
Nam coelitus ostenditur
Ante, post et tunc medius.

5. Honoris cedit apici
Forma factus humilium,
Se manifestat refici
Consortio simplicium.

6. Clemens quintus conformiter
Christo disponens agere,
Ex probatis solemniter
Hunc sanctum jubet colere.

7. Nunc trinitati gratias
Reddamus omnes debitas,
Concinamus alacriter
Dicentes una pariter:

8. Gloria patri Domino
Nato atque paraclito,
Nos hujus sancti merito,
Coeli fruamur gaudio.

Clm. Monacens. (ol. Montis aprini) 6017 saec. 15.

415. De sancto Petro Coelestino.

Ad Nocturnum.

1. Plaudens mater ecclesia
Lauda Dei magnalia
Per haec Petri celebria
Confessoris solemnia.

2. Ab infantia primitus
Mundi declinans strepitus,
Operatur divinitus,
Quae non erant humanitus.

3. Vacare Deo cupiens
Abdita petit montium,
Silet, laborat aut legit,
Orans vigilat nimium.

4. Vixit in abstinentia,
Vilitate, penuria,
Multos traxit ad Dominum
Consolans omnem miserum.

5. Continuo jejunio
Carnis terit superbiam,
Lorica seu cilicio,
Gestans cathenam ferream.

6. Demum in hora ultima
E mundo sui transitus
Crux emicat in aera,
Qua conscendit superius.

7. Petre, confessor inclite,
Sic gressus nostros dirige,
Ut, quem monstrasti, tramite
Procedamus sequentes te.

8. Gloria patri Domino
Nato atque paraclito,
Nos hujus sancti merito
Coeli fruamur gaudio.

Clm. Monacens. (ol. Eberspergens.) 6017 saec. 15. A. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488. B. — 5, 2 terat B.

416. De sancto Petro Coelestino.

Ad Laudes.

1. Lux sanctorum confessorum,
Petrus in coeli sedibus
Introivit, ubi vivit,
Exsultet coelum laudibus.

2. Coenobita mirus vita
Miranda facit opera,
Dum dormivit, acquisivit
Aeterna Christi munera.

3. Hora mortis dirae sortis,
In qua timent, qui exeunt,
Morienti, congaudenti
Vexilla regis prodeunt.

4. Vir fidelis est in caelis
Ut procurator munerum,
Per hunc dona nobis dona,
Conditor alme siderum.

5. Tu perfectus, simplex, rectus
Exis de mundi scelere,
Vitas sordes, unde gaudes
Jamlucis orto sidere.

6. Trinus unus donet munus,
Quo vivamus in gloria,
Sic coronet sicque donet
Beata nobis gaudia.

Clm. Monacens. (ol. Montis aprini) 6017 saec. 15. A. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488. B.

417. In translatione s. Petri Coelestini.

Ad Laudes.

1. Novum ducem et praevium
Dat Deus in praeconium,
Qui nova per fastigia
Regat virtutum culmina.

2. Petrus de petra solidus
Surgit ut stella fulgidus,
Fidem ornavit moribus
Mundi spretis honoribus.

3. Coelestinus hic dicitur,
Cum ad papatum sumitur,
Totus exstitit coelicus,
Persistens vir angelicus.

4. Patrum secutus tramitem
Vitam elegit humilem,
Nam summo pontificio
Cessit quieto animo.

5. Splendor Olympo veniens,
Cum signo crucis rediens,
Petri beati spiritum
Tulit ad coeli bravium,

6. Sit ergo nunc laudatio
Plena, cujus translatio
Gesta est pari gaudio
Loco et colle Madio.

7. Uni trinoque Domino
Sit honor sine termino,
Qui nostro dedit tempore
Perfrui tanto lumine.

Antiph. ms. Coelestin. saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Pragen. VIII C. 15. A. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488. — Erste Str. mit Mel. A.

418. In translatione s. Petri Coelestini.

Ad Vesperas.

1. Claret in orbe tua mira sanctitas,
Perquam est orta saeculo serenitas
Lucis internae, vitae speciositas,
Petre confessor.

2. Tu, pater alme, functus pontificio
Summo levari mentis beneficio
Malens, quam trahi mundi artificio,
Renuntiasti.

3. Nam tuum fuit hoc sanctum propositum,
Ut solitudo te teneret obsitum,
Deo dicatum dignum mundum coelitum
Sprevisti mundum.

4. Tantum praepolles sanctitate sedula,
Artus conservans omni sine macula,
Ut Deo sanctis stes ut ardens facula
Sanctis loquelis.

5. Petre beate, sis nostra protectio,
Ut tui sancti corporis translatio,
Eam qui colunt, plena sit laudatio
Firma virtute.

6. Laetetur ergo et exsultet Aquila,
Quae renovatur Petri per miracula,
Et expiantur quaeque sunt piacula,
Novo regressu.

7. Sit Deo nostro summa laus et gloria,
A quo largitur clericis victoria,
Sanctis ut fiat in terra memoria.
Laude divina.

Antiph. ms. Coelestin. saec. 15 Cod. Pragens. VIII. C. 15. A. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488 B. — A nur Str. 1 mit Mel.

419. In translatione s. Petri Coelestini.

Ad Nocturnum.

1. Exsultet jam angelica
Turba coelestis curiae,
Laetetur plebs catholica
Petrum collaudans hodie.

2. Cujus corpus extrahitur
De Campaniae partibus
Et datur Aquilensibus,
A quibus digne colitur.

3. Pontificalem infulam
Ubi Petrus assumpserat,
Fuit translatus Aquilam,
Ut Deus disposuerat.

4. In matris jacet gremio
Dilecti corpus filii,
Pro cujus suffragio
Aegri curantur varii.

5. Per Petrum multipliciter
Dotatur haec ecclesia,
A culpa, poena pariter
Donatur indulgentia.

6. Gaudete, cives Aquilae,
Colentes haec solemnia,
Habetis donum nobile
Ex Christi providentia.

7. Sit Deo trino simplici
Laus, decus et imperium,
Sit Petri prece supplici
Nobis perenne gaudium.

Antiph. ms. Coelestin. saec. 15/16. Cod. Pragens. VIII C 15. A. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488 B. — Str. 1 mit Mel. A.

420. De sancto Placido.

In Vesperis.

1. Plaude, turba monachorum,
De triumpho sociorum,
Quos coronat rex coelorum
Inter choros angelorum.

2. Lauda satis, non tacere,
Cernens tuos praevalere
Et in mensa consedere
Cum ceteris tironibus.

3. Qui pro Christo cruentati
Et de pugna laureati
Velut reges purpurati
Et in thronis collocati.

4. Magnos habes advocatos
Super coelos exaltatos,
Summo regi semper gratos,
Ad rogandum praeparatos.

5. Quorum meritis salvari
Possimus et illustrari,
Super nivem dealbari
Et in coelis collocari.

6. Regi sanctorum omnium
Sit laus per cuncta saecula,
Qui istos per martyrium
Magnos fecit in gloria.

Cod. ms. Scotor. Vindobon. 53 f. 6 anni 1419.

421. De sancto Placido.

Ad Nocturnum.

1. Ovantes Christi martyrum
Gesta miranda canimus,
Quorum tormenta corporum
Dira fuisse cernimus.

2. Genis quaque rubentibus
Vestro cruore roseo,
Fulgentibus, candentibus
Omni decore niveo.

3. Vos roseis et fulgidis
Florum coronis aureis
Cum agno melos canitis
Super montes aromatis.

4. Nos quoque tibi psallimus,
Ignosce delinquentibus,
Hostis confractis viribus
Nosque redde coelestibus.

5. Deo deorum omnium
Salus, honor et gloria,
Qui tuis per martyrium
Donas immensa munera.

Cod. ms. Scotor. Vindobon. 53 f. 6 anni 1419. — Cod. ms. Hamburgen. 1568 saec. 15. B. — 1, 1 Christi martyres AB gegen den Reim.

422. De sancto Placido.

Ad Laudes.

1. Vastum per orbem canitur
Sacrum schema certaminis,
Monachorum extollitur
Praecelsi decus ordinis.

2. Quorum de arce prodeunt
Triginta quinque milites,
Qui cum triumpho redeunt
Poli scandentes limites.

3. Nostri sunt decus ordinis,
Nostri sunt duces agminis,
Nobisque foeda criminis
Dimitte, rex certaminis.

4. Dona superna scandere
Sacrosque hymnos promere,
Ad laudes horum martyrum
Infunde jubar luminum.

5. Summi patris fastigio
Laudis melos dulcissimum,
Qui nobis ex martyrio
Largitur omne praemium.

Cod. Scotorum Vindobon. 53 f. 6 anni 1419. A. — Cod. ms. Hamburgen. 1568. saec. 15. B. — 1, 1 Vasti per orbem B.

423. De sancto Placido.

Ad Vesperas.

1. O Casinensis gloria,
Perpes ejus victoria,
Tua digna memoria
Gesta narrat historia.

2. Romanis ortum regibus
Omnipotentis legibus
In Benedicti gregibus
Educatum te legimus.

3. Corruscans mirabilibus
Magnis atque nobilibus,
Favens miserabilibus,
Quoquo modo debilibus.

4. Post varia supplicia,
Tormenta multiplicia,
Tua membra patricia
Ostenduntur victricia.

5. Angelorum fis socius
Ense truncatus ocius,
Coelum scandis velocius,
Intende nostris vocibus.

6. Placide, vir egregie,
Martyr fortis et regie,
Nos fragiles ne despice
Sed protegendo respice.

7. Vita, salus ingenito,
Potestas unigenito,
Flamini perpetuitas,
Sit trino una deitas.

Brev. ms. S. Spiritus et Galli ap. Paviam saec. 15. Clm. Moacens. (ol. Cellae principum) 7217. A. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488. B. — 1, 3 Tuam dignam B.

424. De sancto Placido.

Ad Nocturnum.

1. Qui Casinum excolitis
Et Placidum recolitis,
Hoc totum, quod incolitis,
Hujus fuit, quem colitis.

2. Exsultanter laetamini,
Gaudenter gratulamini,
Hunc sanctum veneramini,
Per quem et coronamini.

3. Stirpe satus Octavia
Cum fratribus et Flavia
Sprevit mundi suavia
Coeli sperando gaudia.

4. Benedictus hunc docuit
Et Christum sequi monuit,
Hostis isti non nocuit
Nec traxit ad quod voluit.

5. Sub tali magisterio
Hoc vixit monasterio
Anno minus decennio
Coeli dignus rependio.

6. Centenis signis claruit
Et, quis esset, apparuit,
Gratulatur Sicilia
Cernendo mirabilia.

7. Vita, salus ingenito,
Potestas unigenito,
Flamini perpetuitas,
Sit trino una deitas.

Brev. ms. Cellae Principum saec. 15. Clm. Monacens. 7217. A. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488. B. — 2, 1 Exsultate A. — 3, 1 Stirpe natus B; Stirpe sanctus A.

425. De sancto Placido.

Ad Laudes.

1. Captus ab infidelibus
Cum pluribus fidelibus
Perstat ut vir fortissimus,
Vera fide firmissimus.

2. Ex cruciandi genera
Cogitantur innumera,
Diebus septem septies
Poenarum fit congeries.

3. Fractis maxillis, dentibus,
Fit stupor magnus gentibus,
Sine lingua laus resonat,
Et Christi nomen intonat.

4. Ense caput abscinditur,
Et regnum sic acquiritur,
Victorinus, Eutychius
Fratri junguntur citius.

5. Conducuntur ad gaudia
Donatus, Faustus, Flavia,
Cum ter denis occiditur,
Firmatus his adjicitur.

6. Interfectores impii
Poenas dant homicidii,
Nam submerguntur fluctibus
Usi sceleris fructibus.

7. Placide, martyr optime,
Cum sociis hoc obtine,
Ut ista nostra concio
Coeli fruatur solio.

8. Patri patrisque famini,
Sit procedenti flamini
Virtus, decus, potentia
In saecula manentia.

Brev. ms. monast. S. Spiritus et Galli prope Paviam saec. 15. Cod. Monacens. (ol. Fürstenzellens.) 7217. A. — Brev. Coelestin. imp. Neapoli 1488. B. — 2, 1 Ex zu cogitantur. — 5, 2 et Flavia B. — 6, 4 fluctibus B. — 8, 1 flamini B.

426. De sancto Prosdocimo.

Ad Laudes.

1. Illustrat ejus sanctitas
Fervensque summa caritas
Concives et finitimos
Et reddit Deo proximos.

2. Exemplum praebet omnibus
Doctrinam donat pluribus,
Ut fide vivant stabiles
Et opere consimiles.

3. Ad cujus aram sternimus,
Preces devote fundimus,
Processione sedula
Curvantes rite genua.

4. Cantantes psalmos vocibus,
Orantes longis fletibus,
Petentes indulgentiam
Et pro delictis veniam.

5. Nos, pie pastor, adjuva,
Tuam catervam releva,
Ut tuis sanctis meritis
Consociemur inclitis.

6. Sit laus omnipotentiae
Natoque decus gloriae,
Sit horum sancto flamini
Nostroque salus agmini.

Brev. ms. Sanemmeramense saec. 15. Clm, Monacens. 14838. — Die Hymnen dieses Heiligen ad vesperas und matutinum stehen bei Mone III S. 487. Dieser fehlt, obschon er ersichtlich nur eine Fortsetzung jener ist.

427. Quinque fratrum.

Ad Vesperas.

1. Fratrum adest solemnitas,
Laudetur alma trinitas,
Et vox cum laudum jubilo
Hymnum decantet, Domino.

2. Hinc psalmi, laudes, cantica
Et laetiores personent,
Psallant voce magnifica
Melosque dulce jubilent.

3. Laudemus cum instantia
Pia sanctorum corpora,
Qui jugi abstinentia
Contempserunt praesentia.

4. Christo Deo laus debita
Per fratrum sancta merita,
Jungamur ut coelestibus
Ardore sancti spiritus.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragens. VI G 6. A. — Brev. ms. Pragense IV F 4 saec. 15. B. — Brev. ms. S. Jacobi Brunens. 30 saec. 15. C. — 2. 1 Huic psalmi B. — 3, 3 Quae jugi B. — 4, 3 Jungamur in Coelestibus A.

428. De sancto Quirino.

1. Solve servorum facinus tuorum,
Supplicum mentes tibi da placentes,
Laudibus crebris ut ab his voceris,
Sancte Quirine.

2. Annuus cursus redeundo rursus
Gaudium terrae solet en referre,
In tui festo populis adesto
Laetificandis.

3. Patribus claris genitus probaris,
Flore primaevo foret absque naevo
Vita quo mundis redimit a lumbis
Qui redemisti.

4. Inclitum nomen titulans agonem
Temet hastatum docuit probatum,
Signifer Christi velut expulisti
Arma draconis.

5. Tu te millenas patiendo poenas
Factus es bellis Domini flagellis,
Protulit vivum caro sancta rivum
Quando cruoris.

6. Lege divina tua mens opima
Depulit plebis scelus infidelis,
Rege virtutum tribuendo scutum
Crudelitatis.

7. Hoc Dei flamen dedit incitamen,
Daemonis membrum populis tremendum,
Claudium saevum ditione regum
Quem superasti.

8. Forte certamen meruit laudamen,
Cumque nocturnis jugulatus umbris
Sumeres palmam decoratus almam
Martyriorum.

9. Morte calcata capiens amata
Regna coelorum comes angelorum,
In quibus civis sine fine vivis
Israelita.

10. Consulens nobis, pater, ulcerosis,
Dando purgatum precibus reatum,
Esto de caelis veniae medelis
Auxiliator.

11. Cerne contritam miserando vitam,
Morte peccati sumus aggregati,
Nos ut indemnes requie perennes
Vivificemur.

12. Cuncta gignentem celebrent parentem
Seu coaequatum deitate natum,
Atque solamen postulare, flamen,
Gloria semper.

Orat. ms. Tegurin. anni 1469. Clm. Monacens. 20124.

429. De sancto Quirino.

In 1. Vesperis.

1. Resultet vox laetitiae,
Nam lacrimis moestitiae
Abstersis sanctis oculis
In summis tabernaculis

2. Gaudet martyr praecipuus,
Quirinus, Christi famulus,
Terrenum sceptrum respuens,
Coelorum regi serviens.

3. Imperator egregius
Philippus, qui catholicus
Primus rexit imperium,
Genuerat hunc filium.

4. Ac ille felix genitus,
In sancta fide strenuus
Post mortem patris permanens,
Spiritui obediens,

5. Sanissimi consilii
Doctrinis evangelii
Post Jesum vadit propere
Crucem tollens in opere.

6. Hoc non Caesar fert Claudius,
Nudatum rebus omnibus
Saevis plagis perdomuit
Enseqne nocte perimit.

7. Truncatus datur Tiberi,
Pastoris mox presbyteri
Hunc cura frequens reperit,
Repertum atque sepelit.

8. Per annos octoginta sic
Per duos et quadringentos
Romae signorum munere
Recenti mansit corpore.

9. Hinc gemma data Bavaris;
Quirine, hos a tartaris
Salva tuo juvamine
Summum bonum dans animae.

10. Praestet aeterna trinitas,
Manens et regnans deitas,
Ingenitus et genitus
Et spiritus paraclitus.

Brev. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14790. A. — Brev. ms. Frisingense saec. 15. Clm. Monacens. 19283 B. — Diurn. ms. Tegurin. anni 1503. Clm. Monacens. 19309. C.

8, 2 et duos et trecentos A. — 10, 1 Praesta pater piissime etc. A.

430. De sancto Quirino.

1. Martyr Quirine, fortis in sacra fide
Nobis benignus fer juvamen coelitus
Christumque regem deprecare perpetim,
Ut nostra corda mundet atque corpora.

2. Multis ferimur heu malis et stringimur,
Sed haec resolvi per preces sanctas tui
Speramus omnes, adjuva nos supplices,
Digni supernis quo fruamur gaudiis.

3. Nobis det altus parens atque filius,
Hoc paraclitus praestet altus spiritus,
Qui solus ima continens et ardua
Trinus et unus perpetim regnat Deus.

Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 19636 saec. 15. — 1, 2 fer benignus Hs. — Ein alter Hymnus.

431. De sancto Quirino.

1. Christum laudemus carmine,
Qui sanctum suum martyrem,
Quirinum, fuso sanguine
Coelum concessit scandere.

2. Hic Dei fretus gratia
Mundi contempsit lubrica,
Jesu sequens vestigia
Adeptus est coelestia.

3. Quem Caesar ferox Claudius
Rebus nudavit omnibus,
Plagis affligens verberum,
Uti negaret Dominum.

4. Et nocte caesum gladio
Tiberi immisit fluvio,
Inde levatur provido
Sancti Pastoris studio.

5. Cujus spiritus choreis
Jam conjunctus angelicis
Fruitur coelo beatis
Per aevum laetus gaudiis.

6. Dehinc in fines Noricas
Summa delatus gloria
Signorum efficacia
Tota pollet Bavaria.

7. Istinc virtute martyris
Furor fugatur daemonis,
Lumen orbatus recipit,
Gressum claudicans revehit.

8. Omnis hinc languor pellitur,
Salus optata redditur,
Promens de corde genitum
Voti hinc parat gaudium.

9. Adsis nunc, martyr, quaesumus,
Sancte Quirine, precibus,
Ut mereamur omnibus
Solvi culparum nexibus.

10. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Regnans per omne saeculum.

Brev. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14790. A. — Brev. ms. Frisingense saec. 15. Clm. Monacens. 19283. B. — Diurn. ms. Tegurinum anni 1503. Clm. Monacens. 19309. C.

2, 1 Hinc Dei A. — 3, 4 Dominum fehlt A. — 7, 1 Istic A. — 8, 3 Per mena A.

432. De sancto Remigio.

In 1. Vesperis.

1. Remigius praesul meritis ortuque venustus
Francorum Domino gentem peperit luculentam.

2. Remedium praestans magnum precibus miserorum
Nobis perpetuum tribuat pius omne per aevum.

3. Subveniat nunc magnificus nostris quoque votis,
Aeternae patriae cives fore quo mereamur.

4. Deo patri atque nato laus cum sancto spiritu
Sit per infinita saecula saeculorum.

Brev. ms. S. Emmerani saec. 15. Clm. Monacens. 14638. — Die Doxologie paſst versmaſslich nicht zum Vorhergehenden.

433. De sancto Roberto.

1. Rex Christe, vita, veritas,
Spes, fides, pax et caritas,
Nos per ista solemnia
Divina reple gratia.

2. Ut sancto Roberto pie
Laudes canamus hodie,
Qui vivens regulariter
Mundum devicit fortiter.

3. Hic justus, fortis, patiens,
Mundanos luxus fugiens,
Religionis habitum
Sumpsit augendo meritum.

4. Quem Dei providentia
Molismensis ecclesia
Primum abbatem habuit,
Sub pastore quo floruit.

5. Hic tandem quaerens aspera,
Locum mutans in prospera,
Radix fuit propaginis
Cistertiensis ordinis.

6. Qui, ut Deus providerat,
Regressus, unde venerat,
Coelesti luce praevia
Migravit ad coelestia.

7. Precemur ergo Dominum,
Ut nos a labe criminum
Purgatos ejus precibus
Jungat coelorum civibus.

8. Sit Trinitati gloria,
Ipsi laudum praeconia,
Cantemus mente sedula
Per infinita saecula.

Antiph. ms. Hilariense V. anni 1632.

434. De sancta Scholastica.

1. Quem terra, pontus, aethera,
Colunt, deducis hodie
Scholasticam ad supera,
O fons misericordiae.

2. Summi largitor praemii,
Hesther Israel filia
Post necem Aman impii
Regni potitur gloria.

3. Consors paterni luminis,
Accensa intrat lampade
Virgo ad festum similis
Sacro instructa dogmate.

4. Christe, redemptor omnium,
Judith dum hostem superat,
A principatu criminum
Sese potenter liberat.

5. Ad coenam agni providi
Rachel decora facie
Introivit et candidi
Cum honore laetitiae.

6. Audi, benigne conditor,
Tuae dilectae meritis
Ne nos antiquus proditor
Suasibus urat tacitis.

7. A solis ortus cardine
Corde canamus supplici
Hymnum cum oris ordine
Trino Deo et simplici.

Brev. ms. S. Georgii Pragens. (Abatissae Kolowrat) saec. 15. Cod. Pragens. XIII E 1. Die ersten Zeilen der Strophen Anfänge bekannter Hymnen.

435. De sancto Sebastiano.

1. Laudes canamus inclitas
Canentes regi gratias,
Qui fecit sibi martyrem
Sebastianum militem.

2. Hic vir in armis strenuus
Acceptus erat omnibus
Atque imperatoribus
Inter primates positus.

3. Qui militans in publico
Gentilium palatio,
Christum tamen quotidie
Adorabat catholice.

4. Et sub absconso chlamydis
Conjungens se Christicolis
Deo reddebat animas,
In quas captabat Sathanas.

5. Vir sanctus fratres geminos
Et martyres quam plurimos
Firmans eorum animos
Victores fecit inclitos.

6. Tandem, quis esset, claruit,
Lux latere non potuit,
A daemonum cultoribus
Damnatur ut catholicus.

7. In campo nudus ponitur
Sagittis et configitur,
Reputatus pro mortuo
Sanus adstabat denuo.

8. Dehinc mactatus fustibus
Vir fortis et intrepidus,
Coelo remittens spiritum
Victoris sumpsit praemium.

9. Christi bellator inclite,
Tuam catervam respice,
Ut per tua suffragia
Solvantur nostra crimina.

10. Laus tibi, sancta trinitas,
Quae martyres glorificas,
Nobis parans subsidia
Per horum digna merita.

Hymn. ms. Graecens. 392 saec. 15 mit Mel. A. — Brev. ms. Montis aprini anni 1469. Clm. Monacens. 6000 B. — Brev. ms. Montis aprini saec. 15. Clm. Monacens. 6004 C.

436. De sancto Sebastiano.

In Vesperis.

1. Solvamus omnes congrua
Magno patri praeconia
Sebastiano, vocibus
Demus sonos cum laudibus.

2. Ortu refulsit nobilis
Et sanctitate praeditus,
Cultor Dei verissimus
Et miles invictissimus.

3. Per quem beati martyres
Certare norunt fortiter,
Pluresque vitae maximis
Sunt incitati praemiis.

4. Post ipse gaudens pertulit
Duri genus certaminis
Et per triumphi lauream
Christi subivit gloriam.

5. Qui praedicati martyris
De sede coeli claruit
Et osculatus propriam
Donavit illi gratiam.

6. Tuum, creator, militem
Fac pro redemptis supplicem
Et, quod precamur, audias
Et nostras laxes debitas.

Orat. ms. S. Launomari ap. Blesam saec. 15/16. Cod bibl. Rossianae s. sign.

437. De sancto Servatio.

1. Audi precantis agminis
Voces ob actus criminis,
Servati, sancte pontifex,
Nam dulcis atque mitis es.

2. Tu scis, quod ante gessimus,
Tu nunc, quod ecce poscimus,
Arce sagittas daemonum,
Confer medelam vulnerum.

3. Vim, quam tenes in nomine,
Imple potenti numine,
Serva gregalem copiam
Praestans salutis gratiam.

4. Servando jam, qui municeps
Coelestis aulae factus es,
Tuos fideles vernulas,
Servando nunquam deseras.

5. Hoc te per illum quaesumus,
A quo redemti vivimus,
Quem laus et omnis gloria
Per cuncta decet saecula.

Antiph. ms. Sanctense s. sign. saec. 13. A. — Brev. ms. Sanctense saec. 15 s. sign. B. — Brev. ms. S. Floriani XI 402 saec. 15. C. — Clm. Monacens. (ol. Sanemmeramens.) 14926 saec. 15. D.

438. De sancto Servatio.

Ad Vesperas.

1. Festum nunc celebre mater ecclesia
Laetetur colere magnaque gaudia,
Cum coeli solium transit ad arduum
De mundo hoc Servatius.

2. Conscendit cathedram praesul Servatius,
Dum pronum advenam erigit angelus,
Pastoris virgulam porrigens sedulus,
Fit pavor piis mentibus.

3. Qui scandens limina Petri apostoli
Fundens precamina pro vita populi,
Propter solamina dona clavigeri
Accepit clavem coelicam.

4. Oramus, Domine, pater egregie,
Servati, subditos protege famulos,
Ne nos daemonia obruant impia
Dimergant vel in inferos.

5. Ut cum flamivoma nube revertitur
Christus et crimina igne ulciscitur,
Tuis precatibus nostris reatibus
Impetres indulgentiam.

6. Praesta hoc, genitor optime maxime,
Hoc tu, nate Dei et bone spiritus,
Regnans perpetuo fulgida trinitas
Per cuncta pie saecula.

Clm. Monacens. (ol. S. Emmerami) 14926 saec 15. Mit Mel. des Stammliedes.

439. De sancto Servatio.

Ad Nocturnum.

1. Jesu, nostra redemptio,
Adstantum te devotio
Collaudat, qui Servatio
Tantam donasti gratiam.

2. Hic solus post apostolos,
Dum instruebat populos,
Linguis sonabat omnium
Per suae vocis organum.

3. Pastus altaris epulo
Jejunus mansit sedulo,
Ni fratrum eum caritas
Cogeret vel infirmitas.

4. Dum capit hunc rex Attila,
Stertenti servit aquila,
Alternis umbram generans
Alis et aestum temperans.

5. Tibi patrique gloria
Cum sancto sit spiramine
In summa coeli curia
Nunc et per cuncta saecula.

Clm. Monacens. (ol. S. Emmerami) 14926. saec. 15. mit Mel. = Fit porta Christi pervia.

440. De sancto Severino.

In 1. Vesperis.

1. Laude digna jubilemus,
Laudem Deo semper demus,
Qui patronum sanctum virum
Nobis dedit Severinum.

2. Doctor verus Arianam
Exstirpavit sectam vanam,
Verbo veritatis sanctam
Illuminans ecclesiam.

3. Iste vivus angelorum
Meruit audire chorum,
Martinus ad coelestia
Dum transfertur palatia.

4. Felix praesul, cujus vita
Confortatur eremita,
Qui se cum illo sedulo
Orabat dignum praemio.

5. Imber terris siccis datur,
Dum vir Dei reportatur,
Annis tribus qui negatus
Erat sed nec fructus datus.

6. Sancte pater Severine,
Praesul urbis Agrippinae,
Ora Deum, ut nos tecum
Gaudeamus sine fine.

7. Sit laus, honor et potestas,
Decus, virtus et majestas
Deo patri, Christo nato,
Spiritui paraclito.

Brev. ms. Lincense Γ p. 19 saec. 14. A. — Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519. B. — 1, 2 sqq. Laude digna angelorum | Jubilemus laudem Deo | Semper Deus qui patronum sanctum corporum | Nobis dedit Severinum A.

441. De sancto Sigismundo.

Ad Vesperas.

1. Laeto corde recolamus
Patroni solemnia
Et cantando gaudeamus
Ad ejus obsequia,
Ut per ipsum habeamus
Sempiterna gaudia.

2. Divina scripta testantur,
Quod quidam viri pii
Cum ipso martyrizantur,
Octo ejus socii,
Et cum ipso tumulantur
Duo ejus filii.

3. Regnum terrae permutavit
Hic pro regno gloriae,
Deum prae cunctis amavit
Vere vivendo pie,
Deus ipsum exaltavit
Ad superna gaudia.

4. Regnum suum, quod possedit,
Pro superno solio
Sigismundus totum dedit
Beato Mauritio,
Honoribus mundi cedit
Pro aeterno gaudio.

5. Virtus Dei operatur
Sigismundi precibus,
Colens locum liberatur,
Quo jacet, a febribus,
Corde mundo qui precatur
Hunc bene cum fletibus.

6. Nam dicitur, quod intrare
Paradisi gloriam
Nequit dives, hic istam re-
intravit miseriam,
Ut sic posset penetrare
Juste coeli curiam.

7. Regi pio laudes demus
Propter Christi gloriam
Et cum ipso imploremus
Peccatorum veniam,
Ut sic laeti valeamus
Adipisci gloriam.

Brev. ms. Frisingense saec. 15. Clm. Monacens. 19283.

442. De sancto Sigismundo.

Ad Completorium.

1. Beata nobis gaudia
Sigismundi industria
Orante sancta Maria
Nobis impetret, Eia.

2. Beati viri munere
Qui juste posset vivere
Delictaque corrigere,
Hic coelum posset scandere.

3. Sic Deum semper amavit,
Ecclesias visitavit,
Divitias posttergavit
Et pauperibus donavit.

4. Sigismundi devotio
Plaudat cleri solemnio
Et Agaunensis legio
Psallat cum magno gaudio.

5. Laus et honor patri pio
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Frisingense saec. 15. Clm. Monacens. 19283.

443. De ss. Sixto et Simmicio.

1. Adest sacrata praesulum
Festivitas illustrium,
Confessione cordium
Qui respuerunt saeculum.

2. Quorum colentes annuam
Festivitatem propriam
Ipsos precamur cernui,
Ut nostra mundent crimina

3. Oratione sedula
Votisque nostriis subditis
Nobis det indulgentiam
Eorum intercessio.

4. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Regnans per omne saeculum.

Psalt. c. hymn. ms. Bremense b 109 saec. 14/15. A. — Brev. Bremense imp. Coloniae 1486. B.

444. De Sororibus BMV.

In 1. Vesperis.

1. Hodierna festivitas
Per mundi claret orbitas,
Qua sunt sorores Mariae
Junctae coelesti curiae.

2. Hae cum sorore Lazari
Voto fruentes hilari
Ad sepulchrum conveniunt,
Jesum videre cupiunt

3. Unguentis Christum optimis
Quaerunt profusis lacrimis,
Sed quem credebant mortuum,
Jam regnat in perpetuum.

4. O sorores egregiae,
Nobis sitis propitiae,
Vestris beatis precibus
Nos ferte in coelestibus.

5. Uni Deo sit gloria
Pro sororum memoria,
Qui nos earum precibus
Jungat sanctorum civibus.

Clm. Monacens. (ol. Superioris Altae) 9508 saec. 15. A. — Brev. Carmelit. imp. Venet. 1579. B. — Mel.: O Christi mater fulgida. A.

445. De Sororibus BMV.

Ad Nocturnum.

1. Laetabundus fidelium
Coetus colat solemnia
Sororum, quae cum virgine
Coeli fruuntur lumine.

2. Haec quidem luminaria,
Quod nomen sonat Maria,
Poenitentes irradiant,
Ut ad Christum perveniant.

3. Ad sepulchrum dominicum
Unguentum ferunt mysticum
Orto jam sole saeculi,
Has sequuntur discipuli.

4. Ergo nunc vestris precibus
Annuite supplicibus,
Ut post caduca funera
Festinemus ad supera.

5. Uni Deo sit gloria
Pro sororum memoria,
Qui nos earum precibus
Jungat sanctorum coetibus.

Clm. Monacens. (ol: Superioris Altae) 9508 saec. 15. A. — Brev. Carmelit. imp. Venetiis 1579 B.

446. De sancto Stanislao.

1. Alma per ejus merita
Vita defunctis redditur,
Dos salutis gratuita
Multis aegris impenditur.

2. Dat medelam per annulum
Tabe gravatis morbida,
Ad sacrum cujus tumulum
Membra curantur languida.

3. Aures conclusae vocibus
Panduntur, mutis labia,
Claudi fruuntur gressibus,
Et fugantur daemonia.

4. Martyr, tuis precatibus
Nobis precare veniam,
Ut soluti reatibus
Deo pangamus gloriam.

5. Ergo jugis sit gloria
Deo regi per saecula,
De martyris victoria
Laude fruamur sedula.

Brev. ms. S. Floriani XI 384 saec. 14. — Brev. ms. S. Floriani XI 386 saec. 15. — Brev. ms. S. Floriani XI 475 saec. 15. — Der Hymnus scheint nur die zweite Hälfte (divisio) eines längeren zu sein.

447. De sancto Stanislao.

1. Pollens doxis promicuit
Sidus matre Cracovia
Cujus per orbem praebuit
Signis miris insignia.

2. Rector gregis egregius,
Stanislaus per saeculum,
Praesul plebis eximius,
Trophaei pandit titulum.

3. Atletha Christi graditur
Gravato grege stadio,
Quem crucem tollens sequitur
Vitae perennis bravio.

4. Nam trux ab hoc dum angitur
Pro insontum excidio
Rex Boleslaus, plectitur
Sacrae vir matris gemio.

5. Decisos artus laniat
Rancor furens tyrannicus,
Quos singulos irradiat
Rex radiis uranicus.

6. Omnes tutelat sedulo
Aquilarum munimine,
Corpus restaurat famulo
Sacrato medicamine.

7. Transit polum eximiis
Victor pollens miraculis,
Cujus, Christe, suffragiis
Dimitte noxam servulis.

8. Ergo jugis sit gloria
Deo regi per saecula,
De martyris victoria
Laude fruamur sedula.

Brev. ms. S. Floriani XI 386 saec. 15. A. — Brev. ms. S. Floriani XI 384 saec. 14. B. — Brev. ms. S. Floriani XI 475. C.
1, 3 praeduit AC. — 4, 1 ad hoc dum agitur A.

448. De sancto Stanislao.

1. Gaude, mater Polonia,
Prole fecunda nobili,
Summi regis magnalia
Laude frequenta vigili.

2. Cujus benigna gratia
Stanislai pontificis
Passionis insignia
Signis fulgent mirificis.

3. Hic certans pro justicia
Regis non cedit furiae,
Stat pro plebis injuria
Christi miles in acie.

4. Tyranni truculentiam
Qui dum constanter arguit,
Martyrii victoriam
Membratim caesus meruit.

5. Novum pandit miraculum
Splendor in sancto coelitus,
Redintegrat corpusculum
Sparsum coelestis medicus.

6. Sic Stanislaus pontifex
Transit ad coeli curiam,
Ut apud Deum opifex
Nobis imploret veniam.

7. Poscentes ejus merita
Salutis dona referunt,
Morte praeventi subita
Portum ad vitae redeunt.

8. Cujus ad tactum annuli
Morbi fugantur turgidi,
Ad locum sancti tumuli
Multi curantur languidi.

9. Surdis auditus redditur,
Claudis gressus officium,
Mutorum lingua solvitur
Et fugatur daemonium.

10. Ergo, felix Cracovia,
Sacro dotata corpore,
Deum, qui fecit omnia,
Benedic omni tempore.

11. Sit trinitati gloria,
Laus, honor, jubilatio
De martyris victoria
Sit nobis exsultatio.

Antiph. ms. Capit. Cracoviens. 84 saec. 14 A. — Brev. ms. Capit. Cracoviens. 22 saec. 15. B. — Brev. ms. Capit. Cracoviens. 20 saec. 14. C. — Cod. Pragens. XIII C 9 saec. 15. D. — 3, 1 Sic certans A. — Str. 8, 9 u. 10 fehlen C.

449. De sancto Stephano rege.

1. Gaude, mater Hungaria,
Prolis augens praeconium
Cum laude multifaria
Patronum lauda proprium.

2. Hic tibi verus lucifer
Lumen fidei praebuit,
Datus et ad hoc legifer
Viam salutis docuit.

3. Hujus ortus praedicitur
Patris coelestis nuntio,
Mater ad matrem mittitur
Nascentis vaticinio.

4. Puer crescens progreditur
Sicut cedrus in Libano,
Praedictum nomen inditur
Huic a beato Stephano.

5. Dignis datur doctoribus
Imbuendus in litteris,
Probis ornatur moribus
Sub annis adhuc teneris.

6. Adolescens aggreditur
Verba salutis serere,
Gens Hungara convertitur
Et baptizatur propere.

7. Trino Deo et simplici
Sit laus et honor, gloria,
Qui sancti regis supplici
Concedat coeli gaudia.

Brev. ms. Albense saec. 15. Cod. Lambacens. LXXXIX. A. — Brev. ms. Palat. Vindob. 1812 saec. 14. B. — 2, 4 salutis praebuit A. — 5, 1 Dignus erat A. — 5, 3 Probis honoratur A. — 7, 3 regis Stephani A. — 7, 4 Praecedit AB.

450. De sancto Stephano rege.

1. Jam lucis orto sidere
Gens sancti regis promere
Consurge laudes coelitus,
Nos reple sancte spiritus.

2. Veri lux solis oritur
Tetraque nox dissolvitur,
Jam fide Christus colitur,
Horroris nubes tollitur.

3. Gaude, felix Pannonia,
Deo fundens praeconia,
Stephani regis merita
Canat mater ecclesia.

4. Gaude, quod tanti praesidis
Mater condigna diceris,
Qui reducens de tenebris
Te conportabit superis.

5. Hic Geisae ducis filius
Praemonstratus divinitus,
Amore flagrans in Dei
Normam condidit fidei.

6. Hic fundans monasteria
His large donat praedia,
Mundi sprevit contagia
Spe tendens ad coelestia.

7. Hic signum crucis gestiens,
Mentem divinis imbuens
Hostes devincit fidei,
Quo cives gaudent coelici.

8. Corona fungens regia
Vana contempsit gaudia,
Carne soluta hodie
Cum Christo ovat gloriae.

9. Nunc eja, pater inclite.
Tuos devotos respice,
Te laudantes concentibus
Nos serva a nocentibus.

10. Summo patri sit gloria,
Nato laus et victoria
Cum spiritu paraclito,
Qui regnat sine termino.

Cod. Pragens. XIII G 9 saec. 15. — 2, 2 Tetra nox Hs. — 4, 4 confortabit Hs.

451. De sancto Stephano rege.

1. Gaudent coeli nova luce
Tonantis vox dum clangit,
Novo rege, novo duce
Gedeonis tuba barrit.

2. Per quem fratres liberantur
Paganismi caecitate,
Hungarorum gens laetatur
Ortu prolis et magistri.

3. Pannonia gratulatur,
Angelica vox dum sonat,
Decrepitat dux cum Geysa,
Dei cepit repromissa.

4. Inquit missus aethereus:
Sum protomartyr Stephanus,
Et qui nascetur Stephanus,
Rex erit et apostolus.

5. Pater credens admiratur,
Pavens mater rem miratur,
Voce simul perlustratur:
Nunc porto ducem fidei.

6. Crescunt bona, crescunt laudes,
Cor congaudet, vox non cesset,
Cum non sistat operari
Summus rerum artifex.

7. Puer natus vegetatur
Et in regem coronatur,
Regnum rite gubernatur,
Fides Christi dilatatur.

8. Sidus claret matutinum,
Ante solem fert vexillum,
Per quem solis fulsit lumen
Hungarorum mentibus.

9. Hic est miles, rex et rector,
Qui dum rexit et regnavit
Hostis caudae de cordula
Gentem suam liberavit.

10. Jerarchia jam congaudet
Cum rex regem praedicavit
Reparandam ad ruinam
Saxa quadravit barbara.

11. Almo patri sit gloria
Natoque sit victoria
Amborum cum spiramine
In sempiterno saecula.

Brev. ms. univers. Pestiens. 74. saec. 15. A. — Brev. Strigoniense imp. Venetiis. 1480 B. — 5, 4 Tunc orthodoxae fidei B. — 6, 2 cessat A. — 9, 3 Hostis tandem de tortura B. — 10, 2 regni praedicatur B. — 10, 3 Reparant ad A. — 10, 4 Saxa fehlt A; quadrat B.

452. In inventione s. Stephani.

1. Psallat chorus fidelium
Pro Stephani victoria,
Primi ducis pugnantium
In coelesti militia.

2. Qui patris, verbi, spiritus
Virtute, luce, flamine
Plenus, locatur coelitus
In levitarum culmine.

3. Qui pollens in prodigiis,
In verbis sapientiae,
In vitae privilegiis
Arcem munit ecclesiae.

4. Dum lucis hostes arguit
De caecitate mentium
Piasque mentes erigit
Ad lucis desiderium.

5. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Protovictoris merito
Vera sint nobis gaudia.

Brev. ms. Voraviense 157 saec. 14.

453. In festo inventionis s. Stephani.

1. Nunc convexa poli orbis et omnis
Plaudant dulcisoni carminis odas,
In sacri Stephani martyris almi
Festo, quo celebre redditur orbi.

2. Qui moles lapidum inter et ictus
Primus de numero compos opimo,
Dux praestans acie robore vocis,
Primatus retinet jura cruore.

3. Hujus Gamaliel pignora sanctus
Condit mausoleo compote voto,
Quod post et celebre reddidit alme
Monstrans signiferi praemia primi.

4. Tu nunc martyrii gemma beati,
Orantes famulos respice clemens,
Cunctis a barathri faucibus atri
Ereptis tribue gaudia vitae.

Antiphon. ms. S. Stephani Frisingen. saec. 12. Clm. Monac. 21 585.

454. In inventione s. Stephani.

1. Exsultet coelum laudibus
Ob diei solemnia,
Quo dux datus martyribus
Aeterna intrat gaudia.

2. Cernens coelestem gloriam,
Cernens Jesu praesidium,
Hostilem spernit furiam,
Spernit stridorem dentium.

3. Dire saxis dum quatitur,
Dei precatur veniam,
Carnis vinclis dum solvitur,
Liber volat ad patriam.

4. Divo junctus collegio
Coronatusque gloria
Prece nos et praesidio
Christi firmet in gratia.

5. Trino simul et simplici,
Qui lux est sine macula,
In hierarchia triplici
Laus omnis sit in saecula.

Brev. ms. Voraviense 157 saec. 14.

455. De sancto Suitberto.

1. Olim apud nos exsulem
Sed nunc fruentem patria
Laudemus almum praesulem,
Sanctos decent praeconia.

2. Transmissus huc ab Anglia
Propter salutem gentium
Lingua docebat sobria
Viam salutis omnium.

3. Wilfridus almis moribus
Probatum Christi militem
In Merciorum finibus
Sacravit hunc antistitem.

4. Christi reversus tradidit
Fidem Boructuariis
Novamque sedem perdidit
Expulsus a nefariis.

5. Locum colens mox alterum,
Qui dictus est in litore
Receptor illic pauperum
Toto resedit tempore.

6. Aditur a fidelibus
Sancti sepulchrum praesulis,
Signis enim frequentibus
Corruscat hic miraculis.

7. Hujus precatu poscimus
Te, Christe, patris unice,
Et qui patrono psallimus,
Vultu sereno respice.

8. Sit laus patri cum filio
In unitate spiritus,
Cujus remuneratio
Sanctos coronat coelitus.

Brev. ms. Luneburgense 99. saec. 14. A. — Brev. ms. Luneburgense 67. saec. 15. B. — 5, 1 mox fehlt B. — 7, 3 Ut qui A.

456. De sancta Thecla.

In 1. Vesperis.

1. Sacrosancte, gloriose
Coelestis exercitus
Princeps, potens, virtuose,
Resides qui coelitus,
Orbis prima virtuose
Ordinas et exitus.

2. Riga nostras tuo rore
Linguas, solve pectora,
Ut promatur sacro more
Virginis victoria,
Sanctae Theclae, quam ex ore
Tuo tulit, gloria.

3. Haec exuta mulierum
Mores virum induit,
Suum pectus virgo merum
Illibatum obtulit,
Dei timor nec hoc serum
Immolare potuit.

4. Almum' patrem et athletam
Ecclesiae fortissimum
Paulum audit, tunc in laetam
Mentem carpit proximum
Christum suis cunctis metam,
Judicem mitissimum.

5. In hunc sponsum ardet sponsa
Spernens orbis munera,
Laeta virgo in succensa
Ignis pergit onera,
Inter flammas fit illaesa,
Inter saeva vulnera.

6. Alexandrum spernit, saevum
Ducem Antiochiae,
Solum sitit sequi Deum
Expers haec malitiae,
Ut sit consors hinc post aevum
Coelestis militiae.

7. It secura inter feras
Ista truces propera,
Semper Christo laudes veras
Mente canens libera,
Cadunt phocae, cadit ursus,
Anguis, leo, vipera.

8. Sic ut dira hostis fera,
Ignis et incendia
Evincantur, Deo mera
Ferat haec precamina,
Cum hujus nobis vitae sera
Dissolventur fragmina.

9. Sit aeterno patri Deo
Laus, honor et gloria,
Sit et nato, qni cum eo
Regnat in memoria,
Ab utroque procedenti
Semper et in saecula.

Cod. Oenipontan. 738. saec. 15 et 16.

457. De sancta Thecla.

Ad Matutinum.

1. Regis aeterni fulget aula choris
Militum claris, radiata pollent
Agmina densis coronata viris
Clara triumphis.

2. Agmine nullo nullus latet error,
Omnium virtus, omnium potestas
Foris emicat, madefacta patent
Sanguinis ora.

3. Hinc ferae truces, rabidi tyranni,
Legis exhaustae, hinc congesta toto
Orbe clarescunt genera poenarum
Milites almos.

4. Hos inter Christi milites lucescunt
Rosida sexus fragilis vexilla,
Virginum casto utero fluente
Sanguine tincta.

5. Scandit his celsis clarior trophaeis
Filia patrem imitata Paulum,
Thecla, virilem jam induta mentem
Roboris almi.

6. Tegit hanc pudor, pietas et fides,
Caritas ardens indefessa Dei,
Roseum nexa diadema caput
Virginitatis.

7. His fortis armis nihil expavescens
Rabidos stravit hostes et tyrannos
Flammas exstinxit trucia lenivit
Ora ferarum.

8. Armes his nostras mentes, exoramus,
Tu sacra virgo Thecla, cujus laudes
Canimus laeti, accipe precantum
Vota snblimis.

9. Hoc nobis praestet trinitas beata,
Unitas compar, simplex, indivisa,
Pater ac natus et ab ipsis unus
Spiritus almus.

Cod. Oenipontan. 783. saec. 15.

458. De sancta Thecla.

Ad Laudes.

1. Laetis exsultet gaudiis
Coelorum aula principum,
Triumphans in victoriis
Aeterni regis militum.

2. In his fides, in his virtus,
Triumphat in his caritas,
In his Dei viget spiritus
Sanctaque integritas.

3. Vincendi miro genere
Adduntur et his virgines,
Quae sacro suo corpore
Se Deo jungunt martyres.

4. Ex sexu hoc nam fragili
Vicerunt hostes rabidos,
Sternentes altos, humili
Loco terrentes turbidos.

5. His Paulo docta fulgidis
Choreis Thecla nectitur,
Quae vincens iram praesidis
Cerona sacra plectitur.

6. Cujus instantes laudibus
Hoc die sacratissimo
Juvemur ejus precibus
Ab omni vitae taedio.

7. Quod praestes, sancta trinitas,
Aequalis simplex gloria,
In tribus compar Deitas
In saeculorum saecula.

Cod. Oenipontan. 783. saec. 15.

459. De sancto Thoma.

1. Clarum lumen ecclesiae
Et fulgens lampas Indiae,
O Thoma beatissime,
Nos salva, pater optime.

2. Honore apostolico
Decoratus magnifico
In sede duodecima
Coelestis aulae laurea.

3. Aegrotos sanas homines,
Sermone fugas daemones,
Per te datur felicitas,
Qui et defunctos suscitas.

4. Multis clares virtutibus,
Nos solve a reatibus
Auctoritate inclita
A Christo tibi tradita.

5. Te post multa miracula,
Flagella atque vincula
Tandem occidunt lanceis
Viri crudeles ferreis.

6. Quem cum palma victoriae
Mox suscepit rex gloriae
In coeli tabernacula
Ad electorum agmina.

7. Laus uni Deo et trino,
Peractae vitae termino
Qui nos Thomae precatibus
Conjungat coeli civibus.

Brev. ms. Ilminense anni 1437. Clm. Monacens. 7391.

460. De sancto Thoma Cantuariensi.

1. Patris nostri memoriam
Des nos, Thomae victoriam,
Sonare multifariam,
Rex gloriose martyrum.

2. Adsunt namque insignia
Ipsius nunc solemnia,
Quo prece poscat praemia
Beata nobis gaudia.

3. Cum contra regem Anglicum
Fert Thomas bellum coelicum
Zelumque vincit hostium,
Vexilla regis prodeunt.

4. Coelum laetus efficitur,
Thomas ense dum plectitur,
Mundi salus promittitur
Jam lucis orto sidere.

5. Sidus hoc, quod emicuit,
Thomas fuit, qui latuit,
Sed hoc in morte patuit,
Rector potens, verax Deus.

6. Cum sonantur funebria,
Pellantur clamat tristia
Et depromantur gaudia
Chorus novae Jerusalem.

7. Nos propter Thomae meritum
Fer ad triumphum inclitum,
Coeli decusque politum,
Conditor alme siderum

8. Nostrum auffer opprobrium,
Transfer nos ad convivium,
Mensae loca sedentium
Ad coenam agni providi.

9. Gloria tibi Domine
Qui natus es de virgine etc.

Brev. ms. S. Crucis. 320. saec. 14. — 1, 2 Det nobis Hs. — 6, 1 sonant funebria Hs.

461. De sancto Thoma Cantuariensi.

1. Thomae laetemur annuo
Martyris natalitio,
Qui cum Christo passus est,
Christo nascente natus est.

2. Rosa rubet in lilio,
Adest mater filio
Suoque secum gremio
Laudat orans pro praemio.

3. Cujus virtute nominis
Suique tactu sanguinis
Lepra fugatur criminis
Et datur vita mortuis.

4. Preces Thomae [et merita]
Dei favente gratia
Sanent nostra discrimina,
Mentes purgent et corpora.

5. Laus sit divino numini,
Deo et vero homini,
Laus sit patri et filio
Flaminique paraclito.

Cod. S. Floriani XI 419. saec. 15.

462. De sancto Thoma Cantuariensi.

1. Ad festa magni praesulis
Et laureati martyris
Concurrat plebs fidelium,
Tenentis cursus bravium.

2. Qui rite per exsilium
Vivendi format studium
Carnem domando crucians,
Ut menti sit obtemperans.

3. Contemptor injustitiae,
Vir summae pudicitiae
Amplexus est justitiam.
Quam norat sibi sociam.

4. Pro qua fundendo sanguinem
Eundem bibit calicem,
Quem Christus passus ebibit,
Dum nos saluti reddidit.

5. Nunc clarent sua merita
Per tam mira miracula,
Quae mundo fiunt jugiter
Licet ineffabiliter.

6. Caecis lumen restituens,
Surdis auditum conferens,
Claudos ad gressum dirigit,
Mutis loquelam porrigit.

7. Mundat leprosos, luridos
Cunctosque sanat languidos,
In coeli regnans curia,
Nos juvans per suffragia.

8. Te nunc, Thoma, suppliciter
Rogamus omnes pariter,
Ut tuis sanctis precibus
Emundes nos criminibus.

9. Ut tua festa colere
Tibique laudes solvere
Possimus casto corpore
In hoc et omni tempore.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15 A. — Brev. ms. S. Floriani XI 403 saec. 15 B.

4, 2 Eundo A. — 6, 4 loquelam reddidit A. — Doxologie: Gloria tibi Domine, qui natus es B.

463. De sancto Trudberto.

1. O vera vitis Domine,
Jesu, qui sacro flamine
Tuos confortas palmites
Nos quoque firma fragiles.

2. Ut sitibundo pectore
Pangamus in hoc tempore
Tuam tuique inclitam
Testis Trudberti gloriam.

3. Iste tuo auxilio
Refulsit in hoc saeculo
Arbor onusta fructibus,
Fulgens cunctis virtutibus.

4. Per mundi splendens climata
Martyr clarus victoria,
Mundi sprevit fastigia
Tua sequens vestigia.

5. Ex clara stirpe genitus,
Genus virtutum floribus
Ornat, dum flori Domino
Fructum fert florens nimio.

6. Carne solutus hodie,
Indutus stola gloriae,
Hujus pro vitae patria
Coeli jam tenet atria.

7. Voce clamemus cernua:
Trudberte, tuos adjuva,
Dum sumus in exsilio,
Commenda Dei filio.

8. Sis benedictus in Sion,
Cui nomen exstat Elion,
Deus, deorum Domine,
Unus sub trino nomine.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15.

464. De sancto Trudberto.

1. O summe, solus, unicus,
Qui sempiterni luminis
Clara serenus gratia
Tuos adornas coelitus.

2. Intende nostris laudibus
Tui favore numinis,
Almi triumphum martyris
Trudberti concinentibus.

3. Ad cujus acceptissima
En excubantes pignora
Dignum tuis praeconiis
Laeti canorem solvimus.

4. Per ejus obtentum sacris
Illuminari sensibus,
Tuo precantes munere,
Splendor paternae gloriae.

5. Aeterna patri gloria
Et filio cum pneumate
Mundum regenti perpetim
Resultet omni tempore.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15.

465. De sancto Trudberto.

1. Lucerna veri luminis
Fulgore clara sanguinis,
Quae tota flagras coelitus
Ardore sancti spiritus.

2. Infunde nostris mentibus
Tuis pie precatibus
Lucem supernae gratiae,
Trudberte, martyr inclite.

3. Hoc trinitatis unicae
Lux sempiterna perfice.
Creans, fovens, illuminans,
Fert quidquid universitas.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15.

466. De sancto Trudberto.

1. Gaudio plenis animi medullis
Et resultanti celebremus ore
Clara beati Trudberti martyris
Festa benigni.

2. Qui Deo fretus duce de supremo
Venit occasu patria relicta,
Consequi sperans peregre vagando
Moenia coeli.

3. Qui triumphanti rutilus cruore
Scandit insignes hodie senator
Inter invictos proceres opima
Laude receptus.

4. Cum quibus celsa residens curuli
Fascibus pollet nitide supernis
Compos effectus radiantis aulae
Jure perenni.

5. Nunc tuum nobis, pretiose martyr,
Supplici voto petimus, favorem
Coelitus missum pietate larga
Semper adesse.

6. Quo tibi dignas Domino regente
Perpetim grates ferat hoc ovile
Sub tua gaudens ope sempiterno
Munere pacis.

7. Praestet hoc summae genitor sophiae,
Praestet aeterni soboles parentis,
Praestet amborum sociale pneuma
Numine terno.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15.

467. De sancto Trudberto.

1. Ecclesiarum speculum,
Trudberte, praesens saeculum
Spernis, dum rerum copiam
Fugis sequens inopiam.

2. Hic carne fers penuriam,
Intrans coelestem curiam,
Abundas hinc divitiis
Et affluis deliciis.

3. Fers crucem cum tripudio,
Lucrum reportas Domino,
Dispensas servis triticum
Sequendo corde Dominum.

4. Martyr, pro nobis supplica,
Sint nobis tua merita
Scutum inexpugnabile,
Salus carnis et animae.

5. Ut tibi laude debita
Solvamus hic obsequia,
Assiste nobis precibus,
Precamur pronis fletibus.

6. Sit trinitati gloria,
Sit laus, honor, victoria,
Decus et jubilatio,
Sit gratiarum actio.

Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52. saec. 15.

468. De sancto Udalrico.

1. Udalrici gloriosi
Pangat natalitia
Praesulisque pretiosi
Plebs, et sinat vitia
Tanti nati generosi
Nutrix major Rhaetia.

2. Tali clerus gaudens duce
Concinat suavia,
Tanta clara videns luce
Gens relinquat avia,
Hac dulcescens digna nuce
Tota plaudat Süevia.

3. O Augusta, sedes digna,
Praesularis civitas,
Tantam dotem Dei signa,
Qua te sua pietas
Exornavit tam benigna,
Summa coeli claritas.

4. Udalrice, bone pastor,
Normula clementiae,
Fidei divinae doctor,
Verae sapientiae,
Et coelestis agri cultor,
Rosa patientia.

5. Christi dulcis o athleta,
Te devote poscimus,
Ne nos mortis tangat meta,
Dele, quod deliquimus,
Turbinis exhauri freta,
Quae nunc navigavimus.

6. Offer nobis bonitatem,
Disciplinam Domini,
Vitam mundam, sanctitatem,
Summo junge numini,
Tuo per felicitatem
Supplicamus nomini.

7. Ut post vitam temporalem,
Brevem et instabilem,
Habeamus consodalem
Te patrem amabilem,
Apud Deum commensalem
Coeli venerabilem.

8. Deus, nobis hoc dignare
Ob amorem praesulis
Udalrici, pater, dare,
Fili Dei, parvulis,
Pneuma sacrum, nos beare
Sacris velis formulis.

Cod. ms. Scotorum Vindobonens. 53 c 7 anni 1346. mit Mel. — 1, 4 Plebs in sinat Hs.

469. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Scilicet dignum beatis
Civibus spectaculum,
Obviam dum surgit illis
Albicans exercitus,
Et novis fulgens trophaeis
Coetus adstitit Deo.

2. Gaudet aether et phalanges
Dant sacrae pium melos,
Martyres suas sodales
Virginesque, dum suas
Filias rex et sorores
Virgo mater suscipit.

3. Angeli canunt beatis
Tot repletis sedibus,
Hostis at frendet petentes
Dum sibi notas domus
Et suas sponsi coronas
Cernit a sponso dari.

4. Vos at, o beata turma,
Seu placet vos sidera,
Sive reginas micantes,
Seu columbas, turtures,
Sive sponsi margaritas,
Sive dici lilia.

5. Festa dum vestris triumphis,
Dum sacros damus dies,
Sentiat grex iste, vestro
Vota quae sponso facit,
Esse grata facta per vos
Impetrato munere.

6. Vota nostra, quae videtis
In beato lumine,
Dulce si conferte moestis
Chrisma pinguis gratiae,
Luce functis ut diescat
Lux perennis gloriae.

7. Hoc per has da, factor orbis
Tuque proles virginis
Spiritusque septiformis
Ex utroque par Deus,
Cui decus, laus atque virtus
Post et ante saecula.

Antiph. ms. Plagense s. sign. saec. 16. — Mel.: Urbs beata.

470. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Recreator et purgator
Purga mentem concinentem
Virginum praeconia,
Auster, veni flatu leni,
Cordis venae fluant plenae
Per sancta suspiria.

2. Britanorum antiquorum
Haec Ursula ex insula
Terminos egreditur,
Cum qua tanta cohors sancta,
Ut collecta sic electa,
Ad palmam dirigitur.

3. Hinc per Rhenum velis plenum
Aggrippinam per divinam
Voluntatem adeunt,
Spernunt mortem, vincunt fortem,
Spernunt mundum, vas immundum,
Ut regnent, intereunt.

4. Colonia sancta, dia
Haec pignora sanctiora
Colligit et suscipit,
Veneratur, gratulatur,
Quod ditatur et donatur
His, quas coelum recipit.

5. Jesu bone, audi pronae
Voces mentis te canentis
Cum sanctis martyribus,
Purga, munda et fecunda,
Ut confortes et consortes
Facias coelestibus.

6. Te laudamus, praedicamus
Cum dilectis et electis,
Benedicta trinitas,
Serva, rege tua lege,
Quos creasti et salvasti,
Gloriosa unitas.

Brev. ms. Secoviense saec. 15. Cod. Graecens. 1548. A. — Brev. ms. Minoraugiense saec. 14. Cod. Montis S. Georgii 247. B. — Hymn. ms. Sanblasian. anni 1504. Cod. S. Pauli ad Laventum Sanbl. cart. 12. C. — Hymn. ms. Hermetisvillan. anni 1553. Cod. Griesens. 23. D. — Brev. ms. Capit. Cracoviens. 20. saec. 15. E. — 1, 1 Te craetor E. — 1, 2 Purga fehlt A. — 2, 5 sit electa D. — 3, 1 Huic A. — 5, 4 et fecunda fehlt E. — 5, 5 Ut confortes fehlt E.

471. De sancta Ursula et sociis.

Ad Laudes.

1. Jesu Christe,
Patris unigenite,
Natus ipse virginis,
Amator castitatis.

2. Te inspirante
Mentes tibi devotae
Annos, sexum superant,
Viriliter decertant.

3. Inter stupenda
Quae facis miracula.
Magnum dat spectaculum
Triumphus feminarum.

4. Quae splendida
Castitatis lilia,
Ut sic magis luceant,
Fuso sanguine purpurant.

5. Inter quas sancta
Cum sociis Ursula
Ut rosa in Jericho
Floret coram Domino.

6. Haec limina
Petens apostolica
Conducit a patria
Undena secum milia.

7. Illic instructae
Sanctae sedis a praesule
Agrippinam redeunt,
Ibi martyrizatae sunt.

8. Ergo lauda
Deum, sancta Colonia,
Qui te tam sublimibus
Ditavit pignoribus.

9. Laus, gloria,
Honor et victoria
Patri sit et filio
Spirituique sancto.

Brev. ms. Altovadense LII saec. 14. A. — Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Pragens. VI G 2. B. — Diurn. ms. Cisterciense anni 1357. Cod. Graecens. 1463. C. — Brev. ms. Capit. Dusseldorpien. saec. 15. Cod. Dusseldorpien. C 64. D.

1, 3 ipse fehlt A. — 2, 2 devotos B. — 4, 1 candida C. — 7, 2 Sacrae sedis BC. — 7, 4 Ibique AD. — Das auffallende Versmafs des syllabierenden Hymnus ist, abgesehen von Unregelmäfsigkeiten (4, 4; 6, 4; 7, 4):

[◡] — — — —
— — — — — — —
— — — — — — —
— — — — — — —

472. De sancta Ursula.

1. Jerusalem et Sion filiae
Procul pulsa causa moestitiae
Jam nunc promant signa laetitiae
Virginali plaudentes gloriae.

2. Martyrii decor purpureus
Castitatis praefulget lilio,
Puellarum nobilis cuneus
Decoratus sacro martyrio.

3. Quid nunc agis, impie zabule,
Qui circuis devorans sedule,
En fraus tua aequatur nebulae,
Dum vinceris per manum Ursulae.

4. Britannici haec regis filia
Mundum spernit et mundi gaudia
Jungit sibi divina gratia
Convirgines undecim milia.

5. Nobilitant harum collegia
Teusca virgo atque Tamaria,
Nostra quibus favent obsequia
Corde, voce, mente quoque pia.

6. Fervet in his amor martyrii
Inter lucem aeterni radii,
Nam superni regem palatii
Contemplari est summa gaudii.

7. Illuc tendit harum intentio,
Nam sororum pio srffragio
Implorato affectu nimio
Prosternuntur Hunnorum gladio.

8. Perfunduntur cruore roseo
Percalcato tumore fumeo,
Hinc ascenso coelo sidereo
Praesentant se sponso cum oleo.

9. O virginum saccr exercitus,
Per hoc donum concessum coelitus
Mala nostra fugare penitus,
Ut praemia dentur divinitus.

10. Deo patri ejusque filio
Cum spiritu, qui est et unctio,
Luce cujus fulget haec concio,
Semper sit laus et jubilatio.

Hymn. ms. Claustroneoburgens. 968 saec. 14. A. — Brev. Damasin. saec. Clm. Monacens. 5677. B. — Brev. ms. Frisingense saec. 15. Clm. Monacens. 19283 C. — Cod. Palat. Vindob. (ol. Campens.) 883 saec. 14/15 D. — 2, 2 fulget A. — 5, 2 Theuscha D. — 8, 2 funeo D. — 8, 4 Se praesentant A.

473. De sancta Ursula.

In 1. Vesperas.

1. Gaude, felix Colonia,
Devote laudans Dominum,
Qui per undena milia
Te sublimavit virginum.

2. Quas Ursula de finibus
Anglorum et Britanniae
Tuis adduxit moenibus,
Ut forent salus patriae.

3. In Basilea navibus
Relictis Romam adeunt,
Fusis ad sanctos precibus
Coloniam post redeunt.

4. Ubi telis et gladiis
Sub rabie barbarica
Multisque poenis aliis
Regna mercantur coelica.

5. Trinitati sit gloria
Pro sacratis virginibus,
Quae nos ad coeli gaudia
Suis perducant precibus.

Brev. ms. Praedicatt. saec. 15. Clm. Monacens. 23163 A. — Brev. FF Praedicatt. imp. Venetiis 1514. B.

474. De sancta Ursula.

In 1. Vesperis.

1. Exsultet coetus milium
Sanctarum fulgens virginum,
Suis corona nobilis
Nobiscum adsit servulis.

2. Deus, tuarum martyrum
Septus coronis milium,
Undenae turbae virginis
Nos adjuva suffragiis.

3. Rex gloriose virginum,
Theos almarum milium,
Earum per suffragia
Dimitte nostra crimina.

4. Iste confessor omnium
Candor sanctarum virginum
Propitietur populis
Undeni chori famulis.

5. Virginis proles Domino
Et Ursulae egregio
Reportet almas virginum
Undecim grates milium.

6. Praesta, pater, per virgines
Et, fili, per undecies
Almum flamen per millies
Gloriemur ut septies.

Cod. S. Petri Salisburgens. a IV 42. saec. $^{15}/_{16}$ A. — Brev. Roman. imp. Venetiis 1521. B. — 5, 1 Virgines proles AB.

475. De sancta Ursula.

1. Ave martyr egregia,
Princeps principum [Ursula]
Ave Pinnosa splendida,
Cohortis ductrix inclita.

2. Salve testis dulcissima
Victoris boni, Cordula,
Comes et sacra legio,
Jugi colenda gaudio.

3. O insigne collegium,
O concors virtus omnium,
Eadem cunctis proelia,
Una cunctis victoria.

4. Oramus, vestris precibus
Culpis mundemur omnibus,
Piis jungamur coetibus
Agni haerendo gressibus.

5. Praesta, solus ingenite,
Praesta, tu unigenite,
Praesta nobis, paraclite,
Qui regnas omni tempore.

Orat. ms. Ambergense anni 1476. Clm. Monacens. 2990. — Obschon nur aus einem Gebetbuche geschöpft, dennoch ein zweifellos liturgischer Hymnus. — Vgl. den Hymnus gleichen Anfangs auf Mauritius.

476. De sancto Venantio.

Ad Nocturnum.

1. Venantius almificus
Totus est Deo devotus,
Mundum relinquens penitus
Simul cum rebus omnibus.

2. Parentibus stabilia,
Pauperibus mobilia,
Pro Christo dedit omnia,
Quae erant transitoria.

3. Morans in cavernicula,
Indutus veste candida,
Sequens Christi vestigia,
Qui parat grata praemia.

4. Confortabat Porphyrium
Praebentem magisterium,
Ne timeas supplicium
Pro Christo tibi traditum.

5. Recipies in gloria
Parata tibi praemia,
Quibus exsultant agmina
Sanctorum ac angelica.

Brev. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 14.

477. De sancto Venantio.

Ad Vesperas.

1. Venanti, martyr inclite,
Te deprecantes suscipe,
Ut possint mente quaerere
Salutem veram integre.

2. Puer quindenis, flagita,
Regis ut detur venia,
Captivos semper adjuva
Solvendo dictis vincula.

3. Venanti, custos omnium
Tuorum esto civium,
Et maxime fidelium,
Qui credunt Dei filium.

4. Martyr Venanti, protinus
Nobis succurre citius,
Qui tibi laudes reddimus
Diebus atque noctibus.

5. Christo superno supplica,
Nobis ut detur gratia,
Qui sumus in ecclesia
Solventes tibi debita.

6. Gloria patri Domino,
Qui dedit non immerito
Venantio carissimo
Regnare cum paraclito.

Brev. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 14.

478. De sancto Venantio.

Ad Laudes.

1. Venantius sanctissimus,
Dei cultor magnificus,
Christum sequens in omnibus,
Ut facit verus famulus.

2. Athleta Dei crucifer,
Esto noster vexillifer,
Defende nos in proelio,
Dum sumus in exsilio.

3. Post mortem da consilium
Simulque patrocinium,
Ora pro nobis filium,
Cum judicabit saeculum.

4. Pugnasti cum Antiocho
Pro Camerini populo,
Eripiens a tartaro,
Qui serviebat idolo.

5. Nos a sinistris liberet
Dextrisque esse imperet,
Qui regnat super omnia,
Collocet nos in gloria.

Brev. ms. bibl. Rossianae s. sign. saec. 14.

479. De sancto Verone.

1. Deus, corona coelitum,
Chori quem laudant omnium,
Fave pius hymnidicis
Catervae nostrae modulis.

2. In altis tu mirabilis
Tuos ornans miraculis,
Patrem Veronem pluribus
Honoras qui virtutibus.

3. Ad cujus sacrum morbidi
Adducti tumbam plurimi
Fugatis carnis pestibus
Sanis recedunt gressibus.

4. Febres relinquunt corpora,
Caecis redduntur lumina,
Sanantur paralitici,
Purgantur daemoniaci.

5. Redemptor, hujus precibus
Tuos conserva, quaesumus,
Patrisque tanti meritis
Poli fruamur gaudiis.

Brev. ms. Mlle. de Memorency anni 1597. Hsch. 7966 der k. k. Familien-Fideikommifs-Bibliothek in Wien.

480. De sancto Victorino.

1. Vulnus per te, Victorine,
Funde cum precamine,
Tuae preces medicinae
Ungant consolamine,
Nos vestire et dignare
Cum virtutum stamine.

2. Exta mentis et succende
Flammis et igniculo
Caritatis et defende
Labis a periculo,
Hostis ne adsultus laedat
Nos letali spiculo.

3. Nocte qui te impulsavit
Voce lacrimabili
Ut femella et fraudavit
Fraude inaestimabili,
Quod tu martyr restaurasti
Cum precatu stabili.

4. Corpus poenis afflixisti
Noxae ob remedia,
Manus plantae infixisti
Ut virtutis taedia
Evaporans et intrares
Angelorum praedia.

5. Ejulatu post reatum
Saxi de latibulo
Evolasti linquens statum
Mortis cum prostibulo,
Sertis ut te laurearet
Coeli rex et fibulo.

6. Sic nos juves evitare
Antra immunditiae,
Fac et corpus instigare
Actus et justitiae,
Ut cantemus coram throno
Dramata laetitiae.

7. Fractor legis Caesar Verna
Tradens in exsilium
Beatorum cum caterva
Te, sed rex humilium,
Mox ad hunc ut suspirasti,
Dirigens auxilium.
8. Ab Aureliano sursum
Es suspensus pedibus,
Ita complevisti cursum
Carnis nunc in aedibus
Coeli regnans, pugil Christi,
Et sanctorum sedibus.
9. Vox humana non retexit,
Quibus te ardoribus,
Christe, martyr hic dilexit,
Demptus a languoribus
Cunctis tecum qui respirat
In polorum floribus.
10. Sit laus in personis trino,
Uni in essentia,
Deo vero, qui divina
Procreavit entia,
Haec ut essent ruitura
Aevaque manentia.

Brev. ms. Plagense s. sign. saec. 15.

481. De sancto Vincentio.

1. Christi miles pretiosus,
Levita Vincentius
Ad tribunal sponte, rogum
Conscendit intrepidus.
2. Cujus salis crepitantis
Per corpus minutiae
Sparsim ibant atque prunae
Vernabantur sanguine.
3. Inter haec manet immotus
Ille Dei famulus,
Orans Christum in sublime
Erectis luminibus.
4. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Damasinum saec. 15. Clm. Monacens. 5695. A. — Brev. ms. ord. hospit. S. Joh. de Hierusalem saec. 15. Clm. Monacens. 10111. B. — Brev. sec. consuet. dom. hospit. Hierosolymitani S. Joh. imp. Spirae 1495. C. 2, 3 ibat C. — 2, 4 Vernebantur C.

482. De sancto Virgilio.

1. Hujus diei gloria
Exsultet coelum laudibus,
Ex cordibus praeconia,
Vota sonent ex vocibus
2. Sol ab occasu rediens
Vergente mundi vespere,
Fit novus dies prodiens
Jam lucis orto sidere.
3. Virgilius Hibernia
Natus, de mundi finibus
Illuxit, nova gaudia
Dans orientis partibus.
4. Hora prima incipiens
Et in diem proficiens
In carne carnem nesciens
Et mundus mundum transiens.
5. De bono semper melior,
Spe grandis, fide firmior,
Caritate perfectior,
Fit morte pretiosior.
6. Coelum adauxit gaudiis,
Mundum replet suffragiis,
Perfectos ditat gratiis,
Parvos fovet auxiliis.
7. Ex meritorum copia
Gratis redundat gratia,
In laude stat et gloria
Virgilii memoria.
8. Sit laus patri cum filio,
Sit gratiarum actio
Spiritui paraclito
Semper ut a principio.

Brev. ms. Admontense 6 saec. 15. A. — Cod. Palat. Vindob. 547 saec. 15. B. — 2, 1—3 fehlen A. — 4, 1 primum B. — 7, 1 Pro meritorum B.

483. De sancto Vito.

1. Ut queant almum resonare psalmum
Mites et mundi famuli jucundi,
Solve scelestes laqueorum pestes,
Vite beate.

2. Nuntius celso veniens Olympo
Te confortavit, fide confirmavit,
Sed pater fremit, Christianum gemit
Te fore factum.

3. At tu promissi certus jam superni,
Pro quibus oras, veniam imploras,
Casta tuorum in coelos servorum
Dirige vota.

4. Antra deserti carceris perpessus,
Inter leones quievisti fessus,
Te non exurit clibanus, dum furit
Praesidis ira.

5. Caeteri tantum sunt athletae torti
Per exterorum manus dati morti,
Pater vesanus diras infert manus
Te cruciando.

6. O quantum felix meriti praecelsi
Pugil et puer, martyr atque virgo,
Pusio regem superat et legem
Praedicat orbi.

7. Laudibus cives celebrant superni
Te, Deus simplex pariterque trine,
Supplices et nos veniam precamur,
Parce redemptis.

8. Laus Deo patri parilique proli,
Laus et amborum tibi, pneuma sacrum,
Nunc et in toto maneat futuro
Tempore saecli.

Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 19824 saec. 15. A. — **Orat.** ms. Tegurin. saec. 15. Clm. Monacens. 20001. B. — 3, 1 Ut tu A.

484. De sancto Vito.

Emicat alma dies Viti sub honore beati,
Qua superat mundum, emicat alma dies.
Scandit ad alta poli Christoque conjungitur atque,
Ut bravium capiat, scandit ad alta poli.
Corpore parvus erat, sed sese superat ipse,
Corde pius, quamvis corpore parvus erat.
Nam thanatum calcat convincens aeque tyrannum,
Victor ovat palma, nam thanatum calcat.

Hunc prece pulsemus, Christum cernamus ut omnes
Ipsius obtentu, hunc prece pulsemus.
Doxa patri semper Domino patrique Messiae
Pneumate cum sancto doxa patri semper,

Brev. ms. Pragense XII F 16. saec. 15. A. — Hymnarius bonus Joan. de Domassin. anni 1429. Cod. Pragens. XVII F 20. B. — Brev. ms. Capit. Olomucens. 155 saec. 15. C.

485. De sancto Vito.

Ad Nocturnum.

1. Ad honorem coronantis
Et coronam gratis dantis
Jubilantes exsultemus,
Exsultando jubilemus
Suo sancto martyri.

2. Hac in die qua beatum
Testem Vitum laureatum
Sublevando coronavit,
Coronatum sublimavit
Sede regni superi.

3. Hic aetate praematura
Dono magis quam natura
Vix septennis blandimenta
Mundi ridens et tormenta
Canos sensus induit.

4. Puer tyro tyrannorum
Minas calcat superborum,
Ad culturam idolorum
Non rugitus hunc leonum
Nec catasta terruit.

5. O beate martyr Christi,
Cujus crucem tu tulisti,
Qui plorando tunc sevisti,
Quos laetando messuisti
Fructus vite perpetis.

6. Nos indignos tu, qui dignus,
Nos infirmos tu, qui firmus,
Ad sanctorum angelorum
Tecum porta et conforta.
Tuis sanctis meritis.

7. Praesta, pater sempiterne,
Tuque, fili coaeterne,
Ac amborum sacrum flamen,
Nobis confer tu solamen,
O beata trinitas.

Hymnar. ms. Claustroneoburgens. 968. saec. 14/15 A. — Brev. ms. Secoviense saec. 15. Cod. Graecens. 1548. B.

1, 4 Exaltando A. — 3, 5 Canes B. — 4, 2 supernorum AB. — Str. 6 fehlt B.

486. De sancta Walburga.

1. Ave flos virginum, soror magnorum
Fratrum Willibaldi et Wunibaldi,
Ave virginei sponsa decoris.

2. Inter innumeros, quos misit sanctos,
Te lectam genuit lectamque misit
Florem angelicum Anglia mater.

3. Te mater Domini, mater et virgo,
Choreis virginum virginem junxit
Filioque suo sponsam dicavit.

4. Ingressa thalamum regis coelorum
Audis angelicum carmen jucundum:
Intra, virgo, tui gaudium sponsi.

5. Laus tibi, trinitas, laus et potestas,
Te laudant virgines quinque prudentes,
Te oret pro nobis virgo Walburgis.

Brev. ms. S. Georgii saec. 14 (init.) Cod. Pragens. VI F 12. A. — Brev. ms. S. Georgii saec. 14 (init.) Cod. Pragens. VII G 7. B. — Brev. ms. S. Georgii saec. 14. Cod. Pragens. XII G 11. C.

2, 2 Te laetam genuit laetamque misit B; Electam genuit lectamque A. — 5, 3 Walburga B.

487. De sancta Waldetrude.

Ad Vesperas.

1. Spes in periculis,
Salus, honor tuis,
Sancta Waldetrudis,
Precamur subveni.

2. Jactamur in mari,
Procellis tundimur,
Pirata circuit,
Necare nititur.

3. Ab ore belluae
Marinae libera
Portumque naufragis
Salutis impetra.

4. Hoc praestet unico
Pater cum filio,
Praestet paraclitus
Creator spiritus.

Brev. ms. S. Waldetrudis Montibus Hannoniae anni 1597. Hsch. 7966 der k. k. Familien-Fideikomifs-Bibliothek in Wien.

488. De sancta Waldetrude.

Ad Laudes.

1. Pange lingua gloriosae
Salutis praeconia,
Waldetrudis pretiosae
Recolens solemnia,
Quam virtutum radiose
Perlustrant insignia.

2. Ortu vernans ex praeclaris
Oritur natalibus,
Vitae fastum saecularis
Respuens cum opibus,
Disciplinae regularis
Intendit operibus.

3. Sacro tandem ab Auberto
Suscepto velamine,
Ut praecursor in deserto
Montis in cacumine,
More vivit inexperto
Divo fervens flamine.

4. Militanti spe coronae
Constanter in stadio
Patet hostis, quem sermone
Fugat et opprobrio,
Angelica visione
Fulta sui pretio.

5. Sicut fornax Babylonis
Pueros clarificat,
Claritate sic agonis
Christus hanc mirificat,
Sanitatum dum in donis
Languentes laetificat.

6. Cujus in hac spem habentes
Protegit memoria,
Morbos pellit, sanat mentes,
Effugat daemonia,
Sacri ignis in ardentes
Reprimens incendia.

7. Gloria et honor Deo,
Qui in alvo virginis
Salvo flore virgineo
Formam sumpsit hominis,
Crucis reformans tropheo
Primi damna criminis.

Brev. ms. S. Waldetrudis Montibus Hannoniae anni 1597, Hsch. 7966 der k. k. Familien-Fidei-Kommifs-Bibliothek in Wien. — 3, 4 Montis cacumine Hs. — 6, 1 Cujus in spem Hs.

489. De sancta Waldetrude.

In 2. Vesperis.

1. Regi perennis gloriae
Canamus, Sion filiae,
Omnisque Christianitas
Laudes referat debitas.

2. Psalle, Montensis villula,
Quam Waldetrudis famula
Christi fruens coelestibus
Suis ditavit ossibus.

3. Gaudet coelestis curia,
Cujus auget consortia
Tantae matronae spiritus
Nullos timens interitus.

4. Quae degens in corpusculo
Fuit exemplar populo
Totius sanctimoniae
Sub mandatis ecclesiae.

5. Haec et soror Aldegundis
In Maris istius undis
Mundum, carnem, daemonia
Vicerunt fultae gratia.

6. Cujus infirmi precibus
Sanantur a languoribus,
Hanc poscens corde credulo
Nulli cedit periculo.

7. Hujus nunc, Christe, meritis
Et prece tuis subditis
Da peccatorum veniam
Ducens eos in patriam.

8. Essentialis unitas
Et personalis trinitas,
Gloria, laus cum honore
Tibi sit omni tempore.

Brev. ms. S. Waldetrudis Montibus Hannoniae anni 1597. Hsch. 7966 der k. k. Familien-Fidei-Kommifs-Bibliothek Wien.

490. De sancto Wenceslao.

1. Dum matutinis laudibus
Interesse desiderat,
Defunctus hostis ictibus
Ad Jesum laetus properat.

2. Sed sanguis Christi servuli
Effusus per invidiam
Clamat in aures populi
Fratris ejus perfidiam.

3. Qui arte nulla tegitur,
Dum die floret postera
Et a cunctis conspicitur
Facti designans scelera.

4. Trinitati sit gloria,
Per cujus beneficia
Wenceslaus in populis
Tantis fulget miraculis.

Brev. ms. Teplense anni 1353 Cod. Pragens. VII F 23.

491. De sancto Wilhelmo.

Ad Vesperas.

1. Eremitarum cunei
Ad laudes Christi currite
Et oculis jam fidei
Wilhelmum laetum cernite.

2. Laetatur in collegio
Sanctorum sine termino,
Qui manens in exsilio
Pauper servivit Domino.

3. Manum misit ad fortia
Fortis athleta Domini,
Carnem trivit inedia
Studens virtutum culmini.

4. Post transitum ad gaudia
Hic fulget in miraculis,
Stans in coelesti curia
Oret pro suis servulis.

5. Da nobis, sancta trinitas,
Quod te cernamus pariter,
Ut tibi laudes debitas
Persolvamus alacritrer.

Brev. ms. Altovadense LII saec. 14 A. — Brev. Roman. imp. Venetiis 1513 B. — 1, 3 Oculis et jam A. — 1, 4 Gulielmum B. — „In tono: Coeli cives applaudite B.

492. De sancto Wilhelmo.

Ad Laudes.

1. Sit pro nobis intercessor
Pretiosus hic confessor
Gulielmus, Domine,
Ipsum se qui abnegavit,
Crucem suam bajulavit
Hic pro tuo nomine.

2. Mane fuit lupus rapax,
Post divini verbi capax
Escam dans ad vesperam,
Post agnitam veritatem
Amplexatus caritatem,
Quae non agit perperam.

3. Nos infirmi, nos fallaces,
Nos caduci, nos sequaces
Si vere fuerimus
Ejus tribulationum,
Simul consolationum
Nos consortes erimus.

4. Deus pater et filius,
Amborum spiritus pius,
Praestet nobis hoc beata
Trinitas in unitate,
Unitas in trinitate,
Spes et salus nobis data.

Brev. ms. Altovadense LII saec. 14. — 2, 1 Sane fuit Hs. — 4, 2 Amborumque Hs.

493. De sancto Wilhelmo.

1. Jesu, corona celsior,
Cultum dans sponsae regium,
Cui veritas sublimior
Jam regni reddit praemium.

2. Da supplicanti coetui
Hujus obtentu gratiam,
Ut tui data fletui
Culpa reportet copiam.

3. Anni recurso tempore
Dies solemnis claruit,
Quo Wilhelmus de corpore
Migrans superna meruit.

4. Hic vana terrae gaudia
Spernens se summis implicat,
Jure sibi coelestia
Fidemque votis vendicat.

5. Te, Christe, rex piissime,
Jugis hic pulsans precibus
Hostes expugnat animae
Fraudis elisis actibus.

6. Virtutum actu et fide
Praesul, ornatu praeditus,
Mentis degustat avide
Haustu saporem spiritus.

7. Plus currit in certamine
Longo confligens proelio,
Quam martyr fuso sanguine
Cum ictu gaudens praemio.

8. Proinde te, piissime,
Precamur hujus meritis
Nos a peccatis exue
Vitae deducens semitis.

9. Gloria tibi, Domine,
Gloria Unigenito
Una cum sancto flamine
Cultu reddatur debito.

Antiph. ms. Hilariense V anni 1636. — Mel.: Jesu corona celsior (Analecta hymnica II p. 116 No. XXI).

494. De sancto Wilhelmo.

Ad Tertiam.

1. Jesu, cordis jucunditas,
Qui peccatores visitas,
Sancti Wilhelmi precibus
Adesto nobis omnibus.

2. Quem dum privasti lumine
Corporis, sancto flamine
Lucrasti, velut gaudia
Mundi contempsit omnia.

3. Mox vitam eremiticam
Amplectitur, ut coelicam
Contempletur hierarchiam
Viam tenendo regiam.

4. Tanti patris vestigia
Spernendo transitoria
Sequamur omnes filii,
Consortes tandem gaudii.

5. Praesta, pater, per filium
Nobis aeternum gaudium
Una cum sancto flamine
Post hanc vitam in lumine.

Brev. ms. Altovadense LII saec. 14. A. — Brev. Roman. imp. Venetiis 1513 B. — 3, 1 Vox vitam A. — „Canatur in tono: Coeli cives applaudite" B.

495. De sancto Wilhelmo.

Ad Completorium.

1. Coelum gaude, terra plaude,
Wilhelmi sunt solemnia,
Plebs exsulta laude multa
Mundana vincens gaudia.

2. Gaude frater, gaudet pater
In coelesti collegio,
Ubi Jesus, mentis esus,
Stellato sedet solio.

3. Hic docebat, dum vivebat,
Carnem mundumque spernere,
Et ad bona fructus dona
Mentem manusque tollere.

4. Erat mitis, expers litis,
Prudens, pudicus, humilis,
Mente purus et securus,
In lege Dei docilis.

5. Hunc sequamur, ut fruamur
Trinitatis consortio,
Quam adorat, quam honorat,
Sanctorum laeta concio.

Brev. ms. Altovadense LII. saec. 14. — 1, 1 Coelum laude Hs. — 3, 3 bona frui dona Hs.

496. De sancto Wilhelmo.

Ad Nocturnos.

1. Aeternae largitor vitae,
Qui dedisti eremitae
Nostro coeli bravium,
Nostris precibus intende,
Pie pater, et impende
Miseris solatium.

2. In hoc festo confessoris
Tui, nostri protectoris,
Mentes nostras erige
Cum sobrio intellectu
Ad te nostras in conspectu
Tuo vias dirige.

Brev. ms. Altovadense LII. saec. 14.

497. De sancto Wolfgango.

1. Florem mirificum Suevia protulit,
Cui tam magnificum gratia contulit
Annis sub teneris munus, ut artubus
Jam vernaret et actibus.

2. Doctor fit pueris primo scholaribus,
Decanus Treviris hinc saecularibus,
Post factus monachus saeculum abjicit
Abbatique se subjicit.

3. Tandem Pannoniis fidem dum praedicat,
Motus praeconiis Caesar hunc advocat
Et, licet renuat, Wolfgangum exsulem
Dat Ratisponae praesulem.

4. Ecclesiasticum decus hic integrat,
Claustris monasticum ordinem reparat,
Ad quod Erhardus hunc armat oraculo
Reliquiae miraculo.

5. Dum sanctus subditos dogmate refovet,
Terrores subitos Sathanas commovet,
Quo victo murmurans languidus decidit,
Quem praesul sanum reddidit.

6. Piis hic studuit semper operibus,
In fame tribuit victum pauperibus,
In furto miserum detentum protegit
Ipsumque veste contegit.

7. Errorem superat hic in haeretico
Et ore reserat multa prophetico,
Dans absens equum mox obstat periculis,
Punit et sanat oculis.

8. Daemones effugans vitat jactantiam,
Tandem praesentiens mortis instantiam
Sumpto viatico humi provolvitur
Oransque carne solvitur.

9. Regi post transitum somnis haec exarat,
Post sex ad obitum ille se praeparat,
Sed sceptro postmodum functus edidicit,
Quam vera sanctus scripserit.

10. Decus ingenito patri ac genito
Cum sancto spiritu sit, qui nos merito
Wolfgangi civibus jungat angelicis
Sedilibus in coelicis.

Brev. ms. Lunaelacense saec. 15. Cod. Palat. Vindob. 1975 A. — Brev. ms. Kimense imp. s. l. 1518 B. — Brev. monast. S. Emmerami imp. 1571 C. Nach Strophe 5 Divisio AB. — 5, 3 rediit A. — 7, 3 Dat absens A. — 9, 2 sex sed mox A. — 10, 4 Sedibus in A.

498. In translatione sancti Wolfgangi.

1. Aeterne rex altissime,
Preces tuorum suscipe
Honore tui praesulis,
Cujus festa recolimus.

2. Qui natus ex ingenuis
Parentibus Suevigenis,
Mundique hujus levia
Hic sprevit ab infantia.

3. Edoctus sacris literis
Doctrinisque mirabilis,
Exhinc direxit animum,
Ut sequeretur Dominum.

4. Reliquit domum paternam
Terrenamque substantiam
Cunctam contemnens saeculi
Juxta praeceptum Domini.

5. Tandem petens coenobium
Fit monachorum speculum,
Talis vixit sub regula,
Ut ejus probant merita.

6. Dum in sulcis sterilibus
Arat doctor catholicus
Paganorumque perfida
Revocare volens corda,

7. Caesar Otto praeconiis
Tactus digni pontificis,
Doctorem vocat exsulem,
Dat Ratisbonae praesulem.

8. Peractisque bis undenis
Annis sui regiminis
Coelo commendans spiritum
Terrae dat carnis habitum.

9. Multis signis dum claruit,
Regi summo qui placuit,
Caesar et papa veniunt,
Sanctum de terra erigunt.

10. Transfert papa pontificem
Sacerdosque sacerdotem,
Sacrat et pius humilem
Et confessor confessorem.

11. Et tu, praesul clarissime,
Wolfgange beatissime,
Confer et opem omnibus
Ad te confugientibus.

12. Ipsi canamus gloriam,
Trinam regenti machinam,
Qui nos Wolf[gangi precibus
Collocet in coelestibus].

Brev. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacen. 14600. — 5, 1 patens. — 8, 4 dans.

499. De sancto Zenone.

Ad Vesperas.

1. Summe rex regno dominans supremo,
Rector et celsi sapiens Olympi,
Lege qui vastum stabili per orbem
Cuncta gubernas.

2. Tu Cephae navi pelago natanti
Provides nautas navis alta doctos
Hanc tuo qui, ne pereat procellis,
Flamine ducunt.

3. Munus ad tantum fideique transtra
Atque Zenonem dederis locandum,
Quem parens quondam peperit, sacrasti
Ventris ab umbra.

4. Hostis ut novit puerum nefandus
Indolis sanctae, rapit hunc Veronae
Matre de cara Medioquelani
Vexit in arces.

5. At tuo tutus clipeo beatus,
Ne sacros daemon laniaret artus,
Exteras exsul subiit nutrices
Lacte ducandus.

6. Cumque discernens veniebat aetas,
Litteras morum radians decore
Hausit ac annis iter a tenellis
Flexit ad astra.

7. Patrias tandem remeans in oras
Ad sacrum felix ubi praesulatus
Culmen ascendit populique factus
Pastor amatus.

8. Grex ut aeternis fruiturus esset
Pascuis, verbum seruit salutis,
Fulgido firmans operum bonorum
Lumine dicta.

9. Te Deum laudaut sua mira magnum,
Morte nam victis animas reduxit,
Daemonum turbas domuit tuoque
Numine pellit.

10. Unde per mundi mare navigantes
Nos juva ventis placidis, ut ipsi
Ejus ad portum meritis vehamur
Aetheris altum.

11. Laus honor summo tibi sit parenti
Gloriae splendor genitoque verbo,
Pneumati sancto decus atque virtus
Nunc et in aevum.

Clm. Monacens. 23147 saec. 12. add. saec. 16 mit Mel.

500. De sancto Zenone.

Ad Nocturnum.

1. Effulget orbi speculum
Zeno praesul mirificus,
Cujus festa solemnia
Anni nobis fert orbita.

2. Qui Christi fide fervidus
Ac praesens spernens saeculum,
Flore virtutum praeditus
Coeli possedit praemium.

3. Hic onus carnis bajulans
Plura fecit miracula,
Ut floret lux clarissima,
Caecis fugavit tenebras.

4. Nempe piscans in flumine
Vidit plaustro praecipitem
Cum bubus suis rusticum
Ad amnis ima mergere.

5. Quod hostis hoc nequissimus
Patrasset cernens vir pius,
Preces fudit ad Dominum
Ejus poscens auxilium.

6. Subvenit Christi gratia,
Quae se credentes munerat,
Ac liberavit hominem
Reddens saluti pristinae.

7. Post hoc curavit filiam
Imperatoris unicam,
Quam fecerat hospitium
Daemon tunc sibi pessimus.

8. Athesis amnis alveus
Excrescens ultra solitum
Conscendit ad eximium
Ecclesiae fastigium.

9. Confestim fulgent merita
Viri sancti dignissima,
Nam mansit aqua solida,
Cum sit natura fluida.

10. Precamur ergo supplices,
Zeno praesul sanctissime,
Ut coeli nobis Dominum
Efficias propitium.

11. Quo post abluta crimina
Fruamur ejus gloria
Habituri felicia
In aeternum solemnia.

Brev. ms. S. Zenonis saec. 15. Clm. Monacens. 23143. — Doxol.: Praesta pater piissime.

Inhalts-Verzeichnis.

Druckfehler und Nachträge.

S. 14. Der Hymnus Nr. 5 ist aus den 5 Antiphonen der ersten Vesper eines Marienofficiums zusammengesetzt; umgekehrt kommt auch der Fall vor, dafs Hymnen in Antiphonen aufgelöst werden.

S. 21. Lies Cod. S. Petri Salisburgens. a VI 52 statt a VII 52.

S. 34. Der Hymnus Nr. 34 findet sich auch in Antiph. ms. Veteris montis saec. 15. Cod. Dusseldorpiens. C. 62; er scheint also ein Hymnus der Cistercienser, nicht etwa wie Nr. 35 spezifisch böhmischen Ursprungs zu sein.

S. 117. Lies in der Überschrift von Nr. 210 Castulus statt Carsulus.

O. A. M. D. G.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.